ISSN-2320-3501

निरयणञ्च दृक्सिद्धं चित्रापक्षीयमुत्तमम् । जगन्नाथाख्यपञ्चाङ्गं सर्वार्थसिद्धिदायकम् ।।

श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गम्

राजा - शनिः

विक्रमाब्दः - २०७६

खीष्टाब्दः - २०१९-२०

मन्त्री - सूर्यः

शकाब्दः - १९४१

गतकल्यब्द - ५१२०

नीलाचलनिवासाय नित्याय परमात्मने । बलभद्रसुभद्राभ्यां जगन्नाथाय ते नमः।।

पञ्चाङ्गकर्ता प्रधानसम्पादकश्च- प्रो.मदनमोहनपाठकः (लब्धस्वर्णपदकः)

फलित-सिद्धान्तज्योतिषाचार्यः, विद्यावारिधिः (पी-एच. डी), शिक्षाशास्त्री (बी.एड.)

आचार्योऽध्यक्षश्च (Professor & Head) ज्योतिषविभागे

राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, मानित-विश्वविद्यालयस्य लखनऊ-परिसरः, विशालखण्डः-४, गोमतीनगरम्, लखनऊ- २२६०१० (उ.प्र.)

प्रकाशकः- ज्योतिर्विज्ञान-अनुसन्धान-केन्द्रम्, वेदानन्दाश्रमः, खरगापुर, गोमतीनगर, लखनऊ-२२६०१० (उ.प्र.)

वर्षम् - २०

www.vedanandashram.in

मूल्यम्- ५१/-

ISSN-2320-3501

श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गस्य लोकार्पण-समारोहः

पञ्चाङ्गस्य लोकार्पणं कुर्वन्तः
पुरीस्थ-गोवर्धनपीठाधीश्वरा अनन्तश्रीविभूषित-
जगद्गुरुशङ्कराचार्यश्रीनिश्चलानन्दस्वामीवर्य्याः

महाशिवरात्रिः
सम्वत्- २०५६

पञ्चाङ्गस्य लोकार्पणं कुर्वन्तः
मानवसंसाधनविकासमन्त्रालयद्वारासञ्चालितस्य
नवदेहलीस्थितस्य
राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानस्य निदेशकाः
श्रीमन्तः प्रो. वेम्पटिकुटुम्बशास्त्रिमहोदयाः

१८ जनवरी २००१
सम्वत्- २०५७

❋ श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गम् ❋ ISSN- 2320–3501

आद्यसंरक्षको दिग्दर्शकश्च-स्व. पं कल्याणदत्तशर्मा,(राष्ट्रपति-सम्मानित:)
भू.पू.अध्यक्ष:(जन्तर-मन्तर) वेधशाला, जयपुर (राजस्थान)
सम्मानित-प्राध्यापक: श्री ला.ब.शा.रा.सं.विद्यापीठम्, नई दिल्ली-१६

सत्प्रेरका:- डॉ हरिहरझा, (राष्ट्रपति-सम्मानित:)
भू.पू.प्राचार्य:, श्रीसदाशिवकेन्द्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, पुरी-१
स्व. प्रो. शुकदेवचतुर्वेदी,(राष्ट्रपति-सम्मानित:)
श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, नई दिल्ली-१६
प्रो. ओंकारनाथचतुर्वेदी,भू.पू.ज्योतिषविभागाध्यक्ष:
श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, नई दिल्ली-१६
श्री पं रामदेव झा,भू.पू.आचार्य: ज्यौतिषविभागे
श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठम्, नई दिल्ली-१६
प्रो.रामचन्द्र झा, भू.पू.आचार्य: ज्यौतिषविभागे
का.सिं.संस्कृतविश्वविद्यालय:दरभङ्गा, बिहार
प्रो.शिवाकान्त झा आचार्य: ज्यौतिषविभागे
का.सिं.संस्कृतविश्वविद्यालय:दरभङ्गा, बिहार
प्रो. सर्वनारायण झा, कुलपति:
कामेश्वरसिंहदरभङ्गासंस्कृतविश्वविद्यालय:, दरभङ्गा, बिहार- ८४६००८
स्व. पं. बैद्यनाथपाठक:,पञ्चाङ्गकर्त्तु: पूज्यपिता, संस्थापक:-वेदानन्दाश्रम:
ग्राम-पटपरिया, पो.-रूपडीह-८४५४०१, वाया-मोतिहारी, पूर्वीचम्पारण

पञ्चाङ्गकर्त्तार: -

प्रो.मदनमोहनपाठक:
आचार्योऽध्यक्षश्च ज्यौतिषविभागे, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, लखनऊ-परिसर:, लखनऊ-१०
www.vedanandashram.in email:- profmmpathak@gmail.com

सहायकसम्पादका:-
डॉ.ज्योतिप्रसाददाश:, डॉ.विकास:, डॉ.दीनदयालत्रिपाठी, डॉ.शैलेशकुमारतिवारी, डॉ.पुरुषोत्तमकुमार:, श्रीवेदप्रकाशपाठक:, श्रीआनन्दप्रकाशपाठक:, श्रीप्रिंसकुमारपाण्डेय:

।। ॐश्रीजगन्नाथाय नम: ।।

प्रथम-प्रस्तावना

वेदा हि यज्ञार्थमभिप्रवृत्ता: कालानुपूर्वा विहिताश्च यज्ञा: ।
यस्मादिदं कालविधानशास्त्रं यो ज्यौतिषं वेद स वेद यज्ञान् ।।

वैदिक-लौकिक-धर्मशास्त्रीयकृत्यानां सम्पादनार्थं तत्सम्बन्धिशुभा-शुभफलादेशार्थं तस्य कालनिर्धारणार्थञ्च ज्यौतिषशास्त्रं प्रवर्तते । यतो हि शास्त्रस्यास्य कालविधायकत्वमभिहितमस्ति । **काल: सृजति भूतानि काल: संहरते प्रजा:** इति वचनेन कालज्ञानं नितरामपेक्षते । सूर्यादयो ग्रहा: अश्विनी-प्रभृतिनक्षत्राणि कालविधानस्य मूलाधारत्वेनाख्यातानि सन्ति । तेषां गतिं स्थितिञ्च ज्ञानार्थं ज्यौतिर्विद: निर्माय पञ्चाङ्गं लोकानुपकुर्वन्ति । पञ्चाङ्गे ग्रहस्थितिवशादेव तिथि-वार-नक्षत्र-योग-करणानि विभिन्नव्रतोपवास-मुहूर्तानि च मुख्यतया प्रतिपादितानि भवन्ति । पञ्चाङ्गनिर्माण-परम्परायामनेकेषु क्षेत्रेषु अनेकानि पञ्चाङ्गानि निर्मितानि भवन्ति । तेषु दृक्सिद्धपञ्चाङ्गस्य समादरो भवति । यथोक्तम्-

यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ।
स्यात् प्रोच्यते तेन नभश्चराणां स्फुटक्रिया दृग्गणितैक्यकृद्या ।। - *सिद्धान्तशिरोमणि:*

तत्तद्गतिवशान्नित्यं यथा दृक्तुल्यतां ग्रहा: ।
प्रयान्ति तत्प्रवक्ष्यामि स्फुटीकरणमादरात् ।। - *सूर्यसिद्धान्त:*

तेभ्य: स्याद् ग्रहणादिदिक्समिमियं प्रोक्ता मया सा तिथि: ।
ग्राह्या मङ्गलधर्मनिर्णयविधावेषा यतो दृक् समा ।।- *तिथिचिन्तामणि:*

अत: सम्प्रति दृग्सिद्ध-पञ्चाङ्गनिर्माण-पद्धतिषु श्रीबैंकटेशबापूशास्त्रि-केतकरमहोदयस्य पद्धति: सर्वतोऽर्वाचीन: दृकसिद्धश्चेति विचिन्त्य श्रीसदाशिवकेन्द्रीयसंस्कृतविद्यापीठस्य ज्यौतिषप्राध्यापकेन आयुष्मता डॉ.मदनमोहनपाठकेन स्वीयै: सहयोगिभि: महता श्रमेण दत्ताऽवधानेन च पञ्चाङ्गमिदं सम्पादितमिति समेषां धर्मानुरागि-सज्जनानां कृते सन्तोषावहो विषय: ।

मकरसंक्रान्ति: २००० **डॉ. हरिहरझा** (राष्ट्रपति-सम्मानित:)
दरभङ्गा पूर्व-प्राचार्य:,
श्रीसदाशिवकेन्द्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्, पुरी-१

विषयानुक्रमणिका

विषयसूची **पृष्ठ-संख्या**

।। हरि: ॐ ।।

विविधविषयानां-विषयानुक्रमणिका

विषयसूची — **पृष्ठ-संख्या**

पञ्चाङ्गप्राप्तिस्थानम् -

श्रीरामचन्द्रस्वामीसेवाश्रम, लोकनाथरोड, पुरी, उडिशा
डॉ.प्रभातकुमारमहापात्र, ज्यौतिषविभागाध्यक्ष, मो.- ०९४३७२३२४७७
राष्ट्रिय-संस्कृत-संस्थान, श्रीरणवीरपरिसर, कोट भलवाल, जम्मू -१८११२२, जम्मू
डॉ.जयप्रकाशचौधरी, ज्यौतिषव्याख्याता, मो.-०९८१८४२६२४३।
श्रीसन्तनागपालसंस्कृतमहाविद्यालय, छत्तरपुर, नईदिल्ली-११००३०,
पं.नन्दकिशोरतिवारी, दूरभाष:- ०९८३२७-३६८२७, बीरीडङ्गाल (भाटापारा),
पो. बराकर-७१३३२४, जिला-बर्दवान, पश्चिम-बङ्गाल ।
वेदानन्दाश्रम- न्यू वेलबनवा, टाउन थाना से पूर्व, मोतिहारी- ८४५४०१
वेदानन्दाश्रम-(शाखा)(नजदीक-महेश इण्टर कॉलेज) गीतापुरी, खरगापुर, गोमतीनगर, लखनऊ-२२६०१०
सम्पर्कसूत्र- ९४५५४३७०६६, ७००७७९७८१३
www.vedanandashram.in e-mail- profmmpathak@gmail.com

विदुषां शुभसम्मतयः

Professor H. K. Satapathy
M.A.,LL.M,PH.D.sahitya-puran-Acharya
VICE-CHANCELLOR
Shri Jagannath Sanskrit Vishvavidyalaya
Srivihar, Puri (Orissa)
22663(Off)
22640(Res)
24568(Res)
Fax:(06752)25673 Off)
Date:20.10.2000

शुभाशंसनम्

वेदा हि यज्ञार्थमभिप्रवृताः कालानुपूर्वा विहिताश्च यज्ञाः।
तस्मादिदं कालविधानशास्त्रं यो ज्योतिषं वेत्ति स वेद यज्ञान्।।

अनया दृष्ट्या ज्योतिषशास्त्रस्य मानवजीवने महती आवश्यकता विद्यते। **कालः सृजति भूतानि कालः संहरते प्रजाः** इत्यनेन कालविधानशास्त्रस्य शास्त्रान्तरापेक्षया गौरवमनस्विकार्यं महत्वञ्चा- वर्णनीयमित्यपि वक्तुं शक्यते। मानवसमाजस्य भूयसे कल्याणाय विशिष्टसंस्कृतविदुषा पण्डित डॉ.मदनमोहनपाठकमहोदयेन एकं प्रमाणिकं निर्भरयोग्यञ्च पञ्चाङ्गं भगवतः श्रीजगन्नाथस्य नाम्ना श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गमिति प्रणीतम्। बहुविषयसम्वलितं दृकसिद्धं पञ्चाङ्गमेतत् मानवसमाजस्य बहुविधकल्याणं साधयतीत्यत्र नास्ति काऽपि विप्रतिपत्तिः पञ्चाङ्गमिदमस्माकं न केवलमुत्कलवासिनां अपितु समेषां भारतवासिनाञ्च महते कल्याणाय सम्पत्स्यते इति मम द्रढीयान् विश्वासः। पञ्चाङ्गकर्तुः आचार्य डॉ.पाठकमहोदयस्य कृते शुभाभिनन्दनं विनिवेद्य **श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गस्य** बहुलप्रसारं कामये।

प्रो.हरेकृष्णशतपथी

❋ वाक्-तिलकम् ❋

सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके। शरण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोऽस्तुते ।।
श्रीजगन्नाथस्य चरणरेणुमहिम्ना कालः खण्डाखण्डभेदेन जगद्व्यवहारस्य नैकोपकरेषु प्रधानोपकरणत्वेन राजते। कालो ह्यनन्तः श्रीजगन्नाथश्चानन्तशायीति तन्नाम्नैव कालकलनादिकं पुरस्कुर्यादिति धिया श्रीजगन्नाथस्य नीलपर्वतनिवासिनः धाम्नि प्रवर्तितत्वाच्च पञ्चाङ्गोपेतं चैत्र दृक्साधानविधिना विशोधितम् अनुष्ठेयपर्वादिसङ्केतोपेतं श्रीमतां पुरोवर्तिनं 'श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गं' श्रीमदाचार्यमदनमोहनपाठकाभिधेन प्रथितयशस्केन ज्योतिर्विदानुवर्षं प्रकाश्यते। ऐषमः पञ्चाङ्गं यथाकालं भवतां करकमलयोः समर्पितम् आचार्येण। अहं वाक्कस्तूरिकया तिलकी कुर्वन् सम्भावयामि यद् यावत् चन्द्रदिवाकरौ श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गमिदं सर्वेषामुपकाराय भवतात्।

प्रो.प्रकाशपाण्डेयः, प्राचार्यः, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, गरली-परिसरः।

जगद्गुरुरामानन्दाचार्य
राजस्थानसंस्कृतविश्वविद्यालयः
ग्राम-मदाऊ, पोस्ट- भांकरोटा,
जयपुरम्- ३०२०२६ (राज.)
e-mail: kvrkus@yahoo.com
website: jrrsanskrituniversity.ac.in

प्रो. के. वी. रामकृष्णमाचार्यः
कुलपतिः
Prof. K.V. Ramakrishnamacharyulu
Vice-Chancellor
0141-5132001 (O) 5132002 (R)
09414065613(M)

आशीर्वाक्

तिथेश्च श्रियमाप्नोति वारादायुष्यवर्धनम्। नक्षत्राद्धरते पापं योगाद्रोगनिवारणम्॥
करणात्कार्यसिद्धिस्तु पञ्चाङ्गफलमुत्तमम्। कालवित्कर्मकृद्धिमान् देवतानुग्रहं लभेत्॥

वैज्ञानिकयुगेऽस्मिन् वेदस्य निर्मलचक्षुर्भूतस्य ज्योतिश्शास्त्रस्य तदाधृत्य प्रवर्त्तमानस्य पञ्चाङ्गस्य च महद्वैशिष्ट्यं प्रत्यक्षमेव प्रतिभाति।

श्रीमत्कामितदायि कल्मषहरं दुर्दोषशान्तिप्रदं
नानायज्ञविशेषलभ्यफलदं भूदानतुल्यं नृणाम्।
आरोग्यायुरभीष्टदं शुचिकरं सन्तानसौख्योदयं
पुण्यं कर्मसुसाधनं श्रुतिहितं पञ्चाङ्गमाकर्ण्यताम्॥

राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानस्य गरलीपरिसरे ज्योतिषशास्त्रविभागाध्यक्षरूपेण कार्यं कुर्वता ज्योतिर्विदाऽऽयुष्मता डॉ मदनमोहनपाठकेन ऐदं प्राथम्येन देववाण्यां गैर्वाण्यां श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गं विरचय्य मुद्राप्यत इति परमामोदकोऽयं विचारसारः। पञ्चाङ्गे दृक्सिद्धान्ताधारेण उपस्थापिता विषयाः शास्त्रसम्मताः आचारविहिताः सर्वलोकोपयोगिनश्च सन्ति। एकक्रिया द्व्यर्थकरीति वचनानुसारं पाठकमहोदयः पञ्चाङ्गरचनया साकं संस्कृतभाषाप्रचारमपि विदधातीति मोमुद्यते मदीयं मनः। अभिनन्दे च पाठकमहोदयस्यामुं साधूद्यमम्।

पञ्चाङ्गमिदं सामान्यजनानां दैनन्दिनोपयोगायच्छात्राणां, शिक्षकाणां जिज्ञासूनां ज्ञानवर्धनाय, पण्डितानां प्रमोदाय लोककल्याणाय भवतीति मे दृढसम्प्रत्ययः।

प्रार्थये जगन्नाथं गोविन्दं पठन-पाठन-पञ्चाङ्गनिर्माण-ग्रन्थलेखनादिकर्मसु बद्धश्रद्धं पाठकमहोदयमिमम् आयुरारोग्यैश्वर्यादिप्रदानेनाभिरक्षतादिति।

स्थानम्- राजस्थानसंस्कृतविश्वविद्यालयः
दिनाङ्कः- २१ जनवरी २००८

21.01.08

Dr. (Prof.) Birendra Nath Pandey
Vice-chancellor
Member:-
Standing Committee &
Cultural Committee
Association of Indian Universities
(AIU), New Delhi

Fax: 0631-2221717
0631-2200495 (O)
0631-2420226 (R)
0631-2222714 (R)
Magadh University
Bodh Gaya, Bihar, India
Pin- 824234

Ref:- V.C./Res./ 123/ 07 *Date:- 9/12/2007*

Message

It is pleasure for me to appreciate the venture of **Dr. Madan Mohan Pathak,** a noted Jyotishacharya in publishing **"Shree Jagannatha Panchangam "** which is a landmark in the realm of Astrology. Indeed Jyotish happens to be one of the six componentes of the Vedas (Vedangam) . It is a novel attempt to revive our rich cultural heritage. I wish **Dr. Pathak** with his all associates a happy new year also.

Dr. B.N. Pandey

शुभाशंसनम्

प्रो.राजेन्द्रमिश्र:
कुलपतिचर:,
श्रीसम्पूर्णानन्दसंस्कृविश्वविद्यालय, वाराणसी,

Residence:- Teacher`s Colony,
Loury, Summer Hill, Shimla - 05
094181-76968 (M)
Date:- 30 March 2008

स्वस्ति,

मिश्रोऽभिराजराजेन्द्र आत्मीयप्रवरमाचार्यश्रीमदनमोहनपाठकं सप्रणयमभिनन्दति जयजीववचोभि: । समवाप्य भवत्प्रेषितं श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गं महान् प्रमोदस्समजनि । तत्राऽत्मापेक्षिता: सर्वेऽपि दैनन्दिनसमाचारा: सम्यक्तया विलसन्ति । किञ्च, पञ्चाङ्गविषयिणी भवदीया मनोरमा शैल्यपि साधु प्रभावत्येव । शुभं कामयन् विरमति -

प्रो.राजेन्द्रमिश्र:

प्राध्यापक डॉ.मदनमोहनपाठकशर्मभि: सम्पादितं नूतनवर्षस्य पञ्चाङ्गं दृष्टम् । गणना दृष्ट्या विविधविषयसङ्कलनदृष्ट्या च यथैतन्निर्दोषं तथैव धर्मशास्त्रीयव्रतोत्सवादिकमस्य शास्त्रसम्मतं वर्तते । विद्वज्जनै: साधारणजनैश्चावश्यमेवादृतं भविष्यति । एतदर्थं श्रीपाठकमहोदया: धन्यवादार्हा: । आशाशे, एते महोदया इमं साधूद्यममग्रेसारयिष्यन्तीति शुभं कामयते ।

आवास:- गान्धीनगर, पो. जटनी,
मण्डलम्- खोर्द्धा- ७५२०५२
दिनाङ्क:- २६/१२/२००१

पं. परशुरामशास्त्री,
अवसरप्राप्त: प्रवाचक:,
श्री स.शि.के.सं.विद्यापीठम्, पुरी

अस्माकमार्यजातीयानां सर्वापि क्रिया सूर्योदयात् सूर्योदयं यावत्कालाधीना वर्तते । कालज्ञानञ्च ज्योतिषशास्त्रेण सम्पद्यते । ज्योतिषशास्त्रमाधृत्य पञ्चाङ्गनिर्माणे परम्पराद्वयी । एका रैवतपक्षीया, अपरा चित्रापक्षीया च । तत्रापि पञ्चाङ्गनिर्माणे धर्मशास्त्रेषु वर्णितानां पर्वणां निर्णय: प्रामुख्येण क्रियते । निर्णयसिन्धौ धर्मसिन्धौ च वर्णितानां पर्वणां १५६१ संख्या भवति । तत्रापि सम्प्रदायभेदात् तत्सेवने काल-भेद: सुस्पष्टम् । तच्च कालज्ञानं ज्योतिश्शास्त्रेण भवतीति कृत्वाऽस्मद्मित्रवर्येण दैवज्ञेन डॉ.श्रीमदनमोहनपाठकेन चित्रापक्षमाधृत्य **श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गस्य** प्रकाशनं क्रियते । एतत्पञ्चाङ्गमाश्रित्य यथाकालं धर्मसेवने आर्यजातीयानां प्रवृतिर्भूयादिति कामयते ।

विद्यावाचस्पति: हरिनारायणतिवारी
दि. ९/१/२००२, प्रवाचक:,व्याकरणविभागे,के.सं.वि,गरली- १७७१०८

श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गमिति नाम्ना संस्कृभाषायां मित्रवर्येण डॉ.पाठकमहोदयेन ज्योतिषशास्त्र-रहस्यैरुपनिबद्, प्रकाशितञ्च पञ्चाङ्गं सर्वतो मयाऽऽलोकि । सामान्यजनानां, सर्वेषां विदुषाञ्चेदं पञ्चाङ्गं महते लाभाय कल्पत इत्यत्र नास्ति संशयलेश: । पञ्चाङ्गे निर्दिष्टा समस्ता अंशा: सप्रमाणा:, समसामयिका:, लोकोपकारिणश्च सन्ति । पुनश्च संस्कृतभाषाया: प्रचारप्रसारो भवतीति विशेषो विशेष: । अभिनन्दे श्रीपाठकमहोदयं, कामये अस्य पञ्चाङ्गस्य विपुलप्रचारो भवतात्, प्रार्थये च निलाद्रिनाथं जगन्नाथं यदमुष्यै सर्वविधमङ्गलं विदधात्विति ।

श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गं ज्योतिर्विद्याप्रकाशकम् ।
राजते भारते राष्ट्रे गैर्वाण्या समलङ्कृतम् ।।

डॉ. के साम्बशिवमूर्ति:, सहाचार्य: (शिक्षा), ०९९२८५२५५६५(मोबा.)
Date:- 20 Jan 2008 जगद्गुरुरामानन्दाचार्य **राजस्थानसंस्कृतविश्वविद्यालय:**
ग्राम-मदाऊ, पोस्ट- भांकरोटा, जयपुरम् - ३०२०२६ (राज.)

श्रीअरुणकुमारउपाध्याय:,(I.P.S.) उडिशा संवर्ग
B.9, C-B-9, Cantonment Road
Cuttack, (Orissa)
M.Sc. (Math) A.I.F.C.

0671-2304635 (Off)
2304172 (Res)
2304433(Res)

शुभाशंसनम्

सृष्टि-लोकरचना-देवतत्त्व-ग्रहगति-कालनिर्धारणादीनामेकमात्रं ज्ञानात्मकं साधनभूतं ज्यौतिषम्। सर्वाणि लोकव्यवहाराणि दिक्-देश-कालानुसारेण प्रचलन्ति। वेदाङ्गेषु लोचनरूपस्य ज्यौतिषशास्त्रस्य परम्परा उत्कलप्रदेशे म.म. चन्द्रशेखरसामन्तस्य सिद्धान्तदर्पणेन सुरक्षिता। तां दृक्सिद्ध-परम्परां संरक्षणाय शास्त्रस्यास्य प्रचार-प्रसाराय निरयणं दृक्सिद्धं चित्रापक्षीयमिदं **श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गं** प्रवर्तितमस्ति। शास्त्रस्य अस्य प्रचाराय पञ्चाङ्गकर्त्तुः सर्वविधविकासाय च भगवन्तं जगन्नाथं प्रार्थये। इत्थं-**मदनमोहन-पाठकशर्मणः कृतिरियं सुयशं फलमाप्नुयादिति** शुभं कामयते।

अरुणकुमारउपाध्यायः, सिद्धान्तदर्पणव्याख्याता

शुभाशंसनम्

वेदो हि भारतवर्षस्य सर्वस्वम्। वेदस्य षडङ्गानि प्रसिद्धान्येव सन्ति। तेषु ज्यौतिषशास्त्रस्यात्यन्तं महत्त्वं सर्वेऽपि सहृदयाः सुधियः स्वीकुर्वन्त्येव। इत्थं ज्यौतिषशास्त्रन्तु जीवनस्य सर्वान् क्रियाकलापान् प्रतिक्षणं प्रभावयति। शास्त्रस्यास्याधारभूतं तत्त्वं भवति पञ्चाङ्गम्। पञ्चाङ्गमुपजीव्यैव सामाजिकाः स्वीयानि सर्वाण्यपि कर्माणि सम्पादयन्ति। पञ्चाङ्गनिर्माणकार्यं न केवलं कठिनमपितु समयसापेक्ष्यमपि। स्वकीयं सर्वमपि कार्यं निर्वहन्तोऽपि पञ्चाङ्गनिर्माण-कार्यं सम्पादयन्तः ज्यौतिषशास्त्रे कृतभूरिपरिश्रमाः **आयुष्मन्तः डॉ. पाठक-महोदयाः प्रशंसनीयं कार्यं कुर्वन्तीति** निश्चप्रचम्। पञ्चाङ्गमिदं सामाजिकानां ज्यौतिषजिज्ञासूनां च कृते नितरां लाभप्रदमस्ति। पञ्चाङ्गेऽस्मिन् सर्वेषामप्यावश्यकतत्त्वानां निरूपणं कृतमस्ति। भगवतो जगन्नाथस्य कृपया सर्वदैव कार्यमिदं निर्विघ्नं सेत्स्यतीति दृढो मे विश्वासः।

दिनाङ्कः- २१/११/२००७,
हरिप्रबोधिनी एकादशी,

प्रो. सुरेन्द्रझाः
प्राचार्यः, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्,
गरलीपरिसरः,
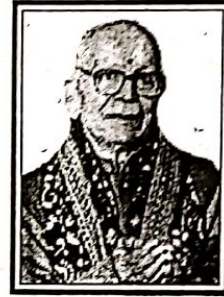
शोक-सन्देश-

नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः।
न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति मारुतः॥
श्रीमद्भगवद्गीता-२/२३

भारतीय संस्कृति व संस्कृत के संरक्षक त्रिस्कन्धज्योतिषशास्त्र के मर्मज्ञ विद्वान्, अपने मृदुल व्यवहार से शिष्यसम्पदा के धनी, भारत में अपने शिष्यों प्रशिष्यों के माध्यम से ज्योतिषशास्त्र की ज्योति से भारतभूमि को आलोकित करने में सफल श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रियसंस्कृतविद्यापीठ नई दिल्ली के ज्योतिषविभाग के अवसरप्राप्त आचार्य प्रवर पं. **श्रीरामदेवझाजी** का स्वर्गवास संवत् २०७५ मार्गशीर्षकृष्णपक्ष चतुर्दशी/अमा. गुरुवार के निशावसान तदनुसार दिनाङ्क ६-७ दिस. २०१८ को प्रायः ४ बजे हो गया। उनकी दिव्यात्मा को प्ररमात्मतत्त्व की प्राप्ति हो इस प्रार्थना साथ सम्पादक मण्डल उन्हें श्रद्धाकुसुमाञ्जलि समर्पित करता है।

।। श्रीगणेशाय नमः ।।

❁ आत्म-निवेदनम् ❁

यद्भासा भासते नित्यं जगदेतच्चराचरम् ।
तमादिपुरुषं देवं भास्करं समुपास्महे ।।

अखण्ड-ब्रह्माण्ड-नायकस्य महाप्रभोः भगवतः जगन्नाथदेवस्य प्रेरणया, सर्वशक्तिस्वरूपाया भगवत्या जगदम्बायाः कृपया च सर्वप्रथमं विश्वविश्रुते श्रीक्षेत्रे श्रीजगन्नाथधाम्नि पञ्चाङ्गस्य दृश्यगणनानुसारं सम्पादनमारब्धम् । तदनन्तरं विगते दशके सारस्वतयज्ञमिदं देवभूमौ हिमाचले प्रचलितम् । इदानीं तस्मात् स्थानान्तरितः सन् तां परम्परामनुसृत्यैव स्वान्तः सुखाय बहुजनहितायेति दृष्ट्या उत्तर-प्रदेशे भारतसर्वकारेण सञ्चालिते राष्ट्रियसंस्कृत-संस्थाने (मानित-विश्वविद्यालये) लखनऊ-परिसरे कार्यं कुर्वता मया पञ्चाङ्गप्रकाशनयज्ञमिदं सम्पाद्यते । अस्मिन् कर्मणि बहूनां महच्चरणानां गुरुजनानां सुहृदाञ्च प्रत्यक्ष-परोक्षरूपेण सहयोगो मया प्राप्यते । तेषां समेषां कृते कार्त्तज्ञं विज्ञापयामि । तेषु सर्वप्रथमं स्मर्यन्ते राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानस्य कुलपतयः प्रो.पी.एन.शास्त्रीवर्य्याः, कुलसचिवाः प्रो.सुब्रह्मण्यशर्ममहोदयाः, लखनऊ-परिसरस्य प्र.प्राचार्याः प्रो.विजयकुमारजैनमहोदयाः, जम्मूपरिसरस्य परं वैयाकरणाः सुहृदः डॉ. हरिनारायणतिवारीमहोदयाः, ज्योतिषविभागस्य डॉ.प्रभातकुमारमहापात्रमहोदयाः, डॉ.चन्द्रमौलिरैणामहोदयाः, पुरीपरिसरस्य डॉ.विष्णुकुमारनिर्मलमहोदयाः, अस्य परिसरस्य श्रीमन्तः डॉ.अमितकुमारशुक्ल-डॉ.उमेशकुमारपाण्डेय-डॉ.चन्द्रश्रीपाण्डेय-डॉ.ज्योतिप्रसाददाशप्रभृतयो विभागीयाऽऽचार्याः, भोपालपरिसरस्य प्रो.हंसधरझामहोदयाः, जयपुरपरिसरस्य प्रो.वासुदेवशर्ममहोदयाः, प्रो.ईश्वरभट्टमहोदयाः, मुम्बई-परिसरस्य प्रो.भारतभूषणमिश्रमहोदयाः, प्रो.मदनमोहनझामहोदयाः, एवञ्च श्रीजयप्रकाशत्रिपाठीवर्यः (आई.ए.एस.), श्रीरामचन्द्रस्वामीसेवाश्रमस्य अध्यक्षः महन्थश्रीइन्दिरारमणरामानुजदासवर्यः, महन्थश्रीरामानुजाचार्यवर्यः श्रीनिवासआश्रमः पुरी, तथा इह सर्वेऽपि सहायक-सम्पादनसमिते सर्वे सदस्याः विशेषेण धन्यवादार्हाः सन्ति, येषां सर्वविध-सहयोगः सर्वथा अविस्मरणीयो वर्तते । एवमेव शुभसम्मतीः प्रदातारः शुभेच्छंवः सुधियः, एवं ज्यौतिष-विभागस्य सर्वेच्छात्रा येषां सततप्रोत्साह-प्रदानेनैव कार्यमिदं सुसम्पन्नतां प्राप्नोतीति मत्वा तेषां समेषामजस्रमभ्युदयाय भगवन्तं जगन्नाथं भगवतीं जगदम्बाञ्च प्रार्थये ।

सर्वान्ते प्रकाशनकर्मणि टङ्कजन्यदोषाद् बुद्धिभ्रमदोषाच्च या अशुद्धयस्ताः कृपया स्वबुद्ध्या स्वयमेव संशोध्य व्यवहरन्तः स्वोपदेशामृतैः संसूच्य सफलीकुर्वन्तु ममोद्यमं गुणैकपक्षपातिनो विद्वांस इति-

दि.३०/०९/२०१७ भौमवासरः
संवत् २०७४, विजयादशमी

निवेदयति
मदन मोहन पाठकः

।।❁।। भारते संस्कृता भाषा कामधेनुः प्रकीर्तिता । जननी विश्वभाषाणां विज्ञानस्योपकारिणी ।।❁।।

श्रीगणेशाय नमः

❋श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गम् ❋

पञ्चाङ्गस्य श्रवणफलम् -

तिथिर्वारश्च नक्षत्रं योगः करणमेव च ।

पञ्चाङ्गस्य फलं श्रुत्वा गङ्गास्नानफलं लभेत् ।।१।।

राज्यं स्यादचलं नृपश्रवणतो मन्त्रिश्रवात् कौशलं

धान्येशात् कमला स्थिरा च सुरसा वाणी भवेन्मेघपात् ।।

धर्मे बुद्धिरतिस्थिरा रसपतेर्दीर्घायुराप्तिर्भवेत्

सस्येशाद्विमलामतिः शुभकरी राजावली श्रूयताम् ।।२।।

श्रीकल्याणगुणावहं रिपुहरं दुस्स्वप्नदोषापहं

गङ्गास्नानविशेषपुण्यफलदं गोदानतुल्यं नृणाम् ।।

आयुर्वृद्धिदमुत्तमं शुभयुतं सन्तानसम्पत्प्रदं

नानाकर्मसुसाधनं समुचितं पञ्चाङ्गमाकर्ण्यताम् ।।२।।

अथास्मिन् वत्सरे वर्तमानकल्पारम्भतः ससन्धयः षण्मनवो व्यतीताः, वर्त्तमानो वैवस्वतमनुः तस्य प्रवृत्तेः सप्तविंशतिमितानि महायुगानि व्यतीतानि, अष्टविंशतितमे युगे, त्रयो युगचरणाः गताः, अत्र सत्ययुगप्रमाणम्- १७,२८,०००, त्रेतायुगप्रमाणम्- १२,९६,०००, द्वापरयुगप्रमाणम्- ८,६४,०००, कलियुगप्रमाणम्- ४,३२,०००, चतुर्थ-चरणे कलौ कलेरारम्भतोगतकलिः५१२०,भोग्यकलिः-४,२६, ८८०, कल्पादितः- १९७२९४९११८, सृष्ट्यादितः १९५५८८५१२०, श्रीरामरावणयोर्युद्धतो गतवर्षाणि ८८०१६१, श्रीकृष्णावतारात् गतवर्षाणि - ५२५५, महाभारत-युद्धाद् गतवर्षाणि ५१२०, श्रीमहावीर(जैन)निर्वाणात् गतवर्षाणि २५४५, विक्रमाब्दः-२०७६, शकाब्दः १९४१, श्रीबुद्धसम्वत्सरः-२६४३ - ४४, श्रीलक्ष्मण-सम्वत्सरः९१०-९११, आङ्गलाब्दः २०१९-२०, सन् १४२६ साल, तत्र बार्हस्पत्यमानेन प्रभवादि षष्ट्यब्दानां मध्ये वर्षारम्भे **परिधावी** नामकसम्वत्सरस्तत्संख्या ४६, अस्य मेषार्कसमये गतमासादिः ००/२२/३९/२१, भोग्यमासादिः ११/०७/२०/३९ ।।

एतदनुसारं वैशाखशुक्ल ३ मङ्गलवासरे तदनुसारं ०७ मई २०१९ दिनाङ्के २०/३० समये **परिधावी** सम्वत्सरस्यावसानं तथा नूतन**प्रमाथी (४७)** सम्वत्सरस्य आरम्भो भविष्यति । तथापि वर्षान्तं यावत् सङ्कल्पादौ **परिधावी**सम्वत्सरस्य प्रयोगो विधेयः।

अत्र युगं नाम अग्निदैवतं, वर्षनाम ज्येष्ठः, मेघनाम द्रोणः, रोहिणी-निवासः तटे । समय- निवासः रजकगृहे ।

अथ वर्षादि विश्वाज्ञानम्- वर्षेऽस्मिन् वर्षाविश्वा १७, धान्यं- ७, शीतं ७, तृणं १३, तेजः १७, वायुः १३, वृद्धिः १५, क्षयः १५, विग्रहः ११, ऐक्यम् ११५, सत्यम्- ।।, धर्मः-१ ।।, पापम् १८, ।।

अथ क्षुधादि विश्वा- क्षुधा-०३, तृष्णा- ११, निद्रा- ११, आलस्यम्- ५, उद्यमः- ११, शान्तिः- १३, क्रोधः- ११, दण्डः-३, मैत्री- १३, उत्सवः- ११, पापः-१५, पुण्यः-१५, रसः-७।।

वर्षादौ **केतकीयायनांशाः-२४/०६/१ ।**

ग्रहलाघवीयायनांशाः २४/५७/०० ।। ।। हरिः ॐ ।।

अथ वर्षारम्भे परिधावीसम्वत्सरः(४६) तत्फलम्-

अभिभूतं जगत्सर्वं क्लेशैश्च विविधैरपि ।

समीरणाऽग्निदाहश्च परिधाविनि वत्सरे ।।

अर्थात् परिधावी सम्वत्सर में समग्र जगत् विविध क्लेशों से युक्त रहता है । प्रचण्ड वायु का प्रकोप तथा अग्निदाह की सम्भावना रहती है ।

अपि च-

भूपाहवो महारोगो मध्यसस्यार्घवृष्टयः ।
दुःखिनो जन्तवः सर्वे वत्सरे परिधाविनि ।।

अर्थात् इस **परिधावी** सम्वत्सर में राज्याधिकारियों तथा अलग-अलग देश के राष्ट्रनायकों में मतान्तर से युद्ध की स्थिति बनेगी । वस्तुओं के मूल्य मे सामान्य वृद्धि तथा आम जनता के दुःख में वृष्टि कारण बनेगी । अर्थात् कहीं अतिवृष्टि से तथा कहीं अनावृष्टि से सभी जनता को कष्ट होगा ।

आकाशीय-मन्त्रिमण्डलम्

(१)राजा शनिस्तत्फलम् -

शनैश्चरे भूमिपतौ सकृज्जलं प्रभूतरोगैः परिपीड्यते जनः ।
युद्धं नृपाणां गदतस्कराद्यैः भ्रमन्ति लोकाः क्षुधिताश्च देशान् ।।

इस वर्ष का राजा **शनि** है । अतः वृष्टि की अल्पता के कारण विविध रोगों की प्रचूरता से जनता प्रपीडित होगी । राजनेताओं में परस्पर मतान्तर व आक्रामक-रुख का भाव दिखेगा । रोग, चोर, लम्पट आदि से प्रजा पीडा का अनुभव करती हुई एक स्थान से दूसरे स्थान पलायन करने के लिए बाध्य होगी ।

(२) मन्त्री रविस्तत्फलम् -

नृपभयं गदतोऽपि हि तस्करात्प्रचुरधान्यधनादिमहीतले ।
रसचयं हि समर्घतमं सदा रविरमात्यपदं हि समागते ।।

इस वर्ष आकाशीय मन्त्री-मण्डल में **मन्त्री** का अधिकार **रवि** को प्राप्त है । अतः इस वर्ष प्रजावर्ग में राजा, रोग तथा तस्कर-वर्ग का भय रहेगा । पृथ्वी पर धन-धान्यादि की प्रचूरता के साथ रसयुक्त पदार्थ सस्ते होंगे ।

(३) मेघेशशनिस्तत्फलम् -

रविसुते जलदस्य पतौ भवेद्विरलवृष्टिवतीवसुधा तदा ।
मनसि तापकरो नृपतिः सदा विविधरोगरता जनता मता ।।

इस वर्ष आकाशीयग्रहमन्त्री-मण्डल में **वर्षा** विभाग का अधिकार **शनि** को प्राप्त है । अतः अच्छी वृष्टि का योग नहीं है । सम्भव है खण्डवृष्टि के कारण कृषकवर्ग को

परेशानियों का सामना करना पड़े । राज्याधिकारी-गण सन्ताप देंगे तथा विविधरोगों से जनता पीडा का अनुभव प्राप्त करेगी । अपि च -

मन्दे मन्दजला मेघा दुर्भिक्षैर्व्याकुला मही ।
वायुना प्रेरिताः मेघाः छिन्ना भिन्ना भवन्ति वै ।।

इस वर्ष वर्षा विभाग का अधिपति शनि है । अतः इस वर्ष अल्प-वृष्टि या खण्डवृष्टि, तथा पृथ्वी पर दुर्भिक्ष से प्रजा को कष्ट होगा।

(४) सस्येशः मङ्गलस्तत्फलम् -

प्रथमधान्यपतौ धरणीपतौ गजतुरङ्गखरोष्ट्रगवामपि ।
प्रभवदा बहुरोगघनौ जलं न समसौख्यकरं तुषधान्यहृत् ।।

इस वर्ष कृषिविभाग **मङ्गल** के पास है । अतः इस वर्ष हाथी, घोड़ा, गदहा, ऊँट, गाय आदि चतुष्पदादि को रोग तथा मेघ के प्रतिकूलता के कारण भूसे वाले अन्न का नाश एवं सुख का अभाव सम्भव है ।

(५) दुर्गेशो शनिस्तत्फलम् -

रविसुते गढ़पालिनि विग्रहैः सकलदेशगताश्चलिताजनाः ।
विविधवैरिविशेषितनागराः कृषिधनं शलभैर्मुषितं भुवि ।।

इस वर्ष आकाशीय ग्रह-मन्त्रीमण्डल में शनि को दुर्ग अर्थात् रक्षा-विभाग मिला है । अतः इस वर्ष सम्पूर्ण देश में उत्थल-पुथल का माहौल सम्भव है । महानगर में रहने वाले लोग परस्पर विरोध में संलिप्त रहेंगे । कृषि से प्राप्त धनादि शलभ-मूषकादि जीवों से नष्ट होंगे ।

(६) धनेशः मङ्गलस्तत्फलम् -

असममौल्यकरो धरणीसुतः शरदि तापकरस्तुषधान्यहन् ।
सहसि मासि भवेद्द्विगुणं तदा नरपतिजनशोकविधायकः ।।

इस वर्ष ग्रह मन्त्री-मण्डल में धनेश मङ्गल हैं । अतः इस वर्ष धन-धान्यादि के मूल्यों में असमानता तथा शरद-ऋतु में अत्यधिक ताप से तत्कालीन फसल नष्ट होंगे।

मार्गशीर्ष मास में ही खरीफ (शीतकालीन) फसल द्विगुणित महँगे होंगे। प्रशासक-वर्ग के प्रतिकूलता से जनता खिन्नता तथा शोक का अनुभव करेगी ।

(७) रसेशो गुरुस्तत्फलम् -

यदि गुरौ रसपे जनसौख्यदे कमलवन्ति सरांसि तृणानि च ।
जनपदा द्विजपूजन तत्परा गज सवाजिरथोष्ट्रयुता: नृपा: ।।

इस वर्ष रसेश गुरु है । अत: इस वर्ष जनता का वर्ग विशेष सुखी, तालाब आदि में कमल के पुष्प सुशोभित होंगे । द्विजगण धार्मिक अनुष्ठान में निरत तथा राज्याधिकारि-गण विविध हाथी घोड़े उष्ट्रादि यानों से सम्वलित होंगे ।

(८) धान्येश: चन्द्रस्तत्फलम् -

चन्द्रे धान्याधिपे जाते प्रजावृद्धि: प्रजायते ।
गोधूमा: सर्षपाश्चैव गोषु क्षीरं तदा बहु:।।

इस वर्ष आकाशीय ग्रह मन्त्री-मण्डल में धान्येश चन्द्र है । अत: इस वर्ष प्रजा समृद्ध होगी । देश में रवि-फसल, सरसो आदि तेलहन तथा दुग्ध आदि पेय-पदार्थों का उत्पादन अधिक मात्रा में होगा । प्रजावर्ग को ज्वरादि रोगों से परेशानी होगी।

(९) नीरसेश: चन्द्रफलम् -

शुक्लवर्णादिवस्तूनां मुक्तारजतवाससाम् ।
अर्घवृद्धि: प्रजायेत शशाङ्के नीरसाधिपे ।।

इस वर्ष आकाशीय ग्रह मन्त्री-मण्डल में निरस-विभाग का आधिपत्य चन्द्र को मिला है । अत: इस वर्ष शुक्लवर्ण के निरस पदार्थ जैसे मुक्ता, रजत (चाँदी), तथा वस्त्रों के मूल्यों में वृद्धि की सम्भावना है ।

(१०) फलेश: शनिस्तत्फलम् -

यदि शनि: फलप: फलहा भवेज्जनितपुण्यगणस्य द्रुम: सदा ।
हिमभयं वरतस्करजन्तुभि: जनपदो गदराशिसमाकुल: ।।

इस वर्ष फलेश शनि है । अत: इस वर्ष अधिक ठण्ढक (पाला) के कुप्रभाव से फल की अच्छी पैदावार नहीं होगी । विभिन्न रोग तथा तस्करादि आपराधिक तत्त्वों से जनता को कष्ट का अनुभव होगा।

वर्षनाम ज्येष्ठस्तत्फलम्–

ज्येष्ठाब्दे धर्ममार्गस्था पीड्यन्ते सत्क्रिया परा:।
न च वर्षति वै दैवो भवेत् सस्यविनाशनम् ।।

इस वर्ष ज्येष्ठ नामक वर्ष में सत्कर्मपरायण तथा धर्माचरणशील जनता को विविध कष्ट का सामना करना पड़ेगा । वर्षा के अभाव से वर्षाकालिन फसल के नुकसान का योग है ।

मेघनाम द्रोणस्तत्फलम्- द्रोणे वर्षति सर्वदा।।

अर्थात् इस द्रोण नामक मेघ के प्रभाव से अच्छी वृष्टि की स्थिति परिलक्षित हो रही है ।

रोहिणीनिवास: तटे तत्फलम्- तटे वृष्टि: सुशोभना।।

इस वर्ष रोहिणी का निवास समुद्र के तट पर है । अत: इसके अनुसार इस वर्ष अच्छी वृष्टि का योग परिलक्षित हो रहा है ।

रजकगृहे समयनिवासफलम्- रजकगेहे शुभं नास्ति ।

अर्थात् इस वर्ष समय का निवास रजक के घर में है । अत: इस वर्ष का फल अनुकूल नहीं रहने से प्रजावर्ग को कष्ट होगा ।

अपि च-

वापीकूपतडागादि नदी-नद-वनानि च ।
जलपूर्णानि दृश्यन्ते वासो रजकवेश्मनि ।।

अर्थात् समय का निवास रजक के घर में रहने से नद नदी व वन सर्वत्र जल की अधिकता दिखेगी ।

संक्षिप्तजन्मलग्नफलम्

मेषे दीनो वृषे मानी पटुबुद्धिश्च मन्मथे । क्रूर: कर्के धृति सिंहे कन्यायां बहुमायिता ।।
जूके स्त्रीत्वमलौ मानी चापे पापाशयो नर: । मुखरो मकरे कुम्भे चतुर: स्थिरधीर्झषे ।।

।। ॐ शम्।।

पुं-स्त्री-नपुंसकानि नक्षत्राणि तथा सूर्यचन्द्रर्क्षाणि-

पुंनक्षत्राणि	स्त्रीनक्षत्राणि	नपुंनक्षत्राणि	सूर्यनक्षत्राणि	चन्द्रनक्षत्राणि
मू. पू.षा. उ.षा. श्रव. धनि. शत. पू.भा. उ.भा.रेव. अश्वि.भर.कृ.रो.मृ.	आ., पुन., पु. आश्ले., मघा, पू.फा., उ.फा., ह.,चि.,स्वा.	वि., अनु., ज्ये.,	रोहि.,मृग.,पू.फा.,उ.फा., ह., चि., स्वा., विशा., अनु.,ज्ये.,मू.,शत., उ.भा.	अश्वि.,भर.,कृ.,आर्द्रा, पुन., पु.,आश्ले., म., पू.षा.,उ.षा.,श्रव., धनि., पू.भा., रेव.

।। स्पष्टार्कबोधकं सप्तनाडीचक्रम् ।।

नाड़ी	चण्डा	समीरा	दहना	सौम्या	नीरा	जलम्	अमृतम्
अधिपा:	शनि:	सूर्य:	भौम:	गुरु:	शुक्र:	बुध:	चन्द्र:
नक्षत्राणि	कृ., अनु., वि., भर.	रो.,ज्ये., स्वा.,अश्वि.	रे.,मृ. चि.,मू.	आ., उ.भा. ह., पू.षा.	पू.भा.,उ.फा., उ.षा., पुन.	पु.,पू.फा., अभि.,शत.	आश्ले.,म. श्रव.,धनि.

सङ्क्रान्तिवाहनविचार:- (भविष्यफलभास्करे पृ.सं.१५०, ग्रन्थकर्ता-लक्ष्मीनारायणशर्मा हैदराबादस्थ:)
सूर्यभाद्दिनभं यावत् संख्या तु गणयेत्सुधी:। नवभिर्भागमाहृत्य शेषाङ्के वाहनं रवे: ।।
अश्वश्रृङ्गालमण्डूकाश्छागश्च शिखिमूषकौ । माहिषं रासभो हस्ती वृष्ट्यर्थे वाहनक्रम: ।।
महिषशिखीमण्डूकगजेषु बहुलं जलम् । शेषन्तु मध्यमं ज्ञेयं नास्ति छागे च जम्बूके ।।

वृष्टिविचार:-

सूर्ये सूर्ये भवेद्वायुश्चन्द्रे चन्द्रे न वर्षति । सूर्य-चन्द्रसमायोगे तदा वर्षति मेघराट् ।
यदा स्यादमृता नाडी तथा च जलसंज्ञिका । जलप्रियो वाहनञ्च तदा वर्षति वारिद: ।।
स्त्री-स्त्री तु शीतलच्छाया पुं-पुं वारिविनाशक: । स्त्री-पुं योग: प्रभवति तदा वर्षति देवराट् ।।
बुध-शुक्रमहीसूनुगुरवश्चैकनाडिगा: । नि:संशयं तदा काले जयते वृष्टिरुत्तमा: ।।

सौरमासानुसारं द्वादशराशिषु सङ्क्रान्तिपुण्यकालव्यवस्था-(धर्मसिन्धौ)

राशय:	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.
घट्यात्मकपुण्यकाल:	प्रागूर्ध्व १५-१५	पूर्वा-१६	परा-१६	पूर्वा-३०	पूर्वा १६	परा-१६	प्रागूर्ध्व १५-१५	पूर्वा-१६	परा-१६	परा-४०	पूर्वा-१६	परा-१६

सिद्धादियोगचक्रम् (तिथिदिननक्षत्रादिवशेन)

दिनानि	रवि:	चन्द्र:	कुज:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि:
सिद्धियोग:	३-८-१३	१-६-११	३-८-१३	२-७-१२	५-१०-१५	१-६-११	४-९-१४
अमृतयोग:	५-१०-१५	५-१०-१५	२-७-१२	१-६-११	३-८-१३	४-९-१४	१-६-११
मृत्युयोग:	१-६-११	२-७-१२	१-६-११	३-८-१३	४-९-१४	२-७-१२	५-१०-१५
सर्वार्थसिद्धि-योग:	अश्वि.ह.पु. उत्तरा.३,मू.	रो.मृ.पुष्य. अनु.श्र.	अश्वि.कृ. अश्ले.उ.भा.	कृ.रो. मृ. ह. अनु.	अश्वि.पुन. पुष्य.अनु.रे.	अश्वि.पुन. अनु.श्र.रे.	रो.स्वा. श्र.

विवाहे पञ्चशलाकाचक्रम्
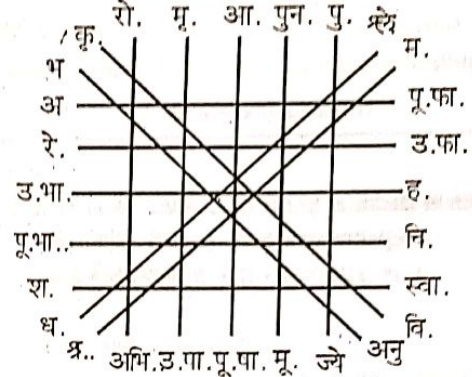
विवाहादिकर्म में पञ्चशलाका वेध तथा विवाहेतर समस्त कार्य में सप्तशलाका चक्र का विचार किया जाता है । जैसे भरणी नक्षत्रस्थ ग्रह अनुराधानक्षत्र को तथा अनुराधानक्षत्रस्थ ग्रह भरणीनक्षत्र को वेधित करता है । सूक्ष्मता विचार - जो भी ग्रह नक्षत्र के यदि प्रथम चरण पर हो तो विद्ध नक्षत्र का चतुर्थचरण को, द्वितीयचरण पर हो तो वेधितनक्षत्र के तृतीयचरण को, तृतीयचरण पर हो तो द्वितीयचरण को, चतुर्थचरण पर हो तो प्रथमचरण को विशेष विद्ध करेगा । यहाँ पर शुभग्रह से विद्ध नक्षत्र का चरण तथा पापग्रह से विद्ध सम्पूर्ण नक्षत्र का ही त्याग करना चाहिए । द्व्याधिक शुभग्रह तथा पापग्रह से वेधित नक्षत्र या राहु विद्ध नक्षत्र विवाह में त्याग देना चाहिए । तद्यथा -

शुभाशुभग्रहैर्विद्धं भं विवाहे विवर्जयेत् ।
द्व्यादिविद्धं महादुष्टं राहुविद्धं तथैव च ।। नरपतिजयचर्या
बधूप्रवेसने दाने वरणे पाणिपीडने ।
वेध: पञ्चशलाकाख्योऽन्यत्रसप्तशलाकक: ।। श्रीपति:

अक्षौहिणीसंख्याज्ञानम्.

अयुतं च नागास्त्रिगुणी रथानां लक्षैकयोद्धा दशलक्षवाजिनाम्।
पदातिसंख्या षट्त्रिंशकोटय: अक्षौहिणीनां मुनयो वदन्ति ।।

वर्षफलसारांश:- (संवत् २०७६)

वर्षारम्भ में गौरव सम्वत्सर के अनुसार प्रभवादि सम्वत्सरों में **परिधावी** (४६) नामक सम्वत्सर चल रहा है । परन्तु वैशाखशुक्लपक्ष ३ तिथि मङ्गलवार तदनुसार दिनाङ्क ०७ मई २०१९ को २०/३० में **प्रमाथी** (४७) सम्वत्सर का **प्रारम्भ** होगा । तथापि वर्षान्त यावत् शुभाशुभकृत्यों के सङ्कल्पादि में **परिधावी** सम्वत्सर का ही प्रयोग होगा ।

२०७५ संवत् का अवसान ०५ अप्रैल २०१९ शुक्रवार को सायं १४/१४ बजे कर्कलग्न, रेवती नक्षत्र तथा मीनराशिस्थ चन्द्र के सञ्चारावस्था में हुआ है । चैत्रशुक्लप्रतिपदा शनिवार को होने से वर्षेश अर्थात् इस नूतन २०७६ संवत् का **राजा शनि** है ।

मेषसङ्क्रान्ति १४ अप्रैल २०१९ तदनुसार चैत्रशुक्लपक्ष ९/१० तिथि रविवार को १५/०३ बजे होने से नूतन वर्ष का मन्त्री **सूर्य** है । अत: इस वर्ष के **राजा** का दायित्व **शनि** को तथा **मन्त्री** का दायित्व **सूर्य** को मिला है । अत: **शनैश्चरे भूमिपतौ सकुज्जलं प्रभूतरोगै: परिपीड्यते जन:। युद्धं नृपाणां गदतस्कराद्यै: भ्रमन्ति लोका: क्षुधिताश्च देशान्** ।। अत: इस वर्ष का राजा **शनि** होने के कारण वृष्टि की अल्पता व विविध रोगों की प्रचूरतावश जन्ता प्रपीडित होगी । राजनेताओं में परस्पर मतान्तर व आक्रामक का रुख दिखेगा । रोग, चोर, लम्पट आदि से प्रजा पीडा का अनुभव करती हुई एक स्थान से दूसरे स्थान पलायन करने के लिए बाध्य होगी । वर्षेश शनि द्वादशेश गुरु के साथ बैठे हैं । परिणामत: राजनेता आकण्ठ भोग में लिप्त रहेंगे । जिससे प्रजा व राजनेता दोनों कष्ट पायेंगे । विशिष्ट पद पर बैठे अधिकारियों को इसका कुपरिणाम झेलना पड़ेगा। अचानक उनके पद व प्रतिष्ठा का नुकसान हो सकता है । प्रशासनिक अदूरदर्शिता का कुपरिणाम राजनेताओं को झेलना पड़ेगा ।

राजनेताओं व अधिकारि-वर्ग को कहीं कहीं प्रजावर्ग के आक्रोश का सामना करना पड़ेगा । इतना ही नहीं गृह-कलह की समस्या तथा आतङ्कियों के द्वारा भारत को अशान्त करने का असफल षड्यन्त्र जोरों से चलाया जायेगा । जिसके उपशमनार्थ सम्बन्धित अधिकारियों को पहले से ही ध्यान देना चाहिए। प्रजावर्ग तथा शासनाध्यक्ष दोनों आतङ्कियों से आक्रान्त रहेंगे । किसी विशिष्ट जन के निधन से देश को अत्यन्त व्यथित होना पड़ेगा । राजा मन्त्री में परस्पर अनुकूल सम्बन्ध नहीं रहने से सत्ताधारियों में परस्पर वैचारिक मतभेद समय-समय पर उपस्थित होंगे, जिससे सत्ता-पक्ष को नुकसान उठाना पड़ सकता है । वैश्विक परिदृश्य में भारत की छवि उदीयमान सूर्य की तरह रहेगी । दुर्गेश शनि के पापाक्रान्त होने से सैन्य-शक्ति का नुकसान सम्भव है । लेकिन शनि के गुरु-गृह में गुरु के साथ होने से राष्ट्र की सीमायें सुरक्षित रहेंगीं । सस्येश मङ्गल की स्थिति अनुकूल है। परिणामत: फसल की पैदावार अनुकूल रहेगी। फलेश शनि तथा रसेश गुरु प्रतिकूल स्थित में हैं । जिससे फल की पैदावार में कमी आयेगी । तेलहन व गन्ना की पैदावार तो अच्छी होगी लेकिन कृषकवर्ग इसके लाभ से वञ्चित रह जायेंगे । गोवंश की रक्षा हेतु सरकार को विशेष ध्यान रखना होगा । वर्षकुण्डली का भाग्येश कर्मेश क्रमश: बुध व शुक्र अपने मित्रगृह में अवस्थित है । यह स्थिति भोगैश्वर्य पदार्थों की समृद्धि को द्योतित कर रहा है। श्रृङ्गारसामग्री, सङ्गीत-वाद्य-नृत्य-अभिनेतृवर्ग इन सभी क्षेत्रों में विकास की पूर्ण सम्भावना है। स्त्रीवर्ग सम्माननीय पदों पर अधिष्ठित भी होंगी । यद्यपि यत्र-तत्र स्त्रियों को दुष्टों के कुचक्र का शिकार भी होना पड़ सकता है । अत: स्त्रीवर्ग को अपनी सुरक्षा का विशेष ध्यान रखना चाहिए तथा राज्याधिकारियों को भी स्त्रीवर्ग की सुरक्षा हेतु स्थायी ठोस नियम बनाना चाहिए। धनभाव में बुध व शुक्र की स्थिति से राजकोष में आशातीत वृद्धि होगी जिसका समुचित लाभ प्रजावर्ग को मिलेगा । आर्थिक दृष्टिसे राष्ट्र समृद्ध होगा। पराक्रमेश द्वादश भाव में स्वगृही है, जिससे देश का मान-सम्मान विश्व-में बढ़ेगा । भारतीय सैन्य-शक्ति अपने नये आयुधों से सुसज्जित हो शत्रुओं को स्तम्भित करने में सफल होंगी । तथापि शत्रुगण अपने कुकृत्यों से हमारें सैनिकों की क्षति कर सकते हैं । सीमा पार से शत्रुओं तथा आतङ्कियों के हमलों से हमारें सैनिकों के क्षति की सम्भावना है। अत: हमें सावधान रहना होगा ।

अन्वेषण के क्षेत्र में किये गये नये प्रयासों से देश के वैज्ञानिकों को विश्व-मञ्च पर प्रतिष्ठा मिलेगी । इस वर्ष नवागन्तुक रोगों तथा अग्निकाण्ड जैसे समस्यायों से प्रजावर्ग को कष्ट सम्भव है ।सप्तमेश एवं अष्टमेश के परस्पर संयुति सम्बन्ध से प्राच्य ज्ञान-विज्ञान के क्षेत्र में आशातीत उन्नति होगी । इसके साथ ही भौतिक ज्ञान-विज्ञान विशेष कर इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स के क्षेत्र में भी व्यापक विकास होगा । षष्ठेश के द्वितीयस्थ होने से बैंक व ए. टी. एम.के लुटपाट की घटनायें सुनने को मिलेंगी । साथ ही सीमावर्तियों के सहयोग से आतङ्कवादियों का इस देश में सुगमतापूर्वक घुसपैठ भी सम्भव है । अत: सीमा पर तैनात सुरक्षाकर्मियों को सतर्क रहने की जरूरत है ।

आकाशीय ग्रह मन्त्रीमण्डल के दश विभागों में से शुभग्रहों के पास ३ तथा पापफलदायी ग्रहों के पास ७ विभाग हैं । अत: सत्ताधारियों को सूझ-बुझ से अपने कार्य का क्रियान्वयन करना चाहिए । प्रशासन की कठोरता व क्रूरता का कुपरिणाम सामान्य जनता को भोगना पड़ेगा । फल दूध आदि रसयुक्त पदार्थों की उत्पत्ति सम्यक् होगी । विशेष धर्मावबोध पूर्वक कर्त्तव्यनिष्ठा से ही देश तथा समाज का विकास हो सकता है । विशेष जगन्नियन्ता भगवान जगन्नाथ तथा भगवती वैष्णवी सभी का मङ्गल करें । ।। हरि: ॐ ।।

मेषार्के ग्रहलाघवीयायनांशा: - २४/०६/०१ ।।

केतकीमतेन वेधसिद्धसूक्ष्मायनांशा: - २४/५७/०० ।

वर्षलग्नम् इ.का.- २०/५७

चैत्रकृष्ण ३० शुक्रवासरः, दि.- ५ अप्रैल २०१९

जगल्लग्नम् इ.का.-२३/४७/३०

चैत्रशुक्ल ९-१० रविवासरः दि.-१४/४/१९

विन्ध्योत्तरवासिनां विंशोत्तरीयमतानुसारेणायव्ययचक्रम्-

राशय:	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	योग:
आय:	८	२	८	२	५	८	२	८	५	१४	१४	५	८१
व्यय:	५	१४	११	५	१४	११	१४	५	११	११	११	११	१२३

विन्ध्यदक्षिणवासिनां अष्टोत्तरीयमतानुसारेणायव्ययचक्रम्-

राशय:	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.	योग:
आय:	१४	८	११	५	८	११	८	१४	२	५	५	२	९३
व्यय:	१४	८	५	५	१४	५	८	१४	८	२	२	८	९३

ज्यौतिषसम्बन्धी विभिन्न समस्याओं के समाधानार्थ सम्पर्क कर सकते हैं -

प्रो.मदनमोहनपाठक, फलित-सिद्धान्तज्यौतिषाचार्य, प्राप्तस्वर्णपदक

विद्यावारिधि (पी-एच.डी.), शिक्षाशास्त्री (बी.एड.)

आचार्य एवं अध्यक्ष (Professor & Head) ज्यौतिषविभाग

राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, (मानितविश्वविद्यालय) लखनऊ-परिसर, विशालखण्ड-४, गोमतीनगर, लखनऊ-२२६०१० (उत्तर-प्रदेश) दूरभाष - ०९४५५४३७०६६,

www.vedanandashram.in e-mail-pathak_guruji@rediffmail.com

ग्रहणविवरणम्

विक्रमाब्द:- २०७६, शकाब्द:-१९४०

२०७६ सम्वत्सरे पृथिव्यामस्यां केवलं ग्रहणत्रयं दृश्यं भविष्यति। तेषु एकैकं चन्द्र-सूर्यग्रहणमेव भारते दृश्यमन्यत् सूर्यग्रहणमेकं भारताद्बहिरेव दृश्यं भविष्यति । अत्र वर्षेऽस्मिन् भवितव्यानां ग्रहणत्रयाणां विवरणं संक्षेपेण प्रस्तूयते ।

सं. ग्रहणस्वरूपम्	मास:	दिवस:	दिनाङ्क:
(१) खग्राससूर्यग्रहणम्–(भारते अदृश्यम्)	आषाढ़कृष्ण ३०	मङ्गलवासरे	२-३/७/२०१९
(२) खण्डग्रासचन्द्रग्रहणम्	आषाढ़शुक्ल १५	मङ्गलवासरे	१६-१७/७/२०१९
(३) कङ्कणसूर्यग्रहणम्–	पौषकृष्ण ३.०	गुरुवासरे	२६/१२/२०१९

(१) खग्राससूर्यग्रहणम्- (भारते अदृश्यम्)

आषाढ़कृष्ण ३० मङ्गलवासरे तदनुसारं २-३ जुलाई २०१९ तमे दिनाङ्के मिथुनराशौ आर्द्रानक्षत्रे रात्रौ २२/२५ त: २७/२० यावत् भारताद् बहि: खग्राससूर्यग्रहणमिदं दृश्यं भविष्यति । अत: ग्रहणस्यास्य सूतकादिप्रभाव: भारते नैव भविष्यति ।

(२) खण्डग्रासचन्द्रग्रहणम्-

आषाढ़शुक्लपूर्णिमायां मङ्गलवासरे तदनुसारं १६-१७ जुलाई २०१९ दिनाङ्के उ.षा.नक्षत्रे धनुर्राशौ एवं मकरराशिस्थिते चन्द्रे भारतीयमानकसमयानुसारं रात्रौ ०१/३१ त: ०४/३१ यावत् खण्डग्रासचन्द्रग्रहणमिदं भारते सर्वत्र दृष्टिगोचरं भविष्यति । अत: मङ्गलवासरस्य सायं १६/३१ त: ग्रहणस्यास्य सूतकादिप्रभाव: भारते भविष्यति ।

ग्रहणफलम्

राशय:	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
फलम्	सन्ततिचिन्ता	सौख्य	स्त्रीकष्टम्	मृत्यु:	माननाश:	सुखम्	लाभ:	हानि:	निधनम्	घात:/क्षति:	श्रीप्राप्ति:	व्यथा

(३) कङ्कणसूर्यग्रहणम्- पौषकृष्ण ३० गुरुवासरे तदनुसारं २६/१२/२०१९ दिनाङ्के धनुर्राशौ मूलनक्षत्रे कङ्कणसूर्यग्रहणमिदं प्रात: ८/०० त: १३/३० या. भारते दृश्यं भविष्यति । अस्य सूतकादिप्रभावोऽपि भारते २५/१२/२०१९ दिनाङ्कस्य सायं २०/०० वादनात् भविष्यति ।

ग्रहणफलम्

राशयः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
फलम्	सन्ततिचिन्ता	सौख्य	स्त्रीकष्टम्	मृत्युः	माननाशः	सुखम्	लाभः	हानिः	निधनम्	घातः/क्षतिः	श्रीप्राप्तिः	व्यथा

ग्रहणे सूतकव्यवस्थाः - यस्मिन् यामे चन्द्रग्रहणं तस्मात् पूर्वं (९ घण्टा) प्रहरत्रयं न भुञ्जीत । सूर्यग्रहणे तु (१२ घण्टा) प्रहरचतुष्टये पूर्वं न भुञ्जीत । द्रष्टव्यं - निर्णयसिन्धोः प्रथमपरिच्छेदः पृष्ट संख्या ९७। **ग्रहणे निषिद्धकर्माणि-** ग्रहणकाले शयने कृते रोगो, मूत्रे दारिद्र्यं, पुरीषे कृमिः, मैथुने ग्रामसूकरोऽभ्यङ्गे कुष्ठी, भोजने नरकमिति -धर्मसिन्धुः । तद्यथा-

भूकम्पे ग्रहणे यो हि करोति खननं भुवः। जन्मान्तरे महापापो ह्यङ्गहीनो भवेद् ध्रुवम् ।।

माधवीये वृद्धगौतमः - **सूर्यग्रहे तु नाश्नीयात् पूर्वं यामचतुष्टयम् ।**

चन्द्रग्रहे तु यामांस्त्रीन् बालवृद्धातुरैर्विना ।।

अर्थात् सूर्यग्रहणात् पूर्वं यामचतुष्टयमर्थात् १२ घण्टात्मकः कालस्तथा चन्द्रग्रहणात् ९ घण्टा पूर्वं सूतककालः स्वीकृतो विद्यते ।

एतावता अस्मिन् कालाभ्यन्तरे **बालवृद्धातुरैर्विना भोजनादिकं** निषिद्धमिति । ग्रहणफलनिर्द्धारणसिद्धान्तः-

जन्मर्क्षे निधनं ग्रहे जनिभतो घातः क्षतिः श्रीर्व्यथा
चिन्ता सौख्यकलत्रदौस्थ्यमृतयः स्युर्माननाशं सुखम् ।
लाभोऽपाय इति क्रमात्तदशुभध्वस्ते जपः स्वर्णगो-
दानं शान्तिरथो ग्रहं त्वशुभदं नो वीक्ष्यमाहुः परे ।। मुहूर्तचिन्तामणिः- गो० प्र० ६

सूर्यचन्द्रग्रहणयोरनिष्टनिवृत्तये अनुष्ठानदानशान्त्यादयः लिख्यते-

सुवर्णनिर्मितं नागं सतिलं ताम्रभाजनम्। सदक्षिणं सवस्त्रञ्च श्रोत्रियाय निवेदयेत् ।।
सौवर्णं राजतं वापि बिम्बं कृत्वा स्वशक्तितः। उपरागोद्भवक्लेशच्छिदे विप्राय कल्पयेत् ।।

दानमन्त्रः-तमोमय! महाभीम सोमसूर्यविमर्दन। हेमनागप्रदानेन मम शान्तिप्रदो भव।।

स्नानादिकालव्यवस्था -

ग्रस्यमाने भवेत् स्नानं ग्रस्ते होमो विधीयते । मुच्यमाने भवेद्दानं मुक्ते स्नानं विधीयते ।।

सूर्यग्रहणकाले दान-स्नान-ब्राह्मणादीनां वैशिष्ट्यम्-

सर्वं भूमिसमं दानं सर्वे ब्रह्मसमाद्विजाः । सर्वं गङ्गासमं तोयं राहुग्रस्ते दिवाकरे ।।

भूशयनबोधकचक्रम्

सूर्यनक्षत्राणि	५	७	९	१२	१९	२६
अश्विनी	मृगशिरा	पुनर्वसु	आश्लेषा	उ.फा.	मूल	उ.भा.प.
भरणी	आर्द्रा	पुष्य	मघा	हस्त	पू.षा.	रेवती
कृतिका	पुनर्वसु	आश्लेषा	पू.फा.	चित्रा	उ.षा.	अश्विनी
रोहिणी	पुष्य	मघा	उ.फा.	स्वाति	श्रवणा	भरणी
मृगशिरा	आश्लेषा	पू.फा.	हस्त	विशाखा	धनिष्ठा	कृतिका
आर्द्रा	मघा	उ.फा.	चित्रा	अनुराधा	शतभिषा	रोहिणी
पुनर्वसु	पू.फा.	हस्त	स्वाति	ज्येष्ठा	पू.भा.प.	मृगशिरा
पुष्य	उ.फा.	चित्रा	विशाखा	मूल	उ.भा.प.	आर्द्रा
आश्लेषा	हस्त	स्वाती	अनुराधा	पू.षा.	रेवती	पुनर्वसु
मघा	चित्रा	विशाखा	ज्येष्ठा	उ.षा.	अश्विनी	पुष्य
पू.फा.	स्वाती	अनुराधा	मूल	श्रवणा	भरणी	आश्लेषा
उ.फा.	विशाखा	ज्येष्ठा	पू.षा.	धनिष्ठा	कृतिका	मघा
हस्त	अनुराधा	मूल	उ.षा.	शत.	रोहिणी	पू.फा.
चित्रा	ज्येष्ठा	पू.षा.	श्रवणा	पू.भा.प.	मृगशिरा	उ.फा.
स्वाती	मूल	उ.षा.	धनिष्ठा	उ.भा.प.	आर्द्रा	हस्त
विशाखा	पू.षा.	श्रवण	शतभिषा	रेवती	पुनर्वसु	चित्रा
अनुराधा	उ.षा.	धनिष्ठा	पू.भा.प.	अश्विनी	पुष्य	स्वाति
ज्येष्ठा	श्रवण	शतभिषा	उ.भा.प.	भरणी	आश्लेषा	विशाखा
मूल	धनिष्ठा	पू.भा.प.	रेवती	कृतिका	मघा	अनुराधा
पू.षा.	शतभिषा	उ.भा.प.	अश्विनी	रोहिणी	पू.फा.	ज्येष्ठा
उ.षा.	पू.भा.प.	रेवती	भरणी	मृगशिरा	उ.फा.	मूल
श्रवण	उ.भा.प.	अश्विनी	कृतिका	आर्द्रा	हस्त	पू.षा.
धनिष्ठा	रेवती	भरणी	रोहिणी	पुनर्वसु	चित्रा	उ.षा.
शतभिषा	अश्विनी	कृतिका	मृगशिरा	पुष्य	स्वाति	श्रवणा
पू.भा.	भरणी	रोहिणी	आर्द्रा	आश्लेषा	विषाखा	धनिष्ठा
उ.भा.	कृतिका	मृगशिरा	पुनर्वसु	मघा	अनुराधा	शतभिषा
रेवती	रोहिणी	आर्द्रा	पुष्य	पू.फा.	ज्येष्ठा	पू.भा.प.

रोगे त्रिनाडीविचार:-

नाडी	नक्षत्राणि								
आदि	आर्द्रा	पू.फा.	उ.फा.	अनु.	ज्ये.	धनि.	शत.	भर.	कृति
मध्य	पुन.	मघा	ह.	विशा.	मू.	श्रव.	पू.भा.	अश्वि.	रोहि.
अन्त्य	पुष्य	आश्ले.	चि.	स्वा.	पू.षा.	उ.षा.	उ.भा.	रेव.	मृग.

जन्मनक्षत्रं नामनक्षत्रं सूर्यनक्षत्रं दिननक्षत्रञ्चेति एतानि सर्वाण्यपि एकनाडौ यदा भवन्ति तदा असाध्यरोगिण: नूनमेव मृत्यु: भवतीति ज्ञातव्यम् । अस्य त्रिनाडीचक्रस्य विचार: यात्रायां रणक्षेत्रे प्रस्थानकालेऽपि कर्तव्यम् ।

दन्तजननफलबोधकचक्रम्-

मासा:	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	स्वनाश
फलानि	स्वयं नाश:	अनुजनाश:	भगिनीनाश:	मातृनाश:	अग्रजनाश:	अतुलभोगाप्ति:	पितृसुखाप्ति:	शारीरिकपुष्टि	धनाप्ति:	सुखाप्ति:	अतुलसुखाप्ति:	सद्न्तजननं

अथ जन्मभाद् गोचरे सूर्यादिग्रहाणां फलम्-

ग्रह:	सूर्य:	चन्द्र:	भौम:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	श. रा. के.
शोभन:	३-६-१०-११	१-२-३-५-६ ७-९-१०-११	३-६-१०-११	२-६-१०-११	२-५-७-९-११	१-२-३ ९-११	३-६ १०-११
पूज्य:	१-२-५ ७-९	००० ०००	१-२-५ ७-९	१-३-५ ७-९	१-३-६ १०	५-६ ७-१०	१-२-५ ७-९
निन्द्या	४-८-१२	४-८-१२	४-८-१२	४-८-१२	४-८-१२	४-८-१२	४-८-१२

भद्रावासविचार:-

राशय:	भद्रावास:	फलम्
कर्कसिंहकुम्भमीनेषु	मृत्युलोके	अशुभम्
मेषवृषमिथुनवृश्चिकेषु	स्वर्गे	शुभम्
कन्यातुलाधनुमकरेषु	पाताले	धनागम:

चन्द्रवासविचार:-

राशय:	चन्द्रवास:
मेष-सिंह-धनुषु	पूर्वस्यां
वृष-कन्या-मकरेषु	दक्षिणे
मिथुन-तुला-कुम्भेषु	पश्चिमे
कर्क-वृश्चिक-मीनेषु	उत्तरे

ग्रहाणां शुष्काशुष्कतत्त्वस्वरूपादिबोधकचक्रम्-

ग्रहनाम	तत्त्वं	पञ्चभूतसम्बन्ध:	स्वरूपम्
सूर्य:	शुष्क:	अग्नि:	मध्यम:
चन्द्र:	जलसंज्ञक:	जलम्	दीर्घ:
मङ्गल:	शुष्क:	अग्नि:	ह्रस्व:
बुध:	जलसंज्ञक:	पृथ्वी	मध्यम:
गुरु:	जलसंज्ञक:	आकाश/तेज:	मध्यम/ह्रस्व:
शुक्र:	जलसंज्ञक:	जलम्	ह्रस्व:
शनि:	शुष्क:	वायु:	दीर्घ:
राहु:	शुष्क:	वायु:	दीर्घ:
केतु:	शुष्क:	वायु:	मध्यम:

अथ राहु(काल)वासविचार:

सौरमासक्रमेण मार्गशीर्ष-पौष-माघमासेषु पूर्वस्यां दिशि, फाल्गुन-चैत्र-वैशाखेषु दक्षिणस्यां, ज्येष्ठ-आषाढ़-श्रावणमासेषु पश्चिमस्याम्, भाद्र-आश्विन-कार्तिक-मासेषूत्तरस्यां दिशि राहो:(कालस्य) स्थिति: ज्ञातव्या ।

मासिककालविचार:-

यद्राशिगेऽर्के खलुतद्दिशि स्याद्राहु: सदा तिष्ठति मासि मासे ।
द्विरागमे वापि गृहप्रवेशे राहु: प्रशस्त: किल वामपृष्ठे ।।

अत्रेदं ध्यातव्यं यदयं त्रैमासिकराहो: (कालस्य) विचार: भवन-तडागा- दिनिर्माणकर्मणि करणीय: । द्विरागमनादिषु मासिककालस्य विचार: एव विधेय: । तद्यथा- **त्रैमासिकं तडागादौ मासिकं द्वयङ्ककर्मणीति ।।**

अथ पञ्चकविचार:-

धनिष्ठा, शतभिषा, पू.भा.प., उ.भा.प., रेवती, एतानि पञ्चकनक्षत्राणि सन्ति । एषु नक्षत्रेषु दक्षिणदिग्यात्रा, गृहच्छादनं, प्रेतदाह:, तृणकाष्ठादिसंग्रह:, शय्यावितानादिकं निषिद्धं वर्तते । अत्रापवाद:- वस्वादौ शतभिषग्मध्ये पूर्वादौ चोत्तरान्तके । पञ्च-पञ्च घटी त्याज्या रेवतीं सकलां त्यजेत् ।।

राशिफलम् (संवत् २०७६)

मेष राशि (Aries) (चु, चे, चो, ला, ली, लु, ले, लो, अ,)

यह वर्ष मध्यमोत्तम फलदायक है । वर्ष के पूर्वार्द्ध में मन में नास्तिकता का भाव उत्पन्न होने से भाग्य का अपकर्ष सम्भव है। अत: अपने आध्यात्मिक बल से अपने भाग्य को सबल करें । वर्ष के उत्तरार्द्ध में परिवार में माङ्गलिक कृत्य का सम्पादन होगा । वर्ष के पूर्वार्द्ध में विद्यार्थियों को अपने अध्ययन हेतु विशेष प्रयास करने होंगे । उत्तरार्द्ध में तीर्थयात्रा का सुयोग प्राप्त होगा । विद्यार्थियों विशेषकर के प्रतियोगिता परीक्षा में बैठने वाले प्रतिभागियों को सफलता प्राप्त करने हेतु विशेष प्रयास करने होंगे । जीवनसाथी के चयन में किए गये प्रयास वर्ष के उत्तरार्द्ध में सफल होंगे । भूमि-भवन-वाहन प्राप्ति के क्षेत्र में विघ्न बाधाऐं उपस्थित होगीं । अत: आवर्षान्त शनि मंगल केतु की प्रतिकूलता के निवृत्यर्थ हनुमद्दाराधना एवं सुन्दरकाण्ड का नित्यपाठ तथा शनि केतु के मन्त्र का नित्य जप के साथ उनके पदार्थों का दान लाभदायक सिद्ध होगा । साथ ही सार्वजनिक स्थलों की सेवा तथा दरिद्रनारायण को भोजन प्रदान करने से सकल मनोकामनायें पूर्ण होंगी ।

वृष राशि (Taurus) (इ, उ, ए, ओ, बा, बी, बु, वे,बो,)

यह वर्ष मध्यमोत्तम फलदायक है। वर्ष के पूर्वार्द्ध में अकारण मानसिक दुश्चिन्ताऐं घेरे रहेंगी। मानसिक अशान्ति, रक्तचाप, अपव्यय, कुटुम्बीजनों से मतान्तर, प्रशासनिक अधिकारियों को अपने आदेश को पालन करवाने में विशेष समस्याओं का सामना करना पडेगा। विद्यार्थी-गण विशेष कर प्रतियोगिता परीक्षा में भाग लेने वाले प्रतियोगियों को सफलता प्राप्ति में विशेष प्रयास करने होंगे । वर्ष के पूर्वार्द्ध में विवाहार्थियों को सफलता की प्राप्ति होगी । अपने वाग्व्यहार पर पूर्ण ध्यान रखें । अन्यथा विरोधियों की संख्या में वृद्धि होगी । आहार पर संयम नहीं रहा तो स्वास्थ्य खराब हो सकता है। अत: आहार व वाग्व्यवहार पर पूर्ण नियन्त्रण रखें । धर्मार्जन में विघ्न-बाधायें उपस्थित हो सकती है। जीवन साथी के स्वास्थ्य व वाग्व्यवहार से पारिवारिक वातावरण अशान्त रहेगा । अर्थागम का मार्ग प्रशस्त होगा । भूमि-भवन-वाहन के क्षेत्र में सफलता की प्राप्ति होगी। गुप्त व गुह्य रोग आपको व्यथित कर सकता है । अत: आवर्षान्त शनि-राहु-केतु की आराधना के साथ इनका मन्त्र-जप करें । इन ग्रहों के पदार्थों के दान के साथ अपने कुटुम्बीजनों में सौहार्द्र के वितरण व पीपल वृक्ष लगाने से सभी अनुकूलताओं की प्राप्ति होगी ।

मिथुन राशि (Gemini) (का, की, कु, घ, ङ, छ, के, को, हा,)

यह वर्ष मध्यम फलदायक है । मिथुनस्थ राहु स्वास्थ्य बाधा, दाम्पत्यकष्ट, तथा दैनिक कारोबार में बाधा का सर्जन करेगा । अत: सावधान रहें। ऋण से कुछ राहत मिलेगा । लेकिन कर्कस्थराहु गुप्तरोगों का जनयिता बन सकता है । अगस्त से नवम्बर२०१९ के मध्य अजीविका क्षेत्र में विशेष विकास का योग है । समय का सदुपयोग करें । नवम्वर के पश्चात् जीवन-साथी के अन्वेषण में चल रहे प्रयास सफल होंगे । परिवार में मङ्गलकृत्य का सम्पादन होगा । विद्यार्थियों विशेषकर के प्रतियोगिता परीक्षा में बैठने वाले प्रतिभागियों को सफलता की प्राप्ति होगी। जीवनसाथी के अस्वास्थ्य व असन्तोषजन्य वाग्व्यवहार से मानसिक अशान्ति बढ़ेगी । व्यवसायियों के व्यवसाय व कारोबार फलेंगें । धर्नाजन, देशाटन व तीर्थाटन में विघ्न-बाधा सम्भव है। अपने अच्छाई के अभिमानजन्य विकार से संघर्ष उत्पन्न हो सकता है । साहस व पराक्रम की अभिवृद्धि होगी । निवेश सोंच समझकर करें । वर्षोत्तरार्द्ध में अपयश से मन खिन्न होगा । अत: शनि-मङ्गल व राहु केतु की अनुकूलता हेतु हनुमान चालिसा अथवा सुन्दरकाण्ड का पाठ करें । अपने से बड़े बूढ़े व रोगियों की सेवा के साथ ही पीपल व गुल्लर के वृक्ष लगावें ।

कर्क राशि (Cancer) (ही, हु, हे, हो, डा, डी, डु, डे, डो,)

यह वर्ष आपके लिए मध्यम फलदायक है। वर्ष के उत्तरार्द्ध में भूमि-भवन-वाहन से सम्बन्धित समस्यायें व्यथित करेंगी। जीवनसाथी के अन्वेषण में चल रहे प्रयास सफल होंगे। परिवार में मङ्गलकृत्य का आयोजन होगा । धनुराशिस्थ शनि जीवन-साथी के वाग्व्यवहार को कुप्रभावित कर सकता है । अपव्यय से मन व्यथित रहेगा । व्यवसायियों को निवेश पर विशेष ध्यान देना होगा । विद्यार्थियों व प्रतियोगियों को प्रयास करने से लक्ष्य की प्राप्ति होगी । वर्ष के पूर्वार्द्ध में सन्तान प्राप्ति की दिशा किये गये प्रयास सफल होंगे । यात्रा में सावधानी वरतें । गुप्त-रोगों की सम्भावना है । तीर्थाटन का सुयोग बनेगा । नेत्ररोग, अनिद्रा, रक्तचाप जैसी समस्यायें आपके आस-पास विचरण करती रहेगी । कुत्सित संगति आपके विकास मार्ग में अवरोधिका बनेगी । व्यवसाय में लगे व्यवसायियों के उन्नति का मार्ग प्रशस्त करने हेतु विशेष ध्यान देना होगा। वर्ष के उत्तरार्द्ध में आलस्य व प्रमाद आपके विकास में बाधा की सृष्टि करेगा । पुनरपि शनि-राहु-केतु की उपासना, मन्त्रजप तथा गणेशजी की आराधना से कल्याण होगा । पलाश वृक्ष की सेवा करें ।

सिंह राशि (Leo) (मा, मी, मु, मे, मो, टा, टी, टु, टे,)

यह वर्ष मध्यमोत्तम फलदायक है । भूमि-भवन-वाहन की दिशा मे चल रहे प्रयास सफल होंगे । वर्ष के उत्तरार्द्ध में गुरु आपके भाग्य का उत्कर्ष कर सकता है । व्यवसायियों के व्यवसाय में भी सफलता सम्भव है । अपने संगति का ध्यान रखें । अन्यथा आपकी संगति अपके अध:पतन का कारण बनेगी । दैनिक व्यवसाय में गति आयेगी । अपने क्रोध संवेग पर नियन्त्रण रखें । वर्ष के पूर्वार्द्ध में जीवनसाथी के चयन में समस्यायें आयेंगी । लेकिन उत्तरार्द्ध में समस्यायें सुलझ जायेंगी । जीवनसाथी का स्वास्थ्य व व्यवहार आपको व्यथित करेगा । आध्यात्मिक साधना से आपका सर्वविध मङ्गल होगा । धर्मकृत्य करने का सुयोग उपस्थित होगा । सेवाक्षेत्र में लगे लोगों की अभ्युन्नति / प्रोन्नति होगी । आयस्रोत का विस्तार होगा लेकिन धनसंग्रह में कठिनाईयाँ आयेंगी । विद्यार्थियों को विद्यार्जन में समस्यायें आयेगी । सन्ततिप्राप्ति क्षेत्र में अवरोध से मन व्यथित रहेगा । अत: परिवार के बड़े बुजुर्गो की सेवा व रोगियों की सहायता करने से सर्वविध मङगल होगा । मंगल-शनि-केतु के पदार्थों का दान तथा मन्त्रजप करें। पीपल लगावें तथा विष्णुसहस्रनाम का नित्य पाठ करें । सर्वविध कल्याण होगा ।

कन्या (Virgo) (टो, पा, पी, पु, ष, ण, ठ, पे, पो,)

यह वर्ष आपके लिए मध्यमफलदायक है । वर्ष के पूर्वार्द्ध में भूमि-भवन-वाहन सुख में अवरोध उपस्थित हो सकता है । लेकिन आध्यात्मिक चित्तवृत्ति से आपको सफलता मिलती रहेगी । धर्माजन का सुयोग उपस्थित होगा । आलस्य व क्रोध पर पूर्ण नियन्त्रण रखें। सन्तति-सुख में बाधा उपस्थित हो सकती है । विद्यार्थीयों विशेषकर प्रतियोगिता परीक्षा में बैठने वाले प्रतिभागियों को सफलता प्राप्ति हेतु विशेष प्रयास करने होंगे। नौकरी पेशा में जुड़े प्रतिभागियों को पदवृद्धि की सम्भावना है । माता-पिता के स्वास्थ्य पर विशेष ध्यान रखें । जीवनसाथी का उत्कर्ष होगा । भाईयों में अनुकूलता का वातावरण बना कर रहें । विवाहार्थियों को जीवनसाथी के चयन में विघ्न-बाधा की सम्भावा है । दैनिक कारोबार का विस्तार होगा । तीर्थाटन का सुयोग उपस्थित होगा । ससुराल में कुछ अच्छे कार्यक्रमों का आयोजन सम्भावित है । सुखमय जीवन के लिए गणपतिस्तोत्र का पाठ तथा आवर्षान्त शनि-राहु केतु के मन्त्र का जप व उनके पदार्थों का दान करना श्रेयस्कर होगा । पीपल की सेवा से विशेष कल्याण होगा ।

तुला (Libra) (रा, री, रु, रे, रो, ता, ति, तु, ते,)

आपके लिए यह वर्ष उत्तमफलदायक है । ऋण-रिपु-रोग का स्तम्भन होगा । दामपत्यसुख की प्राप्ति तथा जीवनसाथी का अभ्युत्कर्ष सम्भव है । विवाहार्थियों को लक्ष्यप्राप्ति में समस्यायें आयेंगी । लेकिन घर में माङ्गलिक कृत्य का सम्पादन होगा । सेवा क्षेत्र में पदवृद्धि की सम्भावना है । पराक्रम की अभिवृद्धि होगी । लेकिन अध्यात्म-क्षेत्र से मन का भटकाव होगा । जो आपके विकास के लिए अनुकूल नहीं है । ससुराल में साले सालियों के स्वास्थ्य व व्यवहार कुप्रभावित हो सकते है । माता-पिता के स्वास्थ्य पर ध्यान देवें । उत्तरार्द्ध में माता-पिता से मनमुटाव तथा भूमि-भवन-वाहन सुख में अवरोध उपस्थित होगा। अर्थार्जन के मार्ग का विस्तार होगा । जीवनसाथी का स्वास्थ्य व व्यवहार आपको व्यथित कर सकता है । सन्ततिसुख में भी कुछ विघ्न-बाधायें सम्भव है । लेकिन विद्यार्थियों को अपने-अपने दिशा में किए गये प्रयास सफल होंगे । प्रतियोगिता परीक्षा से जुड़े प्रतियोगी समय का सदुपयोग करें, सफलता मिल सकती है । अशुभफलों के उपशमनार्थ शनि-राहु केतु का जप, तत्तत् पदार्थों का दान तथा शमी वृक्ष को लगाने से कल्याण होगा ।

वृश्चिक (Scorpio) (तो, न, नि, नु, ने, नो, या, यि, यु,)

यह वर्ष नेष्टफलदायक है । आपकी वाक्पारुषता आपके कष्ट में कारण बनेगा । शनि की साढ़ेसाती से मन व्यथित रहेगा । अपने अहार व वाग्व्यवहार पर पूर्ण नियन्त्रण रखें। अन्यथा पाचन-तन्त्र कुप्रभावित हो सकता है । नेत्ररोग, मुखरोग व हृदय से सम्बन्धित रोग से आप व्यथित हो सकते हैं । दैनिक कारोबार भी कुप्रभावित हो सकता है । पारिवारिक विवादों से मन अशान्त रहेगा। विवाहार्थियों को जीवनसाथी के चयन में सफलता की प्राप्ति होगी । वर्ष के पूर्वार्द्ध में प्रतियोगिता परीक्षा में संलग्न प्रतियोगियों को यथेष्ट श्रम से सफलता की प्राप्ति सम्भव है। स्वजनों से सौहार्द्र बनाये रखें अन्यथा उनसे मनमुटाव सम्भव है । जीवनसाथी का वाग्व्यवहार आपके अशान्ति का प्रमुख कारण बनेगा । इससे आपका दैनिककारोबार बाधित होगा । अर्थसंग्रह में बाधा आयेगी । अत: अपने निवेश पर विशेष ध्यान रखें । धर्ममार्ग से विमुखता आपके अध:पतन का कारण वन सकता है । अत: अनुकूलता प्राप्ति हेतु गुरुजनों का नित्य आशीर्वाद, शनि, राहु, केतु की आराधना व उनके मन्त्रों का जप व दान तथा विष्णुसहस्रनामस्तोत्र के पाठ से विशेष कल्याण होगा। पीपल तथा पलाश के वृक्ष की सेवा करें, विशेष कल्याण होगा ।

धनु (Sagittarius) (ये, यो, भा, भी, भू, धा, फा, ढ़ा, भे,)

यह वर्ष नेष्टफलदायक है । वर्षारम्भ से ही शनि की साढ़ेसाती से आप पीडित रहेंगे । वर्षारम्भ से ही शनि सर्वदा मानसिक अवसाद, ऋण-रिपु-रोगों के आक्रमण जन्य कष्ट से पीडित कर सकता है । क्रोध संवेग ही आपके प्रमुख कष्ट का कारण बनेगा । वाणी पर नियन्त्रण रखें । लम्बित भूमि-भवन-वाहन सम्बन्धि कार्य सफल होंगे । आय का मार्ग यदा-कदा बाधित होता रहेगा । दाम्पत्यजीवन में उपस्थित असन्तोष आपको व्यथित करता रहेगा । विवाहार्थियों को जीवनसाथी के अन्वेषण सम्बन्धि कार्य में विघ्न उपस्थित होगा। यात्रा में में सावधानी रखें । दैनिक कारोबार यदा-कदा बाधित होगा । भाई-बहनों से सौहार्द्र बनावें, उनके स्वास्थ्य व व्यवहार का ध्यान रखें । आपका पुरुषार्थ साहस व पराक्रम आपके कार्य सिद्धि में सहायक बनेगा । वर्ष के पूर्वार्द्ध में विद्यार्थियों को अपने क्षेत्र में सफलता प्राप्ति हेतु विशेष ध्यान देना होगा । अत: आवर्षान्त गुरु, शनि, राहु-केतु का जप पूजन तथा शिवजी की आराधना करें, कल्याण होगा। सर्वदोष निवारणार्थ पीपल लगावें तथा उसकी सेवा करें । विष्णुसहस्रनामस्तोत्र का पाठ तथा बड़े भाई, बहनोई, पिता, पितामहादि की सेवा व आशीर्वाद से सकल मनोरथ पूर्ण होंगे ।

मकर (Capricorn) (भो, जा, जी, खी, खु, खे, खो, ग, गी,)

यह वर्ष नानुकूल फलदायक है। वर्षारम्भ से ही शनि व केतु भोगैश्वर्य में बाधक तथा अपव्यय का सर्जक है । वर्ष के उत्तरार्द्ध में विद्यार्थियों को अपने क्षेत्र में सफलता प्राप्ति हेतु विशेष ध्यान रखना होगा । वर्षारम्भ से ही शनि की साढ़ेसाती से आप व्यथित रहेंगे । यह शारीरिक, आर्थिक व मानसिक रूप से कष्टदायिनी होगी । मानसिक चिड़चिड़ापन तथा क्रोध संवेग पर नियन्त्रण रखें अन्यथा स्वास्थ्य व कारोबार पर इसका बुरा असर पड़ेगा । अपने निवेश पर विशेष ध्यान रखें । विरोधिगण बढ़ेंगे लेकिन अपका पराक्रम उनको स्तब्ध करता रहेगा । संचित धन के खर्च होने का योग है । दैनिक कारोबार कुप्रभावित हो सकता है । कुटुम्बी जनों से विद्वेष, तथा धनसंग्रह में अवरोध उपस्थित हो सकता है । जीवनसाथी के चयन में उपस्थित विघ्न-बाधायें दूर होंगी। अत: धैर्य रखें। आपके व्यक्तित्व पर कुछ लगे आरोप आपको व्यथित कर सकता है । आवर्षान्त शनि राहु व केतु का मन्त्र जप अवश्य करें। तेल में अपना छाया-दान प्रत्येक शनिवार को करें । साथ ही नित्य सप्तशती का पाठ करें तथा गुल्लर के वृक्ष की सेवा के साथ बेटी, बहन, बुआ आदि को सम्मानित करने से आपके मनोरथ पूर्ण होंगे।

कुम्भ (Aquarius) (गु, गे, गो, सा, सि, सु, से, सो, दा,)

यह वर्ष अनुकूल फलदायक है । धनागम का मार्ग प्रशस्त होगा । कुटुम्बी-जनों का सहयोग व सौहार्द्र की प्राप्ति होगी । प्रशासनिक अधिकार सुलभ होगा । भूमि-भवन-वाहन सुख प्राप्ति में उपस्थित गतिरोध दूर होगा । धनसंग्रह की स्थिति सुदृढ़ होगी । सन्तति-सुख में अवरोध उपस्थित होगा । भाई-बहनों का नैसर्गिक प्यार व सहयोग मिलेगा । विद्यार्थियों को विद्याक्षेत्र में कुछ विघ्न-बाधाओं का सामना करना होगा । प्रतियोगिता परीक्षा से जुड़े प्रतियोगियों को सफलता प्राप्ति हेतु विशेष प्रयास करना होगा। वर्ष के उत्तरार्द्ध में सन्तति-सुख का सुयोग उपस्थित होगा । शत्रु-गण स्तम्भित होंगे । वर्ष के उत्तरार्द्ध में मातुलपक्ष का विकास होगा । परिवार में मङ्गलकृत्य का सम्पादन होगा । विवाहार्थियों के जीवन साथी के चयन की दिशा में चल रहे प्रयास सफल होंगे । लेकिन यात्रा में सावधानी रखें । आकस्मिक पतन व चोट-चपेट से कष्ट सम्भावित है । ऊपर्युक्त सकल अशुभता के उपशमनार्थ हनुमदाराधना के साथ, सुन्दरकाण्ड का पाठ करें तथा पीपल व गुल्लर के वृक्ष लगाने व उसकी सेवा से आपको सार्वत्रिक सफलता मिलेगी।

मीन (Pisces) (दि, दु, थ, झ, ञ, दे, दो, चा, ची,)

यह वर्ष आपके लिए अनुकूलफलदायक है । वर्षारम्भ में गुरु सकल कार्यों में सफलता प्रदान करेगा । भूमि-भवन-वाहन प्रप्ति की दिशा में कुछ विघ्न-बाधायें उपस्थित होंगी। लेकिन वर्ष के उत्तरार्द्ध में स्थिति में कुछ अनुकूलता आयेगी । माता-पिता के स्वास्थ्य का ध्यान रखना होगा । जीवनसाथी की प्राप्ति की दिशा में चल रहे प्रयास सफल होंगे । परिवार में माङ्गलिक कार्य सम्पन्न होंगे । जीवन-साथी का सहयोग प्राप्त होगा । विद्यार्थियों को अपने अध्ययन में विशेष ध्यान देना होगा । मानसिक एकाग्रता के अभाव में आपको मनोनुकूल सफलता प्राप्त होने में समस्यायें आयेंगी । प्रतियोगिता परीक्षा से जुड़े प्रतियोगी समय का सदुपयोग करें। समुचित श्रम से विशेष सफलता मिलेगी । सेवा-क्षेत्र में लगे लोगों के लिए यह वर्ष चुनौती से भरा होगा । श्रम के अनुकूल सफलता नहीं मिलने से मन में असन्तोष होगा । निवेश में सावधानी रखें । अपव्यय से बचें । नेत्रविकार से मन व्यथित होगा । तीर्थाटन का योग उपस्थित होगा । वर्ष के उत्तरार्द्ध में समुचित धनसंग्रह का सुयोग उपस्थित होगा । समय का सदुपयोग करें । ऊपर्युक्त बाधाओं के उपशमन हेतु नित्य विष्णुसहस्रनाम स्तोत्र का पाठ करें तथा पीपलवृक्ष लगावें । आपका सौभाग्य निखरेगा और आप शान्ति तथा समृद्धि को प्राप्त करेंगें। ।। हरि: ॐ ।।

विशेष:- ऊपर्युक्त राशिफल के साथ जन्मकुण्डली के दशान्तर्दशा का फल भी घटित होता है । क्योंकि ये दोनों (एक गोचरफल तथा दूसरा दशा फल) एक ही सिक्के के दो पहलू हैं । अत: मनुष्य जीवन पर इन दोनों का प्रभाव पड़ता हैं । जैसे दशाफल की प्रतिकूलता तथा राशिफल की अनुकूलता में सामान्य फल जानना चाहिए । इसी प्रकार राशिफल की प्रतिकूलता तथा दशाफल की अनुकूलता में भी सामान्य फल जानना चाहिए । दोनों राशि व दशाफल यदि अच्छे हों तो अत्युत्तमफल समझना चाहिए । दोनों की प्रतिकूलता में अत्यन्त अशुभफल-प्राप्ति की सम्भावना समझनी चाहिए । अत: प्रतिकूल समय में तज्जन्य अनुष्ठान, जप तथा हवनादि कार्य करके अपना कल्याण करना चाहिए । **शनि की साढ़ेसाती** व ढ़ैया का अशुभफल जन्मकुण्डली में शनि के भावाधिपतित्व, स्थिति व ग्रहयुति पर निर्भर करता है । अत:जन्मकुण्डली में अच्छी अवस्था में स्थित शनि अपने साढ़ेसाती व ढ़ैया में प्रतिकूल परिस्थिति में भी आशातीत शुभफल देता है । लेकिन जन्मकुण्डली का अशुभ शनि अपने साढ़ेसाती व ढ़ैया के समय में धन-धान्य के विनाश के साथ कारोबार, उद्योग-धन्धे, तथा पारिवारिक-सम्बन्धों को बिगाड़ देता है । अत: ग्रहों के प्रतिकूल परिस्थिति में उनका पूजन अनुष्ठानादि आवश्य करना चाहिए । प्रसङ्गवश यहाँ नाम व जन्म-राशि से विचारणीय विषयों को बताया जा रहा है । क्योंकि प्राय:देखा जाता है कि लोग नामराशि के अनुसार ही सभी फल का विचार करने लगते हैं । जो उचित नहीं है । अत:नामराशि से विचारणीय विषय-

देशग्रामगृहे युद्धे सेवायां व्यवहारके । नामराशे: प्रधानत्वं जन्मराशिं न चिन्तयेत् ।।

अर्थात् पुकार नाम से देश-ग्राम एवं घर में सम्बन्ध का विचार, मुकादमा व न्यायपालिका में अपनी स्थिति, नौकरी, मित्रों व आप्तजनों से व्यवहार आदि में नामराशि का ही विचार करना चाहिए ।

जन्मराशि से विचारणीय विषय-

विवाहे सर्वमाङ्ल्ये यात्रायां ग्रहगोचरे । जन्मराशे: प्रधानत्वं नामराशिं न चिन्तयेत् ।।

अर्थात् जन्मराशि से विवाहादि माङ्गलिक-कृत्यों के सम्पादन, यात्रा एवं ग्रह-गोचर सम्बन्धी-विचार मुख्य रूप से करना चाहिए । इन सभी के लिए नामराशि का विचार नहीं करना चाहिए ।।

अथ पुरश्चरणविचार: -

तत्रादौ पुरश्चरणे स्थलनिर्णय: -

पर्वताग्रे नदीतीरे बिल्वमूले जलाशये। गोष्ठे देवालयेऽश्वत्थे उद्याने तुलसीवने ।।
पुण्यक्षेत्रे गुरो: पार्श्वे चित्तैकाग्र्यस्थलेऽपि च । पुरश्चरणकृन्मन्त्री सिद्धत्येव विशेषत: ।।
काशीपुरी च केदारो महाकालोऽथ नासिकम् । त्र्यम्बकञ्च महाक्षेत्रं पञ्च द्वीपा इमे भुवि ।।
यज्ञागारे गवां गोष्ठे देवतायतनेषु च । पुण्यस्थानेषु सर्वेषु गङ्गातीरे विशेषत: ।।

अर्थात् ऊपर्युक्तस्थलेषु कृतं पुरश्चरणम् अनुष्ठानादिकं सिद्धिदं पुष्कलफलदायकञ्च भवति । अत: ग्रहाणां सर्वदोषोपद्रवशान्तये ऊपर्युक्तस्थलेषु मध्ये कतमस्मिन् स्थलेऽनुष्ठानादिकं विधेयमिति विशेष: ।

अथ पुरश्चरणे कालनिर्णय: -

ज्येष्ठाषाढौ भाद्रपदं पौषञ्च मलमासकम् । गुरुभार्गवमौढ्यादि वर्जयेच्च प्रयत्नत: ।।
अङ्गारशनिवारञ्च व्यतिपातञ्च वैधृतीम् । अष्टमीं नवमीं षष्ठीं चतुर्थीञ्च त्रयोदशीम् ।।
चतुर्दशीममावाश्यां प्रदोषञ्च तथा निशाम् । यामाग्निरुद्रसर्पेन्द्रवसुश्रवणजन्मभम् ।।
मेष-कर्क-तुला-कुम्भ-मकरालिकलग्नम् । सर्वाण्येतानि वर्ज्यानि पुरश्चरणकर्मणि ।।
चन्द्रतारानुकूल्ये च शुक्लपक्षे विशेषत: । पुरश्चरणकं कुर्यान्मन्त्रसिद्धि: प्रजायते ।।

अपि च - यदा वा जायते श्रद्धा यदा वित्तञ्च पुष्कलम् ।
दक्षिणावर्तगे सूर्ये कुर्यान्न तु मलिम्लुचे ।।

रोगोपद्रवोपशान्त्यर्थं केचन विचारा:-

रोगानां त्रिविधत्वं शास्त्रेषु उपलभ्यन्ते । यथा कर्मजा रोगा:, दोषोद्भवा: रोगा:, कर्मदोषोद्भवाश्च रोगा: । यदा औषधादिभक्षणेन ये रोगा: न शम्यन्ति तेषामुपशमनं धर्माचरण-दान-जप-होमार्चनादिभि: सम्भवतीति शास्त्रकाराणामभिमतम् । तद्यथा -

रोगा: कर्मोद्भवा: केचित् केचिद्दोषसमुद्भवा: । कर्मदोषोद्भवा: केचित् एवं रोगास्त्रिधा स्मृता: ।।
ये रोगा: नैव शम्यन्ति कृते ह्यौषधकर्मणि । धर्मेणैवोपशाम्यन्ति ते रोगा: कर्मजा: स्मृता: ।।
प्रायश्चित्तेऽपि विहिते न शाम्यति विनौषधम् । ये दृष्टहेतुसम्भूतास्ते रोगा: दोषजा: स्मृता: ।।
येषां सर्वात्मना हानिर्भवेत्पुण्यैर्न केवलै: । न केवलौषधैर्वापि रोगास्ते कर्मदोषजा ।।
पूर्वजन्मकृतं पापं व्याधिरूपेण बाधते। तत्शान्तिरोषधैर्दानैर्जपहोमार्चनादिभि: ।।
असाध्यस्यापि रोगस्य प्रायश्चित्तं समाचरेत् । सर्वरोगविनाशाय जप: कार्यो विशेषत: ।।

।। हरि: ॐ ।।

केचन मन्त्रप्रयोगाः - तत्रादौ विद्यावर्धकमन्त्रप्रयोग:- (१)-

ॐ नमो ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं वद वद वाग्वादिनी बुद्धिं वर्धय ॐ ह्री नम: स्वाहा ।।

मन्त्रस्यास्य अष्टोत्तरसहस्रसंख्यकजप: ग्रहणावसरे क्रियते तदा अयं सिद्धो भवति । तदनन्तरं अष्टोत्तरशतं प्रतिदिनं जप: कर्त्तव्य: । अनेन अनुदिनमभ्यस्ता विद्या वृद्धिं गच्छति ।

विद्यावर्धकमन्त्रप्रयोग:- (२)

ॐ ह्रीं श्रीं माम वद वद वाग्वादिनी भगवती सरस्वती ऐं नम: स्वविद्यां देहि मम ह्रीं सरस्वती स्वाहा ।। मन्त्रस्यास्य अष्टोत्तरसहस्रसंख्यकजप: ग्रहणावसरे कर्त्तव्य: । तदनन्तरं एकविंशतिदिनं यावत् त्रिकालं अष्टोत्तरशतसंख्यक सश्रद्धं जप: कर्त्तव्य: । ततोऽनुदिनं अष्टोत्तरशतसंख्यकजपकर्म विद्याविवृद्धये सिद्धिदायकं भवति ।

धनवर्धकमन्त्रप्रयोग:- (३)

ॐ ह्रीं श्रीं क्रीं श्रीं क्रीं क्लीं श्रीं लक्ष्मी मम गृहे धनं पूरय पूरय चिन्तां दूरय दूरय स्वाहा ।

मन्त्रस्यास्य अष्टोत्तरसहस्रसंख्यकजप: चतुर्विंशति दिनं यावत् क्रियते तदा मन्त्रोऽयं सिद्धिं गच्छति । तदनन्तरमनुदिनं धनविवृद्धये मालात्रयं जप: कर्त्तव्य: । सात्विकाचरणेन सह अस्य प्रयोग: कर्त्तव्य: ।

पत्निप्राप्त्यर्थं वैदिकमन्त्रप्रयोग:- (४)

ॐआगच्छत आगतस्य नाम गृह्णाम्यायत: । इन्द्रस्य वृत्रघ्नो वन्वे वासवस्य शतक्रतो: ।। येन सूर्यां सावित्रीमश्विनोहतु: पथा । तेन मामब्रवीद् भगो जायामा वहतादिति ।। यस्तेऽङ्कुशो वसुदानो बृहन्निद्र हिरण्यय: । तेना जनीयते जायां मह्यं धेहि शचिपते ।।

अथर्ववेदे अष्टमेऽनुवाके ६/८२/१,२,३ ।

अस्य चतु:पञ्चाशतसहस्रजपेन तद्दशांशहवनतर्पणमार्जनेन मनोनुकूला पत्निप्राप्तिर्भवति ।

पत्निप्राप्त्ये पौराणिकमन्त्रप्रयोग:- (५)

ॐ पत्नीं मनोरमां देहि मनोवृत्तानुसारिणीम् । तारिणीं दुर्गसंसारसागरस्य कुलोद्भवाम् ।।

मन्त्रस्यास्य ''दुर्गासप्तशती'' मन्त्रै: संपुटितै: पाठै: मनोनुकूलापत्नी प्राप्यते । पाठसंख्यानिर्द्धारणं जातकस्य जन्मपत्रस्थपत्नीसुखबाधकग्रहोपरि आधरितमस्ति ।

मनोनुकूलपतिप्राप्तये वैदिकमन्त्रप्रयोग:- (६)

ॐ त्र्यम्बकं यजामहे सुगन्धिम्पतिवेदनम् । ऊर्वारुकमिवबन्धनादितोमुक्षीयमामुत: ।।

अस्य मन्त्रस्यानुष्ठानेन (सश्रद्धं शिवार्चनेन रुद्राभिषेकेन च) प्राप्ते काले मनोनुकूलपतिप्राप्तिर्भवति ।

मनोनुकूलपतिप्राप्तये पौराणिकमन्त्रप्रयोग:- (७)

ॐ कात्यायिनि! महामाये ! महायोगिन्यधीश्वरि ! ।
नन्दगोपसुतं देवि ! पतिं मे कुरु ते नम: ।।

अस्य मन्त्रस्यानुष्ठाने भगवत्या: जगदम्बाया: सम्मुखं दीपं प्रज्वाल्य कमलाक्षमालया एकपञ्चाशतसहस्रसंख्यकं जपकर्म कर्त्तव्यम् । तदनन्तरं तद्दशांशहवनं-मार्जनं-ब्राह्मणभोजनं-दक्षिणादानञ्च मनोनुकूलपतिप्राप्तये कर्त्तव्यम् ।

कुपथगामी पति/पत्नीवशीकरणमन्त्रप्रयोग:- (८)

ॐ कामातुरे काममेखले विद्योषिणि नीललोचने ।
अमुकं मे वश्यं कुरु कुरु ह्रीं स्वाहा ।।

अत्र अमुकस्थाने पत्न्या वा पत्युर्नामोल्लेख: कर्त्तव्य: । सुमुहूर्ते प्रारभ्य चतुर्विंशति-सहस्रसंख्यकं जपकर्म भगवतीं पञ्चोपचारै: प्रपूज्य कर्त्तव्यम् ।

कुपथगामी पति/पत्नीवशीकरणवैदिकमन्त्रप्रयोग:- (९)

ॐ यथा नकुलो विच्छिद्य संदधात्यहिं पुन: ।
एवा कामस्य विच्छिन्नं सन्धेहि वीर्यावति ।।

अस्य जपसंख्या चतुर्विंशतिसहस्रमस्ति । विधानं विमृश्य कर्त्तव्यम् ।

पितृदोषविमुक्तये प्रत्यहं पितृतर्पणं कर्तव्यम् । अथवा वर्षे आश्विनकृष्णपक्षे आवश्यमेव पितृतर्पणं विधेयम् । अनेन सन्तुष्टा पितर: सुखं शान्तिं समृद्धिञ्च प्रयच्छन्ति । तथा "अतर्पिता: पितर: शरीरात् रुधिरं पिबन्ति" ।

राहुकाल:-(अशुभ: समय:)-

रवौ सायम् - ४:३० त: ६:०० या. ।
सोमे प्रात:-७:३०त: ९:००या. । **मङ्गले अपराह्न**– ३:०० त: ४:३० या. ।
बुधे मध्याह्न १२:००त: १:३० या. । **गुरौ**- मध्याह्न -१:३० त: ३:००या. ।
शुक्रवासरे- दिवा-१०:३०त:१२:००या., **शनौ प्रात:** ९:०० त: १०:३० या. ।

अभिजिन्मुहूर्त:- स्पष्टमध्याह्नात् २४ मिनटपूर्वं परञ्च अभिजिन्मुहूर्तो भवति ।

प्रभवादिगौरवसम्वत्सरनामानि-

१. प्रभव:	१३. प्रमाथि	२५. खर:	३७. शोभकृत्	४९. राक्षस:
२. विभव:	१४. विक्रम:	२६. नन्दन:	३८. क्रोधी	५०. अनल:
३. शुक्ल:	१५. वृष:	**२७. विजय:**	३९. विश्वावसु	५१. पिङ्गल:
४. प्रमोद:	१६. चित्रभानु:	२८. जय:	४०. पराभव:	५२. काल:
५. प्रजापति:	१७. सुभानु:	२९. मन्मथ:	४१. प्लवंग:	५३. सिद्धार्थी
६. अङ्गिरा	१८. तारण:	३०. दुर्मुख:	४२. कीलक:	५४. रौद्र:
७. श्रीमुख:	१९. पार्थिव:	३१. हेमलम्बी	४३. सौम्य:	५५. दुर्मति:
८. भाव:	२०. व्यय:	३२. विलम्बी	४४. साधारण:	५६. दुंदुभि:
९. युवा	२१. सर्वजित्	३३. विकारी	४५. विरोधकृत्	५७. रुधिरोद्गारी
१०. धाता	२२. सर्वधारी	३४. शार्वरी	४६. परिधावी	५८. रक्ताक्षी
११. ईश्वर:	२३. विरोधी	३५. प्लव:	४७. प्रमाथी	५९. क्रोधन:
१२. बहुधान्य:	२४. विकृति:	३६. शुभकृत्	४८. आनन्द:	६०. क्षय:

श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्ग की विगत वर्ष की भविष्यवाणीयाँ

देखें श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्ग (२०७५ संवत्) की पृ.सं. १३ । *''किसी विशिष्ट जन के निधन से देश को व्यथित होना पड़ेगा''* देश के लोकप्रिय प्रधान-मन्त्री माननीय अटलबिहारी बाजपेयी जी का निधन दिनाङ्क १६ अगस्त २०१८ को हुआ जिनके शवयात्रा में देश के तत्कालीन प्रधानमन्त्री मा.श्रीनरेन्द्रमोदी जी ने नंगे पाव पदयात्रा की । समस्त देश अपने प्रिय नेता के अवसान से शोकाकुल था । *''आतङ्कियों के हमलों से हमारे सैनिकों के क्षति की सम्भावना है ।''* आतङ्कियों के द्वारा किए गये विभिन्न हमलों में इस वर्ष अब तक हमारे ८० जवान शहीद हुए तथा आतंकी गतिविधियों में भी पिछले वर्ष (३४२) की अपेक्षा इस वर्ष (४२९) बढोतरी हुई। *''इस वर्ष नवागन्तुक रोगों तथा अग्निकाण्ड जैसे समस्याओं से प्रजावर्ग को कष्ट सम्भव है।''* नवागन्तुक रोग **जीका** वायरस से राजस्थान के लगभग १३० से ज्यादा लोग कुप्रभावित हुये। यह वायरस मूल रूप से अफ्रिकन देशों से आया है । ३० मई, २ जून तथा १० जून को मुम्बई में विभिन्न स्थानों पर आगजनी की घटनायें हुई जिनमें जान-माल का काफी नुकसान हुआ। *''कुण्डली में षष्ठेश की चतुर्थ मे स्थिति* आतङ्कियों *के कुचक्र को द्योतित कर रहा है । साथ ही आतङ्कियों का इस देश में सुगमतापूर्वक घुसपैठ सम्भव है।''* । १८ नव. को पंजाब के अमृतसर प्रान्त में आतंकवादी हमला हुआ। जिसके पीछे पाकिस्तान के खुफिया विभाग द्वारा प्रशिक्षित आतंवादी थे। अत: हम सभी को ज्योतिष के ज्योति से आलोकित होकर अपना तथा देश का कल्याण करना चाहिए ।

सर्वदोषविनाशकरवियोगा:

सूर्यनक्षत्राणि	चान्द्रनक्षत्राणि					
अश्विनी भरणी	रोहिणी मृगशिरा	आर्द्रा पुनर्वसु	आश्लेषा मघा	मघा पू.फा.	हस्त चित्रा	पू.षा. उ.षा.
कृतिका रोहिणी	आर्द्रा पुनर्वसु	पुष्य आश्लेषा	पू.फा. उ.फा.	उ.फा. हस्त	स्वाती विशाखा	श्रवण धनिष्ठा
मृगशिरा आर्द्रा	पुष्य आश्लेषा	मघा पू.फा.	हस्त चित्रा	चित्रा स्वाती	अनुराधा ज्येष्ठा	शतभिषा पू.भा.
पुनर्वसु पुष्य	मघा पू.फा.	उ.फा. हस्त	स्वाती विशाखा	विशाखा अनुराधा	मूल पू.षा.	उ.भा. रेवती
आश्लेषा मघाहस्त	उ.फा. स्वाती	चित्रा ज्येष्ठा	अनुराधा मूल	ज्येष्ठा श्रवणा	उ.षा. भरणी	अश्विनी
पू.फा. उ.फा.	चित्रा स्वाती	विशाखा अनुराधा	मूल पू.षा.	पू.षा. उ.षा.	धनिष्ठा शतभिषा	कृतिका रोहिणी
हस्तविशाखा चित्रा	ज्येष्ठा अनुराधा	उ.षा. मूल	श्रवणा श्रवण	पू.भा. धनिष्ठा	मृगशिरा उ.भा.	आर्द्रा
स्वाती विशाखा	ज्येष्ठा मूल	पू.षा. उ.षा.	धनिष्ठा शतभिषा	शतभिषा पू.भा.	रेवती अश्विनी	पुनर्वसु पुष्य
अनुराधा ज्येष्ठा	पू.षा. उ.षा.	श्रवण धनिष्ठा	पू.भा. उ.भा.	उ.भा. रेवती	भरणी कृतिका	आश्लेषा मघा
मूल पू.षा.	श्रवण धनिष्ठा	शतभिषा पू.भा.प.	रेवती अश्विनी	अश्विनी भरणी	रोहिणी मृगशिरा	पू.फा. उ.फा.
उ.षा. श्रवण	शतभिषा पू.भा.प.	उ.भा.प. रेवती	भरणी कृतिका	कृतिका रोहिणी	आर्द्रा पुनर्वसु	हस्त चित्रा
धनिष्ठा शतभिषा	उ.भा.प. रेवती	अश्विनी भरणी	रोहिणी मृगशिरा	मृगशिरा आर्द्रा	पुष्य आश्लेषा	स्वाती विशाखा
पू.भा. उ.भा.	अश्विनी भरणी	कृतिका रोहिणी	आर्द्रा पुनर्वसु	पुनर्वसु पुष्य	मघा पू.फा.	अनुराधा ज्येष्ठा
रेवती	कृतिका	मृगशिरा	पुष्य	आश्लेषा	उ.फा.	मूल

अग्निवासचक्रम्

शुक्लपक्षे तिथयः	कृष्णपक्षे तिथयः	र.	च	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.
१।५।९।१३	२।६।१०।१४	भु.	भु.	दि.	भू.	भु.	भु.	दि
२।६।१०।१४	३।७।११।३०	भु.	दि.	भू.	भु.	भ	दि	भू
३।७।११।१५	४।८।१२	दि.	भू.	भु.	भु.	दि.	भू.	भु.
४।८।१२	१।५।९।१३	भू.	भु.	भु.	दि.	भू.	भु.	भु.

फलं- भुवि सौख्यं, दिवि प्राणनाशः, भूतले च धननाश इति बोध्यम् ।

विधिः- (शुक्लादितिथिसंख्यां + वारसंख्या +१) ÷ ४ = ३,० शेषे शुभं, १,२ शेषे अशुभं फलम् ।

ग्रहमुखे होमाहुतिचक्रम्-

सूर्यक्षात् चन्द्रक्षाणि	३	३	३	३	३	३	३	३	३
ग्रहाः	सूर्य	बुधः	शुक्रः	शनिः	चन्द्रः	मङ्गलः	गुरुः	राहुः	केतुः
फलम्	अशुभम्	शुभम्	शुभम्	अशुभम्	शुभम्	अशुभम्	शुभम्	अशुभम्	अशुभम्

तद्यथा- सूर्यभात्त्रित्रिभे चान्द्रे सूर्यविच्छुक्रपुङ्गवः । चन्द्रारेज्यागुशिखिनो नेष्टा होमाहुतिः खले ।।
अपि च- सैका तिथिर्वारयुता कृताप्ता शेषेगुणेऽभ्रे भुवि वह्निवासः । सौख्याय होमे शशियुग्मशेषे प्राणार्थनाशौ दिवि भूतले च।। मुहूर्तचिन्तामणिः-२/३५-३६

अथ पार्थिवशिवपूजायां विहिततिथयः-

शुक्लपक्षे-२।५।६।९।१२।१३। कृष्णपक्षे- १।४।५।८।११।१२।३०।।

विधिः- शुक्लादितिथिसंख्या ×२ ५÷ ७ = १।२।३ शेषे शुभम्, अन्यदशुभम् ।

१ शेषे कैलाशे, २ शेषे गौरिसन्निधौ, ३ शेषे वृषारुढः शिवः शुभाय स्यात् ।

गण्डान्तनक्षत्रबोधकम्

अश्विनी	आश्लेषा	मघा	ज्येष्ठा	मूल	रेवती	नक्षत्राणि
३	११	४	६	९	१२	विशेष त्या-
आदौ	अन्त्ये	आदौ	अन्त्ये	आदौ	अन्त्ये	ज्यघटयः

नष्टवस्तुज्ञानाय नक्षत्राणां अन्धाक्ष-मन्दाक्ष-मध्याक्ष-सुलोचनादिसंज्ञा

संज्ञा	नक्षत्राणि	लाभालाभः	नष्टवस्तुदिक्
अन्धाक्षः	रो.पुष्य उ.फा.वि.पू.षा.ध.रे.	शीघ्रलाभः	पूर्वस्याम्
मन्दाक्षः	मृ.आश्ले.ह.अनु.उ.षा.श.अश्वि.	प्रयत्नाल्लाभः	दक्षिणस्याम्
मध्याक्षः	आर्द्रा.म.चि.ज्ये.अभि.पू.भा.भ.	दूरे श्रवणमलाभश्च	पश्चिमस्याम्
सुलोचनः	पुन.पू.फा.स्वा.मू.श्र.उ.भा.कृ.	अलाभः	उत्तरस्याम्

अथ रव्यादिग्रहाणां जन्मभाद् गोचरफलज्ञानाय चक्रम्-

श्री	सूर्यः	चन्द्रः	मंगलः	बुधः	गुरुः	शुक्रः	शनिः	राहुः	केतुः
१	स्थान-नाशःपंथा	पुष्टिः अन्नलाभः	भयम् पीडा च	बंधनं भयम्	अरिष्टादि भयम्	सुखशत्रु नाशः	सर्वनाशः पीडाभयं	हानिः कष्टभयं	हानिः रोगभयम
२	हानिः भयम्	लाभः सुखम्	धननाशः नेत्रार्तिः	धनलाभः	धनादि लाभः	सुख्यम् धनप्राप्तिः	शोकः धनहानिः	निःश्वः व्ययं	वैरः वित्तनाशः
३	सुखम् श्रीप्राप्तिः	द्रव्याप्तिः सुखम्	सुखम् श्रीप्राप्तिः	शत्रुतो भयम्	भयम् रोगप्राप्तिः	सुखम् अर्थलाभः	सुखार्थ लाभः	नैरूज्यम् धनप्राप्तिः	सुखलाभ वृद्धिः
४	रोगभयम माननाशः	कुक्षिरोगः	कष्टम् शत्रुभीतिः	धनसुखा-दिप्राप्तिः	धनहानिः भयं	धनागमः	पीडाभयं शत्रुवृद्धि;	वैरः शोकश्च	भीतिः पीडा
५	दैन्यम् अर्थनाशः	सुखं-कार्य-नाशश्च	रुग्भयम धननाशः	रोगभयं शोकश्च	लाभः सुखम्	सुखम् पुत्रलाभः	धनपुत्रयोः नाशः	हानिः शोकश्च	सुखैमर्थ नाशः
६	रिपुनाशः सुखम्	वित्तलाभः	सुखार्थ लाभः	अलाभ-स्थितिः	रोगः	शत्रुभय शोकश्च	सुखम् पीडाच	सुखम् वित्तलाभः	सुखम् लक्ष्मीप्र.
७	गमनम् धनहानिः	द्रव्याप्तिः मुखम्	कार्श्य धननाशः	पीडाभयं विग्रहः	सुभोग सुखश्च	शोकः अतिभयं	दोषः पीडाभयं	दारिद्रयं हानिः	दुर्गति पीडाच
८	रोगप्तिः भयम्	क्लेशः मृत्युभयं	भयम् पापबुद्धिः	धनादि-लाभः	मृत्युभयं पीडाच	विपत्तिः धनदः	पीडाभयं शोकः	रूग्भयं व्यसनञ्च	पीडाभयं हानिश्च
९	कान्तिक्षयः पापबुद्धिः	मानम् नृपभयं	रुग्भयं सुखम्	रुग्भयं धननाशः	सुखं सुमनं	सुखं लाभः	पापम् धननाशः	पापकर्म-रतिः	पापं दैन्यञ्च
१०	सौख्यं कर्मसिद्धिः	शुभम् सुखम्	सुखम् शोकश्च	सुखं भोगश्च	अति-भयम्	धर्मलाभः असुखं	वैमनस्यं शुभः	वैरम सुखम्	भयम् शोकश्च
११	वित्ताप्तिः सुखम्	विविधार्थ लाभः	लाभः सुखप्राप्तिः	सुखम-र्थागमश्च	सौख्यं लाभः	दुःखम् धनागमः	सुखम् वित्तलाभः	सुखवृतिः प्राप्तिः	सुयशो ऽर्थलाभः
१२	द्रव्यनाशः पीडाभयम	रोगो धननाशः	रोगः शोकश्च	शोकः धननाशः	पीडा भयम	धनागमः	कलेशोऽ-नर्थश्च	हानिः पीडाच	पीडाभयं वैरश्च

शिलान्यास-व्यवस्था

देवालये गेहविधौ जलाशये राहुर्मुखं शम्भुदिशो: विलोमत: ।
मीनार्क-सिंहार्क-मृगार्कतस्त्रिभे खाते मुखात्पृष्ठविदिक्शुभो भवेत् ।।

देवालये गेहे जलाशये वा सम्यक् प्रकारेण राहुमुखमवगम्य तत्पृष्ठदिशि कृत: प्रथम: खात: शुभाय भवति । यत: सर्पेण दिग्व्याप्ता । अत: यदा ऐशान्यां राहो: मुखं तदा वायव्यामुदरमेवञ्च नैर्ऋत्यां पुच्छमत: खात: आग्नेय्यां शुभदो भवति । एवमेव यदा वायव्यां राहो: मुखं तदा नैर्ऋत्यामुदरन्तथा तस्य राहो: अग्नेयां पुच्छमत: ऐशान्यां खात: श्रेयस्करो भवति । एवमेव अग्रेऽपि बोध्यम् ।

तद्यथा विश्वकर्मा-

ईशानत: सर्पति कालसर्पो विहाय सृष्टिं गणयेद्विदिक्षु: ।
शेषस्य वास्तोर्मुखमध्यपुच्छं त्रयं परित्यज्य खनेच्चतुर्थम् ।।

अर्थात् राहु: कालसर्प: उच्यते । अस्य परिभ्रमणं विलोमदिशि भवति । अत: अस्य कालसर्पस्य मुखं पुच्छम् उदरञ्च विहाय पृष्ठदिशि (पृष्ठे) शिलान्यास: (प्रथमखात:) कर्तव्य: । अनेन प्रकारेण वास्तुप्रसङ्गे कृत: प्रथम: खात: शुभाय भवति । विषयेऽस्मिन् द्रष्टव्यं निम्नलिखितं चक्रम् ।

अपि च द्रष्टव्या- मु.चि. १२/१९ इत्यस्य पी.धारा टीका ।

देवालये गेहारम्भे जलाशयादिनिर्माणे विदिगवस्थितो राहुमुखविचार:-

राहुमुखम्	ऐशान्याम्	वायव्याम्	नैर्ऋत्याम्	आग्नेय्याम्
देवालये	मीन-मेष-वृषभ-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	मिथुन-कर्क-सिंह-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	कन्या-तुला-वृश्चिक-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	धनु-मकर-कुम्भ-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्
गेहे (गृहनिर्माणे)	सिंह-कन्या-तुला-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	वृश्चिक-धनु-मकर-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	कुम्भ-मीन-मेष-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	वृष-मिथुन-कर्क-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्
जलाशये	मकर-कुम्भ-मीन-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	मेष-वृष-मिथुन-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	कर्क-सिंह-कन्या-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्	तुला-वृश्चिक-धनु-राशिस्थिते सूर्ये राहुमुखम्
खात:-	अग्निकोणे	ईशानकोणे	वायव्यकोणे	नैर्ऋत्यकोणे

सफलं गज-कूर्म-दैत्य-नाग-भूमिलक्षणम्-

भूमिसंज्ञा	उच्चता	फलम्
गजपृष्ठभूमि:-	दक्षिण-पश्चिम-नैर्ऋत्य-वायुकोणेषु	धन-धान्य-आयुर्वृद्धिकरी
कूर्मपृष्ठभूमि:-	मध्ये उच्चं, चतुर्दिशं नीचं	शुभप्रदायिका
दैत्यपृष्ठभूमि:-	पूर्वाग्निशम्भुकोणेषु उच्चं-पश्चिमे नीचं	अशुभप्रदा
नागपृष्ठभूमि:-	पूर्व-पश्चिमयोर्दैर्घ्यं-दक्षिणोत्तरयो: उच्चता	अशुभप्रदा

वास्तुभूमे: प्लवत्वानुसारं फलम्								
प्लव	पूर्व	अग्निकोण	दक्षिण	नैर्ऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान
फलम्	श्रियं	दाहः	मृत्युः	धनहानिः	सुतक्षयः	प्रवासः	धनलाभः	विद्यालाभः

कलियुगमानम्- ४,३२,०००
द्वापरयुगमानम्- ८,६४,०००
त्रेतायुगमानम्- १२,९६,०००
सत्ययुगमानम्- १७,२८,०००
चतुर्युगमानम्- ४३,२०,०००
मनुमानम्- ३०६७२००००
कल्पमानम्- ४२९४०८००००
ब्रह्मदिनमानम्- ८५८८१६००००
ब्रह्मण: परमायु:- ३०९१७३७६०००००

लक्ष्मीयुक्तगृहयोगत्रयम्-

१. स्वोच्चस्थ: शुक्र: लग्ने ।
२. स्वोच्चस्थो गुरु: चतुर्थे ।
३. स्वोच्चस्थ: शनि: लाभगे ।

वर्षाभ्यन्तरे परहस्तगतगृहयोग:-

१. शत्रुनवांशस्थ: एकोऽपि ग्रह: सप्तमस्थ: चतुर्थस्थो वा भवेत्तथा ब्राह्मणादि वर्णपतिग्रह: निर्बल: स्यात्तदा वर्षाभ्यन्तरे नवनिर्मितं गृहं क्रीतं गृहं वा परहस्तगतं भवति ।

वर्णपतिग्रहा:-

ब्राह्मणानां- शुक्र-गुरू
क्षत्रियाणां- कुजार्कौ
वैश्यानां- शशि-बुधौ
शूद्रानां - शनि:

दीक्षाग्रहणे मासविचार:-

मास:	फलम्	मास:	फलम्	मास:	फलम्
चैत्रे -	बहुदु:खम्	श्रावणे -	शुभम्	मार्गशीर्षे-	शुभम्
वैशाखे -	रत्न(धन)लाभ:	भाद्रपदे -	प्रजाहानि:	पौषे-	ज्ञानहानि:
ज्येष्ठे -	मरणम्	आश्विने -	सुखम्	माघे-	मेधावृद्धि:
आषाढ़े -	बन्धुनाश:	कार्तिके -	सर्ववृद्धि:	फाल्गुने -	सुख-सौभाग्यवृद्धि:

गृहारम्भे वृषवास्तुचक्रम्-

स्थानम्	नक्षत्रसंख्या	फलम्	शुभाशुभम्
सिरसि	०-३	अग्निदाहः	अशुभः
अग्रपादयोः	४-७	उद्वेगः	अशुभः
पृष्ठपादयोः	८-११	स्थिरता	अशुभः
पृष्ठे	१२-१४	श्रीप्राप्तिः	शुभः
याम्यकुक्षि.	१५-१	विजयः	शुभः
पुच्छे	१९-२१	स्वामीनाशः	अशुभः
वामकुक्षि	२२-२५	निर्धनता	अशुभः
मुखे	२६-२८	सन्ततिपीडा	अशुभः

गृहप्रवेशे कलशवास्तुचक्रम्-

स्थानम्	नक्षत्रसंख्या	फलम्	शुभाशुभम्
मुखे	सूर्याधिष्ठितनक्षत्र	अग्निदाहः	अशुभः
पूर्वे	२-५	उच्चाटनम्	अशुभः
याम्ये	६-९	धनलाभः	शुभः
पश्चिमे	१०-१३	धनलाभः	शुभः
सौम्ये	१४-१७	क्लेशः	अशुभः
उदरे	१८-२१	नाशः	अशुभः
तलं	२२-२४	स्थिरता	शुभः
कण्ठे	२७-२७	चिरायुः	शुभः

कुम्भमहापर्वविचारः-

१. हरिद्वारे कुम्भनिर्णयः-

चतुर्दशी मेषगतस्य भास्करे प्रवर्धपौष्ण्यादिनकृद्दिने यथा ।
सकुम्भयोगः सुरपूज्यकुम्भगे गङ्गाहरिद्वारसमागमे वा ॥

२. प्रयागे कुम्भनिर्णयः-

मकरे च दिवानाथे वृषराशिस्थिते गुरौ ।
प्रयागे कुम्भयोगो वै माघमासे विधुक्षये ॥

अपि च-माघे वृषगते जीवे मकरे चन्द्रभास्करौ । अमावश्यां तदा योगः कुम्भश्च तीर्थनायके ॥

३. गोदावर्य्यास्तटे नासिकक्षेत्रे कुम्भनिर्णयः- - (स्कन्दे)

कर्के गुरुस्तथा भानुश्चन्द्रश्चन्द्रक्षयस्तथा ।
गोदावर्य्यां तथा कुम्भो जायतेऽवनिमण्डले ॥

अपि च-सिंहे गुरुस्तथा भानुश्चन्द्रश्चन्द्रक्षयस्तथा । गोदावर्य्यां तथा कुम्भो जायतेऽवनिमण्डले ॥

४. उज्जयिन्यां कुम्भयोगः-

सिंहे सौरी शशिः सूर्यो मेषे दामोदरे तथा ।
धरायाञ्च तदा कुम्भो जायते खलु भक्तिदः ॥

अपि च- मेषराशिगते सूर्ये सिंहराशौ बृहस्पतौ । उज्जयिन्यां भवेत्कुम्भः सदा मुक्तिप्रदायकः ।

एतेषु स्थलेषु कुम्भस्नानफलम्-

गङ्गाद्वारे प्रयागे च धारा-(उज्जयिन्यां)गोदावरीतटे । कलशाख्यो हि योगोऽयं प्रोच्यते शङ्करादिभिः
सहस्त्रं कार्तिके स्नानं माघे स्नानं शतानि च । वैशाखे नर्मदा कोटिः कुम्भस्नानेन तत्फलम् ॥

ग्रहाणां गुणप्रकृत्यादिविषयाः-

ग्रहः	गुणः	वर्णः	स्वभावः	जातिः	पु./स्त्री:	तत्त्वम्	कारकः	प्रकृतिः	दिशा	रसः	भाग्योदयवर्ष
सूर्यः	सत्त्वम्	रक्तः	स्थिरः	क्षत्रियः	पुरुषः	अग्निः	आत्मा	पित्तम्	पूर्वः	तिक्तः	२२तः२४
चन्द्रः	सत्त्वम्	श्वेतः	चरः	वैश्यः	स्त्री	जलम्	मनः	कफः	वायव्यः	क्षारः	२४-२५
भौमः	तमः	रक्तः	चरः	क्षत्रियः	पुरुषः	अग्निः	बलम्	पित्तम्	याम्यः	कटुः	२८-३२
बुधः	रजः	हरितः	द्विस्वभाव	वैश्यः	नपुंसकः	पृथ्वी	वाणी	त्रिधातुः	उत्तरः	मिश्रः	३२-३६
गुरुः	सत्त्वम्	पीतः	स्थिरः	विप्रः	पुरुषः	आकाशः	विद्या	कफः	ईशानः	मधुरम्	१६-२४
शुक्रः	रजः	श्वेतः	चरः	विप्रः	स्त्री	जलम्	कामः	कफः/वातः	अग्निः	अम्लः	२६-२८
शनिः	तमः	कृष्णः	स्थिरः	शूद्रः	नपुंसकः	वायुः	दुःखम्	वातः	पश्चिमः	कषायः	३६-४२
राहुः	तमः	धूम्रः	चरः	शूद्रः	पुरुषः	वायुः	दुःखम्	वातः	नैर्ऋत्यम्	कषायः	४४-५०
केतुः	तमः	धूम्रः	चरः	शूद्रः	पुरुषः	वायुः	दुःखम्	वातः	नैर्ऋत्यम्	कषायः	४८-५०

अथ यात्रायां दिनमानस्याष्टमांशवशेन रात्रौ रात्रिमानस्याष्टमांशेन च वेलाफलम्

घ.	सू. दि	सू.रा.	चं. दि.	चं. रा.	मं. दि	मं. रा.	बु. दि.	बु. रा.	बृ. दि.	बृ.रा.	शु.दि.	शु. रा.	श. दि.	श. रा.
४	उद्वेग:	शुभ:	अमृत:	चर:	रोग:	काल:	लाभ:	उद्वेग:	शुभ:	अमृत:	चर:	रोग:	काल:	लाभ:
४	चर:	अमृत:	काल:	रोग:	उद्वेग:	लाभ:	अमृत:	शुभ:	रोग:	चर:	लाभ:	काल:	शुभ:	उद्वेग:
४	लाभ:	चर:	शुभ:	काल:	चर:	उद्वेग:	काल:	अमृत:	उद्वेग:	रोग:	अमृत:	लाभ:	रोग:	शुभ:
४	अमृत:	रोग:	रोग:	लाभ:	लाभ:	शुभ:	शुभ:	चर:	चर:	काल:	काल:	उद्वेग:	उद्वेग:	अमृत:
४	काल:	काल:	उद्वेग:	उद्वेग:	अमृत:	अमृत:	रोग:	रोग:	लाभ:	लाभ:	शुभ:	शुभ:	चर:	चर:
४	शुभ:	लाभ:	चर:	शुभ:	काल:	चर:	उद्वेग:	काल:	अमृत:	उद्वेग:	रोग:	अमृत:	लाभ:	रोग:
४	रोग:	उद्वेग:	लाभ:	अमृत:	शुभ:	रोग:	चर:	लाभ:	काल:	शुभ:	उद्वेग:	चर:	अमृत:	काल:
४	उद्वेग:	शुभ:	अमृत:	चर:	रोग:	काल:	लाभ:	उद्वेग:	शुभ:	अमृत:	चर:	रोग:	काल:	लाभ:

अर्धप्रहरावबोधकचक्रम्-

दिनानि	सूर्य:	चन्द्र:	कुज:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि:
दिने	४-५	२-७	२-६	३-५	७-८	३-४	१-६-८
रात्रौ	४-६	४-७	०-२	५-७	५-८	०-३	१-६-८

अथ माहेन्द्रादियोगचक्रम्

चैत्रवैशाखश्रावणभाद्रमाघफाल्गुनमासेषु-

रवि:- मा२अ१०व२०शू२८ मा३० शू३२ अ३८ शू४६ व५२मा५४ व५८ अ ६०
चन्द्र:- मा४शू१०अ१६व२२मा२४अ२६शू३०व३२मा३८व४६मा५४व६०।
कुज:- व४शू६मा१२व१६शू१८अ२२शू२६अ३२व३६शू३८व४६अ५२शू५६अ६०
बुध:- व४अ८व१४अ१८शू२०व२४मा२६व३०शू३४अ४०शू४६व५४अ६०
गुरु:- अ६शू१०व१४अ२०व२६अ३०व३४मा३८अ४०व४८अ५२शू५६अ६०
शुक्र:- शू२अ१८व२६अ२८शू३०व३४शू४२अ४८व५६अ५८शू६०
शनि:-शू४व८शू१४अ१८शू२०अ२४शू२६अ३०शू३४व३८अ४२व४६अ५२व५६अ५८शू६०

ज्येष्ठाषाढमासयो:-

रवि:-शू४अ१०मा१६व२२शू२४व२८अ३०शू३४मा४०शू४४व५०शू५२मा५६व ६०
चन्द्र:-व८अ १२शू १८अ २४मा ३०व ३६अ ४४व ४८अ ५२शू.५६व ६०
कुज:-अ४शू८व १२शू १४अ १८व२०मा२८शू३०व३६अ४०व४४अ४६शू४८व५०अ ५६व६०
बुध:-शू२व६अ१४व२०अ२८शू३०अ४०शू४२व५०अ५६शू५८अ६०
गुरु:-अ२शू४ अ८व१६ अ२२शू२४अ३०शू३४अ३८शू४०व४६अ५२शू५६व६०
शुक्र:-शू४अ१८व२६अ२८शू३०व३४शू३६अ४२शू५८अ५६मा५८शू६०
शनि:-शू४व१०अ१६शू१८व२२अ२६शू३२व३६अ४२व४६अ५०शू५२अ५४व६०

आश्विनकार्तिकमार्गपौषमासेषु:-

रवि:- मा६व१४अ२२शू२४मा२८शू३४व३८अ४२व४६अ ५२शू५४अ ५८शू ६०
चन्द्र:- अ४व८अ१४व३६अ४४व५०अ५४व६०
कुज:-मा२व८व१८व२४शू२६व३८अ४०शू४२अ४८व५२मा५६व ६०
बुध:- शू४अ८मा१४शू१८व२४शू२६व३४अ३८व४६अ५२शू ६०
गुरु:- अ४व१०अ१८शू२२व२८शू३४अ४२व४६अ५२व५८मा ६०.
शुक्र:- अ२व८शू१४व२०अ२८व३४अ४२शू४६मा४८व५४मा ६०
शनि:- मा४शू८अ१६शु२४अ२८शू३०अ४१शू४५व५२मा५४शू ६०

मा- माहेन्द्रः
अं- अमृत
वं- वक्रः
शू- शून्य

न वार-तिथि-नक्षत्रं न योग: करणन्तथा । शिवस्याज्ञां समासाद्य देवकार्यं विचारयेत् ।।
माहेन्द्रे विजयो नित्यममृते कार्यशोभनम् । वक्रे कार्यविनाश: स्याच्छून्ये च मरणं ध्रुवम् ।।
ज्योतिषां ग्रहशास्त्राणां सारमुद्धृत्य यत्नत: । क्रियते मिहिरेणेदं नराणां हितकाम्यया ।।

शोक-सन्देश-

न जायते म्रियते वा कदाचिन्नायं भूत्वा भविता वा न भूय: ।
अजो नित्य: शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे ।।

गीता-२/२०

भारतीय संस्कृति व संस्कृत के संरक्षक, भारतीय संस्कृति के संवाहक, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थान के संस्थापक-निदेशक, का.सिं.द.संस्कृतविश्वविद्यालय बिहार तथा सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालय वाराणसी के पूर्वकुलपति, (जन्मस्थान-बिहरप्रान्त का प्राचीन सारण मण्डल ग्राम शिवपुर के) **अचार्य रामकरणशर्माजी** का स्वर्गवास संवत् २०७५ मार्गशीर्षशुक्लपक्ष मोक्षदा एकादशी तदनुसार दिनाङ्क १८ दिसम्बर २०१८ मङ्गलवार की रात्रि में हो गया। उन दिव्यात्मा को परमात्मतत्त्व की प्राप्ति हो इस प्रार्थना के साथ सम्पादक मण्डल उन्हें श्रद्धाञ्जलि समर्पित करता है ।

अथ वस्तूनां क्रमेण चैत्रादिप्रत्येकमासेषु समर्घमहर्घादिबोधकं चक्रं हिन्द्यां लिख्यते ।

सं.	मास१२	चै.	वै.	ज्ये.	आ.	श्रा.	भा.	आ.	का.	मा.	पौ.	मा.	फा.
१	यव	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
२	चना	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
३	गेहूँ	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
४	धान	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
५	तिल	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
६	खाँड	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
७	गुड	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
८	घृत	१	०	२	१	०	०	०	२	१	०	२	१
९	लवण	१	०	२	१	०	०	०	२	१	१	२	१
१०	उडद	२	१	०	२	१	१	१	०	२	१	०	२
११	रहर	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
१२	मूँग	२	१	०	२	१	१	१	०	२	१	०	२
१३	कपास	१	०	२	१	०	०	०	२	१	०	२	१
१४	रेंडी	१	०	२	१	०	०	०	२	१	०	२	१
१५	मूत	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
१६	वस्त्र	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
१७	कम्बल	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
१८	पाट	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
१९	चन्दन	०	२	१	०	२	२	२	१	०	२	१	०
२०	लवंग	०	२	१	०	२	२	१	२	०	२	१	०
२१	ककुनी	०	२	१	०	२	२	२	२	०	१	१	०
२२	सुपारी	१	०	२	१	०	०	२	०	१	०	२	०
२३	फिटकरी	०	२	१	०	०	०	१	२	०	२	१	१
२४	तेल	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२५	हींग	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२६	हल्दी	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२७	जीरा	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
२८	जवाइन	२	१	०	२	१	१	२	०	२	१	०	२
२९	कर्पूर	२	१	०	२	१	१	०	१	२	१	०	२
३०	धनिया	१	१	२	१	०	०	१	०	१	०	२	१

शाक: खगाब्धिभूपोन: १६४९ शलिवाहनभूपते: । अनेन युक्तो द्रव्याङ्कश्चैत्रादौ प्रतिमासके ।।१।।
रुद्रनेत्रे हृते शेषं फलं चन्द्रेण मध्यमम् । नेत्रेण रसवृद्धिश्च शून्येनार्द्धं स्मृतं बुधै : ।।२।।

अर्थात् जिस वस्तु की जिस मास में सस्ती-महँगी जाननी हो उसका ध्रुवाङ्क ऊपर चक्र से देखकर उसे १६४९ में जोड़कर ३ से भाग दें । शेष ० हो तो महंगाई, १ हो तो मध्यम और २ हो तो रसवृद्धि होती है।

* स्फुटार्थं काकिणीज्ञानाय चक्रम् *

किसी भी व्यक्ति को कहीं निवास स्थान बनाने से पहले यह जानना चाहिए कि वह स्थान उस व्यक्ति के लिए लाभदायी है अथवा नहीं। यहाँ प्रदत्त निम्नलिखित चक्र इस विषय के लिए बहुत उपयोगी हैं।

ग्रामनाम	अ ३	अ ४	अ ५	अ ६	अ ७	अ ८	अ १	अ २
गृहेशनाम	अ ३	क ५	च ७	ट १	त ३	प ५	य ७	श १
फल	शुभ	अशुभ	अशुभ	शुभ	शुभ	शुभ	अशुभ	अशुभ
ग्रामनाम	क ५	क ६	क ७	क ८	क १	क २	क ३	क ४
गृहेशनाम	अ ४	क ६	च ८	ट २	त ४	प ६	य ८	श २
फल	शुभ	शुभ	अशुभ	शुभ	अशुभ	अशुभ	अशुभ	शुभ
ग्रामनाम	च ७	च ८	च १	च २	च ३	च ४	च ५	च ६
गृहेशनाम	अ ५	क ७	च १	ट ३	त ५	प ७	य १	श ३
फल	शुभ	शुभ	शुभ	अशुभ	अशुभ	अशुभ	शुभ	शुभ
ग्रामनाम	ट १	ट २	ट ३	ट ४	ट ५	ट ६	ट ७	ट ८
गृहेशनाम	अ ६	क ८	च २	ट ४	त ६	प ८	य २	श ४
फल	अशुभ	अशुभ	शुभ	शुभ	अशुभ	अशुभ	शुभ	शुभ
ग्रामनाम	त ३	त ४	त ७	त ६	त ७	त ८	त १	त २
गृहेशनाम	अ ७	क १	च ३	ट ५	त ७	प १	य ३	श ५
फल	अशुभ	शुभ	शुभ	शुभ	शुभ	शुभ	अशुभ	अशुभ
ग्रामनाम	प ५	प ६	प ७	प ८	प १	प २	प ३	प ४
गृहेशनाम	अ ८	क २	च ४	ट ६	त ८	प २	य ४	श ६
फल	अशुभ	शुभ	शुभ	शुभ	अशुभ	अशुभ	अशुभ	अशुभ
ग्रामनाम	य ७	य ८	य १	य २	य ३	य ४	य ५	य ६
गृहेशनाम	अ १	क ३	च ५	ट ७	त १	प ३	य ५	श ७
फल	शुभ	शुभ	अशुभ	अशुभ	शुभ	शुभ	शुभ	अशुभ
ग्रामनाम	श १	श २	श ३	श ४	श ५	श ६	श ७	श ८
गृहेशनाम	अ २	क ४	च ६	ट ८	त २	प ४	य ६	श ८
फल	अशुभ	अशुभ	अशुभ	अशुभ	शुभ	शुभ	शुभ	शुभ

षोडशोपचार-देवपूजनविधि:

यज्ञकर्त्ता पूजन के दिन शान्तचित्त होकर शुद्ध-आसन पर पूर्वाभिमुख अथवा उत्तराभिमुख बैठकर आचमन प्राणायामादि करके अपने अभीष्ट देवता का स्मरण करके पूजन प्रारम्भ करे ।

सर्वप्रथम जल शुद्धि हेतु हाथ में जल कुश लेकर निम्नलिखित मन्त्र को पढ़े -

ॐअपवित्र: पवित्रो वा सर्वावस्थाङ्गतोऽपि वा ।
य: स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं सबाह्याऽभ्यान्तर: शुचि:।।

इस जल को पूजनोपकरण सामग्री एवं अपने शरीर पर छीटें ।
हाथ में जल लेकर गंगादि नदियों एवं प्रयागादि तीर्थो का स्मरण करते हुए निम्नलिखित मन्त्र से जल शुद्धि करे -

ॐगङ्गे च यमुने चैव गोदावरी सरस्वती ।
नर्मदे सिन्धु-कावेरी जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु ।।

निम्नलिखित मन्त्र को पढ़कर आसन शुद्ध्यर्थ जल को आसन पर छीटें -

ॐपृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता ।
त्वं च धारय मां देवि पवित्रं कुरु चासनम् ।।

निम्नलिखित मन्त्र से दिग्बन्धन हेतु पीला सरसो अथवा अक्षत दिशाओं में छीटें-

ॐ अपसर्पन्तु ते भूता ये भूता भूतले स्थिता: ।
ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ।।

हाथ में पुष्पाक्षत लेकर अपने इष्टदेवता का स्मरण करते हुए स्वस्तिवाचन करे ।

शान्तिवाचनम्-

ॐ आ नो भद्रा: क्रतवो यन्तु विश्वतोऽदब्धासो अपरीतास उद्भिद: ।
देवा नो यथा सदमिद् वृधे असन्नप्रायुवो रक्षितारो दिवे दिवे ।।१ ।।
देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयतां देवाना ᳪ रातिरभि नो निवर्त्तताम् ।
देवाना ᳪ सख्यमुपसेदिमा वयं देवा न आयु: प्रतिरन्तु जीवसे ।।२।।
तान्पूर्वया निविदा हूमहे वयं भगं मित्रमदितिं दक्षमस्त्रिधम् ।
अर्यमणं वरुण ᳪ सोममश्विना सरस्वती न: सुभगा मयस्करत् ।।३।।
तन्नो वातो मयोभु वातु भेषजं तन्माता पृथिवी तत्पिता द्यौ: ।
तद् ग्रावाण: सोमसुतो मयोभुवस्तदश्विना शृणुतं धिष्णया युवम् ।।४।।
तमीशानं जगत: तस्थुषस्पतिं धियन्जिन्वमवसे हूमहे वयम् ।
पूषा नो यथा वेदसामसद् वृधे रक्षिता पायुरदब्ध: स्वस्तये ।।५।।
स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवा: स्वस्ति न: पूषा विश्ववेदा: ।
स्वस्ति नस्ताक्ष्र्यो अरिष्टनेमि: स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ।।६।।
पृषदश्वा मरुत: पृश्निमातर: शुभं यावानो विदथेषु जग्मय: ।
अग्निजिह्वा मनव: सूरचक्षसो विश्वे नो देवा अवसा गमन्निह ।।७।।
भद्रं कर्णेभि: श्रृणुयाम देवा भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्रा: ।
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवा ᳪ सस्तनूभिर्व्यशेमहि देवहितं यदायु: ।।८।।
शतमिन्नु शरदो अन्ति देवा यत्रा नश्चक्रा जरसं तनूनाम् ।
पुत्रासो यत्र पितरो भवन्ति मा नो मध्या रीरिषतायुर्गन्तो: ।।९।।
अदितिर्द्यौरदितिरन्तरिक्षमदितिर्माता स पिता स पुत्र: ।
विश्वे देवा अदिति: पञ्च जना अदितिर्जातमदितिर्जनित्वम् ।।१०।।

ॐद्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ᳪ शान्ति: पृथिवी शान्तिराप: शान्तिरोषधय:शान्ति: ।वनस्पतय: शान्तिर्विश्वेदेवा: शान्तिर्ब्रह्म शान्ति: सर्व ᳪ शान्ति:शान्तिरेवशान्ति: सामाशान्तिरेधि ।। यतो यत: समीहसे ततो नोअभयं कुरु । शं न: कुरु प्रजाभ्योऽभयं न: पशुभ्य: ।। ॐ श्रीमन्महागणाधिपतये नम: । ॐ लक्ष्मी-नारायणाभ्यां नम:। ॐ उमा-महेश्वराभ्यां नम: । ॐ वाणी-हिरण्यगर्भाभ्यां नम: । ॐ शची-पुरन्दराभ्यां नम: । ॐ मातृ-पितृचरणकमलेभ्यो नम: । ॐ इष्टदेवताभ्यो नम: । ॐ कुलदेवताभ्यो नम: ।ॐ ग्रामदेवताभ्यो नम: । ॐ स्थानदेवताभ्यो नम: । ॐ वास्तुदेवताभ्यो नम: । ॐ सर्वेभ्यो देवेभ्यो नम: । ॐ सर्वेभ्योब्राह्मणेभ्यो नम: । ॐ सिद्धि-बुद्धिसहिताय Peaaon eieCeatHe'esvee ~ **ॐ शान्ति: शान्ति: शान्ति: ।।**

अथ संकल्प :-

ॐ विष्णुर्विष्णुर्विष्णु: श्रीमद्भगवतो महापुरुषस्य विष्णोराज्ञया प्रवर्तमानस्य ब्रह्मणोऽह्नि द्वितीयपरार्द्धे श्रीश्वेतवाराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे कलिप्रथमचरणे जम्बूद्वीपे भारतवर्षे आर्यावर्तैकदेशान्तरगते ......नगरे/ग्रामे/क्षेत्रे....संवत्सरे .... अयने ..... ऋतौ..... मासे.... पक्षे....तिथौ..... वासरे.... गोत्र: ..... शर्मा/वर्मा/गुप्त/दासोऽहं श्रुतिस्मृतिपुराणोक्त-फलप्राप्त्यर्थं मम सकुटुम्बस्य सपरिवारस्य आयु-रारोग्यैश्वर्याभिवृद्ध्यर्थं दैहिक-दैविक-भौतिक-त्रिविध तापोपशमनार्थं धर्मार्थ-काम-मोक्षफलप्राप्त्यर्थं सकलदुरितोपशमनार्थं नित्यकल्याणप्राप्त्यर्थं यथोपलब्ध-पूजनोपकरणै:अङ्देवतापूजनपूर्वक-(पूर्वाङ्गीकृतं) श्री........प्रधानदेवतापूजनञ्चाहं करिष्ये ।

आवाहनम्- लौकिकम् : आगच्छन्तु सुरश्रेष्ठ ! भवन्तवत्र स्थिराः समे ।
यावत्पूजां करिष्यामि तावत्तिष्ठन्तु सन्निधौ ॥
वैदिकम्-: ॐसहस्रशीर्षाः पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।
सभूमि ऽ सर्वतस्पृत्वात्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ **आवाहनार्थं पुष्पं सम०** ।
लौकिकम्-: ॐ आगच्छागच्छ देवेश त्रैलोक्यतिमिरापह ।
क्रियमाणां मया पूजां गृहाण सुरसत्तम ॥
देव्याः- ॐ अम्बेऽम्बिकेऽम्बालिके न मा नयति कश्चन ।
ससस्त्यश्वकः सुभद्रिकां काम्पीलवासिनीम् ॥ **आवाहनार्थं पुष्पाक्षतान् सम ०**
आसनम्- लौ. : अनेकरत्नसंयुक्तं नानामणिगणान्वितम् ।
इमं हेममयं दिव्यमासनं प्रतिगृह्यताम् ॥ **पुष्पासनं सम ०॥**
(वै.) : ॐ पुरुषऽएवेद ऽ सर्वं यद् भूतं यच्च भाव्यम् ।
उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनाहतिरोहति ॥
प्रतिष्ठा-(लौ) अस्यै प्राणाः प्रतिष्ठन्तु अस्यै प्राणाः क्षरन्तु च ।
अस्यै देवत्वमर्चायै मामहेति च कश्चन ॥
प्राणप्रतिष्ठापूर्वकं नमस्करोमि ।
(वै.) : ॐमनोजूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्पति-र्यज्ञमिमं तनोत्वरिष्टं
यज्ञ ऽ समिमं दधातु । विश्वेदेवास इहमादयन्तामों ३ प्रतिष्ठ ॥
पाद्यम्- (लौ.): ॐ गङ्गोदकं निर्मलञ्च सर्वसौगन्ध्य संयुतम् ।
पादप्रक्षालनार्थाय दत्तं ते प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐएतावानस्य महिमातोज्यायाँश्च पुरुषः ।
पादोऽस्य विश्वाभूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥ **पाद्यं सम ०॥**
अर्घ्यम्- (लौ.): गन्धपुष्पाक्षतैर्युक्तं मध्ये सम्पादितं मया ।
गृहाण भगवन् देव ! प्रसन्नो वरदो भव ॥
(वै.) : ॐ त्रिपादूर्ध्वऽउदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवत्पुनः ।
ततो विष्वङ्व्यक्रामत्साशनानशनेऽअभि ॥ **अर्घ्यं सम ०॥**
आचमनम्- (लौ.) : कर्पूरेण सुगन्धेन वासितं स्वादु-शीतलम् ।
तोयमाचमनीयार्थं गृहाण परमेश्वर ॥
(वै.) : ॐ ततोव्विराडजायत व्विराजोऽधिपूरुषः ।
सजातोऽअत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥
स्नानीयं जलं समर्पयामि ।

पञ्चामृतस्नानम्- (लौ.) : पयो दधि घृतं चैव मधु च शर्करान्वितम् ।
पञ्चामृतं मयाऽऽनीतं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः सम्भृतं पृषदाज्यम् ।
पशूँस्ताँश्चक्रे वायव्या नारण्या ग्राम्याश्च ये ॥
पञ्चामृतस्नानं समर्पयामि ।
दुग्धस्नानम्- (लौ.): कामधेनुसमुद्भूतं सर्वेषां जीवनं परम् ।
पावनं यज्ञहेतुश्च पयः स्नानार्थमर्पितम् ॥
(वै.) : ॐ पयः पृथिव्यां पय औषधीषु पयो दिव्यन्तरिक्षे पयोधाः ।
पयस्वतीः प्रदिशः सन्तु मह्यम् ॥ **पयः स्नानं सम ०।**
दधिस्नानम्-(लौ.) : पयसस्तु समुद्भूतं मधुराम्लं शशिप्रभम् ।
दध्यानीतं मया देव ! स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐ दधिक्राव्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः ।
सुरभि नो मुखाकरत्प्रणऽआयूं ऽ षितारिषत् । **दधिस्नानं सम०।**
घृतस्नानम्- (लौ.) : नवनीतं समुत्पन्नं सर्वसन्तोषकारकम् ।
घृतं तुभ्यं समर्पयामि स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐ घृतं मिमिक्षे घृतमस्य योनि घृते श्रितो घृतम्मवस्य धाम ।
अनुष्वधमा वह मादयस्व स्वाहा कृतं वृषभवक्षि हव्यम् ॥
घृतस्नानं समर्पयामि ।
मधुस्नानं (लौ.): पुष्परेणुसमुद्भूतं सुस्वादु मधुरं मधु ।
तेजः पुष्टिकरं दिव्यं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै) : ॐ मधु वाता ऋतायते मधु क्षरन्ति सिन्धवः । माध्वीर्नः
सन्त्वोषधीः । मधु नक्तमुतोषसो मधुमत्पार्थिव ऽ रजः ।
मधुद्यौरस्तु नः पिता । मधुमान्नो वनस्पतिर्म्मधुमाँऽस्तु सूर्यः
माध्वीर्गावो भवन्तु नः ॥ **मधुस्नानं समर्पयामि ।**
शर्करास्नानम् (लौ.) : इक्षुरससमुद्भूतां शर्करां पुष्टिदां शुभाम् ।
मलापहारिकां दिव्यां स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।
(वै.) : ॐ अपा ऽ रसमुद्वयस ऽ सूर्ये सन्त ऽ समाहितम् । अपा ऽ रसस्य
योरसस्तंवो गृह्णाम्युतममुपयाम गृहितोसीन्द्रायत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येष
ते । योनिरिन्द्राय त्वा जुष्टतमम् । **शर्करास्नानं समर्पयामि ।**

वस्त्रम्- (लौ.) : शीतवातोष्णसत्राणं लज्जाया रक्षणं परम्।
देहालङ्करणं वस्त्रमतः शान्तिं प्रयच्छ मे ॥
(वै.) : ॐ तस्माद्यज्ञात् सर्व्वहुतऋचः सामानिजज्ञिरे । छन्दांᳬसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत । **वस्त्रोपवस्त्रञ्च समर्पयामि ।**

यज्ञोपवीतम्- (लौ.): यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापतेर्यत्सहजं पुरस्तात्।
आयुष्यमग्रं प्रतिमुञ्च शुभ्रं यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेजः ॥
(वै.) : ॐ तस्मादश्वाऽअजायन्त ये के चोभयादतः। गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जताऽअजावयः ॥ **यज्ञोपवीतं समर्पयामि ।**

चन्दनम्- (लौ.): श्रीखण्डं चन्दनं दिव्यं गन्धाढ्यं सुमनोहरम्।
विलेपनं सुरश्रेष्ठ ! चन्दनं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐ त्वां गन्धर्वा अखनँस्त्वामिन्द्रस्त्वां बृहस्पतिः।
त्वामोषधे सोमोराजा विद्वान्यक्ष्मादमुच्यत ॥ **चन्दनं सम०।**

अक्षतम्- (लौ.): अक्षताश्च सुरश्रेष्ठ! कुङ्कुमाक्ताः सुशोभिताः।
मया निवेदिता भक्त्या गृहाण परमेश्वर ॥
(वै.) : ॐ अक्षन्नमीमदन्तह्यवप्रियाऽअधूषत । अस्तोषत स्वभानवो विप्रान् विष्ठया मतीयोजान्विन्दते हरी । **अक्षतं समर्पयामि ।**

पुष्पाणि-(लौ.): ॐमाल्यादीनि सुगन्धीनि मालत्यादीनि वै प्रभो।
मयानीतानि पुष्पाणि गृहाण परमेश्वर! ॥
(वै.) : ॐयत्पुरुषं व्यदधुः कतिधाव्यकल्पयन्।
मुखङ्किमस्यासीत्किम्बाहूकिमूरूपादाउच्येते ॥
पुष्पाणि समर्पयामि ।

पुष्पमाला-(लौ.): ॐमाल्यादीनि सुगन्धीनि मालत्यादीनि वै प्रभो।
मयानीतानि पुष्पाणि गृहाण परमेश्वर ! ॥
(वै.) : ॐ औषधीः प्रतिमोदध्वं पुष्पवतीः प्रसुवरीः।
अश्वा इव सजित्वरी र्व्वीरुधः पारयिष्णवः ॥
ॐपुष्पमालां समर्पयामि ।

दूर्वा- (लौ.) : ॐदूर्वाङ्कुरान् सुहरितानमृतान् मङ्गलप्रदान्।
आनीताँस्तव पूजार्थं गृहाण परमेश्वर ! ॥
(वै.) : ॐकाण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती परुषः परुषस्परि।
एवानो दूर्वे प्रतनुसहस्रेण शतेन च ॥
ॐदूर्वादलं समर्पयामि ।

धूपम्- (लौ.) : ॐवनस्पतिरसोद्भूतो गन्धाढ्यो गन्ध उत्तमः।
आघ्रेयः सर्वदेवानां धूपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐ ब्राह्मणोऽस्यमुखमासीद् बाहूराजन्यः कृतः।
ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्याᳬशूद्रोऽअजायत ॥**धूपमाघ्रापयामि ।**

दीपम्-(लौ.) : ॐ साज्यञ्च वर्त्तिसंयुक्तं वह्निना योजितं मया।
दीपं गृहाण देवेश त्रैलोक्यतिमिरापहम् ॥
(वै.) : ॐचन्द्रमा मनसो जातश्चक्षोः सूर्य्योऽअजायत।
श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च मुखादग्निरजायत ॥ **ॐदीपं दर्शयामि ।**

नैवेद्यम्-(लौ.) : ॐशर्क़राखण्डखाद्यानि दधिक्षीरघृतानि च ।
आहारं भक्ष्यभोज्यञ्च नैवेद्यं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐ नाभ्या आसीदन्तरिक्षᳬशीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथा लोकाँऽअकल्पयन् ॥ **ॐनैवेद्यं निवेदयामि ।**

ऋतुफलम्-(लौ.): ॐ इदं फलं मया देव! स्थापितं पुरतस्तव ।
तेन मे सफलावाप्तिर्भवेज्जन्मनि जन्मनि ॥
(वै.) : ॐयाः फलिनीर्या अफला अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः।
बृहस्पति प्रसुतास्तानो मुञ्चन्त्वᳬहसः ॥ **ऋतुफलं समर्पयामि ।**

ताम्बूलम्- (लौ.) :ॐपूङ्गीफलं महद् दिव्यं नागवल्लीदलैर्युतम्।
एलालवङ्गसंयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) : ॐयत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तोऽस्यासीदाज्यं ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः ॥ **ताम्बूलं समर्पयामि ।**

दक्षिणा- (लौ.):ॐहिरण्यगर्भगर्भस्थं हेमबीजं विभावसोः ।
अनन्तपुण्यफलदमतः शान्तिं प्रयच्छ मे ॥
(वै.) : ॐहिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेकऽआसीत्।
सदाधारपृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥
दक्षिणाद्रव्यं समर्पयामि ।

मन्त्रपुष्पाञ्जलि (लौ) : ॐ श्रद्धया सिक्तया भक्त्या हार्दप्रेम्णा समर्पितः।
मन्त्रपुष्पाञ्जलिश्चायं कृपया प्रतिगृह्यताम् ॥
(वै.) ॐ यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन्।
तेहनाक महिमानः सचन्त यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥
* **मन्त्रपुष्पाञ्जलिं समर्पयामि ।**

अथ तर्पणविधि:

प्रात: सन्ध्यां कृत्वा गायत्र्या एकमेकमञ्जलिं दद्यात्। तत: सूर्याभिमुखमुतिष्ठन् वदेत्- ॐ असावादित्यो ब्रह्म:। ॐ उद्वयं तमसस्परि स्व: पश्यन्तऽउत्तरम्। देवं देवत्रा सूर्यमगन्म-ज्योतिरुत्तमम्। ॐ उदुत्यं जातवेदसं देवं वहन्तिं केतव:। दृषे विश्वाय सूर्यं।

ॐ चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्ने:। आप्राद्यावा पृथिवीऽअन्तरिक्षं गुं सूर्य्यऽआत्मा जगतस्तस्त्थुषश्च स्वाहा। तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत्। पश्येम शरद: शतं जीवेम शरद: शतं गुं श्रुणुयाम शरद: शतं प्रब्रवाम शरद: शतमदीना: स्याम शरद: शतं-भूयश्च शरद: शतात्। इति प्रार्थयन् हस्ते ताम्रपात्रे जलं कुशत्रयं, यवान्नक्षतांश्च गृहीत्वा सङ्कल्पं कुर्यात् ।

तत: संकल्प:- ॐ विष्णुर्विष्णुर्विष्णु अद्येत्यादि......शुभपुण्यतिथौ श्रुति-स्मृति-पुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थं परमेश्वरप्रीत्यर्थं देव-ऋषि-मनुष्य-पितृतर्पणमहं करिष्ये।

(तत: शिवसंकल्पसूक्तं पठेत्। ततो दक्षिणहस्त-अनामिकया यज्ञोपवीतं धृत्वा निम्नमन्त्रं पठेत्।

ॐ पवित्रेस्थो वैष्णव्यौ सवितुर्व: प्रसवऽउत्पुनाम्य छिद्रेण पवित्रेण सूर्यस्य रश्मिभि:। तस्य ते पवित्रपते पवित्रपुतस्य यत्काम: पुनेतच्छवेऽयम्।।

तत आचम्य गायत्रीमन्त्रं त्रिवारं पठित्वा तज्जलमभिमन्त्र्य मुष्ठिनि:सृतजलेन कुशत्रयै: शिर: प्रभृति पादान्तं मार्जयेत्। शेषजलं भूमौ प्रक्षिपेत्। तत: सकृदाचम्य कुशत्रयं पूर्वाग्र-आवाहनपात्रे स्थापयित्वा दक्षकरेण सम्पुटीकृत्य निम्नलिखितं मन्त्रं पठेत्।

आगच्छन्तु महाभागा विश्वेदेवा महाबला:। ये तर्पणेऽत्र विहिता: सावधाना भवन्तु ते।।

ॐ विश्वेदेवा: शृणुतेम गुं हवं मे ये अन्तरीक्षे य उपद्यविष्ठ।

ये अग्निर्जिह्वा उत वा यजत्रा आसद्यास्मिन् वर्हिषि मादयध्वम्।।(यजु. ३ ३-५ ३)

१. देवतर्पणम्- (पूर्वाभिमुख बैठें, यज्ञोपवीत सव्य हो, दाहिना घुटना जमीन पर हो, अर्घपात्र में चावल रखें, त्रिकुशा का अग्रभाग पूर्वाभिमुख हो, देवतीर्थ (अङ्गुली के अग्रभाग) से १-१ जलाञ्जलि निम्नलिखित मन्त्र को पढ़ते हुए तर्पण करे)

ॐ ब्रह्मा तृप्यताम्, ॐ विष्णुस्तृप्यताम्। ॐ रुद्रस्तृप्यताम्। ॐ प्रजापतिस्तृप्यताम् । ॐ देवास्तृप्यन्ताम्। ॐ छन्दांसि तृप्यन्ताम्। ॐ वेदास्तृप्यन्ताम्। ॐ ऋषयस्तृप्यन्ताम्। ॐ पुराणाचार्यास्तृप्यन्ताम्। ॐ गन्धर्वाचार्यास्तृप्यन्ताम्। ॐ इतराचार्यास्तृप्यन्ताम्। ॐ सम्वत्सर: सावयवस्तृप्यताम्। ॐ देव्यस्तृप्यन्ताम्। ॐ अप्सरसस्तृप्यन्ताम्। ॐ देवानुगास्तृप्यन्ताम्। ॐ नागास्तृप्यन्ताम्। ॐ सागरास्तृप्यन्ताम्। ॐ पर्वतास्तृप्यन्ताम्। ॐ सरितस्तृप्यन्ताम्। ॐ मनुष्यास्तृप्यन्ताम्। ॐ यक्षास्तृप्यन्ताम्। ॐ रक्षांसि तृप्यन्ताम्। ॐ पिशाचास्तृप्यन्ताम्। ॐ सुपर्णास्तृप्यन्ताम्। ॐ भूतानि तृप्यन्ताम्। ॐ पशवस्तृप्यन्ताम्।

ॐ वनस्पतयस्तृप्यन्ताम्। ॐ ओषधयस्तृप्यन्ताम्। ॐ भूतग्रामचतुर्विधस्तृप्यन्ताम्।

२. ऋषितर्पणम्- (पूर्व विधि से)

ॐ मरीचिस्तृप्यताम्। ॐ अत्रिस्तृप्यताम्। ॐ अङ्गिरास्तृप्यताम्। ॐ पुलस्त्यस्तृप्यताम्। ॐ पुलहस्तृप्यताम्। ॐ क्रतुस्तृप्यताम्। ॐ वशिष्ठस्तृप्यताम्। ॐ प्रचेतास्तृप्यताम्। ॐ भृगुस्तृप्यताम्। ॐ नारदस्तृप्यताम्।

३. दिव्यमनुष्यतर्पणम्- (उत्तराभिमुख होकर यज्ञोपवीत कण्ठ मे धारण करे, गमछा भी कण्ठी की तरह हो, घुटना जमीन पर न होवे, यव मिश्रित जल से त्रिकुशा को उत्तराग्र करके प्रजापति तीर्थ अर्थात् दाहिने हाथ की कनिष्ठा के मूल से, २-२ अञ्जलि जल देवें) ।

ततो निवीति (उपवीतं माला-इव कण्ठे धारणीयम्) उत्तराभिमुखावाहनकुशानुत्तराग्रान् कृत्वा पुष्पाक्षतैरावाहयेत्। ॐ सनकाद्या सप्तदिव्यमनुष्याऽत्रगच्छत।

तत: भूमौ यवान् विकीर्य प्रजापतितीर्थेन (कनिष्ठाङ्गुलिमूलेन) निम्नलिखितान् दिव्यमनुष्यान् प्रत्येकं द्विवारं तर्पयेत्।

ॐ सनकस्तृप्यताम्। (२) ॐ सनन्दनस्तृप्यताम्। (२) ॐ सनातनस्तृप्यताम्। (२) ॐकपिलस्तृप्यताम्। (२) ॐ आसुरिस्तृप्यताम्। (२) ॐ वोदुस्तृप्यताम्। (२) ॐ पञ्चशिखस्तृप्यताम्।(२)

४. दिव्यपितृतर्पणम्- (दक्षिणाभिमुख हो यज्ञोपवीत और गमछा दाहिने कन्धे पर धारण करे, बायाँ घुटना जमीन पर हो, तिलाञ्जलि से त्रिकुशा को बीच से मोड़कर जड़ तथा अग्रभाग को तर्जनी और अँगुठे मूल में रखकर पितृतीर्थ अर्थात् दाहिने हाथ की तर्जनी और अँगुष्ठ मूल से, ३-३ अञ्जलि जल देवें)।

ततो द्विगुणीकृत्य कुशत्रयमूलाग्रेन अञ्जलिना (ताम्रपात्रेण वा) पितृतीर्थेन तर्पयेत्।

ॐ कव्यवाडनलस्तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नम:।। ३

ॐ सोमस्तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नम:।। ३

ॐ यमस्तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नम:।। ३

ॐ अर्यमास्तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नम:।। ३

ॐ अग्निष्वत्ता: पितरस्तृप्यन्ताम्। इदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तेभ्य: स्वधा नम:।। ३

ॐ सोमपा: पितरस्तृप्यन्ताम्। इदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तेभ्य: स्वधा नम:।। ३

ॐ बर्हिषद: पितरस्तृप्यन्ताम्। इदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तेभ्य: स्वधा नम:।। ३

(इति प्रत्येकं त्रिवारमञ्जलिदानम्)

५. यमतर्पणम्- (विधि पूर्वोक्त दिव्यपितृतर्पणवत्)
ॐ यमाय नमः (३)। ॐ धर्मराजाय नमः(३)। ॐ मृत्यवे नमः (३)। ॐ अन्तकाय नमः (३)। ॐ वैवस्वताय नमः (३)। ॐ कालाय नमः (३)। ॐ सर्वभूतक्षयाय नमः (३)। ॐ औदुम्बराय नमः (३)। ॐ दध्नाय नमः(३)। ॐ नीलाय नमः(३)। ॐ परमेष्ठिने नमः(३)। ॐ वृकोदराय नमः(३)। ॐ चित्राय नमः(३)। ॐ चित्रगुप्ताय नमः (३)।

६. मनुष्यपितृतर्पणम् (पूर्वोक्त विधि से पितरों का आवाहन करें)।

ततोऽपसव्यः दक्षिणमुखः त्रिकुशान् दक्षिणाग्रं कृत्वा वामजानुं भूमौ निधाय तिल-तुलसी-पुष्पैः कव्यवाडनलादयो दिव्यपितृन्नावाहयेत्।

ॐ कव्यवाडनलादयो दिव्यपितरोऽत्रागच्छत। ॐ वसवो रुद्रादित्याचार्या अत्रागच्छत।
ॐ उशन्तस्त्वा नि धीमह्युशन्तः समिधीमहि। उषन्नुशत आ वह पितृन् हविषे अत्तवे।।
पितृनावाहयिष्ये, आवाह्य। **ॐ आयन्तुनः पितरः सोम्यासोऽग्निष्वात्ताःपथिभिर्देवयानैः। अस्मिन् यज्ञे स्वधया मदन्तोऽधि ब्रुवन्तु तेऽवन्त्वस्मान्।।** (यजु.-१९-५८)

उपर्युक्तेन मन्त्रेण पितृन् नमस्कृत्य कुशाग्रान् उत्तराभिमुखं कृत्वा ताम्रपात्रे तिलान् संस्थाप्य पितृतीर्थेन प्रत्येकं वारत्रयं तर्पयेत्।

अमुक गोत्रोऽस्मत्पिता अमुकशर्मा वसुरूपस्तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।।३
अमुकगोत्रोऽस्मत्पितामह अमुकशर्मा रुद्ररूपस्तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।।
अमुकगोत्रोऽस्मत् प्रपितामह अमुकशर्मा वसुरूपस्तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।।३
अमुकगोत्रा अस्मत्माता अमुकी देवी वसुरूपा तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं तस्यै स्वधा नमः।।३
अमुकगोत्रा अस्मत्पितामही अमुकी देवी रुद्ररूपा तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं तस्यै स्वधा नमः।।३
अमुकगोत्रा अस्मत् प्रपितामही अमुकी देवी आदित्यरूपा तृप्यताम्। इदं सतिलं जलं तस्यै स्वधा नमः।।३

द्वितीयगोत्रतर्पणम्-

अमुकगोत्रोऽस्मन्मातामह अमुकशर्मा अत्रागच्छत। इदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।।
अमुकगोत्रोऽस्मत् प्रमातामह अमुकशर्मा अत्रागच्छत। इदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।।
अमुकगोत्रोऽस्मत् वृद्धप्रतामह अमुकशर्मा अत्रागच्छत। इदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।।
मन्त्रः- आयन्तु नः पितरः सोम्यसोऽग्निष्वात्ताः पथिभिर्देवयानैः। अस्मिन् यज्ञे स्वधया मदन्तोऽधि ब्रुवन्तु तेऽवन्त्वस्मान्।। (यजु.-१९-५८)
इति मन्त्रं कृताञ्जलिः पठेत्।

मन्त्रः- ॐ उदीरतामवर उत्पराश उन्मध्यमाः पितरः सोम्यासः। असुं य ईयुरवृका ऋतज्ञास्ते नोऽवन्तु पितरो हवेषु।। (यजु.-१९-४९)
ततः परं निम्नलिखितैः नवभिर्मन्त्रैः पितृतीर्थेन तिलाञ्जलिना तर्पयेत्।
अमुकगोत्रोऽस्मत्पिता अमुकशर्मा वसुरूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः- ॐ अङ्गिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भृगवः सोम्यासः। तेषां वयं गुँ सुमतौ यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम।। (यजु.-१९-५०)
अमुकगोत्रोऽस्मत्पिता अमुकशर्मा वसुरूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः- ॐ आयन्तु नः पितरः सोम्यसोऽग्निष्वात्ताः पथिभिर्देवयानैः। अस्मिन् यज्ञे स्वधया मदन्तोऽधि ब्रुवन्तु तेऽवन्त्वस्मान्।। (यजु.-१९-५८)
अमुकगोत्रोऽस्मत्पिता अमुकशर्मा वसुरूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः- ॐ ऊर्जं वहन्तीरमृतं घृतं पयः किलालं परिस्रुतं। स्वधा स्थः तर्पयत मे पितृन्।। (यजु.-२-३४)
अमुकगोत्रोऽस्मत्पितामहोऽमुकशर्मा रुद्ररूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा)तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः- ॐ अक्षन् पितरोऽमीमदन्त पितरोऽतीतृपन्त पितरः पितरः शुन्धध्वम्।।
अमुकगोत्रोऽस्मत्पितामहोऽमुकशर्मा रुद्ररूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं (गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः-ये चेह पितरो ये च नेह यांश्च विद्म याँ उ च न प्रविद्म। त्वं वेत्थ यति ते जातवेदः स्वधाभिर्यज्ञ गुं सुकृतं जुषस्व।। (यजु.-१९-६७)
अमुकगोत्रोऽस्मत्पितामहोऽमुकशर्मा रुद्ररूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं(गङ्गाजलं वा) तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः- ॐ मधुवाता ऋतायते मधुक्षरन्ति सिन्धवः। माध्वीर्नः सन्त्वोषधीः।। (यजु.-१३-२७)
अमुकगोत्रोऽस्मत् प्रपितामहोऽमुकशर्मा आदित्यरूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।
ॐ मधुनक्तमुतोषसो मधुमत्पार्थिव गुं रजःमधुद्यौरस्तुनः पिता।। (यजु.-१३-२८)
अमुकगोत्रोऽस्मत् प्रपितामहोऽमुकशर्मा आदित्यरूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः-ॐ मधुमान्नो वनस्पतिर्मधुमाँ अस्तु सूर्यः। माध्वीर्गावो भवन्तु नः।। (यजु.- १३-२९)
अमुकगोत्रोऽस्मत् प्रपितामहोऽमुकशर्मा आदित्यरूपस्तृप्यतामिदं सतिलं जलं तस्मै स्वधा नमः।
मन्त्रः- ॐ पितृभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधा नमः। पितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधा नमः। प्रपितामहेभ्यः स्वधायिभ्यः स्वधा नमः। अक्षन् पितरोऽमीमदन्त पितरोऽतीतृपन्तपितरः पितरः शुन्धध्वम्।। (यजु.-१९-३६)
अमुकगोत्रोऽस्मत्पितृ-पितामह-प्रपितामहाः अमुकामुकशर्माणः तृप्यन्तामिदं जलं यथाविभागं युष्मभ्यं स्वधा नमः। (एवं सर्वत्र त्रिवारं जलाञ्जलिदानं कर्तव्यम्।)

पितृनमस्कार:-

ॐ नमो व: पितरो रसाय, नमो व: पितरो शोषाय, नमो व: पितरो जीवाय, नमो व: पितर: स्वधायै, नमो व: पितरो घोराय, नमो व: पितरो मन्यवे, नमो व: पितर: पितरो नमो वो गृहान्न: पितरो दत्त सतो व: पितरो देष्मैत द्व पितरो वास आधत्त।। (यजु.- २-३२)

मातृतर्पणम्-

अमुकगोत्राऽस्मान्माता अमुकादेवी वसुरूपा तृप्यतामिदं जलं तस्यै स्वधा नम:।। ३।।

अमुकगोत्राऽस्मत्पितामही अमुकादेवी रुद्ररूपा तृप्यतामिदं जलं तस्यै स्वधा नम:।। ३।।

अमुकगोत्राऽस्मत्प्रपितामही अमुकादेवी आदित्यरूपा तृप्यतामिदं जलं तस्यै स्वधा नम:।। ३।।

(तत: समूहरूपेण मातृ-पितामही-प्रपितामहीभ्य त्रिजलाञ्जलिं दद्यात्।)

मातामहादितर्पणम्-

अमुकगोत्रोऽस्मन्मातामह अमुकशर्मा वसुरूपस्तृप्यतामिदं जलं तस्मै स्वधा नम:।। ३।।

अमुकगोत्रोऽस्मत् प्रमातामह अमुकशर्मा रुद्ररूपस्तृप्यतामिदं जलं तस्मै स्वधा नम:।। ३।।

अमुकगोत्रोऽस्मद् वृद्धप्रमातामह अमुकशर्मणे आदित्यरूपस्तृप्यतामिदं जलं तस्मै स्वधा नम:।। ३।।

(अत्रैव मन्त्रगुरु-श्वशुर-मातुल-ज्येष्ठकनिष्ठभ्राता-पितृव्यादीनां च स्व स्व गोत्रनामोच्चारणपूर्वकं प्रत्येकमेकैकमञ्जलिना तर्पयेत्।)

७. देवासुरयक्षनागादीनां तर्पणम्- (सव्य विधि द्वारा तर्पण करे)

ततोपनिवीति (सव्य:) पूर्वाभिमुख:, पार्श्वेस्थितकुशाग्रान् पूर्वाभिमुखं कृत्वा देवतीर्थेन एकैकमञ्जलिं जलं तर्पयेत्। अथ मन्त्र:-

देवासुरास्तथा यक्षा नागा गन्धर्वराक्षसा:। पिशाचा गुह्यका: सिद्धा:कुष्माण्डास्तरव: खगा:।।
जलेचरा भूनिलया वाय्वधाराश्च जन्तव:। तृप्तिमेते प्रयन्त्याशु मद्दत्तेनाम्बुनाखिला:।।

८. नरकस्थितजीवतर्पणम्- (अपसव्य विधि से)

ततोऽपसव्य: दक्षिणाभिमुख: कुशमूलाग्रान् एकीकृत्य पितृतीर्थेन निम्नमन्त्रं पठित्वा एकाञ्जलिं सतिलं जलं दद्यात्।

नरकेषु समस्तेषु यातनासु च ये स्थिता:। तेषामाप्यायनायै तद् दीयते सलिलं मया।।
येऽबान्धवा बान्धवाश्च येऽन्यजन्मनि बान्धवा:। ते तृप्तिमखिला यान्तु यश्चास्मत्तोऽभिवाञ्छति।।
ये मे कुले लुप्तपिण्डा: पुत्रदारविवर्जिता:। तेषां हि दत्तमक्षय्यमिदमस्तु तिलोदकम्।।
आब्रह्मस्तम्बपर्यन्तं देवर्षिपितृमानवा:। तृप्यन्तु पितर: सर्वे मातृमातामहादय:।।
अतीतकुलकोटीनां सप्तद्वीपनिवासिनाम्। आब्रह्मभुवनाल्लोकादिदमस्तु तिलोदकम्।।

वस्त्रनिष्पीडनम्- (गमछा को चार तह करके तिल जल रखकर निम्नलिखित मन्त्र पढ़कर वायें तरफ निचोड़ें) आवाहनकुशत्रयमञ्जलिकुशत्रयं च द्विगुणितं कृत्वा पात्रे क्षिपेत्। मन्त्र:-

ये के चास्मत् कुले याता अपुत्रा: गोत्रिणो मृता:। ते गृह्णन्तु मया दत्तं वस्त्रनिष्पीडितोदकम्।।

भीष्मतर्पणम्- (भीष्मपितामह हेतु कुशोदक द्वारा पितृतीर्थ से तर्पण करें)

भीष्मपितामहस्य कृते पितृतीर्थेन कुशोदकेन तर्पयेत्।

व्याघ्रपादसगोत्राय सकृतिप्रवराय च। अपुत्राय ददाम्येतत्सलिलं भीष्मवर्मणे।।
भीष्मशान्तनवो वीर: सत्यवादी जितेन्द्रिय:। आभिरद्भिरवाप्नोतु पुत्रपौत्रोचितां क्रियाम्।।

ततोपवीति (सव्य: पूर्वाभिमुख:)आचम्य गायत्र्या ऋष्यादिकं विन्यस्य यथाशक्ति गायत्रीजपं कुर्यात्।

९.सूर्यार्घ्यदानम्- (अर्घ्यपात्र को स्वच्छ कर पूर्वाभिमुख सव्य ह्वे निम्नलिखित मन्त्रद्वारा सूर्यार्घ्य देवें)

नमो विवस्वते ब्रह्मन् ! भास्वते विष्णुतेजसे! । जगत्सवित्रे शुचये सवित्रे कर्मदायिने।।

तत्पश्चात् परिक्रमा करते हुए दिशाओं एवं उनके अधिष्ठित देवों को नमन करें।

ॐ प्राच्यै नम:, ॐ इन्द्राय नम: । ॐ आग्नेय्यै नम:, ॐ अग्नये नम: । ॐ दक्षिणायै नम:, ॐ यमाय नम: । ॐ नैर्ऋतये नम:, ॐ निर्ऋतये नम: । ॐ प्रतीच्यै नम:, ॐ वरुणाय नम: । ॐ वायव्यै नम:, ॐ वायवे नम: । ॐ उदीच्यै नम:, ॐ कुवेराय नम: । ॐ ऐशान्यै नम:, ॐ ईशानाय नम: । ॐ ऊर्ध्वायै नम:, ॐ ब्रह्मणे नम: । ॐ अधरायै नम:, ॐ अननताय नम: । (इस प्रकार परिक्रमा के अनन्तर निम्नलिखित मन्त्र से १-१ अञ्जलि देवें ।)

ॐ ब्रह्मणे नम: । ॐ अग्नये नम: । ॐ पृथिव्यै नम: । ॐ ओषधिभ्यो नम: । ॐ वाचे नम: । ॐ वाचस्पतये नम: । ॐ महद्भ्यो नम: । ॐ विष्णवे नम: । ॐ अद्भ्यो नम: । ॐ अपाम्पतये नम: । ॐ वरुणाय नम: ।

समर्पणम्- ॐ अनेन यथाशक्तिकृतेन देवर्षिमनुष्यपितृतर्पणाख्येन कर्मणा भगवान् पितृस्वरूपी-जनार्दनवासुदेव: प्रीयतां न मम ।

तत: प्रर्थनामन्त्रा:-

ॐ नमस्ते विष्णुरूपाय नमस्ते ब्रह्मरूपिणे। सहस्ररश्मये नित्यं नमस्ते सर्वतेजसे।।
नमस्ते रुद्रवपुषे नमस्ते भक्तवत्सले। जगत्स्वामिन्नमस्तेऽस्तु दिव्यचन्दनरूपधृक्।।
पद्मनाभ! नमस्तेऽस्तु कुण्डलाङ्गदभूषित!। नमस्ते सर्वलोकेश! सुप्तानां सम्प्रबोधक!।।
सत्यदेव! नमस्तेऽस्तु प्रसीद मम भास्कर!। दिवाकर! नमस्तेऽस्तु प्रभाकर! नमोऽस्तुते।।
ॐ हिरण्यगर्भ: समवर्तताग्रे भूतस्यजात: पतिरेक आसीत्।
सदाधारपृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम।।

।। हरि: ॐ तत्सत्।।

❋ अथ मुहूर्त-विचार: ❋

	अथविवाहमुहूर्तविचार:-	अथगृहारम्भमुहूर्तविचार:-	अथद्विरागमनमुहूर्तविचार:-	
मासा:	तुलायां- कार्त्तिके देवोत्थानात्परं, वृश्चिके- मार्ग, मकरे- पौष-माघयो:, कुम्भे- फा., मेषे- चैत्र-वैशाखयो:, वृषे-ज्ये., मिथुने- आषाढस्य हरिशयनात्प्राक् मासेषु सौरक्रमेण। यत: **विवाहादौ स्मृत: सौर:** यज्ञादौ सावन: स्मृत: इति वचनात्।	बृद्धत्वास्तशिशुत्वइज्यसितयो: कालं विना, मेषे- चैत्र:, वृषे- ज्ये., कर्के- आषाढ़:, सिंहे- भाद्रपद:, तुलायाम्- आश्विन:, वृश्चिके- कार्त्तिक:, मकरे- पौष:, कुम्भे- माघ: शुभ:। वैशाख-आषाढ़ (पशुगृहं विना) श्रावण-कार्त्तिक-मार्गशीर्ष-माघ-फाल्गुनमासेषु प्रवेश: शुभ:।	विषमवर्षे, मार्गशीर्ष-फाल्गुन-वैशाखमासेषु (सौरक्रमेण), वरस्य रवीज्यशुद्धियोगे, सम्मुख-दक्षिणशुक्रं विना द्विरागमनं शुभाय भवति। यत: विवाहे गुरुशुद्धि: स्यात् शुक्रशुद्धि: द्विरागमे। त्रिगमे राहुशुद्धिश्च चन्द्रशुद्धिश्चतुर्गमे॥	मासा:
तिथय:	१-२-३-५-६-७-८-१०-११-१२-१३-१५	शुक्लपक्षे-२-३-५-६-७-१०-११-१२-१३-१५ तिथिषु, कृष्णपक्षे दशमीं यावत्।	१-२-३-५-६-७-८-१०-११-१२-१३-१५	तिथय:
दिवसा:	सू.चं.बु.बृ.शु.वारेषु,	चं.बु.बृ.शु.श.वारेषु,	सू.चं.बु.बृ.शु.वारेषु,	दिवसा:
नक्षत्राणि	अश्वि.रो.मृ.म.उतरा-३,ह.चि.स्वा.अनु.मू.श्र.ध.रे.नक्षत्रेषु,मृत्युबाण-पञ्चशलाका वेधरहितेषु,	अश्वि.रो.मृ.पुन.पु.उत्तरा-३,ह.चि.स्वा.अनु.मू.श्र.ध.शत.रे.नक्षत्रेषु, वृषचक्रशुद्धे नक्षत्रे, पृथ्वीशयनरहितेषु।	लघु-ध्रुव-चर-मृदुस्तथामूलनक्षत्रेषु। यथा- अश्वि.रो.मृ.पुन.पु.उतरा-३,ह.चि.स्वा.अनु.मू.श्र.ध.नक्षत्रेषु,	नक्षत्राणि
लग्नानि	**वृष-मिथुन-कन्या-तुला-धनु-मीन-लग्नेषु,**	२, ३, ५, ६, ८, ९, ११, १२, स्वामिशुभदृष्टे, लग्नात् केन्द्रे त्रिकोणे च शुभा:, त्रिषडाये पापा:, ८, १२ शुभ-पापरहिते।	वृष-मिथुन-कन्या-तुला-मीन-लग्नेषु,	लग्नानि

	अथोपनयनमुहूर्तविचार:-	अथगृहप्रवेशमुहूर्तविचार:-	अथवधूप्रवेशमुहूर्तविचार:-	
मासा:	उत्तरायणे, बृद्धत्वास्तशिशुत्वइज्यसितयो: कालं विना, माघादिषण्मासेषु यथा-माघ-फाल्गुन-वैशाख-ज्येष्ठ-आषाढस्य हरिशयनात्प्राक् मासेषु तथा चैत्रे मीने ब्राह्मणवटूनामुपनयनमुक्तम्।	बृद्धत्वास्तशिशुत्वइज्यसितयो: कालं विना, उत्तरायणे, वैशाख-ज्येष्ठ-माघ-फाल्गुनमासेषु, श्रावण-मार्ग-कार्त्तिकमासेषु प्रवेश: शस्त:। अत्र **गृहारम्भोदितै र्मासैर्धिष्ण्ये वारे विशेद् गृहमिति** ज्योति:प्रकाशवचनमपि ग्राह्यम्।	विवाहदिवसात्षोडशदिनमध्ये समदिने तथा पञ्चम-सप्तम-नवमदिनेऽपि ततो मासमध्ये विषमदिने, ततो वर्षाभ्यन्तरे विषममासे,चैत्र-पौष-भाद्र-मलमासभिन्नसमये वधूप्रवेश: प्रशस्त:। नात्र कालशुक्रयोर्विचार:।	मासा:
तिथय:	शुक्ले-२-३-५-१०-११-१२ तथा कृष्णे- २-३-५ तिथिषु। रुग्बाणादिदोषरहिते काले।	१-२-३-५-६-७-८-१०-११-१२-१३-१५ तिथिषु, कृष्णपक्षे दशमीं यावत्।	१-२-३-५-६-७-८-१०-११-१२-१३	तिथय:
दिवसा:	सू.चं.बु.बृ.शु.वारेषु, पूर्वाह्णे।	चं.बु.बृ.शु.श.वारेषु,	चं.बृ.शु.श.वारेषु मतान्तरेण बुधेऽप्यावश्यके	दिवसा:
नक्षत्राणि	अश्वि.रो.मृ.आ.पुन.पु.आश्ले. पूर्वा-३,उतरा-३,ह.चि.स्वा.अनु.मू.श्र.ध.शत.रे.नक्षत्रेषु, ब्राह्मणानां पुनर्वसु नक्षत्रे उपनयनं निषिद्धम्।	अश्वि.रो.मृ.पु.उतरा-३,ह.चि.स्वा.अनु.मू.श्र.ध.श.रे नक्षत्रेषु, कुम्भचक्रशुद्धौ यथा- सूर्यनक्षत्रात् ५ अशुभ:, ततो ८ शुभ:, ततो ८ अशुभ:, ततो ६ शुभ:।	अश्वि.रो.मृ.पुष्य.उतरा-३,ह.चि.स्वा.मृ.श्र.ध.रे.अनु.नक्षत्रेषु,	नक्षत्राणि
लग्नानि	**वृष-कर्क-तुला-धनु-मीन-लग्नेषु,**	२,३,५,६,८,९,११,१२ लग्नेषु	२-३-५-६-७-८-९-११-१२ लग्नेषु। शुभै: १-२-५-७-१०-११ स्थितैश्चतुर्थाष्टम-शुद्धे शुभप्रद:।	लग्नानि
विशेषश्च	जन्मकालात् ब्राह्मणानां ५ त: १६ वर्षपर्यन्तं, क्षत्रियाणां ६ त: २२ वर्षपर्यन्तं, वैश्यानां ८ त: २४ वर्षपर्यन्तमुपनयनकाल:।			

अथ मुहूर्त-विचार:

नववध्वा:पाकारम्भमुहूर्त:-शुक्लपक्षे-शभतिथिषु कृष्णे५तिथिं यावत्,बु.बृ.श. वारेषु.रो.मृ.उ.-३,पुष्य.कृ. रो.वि.ज्ये.श्र.ध.श.रे.नक्षत्रेषु, स्थिरलग्नेषु च पाकारम्भ: शुभ:।

नामकरणमुहूर्त:-

विप्राणां ११,क्षत्रियाणां १३; वैश्यानां १६,शूद्राणां ३१,तमे दिवसे, चं.बु.बृ. शु.दिनेषु, पूर्वाह्ने, १-२-३-५-७-१०-११-१२-१३ तिथिषु, स्वा.पुन.श्र.ध.ह. अश्वि.पुष्य.अभि उत्तरा-३,रो.मृ.रे.चि.अनु.नक्षत्रेषु नामकरणं शुभम्।

अन्नप्राशनमुहूर्त:-

बालकानां षष्ठात्सप्तममासेषु, कन्याकानां पञ्चममासतो विषममासेषु,शुक्लपक्षे पूर्वाह्णे२-३-५-७-१०-१३-१५-तिथिषु,रो.उत्तरा-३,मृ.रे.चि.अनु.स्वा.पुन.श्र.ध.श.ह. अश्वि.पुष्य.अभि.नक्षत्रेषु,चं.बु.बृ.शु.दिनेषु, २-३-४-५-६-७-९-१०-११, लग्नेषु शुभदृग्युतलग्ने अन्नप्राशनं शुभम्।

अक्षरारम्भमुहूर्त:-

उत्तरायणे पञ्चमवर्षे (बालो यदि क्षमस्तदा तत्पूर्वमपि) गणेशविष्णुसरस्वती लक्ष्मीकुलदेव ग्रामदेवान् विधिवत्सम्पूज्य प्रथमाक्षरारम्भ: कार्य: । शुभसमये शुक्लपक्षे २-३-५-६-१०-११-१२ तिथिषु (कृष्णे ५ तिथिं यावत्) अश्वि.आर्द्रा.पुन.पुष्य.ह.चि. स्वा.अनु. अभि.श्र.रे.नक्षत्रेषु चं.बु.बृ.शु.दिनेषु,२-३-६-९-१२ लग्नेषु, अक्षरारम्भ: शुभप्रदो भवति। **विद्यारम्भे उपर्युक्तेषु-** रविवासर: ग्राह्य: सोमवासर: अग्राह्य: एवञ्च पञ्च नक्षत्राणि भ.कृ.म.विशा.ज्ये. अग्राह्यानि सन्ति ।

कोषागारादौ द्रव्यप्रयोगमुहूर्त:-

अश्वि.मृग.पुन.पुष्य.ह.चि.स्वा.अनु.श्र.ध.श.रे.नक्षत्रेषु सू.मं.बु.बृ.शु.वारेषु शुद्धसमये,३-५-८-१०-१३-१५ तिथिषु, शुभग्रहयुक्तलग्नेषु, कोषागारादौ द्रव्यस्थापन-मेवञ्च स्वा.पुन.मृ.रे.चि. अनु.वि.पुष्य.श्र.ध.श.नक्षत्रेषु,शुभतिथिषु, १-४-७-१० लग्नेषु, चं.बृ.शु.श. वारेषु ऋणप्रदानं शुभप्रदं भवति । **ऋणप्रदाने निषिद्धकाल:-** बुधवासर:,भ.कृ.आ.आश्ले.म.पू.-३, विशा.ज्ये.नक्षत्राणि, भद्रा च ।

व्यवसायमुहूर्त:- अश्वि.रो.पु.ह.उ.-३,अनु.अभि.१,२,३,५,६,७,१०,११,१२, १३,१५, तिथिषु, सू.चं. बु.बृ.शु.श.वारेषु, शुक्लपक्षे, कृष्णे १० तिथिं यावत्, कुम्भलग्नं विहाय अन्ये लग्ने, पापदृग्युतरहिते८-१२ भावे,शुभदृग्युते २,१०,११, भावे व्यवसायारम्भ: शुभप्रद: ।

पशुक्रयविक्रयमुहूर्त:-

क्षिप्रान्त्यवह्नीन्दुभादित्येन्द्राम्बुपवासवेषु हि गवां शस्त: क्रयो विक्रय इति रामाचार्यवचनाद् अश्विनी-पुन.-पुष्य-हस्त-विशाखा-ज्येष्ठा-धनिष्ठा-शतभिषा-रेवती-नक्षत्रेषु, २-३-५-६-७-८-१०-११-१२-१३-१५-तिथिषु, रवि-चन्द्र-बुध-गुरु-शनिवारेषु गवां क्रयो विक्रयश्च शुभो भवति ।

अथ सूतिकास्नानविचार:-

रे. उत्तरा-३ रो. मृ. ह. स्वा. अश्वि. अनु. एषु नक्षत्रेषु, १-२-३-५-६-१०-११-१३-१५ एतासु तिथिषु, रवि. मं. बृ. वासरेसु सूतिकास्नानं प्रशस्तम् । आ. पुन. पु. श्र. म. भ. वि. कृ. मू. चि. एषु नक्षत्रेषु, ४-६-८-९-१२-१४ एतासु तिथिषु; बुध-शनि वासरयो: अशुभम् । अन्यतिथि-वार-नक्षत्रेषु मध्यमं ज्ञातव्यम् ।

अथ जलाशयारामसुरप्रतिष्ठामुहूर्तविचार:-

उत्तरायणे सौम्यदेवानां, याम्यायने उग्रदेवानां, रिक्तातिथिं विहाय, कुजदिनं विना, मृदु-चर-ध्रुव-क्षिप्रसंज्ञकनक्षत्रेषु अर्थात् अश्विनी-रोहिणि-मृग-पुनर्वसु-पुष्य-उत्तरा-३-हस्त-चित्रा-स्वाती-अनुराधा-अभिजित्-श्रवण-धनिष्ठा-शतभिषा-रेवती-नक्षत्रेषु, त्रिषडाये शशाङ्के पापे देवादिप्रतिष्ठा शुभाय भवति ।

यात्रामुहूर्तविचार:-

यात्रायां प्रशस्तनक्षत्राणि- हयादित्यमित्रेन्दुजीवान्त्यहस्तश्रवोवासवैरेव यात्रा प्रशस्ता: इति रामाचार्यवचनानुसारेण आश्विनी-मृगशिरा-पुनर्वसु-पुष्य-हस्त-अनुराधा-श्रवणा-धनिष्ठा-रेवतीनक्षत्रेषु यात्रा शुभदायिनी भवति । एवमेव रोहिणी, उत्तरा-३, पूर्वा-३ नक्षत्राणि मध्यमफलदायिनी, भरणी, कृतिका, आर्द्रा, आश्लेषा, मघा, चित्रा, स्वाती, विशाखा, ज्येष्ठार्क्षाणि अधमफलदायिनी भवन्ति । एवमेव यात्रायां दिग्द्वारलग्नस्य महत्त्वमपि भवति । प्रसङ्गादत्र दिग्द्वारलग्नानां स्वरूपञ्चोपस्थाप्यते । **तद्यथा दिग्द्वारलग्नानि दिशानुरोधेन तत्फलञ्च**

पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर	दिशा तत्फलञ्च
१/५/९	२/६/१०	३/७/११	४/८/१२	शुभम्
२/६/१०	३/७/११	४/८/१२	१/५/९	मध्यम्
४/८/१२	१/५/९	२/६/१०	३/७/११	भयम्
३/७/११	४/८/१२	१/५/९	२/६/१०	महद्भयम्

अत्र प्रसङ्गात् सर्वदिगमननक्षत्राणि लिख्यन्ते- **सर्वदिगमने हस्त: पुष्याश्वौ श्रवणो मृग: । सर्वसिद्धिकर: पुष्य: विद्यायाञ्च यथा गुरु: ।।** परं यात्रायां न केवलं चन्द्रविचार: अपितु दिक्शूलविचारोऽपि कर्त्तव्य: ।

अथ दिक्शूलविचार:

दिशा	पूर्व	आग्नेय	दक्षिण	नैर्ऋत्य	पश्चिम	वायव्य	उत्तर	ईशान
वार:	चं.श.	शु.	बृ.	बु	सू.शु.	शु.	बु.मं.	बु.श.

अथावश्यके दिक्शूलपरिहार:-

न वारदोषा: प्रभवन्ति रात्रौ देवेज्यदैत्येज्यदिवाकराणाम् ।
दिवाशशाङ्कार्कजभूसुतानां सर्वत्र निन्द्यो बुधवार दोष: ।।
सूर्यवारे घृतं भुक्त्वा चन्द्रवारे पयस्तथा ।
गुडं मङ्गलवारे तु बुधवारे तिलानपि ।।
गुरुवारे दधि प्राश्यं शुक्रवारे यवान्नपि ।
माषान् भुक्त्वा शनिवारे शूलदोषोपशान्तये ।।

उत्सवाद्यसमाप्तौ यात्रा न कार्या-

प्रतिष्ठोद्वाहमुत्साहं व्रतं चौलञ्च सूतकम् ।
असमाप्य न गन्तव्यमार्त्तवं योषितामपि ।।

शकुनादीनां प्राशस्त्यम्-

यात्रायां शकुनं जीव ऊषो गर्ग: प्रशंसति ।
अङ्गिरामनोत्साहं विष्णुर्वाचं द्विजन्मनाम् ।।

यात्रायां शुभशकुनानि-

विप्राश्वेभफलान्नदुग्धदधिगोसिद्धार्थपद्माम्बरं
वेश्यावाद्यमयूरचाषनकुला बद्धैकपश्वामिषम् ।
सद्वाक्यं कुसुमेक्षुपूर्णकलशच्छत्राणिमृतकन्यका
रत्नोष्णीषसितोक्षमद्यससुतस्त्रीदीप्तवैश्वानरा: ।।
आदर्शाञ्जनधौतवस्त्ररजका मीनाज्यसिंहासनं
शावं रोदनवर्जितं ध्वजमधुच्छागाद्यगोरोचनम् ।
भारद्वाजनृयानवेदनिनदा माङ्गल्यगीताङ्कुशा
दृष्टा: सत्फलदा: प्रयाणसमये रिक्तो घट: स्वानुग: ।।
मुहूर्तचिन्तामणि: यात्राप्रक. ११/१००,१०१

यात्रायां विजयादशमीसंज्ञकस्य मुहूर्तस्य प्राशस्त्यम्-

इषमासि सिता दशमी विजया शुभकर्मसु सिद्धिकरी कथिता ।
श्रवणर्क्षयुता सुतरां शुभदा नृपतेस्तुगमे जयसन्धिकरी ।।

यात्रायां मानसिकी प्रसन्नता आवश्यकी-

चेतोनिमित्तशकुनैरतिसुप्रशस्तैर्ज्ञात्वा विलग्नबलमुर्व्यधिप: प्रयाति ।
सिद्धिर्भवेदथ पुन: शकुनादितोऽपि चेत्तोविशुद्धिरधिका न च तां विनेयात् ।।

यात्रायामन्ये केचन विचारा:-

दुग्धं त्याज्यं पूर्वमेव त्रिरात्रं क्षौरं त्याज्यं पञ्चरात्रञ्च पूर्वम् ।
क्षौद्रं तैलं वासरेऽस्मिन् वमिश्च त्याज्यं यत्नाद् भूमिपालेन नूनम् ।।
भुक्त्वा गच्छति यदि चेत्तैलगुडक्षारपक्वमांसानि ।
विनिवर्तते रुग्न: स्त्रीद्विजमवमान्य गच्छतो मरणम् ।।

वर्षकुण्डल्यां ग्रहदृष्टिविचार:-

ग्रहा:	सूर्य:	चन्द्र:	कुज:	बुध:	गुरु:	शुक्र:	शनि:
प्रत्यक्षमित्र	५-९	५-९	५-९	५-९	५-९	५-९	५-९
गुप्तमित्र	३-११	३-११	३-११	३-११	३-११	३- ११	३-११
प्रत्यक्षशत्रु	१-७	१-७	१-७	१-७	१-७	१-७	१-७
गुप्तशत्रु:	४-१०	४-१०	४-१०	४-१०	४-१०	४-१०	४-१०

बाणपञ्चकविचार:-

बाणा:-	रोग:	अग्नि:	नृप:	चौर:	मृत्यु:
सूर्यगतांशा: प्रतिराशौ	८, १७, २६,	२, ११, २०,२९,	४, १३, २२,	६, १५, २४	१, १० १९,२८
कर्मसु वर्ज्या:	व्रतबन्धे	गेहे	नृपसेवायाम्	यात्रायाम्	विवाहे
वारे वर्ज्या:	रविवासरे	भौमवासरे	शनिवासरे	भौमवासरे	बुधवासरे
काले वर्ज्या:	रात्रौ	सदैव	दिवायाम्	रात्रौ	सन्ध्ययो:

❋ विवाहे मृत्युबाणविचारः ❋

विवाहमुहूर्तस्य निर्धारणे बहुविधविचारा ज्योतिषशास्त्रस्य मर्मज्ञैः कृता विद्यन्ते । यथा मुहूर्त्तनिर्धारणे कर्त्तरी-सग्रहचन्द्राष्टम-लग्न-द्वादशाष्टमग्रह-विषघटी-लता-पात-महापात-खार्जूरोपग्रह-दग्धतिथि-जामित्रैकार्गल-दशयोग-दक्षिणात्यानां बाणदोष-पूर्वोत्तरपश्चिमप्रदेशेषु प्रसिद्धबाणदोषेज्यसितयोर्बृद्धत्वास्तशिशुत्वदोष-सूर्यसङ्क्रमणाख्यदोष-पङ्वन्धकाण-बधिरलग्नदोष-पञ्चशलाका-सप्तशलाकादिचक्रेषु ग्रहवेधनक्षत्रादिवेधप्रभृत्तयो दोषा विचारणीया भवन्ति । तत्राष्टविधेषु ब्रह्मा-दैवार्ष-प्राजापत्यासुर-गान्धर्व-राक्षस-पैशाचेति-विवाहेषु आद्योक्तश्चत्वारो विवाहोक्तेषु मुहूर्त्तेषु कर्त्तव्या इति शास्त्रकाराणामभिमतम् । तद्यथा नारदः- **प्राजापत्यब्राह्मदैवविवाहा ऋषिसंज्ञकाः । उक्तकालेषु कर्त्तव्याश्चत्वारः फलदायकाः।।** एतदतिरिक्तेषु अन्येषु चतुर्षु गान्धर्वासुरपैशाचराक्षसेति विवाहेषु मुहूर्तविचारो न विधेय इति वचनमपि प्राप्यते । तद्यथा - **गान्धर्वासुरपैशाच-राक्षसाख्याश्च सर्वदा ।।** इति।। अत्र पूर्वोक्तेषु ब्रह्म-दैवार्ष-प्रजापत्य-विवाहेषु ब्रह्मविवाहस्यैव समादरः दृश्यते समाजे । अनेन समुत्पन्नाः सन्ततयः उभयत एकविंशतिं पुरुषान् पुनन्ति । अतः विशेषेणास्मिन्नेव विवाहे मुहूर्त्तानां विचारः कर्त्तव्यः। अत्रोक्तेषूपयुक्तदोषेषु विशेषेणद्यत्वे मृत्युबाणदोषः विवाहमूहूर्त्तनिर्द्धारणे विचारर्यन्ते । प्रसङ्गादत्र तदानयनसूत्रमुपस्थाप्यते -

सूर्यगतांशसंख्या ४ ÷ ९ = शेषमानम् । अत्र शेषमानं यदि ५ आयाति तदा तस्मिन् दिने मृत्युबाणो भवति । अस्य मृत्युबाणस्यारम्भः गतांशारम्भात् सूर्यगतांशान्तं यावद् भविष्यति । यथोदाहरणम्- ३/६/२००५ दिनाङ्के शुक्रवासरे मृत्युबाणविचारः- एतस्मिन् दिवसे श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गानुसारेण प्रातः ५/४७ वादने सूर्यस्य राश्यादिमानम्- १/१८/३७/०६ अत्र सूर्यगतांशा १८ ४÷९= शेषमानं ४ आगतम् । अतः सूर्यः यदा १९ अंशे गमिष्यति तस्मात् कालादारभ्य मृत्युबाणारम्भो भविष्यति । १९ अंशान्तं यावद् अस्य कालो भविष्यति । परं **परिहारवचनानुसारेणायं मृत्युबाणः प्रातः-सायं सन्ध्यायान्तथा बुधवासरे एव यदा भवेत्तदा विवाहादिमाङ्गलिकं कार्यं निषिद्धं** भवतीति विशेषः । द्रष्टव्यः मु.चि.श्लो.सं.७४ इत्यलं विस्तरेणेति दिक् ।।

❋❋❋

卐 गृहनिर्माणप्रकारः 卐

स्नानाग्निपाकशयनास्त्रभुजश्च धान्य-
भाण्डारदैवतगृहाणि च पूर्वतः स्युः ।
तन्मध्यतस्तु मथनाज्यपुरीषविद्या-
भ्यासाख्यरोदनरतौषधसर्वधाम ।।

मुहूर्त्तचिन्तामणेः वास्तुप्रकरणम्- १२/२०-२१

गृहस्थों को जीवन में सुख-शान्ति प्राप्ति हेतु वास्तुशास्त्रोक्त विधि से गृहनिर्माण करना चाहिए । अन्यथा अशुभ-फल की प्राप्ति व विभिन्न कारणों से मानसिक-अशान्ति रहती है । गृह-मण्डप में कौन सा गृह किस दिशा में हो इसके ज्ञानार्थ गृहनिर्माण का स्वरूप चक्र द्वारा नीचे प्रदर्शित किये जाते हैं -
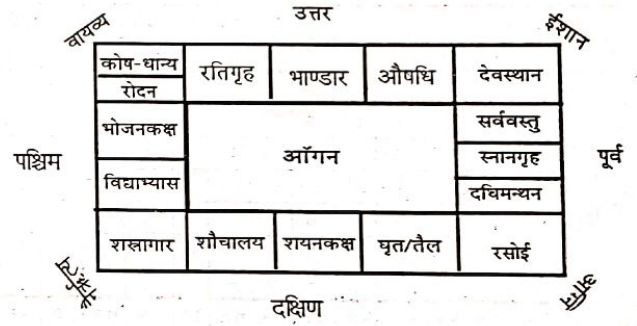
कूप-बोरिंग अथवा नल की व्यवस्था-

कूपे वास्तोर्मध्यदेशेऽर्थनाश-
स्त्वैशान्यादौ पुष्टिरैश्वर्यवृद्धिः ।
सूनोर्नाशः स्त्रीविनाशो मृतिश्च
सम्पत्पीडा शत्रुतः स्याच्च सौख्यम् ।।

अर्थात् कूप व नल इत्यादि मण्डप के मध्य में हों तो अर्थ नाश, ईशानकोण में पुष्टि, पूर्व में ऐश्वर्य-वृद्धि, अग्निकोण में सन्तति-नाश, दक्षिण में स्त्रीविनाश, नैर्ऋत्यकोण में मरण, पश्चिम में हो तो सम्पत्ति की प्राप्ति, वायव्यकोण में हो तो शत्रु से पीडा, उत्तर दिशा में हो तो सौख्य की प्राप्ति होती है । इस प्रकार जल-निर्गम की व्यवस्था भी करनी चाहिए । ❋

❁ वास्तुप्रकरणम् ❁

तत्रादौ - वास्तुप्रकरणस्य प्रयोजनम्- गृहस्थस्य क्रिया: सर्वा: न सिध्यन्ति गृहं विना । यतस्तस्माद् गृहारम्भ: प्रवेशसमयौ ब्रुवे ।। अपि च-परगेहे कृता: सर्वा: श्रौतस्मार्तक्रिया: शुभा: । निष्फला: स्युर्यतस्तासां भूमीश:फलमश्नुते ।। वासकर्तुरनुकुलस्थानचयनार्थं सूत्रसंख्या (१) - वासकर्तु: नामराशित: पुरस्य २,५,९,१०,११, संख्यका: राशय: शुभाय भवन्ति । सूत्रसंख्या (२) वासकर्तु: नामवर्गसंख्या द्ध २त्ववासस्थानवर्गसंख्या ष्ठ ८, अत्र प्राप्तं शेषमानं स्थाप्यम् । अनेनैव प्रकारेण वासस्थानवर्गसंख्या द्ध २त्ववासकर्तु: नामवर्गसंख्या ष्ठ ८, अत्रापि प्राप्तं शेषमानं स्थाप्यम् । अनयो: द्वयो: शेषमानयो: योऽधिक: सोऽर्थदो भवति । अर्थात् वासकर्तु: काकिणी ग्रामनामकाकिणीत: अल्पा भवेच्चेत्तदा फलञ्छ्रेयस्करं ज्ञेयम् । उपर्युक्त: विचार: सेवा-व्यवसायादिषु क्षेत्रेषु कर्त्तव्य: । निम्नलिखितं चक्रमिदं गृहनिर्माणार्थं प्रयुज्यते । यतोहि गृहनिर्माणार्थं गृहस्य उपयुक्तदीर्घविस्तारात्मको भूखण्डो श्रेयस्करो भवतीति ।

–: अत्र दीर्घविस्तारघातरूपपिण्डवशेनायादिबोधकचक्रम् :–

दीर्घ:	२१	२५	२७	३१	३३	३५	३५	३७	३७	३९	३९	४१	४१	४३	४३	४५	४५	४७	४७	४९	४९	४९	५१	५१	५१	५५	५५	५५	५७	५७	५९	५९
विस्तार:	१९	२१	२५	२९	२७	२९	३३	३१	३३	३३	३५	३५	३९	३५	४१	३७	४३	४१	४५	४१	४३	४५	४५	४७	४९	४७	४९	५३	५१	५५	४९	५३
आय:	७	५	३	३	३	७	३	३	५	७	५	३	७	१	३	१	७	७	३	१	३	५	७	५	३	१	७	३	३	७	३	७
वार:	७	७	६	६	३	७	७	५	६	५	७	७	६	७	५	५	६	४	२	७	७	७	५	६	७	४	७	६	४	५	७	३
अंश:	९	९	९	३	९	६	९	६	९	९	९	६	९	३	३	९	९	६	९	३	६	९	९	९	९	३	६	३	९	९	३	६
द्रव्यं	१२	१२	१२	४	१२	८	१२	८	१२	१२	१२	८	१२	४	४	१२	१२	८	१२	४	८	१२	१२	१२	१२	४	८	४	१२	१२	४	८
ऋणं	५	७	१	१	१	५	१	१	७	५	७	१	५	३	१	३	५	५	१	३	१	७	५	७	१	३	५	१	१	५	१	५
ऋक्षं	६	१५	२७	१०	२७	२०	६	२३	२१	९	१२	५	२२	२५	१०	९	९	२६	१८	७	८	९	२७	६	१२	२५	२४	१३	९	२४	१६	१४
तिथि:	१२	१५	१५	७	३	५	१५	१०	३	६	१५	५	१२	१०	४	१५	१५	११	१५	७	११	१५	१५	६	१२	१०	५	१०	६	१५	१३	११
योग:	३	२१	२७	५	२७	१०	३	२५	२४	१८	६	१६	२४	२६	५	१८	१८	१३	९	१७	४	१८	२७	३	६	२६	७	२३	१८	१२	८	७
आयु:	७२	१२०	१२०	११२	४८	८०	१२०	५६	४८	९६	१२०	८०	७२	४०	६४	१२०	१२०	५६	१२०	११२	५६	१२०	१२०	९६	७२	४०	८०	४०	९६	१२०	८८	५६

दीर्घ:	५९	६१	६१	६१	६३	६३	६३	६३	६५	६५	६५	६५	६७	६७	६७	६९	६९	७१	७१	७१	७३	७३	७५	७५	७५	७५	७५	७५	७७	७७	७७	७७
विस्तार:	५१	५१	५३	५५	५३	५५	५७	५९	५३	५७	५९	६३	५५	६१	६५	६१	६३	५७	६५	६९	६१	६३	६५	६३	६५	६७	६९	७३	६५	७१	७५	६७
आय:	१	७	१	३	३	१	७	५	५	१	३	७	५	७	३	१	३	७	७	३	५	७	१	५	३	१	७	३	५	३	७	७
वार:	५	६	५	४	७	७	७	७	२	४	५	७	६	५	२	४	७	२	४	५	२	७	५	७	६	५	४	२	७	७	७	७
अंश:	९	९	३	६	९	९	९	९	६	९	६	९	६	६	३	९	९	९	६	९	६	९	३	९	९	९	९	९	६	६	९	३
द्रव्यं	१२	१२	४	८	१२	१२	१२	१२	८	१२	८	१२	८	८	४	१२	१२	१२	८	१२	८	१२	४	१२	१२	१२	१२	१२	८	८	१२	४
ऋणं	३	५५	३	१	१	३	५	७	७	३	१	५	७	५	१	३	१	५	५	१	७	५	३	७	१	३	५	१	७	१	५	५
ऋक्षं	२५	२१	२५	२	९	१८	२७	९	२०	२१	८	९	२३	२६	१०	३	२७	३	११	१५	११	१८	२५	२७	१२	२४	९	६	२६	२१	३	१६
तिथि:	१२	३	४	५	१२	१५	३	६	५	१५	५	१५	५	११	१०	१२	६	६	५	१२	१४	१२	१०	१५	१५	१५	१५	१५	५	११	१५	७
योग:	२१	२४	२६	१	१८	९	२७	१८	२०	२४	४	१८	२५	१३	५	१५	२७	१५	१९	२१	१९	९	२६	२७	६	१२	१८	३	१३	२५	१५	८
आयु:	७२	४९	६४	८०	७२	१२०	४८	९६	८०	१२०	८०	१२०	८०	५६	४०	७२	९६	९६	८०	७२	१०४	७२	४०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	८०	५६	१२०	११२

卐 २०७६ विक्रमाब्दस्य वैवाहिकादिविविधमुहूर्ताः 卐

तिथिः दिनं — दिनाङ्कः/मासः — नक्षत्रम्

चैत्रशुक्लपक्षे-

१०/११सोमवारः १५अप्रैल१९ मघा

(मृत्युबाणः दि. १४/०४/२०१९ दिवा ०२/०४ तः दि. १५/०४/२०१९ दिवा ०२/३५ या.)

१२ मङ्गलवासरः १६,, उ.फा.

१३ बुधवासरः १७,, उ.फा./हस्त

१४ गुरुवासरः १८,, हस्त/चित्रा

१५ शुक्रवासरः १९,, चित्रा/स्वा.

वैशाखकृष्णपक्षे-

१ शनिवासरः २०अप्रै. स्वा.(दि.ल.चि.)

०२ रविवासरः २१,, अनु.(व्यतिपातदोषः)

०३ सोमवासरः २२,, अनु.(दि.ल.चि.)

४/५मङ्गलवासरः २३,, मूल

(मृत्युबाणः दि. २३/०४/२०१९ सायं ०७/०५ तः दि. २४/०४/२०१९ सायं ०७/४३ या.)

०५ बुधवासरः २४,, मूल(गो.ल.चि.)

०६ गुरुवासरः २५,, उ.षा.

०७ शुक्रवासरः २६,, उ.षा./श्रवण

०८ शनिवासरः २७,, श्रवण/धनि.

९/१०रविवासरः २८,, धनिष्ठा

१२ मङ्गलवासरः ०१मई उ.भा.

१३ गुरुवासरः ०२,, उ.भा./रेव.

वैशाखशुक्लपक्षे-

२ सोमवासरः ०६मई रोहिणी

०४ मङ्गलवासरः ०७,, रोहि./मृग.

४/५बुधवासरः ०८,, मृग.(दि.ल.चि)

८ रविवासरः १२,, मघा

(मृत्युबाणः दि. १२/०५/२०१९ प्रातः ०८/२० तः दि. १३/०५/२०१९ प्रातः ०९/११ या.)

१० नङ्गलवासरः १४,, उ.फा(भद्रापूर्वं)

११ बुधवासरः १५,, उ.फा/हस्त(संक्रा.दोष)

(मृत्युबाणः दि. १५/०५/२०१९ दिवा १०/५५ तः दि. १६/०५/२०१९ दिवा ११/४९ या.)

१२ गुरुवासरः १६,, हस्त/चित्रा

१३ शुक्रवासरः १७,, स्वाती

१५ शनिवासरः १८,, अनुराधा

ज्येष्ठकृष्णपक्षे-

१ रविवासरः १९मई अनुराधा

०३ मंगलवासरः २१ मई मूल

०५ गुरुवासरः २३,, उ.षा.

०६ शुक्रवासर २४,, उ.षा/श्रवण

(मृत्युबाणः दि. २४/०५/२०१९ सायं ०७/०९ तः दि. २५/०५/२०१९ रात्रि ०८/१६ या.)

६/७शनिवासरः २५,, श्रवण/धनिष्ठा

९/१०मङ्गलवासरः२८,, उ.भा.प.

१० बुधवासरः २९,, उ.भा/रेवती

११ गुरुवासरः ३०,, रेवती

१२ शुक्रवासरः ३१,, अश्विनी

ज्येष्ठशुक्लपक्षे -

१/२मङ्गलवासरः ०४जून मृगशिरा

(मृत्युबाणः दि. ०४/०६/२०१९ प्रातः ०५/२० तः दि. ०५/०६/२०१९ प्रातः ०५/२० या.)

०६ शनिवासरः ०८,, मघा

०७ रविवासरः ०९,, मघा(दि.ल.चि.)

०८ सोमवासरः १०,, उ.फा.

९/१०मङ्गलवासरः११,, उ.फा/हस्त

१० बुधवासरः १२,, हस्त/चित्रा

(मृत्युबाणः दि. १२/०६/२०१९ दिवा ०२/०९ तः दि. १३/०६/२०१९ दिवा ०३/१६ या.)

११ गुरुवासरः १३,, चित्रा/स्वा.

१३ शनिवासरः १ ५ , ,
अनु.(संक्रान्तिदोषः)

(मृत्युबाणः दि. १५/०६/२०१९ सायं ०५/३१ तः दि. १६/०६/२०१९ सायं ०६/३८ या.)

१५ सोमवासरः १७,, मूल

आषाढकृष्णपक्षे-

२/३बुधवासरः १९जून उ.षा.

३ गुरुवासरः २०,, उ.षा./श्रव.

४/५शुक्रवासरः २१,, श्रव./धनि.

५ शनिवासरः २२,, धनि.(गो.ल.चि.)

८ मङ्गलवासरः २५,, उ.भा.प.

(मृत्युबाणः दि. २५/०६/२०१९ रात्रि ०३/३९ तः दि. २६/०६/२०१९ रात्रि ०४/५९ या.)

९ बुधवासरः २६,, रेव.

९/१०गुरुवासरः २७,, रेव./अश्वि.

आषाढशुक्लपक्षे-

३ शुक्रवासरः ५जुलाई मघा

(मृत्युबाणः दि. ०५/०७/२०१९ दिवा ०२/२० तः दि. ०६/०७/२०१९ दिवा ०३/२१ या.)

४ शनिवासरः ६,, मघा(गो.ल.चि.)

५ रविवासरः ७,, उ.फा.

६ सोमवासरः ८,, उ.फा./हस्त

८ मङ्गलवासरः ९जुला. हस्त/चित्रा

९ बुधवासरः १०,, चित्रा/स्वा.

१० गुरुवासरः ११,, स्वाती (दि.ल.चि.)

अतः परं हरिशयनीदोषत्वात् शुभमुहूर्त्ताऽभावः

मार्गशीर्षकृष्णपक्षे-

१ बुधवासरः १३नवम्बर रोहि.

(मृत्युबाणः दि. १३-१४/११/२०१९ रात्रि ०१/०० तः दि. १४-१५/११/२०१९ रात्रि १२/५१ या.)

२ गुरुवासरः १४,, रोहि./मृग.

३ शुक्रवासरः १५,, मृग.(भद्रापरम्)

७ मङ्गलवासरः १९,, मघा

८ बुधवासरः २०,, मघा(गो.ल.चि)

९ गुरुवासरः २१,, उ.फा.

१० शुक्रवासरः २२,, उ.फा./हस्तः

११ शनिवासरः २३,, हस्त/चित्रा

१३ रविवासरः २४,, चित्रा/स्वा.(भद्रापूर्वम्)

मार्गशीर्षशुक्लपक्षे-

२ गुरुवासरः २८नवम्बर. मूल

४/५ शनिवासरः ३०,, उ.षा.

५ रविवासरः १दिसम्बर उ.षा/श्रव

६ सोमवासरः २,, श्रव./धनि.

(मृत्युबाणः दि. ०४/१२/२०१९ सायं ०७/४२ तः दि. ०५/१२/२०१९ सायं ०७/२१ या.)

९ गुरुवासरः ५,, उ.भा.प.

१० शुक्रवासरः ६,, उ.भा.प./रेव

१०/११शनिवासरः७,,रेव/अश्वि(व्यतिपातपरं)

११ रविवासरः ८,, अश्विनी

१४/१५बुधवासरः११,, रोहि.

१५ गुरुवासरः १२,, रोहि./मृग.

पौषकृष्ण-शुक्लपक्षयोः-

(गुर्वस्तधन्वर्कदोषत्वाच्छुभमुहूर्ताभावः)

माघकृष्णपक्षे-

(मृत्युबाण: दि. १५/०१/२०२० रात्रि: ०१/५४
त: दि. १६/०१/२०२० रात्रि: ०१/२८ या.)

५बुधवासर:१५जन.२०उ.फा/हस्त(संक्रा.दोष)

६ गुरुवासर: १६,, हस्त/चित्रा

७ शुक्रवासर: १७,, चित्रा/स्वा.

९ शनिवासर: १८,, स्वाती

१० रविवासर: १९,, अनु.

११ सोमवासर: २०,, अनु.

१२ मङ्गलवासर: २१,, मूल

१३ बुधवासर: २२,, मूल

माघशुक्लपक्षे:-

१ शनिवासर: २५जन. श्रव./धनि.

२ रविवासर: २६,, धनि.(व्यतिपातपरम्)

४ बुधवासर: २९,, उ.भा.प.

५ गुरुवासर: ३०,, उ.भा./रेव.

६ शुक्रवासर: ३१,, रेव./अश्वि.

७ शनिवासर: १फर. अश्वि.(गो.ल.चि.)

(मृत्युबाण: दि. ०१/०२/२०२० सायं ०६/३८
त: दि. ०२/०२/२०२० सायं ०७/१७ या.)

९/१०सोमवासर: ३,, रोहि.

१० मङ्गलवासर: ४,, रोहि./मृग

११ बुधवासर: ५,, मृग.

१५ शनिवासर: ९,, मघा

फाल्गुनकृष्णपक्षे -

१ सोमवासर: १०फर मघा(दि.ल.चि.)

(मृत्युबाण: दि. १०/०२/२०२० दिवा ०३/४३
त: दि. ११/०२/२०२० दिवा ०३/२६ या.)

२ मङ्गलवासर ११,, उ.फा.

४ बुधवासर: १२,, उ.फा/हस्त

५ गुरुवासर: १३,, हस्त/चित्रा

(मृत्युबाण: दि. १३/०२/२०२० दिवा ०२/५३
त: दि. १४/०२/२०२० दिवा ०२/३७ या.)

६ शुक्रवासर: १४,,
स्वा(संक्रान्तिदोष:)

८ रविवासर: १६,, अनु.

१० मङ्गलवासर: १८,, मूल

१२ गुरुवासर: २०,,
उ.षा(व्यतिपातदोष:)

१३ शुक्रवासर: २१,, उ.षा./श्रव.

फाल्गुनशुक्लपक्षे -

२ मङ्गलवासर: २५फर. उ.भा.प.

३ बुधवासर: २६,, उ.भा./रेव.

४ गुरुवासर: २७,, रेव./अश्वि.

५ शुक्रवासर: २८,, अश्वि.

७ सोमवासर: ०२मार्च रोहि(भद्रापरम्)

अत: परं होलाष्टकदोष:

चैत्रकृष्णपक्ष:-

१ मङ्गलवासर: १०मार्च उ.फा/हस्त

२ बुधवासर: ११,, हस्त/चित्रा

(मृत्युबाण: दि. ११/०३/२०२० दिवा ११/३४
त: दि. १२/०३/२०२० दिवा ११/३७ या.)

३ गुरुवासर: १२,, चित्रा/स्वा.

४ शुक्रवासर: १३,, स्वा.(दि.ल.चि.)

अत: परं मीनार्कदोष:

विशेष:-''त्रिषु-त्रिषु उत्तरादिषु स्वातौ मृगशिरसि रोहिण्याम्,, पारस्करगृह्यसूत्रानुसारं उ.फा., हस्त, चित्रा, उ.षा., श्रवणा, धनिष्ठा, उ.भा., रेवती, अश्विनी, रोहिणी, मृगशिरा, स्वाती नक्षत्रेषु पाणिग्रहणं शुभाय भवति।

卐 उपनयनमुहूर्ता: 卐

चैत्रशुक्लपक्षे- (ब्राह्मणवटूनां केवलम्)

२ रविवासर: ७अप्रै.१९ अश्वि.

५ बुधवासर: १०,, रोहि./मृग.

९/१०रविवासर: १४,, पुष्य/श्लेषा(स्वयंसिद्ध)

वैशाखकृष्णपक्षे -

३ सोमवासर: २२ अप्रैल अनु.(भद्रापरं)

वैशाखशुक्लपक्षे -

५ गुरुवासर: ९ मई आर्द्रा

११ बुधवासर: १५,, हस्त(संक्रान्तिदोष:)

१२ गुरुवासर: १६,, हस्त/चित्रा

ज्येष्ठकृष्णपक्षे -

(रोगबाण: दि. २२/०५/२०१९ सायं ०५/२१
त: दि. २३/०५/२०१९ सायं ०६/१९ या.)

५ गुरुवासर: २३ मई उ.षा.

ज्येष्ठशुक्लपक्षे -

३ गुरुवासर: ६ जून पुनर्वसु

४/५शुक्रवासर: ७,, पुष्य(रिक्तापरम्)

१० बुधवासर: १२,, हस्त/चित्रा

११ गुरुवासर: १३,, चित्रा/स्वा.

(रोगबाण: दि. १३/०६/२०१९ दिवा ०३/१६
त: दि. १४/०६/२०१९ दिवा ०४/२३ या.)

१२ शुक्रवासर: १४,, स्वा.(संक्रान्तिदोष:)

आषाढकृष्णपक्षे-

२ बुधवासर: १९जून पू.षा/उ.षा

आषाढशुक्लपक्षे-

२ गुरुवासर: ४ जुलाई पुष्य:

३ शुक्रवासर: ५,, आश्लेषा

१० गुरुवासर: ११,, स्वा.

अत: परं हरिशयनदोष:।

माघशुक्लपक्षे-

२ रविवासर: २६जन.२० धनि.

३ सोमवासर: २७,, शतभिषा

४/५बुधवासर: २९,,पू.भा/उ.भा(रिक्तापरं)

५ गुरुवासर: ३० उं.भा.(स्वयंसिद्ध:)

फाल्गुनकृष्णपक्षे-

५ गुरुवासर: १३ फर. हस्त/चित्रा

फाल्गुनशुक्लपक्षे-

३ बुधवासर: २६फर. उ.भा.प.

४/५शुक्रवासर: २८,, अश्वि.

१० गुरुवासर: ०५ मार्च आर्द्रा/पुन.

११ शुक्रवासर: ०६,, पुन./पुष्य(भद्रापरं)

चैत्रकृष्णपक्षे-

२ बुधवासर: ११ मार्च हस्त:

卐 अक्षर/विद्यारम्भमुहूर्ता: 卐

विद्यारम्भे- र.बु.गु.शु.दिवसा: एव ग्राह्या: एवञ्च सप्तविंशति नक्षत्रेषु पञ्च नक्षत्राणि भ.कृ.म.विशा. ज्ये.अग्राह्यानि सन्ति ।

चैत्रशुक्लपक्षे-

१३ बुधवासर: १७अप्रै.१९ उ.फा.

१५ शुक्रवासर: १९अप्रै. चित्रा

वैशाखकृष्णपक्षे-
५ बुधवासरः २४ अप्रै. मूल
७ शुक्रवासरः २६ ,, उ.षा.
१० सोमवासरः २९ ,, शतभिषा
१२ बुधवासरः ०१ मई उ.भा.प.
वैशाखशुक्लपक्षे-
०५ गुरुवासरः ०९ मई आर्द्रा
०६ शुक्रवासरः १० ,, पुन./पुष्य
१० बुधवासरः १५ ,, उ.फा./हस्त
ज्येष्ठकृष्णपक्षे -
५ गुरुवासरः २३ मई उ.षा.
६ शुक्रवासरः २४ ,, उ.षा./श्रव.
११ गुरुवासरः ३० ,, रेवती
१२ शुक्रवासरः ३१,, अश्वि.
ज्येष्ठशुक्लपक्षे-
२ बुधवासरः ५ जून आर्द्रा
३ गुरुवासरः ६ ,, पुनर्वसु
४/५ शुक्रवासरः ७,, पुष्य
१० बुधवासरः १२ ,, हस्त (व्यतिपातपरं)
११ गुरुवासरः १३,, चित्रा/स्वा.
१२ शुक्रवासरः १४,, स्वा.
आषाढकृष्णपक्षे-
२ बुधवासरः १९ जून पू.षा/उ.षा.
६ रविवासरः २३ ,, शत.
९/१० गुरुवासरः २७,, रेव./अश्वि.
आषाढशुक्लपक्षे-
२ गुरुवासरः ४ जुला. पुष्य
३ शुक्रवासरः ५ ,, श्लेषा
५ रविवासरः ७,, पू.फा.
१० गुरुवासरः ११,, स्वा.
माघकृष्णपक्षे -
११ सोमवासरः २० जन. २० अनुराधा
माघशुक्लपक्षे-
२ रविवासरः २६ जन. धनि.
३ सोमवासरः २७ ,, शत.
४/५ बुधवासरः २९ ,, पू.भा/उ.भा.
६ शुक्रवासरः ३१ ,, रेवती
१२ गुरुवासरः ०६ फर. आर्द्रा
फाल्गुनकृष्णपक्षे-
५ गुरुवासरः १३ फर. हस्त
११ बुधवासरः १९,, पू.षा.
१२ गुरुवासरः २० ,, उ.षा.
फाल्गुनशुक्लपक्षे -
३ बुधवासरः २६ फर. उ.भा.
४/५ शुक्रवासरः २८ ,, अश्वि.
११ शुक्रवासरः ०७ मार्च पुष्य

卐 द्विरागमनम् 卐

चैत्रशुक्लपक्षे-
१०/११ सोमवासरः १५ अप्रै. १९ मघा
१३ बुधवासरः १७ ,, उ.फा.
१५ शुक्रवार: १९ ,, चित्रा
वैशाखकृष्णपक्षे-
५ बुधवासरः २४ अप्रै. मूल
६ गुरुवासरः २५ ,, उ.षा.
७ शुक्रवार: २६ ,, उ.षा.
८ शनिवासरः २७ ,, श्रव.
१० सोमवासरः २९ ,, शत.
१३ गुरुवासरः २ मई उ.भा.
वैशाखशुक्लपक्षे -
२ सोमवासरः ६ मई रोहि.
५ गुरुवासरः ९ ,, पुनर्वसु
६ शुक्रवार: १० ,, पुन./पुष्य
७ शनिवासरः ११ ,, पुष्य
११ बुधवासरः १५ ,, उ.फा/हस्त
मार्गशीर्षकृष्णपक्षे-
६ सोमवासरः १८ नव. पुष्य
९/१० गुरुवासरः २१ ,, उ.फा.
१० शुक्रवासरः २२ ,, उ.फा.
११/१२ शनिवासरः २३,, हस्त
मार्गशीर्षशुक्लपक्षे-
१ बुधवासरः २७ नव. अनु.
२ गुरुवासरः २८ ,, मूल
३ शुक्रवासरः २९ ,, मूल
६ सोमवासरः २ दिस. श्रव.
८ बुधवासरः ४ ,, शत.
९ गुरुवासरः ५ ,, उ.भा.प.
१० शुक्रवासरः ६ ,, उ.भा.प.
१४/१५ बुधवासरः ११ ,, रोहि.
१५ गुरुवासरः १२ ,, रोहि./मृग.
फाल्गुनकृष्णपक्षे-
५ गुरुवासरः १३ फर. २० हस्त/चित्रा
६ शुक्रवासरः १४ ,, चित्रा
७ शनिवासरः १५ ,, स्वा.
१२ गुरुवासरः २० ,, उ.षा.
फाल्गुनशुक्लपक्षे-
१ सोमवासरः २४ फर. शत.
३ बुधवासरः २६ ,, उ.भा.प.
४/५ शुक्रवासरः २८ ,, अश्वि.
७ सोमवासरः २ मार्च रोहि.
११ शुक्रवासरः ६ ,, पुन./पुष्य
चैत्रकृष्णपक्षे-
४/५ शुक्रवासरः १३ मार्च स्वाती

卐 गृहारम्भ-मुहूर्ताः 卐

चैत्रशुक्लपक्षे-
१३ बुधवासरः १७ अप्रै. १९ उ.फा. (भूमिशयनदोषः)
१५ शुक्रवासरः १९ ,, चित्रा
वैशाखकृष्णपक्षे-
१ शनिवासरः २० अप्रै. स्वा.
वैशाखशुक्लपक्षे -
३ मङ्गलवासरः ७ मई रोहि. (स्वयं सिद्धः)
५ गुरुवासरः ९ ,, पुन.
७ शनिवासरः ११ ,, पुष्य (भूमिशयनदोषः)
११ बुधवासरः १५ ,, उ.फा/हस्त
१२ गुरुवासरः १६,, हस्त/चित्रायां (भूमिशयनदोषः)
ज्येष्ठशुक्लपक्षे-
१० बुधवासरः १२ जून हस्त/चित्रा (हस्ते भूमिशयनदोषः)
११ गुरुवासरः १३,, चित्रा/स्वा.
१२ शुक्रवासरः १४,, स्वा.
श्रावणकृष्णपक्षे
२ गुरुवासरः १८ जुलाई श्रवण
२/३ शुक्रवासरः १९ ,, धनि.
श्रावणशुक्लपक्षे
९/१० शुक्रवासरः ९ अग. अनुराधा (भूमिशयनदोषः)
१५ गुरुवासरः १५ ,, श्रवण
भाद्रपदशुक्लपक्षे-
११ सोमवासरः ९ सित. उ.षा.
१३ बुधवासरः ११,, श्रवण (भूमिशयनदोषः)
आश्विनशुक्लपक्षे-
१० मङ्गलवासरः ८ अक्तु. श्रवण

कार्तिकशुक्लपक्षे-

११ शुक्रवासरः ८ नव.उ.भा.(स्वयं सिद्धमुहूर्तः)
१२ शनिवासरः ९,, उ.भा.

मार्गशीर्षकृष्णपक्षे-

३ शुक्रवासरः १५ नव. मृग.
९/१०गुरुवासरः २१,, उ.फा.
१० शुक्रवासरः २२,, उ.फा/हस्त

मार्गशीर्षशुक्लपक्षे-

६ सोमवासरः २ दिस. श्रवण
१० MngVeg: 6 ,, G.Ve(भूमिशयनदोषः)
१०/११शनिवासरः७ ,, रेवती/अश्वि.
१४/१५बुधवासरः११ ,, रोहिणी
१५ गुरुवासरः १२,, मृग.

माघशुक्लपक्षे-

९/१०सोमवासरः३ फर.२० रोहि.
१३ शुक्रवासरः ७,, पुन.(भूमिशयनदोषः)

फाल्गुनकृष्णपक्षे-

४/५बुधवासरः १२ फर. उ.फा/हस्त
५ गुरुवासरः १३, हस्त/चित्रायां(भूमिशयनदोषः)

फाल्गुनशुक्लपक्षे-

११ शुक्रवासरः ६ मार्च पुन/पुष्य

卐 गृहप्रवेश-मुहूर्ताः 卐

वैशाखकृष्णपक्षे-

१० सोमवासरः २९ अप्रै.१९ शत.
१२ गुरुवासरः २ मई उ.भा.प

वैशाखशुक्लपक्षे -

३ मङ्गलवासरः ७ मई रोहि. (स्वयं सिद्धः)
५ गुरुवासरः ९,, पुन.
७ शनिवारः ११,, पुष्य
११ बुधवासरः १५,, उ.फा./हस्त
१२ गुरुवासरः १६,, हस्त/चित्रा

ज्येष्ठकृष्णपक्षे-

१० बुधवासरः २९मई उ.भा.प.
११ गुरुवासरः ३०,, रेवती
१२ शुक्रवासरः ३१,, अश्वि.

ज्येष्ठशुक्लपक्षे-

८ सोमवासरः १० जून उ.फा.
१० बुधवासरः १२,, हस्त(स्वयं सिद्धः)
११ गुरुवासरः १३,, चित्रा/स्वा.
१३ शनिवासरः १५,, अनुराधा

श्रावणकृष्णपक्षे- जीर्णगृहप्रवेशः-

१० शनिवासरः २७ जुलाई रोहिणी
(अनलबाणः दि. २७/०७/२०१९ सायं ०७/४७ तः दि. २८/०७/२०१९ दिवा ०४/५४ या.)
१२ सोमवासरः २९,, मृगशिरा

श्रावणशुक्लपक्षे- जीर्णगृहप्रवेशः-

७ बुधवासरः ७ अगस्त स्वाती
९/१०शुक्रवासरः९,, अनुराधा

कार्तिकशुक्लपक्षे- जीर्णगृहप्रवेशः-

१२ शनिवासरः ९ नव. उ.भा.प.

मार्गशीर्षकृष्णपक्षे- जीर्णगृहप्रवेशः-

९/१०गुरुवासरः २१ नव. उ.फा(स्वयं सिद्धः)
१० शुक्रवासरः २२ ,, उ.फा.
११/१२शनिवासरः२३ ,, हस्त

मार्गशीर्षशुक्लपक्षे-

६ सोमवासरः २ दिस. श्रवण
१० शुक्रवासरः ६ दिस. उ.फा.
(अनलबाणः दि. ०५/१२/२०१९ सायं ०७/२१ तः दि. ०६/१२/२०१९ सायं ०७/०० या.)
१०/११शनिवासरः७दिस. रेव.

माघकृष्णपक्षे-

१३ बुधवासरः २२ जन.२० मूल

माघशुक्लपक्षे-

५ गुरुवासरः ३०जन. उ.भा/रेव.
६ शुक्रवासरः ३१,, रेव/अश्वि.
७ शनिवासरः १फर. अश्वि.
१३ शुक्रवासरः ७,,. पुन.

फाल्गुनशुक्लपक्षे-

७ सोमवासरः २मार्च रोहि.
११ शुक्रवासरः ६,, पुन./पुष्य

अत्र कश्चिद् विशेषः-

गृहप्रवेशप्रकरणे अग्निबाणविचारः मुख्यतमः। परमयन्तु भौमवासरे एव विचारणीयो भवति। उपनयने रोगबाणः। अयं रविवासरे विशेषेण त्याज्यो भवतीति मुहूर्तचिन्तामणिकारस्य अभिमतम्। तद्यथा -

रात्रौ चौररुजो दिवा नरपतिर्वह्निः सदा सन्ध्ययोः
मृत्युश्चाथ शनौ नृपो दिवि मृतिर्भौमेग्निचौरौ रवौ।
रोगोऽथ व्रतगेहगोपनृपसेवायानपाणिग्रहे
वर्ज्याश्च क्रमतो बुधैरुगनलक्ष्मापालचौरा मृतिः॥

मुहूर्तचिन्तामणिःविवाहप्रकरणम् ६/७४

नवग्रहाणां समिधाः-

अर्कः पलाशः खदिरो ह्यपामार्गश्च पीपलः।
उदुम्बरः शमी दूर्वा कुशाश्च समिधः क्रमात्॥

याज्ञवल्क्यसंहिता-१/३०२

शुक्लपक्षीयकरणबोधकचक्रम्-

पूर्वार्द्ध	किं	वाल	तै.	वणि	बव	कौ.	ग.	वि.	वाल	तै.	वणि	बव	कौ	ग.	वि.
तिथयः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
उत्तरा.	बव	कौ.	ग.	वि.	बाल	तै.	वणि	बव	कौ	ग.	वि.	वाल	तै.	वणि	बव

कृष्णपक्षीयकरणबोधकचक्रम्-

पूर्वा	वाल	तै.	वणि	ब.	कौ.	ग.	वि.	वा.	तै.	वणि	बव	कौ.	ग.	वि.	चतु.
तिथय	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	३०
उत्तरा.	कौ.	ग.	वि.	वाल	तै.	वणि	बव.	कौल	गर.	वि.	वाल	तै.	वणि	श	नाग.

२०७६ विक्रमाब्दस्य रवियोगाः

नक्षत्रम्	दिनाङ्कः	समयः
कृत्तिका	०८अप्रैल १९	९/४१त:
,,	०९,,	१०/१६या.
मृगशिरा	१०	१०/२८त:
,,	११	१०/१४या.
पुष्य	१३	०८/४४त:
,,	१४	०७/२४या.
आश्लेषा	१४/१५	४/४९या.
मघा	१५/१६	३/४८या.
हस्त	१७	२३/१३त:
,,	१८	२१/०३या.
पू.षा.	२४	१८/३१त:
,,	२५	२०/३३या.
मृगशिरा	०७मई	१६/२५त:
,,	०८,,	१५/५२या.
पुनर्वसु	०९,,	१५/०६त:
,,	१०,,	१३/४४या.
मघा	१२,,	११/४४त:
,,	१२/१३	००/०३या.
पू.फा.	१३,,	१०/१८त:
उ.फा.	१५,,	०७/१या.
स्वाती	१६/१७	०४/१४त:
,,	१७/१८	०३/०१या.
श्रवण	२४	०७/२४त:
,,	२५	१०/०५या.
धनिष्ठा	२५	२०/१६त:
,,	२६	१३/०७या.
पुनर्वसु	०५जून	२१/४८त:
,,	०६जून	२०/०५या.
आश्लेषा	०७,,	१८/२१त:

नक्षत्रम्	दिनाङ्कः	समयः
,,	०८,,	१६/५८या.
मघा	०८,,	१८/२०त:
,,	०९,,	१५/२९या.
हस्त	११,,	१२/४७त:
चित्रा	१३,,	११/००या.
अनुराधा	१५,,	१०/०३त:
,,	१६,,	१०/११या.
पू.भा.	२३,,	२३/५६त:
,,	२४/२५	०२/५५या.
आश्लेषा	४/५जुला	०२/०५त:
,,	०५,,	२३/४९या.
मघा	०६,,	१६/४२त:
,,	०६,,	२१/३३या.
उ.फा.	०७,,	१९/५३त:
,,	०८,,	१८/१८या.
स्वाती	१०,,	१६/२४त:
विशाखा	१२,,	१६/०७या.
मूल	१४,,	१७/२५त:
,,	१५,,	१८/५०या.
रेवती	२३,,	१३/०७त:
,,	२४,,	१५/४०या.
पू.फा.	०३अगस्त	०६/२२त:
उ.फा.	०४/०५	०१/१८या.
चित्रा	०५,,	२३/२६त:
,,	०६,,	२२/१३या.
अनुराधा	०८,,	२१/३४त:
ज्येष्ठा	१०,,	२३/०९या.
उ.षा.	१२/१३	०२/३९त:
,,	१३/१४	०५/००या.

नक्षत्रम्	दिनाङ्कः	समयः
भरणी	२१/२२	१२/३४त:
,,	२२/२३	०२/२८या.
चित्रा	०२ सित.	८/१५त:
,,	०३,,	०६/०८या.
विशाखा	०३/०४	०४/४१त:
,,	०४/०५	०४/०१या.
मूल	०६/०७	०४/५२त:
पू.षा.	०९,,	०८/२४या.
धनिष्ठा	११,,	१३/४३त:
,,	१२,,	१५/२०या.
रोहिणी	२०,,	०९/५७त:
,,	२१,,	१०/३७या.
ज्येष्ठा	०३अक्तु.	१९/५९त:
,,	०४,,	१२/०९या.
उ.षा.	०६,,	१४/५०त:
श्रवण	०८,,	१९/५४या.
पू.भा.	१०/११	०१/५६त:
उ.भा.	१३,,	०७/४२या.
आर्द्रा	१९,,	१७/१०त:
,,	२०,,	१७/१७या.
ज्येष्ठा	३०,,	२१/४७त:
,,	३१,,	२२/१७या.
पू.षा.	०१नव.	२१/३८त:
,,	०२,,	२२/४७या.
धनिष्ठा	०४/०५	०३/०५त:
शत/पू.भा.	०८,,	११/५९या.
अश्विनी	१०,,	१७/२२त:
,,	११,,	१९/२२या.

नक्षत्रम्	दिनाङ्कः	समयः
पुष्य	१७,,	२२/२५त:
,,	१८,,	२१/४५या.
पू.षा.	२९,,	०७/१७त:
,,	३०,,	०८/००या.
श्रवण	०१दिस.	०९/२०त:
,,	०२,,	११/४४या.
धनिष्ठा	०३,,	१२/०८त:
,,	०३,,	१४/०१या.
उ.भा.	०५,,	१९/५६त:
रेवती	०७/०८	०१/३४या.
कृत्तिका	०९/१०	०५/१६त:
,,	१०/११	०६/११या.
पू.फा.	१७/१८	०१/०७त:
,,	१८,,	११/४६या.
श्रवण	२८,,	१८/१९त:
धनिष्ठा	३०,,	२२/३१या.
पू.भा.	३१/१जन २०	१२/५७त:
,,	१/२जन	०४/१३या.
अश्विनी	०४	१०/२५त:
भरणी	०६,,	१४/२५या.
मृगशिरा	०८,,	१६/००त:
,,	०९,,	१५/४५या.
हस्त	१५/१६	०४/१०त:
,,	१६/१७	०२/४४या.
पू.भा.	२८,,	०९/०७त:
,,	२९,,	१२/०४या.
रेवती	३०,,	१५/०७त:
,,	३१,,	१८/३६या.
कृत्तिका	०२फरवरी	२३/११त:

नक्षत्रम्	दिनाङ्कः	समयः
रोहिणी	०४/०५	०१/४९या.
पुष्य	०७,,	२३/५०त:
,,	०८,,	२१/४९या.
स्वाती	१४,,	०४/४२त:
,,	१५,,	०६/१९या.
रेवती	२६,,	२२/०२त:
,,	२७/२८	०१/१३या.
भरणी	२८/२९	०४/०९त:
,,	०१ मार्च	०६/४२या.
मृगशिरा	०३,,	१०/२६त:
आर्द्रा/पुन	०६,,	१०/२८या.
मघा	०८,,	०६/३२त:
,,	०८/०९	०३/२९या.
अनुराधा	१४,,	१२/२६त:
,,	१५,,	११/३४या.

कलिमाहात्म्यम्

सन्तः क्वापि न सन्ति सन्ति यदि वा दुःखेन जीवन्ति ते
विद्वांसोऽपि न सन्ति सन्ति यदि वा मात्सर्ययुक्ताश्च ते ।
राजानोऽपि न सन्ति सन्ति यदि वा लोभाद्धनग्राहिणो
दातारोऽपि न सन्ति सन्ति यदि वा सेवानुकूलाः कलौ ।।
धर्मः प्रव्रजितस्तपः प्रचलितं सत्यञ्च दूरे गतं
पृथ्वीमन्दफला नराः कपटिनः चित्तञ्च शाठ्योर्जितम्।।
राजानोऽर्थपराः न रक्षणपराः पुत्राः पितुर्द्वेषिणः
साधुः सीदति दुर्जनः प्रभवति प्राप्ते कलौ दुर्युगे ।।

❁ अथ २०७६ विक्रमाब्दस्य सर्वार्थसिद्धियोगाः ❁

दिनाङ्कः	दिनम्	समयः	नक्षत्रम्
७ अप्रैल २०१९	र.	८/४५ या.	अश्वि.
९ "	मं.	१०/१६ या.	कृति.
१० "	बु.	१०/२८ "	रोहि.
१२ "	शु.	९/१५ त:	पुन.
१४ "	र.	७/२४ या.	रविपुष्य
२० "	श.	१७/३१ या.	स्वा.
२२"	सो.	१६/२६ या.	अनु.
२६ "	शु.	२३/१३ त:	श्रव.
२७ "	श.	रा.२/०३ या.	"
२ मई	बृ.	१२/५९ त:	रेव.
३ "	शु.	१४/४३ या.	"
६ "	सो.	१६/४१ त:	रोहि.
९ "	बृ.	१५/०६ त:	पुन.
१०"	शु.	१३/४४ या.	"
१५"	बु	०७/१० त:	ह.
२४"	शु.	०७/२४ त:	श्रव.
२५"	श.	१०/०५ या.	"
२८ "	मं.	१८/५५ त:	उ.भा.
३० "	बृ.	२३/१० या.	रेवती
३० "	बृ.	अहोरात्र	रेव./अश्वि.
३१/१"	शु.	रा.००/२४ या.	अश्वि.
३/४ जून	सो.	रा.००/५९या.	रोहि.
६ "	बृ.	२०/०५ या.	पुन.
६ "	बृ.	२०/०६ त:	गुरुपुष्य
१२ "	बु.	११/५२ या.	हस्त
२१ "	शु.	१८/०४ या	श्रव.
२५ "	मं.	अहोरात्र	उ.भा.
२७ "	बृ.	अहोरात्र	रेव./अश्वि.
२८"	शु.	०९/२६ या.	अश्वि.
१ जुलाई	सो.	०९/४२ या.	रोहि.
४ "	बृ.	रा.२/०५ या.	गुरुपुष्य
७ "	र.	१९/५३ त:	उ.फा.
१२ "	शु.	१६/०७ त:	अनु.
२३ "	मं.	१३/०७ या.	उ.भा.
२५ "	बृ.	१७/४६ या.	अश्वि.
२७ "	श.	१९/५१ त:	रोहि.
२९ "	सो.	१८/४३ या.	मृग.
१ अगस्त	बृ.	१२/०४ या.	गुरुपुष्य
४ "	र.	रा.१/१८ या.	उ.फा.
८ "	बृ.	२१/३४ त:	अनु.
९ "	शु.	२२/०१या.	"
१८ "	र.	१६/३३ त:	उ.भा.
२४ "	श.	रा.४/१८ या.	रोहिणी
१ सितम्बर	र.	२२/५८ या.	उ. फा.
४/५ "	बु.	रा.४/०१त:	अनु.
५ /६"	बृ	रा.४/०१ या.	अनु.
१५ "	र.	रा. १/२७ या.	उ.भा.
१७ "	मं.	अहोरात्र	अश्वि.
२१ "	श.	१०/३७ या.	रोहि.
२९ "	र.	१९/०७ या.	हस्त
२ अक्टू.	बु.	१२/४५ त:	अनु.
३ "	बृ	११/५९ या.	अनु.
१५"	मं.	१२/२४ या.	अश्वि.
१६ "	बु.	१४/१३ त:	कृति.
२१"	सो.	१६/५२ त:	पुष्य
३०"	बु	२१/४७ या.	अनु.
३ नवम्बर	र.	रा. ००/३७ या.	उ.षा.
४ /५ "	सो.	रा.०३/०५ या.	श्रव.
१० "	र.	१७/२२ त:	अश्वि.
१२ "	मं.	२१/०० त:	कृति.
१३ "	बु.	२२/०२ या.	कृति.
१७"	र.	२२/२५ त:	रविपुष्य
२७ "	बु.	०८/०२या.	अनु.
१दिस. १९	र.	९/२० या.	उ.षा.
२ "	सो.	११/२४ या.	श्रव.
८/९ "	र.	रा.३/४२या.	अश्वि.
११"	बु.	अहोरात्र	रोहि.
१५/१६ "	र.	रा.३/५२या.	रविपुष्य
२१ "	श.	१९/५० त:	स्वा.
२३ "	सो.	१७/३७ त:	अनु.
२८ "	श.	१८/१९ त:	श्रव.
३ जनवरी २०२०	शु.	७/१४ त:	रेव.
५ "	र.	१२/३२ या.	अश्वि.
७ "	मं.	१५/३३ या.	कृति.
८ "	बु.	१६/०० या.	रोहि.
१२ "	र.	११/३५ या.	रविपुष्य
१५/१६"	बु.	रा.४/१० त:	हस्त
१८/१९"	श.	रा. ००/३१या.	स्वाती
२०"	सो.	२३/४१ या.	अनु.
२४/२५ "	शु.	रा.२/१९ त:	श्रव.
२५/२६ "	श.	रा.४/११ या.	"
३० "	बृ.	१५/०७ त:	रेव.
३१ "	शु.	१८/३६ या.	रेव.
३/४ फर.	सो.	रा.००/५३त:	रोहि.
५/६ "	बु.	रा.१/५४ या.	मृग.
६/७ "	बृ.	रा.१/३०त:	पुन.
७ "	शु.	२३/५० या.	पुन.
१२ "	बु.	११/३७ त:	हस्त
१५ "	श.	०६/१९ या.	स्वा.
२१ "	शु.	०८/५९ त:	श्रव.
२२ "	श.	११/०४ या.	श्रव.
२५ "	मं.	१९/०४ त:	उ.भा.
२७/२८"	बृ.	रा.१/१३ या.	रेव.
२८/२९ "	शु.	रा.४/०९ या.	अश्वि.
४ मार्च	बु.	११/१५ या.	मृग.
५ "	बृ.	११/११ त:	पुन.
६ "	शु.	१०/२८ या.	पुन.
२० "	शु.	१७/०५ या.	श्रव.
२४/२५	मं.	रा.४/२५ या.	उ.भा.

सात्विकयज्ञस्य लक्षणम्-

अफलाकाँक्षिभिर्यज्ञो विधिदृष्टो य ईज्यते ।
यष्टव्यमेवेति मन: समाधाय स सात्त्विक: ।।

राजसिकयज्ञस्य लक्षणम्-

अभिसन्धाय तु फलं दम्भार्थमपि चैव यत् ।
ईज्यते भरतश्रेष्ठ ! तं यज्ञं विद्धिराजसम् ।।

तामसिकयज्ञस्य लक्षणम्-

विधिहीनमसृष्टान्नं मन्त्रहीनमदक्षिणम् ।
श्रद्धाविरहितं यज्ञं तामसं परिचक्षते ।।

।।ॐ शम्।।

अथ २०७६ विक्रमाब्दस्य ग्रहराशिसञ्चारः

सूर्यस्य सञ्चारः

वर्षादौ सूर्यस्य रेवत्यां मीनराशौ सञ्चारः-

अश्विन्यां मेषे	१४ अप्रै.१९	१५/०५
भरण्यां	२७/२८ अप्रै.	०५/५४
कृतिकायां	१२/१३ मई	००/०३
वृषे	**१५ मई**	**१०/५६**
रोहिण्यां	२५मई	२०/१६
मृगे.	८ जून	१८/२०
मिथुने	**१५जून**	**१७/३१**
आर्द्रायां	२२ जून	१७/०८
पुनर्वसौ	६ जुला.	१६/४२
कर्के	**१६/१७ जुला.**	**०४/२३**
पुष्ये	२१ जुला.	१९/२१
आश्ले.	३ अग.	१५/०७
मघायां सिंहे	**१७ अग.**	**१२/४७**
पू.फा.	३१ अग.	०८/४५
उ.फा.	१३/१४ सित.	०२/३७
कन्यायां	**१७ सित.**	**१२/४५**
हस्ते	२७ सित.	१८/०७
चित्रायां	११ अक्तु.	०७/५८
तुलायां	**१७/१८ अक्तु.**	**००/४०**
स्वात्यां	२४ अक्तु.	१७/३८
विशाखायां	६/७ नव.	०१/४८
वृश्चिके	**१६/१७ नव.**	**००/३०**
अनुराधायां	२० नव.	०७/५०
ज्येष्ठायां	३ दिस.	१२/०८
मूले-धनुषि	**१६ दिस.**	**१५/१०**
पू.षा.	२९ दिस.	१७/२४
उ.षा.	**११ जन. २०२०**	१९/२३
मकरे	**१४/१५जन. १९**	**०१/५४**
श्रवणायां	२४ जन.	२१/२०
धनिष्ठायां	६/७ फर.	००/४९
कुम्भे	**१३ फर.**	**१४/५३**
शतभिषजि	१९/२०फर.	०५/२१
पू.भा.	४ मार्च	१९/३८
मीने-	**१४ मार्च**	**११/४५**
उ.भा.	१७ मार्च	२०/०५
रेवत्यां	३१ मार्च	०६/५५

मङ्गलस्य सञ्चारः

वर्षादौ भौमस्य वृषराशौ सञ्चारः-

मिथुने	०७ मई	०७/०३
कर्के	२२ जून	२३/२१
सिंहे	८/९ अगस्त	०४/३२
कन्यायां	२५ सित.	०५/५६
तुलायां	१० नव.	१३/३१
वृश्चिके	२५ दिस. १९	२०/२६
धनुषि	७/८ फर.२०	०२/४५
मकरे	२२ मार्च	१३/४५

अतः परं आवर्षान्तं भौमस्य मकरराशौ सञ्चारः

बुधस्य सञ्चारः

वर्षादौ बुधस्य कुम्भराशौ सञ्चारः-

मीने	११/१२अप्रै.१९	४/२१
मेषे	३ मई	१६/५३
वृषे	१८ मई	२३/२७
मिथुने	१/२ जून	००/०८
कर्के	२०/२१ जून	०२/१८
,, (वक्री)	७/८ जुला.	०४/०६
मिथुने	३० जुला.	१२/४४
,, (मार्गी)	०१ अग.	०९/०४
कर्के	२/३ अग.	०५/३०
सिंहे	२६ अग.	१३/५५
कन्यायां	१०/११ सित.	०४/४६
तुलायां	२९ सित.	१२/४१
वृश्चिके	२३ अक्तु.	२२/४७
वृश्चिके**(वक्री)**	३१ अक्तु.	२०/३४
तुलायां	७ नव.	१६/०५
,, (मार्गी)	२०/२१ नव.	००/१४
वृश्चिके	०५ दिस.	१०/२२
धनुषि	२५ दिस.	१५/३२
मकरे	१३ जन.२०	११/२२
कुम्भे	३०/३१जन.	०२/४५
,, (वक्री)	१६/१७ फर.	५/५२
,, (मार्गी)	१० मार्च	८/४०

अतः परं आवर्षान्तं बुधस्य कुम्भराशौ सञ्चारः ।

बृहस्पतेः सञ्चारः

वर्षादौ बृहस्पतेः धनुर्राशौ सञ्चारः-

धनुषि**(वक्री)**	११ अप्रै.	२२/५१
वृश्चिके	२३/२४ अप्रै.	०२/५९
,, (मार्गी)	११ अग.	१९/४५
धनुषि	४/५ नव.	००/०२
,, (अस्तमनं)	**१३ दिस.**	२०/४०
,, (उदयः)	१० जन.२०२०	१७/५०

अग्रे आवर्षान्तं बृहस्पतेः धनुर्राशौ सञ्चारः।

शुक्रस्य सञ्चारः

वर्षारम्भे शुक्रस्य कुम्भराशौ सञ्चारः-

मीने-	**१५/१६ अप्रै.**	**००/५५**
मेषे	१०मई	१८/५७
वृषे	०४ जून	११/१०
मिथुने	२८/२९ जून	०१/२१

अथ २०७६ विक्रमाब्दस्य ग्रहराशिसञ्चार:

,, (अस्तमनं)	८ जुला.	२३/१०
कर्के	२३ जुलाई	१२/३५
सिंहे	१६ अग.	२०/२३
कन्यायां	९/१०सित.	०१/२४
,, (उदय:)	१९ सित.	२०/००
तुलायां	३/४ अक्तु.	०४/५६
वृश्चिके	२८ अक्तु.	०८/१२
धनुषि	२१ नव.	१२/०४
मकरे	१५ दिस.	१७/४४
कुम्भे	८/९ जन.	०४/१४
मीने	२/३ फर.	०२/१३
मेषे	२८/२९ फर.	०१/३०

अग्रे आवर्षान्तं शुक्रस्य मेषे सञ्चार:।

शने: सञ्चार:

वर्षादौ शंने: धनुराशौ सञ्चार: ।

,, (वक्री)	३० अप्रै.१९	६/३९
,, (मार्गी)	१८ सित.	८/४९
मकरे	२४ जन. २०	१२/५७

अग्रे आवर्षान्तं शने: मकरराशौ सञ्चार:

राहो: सञ्चार:

आवर्षान्तं राहो: मिथुनराशौ सञ्चार

केतो: सञ्चार:

अग्रे आवर्षान्तं केतो: धनुर्राशौ सञ्चार

※※※

अथ समयशुद्धिविवरणम्

तत्रादौ गुरुशुद्धि:-

गुरो: अस्तमनं (पश्चिमे)'- पौषकृष्ण ०१ शुक्रवासरे दिनाङ्क: १३ दिसम्बर २०१९ रात्रौ - २०/४० वादने ।।

गुरोरुदय: (पूर्वे) - पौषशुक्ल १५ शुक्रवासरे दिनाङ्क १०जनवरी २०२० सायं- १७/५० वादने ।।

शुक्रशुद्धि:-

शुक्रास्त:- (पूर्वे) - आषाढ़शुक्ल ६/७ सोमवासरे दिनाङ्क: ०८ जुलाई २०१९ रात्रौ - २३/१० वादने ।।

शुक्रोदय:- (पश्चिमे)- आश्विनकृष्ण ५ गुरुवासरे दिनाङ्क १९ सितम्बर २०१९ रात्रौ - २०/०० वादने ।।

ग्रहाणामुदयास्तयोर्दिग्व्यवस्था

सूर्यादभ्यधिका: पश्चादस्तं जीवकुजार्कजा: ।
ऊना: प्रागुदयं यान्ति ज्ञशुक्रौ वक्रिणौ तथा ।।
ऊना विवस्वत: प्राच्यामस्तं चन्द्रज्ञभार्गवा: ।
व्रजन्त्यभ्यधिका: पश्चादुदयं शीघ्रयायिन: ।।

सूर्यसिद्धान्ते ९/२-३

राश्यनुसारं ग्रहाणामुदयास्तमनवक्रावक्रादीनां व्यवस्था:-

सूर्यमुक्ता उदीयन्ते शीघ्राश्चार्के द्वितीयगे ।
समास्तृतीयगे ज्ञेया मन्दा भानौ चतुर्थके ।।
व्रका पञ्चमषड्भेऽर्के त्वतिवक्रा नगाष्टगे ।
नवमे दशमे भानौ जायते कुटिला गति: ।।
द्वादशैकादशे भानौ जायते शीघ्रतां पुन: ।
अदृश्यतां पुनर्लोपं व्रजन्त्यर्कयुता ग्रहा: ।।

पञ्चस्वरा:- १/ ३३-३५

जातकजन्मलग्नफलम्-

मेषलग्नोत्पन्नजातफलम्-
मेषलग्ने समुत्पन्नश्चण्डो मानी सकोपक: ।
सुधी: स्वजनहन्ता च विक्रमी परवत्सल: ।।

वृषलग्नोत्पन्नजातफलम्-
वृषलग्नभवो लोके गुणभक्त: प्रियंवद: ।
गुणी कृती धनी लुब्ध: शूर: सर्वजनप्रिय: ।।

मिथुनलग्नोत्पन्नजातफलम्-
मिथुनोदयसञ्जातो मानी स्वजनवल्लभ: ।
त्यागी भोगी धनी कामी दीर्घसूत्र्यरिमर्दक: ।।

कर्कलग्नोत्पन्नजातफलम्-
कर्कलग्ने समुत्पन्नो भोगी धर्मी जनप्रिय: ।
मिष्टान्नपानभोगी च सुभाग्य: स्वजनप्रिय: ।।

सिंहलग्नोत्पन्नजातफलम्-
सिंहलग्नोदये जातो भोगी शत्रुविमर्दक: ।
स्वल्पोदरोऽल्पपुत्रश्च सोत्साही रणविक्रम: ।।

कन्यालग्नोत्पन्नजातफलम्-
कन्यालग्नभवो बालो नानाशास्त्रविशारद: ।
सौभाग्यगुणसम्पन्न: सुन्दर: सुरतप्रिय: ।।

तुलालग्नोत्पन्नजातफलम्-
तुलालग्नोदये जात: सुधी सत्कर्मजीवन: ।
विद्वान् सर्वकलाभिज्ञो धनाढ्यो नरपूजित: ।।

वृश्चिकलग्नोत्पन्नजातफलम्-
वृश्चिकोदयसञ्जात: शौर्यवानतिदुष्टधी: ।
विज्ञान-ज्ञानसम्पन्न: सुखी सद्विग्रह: सुधी ।।

धनुलग्नोत्पन्नजातफलम्-
धनुर्लग्नोदये जातो नीतिमान्धर्मवान्सुधी ।
कुलमध्ये प्रधानश्च प्राज्ञ: सर्वस्य पोषक: ।।

मकरलग्नोत्पन्नजातफलम्-
मकरोदयसञ्जातो नीचकर्मा बहुप्रज: ।
लुब्धोऽलसो विनष्टश्च स्वकार्येषु कृतोद्यम: :।

कुम्भलग्नोत्पन्नजातफलम्-
कुम्भलग्नोदये जातश्चञ्चलचित्तोतिऽतिसौहृद: ।
परदाररतो नित्यं मृदुकायो महासुखी ।।

मीनलग्नोत्पन्नजातफलम्-
मीनलग्नोदये जातो रत्नकाञ्चनपूरित: ।
अल्पकामोऽतिदौर्बल्य: दीर्घकालविचिन्तक: ।।

।।ॐ शम्।।

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ चैत्रशुक्लपक्ष: (दि. ०६ अप्रैलत: १९ अप्रैल २०१९ ई. यावत्) सौम्यायनं याम्यगोल: वसन्तर्त्तु:।																													47
अं.	[illegible]	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)	
06	२२	श.	१	२४	०१	दि.	३	१६	रे.	४	१३	दि.	७	२१	वै	४०	५९	ब.	१५	१६	५	४०	५	५८	३०	४५	मेषे-७/२१	चान्द्रसम्वत्सर२०७६, पञ्चाङ्गफलश्रवणं,A	
07	२३	र.	२	२५	४९	दि.	३	५९	अ.	७	४४	दि.	८	४५	ति	३९	३१	कौ.	१५	५९	५	३९	५	५९	३०	५०		स.सि.यो.-८/४५या.।	
08	२४	सो.	३	२६	३१	दि.	४	१५	भ.	१०	०५	दि.	९	४१	प्री.	३६	४३	ग.	१६	१५	५	३९	५	५९	३०	५०	वृषे-१५/५०	भद्रा-रा.४/११त:, सौभाग्यसुन्दरीगौरी३व्रतं,B	
09	२५	मं.	४	२६	१३	दि.	४	०७	कृ.	११	३४	दि.	१०	१६	आयु.	३३	२८	वि.	१६	०७	५	३८	५	५९	३०	५३		भद्रा-१६/०७या., वैनायकीश्रीगणेश४व्रतं, C	
10	२६	बु.	५	२४	५४	दि.	३	३५	रो.	१२	०८	दि.	१०	२८	सौ.	२९	३१	बाल.	१५	३५	५	३७	५	५९	३०	५५	मिथुने-२२/२१	श्रीसूर्यषष्ठीव्रतस्य द्वितीयदिवस: (खरणा), D	
11	२७	बृ.	६	२२	३९	दि.	२	४०	मृग.	११	३६	दि.	१०	१४	शो.	२४	३९	तै.	१४	४०	५	३६	६	००	३१	००		श्रीसूर्यषष्ठीव्रतस्य सायंकालिकार्घ्यदानं(बिहारे)E	
12	२८	शु.	७	१९	२४	दि.	१	२०	आ.	९	०९	दि.	९	१५	अति.	१९	०४	वणि.	१३	२०	५	३५	६	००	३१	०३	कर्के-रा.२/५२	भद्रा-१३/२०त: रा.१२/३३या., F	
13	२९	श.	८	१५	२९	दि.	११	४६	पुन.	७	५४	दि.	८	४४	सु.	१२	३६	ब.	११	४६	५	३४	६	००	३१	०५		महाष्टमीव्रतं, दुर्गाष्टमी, अशोकाष्टमी, G	
14	३०	र.	९	१०	१९	दि.	९	४२	पु.	०४ ५८	३५ ०८	प्रा. रा.	०७ ०४	२४ ४९	धृ.	०५ ५५	२१ १७	कौ.	९	४२	५	३४	६	००	३१	०५	सिंहे-रा.४/४९	श्रीराम९व्रतपारणं(दशम्यां),अम्बेडकरजय.,H	
15	वैशा	सो.	१०	०४ ५५	२३ ३८	प्रा. रा.	०७ ०३	१८ ४८	म.	५५	३८	रा.	३	४८	गं.	४९	०८	वणि.	१७	३३	५	३३	६	०१	३१	१०		भद्रा-१७/३३या., कामदा११व्रतं, I	
16	२	मं.	१२	५०	१५	रा.	१	३८	पू.फा	५०	०३	रा.	१	३३	वृ.	४०	१८	ब.	१४	४३	५	३२	६	०१	३१	१३		गोघृतेन११व्रतपारणं, वामन१२व्रतं, J	
17	३	बु.	१३	४२	२४	रा.	१०	२९	उ.फा	४४	१४	रा.	११	१३	धु.	३१	०३	कौ.	१२	०३	५	३१	६	०२	३१	१८	कन्या.प्रा.६/५८	अनङ्ग१३व्रतं, प्रदोष१३व्रतं, महावीरजय.१३।	
18	४	बृ.	१४	३४	३५	रा.	०७	२१	ह.	३८	४९	रा.	०९	०३	व्या.	२२	०३	ग.	८	५५	५	३१	६	०२	३१	१८		भद्रा-१९/२१त:,व्रताय१५,शिवदमनकोत्सव:।	
19	५	शु.	१५	२७	३०	दि.	०४	३०	चि.	३३	४९	रा.	०७	०२	ह.	१३	३८	वि.	५	५५	५	३०	६	०२	३१	२०	तुला-८/०२	भद्रा-प्रा.५/५५या., स्नान-दानादौ१५, K	

A वासन्तिकनवरात्रारम्भ:, कलशस्थापनं, ध्वजारोपणं, वर्षेशपूजा, चन्द्रदर्शनं, पञ्चकसमाप्ति:-७/२१या.। B मत्स्यावतार:३(अपराह्णव्यापिनी), मन्वादि३, स.सि.यो.-१०/१६या.। C श्रीसूर्यषष्ठीव्रतारम्भ:। D श्रीरामराज्यमहोत्सव:, नागव्रतार्थ५, स.सि.यो.-१०/२८या.। Eस्कन्दषष्ठीव्रतं, मीने बुध:-रा.४/२१, धनुषि वक्री गुरु:-२२/५१। Fश्रीसूर्यषष्ठीव्रतस्य प्रात:कालिकार्घ्यदानं, व्रतपारणञ्च, सं.सि.यो.-९/१५त:। Gअशोककलिकापानं, भवान्युत्पत्ति:, महानिशापूजा, अन्नपूर्णापरिक्रमा, श्रीरामनवमीव्रतं, दुर्गानवमी। Hअश्विन्यां मेषे चार्क:-१५/०५, रविपुष्ययोग:-७/२४या.। Iश्रीविष्णुदोलोत्सव:, मीने शुक्र;-रा.१२/५५। J श्रीविष्णुदमनकोत्सव:। Kहनुमज्जय.१५, मन्वादि१५, ओलीसमा.(जैन.), वैशाखस्नान-दान-नियमाद्यारम्भ:, गुडफ्राइडे।

Z समा ।। प्रदोषनिर्णय:- प्रदोषव्यापिनी नक्तं तिथिर्व्याप्तिदिनद्वये । अव्याप्तिर्वाथ वांशेन व्याप्ति: स्यात् सर्वथोत्तरा: ।।(कालमाधवे)।।

नवरात्रारम्भ:-	६ अप्रैल
वर्षेशपूजनम्-	६ ,,
श्रीसूर्यषष्ठीव्रतं सायं-	११ ,,
श्रीसूर्यषष्ठीव्रतं प्रात:-	१२ ,,
श्रीरामनवमीव्रतं-	१३ ,,
मेषार्क:-	१४
अम्बेडकरजय.-	१४ ,,
महावीरजयन्ती -	१७ ,

वैवाहिकदिनाङ्का:- अप्रैलमासे-१७, १८, १९ मात्रम्।

उपनयनदिनाङ्का:- ब्राह्मणबटूनां- मार्चमासे-७, १०, १४ मात्रम्।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	११	११	१	१०	८	१०	८	२	८
अं.	२१	२९	०९	२४	००	१८	२५	२८	२८
क.	४८	०९	४०	५९	१४	०९	५४	२४	२४
वि.	१२	५६	३६	५७	०६	४८	५३	३४	३४
गति:	५९	[illegible]	३९	४२	४७	७२	२	३	३
	०४	४९	३५	०९	००	२४	१५	११	११
नक्षत्र चरण	रेव.-२	रेव.-४	कृति.-४	पू.भा.-२	मूल.-१	शत.-४	पू.भा.-४	मृग.-३	उ.भा.-१

६ अप्रैल १९ प्रात: ५/४७

१ — ११शु. बु. — २ — सू.१२ चं. — १० — मं. — गु. — ३ रा. — के.श. — ४ — ९ — ८ — ६ — ५ — ७

चैत्रशुक्लपक्ष:१ शनिवासर:

विविधविषया:- चैत्रशुक्लाष्टम्यामशोककलिकापानमन्त्र:-त्वामशोककराभीष्टं मधुमाससमुद्भवम् । पिबामि शोकसन्तप्तो मामशोकं सदा कुरु ।। एतत्पानफलं लिङ्गपुराणे- अशोककलिकाह्यष्टौ ये पिबन्ति पुनर्वसौ । चैत्रे मासि सिताष्टम्यां न ते शोकमवाप्नुयु:।। रामनवमीविषये- निर्णयसिन्धौ- चैत्रशुक्ले तु नवमी पुनर्वसुयुता यदि । सैव मध्याह्नयोगेन महापुण्यतमा भवेत् ।। समेषु व्रतेषु व्रतीनां कृते सामान्यो नियम:- तद्यथा- भविष्ये- क्षमा सत्यं दया दानं शौचमिन्द्रियनिग्रह: । देवपूजाग्निहवनं सन्तोषस्तेय वर्जनम् ।। सर्वव्रतेष्वयं धर्म: सामान्यो दशधा स्मृत: ।। शिवविष्णुप्रतिमास्पर्शविषये- (विष्णुधर्मोत्तरे) शूद्रो वाऽनुपनीतो वा स्त्रियो वा पतितोऽपि वा । केशवं वा शिवं वापि स्पृष्ट्वा नरकमश्नुते।। सूर्यग्रहणसमा अमा - अमायाञ्च यदा वारो भवेद् भूमिसुतस्य च । गङ्गायां यदि लभेत कोटिसूर्यग्रहै:Z

१३ अप्रैल १९ प्रात: ५/४७

२ — सू.बु. १२ — रा. मं. — १ — ११ — ३ — शु. — ४ — १० — चं. — ५ — ७ — ९श. गु.के. — ६ — ८

चैत्रशुक्लपक्ष: ८ शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.	रा.	के.
रा.	११	३	१	११	८	१०	८	२	८
अं.	२८	०१	१४	०१	००	२६	२६	२८	२८
क.	४०	२८	१७	०४	१५	३७	०८	०२	०२
वि.	५२	१२	१७	५२	४२	०४	४५	१९	१९
गति:	५८	[illegible]	३९	६३	००	७२	०१	३	३
	४९	४२	२६	५७	३१	३२	३६	११	११
नक्षत्र चरण	रेव.-४	पुन.-४	रोहि.-२	पू.भा.-४	मूल.-१	पू.भा.-२	पू.षा.-४	पुन.-३	उ.भा.-१

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ वैशाखकृष्णपक्षः(दि.२० अप्रैलतः ०४ मई २०१९ ई. यावत्) सौम्यगोलायनेऽर्कः वसन्तर्त्तुः।

अं.	कृ.	वा.	ति.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
20	६	श.	१	२१	२६	दि.	०२	०३	स्वा.	३०	०५	दि.	०५	३१	व.	०६/५९	०३/२७	कौ.	१४	०३	५	२९	६	०२	३१	२३		कच्छपावतारः१,प्रपादानं, स.सि.यो.१७/३१या.
21	७	र	२	१६	५०	दि.	१२	१३	वि.	२७	३८	दि.	०४	३२	व्यति	५४	२१	ग.	१२	१३	५	२९	६	०३	३१	२५	वृश्चिके १०/४७	भद्रा-२३/४८तः।
22	८	सो.	३	१४	५१	दि.	११	२४	अनु.	२७	२५	दि.	०४	२६	वरी.	५१	५५	वि.	११	२४	५	२८	६	०३	३१	२८		भद्रा- ११/२४या., संकष्टीश्रीगणेश४व्रतं,A
23	९	मं.	४	१२	५५	दि.	१०	३७	ज्ये.	२९	०३	दि.	०५	०४	प.	४९	१७	बाल.	१०	३७	५	२७	६	०३	३१	३०	धनुषि-१७/०४	वृश्चिके गुरुः रा.२/५९।
24	१०	बु.	५	१४	१८	दि.	११	०९	मू.	३२	४३	सा	०६	३१	शि.	४८	४०	तै.	११	०९	५	२६	६	०३	३१	३३		
25	११	बृ.	६	१७	१४	दि.	१२	१९	पू.षा.	३७	४९	रा.	०८	३३	सि.	४९	३४	वणि.	१२	१९	५	२५	६	०४	३१	३८	मकरे रा.-३/१३	भद्रा १२/१९ तः रा. १/१७या.।
26	१२	शु.	७	२२	०७	दि.	०२	१६	उ.षा.	४४	३०	रा.	११	१३	सा.	५१	१९	ब.	१४	१६	५	२५	६	०४	३१	३८		स.सि.यो.२३/१३तः।
27	१३	श.	८	२७	५७	दि.	०४	३५	श्र.	५१	३८	रा.	०२	०३	शु.	५३	३८	कौ	१६	३५	५	२४	६	०४	३१	४०		शीतलाष्टमी/कालाष्टमी,भरण्यामर्कःप्रा.५/५४B
28	१४	र	९	३४	२९	सा.	०७	१२	ध.	५९	२४	रा.	०५	१०	शु.	५६	१०	तै.	५	५३	५	२४	६	०५	३१	४३	कुम्भे-१५/३६	पञ्चकारम्भः १५/३६।
29	१५	सो.	१०	४०	२७	रा.	०९	३४	शत.	६०	००	अ-	हो-	रात्र	ब्र.	५८	३०	वणि.	८	२३	५	२३	६	०५	३१	४५		भद्रा- ८/२३ तः रा. २१/३४ या.।
30	१६	मं.	११	४६	१४	रा.	११	५३	शत.	०६	४७	दि.	०८	०७	ऐं.	६०	००	ब.	१०	४३	५	२३	६	०६	३१	४८	मीने-रा.४/८	वरूथिनी११व्रतं(सर्वे)धनुषि वक्रीशनिः६/३९।
मई	१७	बु.	१२	५१	१३	रा.	०१	५१	पू.भा.	१३	३६	दि.	१०	४८	ऐं	००	०८	कौ.	१२	५२	५	२२	६	०६	३१	५०		श्रमदिवसः, कुशोदकेन११व्रतपारणम्।
02	१८	बृ.	१३	५४	४३	रा.	०३	१४	उ.भा.	१९	०५	दि.	१२	५९	वै.	०१	१०	ग.	१४	३२	५	२१	६	०६	३१	५३		भद्रा-रा.३/१४तः, प्रदोष१३व्रतं, C
03	१९	शु.	१४	५६	५८	रा.	०४	०८	रे.	२३	२६	दि.	०२	४३	वि.	००/५९	५०/४१	वि.	१५	४१	५	२१	६	०६	३१	५३	मेषे-१४/४३	भद्रा-१५/४१या, मासशिवरात्रिव्रतं, D
04	२०	श.	३०	५७	४२	रा.	०४	२५	अ.	२६	२१	दि.	०३	५२	आ.	५७	२८	चतु.	१६	१६	५	२०	६	०७	३१	५८		स्नान-दान-श्राद्धादौ शनैश्चरी अमा., E

A स.सि.यो.१६/२६या.। B अद्य पर्युषितान्नभक्षणं विहितं, स.सि.यो.रा.२/०३या.। C स.सि.यो.१२/५९तः। D स.सि.यो.१४/४३या., मेषे बुधः१६/५३ पञ्चकसमा.१४/४३। E पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्।

विविधविषयाः- **वैशाखमासकृत्यम्-** (पाद्मे) तुलसीकृष्णगौराख्या तयाभ्यर्च्यमधुद्विषम् । विशेषेण तु वैशाखे नरो नारायणो भवेत् ।। माधवं सकलं मासं तुलस्या योऽर्चयेन्नरः । त्रिसन्ध्यं मधुहन्तारं नास्ति तस्य पुनर्भवः ।। अपि च- प्रातः स्नात्वा विधानेन माधवे माधवप्रियम् । योऽश्वत्थमूलमासिञ्चेत्तोयेन बहुना सदा ।। कुर्यात्प्रदक्षिणं तं तु सर्वदेवमयं ततः । पितृदेवमनुष्यांश्च तर्पयेत् स चराचरम् ।। योऽश्वत्थमर्चयेद्देवं उदकेन समन्ततः। कुलानामयुतं तेन तारितं स्यान्न संशयः ।। **वैशाखे त्याज्य-वस्तूनि-** कांस्यं माषं मसूरान्नं चणकं कोद्रवन्तथा । शाकं मधु परान्नञ्च पुनर्भोजनमैथुनम् ।।

वृश्चिके गुरुः२३अप्रै.
वरुथिनी११व्रतं३०..
धनुषि वक्री शनिः३०
शनैश्चरी अमा.- ४ मई

वैवाहिकदिनाङ्काः-
अप्रैलमासे-२१, २३, २५, २६, २७ मात्रम् ।
मईमासे- १, २, मात्रम् ।

उपनयनमुहूर्तः-
अप्रैल- २२ मात्रम् ।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	०	६	१	११	८	११	८	२	८
अं.	०५	२२	१८	०९	००	०५	२६	२७	२७
क.	३१	४८	५२	२२	०८	०५	१७	४०	४०
वि.	५४	०२	५४	५८	०७	०९	५६	०३	०३
गतिः	५८	७६०	३९	८०	०१	७२	०	३	३
	३५	५३	२७	००	४९	३८	५६	११	११
नक्षत्र चरण	अश्वि.-२	स्वा.-२	रोहि.-३	उ.भा.-२	मूल-१	उ.भा.-१	पू.षा.-४	पुन.-३	उ.षा.-१

२० अप्रैल १९ प्रातः ५/४७
२ मं. | १ | १२ बु. शु. | ११
३ रा. | सू. | १० | ४
५ | ७ | ९ श. गु. के. | ८ चं. | ६
वैशाखकृष्णपक्षः १ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	०	९	१	११	७	११	८	२	८
अं.	१२	१३	२३	१९	२९	१३	२६	२७	२७
क.	२१	१४	२७	२४	५१	३३	२२	१७	१७
वि.	२२	४९	२८	०१	३०	५३	२१	४८	४८
गतिः	५८	७९०	३९	९३	३	७२	००	३	३
	२२	४१	०२	२५	०५	४४	१४	११	११
नक्षत्र चरण	अश्वि.-४	श्रव.-२	मृग.-१	रेव.-१	ज्ये.-४	उ.भा.-४	पू.षा.-४	पुन.-३	उ.षा.-१

२७ अप्रैल १९ प्रातः ५/४७
मं. २ | १ | बु.शु. १२ | ११
३ रा. | सू. | १० | ४
५ | ७ | चं. | ९ श.के. | ८ गु. | ६
वैशाखकृष्णपक्षः८ शनिवासरः

०४ मई १९ प्रातः ५/४७
२ मं. | १ चं. सू.बु. | १२ शु. | ११
३ रा. | १० | ४
५ | ७ | ९ श. के. | ८ गु. | ६
वैशाखकृष्णपक्षः ३० शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	०	०	१	०	७	११	८	२	८
अं.	१९	०७	२८	००	२९	२२	२६	२६	२६
क.	०९	५९	०१	५६	२६	०३	२१	५५	५५
वि.	१९	१०	०१	१२	१६	१०	५७	३३	३३
गतिः	५८	७७३	३९	१०५	४	७२	००	३	३
	१०	२७	००	३१	१६	४७	२७	११	११
नक्षत्र चरण	भर.-२	अश्वि.-३	मृग.-२	अश्वि-२	ज्ये.-४	रेव.-२	पू.षा.-४	पुन.-३	उ.षा.-२

अं.	वैशा. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
05	२१	र.	१	५७	०१	रा.	०४	०८	भ.	२७	४८	दि.	०४	३१	सौ.	५४	०७	कि.	१६	१६	५	२०	६	०७	३१	५८	वृषे-२२/३३	
06	२२	सो.	२	५५	१७	रा.	०३	२६	कृ.	२८	२५	दि.	४	४१	शो	५०	०३	बाल	१५	४७	५	१९	६	०७	३२	००		चन्द्रदर्शनम्, स.सि.यो.१६/३१तः।
07	२३	मं.	३	५२	४१	रा.	२	२३	रो.	२७	४५	दि.	४	२५	अति.	४५	१२	तै.	१४	५४	५	१९	६	०८	३२	०३	मिथुने-रा.४/८	परशुरामजय.(प्रदोषे),अक्षयतृतीया,चन्दनयात्राA
08	२४	बु.	४	४९	१८	रा.	१	०१	मृग.	२६	२६	दि.	३	५२	सु.	३९	३५	वणि	१३	४२	५	१८	६	०८	३२	०५		भद्रा-१३/४९तः रा.१/०१या., B
09	२५	बृ.	५	४५	१७	रा.	१२	१३	आ.	२४	३०	दि.	३	०६	धृ.	३८	४४	ब.	१२	३७	५	१८	६	०९	३२	०८		आद्यजगद्गुरुशङ्करजय.५,स.सि.यो.१५/०६तः।
10	२६	शु.	६	४०	५४	रा.	९	३९	पुन.	२१	०८	दि.	१	४४	शू.	२९	४३	कौ.	१०	५६	५	१७	६	०९	३२	१०	कर्के-८/०४	श्रीरामानुजाचार्यजय.६, चन्दनषष्ठी, C
11	२७	श.	७	३९	०७	रा.	८	५६	पु.	१९	१७	दि.	१	००	गं.	२१	०८	ग.	९	१७	५	१७	६	०९	३२	१०		भद्रा-२०/५६ तः, गङ्गासप्तमी, गङ्गोत्पत्तिः।
12	२८	र.	८	३१	०२	दि.	५	४१	श्ले.	१६	११	दि.	११	४४	वृ.	१४	१३	वि.	७	१८	५	१६	६	१०	३२	१५	सिंहे-११/४४	भद्रा-७/१८या., श्रीबगलामुखीजय.८, दुर्गाष्टमी
13	२९	सो.	९	२२	३३	दि.	२	१७	म.	१२	३४	दि.	१०	१८	ध्रु.	६ ५६	४८ ४३	कौ.	१४	१७	५	१६	६	१०	३२	१५		श्रीसीतानवमी,जानकीजय.९,जानकीजन्मोत्सवः
14	३०	मं.	१०	१९	४३	दि.	१	०८	पू.फा	८	४४	दि.	८	४५	ह.	५२	११	ग.	१३	०८	५	१५	६	१०	३२	१८	कन्यायां१४/२१	भद्रा-२३/५९तः।
15	३१	बु.	११	१४	००	दि.	१०	५१	उ.फा	४	४७	दि.	७	१०	व.	४४	४७	वि.	१०	५१	५	१५	६	११	३२	२०		भद्रा-१०/५१या., मोहिनी ११ व्रतं (सर्वे.)D
16	ज्ये.	बृ	१२	७	५५	दि.	८	२५	ह.	०१ ५७	०० २८	प्रा. रा.	०५ ०४	३९ १४	सि.	३७	३६	बाल	८	२५	५	१५	६	११	३२	२०	तुलायां-१६/५६	कुशोदकेन११व्रतपारणं, प्रदोषव्रतम्।
17	२	शु.	१३	२ ५७	०० १९	प्रा. रा.	६ ४	०२ १०	स्वा.	५४	२८	रा.	३	०१	व्यति	३०	३६	ग.	१७	०६	५	१४	६	१२	३२	२५		भद्रा-रा.४/१०तः, श्रीनृसिंहावतारः१४।
18	३	श.	१५	५३	२२	रा.	२	३५	वि.	५२	२३	रा.	२	११	वरी.	२४	३६	वि.	१५	२२	५	१४	६	१२	३२	२५	वृश्चिके२०/२३	भद्रा-१५/२२या, स्नान-दान-व्रतादौ१५. E

A टैगोरजय.७मई, वद्रीकेदारनाथयात्रारम्भः। B वैनायकीश्रीगणेश४व्रतम्। C स.सि.यो.१३/४४या. मेषे शुक्रः १८/५७। D परशुराम१२(पूर्वविद्धा), स.सि.यो.७/१०तः, वृषेऽर्कः१०/५६। E कूर्म/बुद्धजय.१५, चन्दन१५, वैशाखव्रत-नियमादिसमा., वृषे बुधः-२३/२७।

Z सप्तम्यां जह्नुना जाह्नवी पुरा। क्रोधात् पीता पुनस्त्यक्ता कर्णरन्ध्रात्तु दक्षिणात् ।। तां तत्र पूजयेद्देवीं गङ्गां गगनमेखलामिति ।।। सा मध्याह्नव्यापिनी ग्राह्या ।। श्रीनृसिंह १४ प्रदोषव्यापिनीग्राह्या ।। **वैशाखमासकृत्यम्**-एकभुक्तमथो नक्तमयाचितमतन्द्रितः । माधवे मासि यः कुर्याल्लभते सर्वमीप्सितम् ।। वैशाखे विधिना स्नानं देवनद्यादिके बहिः। हविष्यं ब्रह्मचर्यञ्च भूशय्यानियमस्थितिः। व्रतं दानं दमो देवि ! मधुसूदनपूजनम्। अपि जन्मसहस्रोत्थं पापं दहति दारुणम् ।। **वैशाखे दानवस्तूनि**- (स्कन्धे)- प्रपा कार्या च वैशाखे देवे देया गलान्तिका । उपानद् व्यजनं छत्रं सूक्ष्मवासांसि चन्दनम् । जलपात्राणि देयानि तथा पूपगृहाणि च । ददाति यो हि मेषादौ सक्तुनम्बुघटान्वितान्। पितृनुद्दिश्य विप्रेभ्यः सर्वपापैः प्रमुच्यते ।

परशुरामजय. ७ मई
अक्षयतृतीयाः- ७...
शङ्कराचार्यजय.-९..
गङ्गोत्पत्तिः- ११.
सीतानवमीः- १३
मोहिनी११व्रतंः- १५
वृषेऽर्कः १५
कूर्मजयन्ती- १८

वैवाहिकदिनाङ्काः-
मईमासे- ६, ७, १२, १४, १५, १७ मात्रम्।

उपनयनमुहूर्तः-
मईमासे- ९, १५ मात्रम्।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	०	३	२	०	७	०	८	२	८
अं.	२५	१२	०२	१३	२८	००	२६	२६	२६
क.	५५	१८	३३	५८	५३	३२	१६	३३	३३
वि.	५२	४९	३६	०४	०५	५३	४८	१७	१७
गतिः	५७	[illegible]	३८	[illegible]	०५	७३	१	३	३
	५९	१६	५१	५९	२०	०१	०७	११	११
नक्षत्र चरण	भर.-४	पुष्य.-३	मृग.-३	भर.-१	ज्ये.-४	अश्वि.-१	पू.षा.-४	पुन.-२	पू.भा.-४

११ मई १९ प्रातः५/४७

३.रा.
१सू.शु.
२
मं.
बु.
४
१२
चं.
५
११
६
१०
८
गु.
७
९
श.के.

वैशाखशुक्लः ७ शनिवासरः

विविधविषयाः- वैशाखशुक्लतृतीयां परशुरामार्घ्यदानमन्त्रः-जामदग्न्य! महावीर! क्षत्रियान्तकर ! प्रभो ! । गृहाणार्घ्यं मया दत्तं कृपया परमेश्वर!।। **वैशाखशुक्लनवम्यां जानकी९व्रतम्**- वैशाखस्य सिते पक्षे नवम्यां सोमवासरे । प्रादुर्बभूव लोकानां हिताय जनकात्मजा ।। **वैशाखशुक्ल- ३ कृत्यम्**-(भविष्ये)- वैशाखे मासे वा पुण्या तृतीया शुक्लपक्षजा । अनन्त फलदा सा तु स्नानदानादिकर्मसु । यत्किञ्चिद्दीयते दानं स्वल्पं वा यदि वा बहु । तत्सर्वमक्षयं यस्मात्तेनेयमक्षया स्मृता ।। **अक्षयतृतीयानिर्णयविषये** - वैशाखे शुक्लपक्षे तु तृतीया रोहिणीयुता । दुर्लभा बुधवारेण सोमेनापि युता तथा ।। रोहिणीबुधयुक्तापि पूर्वविद्धाविवर्जिता । तृतीया पूर्वाह्णव्यापिनी एव ग्राह्या इति ।। एषा पूर्वाह्नव्यापिनी एव ग्राह्या । दिनद्वयेऽपि तद्व्याप्तौ परैव-इति निर्णयसिन्धुः ।। इदमेव तृतीयापरशुरामजयन्ती प्रदोषव्यापिनी ग्राह्या ।। **वैशाखशुक्लसप्तम्यां गङ्गोत्पत्तिः** । तद्यथा- वैशाखशुक्ल Z

१८ मई१९ प्रातः५/४७

३मं.रा
बु.शु.
२
१
४
१२
सू.
५
११
६
१०
८
गु.
७चं.
९श.के.

वैशाखशुक्लः१५शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	१	६	२	०	७	०	०८	२	८
अं.	०२	२१	०७	२८	२८	०९	२६	२६	२६
क.	४१	३१	०५	२५	१२	०३	०७	११	११
वि.	०८	५८	१५	०१	५५	०१	०३	०२	०२
गतिः	५७	[illegible]	३८	[illegible]	६	७२	१	३	३
	४८	५३	४४	२२	१४	०५	४६	११	११
नक्षत्र चरण	कृति.-२	विशा.-१	आर्द्रा.-१	कृति.-१	ज्ये.-४	अश्वि.-३	पू.षा.-४	पुन.-२	पू.भा.-४

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ ज्येष्ठकृष्णपक्षः (दि. १९ मई तः ०३ जून २०१९ ई. यावत्) सौम्यगोलायनेऽर्कः, ग्रीष्मर्तुः।

अं.	[illegible]	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा.	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा.	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
19	४	र.	१	५०	३८	रा.	१	२९	अनु.	५१	४५	रा.	१	५६	परि.	१९	३०	बाल	१४	०२	५	१४	६	१२	३२	२५		
20	५	सो.	२	४९	३०	रा.	१	०१	ज्ये.	५२	३०	रा.	४	१३	शि.	१५	१७	तै.	१३	१५	५	१३	६	१३	३२	३०	धनुषि-रा४/१३	
21	६	मं.	३	५०	१६	रा.	१	१९	मू.	५५	१३	रा.	३	१८	सि.	१३	०१	वणि	१३	१०	५	१३	६	१३	३२	३०		भद्रा-१३/१० तः रा.०१/१९ या.।
22	७	बु.	४	५२	४२	रा.	२	१८	पू.षा	५९	३४	प्रा.	५	०३	सा.	१२	०५	ब.	१३	४८	५	१३	६	१४	३२	३३		संकष्टीश्रीगणेश४व्रतम्।
23	८	बृ.	५	५६	३८	रा.	३	५२	उ.षा	६०	००	अहो	रा	त्र	शु.	११	५३	कौ.	१५	०५	५	१३	६	१४	३२	३३	मकरे-११/३८	
24	९	शु.	६	६०	००	अहो	रा	त्र	उ.षा	५	२९	दि.	७	२४	शु.	१३	०८	ग.	१६	५६	५	१२	६	१४	३२	३३		स.सि.यो.७/२४तः।
25	१०	श.	६	१	५९	प्रा.	६	००	श्र.	१२	१३	दि.	१०	०५	ब्र.	१५	०२	वणि	६	००	५	१२	६	१४	३२	३५	कुम्भे-२३/३६	भद्रा-६तः १९/१३या.,पञ्चकारम्भः२३/३६A
26	११	र.	७	८	०४	दि.	८	२६	ध.	१९	४७	दि.	१	०७	ऐं.	१७	२९	ब.	८	२६	५	१२	६	१५	३२	३५		कालाष्टमी (सावनाह्ने)
27	१२	सो.	८	१३	०९	दि.	१०	२८	शत.	२७	१५	दि.	४	०६	वै.	१९	५३	कौ.	१०	२८	५	१२	६	१६	३२	४०	मीने.रा१२/१३	शीतलाष्टमी, श्रीक्षेत्र (पुष्या.) भंवरो ।
28	१३	मं.	९	१९	५७	दि.	१	११	पू.भा	३४	१७	रा.	६	५५	वि.	२२	०२	ग.	१३	११	५	१२	६	१६	३२	४०		भद्रा-रा.-२/०४तः, स.सि.यो.१८/५५या.।
29	१४	बु.	१०	२४	२३	दि.	२	५७	उ.भा	४०	२०	रा.	९	२०	प्री.	२३	२९	वि.	१४	५७	५	१२	६	१६	३२	४०		भद्रा -१४/५७या.।
30	१५	बृ.	११	२८	४२	दि.	४	४०	रे.	४४	५८	रा.	११	१०	आ.	२३	३१	बाल	१६	४०	५	११	६	१७	३२	४५	मेषे-२३/१०	अचला११व्रत, स.सि.यो.(अहो.), B
31	१६	शु.	१२	३०	५१	सा.	५	३१	अ.	४८	०२	रा.	१२	२४	सौ.	२२	३८	तै.	१७	३१	५	११	६	१७	३२	४५		तिलेन११व्रतपारण, प्रदोष१२व्रत, C
01	१७	श.	१३	३१	०३	सा.	५	३६	भ.	४९	२४	रा.	१२	५७	शो.	२०	२३	वणि	१७	३६	५	११	६	१७	३२	४५		भद्रा-१७/३६तः, मासशिवरात्रिव्रत,D
02	१८	र.	१४	२९	३३	सा.	५	००	कृ.	४९	१४	रा.	१२	५३	अति	१६	४४	श.	१७	००	५	११	६	१८	३२	४८	वृषे-प्रा.६/५६	भद्रा-प्रा.५/१८या., वटसावित्रीव्रतस्य E
03	१९	सो.	३०	२६	४०	दि.	३	५१	रो.	४९	०९	रा.	१२	५१	सु.	११	५१	ना.	१५	५१	५	११	६	१८	३२	४८		वटसावित्रीव्रतं स्नानदानश्राद्धादौ सोमवती अमा.

A स.सि.यो.१०/०५या., रोहिण्यामर्कः२०/१६। B पञ्चकसमा.२३/१०। C स.सि.यो.रा.१२/२४या.। D वटसावित्रीव्रतारम्भः दिनत्रयं यावत्, स.सि.यो.रा.१२/५९या., मिथुने बुधः रा.-१२/०८। E द्वितीयदिवसः।

Z कर्मसिद्धि जनकस्तु कर्मगो वित्तलाभकृदथायसंस्थितः ।द्रव्यनाशजनितां महापदं यच्छति व्ययगतो दिवाकरः ।।२।। मिथुनसङ्क्रान्तौ पुण्यकालविषये निर्णयसिन्धौ - मिथुनसङ्क्रान्तौ पराः षोडशघटिकाः पुण्यकालः रात्रौ तु प्रागेवोक्तम् ।। वृष्टिविचारः-चन्द्रः सूर्यर्क्षगे वृष्टिः सूर्यः चन्द्रर्क्षगे सति । उभौ चन्द्रर्क्षगौ स्यातां स्वल्प-वृष्टिस्तदा भवेत् ।। तावेव यदि सूर्यर्क्षे तदा वृष्टिर्न जायते ।। सूर्यनक्षत्राणि- रोहिणी मृगशिरा-पूर्वोत्तर-फाल्गुनी-हस्त-चित्रा-स्वाती-विशाखाऽनुराधा ज्येष्ठा-मूल-शतभिषोत्तराभाद्रपदानीति त्रयोदशर्क्षाणि, शेषाणि चन्द्रनक्षत्राणि ज्ञेयानि ।।

रोहिण्यामर्कः- २५मई
अचला११व्रतं-३०..
वटसावित्रीव्रतारम्भ१जून
सोमवती अमा- ३..

वैवाहिकदिनाङ्काः-
मईमासे- १९, २१, २३, २४, २८, २९, ३० मात्रम्।

उपनयनमुहूर्तः-
मईमासे २३ मात्रम्।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	१	९	२	१	७	००	८	२	८
अं.	०९	२१	११	१३	२७	१७	२५	२५	२५
क.	२५	०७	३६	४१	२७	३३	५२	४८	४८
वि.	१४	०२	०३	२९	००	३३	५५	४६	४६
गतिः	५७	[illegible]	३८	[illegible]	०६	७२	०२	३	३
	३८	२६	३७	३६	५६	५८	२२	११	११
नक्षत्रं चरणं	कृति.-४	श्रव.-४	आर्द्रा.-२	भर.-१	ज्ये.-४	भर.-२	पू.षा.-४	भर.-४	पू.षा.-४

२५ मई १९ प्रातः५/४७

३मं.रा. | २ बु.सू. | १शु. | १२ | ११ | १० चं. | ९ श.के. | ८ गु. | ७ | ६ | ५ | ४

ज्ये.कृष्णपक्षः६ शनिवासरः

विविधविषयाः- एकादश्यां विशेषः-अष्टवर्षाधिको मर्त्यो ह्यशीतैर्न्यूनवत्सरैः। एकादश्यामुपवसेत् पक्षयोरुभयोरपि ।। पत्यौ जीवति या नारी उपोष्य व्रतमाचरेत् ।आयुष्यं हरते भर्तुर्नरकं चैव गच्छति । किन्तु कामं भर्तुरनुज्ञया व्रतोपवासादीनारभेत् । सौभाग्यसमृद्धये अमायां वटसावित्रीव्रतं कार्यम्। तद्यथा-अमायाञ्च तथा ज्येष्ठे वटमूले महासती । त्रिरात्रोपोषिता नारी विधिनानेन पूजयेत् । सावित्रीप्रतिमां कुर्यात् सौवर्णीं वापि मृन्मयीम् । सार्धं सत्यवती साध्वी फलनैवेद्यदीपकैः। हरिद्रा-कटिसूत्रैश्च शुभैः कुङ्कुमकेसरैः। सावित्र्याख्यानकञ्चापि वाचयेद् द्विजसत्तमैः ।। अथ गोचरे रविफलम्- स्थानं जन्मनि नाशयेद्दिनकरः कुर्याद् द्वितीये भयं, दुश्चिक्ये श्रियमातनोति हिबुके मानक्षयं यच्छति । दैन्यं पञ्चमगःकरोति रिपुहा षष्ठोऽर्थहा सप्तमे, पीडामष्टमगः करोति पुरुषे कान्तिक्षयं धर्मगः ।।१।। Z

१ जून १९ प्रातः५/४७

३मं.रा. | २ सू.बु. | १शु.चं. | १२ | ११ | १० | ९ श.के. | ८ गु. | ७ | ६ | ५ | ४

ज्ये.कृष्णपक्षः१३ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	१	०	२	१	७	०	८	२	८
अं.	१६	१६	१६	२८	२६	२६	२५	२५	२५
क.	०८	२०	०६	२८	३६	०४	३४	२६	२६
वि.	१८	१८	०३	२५	५०	३०	४३	३१	३१
गतिः	५७	[illegible]	३८	[illegible]	०७	७३	२	३	३
	३१	३०	३०	३५	२५	०२	५५	११	११
नक्षत्रं चरणं	रोहि.-२	भर.-१	आर्द्रा.-३	मृग.-२	ज्ये.-३	भर.-४	पू.षा.-४	मृग.-२	पू.षा.-४

अं.	ज्ये. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
04	२०	मं.	१	२२	१८	दि.	२	०६	मृ.	४४	४४	रा.	११	०५	धृ.	५ / ५९	५५ / १८	ब.	१४	०६	५	११	६	१९	३२	५०	मिथुने-११/५८	करवीर१व्रतं, चन्द्रदर्शनं, वृषे शुक्र:-११/१०।
05	२१	बु.	२	१७	१७	दि.	१२	०६	आ.	४१	३२	रा.	९	४८	गं	५२	०७	कौ.	१२	०६	५	११	६	१९	३२	५०		रम्भा३व्रतं, ईदुलफितर।
06	२२	बृ.	३	११	२९	दि.	९	४७	पुन.	३७	१५	रा.	८	०५	वृ.	४४	३४	ग.	९	४७	५	११	६	१९	३२	५०	कर्के-१४/३१	भद्रा२०/३६त:, वैनायकीश्रीगणेश४व्रतं,A
07	२३	शु.	४	०५ / ५९	३६ / ३९	प्रा. / रा.	०७ / ०५	२५ / ०३	पु.	३३	२१	सा.	६	३१	ध्रु.	३७	१०	ब.	१८	१४	५	११	६	२०	३२	५३		भद्रा७/२५या., उमावतार:४।
08	२४	श.	६	५३	५५	रा.	२	४५	श्ले.	२९	२८	दि.	४	५८	व्या.	२९	५९	कौ.	१५	५४	५	११	६	२०	३२	५३	सिंहे-१६/५८	स्कन्दषष्ठी, शीतलाषष्ठी (उत्कले), B
09	२५	र.	७	४८	२०	रा.	१२	३१	म.	२५	४५	दि.	३	२९	ह.	२२	४५	ग.	१३	३८	५	११	६	२१	३२	५५		भद्रा-रा.१२/३१त:, भानुसप्तमी।
10	२६	सो.	८	४३	०७	रा.	१०	२६	पू.फा	२२	२६	दि.	२	०९	व.	१५	४४	वि.	११	२८	५	११	६	२१	३२	५५	कन्या.१९/५१	भद्रा-११/२८या., दुर्गाष्टमी, धूमावतीजय.।
11	२७	मं.	९	३८	१४	रा.	८	२९	उ.फा	१९	२४	दि.	१२	५७	सि.	८	५६	बाल.	९	२७	५	११	६	२१	३२	५५		
12	२८	बु.	१०	३३	४४	सा.	६	४१	ह.	१६	४२	दि.	११	५२	व्यति	२ / ५६	३४ / ३५	तै.	७	३५	५	११	६	२१	३२	५५	तुला.-२३/२६	भद्रा रा.४/१६त:,गङ्गादशहरा, श्रीगङ्गावतरणंC
13	२९	बृ.	११	२९	४१	दि.	५	०३	चि.	१४	३२	दि.	११	००	प.	५१	०८	वि.	१३	५१	५	११	६	२२	३२	५७		भद्रा१३/५१या.,निर्जला/भीमसेनी११व्रतं(सर्वे)
14	३०	शु.	१२	२६	१२	दि.	३	४१	स्वा.	१२	५१	दि.	१०	२०	शि.	४६	०८	बाल.	१५	४१	५	१२	६	२२	३२	५७	वृश्चिके-रा.४/७	तिलेन११व्रतपारणं,चम्पक१२व्रतं,प्रदोषव्रतं D
15	३१	श.	१३	२३	३५	दि.	२	३८	वि.	१२	०८	दि.	१०	०३	सि.	४१	५४	तै.	१४	३८	५	१२	६	२२	३२	५७		वटसावित्रीव्रतस्य द्वितीयदिवस:।
16	आषा.	र.	१४	२२	०१	दि.	२	००	अनु.	१२	२७	दि.	१०	११	सा.	३८	३२	वणि.	१४	००	५	१२	६	२२	३२	५७		भद्रा१४/००त: २१/५५या., व्रताय१५,E
17	२	सो.	१५	२१	३४	दि.	१	५०	ज्ये.	१३	४५	दि.	१०	४२	शु.	३६	१०	ब.	१३	५०	५	१२	६	२३	३२	५७	धनुषि-१०/४२	स्नान-दानादौ पूर्णिमा(पुर्य्याम्), कबीरजय.१५।

Aमहाराणाप्रतापजय.३, स.सि.यो.२०/०५या. तत: गुरुपुष्ययोग:। **B** विन्ध्यवासिनीपूजनं, मृगेऽर्क:१८/२०। **C** श्रीरामेश्वरप्रतिष्ठादिनं, स.सि.यो.११/५२या.। **D**दाक्षिणात्यानां वटसावित्रीव्रतारम्भ: दिनत्रयं यावत्, मिथुने सूर्य:-१७/३१। **E** दाक्षिणात्यानां वटसावित्रीव्रतं, व्रताय१५।

Zदिनकृद्दिने च दोषापतेरपि सुखानि च दीर्घमायु: । पृथ्वीसुतस्य च सुरैरपि रक्षितानां क्षौरं करोति निधनं न चिरन्नराणाम् ।। आरोग्यमिन्दुजदिने चिरजीवितश्च जीवस्य जीवितमिति प्रबलं बलञ्च । नानाविधं विषयभोगसुखं सितस्य मन्दस्य मुण्डनविधौ विभवत्प्रणाश: ।। **सर्वौषधि:**- मुरा मांसी वचा कुष्ठं शैलेयं रजनीद्वयम् । शुण्ठी चम्पकमुस्तञ्च सर्वौषधिगण:स्मृत: ।। **अथ चन्द्रगोचरफलम्**- जन्मन्यत्रं दिशति हिमगुर्वित्तनाशं द्वितीये, दद्याद् द्रव्यं सहजभवने कुक्षिरोगं चतुर्थे ।।१।। कार्यभ्रंशं तनयगृहगो वित्तलाभञ्च षष्ठे, द्यूने द्रव्यं युवतिसहितं मृत्युसंस्थेऽपि मृत्युम् ।। नृपभयं कुरुते नवम: शशि: दशमभावगतस्तु महत्सुखम् । विविधमायगते कुरुते धनं व्ययगतस्तु रुजश्च धनक्षय: ।। **अधिमाससम्भववर्षज्ञानम्**- कृष्णपक्षे नवम्यादौ मेषार्को यत्र जायते । तद् वर्षे मलमास: स्याच्छुभकर्मसु निन्दित: ।। मकरन्दप्रकाशे- पृ.सं. ९२ ।। **सर्पापसारणमन्त्र:**-सर्पापसर्प भद्रन्ते दूरं गच्छ महाविष ! । जन्मेजयस्य यज्ञान्ते आस्तीक वचनं स्मर ।। आस्तीकवचनं श्रुत्वा य: सर्पो न निवर्तते । शतधा भिद्यते मूर्ध्ना शिंशवृक्षफलं यथा-महाभारते ।।

गुरुपुष्ययोग: ६जून
मृगेऽर्क: ८..
निर्जला११व्रतं-१३..
मिथुनेऽर्क:- १४..
वटसावित्रीव्रतारम्भ:१४.
कबीरजयन्ती- १७..

वैवाहिकदिनाङ्का:-
जूनमासे- ८,१०,११, १३,१५,१७ मात्रम्

उपनयनमुहूर्त:-
जूनमासे- ६,७,१२,१३, १४ मात्रम्।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	१	३	२	२	७	१	८	२	८
अं.	२२	२३	२०	११	२५	०४	२५	२५	२५
क.	५०	०६	३५	३५	४४	३५	१२	०४	०४
वि.	३०	४१	१९	०६	०४	५४	५३	१६	१६
गति:	५६	८५५	३८	१०२	०७	७३	०३	३	३
	२४	५०	२५	१४	२८	०६	२४	११	११
नक्षत्र चरण	रोहि.-१	आश्ले.-२	रोहि.-४	आर्द्रा-२	ज्ये.-३	कृति.-३	पू.षा.-४	पुन.-२	पू.षा.-४

८ जून १९ प्रात: ५/४७

४ च. | सू. शु. २ | १ | ५ | ३ बु.मं. रा. | ६ | १२ | ७ | ९ श. के. | ११ | ८ गु. | १०

ज्ये.शुक्लपक्ष:६ शनिवासर:

विविधविषया:-गङ्गादशहरा- विषये (वाराहे)- दशमी शुक्लपक्षे तु ज्येष्ठे मासि कुजेऽहनि । अवतीर्णा यत: स्वर्गाद्धस्तर्क्षे च सरिद्वरा ।। हरन्ति दश पापानि तस्माद्दश हरा स्मृता ।। **दशहरायां दशयोगा:**-(स्कन्दे)- ज्येष्ठे मासि सिते पक्षे दशमीबुधहस्तयो:। व्यतीपाते गरानन्दे कन्याचन्द्रे वृषे रवौ ।। दशयोगे नर:स्नात्वा सर्व पापै: प्रमुच्यते।। **दशपापानि**- अदत्तानामुपादानं हिंसा चैवाविधानत: । परदारोपसेवा च कायिकं त्रिविधं स्मृतम् ।। पारुष्यमनृतञ्चैव पैशून्यञ्चापि सर्वश: ।असम्बद्धप्रलापश्च वाङ्गमयं स्याच्चतुर्विधम् ।। परद्रव्येष्वभिध्यानं मनसाऽनिष्टचिन्तनम् । वितथाभिनिवेशश्च मानसं त्रिविधं स्मृतम् ।। एतानि दश पापानि हरत्वं मम जाह्नवि!। दश पापहरा यस्मात् तस्माद् दशहरा स्मृता ।। दशहरायां एतान् श्लोकान् पठित्वा स्नानं कुर्यादिति ।। **क्षौरकर्मणि विशेष:**-आयु: क्षयं प्रकुरुते Z

१५ जून १९ प्रात:५/४७

४ | २ सू.शु. | ५ | १ | ३ बु. मं. रा. | ६ | १२ | ७ | ९ श.के. | ११ | ८ गु. चं. | १०

ज्ये.शु.पक्ष १३ शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	१	७	२	२	७	१	८	२	८
अं.	२९	००	२५	२२	२४	१३	२४	२४	२४
क.	३२	५४	०३	३४	५०	०७	४७	४२	४२
वि.	००	४८	५७	१०	३२	५०	५५	००	००
गति:	५७	८०२	३८	८३	७	७३	३	३	३
	१८	१७	१९	१०	३६	११	४८	११	११
नक्षत्र चरण	मृग.-२	विशा.-४	पुन.-२	पुन.-१	ज्ये.-३	रोहि.-१	पू.षा.-४	पुन.-२	पू.षा.-३

अं.	आषा प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
18	३	मं.	१	२२	४५	दि.	२	१८	मू.	१६	२१	दि.	११	४०	शु.	३५	०५	कौ	१४	१८	५	१२	६	२३	३२	५७		गुरुगोविन्दसिंहजय.१।
19	४	बु.	२	२४	५५	दि.	३	१०	पू.षा	२०	१६	दि.	१	१८	ब्र.	३४	४१	ग.	१५	१०	५	१२	६	२३	३२	५७	मकरे-१९/५१	भद्रा ३/५९त:।
20	५	बृ.	३	२८	५९	दि.	४	४९	उ.षा	२५	३९	दि.	३	२९	ऐं.	३५	२४	वि.	१६	४९	५	१३	६	२४	३२	५७		भद्रा १६/४९या., संकष्टीश्रीगणेश४व्रतं, A
21	६	शु.	४	३४	०३	सा.	६	५०	श्र.	३२	०८	सा	६	०४	वै.	३७	०३	बाल	१८	५०	५	१३	६	२४	३२	५७		विश्वयोगदिवस:, स.सि.यो.१८/०४या.।
22	७	श.	५	३९	४६	रा.	९	०७	ध.	३९	१६	रा.	८	५५	वि.	३८	४५	कौ.	७	५८	५	१३	६	२४	३२	५७	कुम्भे-०७/२९	पञ्चकारम्भ: ७/२९त:, कर्के भौम:२३/२१B
23	८	र.	६	४५	५५	रा.	११	३५	शत	४६	४७	रा.	११	५६	प्री.	४१	४०	ग.	१०	२१	५	१३	६	२४	३२	५७		भद्रा २३/३४त:।
24	९	सो.	७	५२	०३	रा.	२	०२	पू.भा	५४	१६	रा.	२	५५	आयु	४४	१६	वि.	१२	४८	५	१३	६	२४	३२	५७	मीने २०/१०	भद्रा १२/४८या.।
25	१०	मं.	८	५७	२९	रा.	४	१४	उ.भा	६०	००	अहो	रा	त्र	सौ.	४६	१०	बाल	१५	०८	५	१४	६	२५	३२	५७		शीतलाष्टमी, कालाष्टमी, स.सि.यो.(अहो.)
26	११	बु.	९	६०	००	अहो	-रा	-त्र	उ.भा	१	०१	प्रा.	५	३८	शो.	४७	१६	तै.	१७	०३	५	१४	६	२५	३२	५७		K स.सि.यो. (अहो.) ।
27	१२	बृ.	९	१	३७	दि.	५	५३	रे.	६	२७	दि.	७	४९	अति.	४७	०१	ग.	५	५३	५	१४	६	२५	३२	५७	मेषे-०७/४९	भद्रा१८/२४त:, पञ्चकसमा.७/४९, K
28	१३	शु.	१०	४	१२	दि.	६	५६	अ.	१०	२९	दि.	९	२६	सु.	४५	३१	वि.	६	५६	५	१५	६	२५	३२	५५		भद्रा ६/५६या., स.सि.यो.९/२६या.,C
29	१४	श.	११	४	५१	दि.	७	११	भ.	१२	३५	दि.	१०	१७	धृ.	४२	२५	बाल	७	११	५	१५	६	२५	३२	५५	वृषे-१६/१८	योगिनीव्रतं११व्रतं (सर्वे.)।
30	१५	र.	१२	३	३४	दि.	६	४१	कृ.	१२	४६	दि.	१०	२१	शू.	४७	४२	तै.	६	४१	५	१५	६	२५	३२	५५		यवचूर्णेन११व्रतपारणं, प्रदोषव्रतम्।
जुलै 01	१६	सो.	१३	००/५५	३४/१६	प्रा./रा.	०५/०३	२९/२१	रो.	११	०७	दि.	९	४२	गं.	३१	३८	वि.	१६	२५	५	१५	६	२५	३२	५५	मिथुने-२१/०३	भद्रा ५/२९त: ०६/२५या., D
02	१७	मं.	३०	४९	०१	रा.	१२	५२	मृ.	७	५१	दि.	८	२४	वृ.	२४	२०	चतु.	१२	५२	५	१६	६	२५	३२	५३		स्नान-दान-श्राद्धादौ भौमवती अमा.।

A कर्के **बुध:** रा.२/०८। B आर्द्राभेऽर्क:१७/०८, स्त्री.-पु.चं.-चं.हस्तिवाहनं. अमृतानाडी तदधिपश्चन्द्रस्तेन मध्यमोत्तमवृष्टियोग:। C मिथुने **शुक्र:** रा.१/२१त:। D मासशिवरात्रि१४व्रतं, स.सि.यो.९/४२या.।

Z अग्निमुपसमाधाय दक्षिणत: पतिं भार्य्योपविशति (हिरण्यकेशी गृह्यसूत्र ५-४-५) (ख) पाणिग्राहस्य दक्षिणत उपवेशयेत् । (ग) आशीर्वादेऽभिषेके च पादप्रक्षालने तथा । (घ) वामे सिन्दूरदाने च वामे चैव द्विरागमे । वामेऽशनैकशय्यायां भवेज्जाया प्रियार्थिनी ।। **कुष्ठनिवारकव्रतम्-** आषाढे कृष्णपक्षे तु योगिनीव्रतमाचरेत्। अस्य व्रतस्य पुण्येन कुष्ठो नश्यति वै ध्रुवम्।। **ग्रीष्मनवरात्रनिर्णय:-** तत्रौदयिकी प्रतिपत् ग्राह्या । दिनद्वये उदयव्याप्तौ अव्याप्तौ वा पूर्वा । नि.सि. द्वितीयपरिच्छेद वत्सरारम्भस्तिथिनिर्णयश्च।। **सूतकविषये-** व्रतयज्ञविवाहेषु श्राद्धे होमार्चने जपे । आरब्धे सूतकं न स्यादनारब्धे तु सूतकम् ।।

गुरुगोविन्दजय.१८जून
विश्वयोगदिवस:२१..
कर्के भौम: २२..
योगिनी११ - २९..
मासशिवरात्रि १जुला.
भौमवती अमा.-२...

वैवाहिकदिनाङ्का:-
जूनमासे-१९, २५, २६ मात्रम् ।

उपनयनमुहूर्त:-
जूनमासे-१९ मात्रम् ।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	२	९	२	३	७	१	८	२	८
अं.	०६	२९	२९	०१	२३	२१	२४	२४	२४
क.	१२	०४	३२	१५	५८	४०	२०	१९	१९
वि.	५८	०७	०१	१३	०४	२२	२४	४५	४५
गति:	५७	[illegible]	३८	[illegible]	०७	७३	४	३	३
	१५	१९	१५	१५	१९	०६	०६	११	११
नक्षत्र चरण	मृ.-४	धनि.-१	पुन.-३	पुन.-४	ज्ये.-३	रोहि.-४	पू.षा.-४	पुन.-२	पू.षा.-४

२२ जून १९ प्रात: ५/४७

बु. ४ | ३ सू.रा.मं. | २ शु. | १ | ५ | ६ | १२ | ७ | ९ श.के. | ११ | गु. ८ | चं. १०

आषाढकृष्ण ५ शनिवासर:

विविधविषया:-

गोचरे राहु-केत्वो: राशिसञ्चारफलम्- राहुर्जन्मगतो भयञ्च कलहं सौभाग्यमानक्षयं वित्तभ्रंशमहासुखं नृपभयं चार्थक्षयं यच्छति । सन्तापं कलहञ्च वित्तमधिकं शीघ्रं विनाशं नृणां केतोस्तत्फलमेव राशिषु वदेच्छंसन्ति गर्गादय:।। अथ **श्रेष्ठव्रतानि-**ब्रह्मचर्यञ्च शौचञ्च सत्यमामिषवर्जनम् । व्रतेष्वेतानि चत्वारि वरीयानीति निश्चय: ।। **सत्यमहिमा-** सत्यं साधुतप: श्रुतं च परमक्लेशादिभिर्वर्जितम् ।। स्वाधीनञ्च सुदुर्लभञ्च जगत: साधारणं भूषणम् । साधूनां निकष: सतां कुलधनं सर्वाश्रमाणां बलम् । यन्म्लेच्छोऽप्यभिधाय गच्छति दिवं सन्त्यज्य तिष्ठेत्कथम्? ।। **स्त्रीउपवेशनविषये-**व्रतबन्धे विवाहे च चतुर्थीसह भोजने । व्रते दाने मखे श्राद्धे पत्नी तिष्ठति दक्षिणे । सर्वेषु धर्मकार्येषु पत्नी दक्षिणत: शुभा । अभिषेकविप्रपादप्रक्षालने चैव वामत:।। गृह्य- परिशिष्टे ।। Z

२९ जून१९ प्रात:५/४७

४बु. मं. | ३ सू. शु.रा. | २ | १ चं. | ५ | ६ | १२ | ७ | ९ के.श. | ११ | गु.८ | १०

आषाढकृष्ण ११ शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	२	०	३	३	७	२	८	२	८
अं.	१२	२४	०३	०७	२३	००	२३	२३	२३
क.	५३	२३	५९	११	०८	१३	५१	५७	५७
वि.	३५	१२	३६	०५	२५	२३	०१	२९	२९
गति:	५७	[illegible]	३८	[illegible]	०६	७३	०४	३	३
	१२	०३	११	१८	४६	२३	१९	११	११
नक्षत्र चरण	आर्द्रा-२	भर.-४	पुष्य.-१	पुष्य.-२	ज्ये.-२	मृ.-३	पू.षा.-४	आर्द्रा.-३	पू.षा.-४

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ आषाढशुक्लपक्षः (दि. ०३ जुलाईतः १६ जुलाई २०१९ ई. यावत्) सौम्यगोलायनेऽर्कः, ग्रीष्मर्तुः।

अं.	आष. मास	वा.	ति.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
03	१८	बु.	१	४१	२७	रा.	९	५१	आ.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	धु.	१६	०९	कि.	११	२१	५	१६	६	२५	३२	५३	कर्क.२२/५५	ग्रीष्मनवरात्रव्रतारम्भः।
04	१९	बृ.	२	३३	५५	सा.	६	५०	पु.	५२	०२	रा.	२	०५	व्या.	[illegible]	[illegible]	बाल.	८	२०	५	१६	६	२५	३२	५३		चन्द्रदर्शनं, श्रीजगन्नाथरथयात्रा पुष्यां, A
05	२०	गु.	३	२६	१९	दि.	३	४९	श्ले.	४६	२१	रा.	११	४९	व.	४९	२४	तै.	५	११	५	१७	६	२६	३२	५३	सिंह-२३/४९	भद्रा-रा.२/१५तः।
06	२१	शु.	४	१८	२९	दि.	१२	४१	म.	४०	४१	रा.	९	३३	सि.	४०	३६	वि.	१२	४१	५	१७	६	२६	३२	५३		भद्रा-१२/४१या., वैनायकीश्रीगणेश४व्रतं, B
07	२२	र.	५	११	३२	दि.	९	५४	पू.फा.	३६	२९	रा.	७	५३	व्यति.	३२	४५	बाल.	९	५४	५	१७	६	२६	३२	५३	कन्या-रा१/२९	स्कन्दपञ्चमी, स.सि.यो.१९/५३तः, C
08	२३	सो.	६	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	उ.फा.	३२	३१	सा.	६	१८	वरी.	२५	११	वि.	१८	२०	५	१८	६	२६	३२	५०		भद्रा-७/२३तः१८/२०या., विवस्वत७,D
09	२४	मं.	८	५५	३०	रा.	३	३०	ह.	२९	३८	दि.	५	०९	प.	१८	३२	बाल.	१६	२३	५	१८	६	२५	३२	५०	तुला-रा४/४६	परशुरामाष्टमी, दुर्गाष्टमी।
10	२५	बु.	९	५२	०८	रा.	२	०९	चि.	२७	४५	दि.	४	२४	शि.	१२	४०	तै.	१४	४९	५	१८	६	२५	३२	४५		श्रीजगन्नाथस्य सायंदर्शनं (गुण्डिचामन्दिरे)।
11	२६	बृ.	१०	४९	४२	रा.	१	१२	स्वा.	२६	४९	दि.	४	०३	सि.	७	३७	वणि.	१३	४०	५	१९	६	२५	३२	४५		भद्रा-१३/४०तः रा.१/१२या.गिरिजापूजा१०E
12	२७	शु.	११	४८	३१	रा.	१२	४३	वि.	२७	००	दि.	४	०७	सा.	[illegible]	[illegible]	ब.	१२	५७	५	१९	६	२५	३२	४३	वृश्चिक-१०/६	श्रीहरिशयनी११व्रतं, श्रीजगन्नाथस्वर्णवेषदर्शनं, F
13	२८	श.	१२	४८	१०	रा.	१२	३६	अनु.	२८	०२	दि.	४	३३	शु.	५७	३१	कौ.	१२	३९	५	२०	६	२५	३२	४३		यवचूर्णन११पारणं,वामनपूजा,चातुर्मास्यव्रतारम्भः
14	२९	र.	१३	४८	५७	रा.	१२	५५	ज्ये.	३०	१२	दि.	५	२५	ब्र.	५५	४२	ग.	१२	४५	५	२०	६	२५	३२	४३	धनु-१७/२५	भद्रा-रा.१२/५५तः, प्रदोषव्रतं।
15	३०	सो.	१४	५१	०४	रा.	१	४६	मू.	३३	४४	सा.	६	५०	ऐं.	५५	१३	वि.	१३	२०	५	२०	६	२५	३२	४३		भद्रा-१३/२०या., शिवशयनोत्सवः।
16	३१	मं.	१५	५४	०७	रा.	३	००	पू.षा.	३८	०४	रा.	८	३५	वै.	५४	५९	चतु.	१४	२३	५	२१	६	२५	३२	४०	मकर-रा.३/७	स्नान-दान-व्रतादौ१५, कोकिला१५व्रतं, G

A [illegible] रा.२/०५या.। B पुनर्वसुस्थेऽर्कः १६/४२, स्त्री.-स्त्री.चं.-चं. छागवाहनं अमृतानाडी तदथपिछन्द्रस्तेन वृष्टभावः। C कर्के वक्री बुधः रा.४/०६। D स्कन्दषष्ठी/कुमारषष्ठी/कर्दमषष्ठी,। E श्रीजगन्नाथबाहुडायात्रा१०। F स.सि.यो.१६/०७तः। G व्यासपूजनं, गुरुपूर्णिमा, वायुपरीक्षणं, कर्केऽर्कः रा.४/२३, खण्डचन्द्रग्रहणम्।

Z शुक्लायामाषाढे भगवान् हरिः । भुजङ्गशयने शेते क्षीरार्णवजले सदा ।। कल्पतरौ यमः- क्षीराब्धौ शेषपर्यङ्के आषाढ्यां संविशेद्धरिः । निद्रां त्यजति कार्तिक्यां तयोः सम्पूजयेत्सदा ।। ब्रह्महत्यादिकं पापं क्षिप्रमेव व्यपोहति ।। हिंसात्मकैस्तु किं तस्य यज्ञैः कार्यं महात्मनः । प्रस्वापे च प्रबोधे च पूजितो येन केशवः।। आषाढकार्तिकसितपक्षेषु मैत्रश्रवणरेवती । आदिमध्यावसानेषु प्रस्वापावर्तनोत्सवाः ।। सुप्तभूमिलक्षणमाह - प्रद्योतनात्पञ्च नगाङ्कसूर्यनवेन्दुषड्विंशमितेषु भेषु । शेते मही नैव गृहं विदध्यं तडागवापीखननं न शस्तम् ।। वास्तुरत्नावली ।। निन्द्यकालकथनम्- बाल्यास्तवार्द्धे गुरुशुक्रयोर्वा वक्रातिचारे हरिगे गुरौ वा । विश्वाहपक्षे हरिचापसंस्थे रवौ क्षयाब्दे च तथाधिमासे ।। सूर्यक्षेत्रे देवगुरौ दिनेशे जीवक्षेत्रे केतु समुद्गमे वा। विवाहचूडाव्रतबन्धपूर्वं सत्कर्मसर्वं न शुभं वदन्ति ।। मकरन्दप्रकाशे-पृ.सं.१२२ ।।

ग्रीष्मनवरात्रारम्भः-	३जुलाई
श्रीजगन्नाथरथयात्रा-	४ ,,
जगन्नाथबाहुडायात्रा-	११ ,,
हरिशयनी ११व्रतं-	१२ ,,
शिवशयनोत्सवः-	१५ ,,
गुरुपूर्णिमा-	१६ ,,
खण्डचन्द्रग्रहणम् -	१६ ,,

वैवाहिकदिनाङ्काः:- जुलाईमासे- ७, ८, ९, १०मात्रम् ।

उपनयनमुहूर्तः:- जुलाई- ४, ५, ११ मात्रम् ।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	२	४	३	३	७	२	८	२	८
अं.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
क.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
वि.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
गतिः	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
नक्षत्र चरण	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

६ जुलाई१९ प्रातः५/४७

४बु.मं. | २ | ५चं. | ३सू.शु.रा. | १ | ६ | १२ | ७ | श.के. ९ | ११ | ८बृ. | १०

आषाढशुक्ल ४ शनिवासरः

विविधविषयाः:-

जगन्नाथरथयात्रा- आषाढस्य सिते पक्षे द्वितीया-पुष्यसंयुता । तस्यां रथे समारोप्य रामं सौभद्रया सह ।। यात्रोत्सवं प्रकर्त्तव्यमिति ।। रथयात्राकालनिर्णयः- आषाढस्य सिते पक्षे द्वितीया-पुष्यसंयुता । ऋक्षाभावे तिथौ कार्या सदा सा प्रीतये मम ।। आर्द्रास्थे सूर्ये पायसभोजनफलम्- आर्द्रायाः प्रथमे पादे क्षीरमश्नाति यो नरः । अपि रोषयुतस्तस्य तक्षकः किं करिष्यति । क्षीरं नाम पायसमिति ।। अथ सुवृष्टियोगः- आषाढे शुक्लपक्षे च द्वितीया नवमीदिने । चन्द्रेज्य-भृगुवाराः स्युः सुवृष्टिश्च समर्घता ।। आषाढे पौर्णिमायां यत्तन्नक्षत्रं विचारयेत् । पूर्वाषाढे सुभिक्षं स्यान्मूलं दुर्भिक्षसूचकम् ।। उत्तराषाढके स्यातां पीडाकंटकसंहतीति । अथ विष्णुशयनोत्सवः- एकादश्यान्तु Z

१३ जुलाई१९ प्रातः५/४७

५ | सू.रा.शु. ३ | ४मं. बु. | २ | ६ | ७ | १ | बृ. चं.८ | ९ | १० | १२ | के.श. | ११

आषाढशुक्ल १२ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु(व)	गु(व)	शु.	श(व)	रा.	के.
रा.	२	७	३	३	७	२	८	२	८
अं.	२६	१०	१२	०९	२१	१७	२२	२३	२३
क.	२४	५३	५३	२१	४४	२२	४९	१२	१२
वि.	२८	०८	४१	३७	००	१६	३२	५९	५९
गतिः	५७	[illegible]	३८	२४	०५	७३	०४	३	३
	१३	१३	०७	५१	०३	३६	२५	११	११
नक्षत्र चरण	पुन.-२	अनु.-३	पुष्य-३	पुष्य-२	ज्ये.-२	आर्द्रा-४	पू.षा.-३	पुन.-१	पू.षा.-३

अं.	श्राव. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
17	श्राव.	बु	१	५८	२०	रा.	४	४१	उ.षा	४३	२८	रा.	१०	४४	वि.	५६	०१	बाल.	१५	५०	५	२१	६	२५	३२	४०		श्रावणे वर्जयेच्छाकं,श्रीशिवपूजनारम्भ:,दुर्गायात्राA
18	२	बृ.	२	६०	००	अहो	रा	त्र	श्र.	४९	५५	रा.	१	२०	प्री.	५७	२६	तै.	१७	४५	५	२२	६	२४	३२	३५		अशून्यशयनव्रतम्।
19	३	शु.	२	२	३९	दि.	६	५०	ध.	५६	४९	रा.	४	०६	आयु	५९	२६	ग.	६	५०	५	२२	६	२४	३२	३५	कुम्भे-१४/४३	भद्रा-१९/५७त:, पञ्चकारम्भ:१४/४३।
20	४	श.	३	९	१६	दि.	९	०४	शत	६०	००	अहो	रा	त्र	सौ.	६०	००	वि.	९	०४	५	२२	६	२४	३२	३५		भद्रा-९/०४ या., संकष्टीश्रीगणेश४व्रतम्।
21	५	र.	४	१५	१७	दि.	११	२९	शत	४	२२	दि.	७	०६	सौ.	१	५४	बाल.	११	२९	५	२२	६	२४	३२	३५	मीने-रा.३/२२	पुष्येऽर्क:- १९/२१, B
22	६	सो.	५	२१	२९	दि.	१	५९	पू.भा	११	५३	दि.	१०	०८	शो.	४	०८	तै.	१३	५९	५	२३	६	२४	३२	३३		नागपञ्चमी (बङ्गे), सोमवासरव्रतम्।
23	७	मं.	६	२७	१९	दि.	४	१९	उ.भा	१९	२१	दि.	१	०७	अति.	६	५४	वणि.	१६	१९	५	२३	६	२३	३२	३०		भद्रा-१६/१९त: रा.५/१५या., C
24	८	बु.	७	३२	०१	सा.	६	१२	रे.	२५	४१	दि.	३	४०	सु.	८	१३	ब.	१८	१२	५	२४	६	२३	३२	२७	मेषे-१५/४०	पञ्चकान्त:-१५/४०, कालाष्टमी, शीतलाष्टमी।
25	९	बृ.	८	३५	३३	रा.	७	३७	अ.	३०	५५	दि.	५	४६	धृ.	९	२२	बाल.	६	४४	५	२४	६	२३	३२	२७		स.सि.यो.१७/४६या.।
26	१०	शु.	९	३७	१८	रा.	८	१९	भ.	३४	२५	रा.	७	१०	शू.	९	०५	तै.	७	५८	५	२४	६	२२	३२	२५	वृषे-रा.१/२०	
27	११	श.	१०	३७	०४	रा.	८	१४	कृ.	३६	०८	रा.	७	५१	गं.	७	१८	वणि.	८	१६	५	२४	६	२२	३२	२५		भद्रा८/१६त:२०/१४या.स.सि.यो.१९/५१त:
28	१२	र.	११	३४	३९	रा.	७	१६	रो.	३५	४०	रा.	७	४०	वृ.	०२/५८	५०/५८	ब.	७	४५	५	२४	६	२२	३२	२५		कामदा११व्रतं (सर्वे.)।
29	१३	सो.	१२	३०	१६	दि.	५	३१	मृ.	३३	१५	सा.	६	४३	व्या	५२	०८	कौ.	६	२३	५	२५	६	२२	३२	२३	मिथुने-७/११	दूर्वादलेन११व्रतपारणं, सोमप्रदोषव्रतं,D
30	१४	मं.	१३	२४	०५	दि.	३	०३	आ.	२८	५९	दि.	५	०१	ह.	४४	०८	वणि.	१५	०३	५	२५	६	२२	३२	२३		भद्रा-१५/०३त: रा. ३/३०या., E
31	१५	बु.	१४	१६	१९	दि.	११	५७	पुन	२३	२४	दि.	२	४७	व.	३५	०१	श.	११	५७	५	२५	६	२१	३२	२०	कर्के-९/२०	श्राद्धादौ अमा.।
अमा.	१६	बृ.	३०	०७/५८	३३/२१	दि./रा.	०८/०४	२७/४६	पु.	१६	३६	दि.	१२	०४	सि.	२५	०६	ना.	८	२७	५	२६	६	२१	३२	१८		स्नान-दानादौ अमा, गुरुपुष्ययोग:१२/०४या., F

A गौरीपूजा। B स्त्री.-पुं.चं.-चं.हस्तिवाहनं नीरानाडी तदधिपश्शुक्रस्तेन मध्यमवृष्टियोग:। C स.सि.यो.१३/०७या. कर्के शुक्र: १२/३५। D स.सि.यो.१८/४३या.। E मासशिवरात्रिव्रतं, मिथुने बुध:-१२/४४त:। F बुध: मार्गी ९/०४।

Z स्वयोनीषु कुमारीष्वन्त्यजासु च । सख्यु: पुत्रस्य च स्त्रीषु गुरुतल्पसमं विदु: ।। मनुस्मृति:-११/५४-५८ ।। ग्रहगोचरफलानि- सूर्य: षट्त्रिदशस्थितस्त्रिदशषट्सप्ताद्यग श्चन्द्रमा:, जीव: सप्तनवद्विपञ्चमगतो वक्रार्कजौ षट्त्रिगौ । सौम्य: षट्द्विचतुर्दशाष्टमगत: सर्वेऽप्युपान्ते शुभा:, शुक्र: सप्तमषड्दशर्क्षसहित: शार्दूलवत् त्रासकृत् ।। बृ.सं.ग्रहगोचराध्याय: श्लो.सं. ४।। मध्यमाधिमासानयनम्- हीन: शकाब्दो गगनाग्निनागै ८३०र्नवेन्दु १९ भक्तो यदि शेषकं स्यात् । गुणेशशून्याष्टनृपेषु विश्वे ३, ११, ०, ८, १६, ५, १३, चैत्रादय: सप्तसदाधिमासा:।।

श्रीशिवपूजनारम्भ:-	१७जुलाई
नागपञ्चमी	२२..
कर्के शुक्र:	२३..
कामदा११व्रतं	२८..
गुरुपुष्ययोग:	१अग.

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.(व)	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	३	१०	३	३	७	२	८	२	८
अं.	०२	०७	१७	०५	२१	२५	२२	२२	२२
क.	५५	२०	२०	२३	११	५७	१८	५०	५०
वि.	०६	२७	२३	४१	४९	५३	५६	४३	४३
गति:	५७	७९१	३८	४१	०३	७३	०४	३	३
	१६	१०	०५	०६	५७	४४	१७	११	११
नक्षत्रं चरणं	पुन.-४	श्राव.-१	आश्लेषा.-१	पुष्य.-१	ज्ये.-२	पुन.-२	पू.षा.-३	पुन.-१	पू.षा.-३

२० जुलाई १९ प्रात: ५/४७

५ | रा.शु. ३ | ४ सू.बु.मं. | २ | ६ | ७ | १ | बृ.८ | चं. १० | १२ | ९श.के. | ११

श्रावणकृष्ण ४ शनिवासर:

विविधविषया:- कालशुद्धौ निषिद्धकार्याणि- वाप्यारामतडागकूपभवनारम्भप्रतिष्ठे व्रतारम्भोत्सर्गवधूप्रवेशनमहादानानि सोमाष्टके । गोदानाग्रयणप्रपाप्रथमकोपाकर्मवेदव्रतं नीलोद्वाहमथातिपन्न शिशुसंस्कारान् सुरस्थापनम् ।। दीक्षामौञ्जिविवाहमुण्डन मपूर्वं देवतीर्थेक्षणं, संन्यासाग्निपरिग्रहौ नृपतिसन्दर्शाभिषेकौ गमम् । चातुर्मास्यसमावृती श्रवणयोर्वेधं परीक्षां त्यजेद् वृद्धत्वास्तशिशुत्वइज्यसितयोर्न्यूनाधिमासे तथा ।। **महान्ति पञ्च पातकानि-** ब्रह्महत्या सुरापानं स्तेयं गुर्वङ्गनागम: । महान्ति पातकान्याहु: संसर्गश्चापि तै: सह ।। **ब्रह्महत्या समं कर्म-** अनृतञ्च समुत्कर्षे राजगामि च पैशुनम् । गुरोश्चालीकनिर्बन्ध: समानि ब्रह्महत्यया ।। **मद्यपान-समं कर्म-** ब्रह्मोज्झता वेदनिन्दा कौटसाक्ष्यं सुहृद्वध: । गर्हितान्नाद्ययोर्जग्धि: सुरापानसमानि षट् ।। **स्वर्णस्तेय-समं कर्म-** निक्षेपस्यापहरणं नराश्वरजतस्य च । भूमिवज्रमणीनां च रुक्मस्तेयसमं स्मृतम् ।। **गुरुपत्न्या सम्भोगसमं कर्म-** रेत: सेक: Z

२७ जुलाई१९ प्रात: ५/४५

५ | ४ सू.मं.बु.शु. | ३रा. | २चं. | ६ | ७ | १ | बृ.८ | ९ | १० | १२ | शा.के. | ११

श्रावणकृष्ण १० शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.(व)	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	३	१	३	३	७	३	८	२	८
अं.	०९	०२	२१	०१	२०	०४	२१	२२	२२
क.	३६	२९	४६	०४	४७	३४	४९	२८	२८
वि.	०८	४६	५७	३३	३८	२३	२८	२८	२८
गति:	५७	७९२	३८	२५	०२	७३	०४	३	३
	२०	२८	०५	१४	४६	५३	०४	११	११
नक्षत्रं चरणं	पुष्य.-२	कृत्ति.-२	आश्ले.-२	पुन.-४	ज्ये.-२	पुन.-४	पू.षा.-३	पुन.-१	पू.षा.-३

अं.	श्राव. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
02	१७	शु.	०२	४८	५१	रा.	१२	५८	श्ले.	९	२३	दि.	९	११	व्यति	१४	४६	बाल.	१४	५२	५	२६	६	२०	३२	१५	सिंहे-९/११	चन्द्रदर्शनं, छिन्नमस्तिका(चिन्तपूर्णी)दर्शनम्, A
03	१८	श.	०३	४०	०२	रा.	०९	२८	म.	०२ ५५	१८ ४३	प्रा. रा.	६ ३	२२ ४४	व.रि.	०४ ५४	३५ ३८	तै.	११	१३	५	२७	६	२०	३२	१३		ठाकुराईनजय.३, स्वर्णगौरीव्रतं३, हरियाली/B
04	१९	र.	०४	३१	५५	सा.	६	१३	उ.फा	४९	३७	रा.	१	१८	शि.	४५	१६	वणि.	०७	५०	५	२७	६	१९	३२	१०	कन्यायां९/०७	भद्रा-७/५०तः १८/१३या., वैनायकीC
05	२०	सो.	०५	२४	५४	दि.	३	२५	ह.	४४	५७	रा.	११	२६	सि.	३६	५५	बाल.	१५	२५	५	२७	६	१८	३२	०८		श्रीनागपञ्चमी, नागपूजा, सोमवासरव्रतम्।
06	२१	मं.	०६	१९	२१	दि.	१	१२	चि.	४१	५३	रा.	१०	१३	सा.	२९	५५	तै.	१३	१२	५	२८	६	१८	३२	०५	तुलायां२२/४९	कल्किजय.६।
07	२२	बु.	०७	१५	०७	दि.	११	३१	स्वा.	४०	१६	रा.	९	३४	शु.	२४	००	वणि.	११	३१	५	२८	६	१७	३२	०३		भद्रा-११/३१ तः २३/०१या., गोस्वामी D
08	२३	बृ.	०८	१२	३९	दि.	१०	३२	वि.	४०	१४	रा.	९	३४	शु.	१९	२३	ब.	१०	३२	५	२८	६	१६	३२	००	वृश्चिके-१५/३४	दूर्वाष्टमी,श्रीनयनादेवी,व्रजेश्वरीदेवीपूजनं(हि.प्र.),E
09	२४	शु.	०९	११	३३	दि.	१०	०६	अनु.	४१	२१	रा.	१०	०१	ब्र.	१५	५७	कौ.	१०	०६	५	२९	६	१६	३१	५८		स.सि.यो.२२/०१या., सिंहे भौमः रा.४/३२।
10	२५	श.	१०	११	५९	दि.	१०	१७	ज्ये.	४४	१०	रा.	११	०९	ऐं.	१३	३९	ग.	१०	१७	५	२९	६	१५	३१	५५	धनुषि-२३/०९	भद्रा-२२/३८तः। E स.सि.यो.२१/३४तः।
11	२६	र.	११	१३	४६	दि.	१०	५९	मू.	४८	२३	रा.	१२	५०	वै.	१२	२३	वि.	१०	५९	५	२९	६	१५	३१	५५		भद्रा-१०/५९या., पुत्रदा११व्रतं, F
12	२७	सो.	१२	१७	०५	दि.	१२	२०	पू.षा	५२	५३	रा.	२	३९	वि.	१२	१४	बाल.	१२	२०	५	३०	६	१४	३१	५०	मकरे-२१/१४	दूर्वादलेन११व्रतपारणं,सोमप्रदोष१२व्रतं (पुत्राप्तये)
13	२८	मं.	१३	२०	४५	दि.	१	४८	उ.षा	५८	४६	रा.	५	००	प्री.	१२	३८	तै.	१३	४८	५	३०	६	१३	३१	४७		Fगुरुः मार्गी १९/४५।
14	२९	बु.	१४	२५	३६	दि.	३	४४	श्र.	६०	००	प्रा.	५	३०	आयु	१३	३९	वणि.	१५	४४	५	३०	६	१३	३१	४७		भद्रा-१५/४४तः रा.४/५१ या., व्रताय१५।
15	३०	बृ.	१५	३१	११	दि.	५	५८	श्र.	०५	३४	प्रा.	७	४४	सौ.	१५	३३	ब.	१७	५८	५	३०	६	१२	३१	४५	कुम्भे-२१/१०	स्नान-दानादौ१५, रक्षाबन्धनं, संस्कृतदिवसः,G

A करपात्री२जय., कर्के बुधः-रा.५/३०। B मधुश्रावणी(मिथिलायां गुर्जरे च), आश्लेषाभेऽर्कः-१५/०७, स्त्री.-स्त्री.चं.-सू. मण्डूकवाहनं जलनाडी तदधिपो बुधस्तेन मध्यमोत्तमवृष्टियोगः। C श्रीगणेश४व्रतं, स.सि.यो.रा.-१/१८या.। D तुलसीदासजय.७, शीतला७। G श्रावणी उपाकर्म, झूलनयात्रा समाप्तिः, अमरनाथयात्रारम्भः, गायत्रीजय., त्रिसप्ततितमः (७३) स्वतन्त्रतादिवसः, पञ्चकारम्भः२१/१०तः।

नागपञ्चमीः- ०५ अग
तुलसीदासजय.- ०७,,
पुत्रदा११व्रतं:- ११,,
गायत्रीजय- १५,,
संस्कृतदिवसः- १५ ,,
श्रावणी उपाकर्मः-१५,,
स्वतन्त्रतादिवसः- १५ ,,

रक्षाबन्धनम्-
१५ अगस्त २०१९

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.(व)	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	३	४	३	३	७	३	८	२	८
अं.	१६	१२	२६	००	२०	१३	२१	२२	२२
क.	१७	४४	१३	००	३२	११	२१	०६	०६
वि.	४२	१८	३०	०८	०२	४७	५१	२२	२२
गतिः	५७	८१	३८	१४	०१	७३	०३	३	३
	२६	३४	०४	४८	३०	५९	४६	११	११
नक्षत्र चरण	पुष्य.-४	मघा.-४	आश्ले.-३	पुन.-४	ज्ये.-२	पुष्य.-३	पू.षा.-३	पुन.-४	पू.षा.-३

०३अगस्त १९प्रातः५/४७
चं.५, रा.३, ६, ४सू.मं.बु.शु., २, ७, १, ८ गु., १०, १२, ९ श.के., ११
श्रावणशुक्लपक्षः३ शनिवासरः

विविधविषयाः-रक्षाबन्धनम्- उदयव्यापिन्यां पूर्णिमायां रक्षाबन्धनं कार्यम्। कारयेच्चाक्षतैस्तद्वत्सिद्धार्थैर्हेमचर्चितैः। कार्पासैः क्षौमवस्त्रैर्वा विचित्रैर्मलवर्जितैः। पुरोधा नृपतेः रक्षां सम्यग् बध्नीत् मानवैः ।। तत्र मन्त्रः- येन बद्धो बली राजा दानवेन्द्रो महाबलः। तेन त्वां प्रतिबध्नामि रक्षे ! मा चल मा चल ।। ब्राह्मणैः क्षत्रियै-वैंश्यैः शूद्रैरन्यैश्च मानवैः। कर्त्तव्यो रक्षिकाबन्धो द्विजान् सम्पूज्य भक्तितः। अनेन विधिना यस्तु रक्षाबन्धनमाचरेत्। स सर्वदोषरहितः सुखी संवत्सरो भवेत् ।।

१०अगस्त१९ प्रातः५/४७
५ मं., ३रा., ६, ४ सू. बु. शु., २, ७, १, ८ चं. गु., १०, १२, ९ के.श., ११
श्रा.शुक्लपक्षः१० शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	३	७	४	३	७	३	८	२	८
अं.	२३	२०	००	०४	२०	२१	२०	२१	२१
क.	००	५०	४०	००	२५	५०	५६	४३	४३
वि.	०१	२३	०६	२८	२४	०१	४४	५७	५७
गतिः	५७	७५	३८	५९	००	७४	०३	३	३
	३२	२०	०६	२७	१२	०६	२१	११	११
नक्षत्र चरण	आश्ले-२	ज्ये.-२	मघा.-१	पुष्य.-१	ज्ये.-२	आश्ले-४	पू.षा.-३	पुन.-१	पू.षा.-३

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ भाद्रपदकृष्णपक्षः (दि. १६ अगस्ततः ३० अगस्त २०१९ ई. यावत्) सौम्य-याम्य-गोलायनेऽर्कः, वर्षर्त्तुः।

अं.	श्राव. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
16	३१	शु.	१	३७	०१	रा.	८	१९	ध.	१२	४२	दि.	१०	३६	शो.	१७	३०	बाल.	७	०८	५	३१	६	१२	३१	४३		दधि भाद्रपदे त्यजेत्।
17	भाद्र	श.	२	४३	०४	रा.	१०	४५	शत.	२०	०२	दि.	१	३२	अति.	१९	५८	तै.	९	३२	५	३१	६	११	३१	४०		अशून्यशयन२व्रतं, विन्ध्यवासिनीजयन्ती२, A
18	२	र.	३	४९	१५	रा.	१	१३	पू.भा	२७	३४	दि.	४	३३	सु.	२२	२२	वणि.	११	५९	५	३१	६	१०	३१	३८	मीने-०९/४८	भद्रा-११/५९तः रा.१/१३या., कज्जली३,B
19	३	सो.	४	५५	०३	रा.	३	३२	उ.भा	३४	५१	रा.	७	२७	धृ.	२४	४८	ब.	१४	२२	५	३१	६	०९	३१	३५		संकष्टीश्रीगणेश४व्रतं, बहुला४व्रतम्।
20	४	मं.	५	५९	५७	रा.	५	३१	रे.	४१	४२	रा.	१०	१३	शू.	२६	३९	कौ.	१६	३१	५	३२	६	०९	३१	३३	मेषे-२२/१३	पञ्चकसमा.२२/१३या.।
21	५	बु.	६	६०	००	अहो	रा	त्र	अ.	४७	३६	रा.	१२	३४	गं.	२८	०७	ग.	१८	२१	५	३२	६	०८	३१	३०		चन्दन/लहली/हलषष्ठीव्रतम्।
22	६	बृ.	६	४	०९	प्रा.	७	१२	भ.	५२	१९	रा.	२	२८	वृ.	२८	३७	वणि.	७	१२	५	३२	६	०७	३१	२७		भद्रा-७/१२तः १९/४४या., शीतला७व्रतम्।
23	७	शु.	७	६	५२	दि.	८	१७	कृ.	५५	३४	रा.	३	४६	ध्रु.	२७	४९	ब.	८	१७	५	३२	६	०६	३१	२६	वृषे-८/४७	श्रीकृष्णजन्माष्टमीव्रतं(स्मा.)।
24	८	श.	८	७	४७	दि.	८	४०	रो.	५६	५२	रा.	४	१८	व्या.	२५	५५	कौ.	८	४०	५	३३	६	०५	३१	२०		श्रीकृष्णजन्माष्टमीव्रतं(वैष्ण.), गोकुलाष्टमी, C
25	९	र.	९	६	४९	दि.	८	१७	मृ.	५६	२०	रा.	४	०५	ह.	२२	३७	ग.	८	१७	५	३३	६	०५	३१	२०	मिथुने-१६/११	भद्रा-१९/५१तः।
26	१०	सो.	१०	०४ ५९	४१ ११	प्रा. रा.	७ ५	२५ १३	आ.	५३	५५	रा.	३	०७	व.	१७	३४	वि.	७	२५	५	३३	६	०४	३१	१८		भद्रा-७/२५या., जया११व्रतं(स्मा.),D
27	११	मं.	१२	५२	२८	रा.	२	३२	पुन.	४९	३४	रा.	१	२३	सि.	१०	५४	कौ.	१५	५२	५	३३	६	०३	३१	१५	कर्के-१९/४९	जया११व्रतं(वैष्ण.), कूष्माण्डेन११व्रतपारणंE
28	१२	बु.	१३	४४	२२	रा.	११	१५	पु.	४३	४३	रा.	११	०३	व्यति	२ ५३	४३ ३७	ग.	१२	५३	५	३४	६	०२	३१	१०		भद्रा-२३/१५तः कूष्माण्डेन११व्रतपारणंF
29	१३	बृ	१४	३५	०२	रा.	७	३५	श्ले.	३६	३३	रा.	८	११	परि.	४३	२५	वि.	९	२५	५	३४	६	०२	३१	१०	सिंहे-२०/११	भद्रा-९/२५ या., अघोर१४व्रतम्।
30	१४	शु.	३०	२५	१३	दि.	३	३९	म.	२८	४८	सा.	५	०५	शि.	३२	३२	ना.	१५	३९	५	३४	६	०१	३१	०८		स्नान-दान-श्राद्धादौ कुशोत्पाटिनी अमा.G

A सिंहे शुक्रः-२०/२३तः, मघायां सिंहे चार्कः-१२/४७, स्त्री.-पुं.चं.-सू. मूषकवाहनं जलनाडी तदधिपो बुधस्तेन मध्यमवृष्टियोगः। **B** स.सि.यो.१६/३३तः। **C** स.सि.यो.रा.४/१८या.। **D** सिंहे बुधः १३/५५। **E**(स्मा.), अघोर१२व्रतं, वत्स१२व्रतम्। **F**(वैष्ण.) प्रदोष१३व्रतं, मासशिवरात्रि१३व्रतम्। **G**(मन्त्र-ॐहूँ फट्)।

Z विद्रुमञ्च ।। तोरणञ्च बलिनिभञ्च कुण्डलं सिंहपुच्छगजदन्तमञ्चकः ।त्र्यस्त्रि च त्रिचरणाभमर्दलो वृतमञ्चयमलाभमर्दलाः ।। **मुहूर्तचिन्तामणिः २ / ५९-६० ।।**
दशम्यां तिथौ- दशावतारप्रार्थना-मत्स्य-कूर्म-वराह-नृसिंह-वामन-परशुराम-राम-कृष्ण-बुद्ध-कल्किरिति । **प्रार्थना-**वेदानुद्धरते जगन्निवहते भूगोलमुद्बिभ्रते दैत्यान् दारयते बलिं छलयते क्षत्रक्षयं कुर्वते। पौलस्त्यं जयते हलं कलयते कारुण्यमातन्वते। म्लेच्छान्मूर्छयते दशाकृतिकृते कृष्णाय तुभ्यं नमः ।।

विन्ध्यवासिनीजय.१७ अग.
बहुलाचतुर्थी - १९ ,,
हलषष्ठीव्रतम् - २१ ,,
जया११व्रतं- २६ ,,
अघोर१४व्रतं- २९ ,,
कुशोत्पाटिनीअमा.- ३० ,,

श्रीकृष्णजन्माष्टमी
२३अगस्त(स्मा.)
२४अगस्त (वैष्ण.)

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.(व.)	रा.	के.
रा.	३	१०	४	३	०७	४	८	२	८
अं.	२९	१५	०५	१२	२०	००	२०	२१	२१
क.	४३	५९	०६	५७	२७	२९	३४	२१	२१
वि.	१२	००	५२	३६	५२	०४	४३	४२	४२
गतिः	५७	[illegible]	३८	२३	०१	७४	०२	३	३
	४१	०३	०७	०५	०५	१३	५१	११	११
नक्षत्र चरण	आश्ले.-४	शत.-३	मघा.-२	पुष्य.-३	ज्ये.-२	मघा.-१	पू.षा.-३	पुन.-१	पू.षा.-३

१७ अगस्त१९ प्रातः५/४७

६ | बु.सू. ४ | ५ शु. मं. | ३ रा. | ७ | ८ गु. | २ | ११ चं. | ९के. श. | १ | १० | १२

भाद्रकृष्णपक्षः २ शनिवासरः

विविधविषयाः-

जन्माष्टमी-निर्णयः- श्रावणे बहुले पक्षे कृष्णजन्माष्टमीव्रतम् । रात्रियुक्तां प्रकुर्वीत विशेषेणेन्दुसंयुतमिति।। तत्र- तिथ्यन्ते चोत्सवान्ते वा व्रती कुर्वीत पारणम् । यामत्रयोर्ध्वगामिन्यां प्रातरेव हि पारणमित्यादिना च स्मार्तगृहाश्रमीणां जन्माष्टमी।। **अन्यदपि-**अष्टमी-रोहिणी-युक्ता निशयर्द्धे यदि दृश्यते । मुख्यकाल इति ख्यातस्तत्र यातो हरिः स्वयम्। **पुराणान्तरेऽपि-** रोहिणी च यदा कृष्णे पक्षेऽष्टम्यां द्विजोत्तम ! जयन्ती नाम सा प्रोक्ता सर्वपापहरा तिथिः।। **जन्माष्टम्युपवासनिर्णयः-** कृष्णपक्षेऽष्टमी चैव कृष्णपक्षे चतुर्दशी । पूर्वविद्धैव कर्त्तव्या परविद्धा न कुत्रचित् । उपवासेषु राजेन्द्र ! एष धर्मस्सनातनः ।। **आकाशे अश्विन्यादिनक्षत्राणां स्थितिः-** अश्व्यादिरूपं तुरगाश्च योनि क्षरोन एणास्य मणिगृहञ्च । पृषत्कचक्रे भवनञ्च मञ्चः शय्याकरो मौक्तिक **Z**

२४ अग.१९ प्रातः५/४७

६ | ४बु. | ७ | ५ सू.मं.शु. | ३ रा. | ८ गु. | २ चं. | ९ | ११ | शा.के | १ | १० | १२

भाद्रकृष्णपक्षः ८ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.(व.)	रा.	के.
रा.	४	१	४	३	७	४	८	२	८
अं.	०६	११	०९	२५	२०	०९	२०	२०	२०
क.	२७	०४	३३	२६	३९	०८	१६	५७	५७
वि.	२६	०१	५२	०५	२२	५१	२१	२६	२६
गतिः	५७	[illegible]	३८	[illegible]	२	७४	०२	३	३
	५१	१३	१०	३३	२२	१८	१९	११	११
नक्षत्र चरण	मघा.-२	रोहि.-१	मघा.-३	आश्ले.-३	ज्ये.-२	मघा.-३	पू.षा.-३	पुन.-१	पू.षा.-३

अं.	भाद्र. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
31	१५	श.	१	१५	०८	दि.	११	३७	पू.फा	२०	५०	दि.	१	५४	सि.	२१	२५	ब.	११	३७	५	३४	६	००	३१	०५	कन्या-१९/१०	चन्द्रदर्शनं, पू.फा.भेऽर्कः ८/५५, स्त्री.-स्त्री.A
सित.	१६	र.	२	०५ ५६	३८ ५३	दि. रा.	७ ४	४९ ११	उ.फा	१३	३१	दि.	१०	५८	सा.	१०	५७	तै.	१८	००	५	३४	५	५९	३१	०३		वराहावतारः, गौरी३, हरितालिका३(तीज)व्रतं,B
2	१७	सो.	४	४९	२६	रा.	१	२१	ह.	६	४०	दि.	८	१५	शु.	०० ५१	४७ ३४	वणि.	१४	४६	५	३५	५	५८	३०	५८	तुला-१९/११	भद्रा-१४/४६ तः रा. ०१/२१ या., वैनायकीC
3	१८	मं.	५	४३	४२	रा.	११	०४	चि.	०१ ५७	२३ ४४	प्रा. रा.	६ ४	०८ ४१	ब्र.	४३	३२	ब.	१२	१२	५	३५	५	५८	३०	५८		ऋषिपञ्चमी, गुरुपञ्चमीव्रतं(उत्कले) सम्वत्सरीD
4	१९	बु.	६	४९	४७	रा.	१	३०	वि.	५६	०५	रा.	४	०१	ऐं.	३७	४७	कौ	१२	१७	५	३५	५	५६	३०	५३	वृश्चिके-२२/११	लोलार्क६व्रतं, ललिता/चन्दन६व्रतं, स.सि.यो.E
5	२०	बृ.	७	३८	०२	रा.	८	४८	अनु.	५६	०४	रा.	४	०१	वै.	३२	५५	ग.	११	०९	५	३५	५	५६	३०	५२		भद्रा-२०/४८तः, ललिता७(बङ्गे), स.सि.यो.F
6	२१	शु.	८	३८	००	रा.	८	४८	ज्ये.	५८	०९	रा.	४	५२	वि.	२९	३६	वि.	८	४८	५	३६	५	५५	३०	४८	धनुषि-रा.४/५२	भद्रा-०८/४८या., दूर्वाष्टमी, राधाष्टमी, G
7	२२	श.	९	३९	४४	रा.	९	३०	मू.	६०	००	अ	हो-	रात्र	प्री.	२७	५६	बाल.	९	०९	५	३६	५	५४	३०	४५		श्रीनन्दानवमीव्रतं, श्रीमद्भागवतसप्ताहारम्भः, H
8	२३	र.	१०	४३	०४	रा.	१०	५०	मू.	१	४९	प्रा.	६	२०	आयु	२७	३२	तै.	१०	१०	५	३६	५	५३	३०	४२		महारविवारव्रतम्। Hदशावतार१०व्रतम्।
9	२४	सो	११	४७	४२	रा.	१२	४१	पू.षा	७	००	दि.	८	२४	सौ.	२८	२०	वणि.	११	४५	५	३६	५	५२	३०	४०	मकरे-१५/०१	भद्रा-११/४५तः रा.१२/४१या., पद्मा/कर्माI
10	२५	मं.	१२	५३	०५	रा.	२	५०	उ.षा	१३	१५	दि.	१०	५४	शो.	२९	३३	ब.	१३	४५	५	३६	५	५१	३०	३८		कूष्माण्डेन११व्रतपारणं, वामन१२व्रतं, J
11	२६	बु.	१३	५९	०६	रा.	५	१५	श्र.	२०	१६	दि.	१	४३	अति	३१	३६	कौ	१६	०२	५	३७	५	५०	३०	३३	कुम्भे-रा.२/३१	पञ्चकारम्भः रा.२/३१तः, प्रदोष१३व्रतम्।
12	२७	बृ.	१४	६०	००	अ	हो-	रात्र	धनि.	२७	१८	दि.	३	२०	सु.	३३	४२	ग.	१८	२९	५	३७	५	४९	३०	३०		श्रीअनन्तचतुर्दशीव्रतम्।
13	२८	शु.	१४	५	१७	दि.	७	४४	शत.	३४	४९	रा.	७	३३	धृ.	३६	००	वणि.	७	४४	५	३७	५	४८	३०	२८		भद्रा-७/४४तः २०/५५या., व्रताय पूर्णिमा, K
14	२९	श.	१५	११	१३	दि.	१०	०७	पू.भा	४२	१६	रा.	१०	३२	शू.	३८	१८	ब.	१०	०७	५	३८	५	४७	३०	२३	मीने-१५/४७	स्नान-दानादौ१५महालयारम्भः।

A सू.-सू. अश्ववाहनं जलनाडी तदधिपो बुधस्तेन अल्पवृष्टियोगः। B मोहर्रम१, स.सि.यो.२२/५८या.। C श्रीगणेश४व्रतं, (अद्य चन्द्रदर्शनं निषिद्धम्)। D व्रतं(जैनानाम्)। E रा.४/०१तः,कन्यायां बुधः रा.४/४६ F रा.४/०१या.। G महालक्ष्मीव्रतारम्भः१६दिनात्मकः। I ११व्रतं (सर्वे.), कन्यायां शुक्रः रा.१/२४। J अगस्त्योदयः-८/४२, । K उ.फा.भेऽर्कः रा.२/३७, स्त्री.-पुं.सू.-चं. शिखिवाहनं नीरानाडी तदधिपश्शुक्रस्तेन प्रचुरवृष्टियोगः।

विविधविषयाः- हरितालिकाव्रतनिर्णयः- भाद्रे मासि सिते पक्षे तृतीया हस्तसंयुता ।तदनुष्ठानमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ।। तत्र मन्त्रः-ॐ नमः शिवाय शान्ताय पञ्च-वक्त्राय शूलिने । नन्दिभृङ्गिमहाव्यालगणयुक्ताय सम्भवे ।। शिवायै हरकान्तायै प्रकृत्यै सृष्टिहेतवे । नमस्ते ब्रह्मचारिण्यै जगद्धात्र्यै नमो नमः।। संसार-भयसंतापात् त्राहि मां सिंहवाहनी। येन कामेन देवी त्वं पूजयामि महेश्वरि ! ।। राजसौभाग्यसम्पत्तिं देहि मामम्ब ! पार्वति ! ।। भाद्रशुक्लचतुर्थ्यां चन्द्रदर्शनफलम्- सिंहादित्ये शुक्लपक्षे चतुर्थ्यां चन्द्रदर्शनम् । मिथ्याभिदूषणं कुर्यात्तस्मात्पश्येन्न तं तदा ।। कृते चन्द्रदर्शने जपनीयो मन्त्रः-सिंहः प्रसेनमवधीत् सिंहो जाम्बवता हतः । सुकुमारक! मा रोदीस्तव ह्येष स्यमन्तकः ।।अगस्त्योदयकालनिर्द्धारणम्-संख्याविधानात्प्रतिदेशमस्य विज्ञाय संदर्शनमादिशेज्ज्ञः। तच्चोज्जयिन्यामगतस्य कन्यां भागैः स्वराख्यैः स्फुटभास्करस्य।। बृ.सं.अग.चाराध्याये, श्लो.सं.-१५।।

हरितालिकाव्रतं- ०१सित.
ऋषिपञ्चमी- ०३,,
महालक्ष्मीव्रतारम्भः-०६,,
महारविवारव्रतं- ०७,,
श्रीअनन्त१४व्रतं- १२ ,,
महालयारम्भः- १४,,

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	४	४	४	४	७	४	८	२	८
अं.	१३	२१	१४	०९	२०	१७	२०	२०	२०
क.	१२	२१	०१	१३	५९	४९	०२	३७	३७
वि.	५१	१७	१२	४२	४२	१६	०१	११	११
गतिः	५८	[illegible]	३८		०३	७४	०१	३	३
	०१	२३	१३	१४	३७	२४	४१	११	११
नक्षत्र चरण	मघा.-१	पू.फा.-३	पू.फा.-१	पुष्य.-२	चि.-२	पू.फा.-२	पू.षा.-३	मृग.-१	पू.षा.-३

३१ अग.१९ प्रातः ५/४७
६ | ४ | ५ मं.शु. सू.बु.चं. | ३ रा. | ७ | ८ | २ | ९ गु. | ११ | १ | के.श. १० | १२
भाद्रशुक्लपक्षः१ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं	बु.	गु.	शु.	श(व)	रा.	के.
रा.	४	८	४	४	७	४	८	२	८
अं.	१९	००	१८	२२	२१	२६	१९	२०	२०
क.	५९	२५	२८	४४	२८	३०	५२	१४	१४
वि.	३५	४६	५६	०४	३३	१३	०५	५५	५५
गतिः	५८	[illegible]	३८	[illegible]	०४	७४	०१	३	३
	१३	११	१७	४९	४७	२८	०३	११	११
नक्षत्रचरण	पू.फा.-२	मूल.-१	पू.फा.-२	पू.फा.-३	चि.-२	पू.फा.-४	पू.षा.-२	मृग.-१	पू.षा.-३

७ सित.१९ प्रातः५/४७
६ | ४ | ५ सू.शु.बु. मं. | ३ रा. | ७ | ८ गु. | २ | ९के. | ११ | १ | श.चं. १० | १२
श्रावणशुक्लपक्षः९ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श(व)	रा.	के.
रा.	४	१०	४	५	७	५	०८	२	८
अं.	२६	२४	२२	०५	२२	०५	१९	१९	१९
क.	४७	५०	५७	२३	०५	११	४६	५२	५२
वि.	४३	४५	०९	०७	२९	३६	४७	४०	४०
गतिः	५८	[illegible]	३८	[illegible]	०५	७४	००	३	३
	२६	२५	२१	५६	५४	३१	२३	११	११
नक्षत्रचरण	उ.फा.-४	पू.भा.-२	पू.भा.-३	उ.फा.-३	चि.-२	उ.फा.-३	पू.षा.-२	आर्द्रा.-४	पू.षा.-२

१४ सित.१९ प्रातः५/४७
७ | ६ शु.बु. | ५मं. सू. | ४ | ८ गु. | ९ श.के. | ३ रा. | १० | १२ | २ | ११ चं. | १
भाद्रशुक्लपक्षः१५ शनिवासरः

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ आश्विनकृष्णपक्ष: (दि. १५ सितम्बरत: २८ सितम्बर २०१९ ई. या.) सौम्य-याम्यगोलायनेऽर्क: वर्षर्तु:, कन्यार्कत: शरदृतु:।	58

अं.	भाद्र. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
15	३०	र.	१	१७	१७	दि.	१२	३३	उ.भा	४९	३२	रा.	१	२७	गं.	४०	३०	कौ.	१२	३३	५	३८	५	४७	३०	२३		दुग्धमश्वियुजे त्यजेत्, प्रतिपच्छ्राद्धं, A
16	३१	सो.	२	२२	५२	दि.	२	४७	रे.	५६	०४	रा.	४	०४	वृ.	४२	१९	ग.	१४	४७	५	३८	५	४६	३०	२०	मेषे-रा.४/०४	भद्रा-रा.३/४३ त:, पञ्चकान्त: रा.४/०४,B
17	आ.	मं	३	२७	३३	दि.	४	३९	अ.	६०	००	अहो	रा	त्र	ध्रु.	४३	३२	वि.	१६	३९	५	३८	५	४५	३०	१८		भद्रा-१६/३९या., तृतीयश्राद्धं, संकष्टीC
18	२	बु.	४	३१	२५	रा.	६	१२	अ.	२	०३	प्रा.	६	२७	व्या.	४४	१०	बाल.	१८	१२	५	३८	५	४४	३०	१५		चतुर्थीश्राद्धं, धनुषि शनि: मार्गी ८/४९।
19	३	बृ.	५	३४	१०	रा.	७	१८	भ.	६	५५	दि.	८	२४	ह.	४३	३६	कौ.	०६	४५	५	३८	५	४३	३०	१२	वृषे-१४/४७	पञ्चमीश्राद्धम्।
20	४	शु.	६	३५	५१	रा.	७	५८	कृ.	१०	४७	दि.	९	५७	व.	४२	४६	ग.	०७	३८	५	३८	५	४२	३०	१०		भद्रा-१९/५८त:, षष्ठीश्राद्धम्।
21	५	श.	७	३७	०४	रा.	८	२९	रो.	१२	२४	दि.	१०	३७	सि.	४०	१९	वि.	०८	१३	५	३९	५	४१	३०	०५	मिथुने-२३/००	भद्रा-८/१३या., सप्तमीश्राद्धं, D
22	६	र.	८	३४	३२	रा.	७	२८	मृ.	१४	२३	दि.	११	२४	व्यति	३६	४३	बाल.	०७	५८	५	३९	५	४०	३०	०३		अष्टमीश्राद्धं, जीवितपुत्रिकाव्रतं, अन्वष्टकाश्राद्धं,E
23	७	सो.	९	३१	३०	रा.	६	१५	आ.	१३	५३	दि.	११	१२	वरि.	३१	५८	तै.	०६	५१	५	३९	५	३९	३०	००	कर्के-रा.४/३१	भद्रा-रा.५/१५त:, नवमीश्राद्धं, मातृनवमी, F
24	८	मं.	१०	२६	३२	दि.	४	१६	पुन.	११	३४	दि.	१०	१७	प.	२५	३७	वि.	१६	१६	५	३९	५	३८	२९	५८		भद्रा-१६/१६या., दशमीश्राद्धम्।
25	९	बु.	११	२०	१७	दि.	१	४७	पु.	७	४६	दि.	८	४६	शि.	१८	००	बाल.	१३	४७	५	४०	५	३८	२९	५५		इन्दिरा११व्रतं, एकादशीश्राद्धं, द्वादशीश्राद्धं, G
26	१०	बृ.	१२	१२	२८	दि.	१०	३९	श्ले	०२ ५५	२९ ००	प्रा. रा.	६ ३	४० ४०	सि.	०९ ५९	११ २१	तै.	१०	३९	५	४०	५	३७	२९	५३	सिंहे-६/४०	त्रयोदशीश्राद्धं, संन्यासी-यति-वैष्णवानां श्राद्धं,H
27	११	शु.	१३	०३ ५४	४६ १२	प्रा. रा.	७ ३	१० २१	पू.फा	४९	४०	रा.	१	३२	शु.	४९	०४	वि.	१७	१५	५	४०	५	३६	२९	५०		भद्रा-७/१०त: १७/१५या., मासशिवरात्रि:I
28	१२	श.	३०	४४	३१	रा.	११	२८	उ.फा	४१	०२	रा.	१०	०५	शु.	३९	२४	चतु.	१३	२४	५	४०	५	३५	२९	४८	कन्या-६/४०	स्नान-दान-श्राद्धादौ अमा., सर्वपितृश्राद्धं, J

A अशून्यशयन२व्रतं, स.सि.यो.१/२७। **B** द्वितीयश्राद्धम्। **C** श्रीगणेश४व्रतं, विश्वकर्मा पूजा, स.सि.यो.(अहो.) कन्याभेऽर्क: १२/४५। **D** स.सि.यो.१०/३७या.। **E** महालक्ष्मीव्रतसमाप्ति:। **F** जीवितपुत्रिकाव्रतपारणम्। **G** कन्यायां भौम: ५/५३। **H** गुडेन११व्रतपारणं, प्रदोषव्रतम्। **I** १४, चतुर्दशीश्राद्धं, शस्त्राग्निहतानाम् अज्ञाततिथीनां श्राद्धं, हस्तेऽर्क:-१८/०७, स्त्री-स्त्री, सू.-सू., मूषकवाहनं, जलनाडी, तदधिपो बुधस्तेन सामान्यवृष्टियोग:। **J** दौहित्रकर्तृकमातामहादिश्राद्धं, पितृविसर्जनं, महालयासमाप्ति:, पापवारान्विते दर्शे दुर्भिक्षञ्च प्रजाभयम्।

अशून्यशयनव्रतं१५सित.
विश्वकर्मा पूजा- १७,,
महालक्ष्मीव्रतसमा.-२२,,
इन्दिरा११व्रतम्- २५,,
पितृविसर्जनम्- २८,,
महालयासमाप्ति:-२८,,

जीवितपुत्रिकाव्रतम्
२२ सितम्बर१९.

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.(व)	रा.	के.
रा.	५	१	४	५	७	५	८	२	८
अं.	०३	२०	२७	१७	२२	१३	१९	१९	१९
क.	३७	१९	२५	०८	५०	५३	४६	३०	३०
वि.	२३	५०	५५	१७	०१	१८	१४	२५	२५
गति:	५८	[illegible]	३८	[illegible]	०६	७४	००	३	३
	३९	४३	२७	३७	५८	३३	१९	११	११
नक्षत्र चरण	उ.फा.-३	रोहि.-४	उ.फा.-२	हस्त-३	ज्ये.-२	हस्त.-२	पू.षा.-२	आर्द्रा-४	पू.षा.-२

२१ सित.१९ प्रात:५/४७

७ | ६ सू. बु.शु. | मं. ५ | ४ | ८ बृ. | ३ | ९ के. | रा. | १० श. | १२ | २ चं. | ११ | १

आश्विनकृष्ण ७ शनिवासर:

विविधविषया:- गोचरे राहु-केत्वो: राशिसञ्चारफलम्- राहुर्जन्मगतो भयञ्च कलहं सौभाग्यमानक्षयं वित्तभ्रंशमहासुखं नृपभयं चार्थक्षयं यच्छति । सन्तापं कलहञ्च वित्तमधिकं शीघ्रं विनाशं नृणां केतोस्तत्फलमेव राशिषु वदेच्छंसन्ति गर्गादय:।। **अथ श्रेष्ठव्रतानि**-ब्रह्मचर्यञ्च शौचञ्च सत्यमामिषवर्जनम् । व्रतेष्वेतानि चत्वारि वरीयानीति निश्चय: ।। **सत्यमहिमा**- सत्यं साधुतप: श्रुतं च परमक्लेशादिभिर्वर्जितम् ।। स्वाधीनञ्च सुदुर्लभञ्च जगत: साधारणं भूषणम् । साधूनां निकष: सतां कुलधनं सर्वाश्रमाणां बलम्। यन्म्लेच्छोऽप्यभिधाय गच्छति दिवं सन्त्यज्य तिष्ठेत्कथम् ? ।। **गोचरे शन्यादिपापग्रहाणां सञ्चारफलम्**:- द्विजन्मनि पञ्चमसप्तमगाचतुराष्टकद्वादशधर्मयुता: । धनधान्यहिरण्यविनाशकरा रविराहुशनैश्चरभूमिसुता:।।

२८ सित.१९ प्रात:५/४७

७ | ६ मं. सू.बु.शु. | ५ चं. | ४ | ८ गु. | ३ रा. | ९ के. | १० श. | १२ | २ | ११ | १

आश्विनकृष्ण:३०शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु	श.	रा.	के.
रा.	५	४	५	५	७	५	८	२	८
अं.	१०	२९	०१	२८	२३	२२	१९	१९	१९
क.	२८	३९	५५	०४	४१	३५	५०	०८	०८
वि.	३७	२६	१९	२६	४०	१३	३१	०९	०९
गति:	५८	[illegible]	३८	[illegible]	०७	७४	०१	३	३
	५३	३१	२३	५७	५६	३५	०१	११	११
नक्षत्र चरण	हस्त-१	उ.फा.-१	उ.फा.-२	चित्रा.-२	ज्ये.-३	हस्त-४	मूल-४	आर्द्रा-४	पू.षा.-३

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ आश्विनशुक्लपक्ष: (दि. २९ सितम्बरत: १३ अक्तुबर २०१९ ई. यावत्) सौम्ययाम्यगोलायनेऽर्क: शरदृतु:।

अं.	अभि प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
29	१३	र.	१	३५	०८	रा.	७	४४	ह.	३३	३४	रा.	७	०७	ब्र.	२७	३२	किं.	९	३६	५	४१	५	३४	२९	४३		शारदीयनवरात्रारम्भ:, कलशस्थापनं, ध्वजारोपणं,A
30	१४	सो.	२	२६	३१	दि.	४	१७	चि.	२६	४८	दि.	४	२४	ऐं.	१७	२०	बाल.	५	५९	५	४१	५	३३	२९	४०	तुला.प्रा.५/४५	चन्द्रदर्शनं, पट्टोदरं द्वितीयायां केशसंयमहेतवे ।
[illegible]	१५	मं.	३	१९	२४	दि.	१	२७	स्वा.	२१	२१	दि.	२	१३	वै.	०८/५९	०२/५६	ग.	१३	२७	५	४१	५	३२	२९	३८		भद्रा-रा.१२/२३त:, दर्पणञ्च तृतीयायां B
02	१६	बु.	४	१४	०४	दि.	११	१९	वि.	१७	४१	दि.	१२	४५	प्री.	५३	१६	वि.	११	१९	५	४१	५	३१	२९	३५	वृश्चि.-७/०७	भद्रा-११/१९या., वैनायकीश्रीगणेश४व्रतं, C
03	१७	बृ.	५	१०	४८	दि.	१०	००	अनु	१५	४६	दि.	११	५९	आयु	४८	३९	बाल.	१०	००	५	४१	५	३१	२९	३५		उपाङ्गललिता५व्रतं, पञ्चम्यामङ्गराजञ्च शक्त्या D
04	१८	शु.	६	०९	३८	दि.	९	३३	ज्ये.	१६	०७	दि.	१२	०९	सौ.	४५	२८	तै.	९	३३	५	४२	५	३०	२९	३०	धनुषि-१२/०९	बिल्वाभिमन्त्रणं षष्ठ्यां, षष्ठ्यां बिल्वतरौ बोधं E
05	१९	श.	७	१०	२५	दि.	९	५२	मू.	१८	२६	दि.	०१	०४	शो.	४३	५१	वणि.	९	५२	५	४२	५	२९	२९	२७		भद्रा-९/५२ त:,२२/२७या., महासप्तमीव्रतं, F
06	२०	र.	८	१३	२०	दि.	११	०२	पू.षा	२२	५०	दि.	२	५०	अति	४४	००	बव.	११	०२	५	४२	५	२८	२९	२५	मकरे-२१/१८	महाष्टमीव्रतं, दुर्गाष्टमी, उपोषणमथाष्टम्यात्मशक्त्या G
07	२१	सो.	९	१७	५०	दि.	१२	५०	उ.षा	२७	२८	सा.	४	४१	सु.	४४	४५	कौ.	१२	५०	५	४२	५	२७	२९	२३		महानवमीव्रतं, होमादिकञ्च नवम्यामुग्रचण्डाया: H
08	२२	मं.	१०	२३	१७	दि.	१	०२	श्र.	३५	२७	रा.	७	५४	धृ.	४६	२८	ग.	१३	०२	५	४३	५	२६	२९	१८		भद्रा-रा.३/१८त:, नवरात्रव्रतपारणं, विजया I
09	२३	बु.	११	२९	३९	सा.	५	३५	धनि.	४२	४६	रा.	१०	४९	शू.	४८	५०	वि.	१७	३५	५	४३	५	२५	२९	१५	कुम्भे-९/२१	भद्रा-१७/३५या., पापाङ्कुशा११व्रतं, J
10	२४	बृ.	१२	३६	०३	रा.	८	०८	शत.	५०	३३	रा.	१	५६	गं	५१	१६	ब.	६	५१	५	४३	५	२४	२९	१२		गुडेन११व्रतपारणं, पद्मनाभ१२व्रतंम्।
11	२५	शु.	१३	४२	१२	रा.	१०	३६	पू.भा	५७	५४	रा.	४	५३	वृ.	५३	३३	कौ.	९	२२	५	४३	५	२४	२९	१२	मीने-२२/०९	प्रदोष१३व्रतं, चित्रायामर्क:-७/५८, स्त्री.-पु., K
12	२६	श.	१४	४८	०३	रा.	१२	५७	उ.भा	६०	००	अ-हो-	रा-	त्र	ध्रु.	५५	३९	ग.	११	४६	५	४४	५	२३	२९	०८		भद्रा-रा.१२/५७ त:।
13	२७	र.	१५	५३	०९	रा.	३	००	उ.भा	०४	५५	दि.	७	४२	व्या.	५७	००	वि.	१३	५८	५	४४	५	२२	२९	०५		भद्रा-१३/५८या., स्नान-दान-व्रतादौ पुण्यतमा L

A केशसंस्कारद्रव्याणि प्रदद्यात् प्रतिपद्दिने। देव्याऽऽगमनं गजोपरि, तत्फलं जलवृष्टिकरं, स.सि.यो.०९/०७या., तुलायां **बुध**:-१२/४१। **B** सिन्दुरालक्तकं तथा। **C** मधुपर्कं चतुर्थ्यान्तु तिलकं नेत्रं मण्डनं, गांधी/शास्त्रीजय., स.सि.यो.१२/४५त:। **D** लक्षणानि च, स.सि.यो.११/५९या.। **E** सायं सन्ध्यासु कारयेत्। **F** मूले सरस्वत्याऽऽवाहनं, पत्रिकाप्रवेश:, निशापूजा, तुलायां **शुक्र**: रा.५/५६। **G** र्थपूजनम्, अन्नपूर्णापरिक्रमा। **H** पूजा कुर्यात् बलिं तथा, उत्तरेण नवम्याञ्च बलिभि: पूजयेच्छिवाम्। **I** दशमी, दशहरा, दुर्गाविसर्जनं, जयन्तीग्रहणं अपराजितापूजनं, नीलकण्ठदर्शनं, सीमोल्लङ्घनं, बौद्धावतार:, माधवाचार्यजय.। **J** पञ्चकारम्भ:-९/२१त:। **K** सू.-चं. मण्डूकवाहनं नीरानाडी तदधिपश्शुक्रस्तेन उत्तमवृष्टियोग:। **L** पूर्णिमा, शरद् पूर्णिमा, कोजागरा, वाल्मीकिजय., कार्तिकस्नान-दान-व्रतनियमाद्यारम्भ:, आकाशे दीपदानम्।

Z त्रैलोक्येऽपि सुदुर्लभा ।। **अपि च**- श्रावणी दुर्गनवमी दूर्वा चैव हुताशनी । पूर्वविद्धा प्रकर्त्तव्या शिवरात्रेर्बलेर्दिनमिति -हेमाद्रौ ।। **विजयादशमी**-उदये दशमी किञ्चित् सम्पूर्णैकादशी यदि । श्रवणर्क्षं यदा काले सा तिथिर्विजयाभिधा ।। नवरात्रपारणं दशम्यां कार्यम् ।

नवरात्रारम्भ:	२९ सित.
महाष्टमीव्रतं:-	६ अक्तु.
महानवमीव्रतं:-	७ ,,
विजयादशमी:-	८ ,,
पापांकुश११व्रतं:-	९ ,,
चित्रायामर्क:	११ ,,
वाल्मिकीजय:-	१३ ,,
कोजगरा	

शारदीय-नवरात्रारम्भ: २९सितम्बर१९

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	५	८	५	६	७	६	८	२	८
अं.	१७	०९	०६	०८	२४	०१	१९	१८	१८
क.	२१	२१	२५	१४	३९	१७	५९	४५	४५
वि.	२९	२७	२५	१५	५४	१६	३७	५४	५४
गति:	५९	७५८	३८	८३	०८	७४	१	३	३
	०७	०९	३८	११	४९	३५	४१	११	११
नक्षत्र चरण	हस्त.-३	मू.-३	उ.फा.-३	स्वाती.-१	ज्ये.-३	चित्रा.-३	पू.षा.-२	आर्द्रा.-४	पू.षा.-२

०५ अक्तु.१९ प्रात:५/४७

शु.बु. ७
८ गु.
सू.मं. ६
५८ ४
९चं. श.के.
३ रा.
१० १२ २
११ १

आश्विनशुक्लपक्ष: ७ शनिवासर:

विविधविषया:- दुर्गाऽऽगमनयानविचार:-शशिसूर्ये गजारुढा शनिभौमे तुरङ्गमे । गुरौ शुक्रे च दोलायां बुधे नौका प्रकीर्त्तिता ।। **तत्फलम्**-गजे च जलदा देवी क्षत्रभङ्गस्तुरङ्गमे। नौकायां सर्वसिद्धि: स्याद्दोलायां मरणं ध्रुवम् । **विजयादशम्यां देव्या गमनयानफलम्**- शशिसूर्यदिने यदि सा विजया महिषा गमने रुजशोककरा । शनिभौमदिने यदि सा विजया चरणायुधयानकरी विकला । बुधशुक्रदिने यदि सा विजया गजवाहनगा शुभवृष्टिकरा । सुरराजगुरौ यदि सा विजया नरवाहनगा शुभसौख्यकरा ।। **बलिदानविषये**- ब्राह्मणेन सदा देयं कुष्माण्डं बलिकर्मणि । श्रीफलं वा सुराधीशच्छेदनं नैव कारयेत् । **महाष्टमीनिर्णय**:- महाष्टमी परयुता ग्राह्या । तद्यथा- शुक्लपक्षेऽष्टमी चैव शुक्लपक्षे चतुर्दशी । पूर्वविद्धा न कर्तव्या कर्तव्या परसंयुतेति **ब्रह्मवैवर्ते** । **महानवमीनिर्णय**:-अष्टमी नवमीयुक्ता नवमी चाष्टमी युता इति पद्मे । अश्वियुक्शुक्लपक्षे याऽष्टमी मूलेन संयुता । सा महानवमी प्रोक्ता **Z**

१२ अक्तु.१९ प्रात:५/४७

७बु.शु. ५
६ सू.मं.
८ गु. ४
९ श.के.
रा.३
१० १२ चं. २
११ १

आश्विनशुक्ल.१४शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	५	११	५	६	७	६	८	२	८
अं.	२४	०३	१०	१७	२५	०९	२०	१८	१८
क.	१६	३८	५६	३२	४४	५९	१३	२३	२३
वि.	०१	३७	१५	४७	०९	२१	२६	३८	३८
गति:	५९	७५८	३८	७४	०९	७४	०२	३	३
	२१	१८	४५	४१	३९	३५	२२	११	११
नक्षत्र चरण	चित्रा-१	उ.भा.-१	हस्त-१	स्वाती-४	ज्ये.-३	स्वा.-१	पू.षा.-३	आर्द्रा-४	पू.षा.-३

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ कार्तिककृष्णपक्षः (दि.१४ अक्तुबरतः २८ अक्तुबर २०१९ ई.यावत्) सौम्य-याम्यगोलायनेऽर्कः शरदृतुः, तुलार्कतो याम्यगोलः।

अं.	[illegible]	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
14	२८	सो.	१	५७	१६	रा.	४	३८	रे.	११	१५	दि.	१०	१४	ह.	५७	४९	बाल.	१६	१९	५	४४	५	२१	२९	०३	मेषे-१०/१४	कार्तिकि द्विदलं त्यजेत्, तुलस्याः विष्णोश्च पूजनं, A
15	२९	मं.	२	६०	००	अ-हो-	रा-	त्र	अ.	१६	३८	दि.	१२	२४	व.	५८	०४	तै.	१७	४७	५	४५	५	२०	२८	५७		अशून्यशयन२व्रतं, स.सि.यो.२२/२४या.।
16	३०	बु.	२	००	२९	प्रा.	५	५७	भ.	२१	११	दि.	०२	१३	सि.	५७	१९	ग.	५	५७	५	४५	५	२०	२८	५७	वृषे-२०/३४	भद्रा-१८/२३तः, स.सि.यो.१४/१३तः।
17	कार्ति.	बृ.	३	०२	४३	प्रा.	६	५०	कृ.	२४	४४	दि.	०३	३९	व्यति	५५	५२	वि.	६	५०	५	४५	५	१९	२८	५५		भद्रा-६/५०या., संकष्टीश्रीगणेश४व्रतं, करवा B
18	२	शु.	४	०३	४३	दि.	७	१५	रो.	२६	४९	दि.	०४	३०	वरि.	५३	२८	बाल.	७	१५	५	४६	५	१८	२८	५०	मिथुने-रा.४/५०	
19	३	श.	५	०३	५२	दि.	७	१९	मृ.	२८	२९	सा.	५	१०	प.	५०	१६	तै.	७	१९	५	४६	५	१७	२८	४८		स्कन्दषष्ठी।
20	४	र.	६	०२	५८	प्रा.	६	५७	आ.	२८	४७	सा.	५	१७	शि.	४६	०७	वणि.	६	५७	५	४६	५	१७	२८	४८		भद्रा-६/५७तः१८/२९या.।
21	५	सो.	७	०० / ५७	३६ / १०	प्रा / रा	०६ / ०४	०१ / ३९	पुनः	२७	५३	सा.	४	५२	सि.	४०	५७	बाल.	१७	२०	५	४७	५	१५	२८	४७	कर्के-१०/५८	अहोई८व्रतं, कालाष्टमी, राधाष्टमी, अरुणोदये C
22	६	मं.	९	५२	४०	रा.	२	५१	पु.	२५	४७	दि.	४	०६	सा.	३५	००	तै.	१५	४५	५	४७	५	१५	२८	४०		
23	७	बु.	१०	४६	५२	रा.	१२	३२	श्ले.	२२	३३	दि.	२	४८	शु.	२७	५५	वणि.	१३	४१	५	४७	५	१५	२८	४०	सिंहे-१४/४८	भद्रा-१३/४१तःरा.१२/३२या., वृश्चिके D
24	८	बृ.	११	४०	०८	रा.	०९	५१	म.	१८	०३	दि.	१	०१	शु.	२०	०४	ब.	११	११	५	४८	५	१४	२८	३५		रम्भा११व्रतं, स्वात्यामर्कः-१७/३८, स्त्री.- E
25	९	शु.	१२	३२	२५	रा.	६	४६	पू.फा	१२	३८	दि.	१०	५१	ब्र.	११	१७	कौ.	८	१८	५	४८	५	१३	२८	३३	कन्यायां-१६/१४	बिल्व/तुलसीदलेन११व्रतपारणं, गोवत्स१२।
26	१०	श.	१३	२४	०९	दि.	३	२९	उ.फा	०६	२८	दि.	८	२४	ऐं.	०१ / ५१	४९ / ५९	वणि.	१५	२९	५	४९	५	१३	२८	३०		भद्रा-१५/२९तः रा.१/४५या., धनतेरस/ F
27	११	र.	१४	१५	३१	दि.	१२	०१	ह.	०० / ५३	०१ / ४२	दि / रा	०५ / ०३	४९ / १८	वि.	४२	१९	शकु.	१२	०१	५	४९	५	१२	२८	२७	तुलायां-१६/३३	दीपावली, श्राद्धादौ अमा., लक्ष्मी-काली-G
28	१२	सो.	३०	७	२१	दि.	८	४६	स्वा.	४७	४५	रा.	१२	५६	प्री.	३२	३८	नाग.	८	४६	५	५०	५	१२	२८	२५		स्नान-दानादौ सोमवती अमा., अन्नकूटपूजा१, H

A पञ्चकान्तः १०/१४। B चौथ, तुलायामर्कः रा.१२/४०, सिमरियाधाम्नि कल्पवासारम्भः (बिहारे)। C राधाकुण्डस्नानं मथुरायां, श्रीमाधवाचार्यजय. स.सि.यो.१६/५२तः। D बुधः-२२/४७। E स्त्री.सू.-सू. मूषकवाहनं जलनाडी तदधिपो बुधस्तेन अल्पवृष्टियोगः। F धन्वन्तरीजय., नरकनिवारण१४, मासशिवरात्रि१४व्रतं, यमाय दीपदानं, महावीरनिर्वाणदिवसः (जैनानाम्)। G कुबेरेन्द्राद्रीनां पूजनम्। H गोवर्धनपूजा१, मार्गपालीबन्धनं१, वृश्चिके शुक्रः ८/१२।

Z दीपावल्यां रात्रौ जागरणविषये विशेषः- अर्धरात्रे भ्रमत्येव लक्ष्मीराश्रयितुं गृहान् । अतः स्वलङ्कृतालिप्ता दीपैर्जाग्रज्जनोत्सवाः ।। कार्तिककृष्णद्वादशीगोवत्सद्वादशी । सा प्रदोषव्यापिनी ग्राह्या । दिनद्वये सत्वे पूर्वा एव ग्राह्या ।। कार्तिककृष्णद्वादशीगोवत्सद्वादशी । सा प्रदोषव्यापिनी ग्राह्या । दिनद्वये सत्वे पूर्वा एव ग्राह्या ।।

करवाचौथः-	१७ अक्तु.
तुलायामर्कः	२३ „
रम्भा११व्रतं-	२४ „
स्वात्यामर्कः	„ „
धनतेरसः -	२६ „
नरकनिवारण१४	„ „
गोवर्धनपूजा	२७ „

दीपावली
२७अक्तुबर २०१९

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	६	२	५	६	७	६	८	२	८
अं	०१	००	१५	२५	२६	१८	२०	१८	१८
क	१२	१२	२७	३९	५३	४१	३१	०१	०१
वि.	१३	३०	५४	०५	५४	२५	५०	२३	२३
गतिः	५९	७८५	३८	६०	१०	७४	०३	०३	०३
	३५	२६	५२	०१	२३	३४	००	११	११
नक्षत्र चरण	चित्रा.-३	मृग.-३	हस्त-२	विशा.-२	ज्ये.-४	स्वा.-४	पू.षा.-३	आर्द्रा.-४	पू.भा.-२

१९ अक्तु. १९ प्रातः५/४७

कार्तिककृष्णपक्षः ५ शनिवासरः

विविधविषयाः-तुलसीमाहात्म्यं-(पाद्मे)-तुलसीदललक्षेण कार्तिके योऽर्चयेद्धरिम् । पदे पदे मुनिश्रेष्ठ! लभते भौतिकं फलम् ।। हनुमज्जन्मदिनम्- आश्विनस्यासिते पक्षे भूतायां च महानिशि । भौमवासरेऽञ्जनादेवी हनुमन्तमजीजनत् । **शौर्यवर्धनार्थं वाल्मीकिरामायणस्य सुन्दरकाण्डस्थहनुमच्चरित्रं** पठेत्-नहि द्रक्ष्यामि यदि तां लङ्कायां जनकात्मजाम् । अनेनैव हि वेगेन गमिष्यामि सुरालयम् ।। यदि वा त्रिदेवे सीतां न द्रक्ष्यामि कृतश्रमः। बद्ध्वा राक्षसराजानमानयिष्यामि रावणम् ।। सर्वथा कृतकार्योऽहमेष्यामि सह सीतया । **अस्य जपनीयमन्त्राः**:- जयत्यतिबलो रामो लक्ष्मणश्च महा- बलः। राजा जयति सुग्रीवो राघवेणाभिपालितः।। दासोऽहं कौशलेन्द्रस्य रामस्य क्लिष्टकर्मणः ।। हनुमान् शत्रुसैन्यानां निहन्ता मारुतात्मजः। न रावणं सहस्रं मे युद्धे प्रतिबलं भवेत् । शिलाभिश्च प्रहरतः पादपैश्च सहस्रशः। अर्दयित्वा पुरीं लङ्कामभिवाद्य च मैथिलीम् । समृद्धार्थो गमिष्यामि मिषतां सर्वराक्षसाम् ।। Z

२६ अक्तु. १९ प्रातः ५/४७

कार्तिककृष्णपक्षः १३ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	६	५	५	७	७	६	८	२	८
अं.	०८	०८	२०	०१	२८	२७	२०	१७	१७
क.	१०	११	००	३७	०८	२३	५४	३१	३१
वि.	०३	४४	२३	२६	३५	२४	३६	०८	०८
गतिः	५९	[illegible]	३९	३४	११	७४	०३	३	३
	४९	२६	००	३६	०३	३३	३६	११	११
नक्षत्रचरणं	स्वा.-२	उ.षा.-४	हस्त-४	विशा.-४	ज्ये.-४	विशा.-३	पू.षा.-३	आर्द्रा-४	पू.भा.-२

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ कार्तिकशुक्लपक्षः (दि. २९ अक्तुबरतः १२ नवम्बर २०१९ ई. यावत्) याम्यगोलायनेऽर्कः शरदृतुः।

अं.	कार्ति प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
29	१३	मं.	१	०० ५३	०४ ४१	प्रा. रा.	०५ ०३	५२ १८	वि.	४३	०५	रा.	११	०४	आयु	२३	४६	बाल.	१६	३५	५	५०	५	११	२८	२३	वृश्चिके-१७/३२	चन्द्रदर्शनं, यमद्वितीया, भ्रातृद्वितीया (भैय्यादूज) A
30	१४	बु.	३	४९	४२	रा.	१	४३	अनु.	३९	५२	रा.	९	४७	सौ.	१६	५१	तै.	१४	३३	५	५०	५	१०	२८	२०		स.सि.यो.२१/४७या.।
31	१५	बृ.	४	४७	२८	रा.	१२	५०	ज्ये.	३८	३४	रा.	९	१७	शो.	१०	०६	वणि.	१३	१६	५	५१	५	१०	२८	१८	धनुषि २१/१७	भद्रा-१३/१६तः रा.१२/५०या., वैनायकी B
नव.	१६	शु.	५	४७	१०	रा.	१२	४३	मू.	३९	२८	रा.	९	३८	अति.	५	०५	ब.	१२	४६	५	५१	५	०९	२८	१५		श्रीसूर्यषष्ठीव्रतस्य द्वितीयदिवसः (खरणा)।
02	१७	श.	६	४९	०६	रा.	१	३०	पू.षा	४२	१७	रा.	१०	४७	सु.	२	०७	कौ.	१३	०६	५	५२	५	०९	२८	१२	मकरे-रा.५/१४	श्रीसूर्यषष्ठीव्रतं, सायंकालिकार्घ्यदानं, स्कन्दषष्ठी।
03	१८	र.	७	५२	५३	रा.	३	०१	उ.षा	४६	५३	रा.	१२	३७	धृ.	१	१०	ग.	१४	१५	५	५२	५	०८	२८	१०		भद्रा-रा.३/०१तः, श्रीसूर्यषष्ठीव्रतस्य C
04	१९	सो.	८	५८	०९	रा.	५	०९	श्र.	५२	५९	रा.	३	०५	शू.	१	३०	वि.	१६	०५	५	५३	५	०८	२८	०८		भद्रा-१६/०५या., गोपाष्टमी, स.सि.यो.रा. D
05	२०	मं.	९	६०	००	अ-	हो- रा-	त्र	धनि	६०	००	अ-हो-	रा-	त्र	गं	१	५७	बाल.	१८	२१	५	५३	५	०७	२८	०५	कुम्भे-१६/३१	अक्षयनवमी, कुष्माण्डनवमी, श्रीराधापाददर्शनं E
06	२१	बु.	९	०४	०८	दि.	७	३३	धनि	००	०९	प्रा.	५	५८	वृ.	३	५०	कौ.	७	३३	५	५४	५	०७	२८	०३		विशाखायामर्कः रा.१/४८, नपु.-पुं.सू.-सू. F
07	२२	बृ.	१०	१०	४१	दि.	१०	१०	शत.	०७	४१	दि.	८	५८	ध्रु.	६	१२	ग.	१०	१०	५	५४	५	०७	२८	०३	मीने-रा.५/१४	भद्रा-२३/२२तः, तुलायां बुधः १६/०५।
08	२३	शु	११	१६	५८	दि.	१२	४२	पू.भ	१५	१०	दि.	११	५९	व्या.	८	२९	वि.	१२	४२	५	५५	५	०६	२७	५७		भद्रा-१२/४२या., श्रीहरिप्रबोधनी११व्रतं (सर्वे).G
09	२४	श.	१२	२३	४७	दि.	३	२६	उ.भा	२२	१५	दि.	२	४९	ह.	१०	०१	बाल.	१५	२६	५	५५	५	०६	२७	५७		विल्व/तुलसीदलेन११व्रतपारणं, H
10	२५	र.	१३	२७	४१	सा.	५	००	रे.	२८	३६	सा.	५	२२	व.	११	५७	तै.	१७	००	५	५६	५	०५	२७	५३	मेषे-१७/२२	पञ्चकान्तः१७/२२, वैकुण्ठ१४व्रतं, I
11	२६	सो.	१४	३२	२५	रा.	६	५४	अ.	३३	३६	रा.	७	२२	सि	१२	३६	वणि.	१८	५४	५	५६	५	०५	२७	५३		भद्रा-१८/५४ तः, काशीविश्वनाथप्रतिष्ठादिन।
12	२७	मं.	१५	३३	५३	रा.	७	३०	भ.	३७	३७	रा.	९	००	व्यति	१२	३४	वि.	७	१२	५	५७	५	०५	२७	५०	वृषे-रा.३/१२	भद्रा-७/१२या., स्नान-दान-व्रतादौ१५, J

A चित्रगुप्तपूजनं। B श्रीगणेश४व्रतं, श्रीसूर्यषष्ठीव्रतारम्भः दिनत्रयं यावत्, **वृश्चिके बुधवक्री**-२०/३४। C प्रातःकालिकार्घ्यदानं, व्रतपारणञ्च, स.सि.यो.रा.१२/३७या.। D ०३/०५या., **धनुषि गुरुः**१२/०२। E (साक्षीगोपाले), त्रिपुरसुन्दरी (बङ्गे), पञ्चकारम्भः-१६/३१। F हस्तिवाहनं जलनाडी तदधिपो बुधस्तेन वृष्ट्यभावः। G तुलसीविवाहः, भीष्मपञ्चकारम्भः। H शनिप्रदोष१२व्रतं (पुत्रप्राप्तये), चातुर्मास्यव्रतसमाप्तिः। I स.सि.यो.१७/२२तः, **तुलायां भौमः** १३/३१। J गुरुनानकजय., भीष्मपञ्चकनिवृत्तिः, स.सि.यो.२१/००तः ।

Z दद्यान्मासमेकं हरिं प्रति ।। महतीं श्रियमवाप्नोति रूपसौभाग्यसम्पदः।। तुला-मकर-मेषेषु प्रातः स्नानं विधीयते । हविष्यं ब्रह्मचर्यञ्च महापातकनाशनम् । कार्तिकशुक्लनवमीपौर्वाह्णिकी ग्राह्या ।।

भैयादूज-	२९	अक्तु.
चित्रगुप्तपूजा:-	"	"
छठव्रत (सायं):-	०२	नव.
छठव्रत (प्रातः):-	०३	"
अक्षयनवमी-	०५	"
तुलायां भौमः	१०	"
गुरुनानकजय.-	१२	"

हरिप्रबोधनी११व्रतम्- ८ नवम्बर २०१९ शुक्रवासरः

२ नव. १९ प्रातः ५/४७

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	६	८	५	७	७	७	८	२	८
अं.	१५	१७	२४	०३	२९	०६	२१	१७	१७
क.	०९	३४	३३	२३	२७	०५	२१	१६	१६
वि.	२९	०६	४६	१०	४२	१४	३१	५२	५२
गतिः	६०	७९५	३९	१५	११	७४	०४	०३	०३
	०३	२५	०८	२६	३८	३१	१०	११	११
नक्षत्र चरणं	स्वा.-३	पू.षा.-२	चित्रा.-१	अनु.-१	ज्ये.-४	अनु.-१	पू.षा.-३	आर्द्रा-४	पू.षा.-२

बु.गु.शु. ८ | ७ सू. | मं. ६ | ५ | ९के.श. | चं. | १० | ४ | ११ | १ | ३ रा. | १२ | २

कार्तिकशुक्लपक्षः६ शनिवासरः

विविधविषयाः-

भ्रातृद्वितीयायां भगिनीपठनीयमन्त्रः-भ्रातस्तवानु जाताहं भुंक्ष्व भक्तमिदं शुभम् । प्रीतये यमराजस्य यमुनायाः विशेषतः।। **कनिष्ठ भ्रातरि सति**-भ्रातस्तवाग्रजाताऽहमिति योज्यम्। ऊर्जशुक्लद्वितीयायामपराह्णेऽर्चयेद्यमम् । स्नानं कृत्वा भानुजायां यमलोकं न पश्यतीति ।। इयं यमद्वितीया मध्याह्न व्यापिनी पूर्वविद्धा च । **एकादश्यां विष्णूत्थापनम्**- एकादश्याञ्च शुक्लायां कार्तिके मासि केवलम् । प्रसुप्तं बोधयेद्रात्रौ श्रद्धा-भक्ति समन्वितः ।। **एकादश्यां विष्णूत्थापनमन्त्रः**-उतिष्ठोतिष्ठ गोविन्द ! त्यज निद्रां जगत्पते ! । त्वया चोत्थीयमानेन प्रोत्थितं भुवनत्रयम् ।। कृष्णाय वासुदेवाय हरये परमात्मने । प्रणतक्लेश-नाशाय गोविन्दाय नमो नमः।। **आकाशे दीपदानफलम्**- तुलायां तिलतैलेन सायंकाले समागते । आकाशदीपं यो Z

९ नव. १९ प्रातः ५/४७

८ | ७ | ६ मं. | ९ | शु | कि. गु | बु.सू. | ५ | श | १० | ४ | ११ | १ | ३रा. | १२चं. | २

कार्तिकशु.पक्षः१२शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	६	११	५	६	८	७	८	२	८
अं.	२२	१२	२९	२८	००	१४	२१	१६	१६
क.	१०	०५	०८	१३	५०	४६	५२	५४	५४
वि.	२७	०९	०५	१६	४४	५४	१६	३७	३७
गतिः	६०	८२३	३९	७५	१२	७४	०४	३	३
	१६	४७	१६	२९	०९	३०	४२	११	११
नक्षत्र चरणं	विशा.-१	उ.भा.-३	चित्रा.-२	विशा.-३	मूल.-१	अनु.-४	पू.षा.-३	आर्द्रा.-४	पू.षा.-२

अं.	कार्ति प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
13	२८	बु.	१	३५	०६	रा.	७	५९	कृ.	४०	१३	रा.	१०	०२	वरी.	१०	५०	बाल.	७	४४	५	५७	५	०४	२७	४८		कार्तिकव्रतपारणं, छाड़खाई(उत्कले), A
14	२९	बृ.	२	३५	०६	रा.	८	०१	रो.	४६	०२	रा.	१२	२३	प.	८	३१	तै.	८	००	५	५८	५	०४	२७	४५		नेहरुजयन्ती (बालदिवसः १४ नव.)।
15	३०	शु.	३	३४	०५	रा.	७	३७	मृ.	४२	३५	रा.	११	०१	शि.	५	२९	वणि.	७	४९	५	५९	५	०४	२७	४२	मिथुने-११/४२	भद्रा-०७/४९ तः १९/३७या., सौभाग्य B
16	३१	श.	४	३२	०७	रा.	६	५०	आ.	४२	१७	रा.	१०	५४	सि.	०२ ५७	२१ ०३	ब.	७	१३	५	५९	५	०४	२७	४२		संकष्टीश्रीगणेश४व्रतम्, वृश्चिकेऽर्कःरा.१२/३०।
17	मार्ग.	र.	५	२९	२५	सा.	५	४६	पुन.	४१	०२	रा.	१०	२५	शु.	५१	४७	कौ.	६	१८	६	००	५	०४	२७	४०	कर्के-१६/४७	मालवीयपुण्यतिथिः, कार्तिकेयपूजा ५, श्रीक्षेत्रे C
18	२	सो.	६	२६	०४	सा.	४	२६	पु.	३९	२३	रा.	९	४५	शु.	४५	५७	वणि.	१६	२६	६	००	५	०३	२७	३८		भद्रा-१६/२६तः रा. ३/४०या.।
19	३	मं.	७	२२	१२	दि.	२	५४	श्ले.	३६	५१	रा.	८	४५	ब्र.	३९	५४	ब.	१४	५४	६	०१	५	०३	२७	३५	सिंहे- २०/४५	कालभैरवाष्टमी।
20	४	बु.	८	१७	३४	दि.	१	०४	म.	३४	०६	रा.	७	३९	ऐं.	३२	५७	कौ.	१३	०४	६	०१	५	०३	२७	३५		प्रथमाष्टमी (उत्कले), अनुराधायामर्कः ७/५०,D
21	५	बृ.	९	१२	२१	दि.	१०	५८	पू.फा	३०	२७	रा.	६	१३	वै.	२५	३४	ग.	१०	५८	६	०२	५	०२	२७	३०	कन्या-२३/४८	भद्रा-२१/४९तः, धनुषि शुक्रः १२/०४।
22	६	शु.	१०	६	३४	दि.	८	४१	उ.फा	२६	१३	सा.	४	३२	वि.	१६	४४	वि.	८	४१	६	०३	५	०२	२७	२८		भद्रा-८/४१या.।
23	७	श.	११	०० ५३	१६ ४१	प्रा. रा.	०६ ०३	०९ ३१	ह.	२१	२९	दि.	२	३८	प्री.	०९	३५	कौ.	१६	५०	६	०३	५	०२	२७	२८	तुलायां-रा.१/४२	उत्पन्ना११व्रतं।
24	८	र.	१३	४७	३४	रा.	१	०६	चि.	१६	४६	दि.	१२	४६	आयु	०१ ५२	११ ५५	ग.	१४	१८	६	०४	५	०३	२७	२८		भद्रा-रा.१/०६तः, गोमूत्रेण११व्रतपारणं, E
25	९	सो.	१४	४१	००	रा.	१०	२८	स्वा.	१२	०६	दि.	१०	५४	शो.	४५	०१	वि.	११	४७	६	०४	५	०३	२७	२८	वृश्चिके-रा.३/४२	भद्रा-११/४७या., मासशिवरात्रिव्रतम्।
26	१०	मं.	३०	३४	३५	रा.	७	५५	वि.	८	०३	दि.	९	१८	अति	३७	२१	चतु.	९	११	६	०५	५	०३	२७	२५		स्नान-दान-श्राद्धादौ भौमवती अमा.।

A स.सि.यो.२२/०२या.। B सुन्दरी३व्रतम् । C परिक्रमा (उत्कले), रविपुष्ययोगः २२/२५तः। D बुधः मार्गी रा.-१२/१४। E प्रदोषव्रतम्।

Z तद्दशांशब्राह्मणभोजनञ्च सन्ततिप्रदम् ।। सप्तचलकरणनामानि तेषामधिपतयश्च- बवबालवकौलवतैतिलाख्यगरवणिजविष्टिसंज्ञानाम् । पतयः स्युरिन्द्रकमलज-मित्रार्यमभूश्रियः सयमाः ।। चत्वारि स्थिरकरणनामानि तेषामधिपतयश्च- कृष्णचतुर्दश्यर्धाद् ध्रुवाणि शकुनि चतुष्पदं नागम् । किंस्तुघ्नमिति च तेषां कलिवृषफणिमारुताः पतयः ।। बृहत्संहिताकरणगुणाध्यायः श्लो.सं. १-२।।

वृश्चिकेऽर्कः- १६ नव.
प्रथमाष्टमी- २० ,,
धनुषि शुक्रः- २१ ,,
उत्पन्ना११व्रतं- २३ ,,

वैवाहिकदिनाङ्काः-
नवम्बरमासे- १९, २१, २२, २३, मात्रम्।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	६	२	६	६	८	७	८	२	८
अं.	२९	१०	०३	१९	०२	२३	२२	१६	१६
क.	१२	१७	४३	३९	१७	२८	२६	३२	३२
वि.	५२	१८	२२	४२	०९	१८	३४	११	११
गतिः	६०	[illegible]	३९	४९	१२	७४	०५	३	३
	२७	०७	२४	०४	३५	२८	११	११	११
नक्षत्र चरणं	विशा.-३	आर्द्रा-२	चित्रा-४	स्वा.-४	मूल-१	ज्ये.-३	पू.षा.-३	आर्द्रा-३	पू.भा.-१

१६नव. १९ प्रातः ५/४७

८शु. | ६ | ९श. | ७ | ५ | के.गु. | सू.मं.बु. | १० | ४ | ११ | १ | ३रा. चं. | १२ | २

मार्गशीर्षकृष्णपक्षः ४ शनिवासरः

विविधविषयाः- धर्मलक्षणम्- क्षमा सत्यं दया दानं शौचमिन्द्रियनिग्रहः । देवपूजा च हवनं सन्तोषस्तप आर्जवम् । सर्वव्रत्येष्वयं धर्म सामान्यो दशधा स्मृतः ।। **धैर्यमहिमा-**त्याज्यं न धैर्यं विधुरेऽपि काले कुर्यात्कदाचिद् गतिमाप्नुयात्सः । **षोडशोपचारपूजाविधिः-** आवाहनाऽऽसने पाद्यमर्घ्यमाचमनीयकम् । स्नानं वस्त्रोपवीतञ्च गन्धमाल्यान्यनुत्क्रमात् ।। धूपं दीपञ्च नैवेद्यं ताम्बूलञ्च प्रदक्षिणा । पुष्पाञ्जलिरिति प्रोक्ता उपचारास्तु षोडशः ।। फलेन सफलावाप्ति साङ्गता दक्षिणार्पणात् ।।। **पञ्चोपचारपूजाप्रकारः-**गन्धं पुष्पञ्च धूपञ्च दीपो नैवेद्यमेव च । पञ्चोपचाराः कथिताः देवानां प्रीतिहेतवे।। अथ **सन्तानप्रदगोपालमन्त्रः-**देवकीसुत ! गोविन्द! वासुदेव ! जगत्पते ! । देहि मे तनयं कृष्ण ! त्वामहं शरणं गतः।। इति मन्त्रस्य सपादलक्षसंख्यकजपस्तिलपायसघृतैस्तद्दशांशहोमस्तद्दशांशतर्पणं तद्दशांशमार्जनं Z

२३ नव.१९ प्रातः ५/४७

श.शु.गु.के. ९ | ७मं.बु. | १० | सू. | चं. | ११ | ८ | ६ | ५ | १२ | २ | ४ | १ | ३ रा.

मार्गशीर्षकृष्णपक्षः ११ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के
रा.	७	५	६	६	८	८	८	२	८
अं.	०६	१७	०८	१७	०३	०२	२३	१६	१६
क.	१६	५४	१९	५३	४६	०९	०४	१०	१०
वि.	३५	१६	३७	५०	२८	२१	०५	०६	०६
गतिः	६०	[illegible]	३९	२७	१२	७४	०५	३	३
	३७	१०	३३	०७	५५	२२	३७	११	११
नक्षत्र चरणं	अनु.-१	हस्त-३	स्वा.-१	स्वा.-४	मूल-२	मूल-१	पू.षा.-३	आर्द्रा-३	पू.भा.-१

अं.	मार्ग. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
27	११	बु.	१	३१	२९	रा.	०६	४२	अनु.	४	४९	दि.	८	०२	सु.	३०	४४	किं.	७	१८	६	०६	५	०३	२७	२३		स.सि.यो.०८/०२या.।
28	१२	बृ.	२	२८	५२	रा.	०५	३९	ज्ये.	२	५७	दि.	७	१७	धृ.	२३	२६	बाल.	६	१०	६	०६	५	०३	२७	२३	धनुषि-७/१७	चन्द्रदर्शनम्।
29	१३	शु.	३	२८	०६	सा.	५	२१	मू.	२	५५	दि.	७	१७	शू.	२१	२५	ग.	१७	५१	६	०७	५	०३	२७	२०		भद्रा-५/५२तः।
30	१४	श.	४	२९	२३	रा.	५	५३	पू.षा	४	३९	दि.	८	००	गं.	१८	५३	वि.	१७	५३	६	०८	५	०३	२७	१८	मकरे-१४/२०	भद्रा-१७/५३या.।
दिस.	१५	र.	५	३२	२५	रा.	७	०७	उ.षा	७	५८	दि.	९	२०	वृ.	१७	५२	ब.	६	३०	६	०९	५	०३	२७	१५		विवाहपञ्चमी, श्रीसीतारामविवाहोत्सवः, A
02	१६	सो.	६	३७	०२	रा.	८	५८	श्र.	१३	०७	दि.	११	२४	ध्रु.	१८	०७	कौ.	८	०२	६	०९	५	०३	२७	१५	कुम्भे रा.१२/४२	स्कन्द/चम्पा/हलधरषष्ठी, 'पञ्चकारम्भः B
03	१७	मं.	७	४२	४७	रा.	११	१६	धनि.	१९	४१	दि.	२	०१	व्या.	१९	०१	ग.	१०	०७	६	०९	५	०३	२७	१५		भद्रा-२३/१६तः, ज्येष्ठायामर्कः १२/०८।
04	१८	बु.	८	४९	१०	रा.	१	५०	शत.	२६	४४	दि.	४	५२	ह.	२१	२५	वि.	१२	३३	६	१०	५	०३	२७	१२	मीने-रा.१/१०	भद्रा-१२/३३या., बुधाष्टमी, दुर्गाष्टमी।
05	१९	बृ.	९	५५	३५	रा.	४	२५	पू.भा	३४	२३	सा.	७	५६	व.	२३	३९	बाल.	१५	०७	६	११	५	०४	२७	१२		श्रीनन्दानवमी, वृश्चिके बुधः-१०/१२।
06	२०	शु.	१०	६०	००	अ-	हो- रा-	त्र	उ.भा	४१	४०	रा.	१०	०५	सि.	२५	४७	तै.	१७	३७	६	११	५	०४	२७	१२		
07	२१	श.	१०	०१	३३	प्रा.	६	४९	रे.	४८	२५	रा.	१	३४	व्यति	२७	३५	ग.	६	४९	६	१२	५	०४	२७	१०	मेषे-रा.१/३४	भद्रा-१९/५१तः, पञ्चकान्तः रा.१/३४।
08	२२	र.	११	०६	४२	दि.	८	५४	अ.	५३	४२	रा.	३	४२	वरी.	२८	१५	वि.	८	५४	६	१३	५	०४	२७	०८		भद्रा-८/५४या., मोक्षदा११व्रतं (सर्व.), C
09	२३	सो.	१२	१०	२६	दि.	१०	२३	भ.	५७	३७	रा.	५	१६	प.	२८	०४	बाल.	१०	२३	६	१३	५	०४	२७	०८		गोमूत्रण११व्रतपारणं, मत्स्य१२व्रतं, D
10	२४	मं.	१३	१२	२५	दि.	११	१२	कृ.	५९	५२	रा.	६	११	शि.	२६	३३	तै.	११	१२	६	१४	५	०५	२७	०८	वृषे-११/२९	भद्रा-२३/१५तः, अनङ्ग१३व्रतं।
11	२५	बु.	१४	१२	५७	दि.	११	२५	रो.	६०	००	अ-हो	- रा	त्र	सि.	२३	३९	वणि.	११	२५	६	१४	५	०५	२७	०८		भद्रा-११/२५या., पिशाचमोचनयात्रा१४,E
12	२६	बृ.	१५	१२	०७	दि.	११	०६	रो.	००	४३	प्रा.	६	३२	सा.	१९	५९	ब.	११	०६	६	१५	५	०५	२७	०५	मिथुने-१८/२८	स्नानदानादौ पूर्णिमा।

Aश्रीपञ्चमी, स.सि.यो.०९/२०या.। **B** रा.१२/४२तः, स.सि.यो.११/२४या.। **C** गीताजय.११, स.सि.यो.रा.०३/४२या.। **D** सोमप्रदोष१२व्रतं पुत्राप्तये। **E** व्रताय१५ स.सि.यो.(अहो.), दत्तात्रेयजय.(प्रदोषे)।

Zसुरां पीत्वा द्विजो मोहादग्निवर्णां सुरां पिबेत् । तया स काये निर्दग्धे मुच्यते किल्विषात्ततः ।। विजया कल्पमेकं तु दशकल्पं तु नागिनी । तमालं शतकल्पं तु धूम्रसंख्या न दीयते ।। तमालपत्रं हयाधानैर्ये भक्षयन्ति नराधमाः । तेषां तु नरके वासो यावद् ब्रह्मा चतुर्मुखः ।। ये पिबन्ति धूम्रपानं लक्ष्मीः तस्य विनश्यति । तद्-गृहाद् याति लक्ष्मीर्वै गुरौ भक्तिर्न संभवेत् ।। ब्राह्मणाः क्षत्रियाः शूद्राः वैश्याश्च मुनिसत्तम! । श्वपचैः सदृशो ज्ञेयः तमाल-पानमात्रतः ।। ताम्बूलं भक्षयन्तो ये शृण्वन्ति मत्कथां नराः । स्वविष्ठां खादयन्त्येतान्नरके यमकिङ्कराः ।। गृहस्था नैव विज्ञेयः तेनैव ब्रह्मचारिणः । वानप्रस्था न ते ज्ञेयः यतयो न भवन्ति हि ।। धर्मेणैव नृणां ज्ञेयः तमाखूधूम्रपानतः । पतन्ति रौरवे घोरे नरके नात्र संशयः ।। (संस्कारगणपतौ म०प०स्मारके १५६) ।।

रामविवाहः५-	१ दिस.
ज्येष्ठायामर्कः	३ ,,
मोक्षदा११व्रतम्-	८ ,,
गीताजयन्ती-	,,

वैवाहिकदिनाङ्काः- नवम्बरमासे- २८, ३० मात्रम्। दिसम्बरमासे-१, ५, ६, ७, ११, १२ मात्रम्।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	७	८	६	६	८	८	८	२	८
अं.	१३	२५	१२	२३	०५	१०	२३	१५	१५
क.	२१	२०	५६	३०	१८	४९	४४	४७	४७
वि.	२८	२४	५३	४१	१३	५७	२८	५१	५१
गतिः	६०	७५८	४०	६९	१३	७४	०५	३	३
	४७	२०	२२	००	१६	१९	५९	११	११
नक्षत्र चरण	अनु.-४	पू.षा.-४	स्वा.-२	विशा.-२	मूल.-२	मूल.-४	पू.षा.-४	आर्द्रा-३	पू.षा.-१

३० नव.१९ प्रातः ५/४७

शु.श.चं.गु. ९के | ८ सू. | ७मं.बु. | ६ | ५ | ४ | ३रा. | २ | १ | १२ | ११ | १०

मार्गशीर्षशुक्लपक्षः४ शनिवासरः

विविधविषयाः- **रविवासरे त्याज्यवस्तूनि-** क्षौरं तैलं जलञ्चोष्णमामिषं निशि-भोजनम् । रतिस्नानञ्च मध्याह्ने रवौ सप्त विवर्जयेत् ।। **रविव्रतभक्ष्याणि-** पत्रत्रित्वं तुलास्यास्त्रिपलमथ घृतं मार्गशीर्षादिभक्ष्यं मुष्टीनां त्रिस्तिलानां त्रिपल-दधि तथा दुग्धकं गोमयञ्च। त्रित्वं तोयाञ्जलीनां त्रिमरिचकमथो त्रिपलाः शक्तवः स्युर्गोमूत्रं शर्करासद्धविरिति विधिना भानुवारे क्रमेण । **वृष्ट्यादिज्ञानार्थं पुं-नपुंसकस्त्रीसंज्ञकनक्षत्राणि-** निर्ऋतिभाद् युगचन्द्रमिता मता बुधवरैः पुरुषा इह तारकाः। द्वयधिपभात् त्रिमिता हि नपुंसका दशमिता गदिताः शिवतः स्त्रियः।। मकरन्दप्रकाशे-पृ.सं.१२८ ।।
सुरापान-धूम्रपानादिनिषेधः- गौडी पैष्ठी तथा माध्वी विज्ञेया त्रिविधासुरा। चतुर्थी स्त्री सुरा ज्ञेया यया सम्मोहितं जगत्।। मद्यपानं महापापं नारीसङ्गस्तथैव च । तस्माद् द्वयं परित्यज्य तत्त्वनिष्ठो भवेन्मुनिः।। **Z**

०७ दिस.१८ प्रातः ५/४७

श.गु.शु.के. ९ | ८ सू.बु. | ७मं. | ६ | ५ | ४ | ३रा. | २ | १चं. | १२ | ११ | १०

मार्गशीर्षशुक्लपक्षः१० शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	७	०	६	७	८	८	८	२	८
अं.	२०	२०	१७	०२	०६	१९	२४	१५	१५
क.	२७	०४	३५	२९	५१	२९	२७	२५	२५
वि.	२२	४१	१०	१५	५४	५५	२०	३५	३५
गतिः	६०	७२६	३९	८४	१३	७४	०६	३	३
	५५	४२	५०	२४	३०	१३	१९	११	११
नक्षत्र चरण	ज्ये.-२	भर.-३	स्वा.-४	विशा.-४	मूल.-३	पू.षा.-२	पू.षा.-४	आर्द्रा-३	पू.षा.-१

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ पौषकृष्णपक्षः (दि. १३ दिसम्बरतः २६ दिसम्बर २०१९ ई. यावत्) याम्यगोलायनेऽर्कः हेमन्तर्त्तुः।

अं.	मार्ग. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्त		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
13	२७	शु.	१	९	३२	दि.	१७	०५	मृग.	०० ५८	२२ ४०	प्रा. रा.	०६ ०५	२५ ४४	शु.	१५	०७	बाल.	१०	०५	६	१६	५	०६	२७	०५		गुर्वस्तः२०/४०।
14	२८	श.	२	५	४९	दि.	८	३६	पुन.	५६	३६	रा.	४	५४	शु.	९	१९	तै.	८	३६	६	१६	५	०६	२७	०५	कर्के-११/३१	भद्रा-१९/५०तः।
15	२९	र.	३	०१ ५७	५९ १५	प्रा. रा.	०७ ०५	०५ ११	पु.	५३	३३	रा.	३	४२	ब्र.	०२ ५६	३९ १०	ब.	१८	०८	६	१७	५	०६	२७	०५		भद्रा-०७/०५या., संकष्टीश्रीगणेश४व्रतं, A
16	पौष	सो.	५	५२	२९	रा.	३	१७	श्ले.	५०	२३	रा.	२	२६	वै.	४९	०९	कौ.	१६	१४	६	१७	५	०७	२७	०५	सिंहे-रा.०२/२६	मूले धनुषि चार्कः १५/१०।
17	२	मं.	६	४७	२६	रा.	१	१५	म.	४७	०५	रा.	१	०७	वि.	४२	०४	ग.	१४	१६	६	१७	५	०७	२७	०५		भद्रा-रा.१/१५ तः। .
18	३	बु.	७	४२	२७	रा.	११	१७	पू.फा	४३	३९	रा.	११	४६	प्री.	३४	५५	वि.	१२	१६	६	१८	५	०८	२७	०५	कन्यायां रा.-५/२६	भद्रा-१२/१६ या.।
19	४	बृ.	८	३७	३४	रा.	९	२०	उ.फा	४०	२२	रा.	१०	२५	आयु	२७	४५	बाल.	१०	१८	६	१८	५	०८	२७	०३		अष्टकाश्राद्धम्।
20	५	शु.	९	३२	३३	रा.	७	२१	ह.	३७	०७	रा.	९	११	सौ.	२०	३२	तै.	८	२०	६	२०	५	०९	२७	०३		
21	६	श.	१०	२७	३४	सा.	५	२२	चि.	३३	४५	रा.	७	५०	शो.	१३	१७	वणि.	६	२१	६	२०	५	०९	२७	०३	तुलायां-८/३०	भद्रा-०६/२१तः १७/२२या., B
22	७	र.	११	२२	४४	दि.	३	२७	स्वा.	३०	४९	रा.	६	४१	अति	०६ ५५	१७ ३४	बाल.	१५	२७	६	२१	५	१०	२७	०३		सफला११व्रतम्।
23	८	सो.	१२	१८	२२	दि.	१	४२	वि.	२८	१०	सा.	५	३७	धृ.	५३	२४	तै.	१३	४२	६	२१	५	१०	२७	०३	वृश्चिके-११/५३	गोमयेन११व्रतपारणं, सोमप्रदोष१२व्रतं C
24	९	मं.	१३	१४	४३	दि.	१२	१५	अनु.	२६	१६	दि.	४	५२	शू.	४७	३८	वणि.	१२	१५	६	२२	५	११	२७	०३		भद्रा-१२/१५तः २३/३८या., मासशिव-D
25	१०	बु.	१४	११	४१	दि.	११	०२	ज्ये.	२५	०१	दि.	४	२२	गं.	४२	५३	शकु.	११	०२	६	२२	५	११	२७	०३	धनुषि-१६/२२	क्रिसमसडे, श्राद्धादौ अमा., वृश्चिके भौमः-E
26	११	बृ.	३०	१०	०१	दि.	१०	२३	मू.	२५	१४	दि.	४	२९	वृ.	३८	३९	नाग.	१०	२३	६	२३	५	१२	२७	०३		स्नान-दानादौ अमा., खण्डसूर्यग्रहणम्।

A रविपुष्ययोगः रा.३/५२या., मकरे शुक्रः १७/४४। **B** स.सि.यो.१९/५०तः। **C** (पुत्रप्राप्तये), स.सि.यो.१७/३७तः। **D** रात्रिव्रतम्। **E** २०/२६, धनुषि बुधः १५/३२।

Z तत्फलं समवाप्नोति विद्यादानान्नसंशयः।। तस्माद्देवालये नित्यं धर्मशास्त्रस्य वा श्रुतेः। पाठनं कारयेद्राजन् यदीच्छेद्धर्ममात्मनः ।। आत्मवित्तानुसारेण विद्यादानं करोति यः। असाध्यं फलमाप्नोति आद्यतुल्यं न संशयः ।। **गारुडे-** दानानामुत्तमं दानं विद्यादानं विदुर्बुधाः । आहुः समस्तविद्यानां श्रियमेवाधिदैवतम् ।।

गुर्वस्तः- १३ दिस.
मकरे शुक्रः-१५ दिसं.
मूले धनुषि चाऽर्कः१६,,
सफला११व्रतं- २२ ,,
धनुषि बुधः - २५ ,,
वृश्चिके भौमः-२५ ,,
खण्डसूर्यग्रहणम् २६ ,,

गुर्वस्तदोषात् धन्वर्कदोषाच्च वैवाहिक मुहूर्ताभावः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	७	३	६	७	८	८	८	२	८
अं.	२७	१९	२२	१२	०८	२८	२५	१५	१५
क.	३४	५७	१४	३८	२७	०९	१२	०३	०३
वि.	०६	३९	२८	५३	०३	०३	२०	२०	२०
गतिः	६१	८२७	३९	८९	१३	७४	०६	३	३
	०२	२४	५९	३९	४१	०५	३५	११	११
नक्षत्र चरण	चि.-४	आश्ले.-१	विशा.-१	अनु.-३	मूल.-३	उ.षा.-१	पू.षा.-४	आर्द्रा.-३	पू.षा.-१

१४दिस. १९ प्रातः५/४७

शु.श.गु.के. ९, ८ बु.सू., म. ७, १०, ६, ११, ५, १२, ४ चं., २, १, ३रा.

पौषकृष्णपक्षः२ शनिवासरः

विविधविषयाः- वैष्णवानामेकादशीव्रतनिर्णयः-दशमी पञ्चपञ्चाशद्- घटिका चेत् प्रदृश्यते । तर्हि चैकादशी त्याज्या द्वादशी समुपोषयेत् ।। दशमी-पलमात्रेण त्याज्या चैकादशी तिथिः। मदिराबिन्दु पातेन त्याज्यो गङ्गाघटो यथा ।। **नारदपुराणे-** क्षये वाप्यथवा वृद्धौ सम्प्राप्ते वा दिनत्रये । उपोष्या द्वादशी तत्र त्रयोदश्यान्तु पारणम् । **कौर्मे-** तिथिक्षये तु सम्प्राप्ते उपोष्या द्वादशी भवेत् । दशमी शेषसंयुक्ता न कुर्वीत कदाचन ।। **भविष्ये-** दशमी-शेषसंयुक्तो यदि स्यादरुणोदयः । वैष्णवेन न कर्तव्यं तद्दिनैकादशी- व्रतम् ।। अरुणोदयवेधस्तु वैष्णवेषु प्रकीर्तितः। **विद्यादानमाहात्म्यम्-** यत् पुण्यं तीर्थयात्रिणां यत् पुण्यं यज्वनां नृणाम् ।। तत्पुण्यं कोटिगुणितैः विद्यादानैर्न संशयः ।। धर्माधर्मौ न जानाति लोकोऽयं विद्यया विना । तस्मात् सदैव धर्मात्मन् विद्यादानरतो भवेत् ।। वाजपेयसहस्रस्य सम्यगिष्टस्य यत्फलम्।**Z**

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	८	६	६	७	८	९	८	२	८
अं.	०४	२८	२६	२३	१०	०६	२५	१४	१४
क.	४१	२४	५४	१३	०३	४७	५९	४१	४१
वि.	२९	४५	४८	४१	१२	०५	०३	०४	०४
गतिः	६१	८४५	४०	९१	१३	७३	०६	३	३
	०६	०३	०८	४९	४७	५४	४८	११	११
नक्षत्र चरण	मूल.-२	विशा.-३	विशा.-३	चि.-२	मूल.-४	उ.षा.-४	पू.षा.-४	आर्द्रा.-३	पू.षा.-१

२१ दिस. १९ प्रातः५/४७

सू.के.गु.श ९, बु. ८, चं.मं. ७, शु. १०, ६, ११, ४, १२, २, ५, ३ रा., १

पौषकृष्णपक्षः १० शनिवासरः

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ पौषशुक्लपक्षः(दि.२७ दिसम्बरतः १० जनवरी २०२० ई.यावत्) याम्यगोलायनेऽर्कः हेमन्तर्त्तुः।

अं.	पौष. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि/रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
27	१२	शु.	१	९	३८	दि.	१०	१४	पू.षा	२६	३९	सा.	५	०३	धु.	३६	०३	ब.	१०	१४	६	२३	५	१२	२७	०३	मकरे-२३/२२	चन्द्रदर्शनम्।
28	१३	श.	२	१०	४९	दि.	१०	४३	उ.षा	२९	५१	सा.	६	१९	व्या.	३४	५३	कौ.	१०	४३	६	२३	५	१३	२७	०५		स.सि.यो.१८/२९तः।
29	१४	र.	३	१३	४५	दि.	११	५३	श्र.	३४	१३	रा.	८	०४	ह.	३४	१८	ग.	११	५३	६	२३	५	१३	२७	०५		भद्रा-रा.१२/५०तः, वैनायकीश्रीगणेश४व्रतं, A
30	१५	सो.	४	१८	२९	दि.	१	४८	ध.	४०	१७	रा.	१०	३१	व.	३४	५१	वि.	१३	४८	६	२४	५	१४	२७	०५	कुम्भे-०९/१७	भद्रा-१३/४८या., पञ्चकारम्भः ९/१७तः।
31	१६	मं.	५	२३	३४	दि.	३	५०	शत.	४६	२२	रा.	१२	५७	सि.	३७	२०	बाल.	१५	५०	६	२४	५	१५	२७	०८		Aपू.षा.भेऽर्कः-१७/२४।
जन.	१७	बु.	६	२९	५४	सा.	६	२३	पू.भा	५४	३०	रा.	४	१३	व्यति	३८	४५	तै.	१८	२३	६	२५	५	१६	२७	०८	मीने-२१/२४	नूतनख्रीष्टाब्दः२०२०प्रारम्भः।
02	१८	बृ.	७	३६	१६	रा.	८	५५	उ.भा	६०	००	अहो	रा	त्र	वरी.	४०	४९	ग.	७	४९	६	२५	५	१६	२७	०८		भद्रा-२०/५५तः, गुरुगोविन्दसिंहजय.।
03	१९	शु.	८	४२	३७	रा.	११	२८	उभा.	०२	०३	प्रा.	७	१४	प.	४२	५१	वि.	१०	११	६	२५	५	१७	२७	१०		भद्रा-१०/११या., स.सि.यो.७/१४तः।
04	२०	श.	९	४८	२४	रा.	१	४७	रे.	९	५९	दि.	१०	२५	शि.	४४	०७	बाल.	१२	३७	६	२५	५	१७	२७	१०	मेषे- १०/२५	पञ्चकान्तः१०/२५या.।
05	२१	र.	१०	५२	०३	रा.	३	१५	अ.	१५	१५	दि.	१२	३२	सि.	४४	४८	तै.	१४	३१	६	२६	५	१८	२७	१०		स.सि.यो.१२/३२या.।
06	२२	सो.	११	५४	३९	रा.	४	१८	भ.	१९	५८	दि.	२	२५	सा.	४३	५२	वणि.	१५	४६	६	२६	५	१८	२७	१०	वृषे-२०/४२	भद्रा-१५/४६तःरा.०४/१८या., पुत्रदा११व्रतं।
07	२३	मं.	१२	५५	०९	रा.	४	३१	कृ.	२२	४६	दि.	३	३३	शु.	४१	३५	ब.	१६	२४	६	२७	५	१९	२७	१०		गोमयेन११व्रतपारणम्, कूर्म१२, B
08	२४	बु.	१३	५३	४८	रा.	३	५८	रो.	२३	५३	दि.	४	००	शु.	३७	४४	कौ.	१६	१४	६	२७	५	२०	२७	१२	मिथुने-रा३/५२	प्रदोष१३व्रतं, स.सि.यो.१६/००या., C
09	२५	बृ.	१४	५०	४६	रा.	२	४५	मृ.	२३	१४	दि.	३	४५	ब्र.	३२	३५	ग.	१५	२१	६	२७	५	२१	२७	१५		भद्रा-रा.०२/४५तः। C कुम्भे शुक्रः रा.४/१४
10	२६	शु.	१५	४६	०८	रा.	१२	५४	आ.	२०	५४	दि.	२	४९	ऐं.	२६	१४	वि.	१३	४९	६	२७	५	२१	२७	१५		भद्रा-१३/४९या., स्नान-दान-व्रतादौ१५, D

B स.सि.यो.१५/३३या.। **D** शाकम्भरीजय., माघस्नानव्रतयमनियमाद्यारम्भः प्रयागे कल्पवासारम्भश्च, गुरोरुदयः१७/५४।

Z कालेन येनेति पुनः शशीनं क्रामन् भचक्रं विवरेण गत्योः । मासः स चान्द्रोऽङ्कयमाः कुरामाः पूर्णेषव २९/३१/५० स्तत्कुदिनप्रमाणम् ।। सि.शि.म.गतिवासना श्लो.सं.९ । अतः एकस्मिन् चान्द्रवर्षे सावनदिनसंख्या -३५४/२२/००।। **ऋणनाशकं सर्वकामफलप्रदञ्च मङ्गलस्तोत्रम्-** मङ्गलो भूमिपुत्रश्च ऋणहर्त्ता धनप्रदः। स्थिरासनो महाकायः सर्वकामार्थसाधकः ।। लोहितो लोहिताक्षश्च सामगानां कृपाकरः । धरात्मजः कुजो भौमो भूमिजो भूमिनन्दनः ।। अङ्गारको यमश्चैव सर्वरोगापकारकः । वृष्टिकर्त्ताऽपहर्त्ता च सर्वकामफलप्रदः ।।

पू.षा.भेऽर्कः-२९दिस.
गुरुगोविन्दसिंहजय.२जन.
पुत्रदा११व्रतं- ०६ ,,
कुम्भे शुक्रः- ०८,,
शाकम्भरीजय.- १०,,
कल्पवासारम्भः- ,,
गुरोरुदयः- ,,

गुर्वस्तदोषात् धन्वर्कदोषाच्च वैवाहिक मुहूर्ताभावः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	८	११	७	८	८	९	८	२	८
अं.	११	०३	०१	०४	११	१५	२६	१४	१४
क.	४९	११	३६	०१	३९	२३	४७	१८	१८
वि.	१८	३०	१०	२१	५३	४१	०७	४९	४९
गतिः	६१	[illegible]	४०	९३	१३	७३	०६	३	३
	०८	३९	१७	३०	५०	४०	५८	११	११
नक्षत्र चरण	मूल-४	पू.भा.-४	विशा.-४	मूल-२	मूल-४	श्रव.-२	उ.षा.-१	आर्द्रा-३	पू.षा.-१

२८ दिस.१९ प्रातः५/४७

१० शु. | ९ गु.के. बु. सू.श. | ८ मं. | ११ | ७ | १२ चं. | ६ | १ | ३ रा. | ५ | २ | ४

पौषशुक्लपक्षः २शनिवासरः

विविधविषयाः-

पञ्चगव्यम् -गोमूत्रं गोमयं क्षीरं दधिः सर्पिः कुशोदकम् । पञ्चगव्यमिदं प्रोक्तं देहशुद्धौ विधीयते ।। पञ्चरत्नानि - वज्रमौक्तिक वैदूर्यपुष्परागेन्द्रनीलकम् । पञ्चरत्नमिदं प्रोक्तं मन्त्रैः कुम्भेषु निःक्षिपेत् ।। परान्नविषये-गुर्वन्नं मातुलान्नं च श्वशुरान्नं तथैव च । पितुः पुत्रस्य चैवान्नं न परान्नमिति स्मृतिः।। स्वपवित्र-वस्तूनि- आसनं वसनं शय्या जायाऽपत्यं कमण्डलुः। आत्मनः शुचिरेतानि न परेषां कदाचन । **सौरवर्षे सावनदिनसंख्या-** पञ्चाङ्गरामास्तिथयः खरामाः सार्द्धद्विदस्राः कुदिनाद्यमब्दे । अस्यार्कमासोऽर्कलवः प्रदिष्टस्त्रिंशद्दिनः सावनमास एव ।। सि.शि.म.गतिवासना श्लो.सं.८ । सौराब्दे सावन-दिनघट्यादि- ३६५/१५/३०/२२/३०।। चान्द्रवर्षे सावनदिनघट्यादि- ३५४/२२/००।। यतः एकस्मिन् चान्द्रमासि सावनदिनसंख्या- **Z**

०४ जन. २० प्रातः५/४७

शु. १० | ९ सू.बु.गु. श.के. | ८ मं. | ११ | ७ | १२ | ६ | १ चं. | ३ रा. | ५ | २ | ४

पौषशुक्लपक्षः९ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	८	०	७	८	८	९	८	२	८
अं.	१८	२७	०६	१५	१३	२३	२७	१३	१३
क.	५७	५०	१८	०१	१६	५८	३६	५६	५६
वि.	२०	२०	३३	५४	३९	२६	०८	३४	३४
गतिः	६१	[illegible]	४०	९५	१३	७३	०७	३	३
	१०	३२	२५	३९	४८	२२	०४	११	११
नक्षत्र चरण	पू.षा.-२	कृत्ति.-१	अनु.-१	पू.षा.-१	मूल-४	धनि.-१	उ.षा.-२	आर्द्रा-३	पू.षा.-१

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ माघकृष्णपक्ष: (दि.११ जनवरीत: २४ जनवरी २०२० ई. यावत्) याम्य-गोलायनेऽर्क: हेमन्तर्त्तु:, मकरार्कत: सौम्यायनं शिशिरर्त्तुश्च।

अं.	पौष प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
11	२७	श.	१	४०	३२	रा.	१०	४०	पुन.	१७	१९	दि.	१	२३	वै.	१९	४५	बाल	११	४७	६	२७	५	२२	२७	१८	कर्के- ७/४४	माघे त्यजेन्मूलकम् , उ.षा.भेऽर्क:१९/२३।
12	२८	र.	२	३४	०८	रा.	८	०६	पु.	१२	४९	दि.	११	३५	वि.	१०	४०	तै.	०९	२३	६	२७	५	२२	२७	१८		स्वामी विवेकानन्दजयन्ती (१२जन.)।
13	२९	सो.	३	२७	२९	सा.	५	२८	श्ले.	७	५५	दि.	९	३८	प्री	०२ ५३	१२ ४३	वणि.	०६	४७	६	२८	५	२३	२७	१८	सिंहे-९/३८	भद्रा-६/४७त: १७/२८या., संकष्टीA
14	३०	मं.	४	२०	५०	दि.	२	४८	म.	०३ ५८	१२ ३०	प्रा. रा.	०७ ०५	४५ ५२	सौ.	४५	१५	बाल	१४	४८	६	२८	५	२४	२७	२०		मकरेऽर्क: रा.१/५४, (खरमाससमाप्ति:)।
15	माघ	बु.	५	१४	३०	दि.	१२	१६	उ.फा	५४	१५	रा.	४	१०	शो.	३७	१५	तै.	१२	१६	६	२८	५	२४	२७	२०	कन्या-११/२६	मकरार्क: पुण्यकाल: पूर्वाह्ने (खिचडी), B
16	२	बृ.	६	७	४४	दि.	९	३४	ह.	५०	४०	रा.	२	४४	अति	२९	४५	वणि.	०९	३४	६	२८	५	२५	२७	२३		भद्रा-९/३४त: २०/५३या.।
17	३	शु.	७	०२ ५९	३० २०	प्रा. रा.	०७ ०६	५२ १२	चि.	४७	३८	रा.	१	३१	सु:	२२	२६	बाल	१९	०२	६	२८	५	२५	२७	२३	तुला-१४/०७	अष्टकाश्राद्धम्।
18	४	श.	९	५५	०२	रा.	४	२९	स्वा.	४५	०८	रा.	१२	३१	धृ.	१५	४५	तै.	१७	२०	६	२८	५	२६	२७	२५		स.सि.यो.रा.१२/३१या.।
19	५	र.	१०	५१	४४	रा.	३	१०	वि.	४३	३०	रा.	११	५२	शू.	०९	४८	वणि.	१५	४९	६	२८	५	२६	२७	२५	वृश्चि.-१८/४५	भद्रा-१५/४९त: रा.३/१०या.
20	६	सो.	११	४९	२८	रा.	२	१५	अनु.	४३	०३	रा.	११	४१	गं.	०४ ५७	२९ ४१	ब.	१४	४२	६	२८	५	२७	२७	२७		षट्तिला११व्रतं(सर्वे.), स.सि.यो.२३/४१या।
21	७	मं.	१२	४८	०९	रा.	१	४४	ज्ये.	४२	५९	रा.	११	४०	धु.	५६	०८	कौ.	१३	५९	६	२८	५	२८	२७	३०	धनु.-२३/४०	गोदुग्धेन११व्रतपारणम्।
22	८	बु.	१३	४७	५१	रा.	१	३६	मू.	४४	०९	रा.	१२	०८	व्या.	५२	५०	ग.	१३	४०	६	२८	५	२९	२७	३३		भद्रा-रा.१/३६ त:, प्रदोषव्रतम्।
23	९	बृ.	१४	४८	३१	रा.	१	५२	पू.षा	४६	११	रा.	१२	५६	ह.	५०	४०	वि.	१३	४४	६	२८	५	२९	२७	३३		भद्रा-१३/४४या., मासशिवरात्रिव्रतम्।
24	१०	शु.	३०	५०	३३	रा.	२	४१	उ.षा	४९	३८	रा.	२	१९	वरी.	४९	२०	चतु.	१४	१६	६	२८	५	३०	२७	३५	मकरे-७/१७	स्नान-दान-श्राद्धादौ मौनी अमा., अर्धकुम्भ: C

A श्रीगणेश४व्रतं, लोहडी, मकरे बुध: ११/२२। B स.सि.यो.रा.०४/१०त:। C प्रयागे, श्रवणभेऽर्क:२१/२०, मकरे शनि:१२/५७, स.सि.यो.रा.२/१९त:।

Z त्रिभागस्तु तिलानां हि चतुर्थ: शर्करान्वित:। अनभ्यङ्गीवरारोहे सर्वमासं नयेद् व्रती।। अप्रावृतशरीरस्तु य: कष्टं स्नानमाचरेत् । पदे-पदे अश्वमेधस्य फलं प्राप्नोति मानव: । शङ्खचक्रधरं देवं माधवं नाम पूजयेत् । वह्निं हुत्वा विधानेन ततस्त्वेकाशनो भवेत् । भूशय्याब्रह्मचर्येण शक्त: स्नानमाचरेत् । अशक्तो ब्रह्मचर्यादौ स्वेच्छा सर्वत्र कथ्यते । अपि च- तिलस्नायीतिलोद्वर्तीतिलहोमीतिलोदकी ।। तिलभुक्तिलदाता च षट्तिला: पापनाशना ।।

लोहडी-१३जन.
मकरेऽर्क:- १४,,
खिचडी- १५,,
षट्तिला११व्रतं-२,,
प्रदोषव्रतं-. २२ ,,
मौनी अमा.- २४,,

वैवाहिकदिनाङ्का:-
जन.मासे- १६, १७, १८, १९, २० मात्रम् ।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	८	३	७	८	८	१०	८	२	८
अं.	२६	२८	११	२६	१४	०२	२८	१३	१३
क.	०५	४५	०१	१९	५३	३०	२५	३४	३४
वि.	२३	५६	५६	३२	०१	५३	४२	१८	१८
गति:	६१	७५६	४०	९८	१३	७२	७	३	३
	०८	१५	३४	२८	४२	५९	०६	११	११
नक्षत्र चरण	पू.षा.-४	आश्ले.-४	अनु.-३	पू.षा.-४	पू.षा.-१	धनि.-३	उ.षा.-१	आर्द्रा.-३	पू.षा.-१

११ जन. २० प्रात:५/४७

१० | ९ | मं. ८ | ७
११ शु. | सू.बु.गु. श.के. | १२ | ६
१ | ३ रा. | ५ | २ | ४ चं.

माघकृष्णपक्ष: १ शनिवासर:

विविधविषया:-माघे त्यजेन्मूलकमिति विषये निर्णयसिन्धौ- पौष्ये तु समतीतायां यावद्भवति पूर्णिमा । माघमासस्य तावद्धि पूजा विष्णोर्विधीयते ।। पितृणां देवतानाञ्च मूलकं नैव दापयेत् । ब्राह्मणं मूलकं दत्वा चरेच्चान्द्रायणं व्रतम् ।। अन्यथा याति नरकं क्षत्रविट्छूद्र एव च । वर्जनीयं प्रयत्नेन मूलकं मदिरोपमम्।। **माघस्नानमन्त्र:-** दु:खदारिद्र्यनाशाय श्रीविष्णोस्तोषणाय च । प्रात:स्नानं करोम्यद्य माघे पापविनाशनम् ।। मकरस्थे रवौ माघे गोविन्दाच्युत-माधव!। स्नानेनानेन मे देव ! यथोक्तफलदो भव ।। अमृतोद्भव! श्रीवृक्ष! शंकरस्य सदाप्रिय!। क्षमस्व शिवपूजार्थं तव पत्रं चिनोम्यहम् ।। **माघस्नानफलम्-** (निर्णयसिन्धौ)- तुलामकरमेषेषु प्रात:स्नायी सदा भवेत्। हविष्यं ब्रह्मचर्यञ्च माघस्नाने महाफलम् ।। **माघस्नाने नियमास्तुनारदीये-** न वह्निं सेवयेत् स्नातोह्यस्नातोऽपि वरानने ।। होमार्थं सेवयेद्वह्निं शीतार्थं न कदाचन ।। अहन्यहनि दातव्यास्तिला: शर्करयान्विता ।। Z

१८ जन.२० प्रात:५/४७

सू.बु.शु. १० | ९ | चं.मं. ८ | ७
११ | गु.श.के. | १२ | ६
१ | ३ रा. | ५ | २ | ४

माघकृष्णपक्ष: ९ शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	९	७	७	९	८	१०	८	२	८
अं.	०३	०९	१५	०७	१६	११	२९	१३	१३
क.	१३	१९	४६	५८	२८	००	१५	१२	१२
वि.	१३	२१	२०	२६	३२	२६	२५	०३	०३
गति:	६१	७३०	४०	१०२	१३	७२	७	३	३
	०५	०६	४२	३८	३२	३१	०६	११	११
नक्षत्र चरण	उ.षा.-२	अनु.-२	अनु.-४	मू.-३	पू.षा.-१	श्रव.-२	उ.षा.-१	आर्द्रा.-२	मू.-४

अं	माघ. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
25	११	श.	१	५३	५१	रा.	३	५९	श्र.	५४	२१	रा.	४	११	सि.	४९	११	किं.	१५	२०	६	२७	५	३१	२७	४०		शिशिरगुप्तनवरात्रारम्भः,श्रीवल्लभाचार्यजय.१ A
26	१२	र.	२	५८	१३	रा.	५	४४	धनि	६०	००	अहो	रा	त्र	व्यति	४९	१८	बाल.	१६	५१	६	२७	५	३१	२७	४०	कुम्भे-१७/२२	गणतन्त्रतादिवसः (एकसप्ततितमः/७१),B
27	१३	सो.	३	६०	००	अहो	रा	त्र	ध.	००	१७	प्रा.	६	३४	वरी.	५१	१५	तै.	१८	५१	६	२७	५	३२	२७	४३		B चन्द्रदर्शनं, पञ्चकारम्भः१७/२२तः।
28	१४	मं.	३	०३	४७	प्रा.	७	५८	शत.	०६	४०	दि.	९	०७	प.	५३	०१	ग.	०७	५८	६	२७	५	३२	२७	४३	मीने-रा.५/२०	भद्रा-२१/१२तः, वैनायकीश्रीगणेश४व्रतम्।
29	१५	बु.	४	१०	०१	दि.	१०	२७	पू.भा	१४	०२	दि.	१२	०४	शि.	५५	२३	वि.	१०	२७	६	२७	५	३३	२७	४५		भद्रा-१०/२७या.।
30	१६	बृ.	५	१६	२९	दि.	१	०२	उ.भा	२१	४३	दि.	३	०७	सि.	५७	५३	बाल.	१३	०२	६	२६	५	३४	२७	५०		वसन्तपञ्चमी, श्रीसरस्वतीपूजा, वागीश्वरीजय.,C
31	१७	शु.	६	२२	५८	दि.	३	३७	रे.	२९	१९	सा.	६	३६	सा.	५८	४८	तै.	१५	३७	६	२६	५	३४	२७	५०	मेषे-१८/३६	पञ्चकान्तः-१८/३६या., शीतला षष्ठी, D
फर	१८	श.	७	२८	५९	सा.	६	०२	अ.	३६	०८	रा.	८	५३	शु.	६०	००	वणि.	१८	०२	६	२६	५	३५	२७	५३		भद्रा-१८/०२तः, अचला७,माधवाचार्यजय.७।
02	१९	र.	८	३३	४५	रा.	७	५५	भ.	४१	५४	रा.	११	११	शु.	०१	१६	वि.	०६	५८	६	२५	५	३५	२७	५५	वृषे-रा.५/३६	भद्रा-०६/५८या., शीतलाष्टमी, भीमाष्टमी,E
03	२०	सो.	९	३७	०७	रा.	९	१६	कृ.	४६	११	रा.	१२	५३	शु.	०१	०४	बाल.	०८	३५	६	२५	५	३६	२७	५८		महानन्दानवमी,श्रीहरसुब्रह्मजय.९,(भभुआँचैनपुर)F
04	२१	मं.	१०	३८	३०	रा.	९	४९	रो.	४८	३१	रा.	०१	४९	ब्र.	००/५७	०७/२९	तै.	०९	३२	६	२५	५	३६	२७	५८		नवरात्रव्रतसमा.,व्रतपारणञ्च,शिशिरनवरात्रदशमी
05	२२	बु.	११	३७	५५	रा.	९	३४	मृ.	४८	४५	रा.	०१	५४	वै.	५३	१२	वणि.	०९	४१	६	२४	५	३७	२८	०३	मिथुने-१३/५१	भद्रा-९/४१तः २१/३४या., जया११व्रतं,G
06	२३	बृ.	१२	३५	१४	रा.	८	३०	आ.	४७	४४	रा.	०१	३०	वि.	४७	१५	ब.	०९	०२	६	२४	५	३८	२८	०५		गोदुग्धेन११व्रतपारणं, भीष्म१२, H
07	२४	शु.	१३	३०	३३	सा.	६	३७	पुन.	४३	३५	रा.	११	५०	प्री.	३९	५४	कौ.	०७	३३	६	२४	५	३८	२८	०५	कर्के-१८/१५	प्रदोषव्रतं, स.सि.यो.२३/५०या.,I
08	२५	श.	१४	२४	१५	दि.	४	०५	पुष्य	३८	३४	रा.	९	४९	आयु.	३१	१८	वणि.	१६	०५	६	२३	५	३९	२८	१०		भद्रा-१६/०५तः रा. ०२/३६या., व्रताय१५।
09	२६	र.	१५	१६	५०	दि.	१	०७	श्ले.	३२	३५	रा.	७	२५	सौ.	२१	५५	ब.	१३	०७	६	२३	५	३९	२८	१०	सिंहे-१९/२५	स्नान-दानादौ माघी१५, स्नानव्रतसमा.,J

A स.सि.यो.रा.४/११या.। **C** तक्षकपूजा, स.सि.यो.१५/०७तः, **कुम्भे बुधः** रा.२/४५तः। **D** स.सि.यो.१८/३६या.। **E** दुर्गाष्टमी, **मीने शुक्रः**-रा.२/१३तः। **F** नवम्यां होमादिकञ्च, स.सि.यो.रा.१२/५३तः। **G** स.सि.यो.रा.१/५४या.। **H** शालीग्रामशिलादानं, स.सि.यो.रा.१/३०तः, धनिष्ठाभेऽर्कः रा.१२/४९। **I** **धनुषि भौमः** रा.०२/४५ तः। **J** सन्तरविदासजय.।

विविधविषयाः:- तिलचतुर्थीनिर्णयः-माघशुक्लचतुर्थी तिलचतुर्थी। सा प्रदोषव्यापिनी ग्राह्या ।। **माघशुक्लसप्तमीनिर्णयः**-माघशुक्लसप्तमी रथसप्तमी । सा अरुणोदयव्यापिनी ग्राह्या ।। **माघशुक्लाष्टमी भीष्माष्टमी** । माघमासि सिताष्टम्यां सतिलं भीष्मतर्पणम् । श्राद्धञ्च ये नराः कुर्युस्ते स्युः सन्ततिभागिनः ।। **माघशुक्लद्वादशी भीष्मद्वादशी**, इयं पूर्वयुता ग्राह्या ।। त्वया कृतमिदं वीर! तव नाम्ना भविष्यति । सा भीष्मद्वादशीत्येषा सर्वपापहरा शुभेति हेमाद्रौ पाद्मवचनात् ।। तुलसीपत्रत्रोटनमन्त्रः:- तुलस्यामृतजन्मा त्वं केशवस्य सदा प्रिया । क्षमस्व हरिपूजार्थं तव पत्रं चिनोम्यहम् ।।

नवरात्रारम्भः-२५जन.	वैवाहिकदिनाङ्काः:-
गणतन्त्रतादिवसः२६,,	जन.मासे- २९, ३० ।
वसन्तपञ्चमी- ३०,,	फर.मासे- ३, ४, ९ ।
सरस्वतीपूजा- ३०,,	उपनयनदिनाङ्काः:-
जया११व्रतं:- ०५फर	फर.मासे- २६, २७, ३०
रविदासजय.- ०९,,	मात्रम् ।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	९	१०	७	९	८	१०	९	२	८
अं.	१०	११	२०	१९	१८	१९	००	१२	१२
क.	२०	३३	३१	५७	०२	२६	०४	४९	४९
वि.	३७	५१	४१	०२	४२	२६	५३	४७	४७
गतिः	६१	[illegible]	४०	[illegible]	१३	७१	०७	३	३
	०१	२८	५१	२६	२०	५७	०२	११	११
नक्षत्र चरण	श्रव.-१	शत.-२	ज्ये.-२	पू.षा.-२	पू.षा.-२	शत.-४	उ.षा.-२	आर्द्रा.-२	मृग.-४

२५जन. २० प्रातः५/४७

११ शु. | ९गु.के. | चं. | १० | सू.बु.श. | १२ | ८ | मं. | १ | ७ | ४ | २ | ६ | ३ रा. | ५

माघशुक्लपक्षः १ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	९	००	७	१०	८	१०	९	२	८
अं.	१७	०५	२५	०१	१९	२७	००	१२	१२
क.	२७	४६	१७	५२	३५	४८	५३	२७	२७
वि.	२४	२४	५९	४४	०५	०८	४३	३२	३२
गतिः	६०	[illegible]	४०	[illegible]	१३	७१	०६	३	३
	५४	१२	५९	२६	०१	१६	५४	११	११
नक्षत्र चरण	श्रव.-३	अश्वि.-२	ज्ये.-३	धनि.-३	पू.षा.-२	पू.भा.-३	उ.षा.-२	आर्द्रा.-२	मृग.-४

०१फर. २० प्रातः५/४७

बु. शु. ११ | ९गु.के. | १० | सू.श. | १२ | ८ | मं. | १ | चं. | ७ | ४ | २ | ६ | ३ रा. | ५

माघशुक्लपक्षः ७ शनिवासरः

८ फर.२० प्रातः५/४७

११बु. | १० | मं.गु.के. ९ | सू.श. | १२ शु. | ८ | १ | ७ | २ | ४ | ६ | ३ रा. | चं. | ५

माघशुक्लपक्षः १४ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	९	३	८	१०	८	११	९	२	८
अं.	२४	०६	००	१२	२१	०६	०१	१२	१२
क.	३३	४७	०५	२३	०५	०४	४१	०५	०५
वि.	२१	०९	१२	४९	०९	४०	३०	१७	१७
गतिः	६०	[illegible]	३४	[illegible]	१२	७०	०६	३	३
	४६	५१	०८	३९	३९	२७	४४	११	११
नक्षत्र चरण	धनि.-१	पुष्य.-२	मृग.-१	शत.-२	पू.षा.-३	उ.भा.-१	उ.षा.-२	आर्द्रा.-२	मृग.-४

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ फाल्गुनकृष्णपक्षः (दि. १० फरवरीतः २३ फरवरी२०२० ई. यावत्) याम्य-सौम्यगोलायनेऽर्कः शिशिरर्त्तुः ।

अं.	माघ प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
10	२७	सो.	१	८	३७	दि.	९	४३	म.	२६	०७	सा.	४	४७	शो.	१२	०५	कौ.	०९	४३	६	२०	५	४२	२८	२५		महाराणाप्रतापजय.१, शिवाजी जय.१ ।
11	२८	मं.	२	००/५१	०६/५२	प्रा./रा.	०६/०३	२२/०५	पू.फा	१९	२५	दि.	२	०६	अति	०२/५२	०४/०१	वणि.	१६	४३	६	२०	५	४२	२८	२५	कन्यायां-१९/२९	भद्रा-१६/४३तः रा. ३/०५या.।
12	२९	बु.	४	४४	०४	रा.	११	५७	उ.फा	१३	१५	दि.	११	३७	धृ.	४३	०१	ब.	१३	३१	६	१९	५	४३	२८	३०		संकष्टीश्रीगणेश४व्रतं, स.सि.यो.१७/३७तः।
13	३०	बृ.	५	३७	१०	रा.	९	१०	ह.	७	५५	दि.	९	२८	शू.	३५	२५	कौ.	१०	३३	६	१८	५	४३	२८	३३	तुलायां-२०/३५	कुम्भेऽर्कः-१४/५३ ।
14	फा.	शु.	६	३१	३४	सा.	६	५६	चि.	३	२९	प्रा.	७	४२	गं.	२६	५४	ग.	०८	०३	६	१८	५	४३	२८	३३		भद्रा-१८/५६ तः ।
15	२	श.	७	२६	५९	सा.	५	०५	स्वा.	००/५८	०५/०३	प्रा./रा.	०६/०५	११/३०	वृ.	२०	१९	ब.	१७	०५	६	१७	५	४४	२८	३८	वृश्चिके-२३/४२	भद्रा-६/००या., स.सि.यो.०६/१९या.।
16	३	र.	८	२३	५०	दि.	३	४९	अनु.	५७	२८	रा.	५	१६	ध्रु.	१४	५०	कौ.	१५	४९	६	१७	५	४४	२८	३८		जानकी अष्टमी, अष्टकाश्राद्धं, A
17	४	सो.	९	२१	३९	दि.	२	५६	ज्ये.	५७	५४	रा.	५	२६	व्या.	१०	२३	ग.	१४	५६	६	१६	५	४५	२८	४३	धनुषि रा.-५/२६	भद्रा-रा.२/४९तः, दयानन्दसरस्वतीजय.९।
18	५	मं.	१०	२१	०८	दि.	२	४२	मू.	५९	४९	रा.	६	११	ह.	६	५४	वि.	१४	४२	६	१५	५	४५	२८	४५		भद्रा-१४/४२या.।Aकुम्भे बुधःवक्री-५/५२।
19	६	बु.	११	२२	०२	दि.	३	०४	पू.षा	६०	००	अ	हो	रात्र	व.	४	३१	बाल	१५	०४	६	१५	५	४६	२८	४८		विजया११व्रतं (सर्वे.), शतभिषजिB
20	७	बृ.	१२	२३	४४	दि.	३	४४	पू.षा	०२	५८	प्रा.	७	२५	सि.	३	०९	तै.	१५	४४	६	१४	५	४६	२८	५०	मकरे-१३/४८	गोदध्ना११व्रतपारणम्। B अर्कः५/२१।
21	८	शु.	१३	२६	४८	दि.	४	५६	उ.षा	०६	५५	दि.	८	५९	व्यति	२	४९	वणि.	१६	५६	६	१३	५	४६	२८	५३		भद्रा-१६/५६तः रा. ५/४४या., प्रदोषव्रतं,C
22	९	श.	१४	३०	४९	सा.	६	३३	श्र.	१२	०८	दि.	११	०४	वरि	२	४८	श.	१८	३३	६	१३	५	४७	२८	५५		स.सि.यो.११/०४या.।
23	१०	र.	३०	३५	४१	रा.	८	२८	धनि	१८	११	दि.	१	२८	प.	३	३७	चत.	०७	३०	६	१२	५	४८	२९	००	कुम्भे रा.-१२/१६	स्नान-दान-श्राद्धादौ अमा., पापवारान्विते D

C महाशिवरात्रिव्रतं, वैद्यनाथजय., स.सि.यो.८/५९तः। D दर्शे दुर्भिक्षं च प्रजाभयम्। पञ्चकारम्भः१२/१६।

शिवाजी जय.१०फर कुम्भेऽर्कः-१३ ,, विजया११व्रतं-१९ ,, महाशिवरात्रिः-२१ ,,	वैवाहिकदिनाङ्काः:- फर.मासे- ११, १२, १३, १४, १६, १८ मात्रम् । उपनयनदिनाङ्काः:- फर.मासे- १३ मात्रम् ।

Z अत्र प्रदोषो रात्रिः उत्तरार्द्धे तस्या हेतुत्वोक्तेः ।। **अपि च**-भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशेति ।। निर्णयसिन्धुः ।। **निशीथव्यापिनीपक्षे** नारदः- अर्धरात्रियुता यत्र माघकृष्णाचतुर्दशी । शिवरात्रिव्रतं तत्र सोऽश्वमेधफलं लभेत् ।। **अपि च**- भवेद्यत्र त्रयोदश्यां भूतव्याप्ता महानिशा। शिवरात्रिव्रतं तत्र कुर्याज्जागरणं तथेति ।। **विद्यामहिमा**- विद्या नाम नरस्य कीर्तिरतुला भाग्यक्षये चाश्रयः । धेनुकामदुधा रतिश्च विरहे नेत्रं तृतीयञ्च सा । सत्कारायतनं कुलस्य महिमा रत्नैर्विना भूषणम् । तस्मात्सर्वमुपेक्ष्य हेतुविषयं विद्याधिकारं कुरु ।। भास्कराचार्यः ।।

१५फर. २० प्रातः५/४७

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	१०	६	८	१०	८	११	९	२	८
अं.	०१	१९	०४	१८	२२	१४	०२	११	११
क.	३८	५१	५३	२४	३२	१४	२७	४३	४३
वि.	२८	२६	१७	१९	२५	५९	५२	०१	०१
गतिः	६०	[illegible]	४१	[illegible]	१२	६९	०६	३	३
	३७	४४	१४	५०	१२	३९	२९	११	११
नक्षत्रं चरण	धनि.-३	स्वा.-४	मूल.-२	शत.-४	पू.भा.-३	उ.भा.-४	उ.षा.-२	आर्द्रा.-२	मूल.-४

फाल्गुनकृष्णपक्षः७ शनिवासर

विविधविषयाः:- षडाततायिनःशुक्रनीतौ-अग्निदो गरदश्चैव शस्त्रोन्मत्तो धनापहः । क्षेत्रदारहरश्चैतान् षड्विद्यादाततायिनः ।। **वृष्टिविचारे दशतारकविचारप्रसङ्गः**:-पौषे मूलभरण्यन्तं चन्द्रचारेण गर्भति । आर्द्रादितो विशाखान्तं सूर्यचारेण वर्षति ।। एवं चैत्रे तथा ज्येष्ठे शुक्लपक्षे प्रयत्नतः। आर्द्रादि शततारांणां ज्ञात्वा गर्भं वदेत् फलम् । तत्र **गर्भपुष्टिविचारः**:*वाताभ्रगर्जत्तडितोदकानि हिमप्रपातः करकावघातः। अकाल सन्ध्यापरिवेषणञ्च नवप्रकारैः प्रभवन्ति गर्भाः।। तत्र **पुष्टिगर्भे सुवृष्टिः**:-समे मध्यमवृष्टिः हीने चाल्पवृष्टिरिति। **शिवरात्रिनिर्णयः**:- फाल्गुनकृष्णचतुर्दशी शिवरात्रिः । सा च केषु क्वचिद्वचनेषु प्रदोषव्यापिनी ग्राह्येत्युक्तम्, केषुचिन्निशीथव्यापिनीति । तद्यथा माधवीये-त्रयोदश्यस्तगे सूर्ये चतसृस्वेव नाडिषु । भूतविद्धा तु या तत्र शिवरात्रिव्रतं चरेत् ।। **स्मृत्यन्तरे**- प्रदोषव्यापिनीग्राह्या शिवरात्रि चतुर्दशी । रात्रौ जागरणं यस्मात् तस्मात्तां समुपोषयेत् ।। **Z**

२२ फर.२० प्रातः५/४७

फाल्गुनकृष्णपक्षः१४शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	१०	९	८	१०	८	११	९	२	८
अं.	०८	२०	०९	१६	२३	२२	०३	११	११
क.	४२	३०	४२	४२	५६	१७	१२	२०	२०
वि.	०५	४८	१२	२४	२२	५४	२६	४६	४६
गतिः	६०	[illegible]	४१	५०	११	६८	०६	३	३
	२६	२७	३०	२४	४२	१८	१२	११	११
नक्षत्रं चरण	शत.-१	श्रव.-४	मूल.-३	शत.-४	पू.भा.-४	रेव.-२	उ.षा.-२	आर्द्रा.-२	मूल.-४

अं.	फाल्गु. प्रवि.	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदय:		सूर्यास्त:		दिनमानं		चन्द्रचार:	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
24	११	सो.	१	४१	१७	रा.	१०	४५	शत.	२४	५२	दि.	४	११	शि.	५	१६	किं	०९	३६	६	१४	५	४६	२८	५०		चन्द्रदर्शनं, श्रीरामकृष्णपरमहंसजय.,A
25	१२	मं.	२	४७	३६	रा.	०१	१५	पू.भा	३२	०८	सा.	७	०४	सि.	७	०९	बाल.	१२	००	६	१३	५	४६	२८	५३	मीने-१२/२१	A स.सि.यो.१९/४त:।
26	१३	बु.	३	५४	०४	रा.	०३	५१	उ.भा	३९	३२	रा.	१०	०२	सा.	९	२९	तै.	१४	३३	६	१३	५	४७	२८	५५		
27	१४	बृ.	४	६०	००	अ	होरा	त्र	रे.	३७	३२	रा.	१	१३	शु.	११	४८	वणि.	१७	०८	६	१२	५	४८	२९	००	मेषे रा. -१/१३	भद्रा-१७/०८त:, पञ्चकान्त: रा.१/१३,B
28	१५	शु.	४	००	३६	प्रा.	६	२५	अ.	५४	५४	रा.	४	०९	शु.	१३	५६	वि.	०६	२५	६	११	५	४८	२९	०३		भद्रा-६/२५या., स.सि.यो.रा.४/०९या., C
29	१६	श.	५	०६	५३	दि.	८	५६	भ.	६०	००	अ	होरा	त्र	ब्र.	१६	०७	बाल.	०८	५६	६	११	५	४८	२९	०३		C मेषे शुक्र: रा.१/३०।
[illegible]	१७	र.	६	११	४५	दि.	१०	५२	भ.	०१	१९	प्रा.	६	४२	ऐं.	१७	१३	तै.	१०	५२	६	१०	५	४८	२९	०५	वृषे-१३/१५	कामदा७व्रतम्।
02	१८	सो.	७	१६	०४	दि.	१२	३६	कृ.	०६	४७	दि.	८	५३	वै.	१७	०४	वणि.	१२	३६	६	१०	५	४८	२९	०५		भद्रा१२/३६त:रा.१/०६या. होलाष्टकारम्भ:।
03	१९	मं.	८	१८	३९	दि.	१	३७	रो.	१०	४३	दि.	१०	२६	वि.	१५	४९	ब.	१३	३७	६	०९	५	४९	२९	१०	मिथुने-२२/५०	D स.सि.यो.११/११त:।
04	२०	बु.	९	१९	०९	दि.	१	४८	मृ.	१२	४८	दि.	११	१५	प्री.	१३	१०	कौ.	१३	४८	६	०८	५	४९	२९	१३		स.सि.यो.११/१५या., पू.भा.भेऽर्क:१९/३८
05	२१	बृ.	१०	१७	४२	दि.	१	१२	आ.	१२	४१	दि.	११	११	आयु.	८	५३	ग.	१३	१२	६	०७	५	४९	२९	१५	कर्के-रा.४/३९	भद्रा-रा.१२/२९त:, फगु१०(उत्कले), D
06	२२	शु.	११	१४	०८	दि.	११	४६	पुन.	१०	५२	दि.	१०	२८	सौ.	०२ ५५	५५ १८	वि.	११	४६	६	०७	५	५०	२९	१८		भद्रा-११/४६या., आमलकी रङ्गभरी११व्रतंE
07	२३	श.	१२	८	३९	दि.	९	३४	पु.	०६	३६	दि.	८	४४	अति.	४६	२०	बाल.	०९	३४	६	०६	५	५०	२९	२०		गोदध्ना११व्रतपारणम्।
08	२४	र.	१३	०१ ५२	२९ ५१	प्रा. रा.	०६ ०३	४१ १३	श्ले.	०१ ५३	०८ २९	प्रा. रा.	०६ ०३	३२ २९	सु.	३६	२५	तै.	०६	४१	६	०५	५	५०	२९	२३	सिंहे-०६/३२	भद्रा-रा.३/१३त:, प्रदोषव्रतम्।
09	२५	सो	१५	४३	४०	रा	११	३२	पू.फा	४६	४१	रा	१२	४४	ध	२५	५२	वि	१३	२२	६	०४	५	५१	२९	२८	कन्या-रा.५/५८	भद्रा-१३/२२या., स्नान-दान-व्रतादौ१५,F

B वैनायकीश्रीगणेश४व्रतं, स.सि.यो.रा.१/१३या.। E (सर्वे.), स.सि.यो.१०/२८या.। F सायं होलिकादाह:।

Z निशामुख –इति नारद: ।। तत्र दिनद्वये प्रदोषव्याप्तौ परैव ग्राह्या ।। भद्रायां द्वे न कर्त्तव्ये श्रावणी फाल्गुनी तथा । श्रावणी नृपतिं हन्ति ग्रामं दहति फाल्गुनी ।। **वसन्तोत्सव:(होली) विषये-** चैत्रकृष्णप्रतिपदि वसन्तोत्सव: । सा चौदयिकीग्राह्या । प्रवृत्ते मधुमासे तु प्रतिपद्युदिते रवाविति-भविष्योक्ते:।। दिनद्वये तथात्वे पूर्वा । तद्यथा- वत्सरादौ वसन्तादौ बलिराज्ये तथैव च। पूर्वविद्धैव कर्त्तव्या, प्रतिपत् सर्वदा बुधै: -इति **वृद्धवशिष्ठ:** ।। चैत्रे मासि महाबाहो पुण्ये तु प्रतिपद्दिने । यस्तत्राश्वपचं स्पृष्ट्वा स्नानं कुर्यान्नरोत्तम:। न तस्य दुरितं किञ्चिन्नाधायो व्याधयो नृप! इति।।

होलाष्टाक-०२ मार्च
फगुदशमी- ०५ ,,
एकादशीव्रतं- ०६ ,,
प्रदोषव्रतम्- ०८,,
होलिकादाह: -०९ ,,

वैवाहिकदिनाङ्का:-
फर.-२५,२६, २७ ।
मार्च- २ मात्रम्

उपनयनदिनाङ्का:-
फर.-२६, २८ ।
मार्च- ५, ६ मात्रम् ।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	१०	०१	८	१०	८	०	९	२	८
अं.	१५	१४	१४	०९	२५	००	०३	१०	१०
क.	४४	११	३१	३८	१६	११	५४	५८	५८
वि.	३४	२८	५२	३९	२९	५८	४९	३०	३०
गति:	६०	७२०	४२	५९	११	६६	०५	३	३
	१४	३३	२६	३५	०७	५६	५१	११	११
नक्षत्र चरण	शत.-३	रोहि.-३	पू.षा.-१	शत.-१	पू.षा.-४	अश्वि.-१	उ.षा.-३	आर्द्रा-२	मूल-४

२९ फर.२० प्रात: ५/४७

१२ | श.१० | १शु. | ११ सू.बु. | मं. शु.के. ९ | २ चं. | ८ | ३ रा. | ५ | ७ | ४ | ६

फा.शुक्लपक्ष: ५ शनिवासर:

विविधविषया:-महाभारते युधिष्ठिरं प्रति-भीष्मोक्ति:-युधिष्ठिर उवाच- शतायुरुक्त: पुरुष: शतवीर्य्यश्च जायते । कस्मात्स म्रियते पुरुष: बाला अपि पितामह: ? ।। **भीष्म उवाच-** अत्र तेऽहं प्रवक्ष्यामि यन्मां त्वमनुपृच्छसि । अल्पायुर्येन भवति दीर्घायुर्वापि मानव:। आचाराल्लभते आयुराचाराल्लभते श्रियम् । आचाराल्लभते कीर्त्ती पुरुष: प्रेत्य चेह च ।। दुराचारी हि पुरुषो नेहायुर्विन्दते महान् । यस्मात् त्रसन्ति भूतानि तथा परिभवन्ति च ।। आचारलक्षणो धर्म: सन्तश्चरित्रलक्षण:। साधूनाञ्च यथा वृत्तमेतदाचारलक्षणम् ।। **भद्रानिवासस्तत्फलञ्च-** कुम्भकर्कद्वये मर्त्ये स्वर्गेऽब्जेऽजात्त्रयेऽलिगे । स्त्रीधनुर्जूकनक्रेऽधो भद्रा तत्रैव तत्फलम् ।। (मु.चि.१/४५)।। **होलिकादहनम्-**फाल्गुनशुक्लपौर्णमासी सायांह्नव्यापिनी ग्राह्या । तद्यथा-सायांह्ने होलिकां कुर्यात् पूर्वाह्ने क्रीडनं गवाम् ।। प्रदोषव्यापिनीग्राह्या पौर्णिमाफाल्गुनी सदा । तस्यां भद्रामुखं त्यक्त्वा पूज्या होला Z

०७ मार्च२० प्रात:५/४७

१शु. | सू.बु. | २ | १२ | ११ | १० श. | ३ रा. | ९ मं.गु.के. | ४ चं. | ६ | ८ | ५ | ७

फा. शुक्लपक्ष:१२ शनिवासर:

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	१०	३	८	१०	८	०	९	२	८
अं.	२२	१४	१९	०४	२६	०७	०४	१०	१०
क.	४५	४०	२२	३६	३२	५५	३४	३६	३६
वि.	३६	३०	१२	५२	१४	२३	३८	१५	१५
गति:	६०	७८	४१	१७	१०	६५	०५	३	३
	०२	५९	३२	१९	२६	१३	२८	११	११
नक्षत्र चरण	पू.भा.-१	पुष्य-४	पू.षा.-२	धनि.-४	पू.भा.-४	अश्वि.-३	उ.षा.-३	आर्द्रा-२	मूल-४

श्रीशुभसम्वत् २०७६ शाके १९४१ चैत्रकृष्णपक्षः (दि. १० मार्चतः २४ मार्च २०२० ई. यावत्) याम्य-सौम्यगोलायनेऽर्कः, शिशिरर्तुः, मीनार्कतो वसन्तर्तुः।

अं.	फा. प्रति	वा.	ति.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	न.	घ.	प.	दि./रा	घं.	मि.	यो.	घ.	प.	क.	घं.	मि.	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनमानं		चन्द्रचारः	विवरणम् (भारतीयस्टेण्डर्डसमये)
10	२६	मं.	१	३४	०१	रा.	७	३९	उ.फा	३९	०३	रा.	९	४०	शू.	१५	००	बाल.	०९	३५	६	०३	५	५१	२९	३०		होली, वसन्तोत्सवः, बुधः मार्गी ८/४०।
11	२७	बु.	२	२४	४२	दि.	३	५५	ह.	३१	४२	रा.	६	४३	गं.	०४ ५३	०९ ४८	ग.	१५	५५	६	०२	५	५१	२९	३३		भद्रा-रा.२/०५तः।
12	२८	बृ.	३	१५	३६	दि.	१२	१६	चि.	२५	०४	सा.	४	०४	धु.	४४	२७	वि.	१२	१६	६	०२	५	५२	२९	३५	तुलायां-१७/२३	भद्रा-१२/१६या.।
13	२९	शु.	४	७	५१	दि.	९	०९	स्वा.	१९	४२	दि.	१	५४	व्या.	३६	०७	बाल.	०९	०९	६	०१	५	५२	२९	३८		
14	३०	श.	५	०१ ५६	३८ ५९	प्रा. रा.	०६ ०४	३९ ४८	वि.	१६	०८	दि.	१२	२७	ह.	२९	१२	ग.	१७	४३	६	००	५	५२	२९	४०	वृश्चि-०६/४९	भद्रा-रा.४/४८तः, मीनार्कः १९/४५A
15	चैत्र	र.	७	५४	१७	रा.	३	४३	अनु	१६	५५	दि.	११	३४	व.	२३	३९	वि.	१६	१५	६	००	५	५२	२९	४०		भद्रा-१६/१५या.।
16	२	सो.	८	५३	११	रा.	३	१४	ज्ये.	१३	३५	दि.	११	२४	सि.	१९	३७	बाल.	१५	२८	५	५८	५	५३	२९	४८	धनुषि-११/२४	शीतलाष्टमी, सन्तानाष्टमी, अष्टकाश्राद्धम्।
17	३	मं.	९	५३	५०	रा.	३	२९	मू.	१४	५०	दि.	११	५७	व्यति.	१६	५७	तै.	१५	२१	५	५७	५	५३	२९	५०		उ.भा.मेऽर्कः- २०/०५।
18	४	बु.	१०	५५	५४	रा.	४	१९	पू.षा	१८	०२	दि.	१	१०	वरी.	१५	२२	वणि.	१५	५४	५	५७	५	५३	२९	५०	मकरे-१९/४२	भद्रा-१५/५४तः रा.४/१९या.।
19	५	बृ.	११	५९	२७	रा.	५	४३	उ.षा	२३	२७	दि.	३	१९	प.	१५	०७	ब.	१५	०१	५	५६	५	५४	२९	५५		पापमोचनी११व्रतं (सर्वे.)।
20	६	शु.	१२	६०	००	अ	होरा	त्र	श्र.	२७	५५	सा.	५	०५	शि.	१५	५५	कौ.	१८	३९	५	५५	५	५४	२९	५८		गोघृतेन११व्रतपारणं, स.सि.यो.१७/०५या.।
21	७	श.	१२	४	१४	प्रा.	७	३६	धनि	३४	१४	रा.	७	३६	सि.	१७	०३	तै.	०७	३६	५	५४	५	५४	३०	००	कुम्भे-०६/२०	पञ्चकारम्भः६/२०।
22	८	र.	१३	९	४२	दि.	९	४६	शत	४१	२९	रा.	१०	२९	सा.	१९	१२	वणि.	०९	४६	५	५३	५	५४	३०	०३		भद्रा-०९/४६तः २२/५६या., प्रदोषव्रतं,B
23	९	सो.	१४	१५	३६	दि.	१२	०६	पू.भा	४८	४८	रा.	१	२३	शु.	२१	१३	श.	१२	०६	५	५२	५	५५	३०	०८	मीने-१८/३९	मासशिवरात्रिव्रतम्।
24	१०	मं.	३०	२२	०४	दि.	२	४१	उ.भा	५६	२५	रा.	४	२५	शु.	२३	४०	ना.	१४	४१	५	५१	५	५५	३०	१०		वृद्धाङ्गारकव्रतं (बुढ़वा मङ्गल). स.सि.यो.-C

A खरमासारम्भः, रङ्गपञ्चमी। B मकरे भौमः१३/४५। C ४/२५या. स्नान-दान-व्रतादौ अमा.।

Z पक्षं क्षीणं भृगोःसुतः । पश्चिमोदयतः पश्चात्पुष्टो दिग्भिर्दिनैर्भवेत् ।। **गुरोर्बाल्यास्तवार्द्धक्यकथनम्**- गुरोर्बाल्यञ्च वार्द्धक्यं बुधैः पक्षमुदाहृतम् । उदयात् परतः पूर्वः भवेतामस्ततो हि ते ।। मकरन्दप्र.- पृ.सं. १२२।। **सद्बुद्धिप्राप्त्युपायः**- चित्ताक्रान्तं धातुबद्धं शरीरं नष्टे चित्ते धातवो यान्ति नाशम्। तस्माच्चित्तं सर्वतो रक्षणीयं स्वस्थे चित्ते बुद्धयः सम्भवन्ति।। ब्रह्मचर्यं तपः शौचं सन्तोषो भूतसौहृदम् । गृहस्थस्याप्यृतौ गन्तुः सर्वेषां मदुपासनम् ।। इति जितात्मा स्वधर्मे भजन्नित्यमनन्यभाक् । सर्वभूतेषु मद्भावो मद्भक्तिं विन्दतेऽचिरात् ।। इति।।

होलिकोत्सवः-१० मार्च
मीनार्कः- १४ ,,
खरमासारम्भः-१४,,
पापमोचनी११व्रतं१९,,
प्रदोषव्रतं- २२ ,,
बुढ़वामङ्गल- २४,,

वैवाहिकदिनाङ्काः-
मार्च- १०, ११, १२ मात्रम् ।

उपनयनदिनाङ्काः-
मार्च- ११ मात्रम् ।

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	१०	६	८	१०	८	०	९	२	८
अं.	२९	२९	२४	०४	२७	१५	०५	१०	१०
क.	४५	२७	१३	४८	४३	२५	११	१४	१४
वि.	०८	१९	०८	३६	०४	५८	३४	००	००
गतिः	५९	[illegible]	४१	२४	०९	६३	०५	३	३
	४९	५६	३७	२६	४१	०९	०१	११	११
नक्षत्र चरण	पू.भा.-३	विशा.-३	पू.षा.-४	धनि.-४	उ.षा.-१	भर.-१	उ.षा.-३	आर्द्रा.-२	मृग.-४

१४ मार्च २०प्रातः ५/४७

१ शु. | सू.बु. ११ | १० श. | २ | १२ | ३ रा. | ९ मं.गु.के. | ४ | ६ | ८ | ५ | ७ चं.

चैत्रकृष्णपक्षः ५ शनिवासरः

विविधविषयाः-

तिथितत्त्वचिन्तामणौ वारुणीयोगः-वारुणेन समा युक्ता मधौ कृष्णा त्रयोदशी । गङ्गायां यदि लभ्येत शतसूर्यग्रहैः समा ।। **अल्पायुषः विषये युधिष्ठिरं प्रति भीष्मोक्तिः**-ये नास्तिका निष्क्रियाश्च गुरुशास्त्राभिलंघिनः। अधर्मज्ञा दुराचारास्ते भवन्ति गतायुषः।। विशीला भिन्नमर्यादा नित्यं सङ्कीर्णमैथुनाः। अल्पायुषो भवन्तीह नरा निरयगामिनः ।। अक्रोधनः सत्यवादी भूतानामविहिंसकः। अनुसूयुरजिह्माश्च शतवर्षाणि जीवति।। पन्था देयो ब्राह्मणाय गोभ्यो राजभ्य एव च। वृद्धाय भारतप्ताय गर्भिण्यै दुर्बलाय च ।। **शुक्रस्य बाल्यास्तवार्द्धक्यकथनम्**- प्राच्यामुदेति दिवसे खलु यत्र शुक्रस्तस्मात्परं त्रिदिनमस्य च बाल्यमुक्तम् । अस्तङ्गतो भवति यत्र दिने प्रतीच्यां पूर्वं ततः शरदिनं खलु वार्द्धकं स्यात् ।। पूर्वास्तदिवसात् पूर्वं Z

२१मार्च २० प्रातः५/४७

१ शु. | बु. ११ | २ | १२ सू. | १० चं.श | ३ रा. | ९ मं.के.गु. | ४ | ६ | ८ | ५ | ७

चैत्रकृष्णपक्षः १२ शनिवासरः

ग्र.	सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
रा.	११	९	८	१०	८	०	९	२	८
अं.	०६	२९	२९	०९	२८	२२	०५	०९	०९
क.	४३	४३	०४	१०	४८	४०	४५	५१	५१
वि.	०४	०२	३३	१८	२६	५२	१५	४४	४४
गतिः	५९	[illegible]	४१	५२	०८	६०	०४	३	३
	३४	४०	४०	२८	५१	२९	३२	११	११
नक्षत्र चरण	उ.भा.-२	धनि.-२	उ.षा.-२	शत.-१	उ.षा.-२	भर.-३	उ.षा.-३	आर्द्रा.-१	मृग.-३

गरली (हि.प्र.)-मोतिहारी (बिहार)-लखनऊ (उ.प्र.)-दिल्ली-नगराणां दैनिक-सूर्योदय-सूर्यास्त-सारिणी

मासः	जनवरी																फरवरी																मासः
स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली				गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली				स्थानम्
दिनाकः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनाकः
१	७	२४	५	३१	६	३९	५	०८	६	५७	५	१८	७	१८	५	३१	७	१८	५	५८	६	३६	५	३२	६	५४	५	४२	७	१३	५	५६	१
२	७	२५	५	३१	६	३९	५	०९	६	५७	५	१८	७	१८	५	३२	७	१८	५	५९	६	३५	५	३३	६	५३	५	४२	७	१३	५	५७	२
३	७	२५	५	३३	६	३९	५	१०	६	५८	५	१९	७	१९	५	३२	७	१७	६	००	६	३५	५	३४	६	५३	५	४३	७	१२	५	५८	३
४	७	२५	५	३३	६	३९	५	१०	६	५८	५	२०	७	१९	५	३३	७	१६	६	०१	६	३४	५	३५	६	५२	५	४४	७	१२	५	५८	४
५	७	२५	५	३४	६	३९	५	१२	६	५८	५	२१	७	१९	५	३४	७	१६	६	०२	६	३४	५	३५	६	५२	५	४५	७	११	५	५९	५
६	७	२५	५	३५	६	४०	५	१२	६	५८	५	२१	७	१९	५	३५	७	१५	६	०३	६	३३	५	३६	६	५१	५	४५	७	१०	६	००	६
७	७	२६	५	३६	६	४०	५	१३	६	५८	५	२२	७	१९	५	३५	७	१४	६	०४	६	३२	५	३७	६	५१	५	४६	७	१०	६	०१	७
८	७	२६	५	३७	६	४०	५	१३	६	५९	५	२३	७	१९	५	३६	७	१४	६	०५	६	३२	५	३८	६	५०	५	४७	७	०९	६	०२	८
९	७	२६	५	३७	६	४०	५	१४	६	५९	५	२४	७	१९	५	३७	७	१३	६	०५	६	३१	५	३८	६	४९	५	४८	७	०८	६	०२	९
१०	७	२६	५	३८	६	४०	५	१५	६	५९	५	२४	७	१९	५	३८	७	१२	६	०६	६	३०	५	३९	६	४९	५	४९	७	०८	६	०३	१०
११	७	२६	५	३९	६	४०	५	१६	६	५९	५	२५	७	१९	५	३९	७	११	६	०७	६	३०	५	४०	६	४८	५	४९	७	०७	६	०४	११
१२	७	२५	५	४०	६	४०	५	१६	६	५९	५	२६	७	१९	५	३९	७	१०	६	०८	६	२९	५	४०	६	४७	५	५०	७	०६	६	०५	१२
१३	७	२५	५	४१	६	४०	५	१७	६	५९	५	२७	७	१९	५	४०	७	०९	६	०९	६	२८	५	४१	६	४६	५	५१	७	०५	६	०६	१३
१४	७	२५	५	४२	६	४०	५	१८	६	५९	५	२७	७	१९	५	४१	७	०८	६	१०	६	२८	५	४२	६	४६	५	५१	७	०४	६	०६	१४
१५	७	३५	५	४३	६	४०	५	१९	६	५९	५	२८	७	१९	५	४२	७	०८	६	११	६	२७	५	४३	६	४५	५	५२	७	०४	६	०७	१५
१६	७	२५	५	४४	६	४०	५	२०	६	५९	५	२९	७	१९	५	४३	७	०७	६	१२	६	२६	५	४३	६	४४	५	५३	७	०३	६	०८	१६
१७	७	२५	५	४४	६	४०	५	२०	६	५९	५	३०	७	१९	५	४३	७	०६	६	१२	६	२५	५	४४	६	४३	५	५३	७	०३	६	०९	१७
१८	७	२४	५	४५	६	४०	५	२१	६	५८	५	३१	७	१९	५	४४	७	०५	६	१३	६	२५	५	४५	६	४३	५	५४	७	०२	६	०९	१८
१९	७	२४	५	४६	६	४०	५	२२	६	५८	५	३१	७	१८	५	४५	७	०४	६	१४	६	२४	५	४५	६	४२	५	५५	७	०१	६	१०	१९
२०	७	२४	५	४७	६	४०	५	२३	६	५८	५	३२	७	१८	५	४६	७	०३	६	१५	६	२३	५	४६	६	४१	५	५५	६	००	६	११	२०
२१	७	२४	५	४८	६	३९	५	२४	६	५८	५	३३	७	१८	५	४७	७	०२	६	१६	६	२२	५	४७	६	४०	५	५६	६	५९	६	११	२१
२२	७	२३	५	४९	६	३९	५	२४	६	५८	५	३४	७	१८	५	४८	७	०१	६	१७	६	२१	५	४७	६	३९	५	५७	६	५८	६	१२	२२
२३	७	२३	५	५०	६	३९	५	२५	६	५७	५	३५	७	१७	५	४९	७	००	६	१७	६	२०	५	४८	६	३८	५	५७	६	५७	६	१३	२३
२४	७	२२	५	५१	६	३९	५	२६	६	५७	५	३५	७	१७	५	४९	६	५८	६	१८	६	१९	५	४८	६	३७	५	५८	६	५६	६	१४	२४
२५	७	२२	५	५२	६	३८	५	२७	६	५७	५	३६	७	१७	५	५०	६	५७	६	१९	६	१९	५	४९	६	३६	५	५८	६	५५	६	१४	२५
२६	७	२२	५	५२	६	३८	५	२८	६	५६	५	३७	७	१६	५	५१	६	५६	६	२०	६	१८	५	५०	६	३६	५	५९	६	५४	६	१५	२६
२७	७	२१	५	५३	६	३८	५	२८	६	५६	५	३८	७	१६	५	५२	६	५५	६	२१	६	१७	५	५०	६	३५	६	००	६	५३	६	१६	२७
२८	७	२१	५	५४	६	३७	५	२९	६	५६	५	३८	७	१५	५	५३	६	५४	६	२१	६	१६	५	५१	६	३४	६	००	६	५२	६	१६	२८
२९	७	२०	५	५५	६	३७	५	३०	६	५५	५	३९	७	१५	५	५४	६	५३	६	२२	६	१६	५	५१	६	३३	६	०१	६	५१	६	१६	२९
३०	७	२०	५	५६	६	३६	५	३१	६	५५	५	४०	७	१४	५	५४	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	३०
३१	७	१९	५	५७	६	३६	५	३१	६	५४	५	४१	७	१४	५	५५	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	३१

गरली (हि.प्र.)-मोतिहारी (बिहार)-लखनऊ (उ.प्र.)-दिल्ली-नगराणां दैनिक-सूर्योदय-सूर्यास्त-सारिणी

मासः — मार्च

स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली			
दिनाङ्कः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः	
१	६	५३	६	२२	६	१५	५	५१	६	३२	६	०२	६	५१	६	१७
२	६	५२	६	२३	६	१४	५	५२	६	३१	६	०२	६	५०	६	१७
३	६	५१	६	२४	६	१३	५	५२	६	३०	६	०३	६	४९	६	१८
४	१६	४९	६	२४	६	१२	५	५३	६	२९	६	०३	६	४७	६	१९
५	१६	४८	६	२५	६	११	५	५४	६	२८	६	०४	६	४६	६	१९
६	६	४७	६	२६	६	१०	५	५४	६	२७	६	०४	६	४५	६	२०
७	६	४६	६	२७	६	०९	५	५५	६	२६	६	०५	६	४४	६	२१
८	६	४५	६	२७	६	०८	५	५५	६	२५	६	०५	६	४३	६	२१
९	६	४३	६	२८	६	०७	५	५६	६	२४	६	०६	६	४२	६	२२
१०	६	४२	६	२९	६	०६	५	५६	६	२२	६	०७	६	४१	६	२२
११	६	४१	६	२९	६	०५	५	५७	६	२१	६	०७	६	४०	६	२३
१२	६	४०	६	३०	६	०४	५	५७	६	२०	६	०८	६	३९	६	२४
१३	६	३८	६	३१	६	०३	५	५८	६	१९	६	०८	६	३८	६	२४
१४	६	३७	६	३२	६	०२	५	५८	६	१८	६	०९	६	३६	६	२५
१५	६	३६	६	३२	६	००	५	५९	६	१७	६	०९	६	३५	६	२५
१६	६	३५	६	३३	५	५९	५	५९	६	१६	६	१०	६	३४	६	२६
१७	६	३३	६	३४	५	५८	६	००	६	१५	६	१०	६	३३	६	२७
१८	६	३२	६	३४	५	५७	६	००	६	१४	६	११	६	३२	६	२७
१९	६	३१	६	३५	५	५६	६	०१	६	१३	६	११	६	३१	६	२८
२०	६	२९	६	३६	५	५५	६	०१	६	१२	१६	१२	६	३०	६	२८
२१	६	२८	६	३६	५	५४	६	०२	६	११	६	१२	६	२८	६	२९
२२	६	२७	६	३७	५	५३	६	०२	६	०९	६	१३	६	२७	६	२९
२३	६	२५	६	३८	५	५२	६	०३	६	०८	६	१३	६	२६	६	३०
२४	६	२४	६	३८	५	५२	६	०३	६	०७	६	१४	६	२५	६	३०
२५	६	२३	६	३९	५	५१	६	०४	६	०६	६	१४	६	२४	६	३१
२६	६	२२	६	४०	५	४९	६	०४	६	०५	६	१५	६	२३	६	३२
२७	६	२०	६	४०	५	४८	६	०५	६	०४	६	१५	६	२१	६	३२
२८	६	१९	६	४१	५	४७	६	०५	६	०३	६	१६	६	२०	६	३३
२९	६	१८	६	४२	५	४६	६	०५	६	०२	६	१६	६	१९	६	३३
३०	६	१६	६	४२	५	४५	६	०६	६	०१	६	१७	६	१८	६	३४
३१	६	१५	६	४३	५	४४	६	०६	६	००	६	१७	६	१७	६	३४

मासः — अप्रैल

स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली			
दिनाङ्कः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः	
१	६	१४	६	४४	५	४२	६	०७	५	५९	६	१८	६	१५	६	३५
२	६	१३	६	४४	५	४१	६	०७	५	५७	६	१८	६	१४	६	३६
३	६	११	६	४५	५	४०	६	०८	५	५६	६	१९	६	१३	६	३६
४	६	१०	६	४६	५	३९	६	०८	५	५५	६	१९	६	१२	६	३७
५	६	०९	६	४६	५	३७	६	०९	५	५४	६	२०	६	११	६	३७
६	६	०८	६	४७	५	३६	६	०९	५	५३	६	२०	६	१०	६	३८
७	६	०६	६	४८	५	३५	६	१०	५	५२	६	२१	६	०९	६	३८
८	६	०५	६	४७	५	३४	६	१०	५	५१	६	२१	६	०७	६	३९
९	६	०५	६	४८	५	३३	६	११	५	५०	६	२२	६	०६	६	३९
१०	६	०३	६	५०	५	३२	६	११	५	४९	६	२२	६	०५	६	४०
११	६	०२	६	५०	५	३१	६	१२	५	४८	६	२२	६	०४	६	४१
१२	६	००	६	५१	५	३०	६	१२	५	४७	६	२३	६	०३	६	४१
१३	५	५९	६	५२	५	२९	६	१३	५	४६	६	२४	६	०२	६	४२
१४	५	५८	६	५२	५	२८	६	१३	५	४५	६	२४	६	०१	६	४२
१५	५	५७	६	५३	५	२७	६	१४	५	४४	६	२५	६	००	६	४३
१६	५	५५	६	५४	५	२६	६	१४	५	४३	६	२५	[illegible]	५९	६	४३
१७	५	५४	६	५४	५	२५	६	१५	५	४२	६	२६	५	५८	६	४४
१८	५	५३	६	५५	५	२४	६	१५	५	४१	६	२६	५	५७	६	४५
१९	५	५२	६	५६	५	२३	६	१६	५	४०	६	२७	५	५६	६	४५
२०	५	५१	६	५६	५	२२	६	१६	५	३९	६	२७	५	५५	६	४६
२१	५	५०	६	५७	५	२१	६	१७	५	३८	६	२८	५	५४	६	४६
२२	५	४९	६	५८	५	२०	६	१७	५	३७	६	२८	५	५३	६	४७
२३	५	४९	६	५८	५	२०	६	१८	५	३६	६	२९	५	५२	६	४७
२४	५	४७	६	५९	५	१९	६	१८	५	३६	६	२९	५	५१	६	४८
२५	५	४६	७	००	५	१८	६	१९	५	३५	६	३०	५	५०	६	४९
२६	५	४५	७	०१	५	१७	६	१९	५	३४	६	३०	५	४९	६	४९
२७	५	४४	७	०१	५	१६	६	२०	५	३३	६	३१	५	४८	६	५०
२८	५	४३	७	०२	५	१५	६	२१	५	३२	६	३१	५	४७	६	५०
२९	५	४२	७	०३	५	१४	६	२१	५	३१	६	३२	५	४६	६	५१
३०	५	४१	७	०३	५	१४	६	२२	५	३१	६	३२	५	४५	६	५२
३१	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

गरली (हि.प्र.)-मोतिहारी (बिहार)-लखनऊ (उ.प्र.)-दिल्ली-नगराणां दैनिक-सूर्योदय-सूर्यास्त-सारिणी

मासः	मई																जून																मासः
स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली				गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली				स्थानम्
दिनाङ्कः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनाङ्कः
१	५	४०	७	०४	५	१३	६	२२	५	३०	६	३३	५	४५	६	५२	५	२०	७	२५	४	५७	६	३९	५	१५	६	५०	५	२८	७	१०	१
२	५	३९	७	०५	५	१२	६	२३	५	२९	६	३४	५	४४	६	५३	५	२०	७	२६	४	५७	६	४०	५	१५	६	५०	५	२८	७	११	२
३	५	३८	७	०६	५	११	६	२३	५	२८	६	३४	५	४३	६	५३	५	२०	७	२६	४	५७	६	४०	५	१४	६	५१	५	२७	७	११	३
४	५	३७	७	०६	५	११	६	२४	५	२७	६	३५	५	४२	६	५४	५	२०	७	२७	४	५७	६	४१	५	१४	६	५१	५	२७	७	१२	४
५	५	३६	७	०७	५	१०	६	२४	५	२७	६	३५	५	४१	६	५५	५	१९	७	२७	४	५७	६	४१	५	१४	६	५१	५	२७	७	१२	५
६	५	३५	७	०८	५	०९	६	२५	५	२६	६	३६	५	४१	६	५५	५	१९	७	२८	४	५७	६	४१	५	१४	६	५१	५	२७	७	१२	६
७	५	३४	७	०८	५	०८	६	२६	५	२५	६	३६	५	४०	६	५६	५	१९	७	२८	४	५७	६	४२	५	१४	६	५२	५	२७	७	१३	७
८	५	३३	७	०९	५	०८	६	२६	५	२५	६	३७	५	३९	६	५६	५	१९	७	२९	४	५७	६	४३	५	१४	६	५२	५	२७	७	१३	८
९	५	३२	७	१०	५	०७	६	२७	५	२४	६	३७	५	३८	६	५७	५	१९	७	२९	४	५७	६	४३	५	१४	६	५३	५	२७	७	१४	९
१०	५	३१	७	११	५	०६	६	२७	५	२३	६	३८	५	३८	६	५८	५	१९	७	३०	४	५७	६	४३	५	१४	६	५३	५	२७	७	१४	१०
११	५	३०	७	११	५	०६	६	२८	५	२३	६	३९	५	३७	६	५८	५	१९	७	३०	४	५७	६	४३	५	१४	६	५३	५	२७	७	१५	११
१२	५	३०	७	१२	५	०५	६	२८	५	२२	६	३९	५	३६	६	५९	५	१९	७	३०	४	५७	६	४४	५	१४	६	५४	५	२७	७	१५	१२
१३	५	२९	७	१३	५	०५	६	२९	५	२२	६	४०	५	३६	७	५९	५	१९	७	३१	४	५७	६	४४	५	१४	६	५४	५	२७	७	१५	१३
१४	५	२८	७	१३	५	०४	६	३०	५	२१	६	४०	५	३५	७	००	५	१९	७	३२	४	५७	६	४५	५	१४	६	५५	५	२७	७	१६	१४
१५	५	२८	७	१४	५	०४	६	३०	५	२१	६	४१	५	३५	७	०१	५	१९	७	३२	४	५७	६	४५	५	१४	६	५५	५	२७	७	१६	१५
१६	५	२७	७	१५	५	०३	६	३१	५	२०	६	४१	५	३४	७	०१	५	१९	७	३२	४	५७	६	४५	५	१५	६	५५	५	२७	७	१६	१६
१७	५	२६	७	१६	५	०३	६	३१	५	२०	६	४२	५	३३	७	०२	५	१९	७	३२	४	५७	६	४५	५	१५	६	५६	५	२७	७	१७	१७
१८	५	२६	७	१६	५	०२	६	३२	५	१९	६	४२	५	३३	७	०२	५	१९	७	३३	४	५७	६	४६	५	१५	६	५६	५	२७	७	१७	१८
१९	५	२५	७	१७	५	०२	६	३२	५	१९	६	४३	५	३२	७	०३	५	१९	७	३३	४	५७	६	४६	५	१५	६	५६	५	२८	७	१७	१९
२०	५	२५	७	१८	५	०१	६	३३	५	१८	६	४३	५	३२	७	०४	५	१९	७	३३	४	५७	६	४६	५	१५	६	५६	५	२८	७	१७	२०
२१	५	२४	७	१८	५	००	६	३३	५	१८	६	४४	५	३१	७	०४	५	२०	७	३३	४	५८	६	४६	५	१५	६	५७	५	२८	७	१८	२१
२२	५	२४	७	१९	५	००	६	३४	५	१७	६	४५	५	३१	७	०५	५	२०	७	३३	४	५८	६	४६	५	१६	६	५७	५	२८	७	१८	२२
२३	५	२३	७	२०	४	५९	६	३५	५	१७	६	४५	५	३१	७	०५	५	२०	७	३४	४	५८	६	४७	५	१६	६	५७	५	२८	७	१८	२३
२४	५	२३	७	२०	४	५९	६	३५	५	१७	६	४६	५	३०	७	०६	५	२०	७	३४	४	५८	६	४७	५	१६	६	५७	५	२९	७	१८	२४
२५	५	२२	७	२१	४	५९	६	३६	५	१६	६	४६	५	३०	७	०६	५	२१	७	३४	४	५९	६	४७	५	१६	६	५७	५	२९	७	१८	२५
२६	५	२२	७	२१	४	५८	६	३६	५	१६	६	४७	५	२९	७	०७	५	२१	७	३४	४	५९	६	४७	५	१७	६	५७	५	२९	७	१८	२६
२७	५	२२	७	२२	४	५८	६	३७	५	१६	६	४७	५	२९	७	०७	५	२१	७	३४	४	५९	६	४७	५	१७	६	५८	५	२९	७	१९	२७
२८	५	२१	७	२३	४	५८	६	३७	५	१६	६	४८	५	२९	७	०८	५	२१	७	३४	४	५९	६	४७	५	१७	६	५८	५	३०	७	१९	२८
२९	५	२१	७	२३	४	५८	६	३८	५	१५	६	४८	५	२८	७	०९	५	२२	७	३४	५	००	६	४८	५	१७	६	५८	५	३०	७	१९	२९
३०	५	२१	७	२४	४	५८	६	३८	५	१५	६	४९	५	२८	७	०९	५	२२	७	३४	५	००	६	४९	५	१८	६	५८	५	३०	७	१९	३०
३१	५	२१	७	२५	४	५८	६	३९	५	१५	६	४९	५	२८	७	१०	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	३१

गरली (हि.प्र.)-मोतिहारी (बिहार)-लखनऊ (उ.प्र.)-दिल्ली-नगराणां दैनिक-सूर्योदय-सूर्यास्त-सारिणी

मासः	जुलाई																अगस्त																मासः
स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली				गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली				स्थानम्
दिनांकः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनांकः
१	५	२३	७	३४	५	००	६	४८	५	१८	६	५८	५	३१	७	१९	५	४०	७	२२	५	१५	६	३९	५	३३	६	४८	५	४२	७	०८	१
२	५	२३	७	३४	५	०१	६	४८	५	१९	६	५८	५	३१	७	१९	५	४१	७	२१	५	१६	६	३८	५	३४	६	४८	५	४३	७	०७	२
३	५	२३	७	३४	५	०१	६	४८	५	१९	६	५८	५	३२	७	१९	५	४१	७	२१	५	१६	६	३७	५	३४	६	४७	५	४३	७	०७	३
४	५	२४	७	३४	५	०१	६	४८	५	२०	६	५८	५	३२	७	१९	५	४२	७	२०	५	१७	६	३७	५	३५	६	४७	५	४४	७	०६	४
५	५	२४	७	३४	५	०२	६	४८	५	२०	६	५८	५	३२	७	१९	५	४३	७	१९	५	१७	६	३६	५	३५	६	४६	५	४४	७	०५	५
६	५	२५	७	३४	५	०२	६	४८	५	२०	६	५८	५	३३	७	१९	५	४३	७	१८	५	१८	६	३५	५	३६	६	४५	५	४५	७	०५	६
७	५	२५	७	३४	५	०३	६	४७	५	२१	६	५८	५	३३	७	१८	५	४४	७	१७	५	१८	६	३५	५	३६	६	४४	५	५०	७	०४	७
८	५	२६	७	३४	५	०३	६	४७	५	२१	६	५८	५	३४	७	१८	५	४५	७	१६	५	१९	६	३४	५	३७	६	४३	५	५०	७	०३	८
९	५	२६	७	३३	५	०४	६	४७	५	२२	६	५७	५	३४	७	१८	५	४५	७	१६	५	१९	६	३३	५	३७	६	४३	५	५१	७	०२	९
१०	५	२७	७	३३	५	०४	६	४७	५	२२	६	५७	५	३५	७	१८	५	४६	७	१५	५	२०	६	३२	५	३८	६	४२	५	५१	७	०२	१०
११	५	२७	७	३३	५	०४	६	४७	५	२३	६	५७	५	३५	७	१८	५	४७	७	१४	५	२०	६	३१	५	३८	६	४१	५	५२	७	००	११
१२	५	२८	७	३३	५	०५	६	४७	५	२३	६	५७	५	३६	७	१८	५	४७	७	१३	५	२१	६	३१	५	३८	६	४०	५	५२	७	००	१२
१३	५	२८	७	३२	५	०५	६	४७	५	२३	६	५७	५	३६	७	१७	५	४८	७	१२	५	२१	६	३०	५	३९	६	३९	५	५३	७	०२	१३
१४	५	२९	७	३२	५	०६	६	४६	५	२४	६	५६	५	३७	७	१७	५	४९	७	११	५	२२	६	२९	५	३९	६	३८	५	५३	७	०२	१४
१५	५	२९	७	३२	५	०६	६	४६	५	२४	६	५६	५	३७	७	१७	५	४९	७	१०	५	२२	६	२८	५	४०	६	३८	५	५४	७	०२	१५
१६	५	३०	७	३१	५	०७	६	४६	५	२४	६	५६	५	३८	७	१६	५	५०	७	०९	५	२३	६	२७	५	४०	६	३७	५	५५	७	०२	१६
१७	५	३१	७	३१	५	०७	६	४५	५	२५	६	५६	५	३८	७	१६	५	५१	७	०८	५	२३	६	२६	५	४१	६	३६	५	५५	७	०३	१७
१८	५	३१	७	३१	५	०८	६	४५	५	२६	६	५५	५	३९	७	१६	५	५१	७	०७	५	२४	६	२६	५	४१	६	३६	५	५६	७	०३	१८
१९	५	३२	७	३०	५	०८	६	४५	५	२६	६	५५	५	३९	७	१५	५	५२	७	०६	५	२४	६	२५	५	४२	६	३४	५	५६	७	०४	१९
२०	५	३२	७	३०	५	०९	६	४४	५	२७	६	५४	५	४०	७	१५	५	५३	७	०५	५	२५	६	२४	५	४२	६	३३	५	५७	७	०४	२०
२१	५	३३	७	२९	५	०९	६	४४	५	२७	६	५४	५	४०	७	१४	५	५३	७	०३	५	२५	६	२३	५	४३	६	३२	५	५७	७	०५	२१
२२	५	३४	७	२९	५	१०	६	४४	५	२८	६	५४	५	४१	७	१४	५	५४	७	०२	५	२६	६	२२	५	४३	६	३१	५	५८	७	०५	२२
२३	५	३४	७	२८	५	१०	६	४३	५	२८	६	५३	५	४१	७	१३	५	५५	७	००	५	२६	६	२१	५	४४	६	३०	५	५८	७	०६	२३
२४	५	३५	७	२८	५	११	६	४३	५	२९	६	५३	५	४२	७	१३	५	५६	६	५९	५	२६	६	२०	५	४४	६	२९	५	५९	७	०६	२४
२५	५	३६	७	२७	५	११	६	४२	५	२९	६	५२	५	४२	७	१२	५	५६	६	५८	५	२७	६	१९	५	४५	६	२८	५	५९	७	०७	२५
२६	५	३६	७	२६	५	१२	६	४२	५	३०	६	५२	५	४३	७	१२	५	५७	६	५६	५	२७	६	१८	५	४५	६	२७	६	००	७	०७	२६
२७	५	३७	७	२६	५	१२	६	४१	५	३०	६	५१	५	४४	७	११	५	५८	६	५५	५	२८	६	१७	५	४६	६	२६	६	००	७	०७	२७
२८	५	३७	७	२५	५	१३	६	४१	५	३१	६	५१	५	४४	७	११	५	५८	६	५४	५	२८	६	१६	५	४६	६	२५	६	०१	७	०८	२८
२९	५	३८	७	२४	५	१३	६	४०	५	३१	६	५०	५	४५	७	१०	५	५९	६	५३	५	२९	६	१५	५	४६	६	२४	६	०१	७	०८	२९
३०	५	३९	७	२४	५	१४	६	४०	५	३२	६	४९	५	४५	७	०९	६	००	६	५२	५	२९	६	१४	५	४७	६	२३	६	०२	७	०९	३०
३१	५	३९	७	२३	५	१४	६	३९	५	३२	६	४९	५	४६	७	०९	६	००	६	५२	५	३०	६	१३	५	४७	६	२२	६	०२	७	०९	३१

गरली (हि.प्र.)-मोतिहारी (बिहार)-लखनऊ (उ.प्र.)-दिल्ली-नगराणां दैनिक-सूर्योदय-सूर्यास्त-सारिणी

मासः	सितम्बर															
स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली			
दिनांकः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः	
१	६	००	६	५०	५	३०	६	१२	५	४८	६	२१	६	०३	६	३९
२	६	०१	६	४९	५	३०	६	११	५	४८	६	२०	६	०३	६	३८
३	६	०१	६	४८	५	३१	६	१०	५	४९	६	१९	६	०४	६	३७
४	६	०२	६	४७	५	३१	६	०८	५	४९	६	१८	६	०४	६	३६
५	६	०३	६	४५	५	३२	६	०७	५	४९	६	१६	६	०५	६	३५
६	६	०३	६	४४	५	३२	६	०६	५	५०	६	१५	६	०५	६	३३
७	६	०३	६	४३	५	३३	६	०५	५	५०	६	१४	६	०६	६	३२
८	६	०४	६	४१	५	३३	६	०४	५	५१	६	१३	६	०६	६	३१
९	६	०४	६	४०	५	३३	६	०३	५	५१	६	१२	६	०७	६	३०
१०	६	०६	६	३९	५	३४	६	०२	५	५२	६	११	६	०७	६	२९
११	६	०६	६	३८	५	३४	६	०१	५	५२	६	१०	६	०८	६	२७
१२	६	०७	६	३६	५	३५	५	५८	५	५२	६	०९	६	०८	६	२६
१३	६	०७	६	३५	५	३५	५	५७	५	५३	६	०७	६	०९	६	२५
१४	६	०८	६	३४	५	३५	५	५६	५	५३	६	०६	६	०९	६	२४
१५	६	०९	६	३२	५	३६	५	५६	५	५४	६	०५	६	१०	६	२३
१६	६	०९	६	३१	५	३६	५	५५	५	५४	६	०४	६	१०	६	२२
१७	६	१०	६	३०	५	३७	५	५४	५	५५	६	०३	६	११	६	२०
१८	६	१०	६	२८	५	३७	५	५३	५	५५	६	०२	६	११	६	१९
१९	६	११	६	२७	५	३७	५	५२	५	५५	६	०१	६	१२	६	१८
२०	६	११	६	२६	५	३८	५	५०	५	५६	५	५९	६	१२	६	१७
२१	६	१२	६	२४	५	३८	५	४९	५	५६	५	५८	६	१३	६	१६
२२	६	१३	६	२३	५	३९	५	४८	५	५७	५	५७	६	१३	६	१४
२३	६	१३	६	२२	५	३९	५	४७	५	५७	५	५६	६	१४	६	१३
२४	६	१४	६	२०	५	४०	५	४६	५	५८	५	५५	६	१४	६	१२
२५	६	१४	६	१९	५	४०	५	४५	५	५८	५	५४	६	१५	६	११
२६	६	१५	६	१८	५	४०	५	४४	५	५८	५	५३	६	१५	६	१०
२७	६	१६	६	१६	५	४१	५	४२	५	५९	५	५२	६	१६	६	०८
२८	६	१६	६	१५	५	४१	५	४१	५	५९	५	५०	६	१६	६	०७
२९	६	१७	६	१४	५	४२	५	४०	६	००	५	५०	६	१७	६	०६
३०	६	१८	६	१२	५	४२	५	३९	६	००	५	४८	६	१७	६	०५
३१	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ

अक्तुबर																मासः
गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली				स्थानम्
सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		दिनांकः
६	१८	६	११	५	४३	५	३८	६	००	५	४७	६	१८	६	०४	१
६	१९	६	१०	५	४३	५	३६	६	०१	५	४६	६	१८	६	०२	२
६	१९	६	०९	५	४४	५	३५	६	०२	५	४५	६	१९	६	०१	३
६	२०	६	०७	५	४४	५	३४	६	०२	५	४४	६	१९	६	००	४
६	२१	६	०६	५	४४	५	३३	६	०३	५	४३	६	२०	५	५९	५
६	२१	६	०५	५	४५	५	३२	६	०३	५	४२	६	२०	५	५८	६
६	२२	६	०४	५	४५	५	३१	६	०४	५	४१	६	२१	५	५७	७
६	२३	६	०३	५	४६	५	३०	६	०४	५	३९	६	२१	५	५६	८
६	२३	६	०१	५	४६	५	२९	६	०५	५	३८	६	२२	५	५५	९
६	२४	६	००	५	४७	५	२८	६	०५	५	३७	६	२३	५	५४	१०
६	२५	५	५८	५	४७	५	२७	६	०६	५	३६	६	२३	५	५४	११
६	२५	५	५७	५	४८	५	२६	६	०६	५	३५	६	२४	५	५३	१२
६	२६	५	५६	५	४८	५	२५	६	०७	५	३४	६	२४	५	५२	१३
६	२७	५	५५	५	४९	५	२४	६	०७	५	३३	६	२५	५	५१	१४
६	२७	५	५४	५	४९	५	२३	६	०८	५	३२	६	२५	५	५०	१५
६	२८	५	५२	५	५०	५	२२	६	०८	५	३१	६	२६	५	४९	१६
६	२९	५	५१	५	५०	५	२१	६	०९	५	३०	६	२७	५	४८	१७
६	३०	५	५०	५	५१	५	२०	६	०९	५	२९	६	२७	५	४७	१८
६	३०	५	४९	५	५१	५	१९	६	१०	५	२८	६	२८	५	४६	१९
६	३१	५	४८	५	५२	५	१८	६	११	५	२८	६	२९	५	४५	२०
६	३२	५	४७	५	५३	५	१७	६	११	५	२७	६	२९	५	४४	२१
६	३३	५	४६	५	५३	५	१६	६	१२	५	२६	६	३०	५	४३	२२
६	३३	५	४५	५	५४	५	१६	६	१२	५	२५	६	३१	५	४२	२३
६	३४	५	४४	५	५४	५	१५	६	१३	५	२४	६	३१	५	४१	२४
६	३५	५	४३	५	५५	५	१४	६	१४	५	२३	६	३२	५	४०	२५
६	३६	५	४२	५	५५	५	१३	६	१४	५	२२	६	३३	५	३९	२६
६	३६	५	४१	५	५६	५	१२	६	१५	५	२२	६	३३	५	३८	२७
६	३७	५	४०	५	५७	५	११	६	१५	५	२१	६	३४	५	३७	२८
६	३८	५	३९	५	५७	५	११	६	१६	५	२०	६	३५	५	३६	२९
६	३९	५	३८	५	५८	५	१०	६	१७	५	१९	६	३५	५	३५	३०
६	४०	५	३७	५	५९	५	०९	६	१७	५	१८	६	३६	५	३५	३१

गरली (हि.प्र.)-मोतिहारी (बिहार)-लखनऊ (उ.प्र.)-दिल्ली-नगराणां दैनिक-सूर्योदय-सूर्यास्त-सारिणी

मासः	नवम्बर															
स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली			
दिनांकः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः	
१	६	४०	५	३६	५	५९	५	०८	६	१८	५	१८	६	३७	५	३२
२	६	४१	५	३५	६	००	५	०८	६	१९	५	१७	६	३७	५	३१
३	६	४२	५	३४	६	०१	५	०७	६	१९	५	१६	६	३८	५	३१
४	६	४३	५	३३	६	०१	५	०६	६	२०	५	१६	६	३९	५	३०
५	६	४४	५	३३	६	०२	५	०६	६	२१	५	१५	६	४०	५	२९
६	६	४५	५	३२	६	०३	५	०५	६	२२	५	१४	६	४०	५	२९
७	६	४६	५	३१	६	०३	५	०४	६	२२	५	१४	६	४१	५	२८
८	६	४६	५	३०	६	०४	५	०४	६	२३	५	१३	६	४२	५	२७
९	६	४७	५	३०	६	०५	५	०३	६	२४	५	१३	६	४३	५	२७
१०	६	४८	५	२९	६	०६	५	०३	६	२४	५	१२	६	४४	५	२६
११	६	४९	५	२८	६	०६	५	०२	६	२५	५	१२	६	४४	५	२५
१२	६	५०	५	२८	६	०७	५	०२	६	२५	५	११	६	४५	५	२५
१३	६	५१	५	२७	६	०८	५	०१	६	२७	५	११	६	४६	५	२४
१४	६	५२	५	२७	६	०९	५	०१	६	२७	५	१०	६	४७	५	२४
१५	६	५३	५	२६	६	०९	५	०१	६	२८	५	१०	६	४७	५	२३
१६	६	५३	५	२५	६	१०	५	००	६	२९	५	०९	६	४८	५	२३
१७	६	५४	५	२५	६	११	५	००	६	३०	५	०९	६	४९	५	२३
१८	६	५५	५	२४	६	१२	४	५९	६	३०	५	०९	६	५०	५	२२
१९	६	५६	५	२४	६	१२	४	५९	६	३१	५	०८	६	५१	५	२२
२०	६	५७	५	२४	६	१३	४	५९	६	३२	५	०८	६	५१	५	२१
२१	६	५८	५	२३	६	१४	४	५९	६	३३	५	०८	६	५२	५	२१
२२	६	५९	५	२३	६	१५	४	५८	६	३३	५	०८	६	५३	५	२१
२३	६	००	५	२३	६	१५	४	५८	६	३४	५	०७	६	५४	५	२१
२४	६	०१	५	२२	६	१६	४	५८	६	३५	५	०७	६	५५	५	२०
२५	६	०१	५	२२	६	१७	४	५८	६	३६	५	०७	६	५६	५	२०
२६	६	०२	५	२२	६	१८	४	५८	६	३६	५	०७	६	५६	५	२०
२७	६	०३	५	२१	६	१८	४	५७	६	३७	५	०७	६	५७	५	२०
२८	६	४	५	२१	६	१९	४	५७	६	३८	५	०७	६	५८	५	२०
२९	६	०५	५	२१	६	२०	४	५७	६	३९	५	०७	६	५९	५	२०
३०	६	०६	५	२१	६	२१	४	५७	६	३९	५	०७	६	५९	५	२०
३१	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ

मासः	दिसम्बर															
स्थानम्	गरली				मोतिहारी				लखनऊ				दिल्ली			
दिनांकः	सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः		सूर्योदयः		सूर्यास्तः	
१	७	०७	५	२१	६	२१	४	५७	६	४०	५	०७	७	००	५	१९
२	७	०७	५	२१	६	२२	४	५७	६	४१	५	०७	७	०१	५	१९
३	७	०८	५	२१	६	२३	४	५७	६	४२	५	०७	७	०२	५	१९
४	७	०९	५	२१	६	२४	४	५७	६	४२	५	०७	७	०३	५	२०
५	७	१०	५	२१	६	२४	४	४७	६	४३	५	०७	७	०३	५	२०
६	७	११	५	२१	६	२५	४	४८	६	४४	५	०७	७	०४	५	२०
७	७	११	५	२१	६	२६	४	४८	६	४५	५	०७	७	०५	५	२०
८	७	१२	५	२१	६	२६	४	४८	६	४५	५	०७	७	०६	५	२०
९	७	१३	५	२१	६	२७	४	४८	६	४६	५	०७	७	०६	५	२०
१०	७	१४	५	२१	६	२८	४	४८	६	४७	५	०८	७	०७	५	२०
११	७	१४	५	२१	६	२८	४	४८	६	४७	५	०८	७	०८	५	२१
१२	७	१५	५	२२	६	२९	४	४९	६	४८	५	०८	७	०८	५	२१
१३	७	१६	५	२२	६	३०	४	४९	६	४९	५	०९	७	०९	५	२१
१४	७	१६	५	२२	६	३०	४	४९	६	४९	५	०९	७	१०	५	२१
१५	७	१७	५	२२	६	३१	५	००	६	५०	५	०९	७	१०	५	२२
१६	७	१८	५	२३	६	३१	५	००	६	५०	५	१०	७	११	५	२२
१७	७	१८	५	२३	६	३२	५	००	६	५१	५	१०	७	११	५	२३
१८	७	१९	५	२३	६	३३	५	०१	६	५२	५	१०	७	१२	५	२३
१९	७	१९	५	२४	६	३३	५	०१	६	५२	५	११	७	१३	५	२३
२०	७	२०	५	२४	६	३४	५	०२	६	५३	५	११	७	१३	५	२४
२१	७	२०	५	२५	६	३४	५	०२	६	५३	५	१२	७	१४	५	२४
२२	७	२१	५	२५	६	३५	५	०३	६	५४	५	१२	७	१४	५	२५
२३	७	२१	५	२६	६	३५	५	०३	६	५४	५	१३	७	१५	५	२५
२४	७	२२	५	२६	६	३६	५	०४	६	५५	५	१३	७	१५	५	२६
२५	७	२२	५	२७	६	३६	५	०४	६	५५	५	१४	७	१६	५	२६
२६	७	२३	५	२७	६	३६	५	०४	६	५५	५	१४	७	१६	५	२७
२७	७	२३	५	२८	६	३७	५	०४	६	५६	५	१५	७	१६	५	२८
२८	७	२३	५	२८	६	३७	५	०६	६	५६	५	१६	७	१७	५	२८
२९	९७	२४	५	२९	६	३८	५	०६	६	५७	५	१६	७	१७	५	२९
३०	७	२४	५	३०	६	३८	५	०७	६	५७	५	१७	७	१७	५	२९
३१	७	२४	५	३०	६	३८	५	०८	६	५७	५	१८	७	१८	५	३०

षड्वर्ग-चक्रम्

राशि	वर्ग																										
अंश:		२	३	४	५	६	७	८	१०	१२	१२	१२	१३	१५	१६	१७	१७	१८	२०	२१	२२	२३	२५	२५	२६	२७	३०
कला		३०	२०	१७	००	४०	३०	३४	००	००	३०	५१	२०	००	४०	०८	३०	००	००	२५	३०	२०	००	४२	४०	३०	००
विकला		००	००	०८	००	००	००	१७	००	००	००	२५	००	००	००	३४	००	००	००	४२	००	००	००	५०	००	००	००
मेष:	हो	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४
	द्रे.	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९
	स.	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०६	०७	०७	०७
	न.	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९
	द्वा	०१	०२	०२	०२	०३	०३	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०८	०८	०९	०९	१०	१०	११	११	११	१२
	त्रिं	०१	०१	०१	०१	११	११	११	११	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७
वृष:	हो	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५
	द्रे.	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
	स.	०८	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०२
	न.	१०	१०	११	११	११	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६
	द्वा	०२	०३	०३	०३	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९	१०	१०	११	११	१२	१२	१२	१२
	त्रिं	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१०	१०	१०	१०	०८	०८	०८	०८
मिथुन:	हो	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४
	द्रे.	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७	११	११	११	११	११	११	११	११
	स.	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०८	०९	०९	०९
	न.	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३
	द्वा	०३	०४	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९	०९	१०	१०	११	११	१२	१२	०१	०१	०२	०२
	त्रिं	०१	०१	०१	०१	११	११	११	११	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७
कर्क:	हो	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५
	द्रे.	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
	स.	१०	१०	१०	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४
	न.	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०	११	११	११	१२	१२
	द्वा	०४	०५	०५	०५	०६	०६	०७	०७	०८	०८	०९	०९	०९	१०	१०	१०	११	११	१२	१२	०१	०१	०२	०२	०२	०३
	त्रिं	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१०	१०	१०	१०	०८	०८	०८	०८
सिंह:	हो	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४
	द्रे.	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१
	स.	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	११
	न.	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९
	द्वा	०५	०६	०६	०६	०७	०७	०८	०८	०९	०९	१०	१०	१०	११	११	११	१२	१२	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०३	०४
	त्रि	०१	०१	०१	०१	११	११	११	११	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७
कन्या	हो	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५
	द्रे.	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२
	स.	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०६	०६	०६
	न.	१०	१०	११	११	११	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६
	द्वा	०६	०७	०७	०७	०८	०८	०९	०९	१०	१०	११	११	११	१२	१२	१२	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०४	०४	०४	०५
	त्रिं	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१०	१०	१०	१०	०८	०८	०८	०८

षड्वर्ग-चक्रम्

अंश:		२	३	४	५	६	७	८	१०	१२	१२	१२	१३	१५	१६	१७	१७	१८	२०	२१	२२	२३	२५	२५	२६	२७	३०
कला		३०	२०	१७	००	४०	३०	३४	००	००	३०	५१	२०	००	४०	०८	३०	००	००	२५	३०	२०	००	४२	४०	३०	००
विकला		००	००	०८	००	००	००	१७	००	००	००	२५	००	००	००	३४	००	००	००	४२	००	००	००	५१	००	००	००
तुला	हो	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४
	द्रे.	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३
	स.	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१
	न.	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३
	द्वा	०७	०८	०८	०८	०९	०९	१०	१०	११	११	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०४	०४	०५	०५	०५	०६
	त्रिं.	०१	०१	०१	०१	११	११	११	११	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७
वृश्चिक:	हो	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५
	द्रे.	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४
	स.	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०८
	न.	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०	११	११	११	१२	१२
	द्वा	०८	०९	०९	०९	१०	१०	११	११	१२	१२	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०६	०७
	त्रिं.	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१०	१०	१०	१०	०८	०८	०८	०८
धनु:	हो	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४
	द्रे.	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०१	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५
	स.	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०२	०३	०३	०३
	न.	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९
	द्वा	०९	१०	१०	१०	११	११	१२	१२	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०७	०७	०७	०८
	त्रिं.	०१	०१	०१	०१	११	११	११	११	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७
मकर:	हो	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५
	द्रे.	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६	०६
	स.	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०
	न.	१०	१०	११	११	११	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६
	द्वा	१०	११	११	११	१२	१२	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३	०४	०४	०४	०५	०५	०६	०६	०७	०७	०८	०८	०८	०९
	त्रिं.	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१०	१०	१०	१०	०८	०८	०८	०८
कुम्भ:	हो	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४
	द्रे.	११	११	११	११	११	११	११	११	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७	०७
	स.	११	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५
	न.	०७	०७	०८	०८	०८	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	१२	१२	१२	१२	०१	०१	०१	०२	०२	०२	०३	०३
	द्वा	११	१२	१२	१२	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६	०७	०७	०८	०८	०९	०९	०९	१०
	त्रि	०१	०१	०१	०१	११	११	११	११	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०९	०३	०३	०३	०३	०३	०७	०७	०७	०७
मीन:	हो	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५
	द्रे.	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८	०८
	स.	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	११	१२	१२
	न.	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०७	०७	०७	०७	०८	०८	०९	०९	०९	०९	१०	१०	१०	११	११	११	१२	१२
	द्वा	१२	०१	०१	०१	०२	०२	०३	०३	०४	०४	०५	०५	०५	०६	०६	०६	०७	०७	०८	०८	०९	०९	१०	१०	१०	१०
	त्रिं.	०२	०२	०२	०२	०६	०६	०६	०६	०६	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१०	१०	१०	१०	०८	०८	०८	०८

❖ २०१९ ख्रीष्टाब्दे अप्रैल-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु:				शुक्र:				शनि:				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	११	१६	५२	२६	९	२८	४३	५३	१	०६	२२	१९	१०	२२	३०	५४	८	००	०७	२०	१०	१२	०८	०५	८	२५	४२	१०	२	२८	४०	२८	८	२८	४०	२८	१
२	११	१७	५१	३९	१०	१०	३३	००	१	०७	०२	०१	१०	२२	५१	४१	८	००	०९	०३	१०	१३	२०	२३	८	२५	४४	५४	२	२८	३७	१७	८	२८	३७	१७	२
३	११	१८	५०	५१	१०	२२	२८	०५	१	०७	४१	४२	१०	२३	१७	१६	८	००	१०	३६	१०	१४	३२	४२	८	२५	४७	३२	२	२८	३४	०७	८	२८	३४	०७	३
४	११	१९	५०	००	११	०४	३१	३९	१	०८	२१	२१	१०	२३	४७	१९	८	००	११	५७	१०	१५	४५	०३	८	२५	५०	०४	२	२८	३०	५६	८	२८	३०	५६	४
५	११	२०	४९	०७	११	१६	४५	१९	१	०८	००	५९	१०	२४	२१	३६	८	००	१३	०७	१०	१६	५७	२५	८	२५	५२	३२	२	२८	२७	४७	८	२८	२७	४७	५
६	११	२१	४८	१२	११	२९	०९	५६	१	०९	४०	३६	१०	२४	५९	५७	८	००	१४	०६	१०	१८	०९	४८	८	२५	५४	५३	२	२८	२४	३४	८	२८	२४	३४	६
७	११	२२	४७	१६	०	११	४५	४५	१	१०	२०	११	१०	२५	४२	०६	८	००	१४	५३	१०	१९	२२	१२	८	२५	५७	०८	२	२८	२१	२३	८	२८	२१	२३	७
८	११	२३	४६	१७	०	२४	३२	४८	१	१०	५९	४६	१०	२६	२७	५२	८	००	१५	३०	१०	२०	३४	३८	८	२५	५९	१९	२	२८	१८	१३	८	२८	१८	१३	८
९	११	२४	४५	१६	१	०७	३१	०९	१	११	३९	१८	१०	२७	१७	०५	८	००	१५	५५	१०	२१	४७	०५	८	२६	०१	२३	२	२८	१५	०२	८	२८	१५	०२	९
१०	११	२५	४४	१३	१	२०	४१	०४	१	१२	१८	५०	१०	२८	०९	३२	८	००	१६	०९	१०	२२	५९	३३	८	२६	०३	२२	२	२८	११	५१	८	२८	११	५१	१०
११	११	२६	४३	०८	२	०४	०३	१२	१	१२	५८	२०	१०	२९	०५	०५	व.	००	१६	११	१०	२४	१२	०२	८	२६	०५	१६	२	२८	०८	४०	८	२८	०८	४०	११
१२	११	२७	४२	०१	२	१७	३८	३२	१	१३	३७	४९	११	००	०३	३४	८	००	१६	०३	१०	२५	२४	३२	८	२६	०७	०३	२	२८	०५	३०	८	२८	०५	३०	१२
१३	११	२८	४०	५२	३	०१	२८	१२	१	१४	१७	१७	११	०१	०४	५२	८	००	१५	४२	१०	२६	३७	०४	८	२६	०८	४५	२	२८	०२	१९	८	२८	०२	१९	१३
१४	११	२९	३९	४१	३	१५	३२	५४	१	१४	५६	४३	११	०२	०८	४९	८	००	१५	११	१०	२७	४९	३६	८	२६	१०	२१	२	२७	५९	०८	८	२७	५९	०८	१४
१५	०	००	३८	२८	३	२९	५२	१६	१	१५	३६	०८	११	०३	१५	२०	८	००	१४	२९	१०	२९	०२	०९	८	२६	११	५२	२	२७	५५	५७	८	२७	५५	५७	१५
१६	०	०१	३७	१३	४	१४	२४	१३	१	१६	१५	३२	११	०४	२४	१९	८	००	१३	३५	११	००	१४	४३	८	२६	१३	१६	२	२७	५२	४७	८	२७	५२	४७	१६
१७	०	०२	३५	५६	४	२९	०४	३३	१	१६	५४	५४	११	०५	३५	३८	८	००	१२	३०	११	०१	२७	१८	८	२६	१४	३५	२	२७	४९	३६	८	२७	४९	३६	१७
१८	०	०३	३४	३८	५	१३	४७	०१	१	१७	३४	१५	११	०६	४९	१४	८	००	११	१३	११	०२	३९	५४	८	२६	१५	४८	२	२७	४६	२५	८	२७	४६	२५	१८
१९	०	०४	३३	१७	५	२८	२४	०४	१	१८	१३	३५	११	०८	०५	०२	८	००	०९	४९	११	०३	५२	३१	८	२६	१६	५५	२	२७	४३	१४	८	२७	४३	१४	१९
२०	०	०५	३१	५४	६	१२	४८	०२	१	१८	५२	५४	११	०९	२२	५८	८	००	०८	०७	११	०५	०५	०९	८	२६	१७	५६	२	२७	४०	०३	८	२७	४०	०३	२०
२१	०	०६	३०	२९	६	२६	५२	५५	१	१९	३२	११	११	१०	४२	५८	८	००	०६	१८	११	०६	१७	४७	८	२६	१८	५२	२	२७	३६	५३	८	२७	३६	५३	२१
२२	०	०७	२९	०३	७	१०	३२	५७	१	२०	११	२७	११	१२	०४	५९	८	००	०४	१७	११	०७	३०	२६	८	२६	१९	४१	२	२७	३३	४२	८	२७	४३	४२	२२
२३	०	०८	२७	३४	७	२३	४७	५३	१	२०	५०	४२	११	१३	२८	५९	८	००	०२	०५	११	०८	४३	०६	८	२६	२०	२५	२	२७	३०	३१	८	२७	३०	३१	२३
२४	०	०९	२६	०४	८	०६	३८	०४	१	२१	२९	५५	११	१४	५४	५५	७	२९	५९	४३	११	०९	५५	४७	८	२६	२१	०३	२	२७	२७	२०	८	२७	२७	२०	२४
२५	०	१०	२४	३२	८	१९	०६	१९	१	२२	०९	०७	११	१६	२२	४५	७	२९	५७	०९	११	११	०८	२९	८	२६	२१	३५	२	२७	२४	१०	८	२७	२४	१०	२५
२६	०	११	२२	५८	९	०१	१६	५३	१	२२	४८	१८	११	१७	५२	२७	७	२९	५४	२५	११	१२	२१	११	८	२६	२२	०१	२	२७	२०	५९	८	२७	२०	५९	२६
२७	०	१२	२१	२२	९	१३	१४	४९	१	२३	२७	२८	११	१९	२४	०१	७	२९	५१	३०	११	१३	३३	५३	८	२६	२२	२१	२	२७	१७	४८	८	२७	१७	४८	२७
२८	०	१३	१९	४४	९	२५	०५	३०	१	२४	०६	३०	११	२०	५७	२६	७	२९	४८	२५	११	१४	४६	३७	८	२६	२२	३५	२	२७	१४	३७	८	२७	१४	३७	२८
२९	०	१४	१८	०४	१०	०६	५४	२०	१	२४	४५	४३	११	२२	३२	४०	७	२९	४५	०९	११	१५	५९	२१	८	२६	२२	४३	२	२७	११	२६	८	२७	११	२६	२९
३०	०	१५	१६	२३	१०	१८	४६	२०	१	२५	२४	४९	११	२४	०९	४१	७	२९	४१	४३	११	१७	१२	०५	८ व	२६	२२	४६	२	२७	०८	१६	८	२७	०८	१६	३०

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ २०१९ खीष्टाब्दे मई-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु: (वक्री)				शुक्र:				शनि: (वक्री)				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	००	१६	१४	४०	११	००	४५	५३	१	२६	०३	५४	११	२५	४८	३७	७	२९	३८	०६	११	१८	२४	५१	८	२६	२२	४२	२	२७	०५	०५	८	२७	०५	०५	१
२	००	१७	१२	५५	११	१२	५६	२८	१	२६	४२	५८	११	२७	२९	१९	७	२९	३४	१९	११	१९	३७	३६	८	२६	२२	३३	२	२७	०१	५४	८	२७	०१	५४	२
३	००	१८	११	०८	११	२५	२०	३०	१	२७	२२	००	११	२९	११	५१	७	२९	३०	२३	११	२०	५०	२३	८	२६	२२	१८	२	२६	५८	४३	८	२६	५८	४३	३
४	००	१९	०९	१९	००	०७	५९	१०	१	२८	०१	०१	००	००	५६	१२	७	२९	२६	१६	११	२२	०३	१०	८	२६	२१	५७	२	२६	५५	३३	८	२६	५५	३३	४
५	००	२०	०७	२९	००	२०	५२	३७	१	२८	४०	०१	००	०२	४२	२३	७	२९	२२	००	११	२३	१५	५७	८	२६	२१	३०	२	२६	५२	२२	८	२६	५२	२२	५
६	००	२१	०५	३७	१	०४	००	०५	१	२९	१९	००	००	०४	३०	२४	७	२९	१७	३४	११	२४	२८	४५	८	२६	२०	५८	२	२६	४९	११	८	२६	४९	११	६
७	००	२२	०३	४३	१	१७	२०	११	१	२९	५७	५७	००	०६	२०	१५	७	२९	१२	५८	११	२५	४१	३४	८	२६	२०	१९	२	२६	४६	००	८	२६	४६	००	७
८	००	२३	०१	४८	२	००	५१	२४	२	००	३६	५३	००	०८	११	५८	७	२९	०८	१३	११	२६	५४	२३	८	२६	१९	३५	२	२६	४२	५०	८	२६	४२	५०	८
९	००	२३	५९	५१	२	१४	३२	१६	२	०१	१५	४९	००	१०	०५	३१	७	२९	०३	१९	११	२८	०७	१३	८	२६	१८	४५	२	२६	३९	३९	८	२६	३९	३९	९
१०	००	२४	५७	५३	२	२८	२१	४०	२	०१	५४	४३	००	१२	००	५३	७	२८	५८	१७	११	२९	२०	०३	८	२६	१७	५०	२	२६	३६	२८	८	२६	३६	२८	१०
११	००	२५	५५	५२	३	१२	१८	४९	२	०२	३३	३६	००	१३	५८	०४	७	२८	५३	०५	००	००	३२	५३	८	२६	१६	४८	२	२६	३३	१७	८	२६	३३	१७	११
१२	००	२६	५३	५१	३	२६	२३	०५	२	०३	१२	२७	००	१५	५७	०३	७	२८	४७	४५	००	०१	४५	४५	८	२६	१५	४१	२	२६	३०	०६	८	२६	३०	०६	१२
१३	००	२७	५१	४७	४	१०	३३	४०	२	०३	५१	१८	००	१७	५७	४६	७	२८	४२	१६	००	०२	५८	३६	८	२६	१४	२९	२	२६	२६	५६	८	२६	२६	५६	१३
१४	००	२८	४९	४३	४	२४	४९	०१	२	०४	३०	०८	००	२०	००	११	७	२८	३६	४०	००	०४	११	२८	८	२६	१३	११	२	२६	२३	४५	८	२६	२३	४५	१४
१५	००	२९	४७	३६	५	०९	०६	३६	२	०५	०८	५६	००	२२	०४	१३	७	२८	३०	५५	००	०५	२४	२१	८	२६	११	४७	२	२६	२०	३४	८	२६	२०	३४	१५
१६	१	००	४५	२८	५	२३	२२	४३	२	०५	४७	४४	००	२४	०९	४७	७	२८	२५	०२	००	०६	३७	१४	८	२६	१०	१८	२	२६	१७	२३	८	२६	१७	२३	१६
१७	१	०१	४३	१९	६	०७	३२	४७	२	०६	२६	३०	००	२६	१६	४६	७	२८	१९	०२	००	०७	५०	०७	८	२६	०८	४३	२	२६	१४	१३	८	२६	१४	१३	१७
१८	१	०२	४१	०८	६	२१	३१	५८	२	०७	०५	१५	००	२८	२५	०१	७	२८	१२	५५	००	०९	०३	०१	८	२६	०७	०३	२	२६	११	०२	८	२६	११	०२	१८
१९	१	०३	३८	५६	७	०५	१५	५१	२	०७	४३	५९	०१	००	३४	२३	७	२८	०६	४१	००	१०	१५	०६	८	२६	०५	१७	२	२६	०७	५१	८	२६	०७	५१	१९
२०	१	०४	३६	४२	७	१८	४१	०८	२	०८	२२	४२	०१	०२	४४	३९	७	२८	००	२०	००	११	२८	५१	८	२६	०३	२७	२	२६	०४	४०	८	२६	०४	४०	२०
२१	१	०५	३४	२७	८	०१	४६	०९	२	०९	०१	२५	०१	०४	५५	३७	७	२७	५३	५२	००	१२	४१	४६	८	२६	०१	३१	२	२६	०१	३०	८	२६	०१	३०	२१
२२	१	०६	३२	११	८	१४	३०	५५	२	०९	४०	०६	०१	०७	०७	०३	७	२७	४७	१८	००	१३	५४	४२	८	२५	५९	२९	२	२५	५८	१९	८	२५	५८	१९	२२
२३	१	०७	२९	५३	८	२६	५७	०८	२	१०	१८	४६	०१	०९	१८	४१	७	२७	४०	३८	००	१५	०७	३९	८	२५	५७	२३	२	२५	५५	०८	८	२५	५५	०८	२३
२४	१	०८	२७	३४	९	०९	०७	४९	२	१०	५७	२५	०१	११	३०	१५	७	२७	३३	५२	००	१६	२०	३६	८	२५	५५	११	२	२५	५१	५७	८	२५	५१	५७	२४
२५	१	०९	२५	१४	९	२१	०७	०२	२	११	३६	०३	०१	१३	४१	२९	७	२७	२७	००	००	१७	३३	३३	८	२५	५२	५५	२	२५	४८	४६	८	२५	४८	४६	२५
२६	१	१०	२२	५२	१०	०२	५९	२८	२	१२	१४	४०	०१	१५	५२	०५	७	२७	२०	०४	००	१८	४६	३१	८	२५	५०	३३	२	२५	४५	३६	८	२५	४५	३६	२६
२७	१	११	२०	२९	१०	१४	५०	१२	२	१२	५३	१६	०१	१८	०१	४७	७	२७	१३	०२	००	१९	५९	३०	८	२५	४८	०७	२	२५	४२	२५	८	२५	४२	२५	२७
२८	१	१२	१८	०५	१०	२६	४४	१८	२	१३	३१	५१	०१	२०	१०	१९	७	२७	०५	५६	००	२०	१२	२९	८	२५	४५	३५	२	२५	३९	१४	८	२५	३९	१४	२८
२९	१	१३	१५	४०	११	०८	४६	३४	२	१४	१०	२५	०१	२२	१७	२८	७	२६	५८	४५	००	२२	२५	२८	८	२५	४२	५९	२	२५	३६	०३	८	२५	३६	०३	२९
३०	१	१४	१३	१४	११	२१	०१	१५	२	१४	४८	५९	०१	२४	२३	००	७	२६	५१	३०	००	२३	३८	२८	८	२५	४०	१८	२	२५	३२	५३	८	२५	३२	५३	३०
३१	१	१५	१०	४७	००	०३	३१	४५	२	१५	२७	३१	०१	२६	२६	४२	७	२६	४४	१२	००	२४	५१	२९	८	२५	३७	३३	२	२५	२९	४२	८	२५	२९	४२	३१

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ २०१९ खीष्टाब्दे जून-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु: (वक्री)				शुक्र:				शनि: (वक्री)				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	१	१६	०८	१८	००	१६	२०	१८	२	१६	०६	०३	१	२८	२८	२५	७	२६	३६	५०	००	२६	०४	३०	८	२५	३४	४३	२	२५	२६	३१	८	२५	२६	३१	१
२	१	१७	०५	४९	००	२९	२७	४८	२	१६	४४	३३	२	००	२८	००	७	२६	२९	२५	००	२७	१७	३२	८	२५	३१	४८	२	२५	२३	२०	८	२५	२३	२०	२
३	१	१८	०३	१८	१	१२	५३	४३	२	१७	२३	०३	२	०२	२५	१९	७	२६	२१	५७	००	२८	३०	३४	८	२५	२८	५०	२	२५	२०	०९	८	२५	२०	०९	३
४	१	१९	००	४६	१	२६	३६	०९	२	१८	०१	३२	२	०४	२०	१७	७	२६	१४	२६	००	२९	४३	३७	८	२५	२५	४६	२	२५	१६	५९	८	२५	१६	५९	४
५	१	१९	५८	१४	२	१०	३२	१२	२	१८	४०	००	२	०६	१२	४७	७	२६	०६	५३	१	००	५६	४०	८	२५	२२	३९	२	२५	१३	४८	८	२५	१३	४८	५
६	१	२०	५५	४०	२	२४	३२	२१	२	१९	१८	२७	२	०८	०२	४८	७	२५	५९	१८	१	०२	०९	४४	८	२५	१९	२८	२	२५	१०	३७	८	२५	१०	३७	६
७	१	२१	५३	०६	३	०८	५०	५९	२	१९	५६	५४	२	०९	५०	१५	७	२५	५१	४२	१	०३	२२	४९	८	२५	१६	१२	२	२५	०७	२६	८	२५	०७	२६	७
८	१	२२	५०	३०	३	२३	०६	४१	२	२०	३५	१९	२	११	३५	०६	७	२५	४४	०४	१	०४	३५	५४	८	२५	१२	५३	२	२५	०४	१६	८	२५	०४	१६	८
९	१	२३	४६	५४	४	०७	२२	३१	२	२१	१३	४४	२	१३	१७	२०	७	२५	३६	२६	१	०५	४९	००	८	२५	०९	२९	२	२५	०१	०५	८	२५	०१	०५	९
१०	१	२४	४५	१७	४	२१	३६	०३	२	२१	५२	०८	२	१४	५६	५४	७	२५	४८	४७	१	०७	०२	०७	८	२५	०६	०२	२	२४	५७	५४	८	२४	५७	५४	१०
११	१	२५	४२	३९	५	०५	४५	११	२	२२	३०	३१	२	१६	३३	४८	७	२५	२१	०७	१	०८	१५	१४	८	२५	०२	३२	२	२४	५४	४३	८	२४	५४	४३	११
१२	१	२६	४०	००	५	१९	४७	५७	२	२३	०८	५४	२	१८	०७	५९	७	२५	१३	२८	१	०९	२८	२२	८	२४	५८	५८	२	२४	५१	३३	८	२४	५१	३३	१२
१३	१	२७	३७	२१	६	०३	४२	२७	२	२३	४७	१५	२	१९	३९	२८	७	२५	०५	४८	१	१०	४१	३१	८	२४	५५	२०	२	२४	४८	२२	८	२४	४८	२२	१३
१४	१	२८	३४	४१	६	१७	२६	४२	२	२४	२५	३६	२	२१	०८	१२	७	२४	५८	१०	१	११	५४	४०	८	२४	५१	३९	२	२४	४५	११	८	२४	४५	११	१४
१५	१	२९	३२	००	७	००	५४	४८	२	२५	०३	५७	२	२२	३४	१०	७	२४	५०	३२	१	१३	०७	५०	८	२४	४७	५५	२	२४	४२	००	८	२४	४२	००	१५
१६	२	००	२९	१८	७	१४	१७	०५	२	२५	४२	१६	२	२३	५७	२०	७	२४	४२	५६	१	१४	२१	०१	८	२४	४४	०७	२	२४	३८	४९	८	२४	३८	४९	१६
१७	२	०१	२६	३७	७	२७	२०	२४	२	२६	२०	३५	२	२५	१७	४०	७	२४	३५	३१	१	१५	३४	१२	८	२४	४०	१७	२	२४	३५	३९	८	२४	३५	३९	१७
१८	२	०२	२३	५४	८	१०	०८	१६	२	२६	५८	५४	२	२६	३५	०८	७	२४	२७	४९	१	१६	४७	२५	८	२४	३६	२४	२	२४	३२	२८	८	२४	३२	२८	१८
१९	२	०३	२१	११	८	२२	४०	५७	२	२७	३७	११	२	२७	४९	४१	७	२४	२०	१८	१	१८	००	३८	८	२४	३२	२८	२	२४	२९	१७	८	२४	२९	१७	१९
२०	२	०४	१८	२७	९	०४	५९	३९	२	२८	१५	२८	२	२९	०१	१५	७	२४	१२	५०	१	१९	१३	५१	८	२४	२८	२९	२	२४	२६	०६	८	२४	२६	०६	२०
२१	२	०५	१५	४३	९	१७	०६	२४	२	२८	५३	४५	३	००	०९	४७	७	२४	०५	२५	१	२०	२७	०६	८	२४	२४	२८	२	२४	२२	५६	८	२४	२२	५६	२१
२२	२	०६	१२	५८	९	२९	०४	०७	२	२९	३२	०१	३	०१	१५	१३	७	२३	५८	०४	१	२१	४०	२२	८	२४	२०	२४	२	२४	१९	४५	८	२४	१९	४५	२२
२३	२	०७	१०	१३	१०	१०	५६	२६	३	००	१०	१६	३	०२	१७	२८	७	२३	५०	४५	१	२२	५३	२८	८	२४	१६	१८	२	२४	१६	३४	८	२४	१६	३४	२३
२४	२	०८	०७	२७	१०	२२	४७	३३	३	००	४८	३१	३	०३	१६	२८	७	२३	४३	३१	१	२४	०६	५५	८	२४	१२	१०	२	२४	१३	२३	८	२४	१३	२३	२४
२५	२	०९	०४	४१	११	०४	४२	०३	३	०१	२६	४५	३	०४	१२	०६	७	२३	३६	२०	१	२५	२०	१३	८	२४	०८	००	२	२४	१०	१२	८	२४	१०	१२	२५
२६	२	१०	०१	५५	११	१६	४४	३५	३	०२	०४	५८	३	०५	०४	१७	७	२३	२९	१४	१	२६	३३	३२	८	२४	०३	४८	२	२४	०७	०२	८	२४	०७	०२	२६
२७	२	१०	५९	०८	११	२८	५९	४०	३	०२	४३	११	३	०५	५२	५५	७	२३	२२	१३	१	२७	४६	५१	८	२३	५९	३४	२	२४	०३	५१	८	२४	०३	५१	२७
२८	२	११	५६	२२	००	११	३१	२५	३	०३	२१	२४	३	०६	२७	५४	७	२३	१५	१६	१	२९	००	१२	८	२३	५५	१८	२	२४	००	४०	८	२४	००	४०	२८
२९	२	१२	५३	३५	००	२४	२३	१२	३	०३	५९	३६	३	०७	१९	०५	७	२३	०८	२५	२	००	१३	३३	८	२३	५१	०१	२	२३	५७	२९	८	२३	५७	२९	२९
३०	२	१३	५०	४७	१	०७	३७	१५	३	०४	३७	४७	३	०७	५६	२३	७	२३	०१	३९	२	०१	२६	५६	८	२३	४६	४२	२	२३	५४	१९	८	२३	५४	१९	३०

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖२०१९ खीष्टाब्दे अगस्त-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य)दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु: (वक्री)				शुक्र:				शनि: (वक्री)				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	३	१४	२२	५४	३	१२	४०	२४	३	२४	५९	२०	मा.	२९	४१	३७	७	२०	३५	३५	३	१०	४३	५२	८	२१	२९	३१	२	२२	१२	३४	८	२२	१२	३४	१
२	३	१५	२०	१८	३	२७	४०	२८	३	२५	३५	२५	२	२९	५१	४४	७	२०	३३	४३	३	११	५७	४९	८	२१	२५	३९	२	२२	०९	२३	८	२२	०९	२३	२
३	३	१६	१७	४२	४	१२	४४	१८	३	२६	१३	३०	३	००	००	०८	७	२०	३२	०२	३	१३	११	४७	८	२१	२१	५१	२	२२	०६	१२	८	२२	०६	१२	३
४	३	१७	१५	०८	४	२७	४२	५२	३	२६	५१	३४	३	००	१४	५६	७	२०	३०	३२	३	१४	२५	४६	८	२१	१८	०५	२	२२	०३	०२	८	२२	०३	०२	४
५	३	१८	१२	३४	५	१२	२८	०८	३	२७	२९	३९	३	००	३६	१४	७	२०	२९	१३	३	१५	३९	४६	८	२१	१४	२३	२	२१	५९	५१	८	२१	५९	५१	५
६	३	१९	१०	०१	५	२६	५४	०३	३	२८	०७	४४	३	०१	०४	०३	७	२०	२८	०५	३	१६	५३	४७	८	२१	१०	४४	२	२१	५६	४०	८	२१	५६	४०	६
७	३	२०	०७	३०	६	१०	५७	१३	३	२८	४५	५०	३	०१	३८	२५	७	२०	२७	०८	३	१८	०७	४९	८	२१	०४	०९	२	२१	५३	०९	८	२१	५३	०९	७
८	३	२१	०४	५९	६	२४	३६	४५	३	२९	२३	५५	३	०२	१९	१६	७	२०	२६	२२	३	१९	२१	५२	८	२१	०३	३७	२	२१	५०	१९	८	२१	५०	१९	८
९	३	२२	०२	२९	७	०७	५३	४२	४	००	०२	००	३	०३	०६	३२	७	२०	२५	४७	३	२०	३५	५६	८	२१	००	०८	२	२१	४७	०८	८	२१	४७	०८	९
१०	३	२३	००	०१	७	२०	५०	२३	४	००	४०	०६	३	०४	००	२८	७	२०	२५	२४	३	२१	५०	०१	८	२०	५६	४४	२	२१	४३	५७	८	२१	४३	५७	१०
११	३	२३	५७	३३	८	०३	२९	४३	४	०१	१८	१२	३	०४	५९	५५	७मा	२०	२५	१२	३	२३	०४	०७	८	२०	५३	३३	२	२१	४०	४६	८	२१	४०	४६	११
१२	३	२४	५५	०७	८	१५	४५	४८	४	०१	५६	१८	३	०६	०५	४५	७	२०	२५	१०	३	२४	१८	१४	८	२०	५०	०६	२	२१	३७	३५	८	२१	३७	३५	१२
१३	३	२५	५२	४१	८	२८	०८	३६	४	०२	३४	२४	३	०७	१७	२५	७	२०	२५	२०	३	२५	३२	२२	८	२०	४६	५३	२	२१	३४	२५	८	२१	३४	२५	१३
१४	३	२६	५०	१७	९	१०	१३	४७	४	०३	१२	३१	३	०८	३४	४३	७	२०	२५	४१	३	२६	४६	३१	८	२०	४३	४४	२	२१	३१	१४	८	२१	३१	१४	१४
१५	३	२७	४७	५४	९	२२	१२	३८	४	०३	५०	३७	३	०९	५७	२२	७	२०	२६	१४	३	२८	००	४१	८	२०	४०	३९	२	२१	२८	०३	८	२१	२८	०३	१५
१६	३	२८	४५	३३	१०	०४	०७	०७	४	०४	२८	४४	३	११	२५	०६	७	२०	२६	५७	३	२९	१४	५२	८	२०	३७	३९	२	२१	२४	५२	८	२१	२४	५०	१६
१७	३	२९	४३	१२	१०	१५	५९	००	४	०५	०६	५२	३	१२	५७	३६	७	२०	२७	५२	४	००	२९	०४	८	२०	३४	४३	२	२१	२१	४२	८	२१	२१	४२	१७
१८	४	००	४०	५३	१०	२७	५०	०३	४	०५	४४	५७	३	१४	३४	३१	७	२०	२८	५७	४	०१	४३	१७	८	२०	३१	५२	२	२१	१८	३१	८	२१	१८	३१	१८
१९	४	०१	३८	३५	११	०९	४२	१८	४	०६	२३	०७	३	१६	१५	२७	७	२०	३०	१४	४	०२	५७	०३	८	२०	२९	०५	२	२१	१५	२०	८	२१	१५	२०	१९
२०	४	०२	३६	१९	११	२१	३८	१२	४	०७	०१	१५	३	१८	००	००	७	२०	३१	४२	४	०४	११	४५	८	२०	२६	२२	२	२१	१२	०९	८	२१	१२	०९	२०
२१	४	०३	३४	०३	००	०३	४०	४४	४	०७	३९	२४	३	१९	४७	४६	७	२०	३३	२०	४	०५	२६	००	८	२०	२३	४५	२	२१	०८	५९	८	२१	०८	५९	२१
२२	४	०४	३१	५०	००	१५	५३	१७	४	०८	१७	३३	३	२१	३८	२०	७	२०	३५	१०	४	०६	४०	१६	८	२०	२१	१२	२	२१	०५	४८	८	२१	०५	४८	२२
२३	४	०५	२९	३७	००	२८	१९	४२	४	०८	५५	४२	३	२३	२१	१४	७	२०	३७	११	४	०७	५४	३३	८	२०	१८	४४	२	२१	०२	३७	८	२१	०२	३७	२३
२४	४	०६	२७	२६	१	११	०४	०१	४	०९	३३	५२	३	२५	२६	०५	७	२०	३९	२२	४	०९	०८	५१	८	२०	१६	२१	२	२०	५७	२६	८	२०	५७	२६	२४
२५	४	०७	२५	१७	१	२४	१०	१४	४	१०	१२	०२	३	२७	२२	३८	७	२०	४१	४४	४	१०	२३	०९	८	२०	१४	०२	२	२०	५६	१५	८	२०	५६	१५	२५
२६	४	०८	२३	०९	२	०७	४१	४४	४	१०	५०	१२	३	२९	२०	००	७	२०	४४	१७	४	११	३७	२९	८	२०	११	४९	२	२०	५३	०५	८	२०	५३	०५	२६
२७	४	०९	२१	०२	२	२१	४०	३५	४	११	२८	२३	४	०१	१८	२०	७	२०	४७	०१	४	१२	५१	४९	८	२०	०९	४१	२	२०	४९	५४	८	२०	४९	५४	२७
२८	४	१०	१८	५७	३	०६	०६	४०	४	१२	०६	३५	४	०३	१७	०९	७	२०	४९	५६	४	१४	०६	१०	८	२०	०७	३८	२	२०	४६	४३	८	२०	४६	४३	२८
२९	४	११	१६	५३	३	२०	५६	५०	४	१२	४४	४७	४	०५	१६	०९	७	२०	५३	०१	४	१५	२०	३१	८	२०	०५	४१	२	२०	४३	३२	८	२०	४३	३२	२९
३०	४	१२	१४	५२	४	०६	०४	४६	४	१३	२२	५९	४	०७	१५	०६	७	२०	५६	१६	४	१६	३५	५३	८	२०	०३	४८	२	२०	४०	२२	८	२०	४०	२२	३०
३१	४	१३	१२	५१	४	२१	२१	१७	४	१४	०१	१२	४	०९	१३	४२	७	२०	५९	४२	४	१७	४९	१६	८	२०	०२	०१	२	२०	३७	११	८	२०	३७	११	३१

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ २०१९ खीष्टाब्दे सितम्बर-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु:				शुक्र:				शनि: (वक्री)				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	४	१४	१०	५२	५	०६	३५	४०	४	१४	३९	२५	४	११	११	५६	७	२१	०३	११	४	१९	०३	४०	८	२०	००	२०	२	२०	३४	००	८	२०	३४	००	१
२	४	१५	०८	५५	५	२१	३७	१९	४	१५	१७	३९	४	१३	०९	२९	७	२१	०७	०६	४	२०	१८	०४	८	१९	५८	४३	२	२०	३०	४९	८	२०	३०	४९	२
३	४	१६	०७	००	६	०६	१७	३८	४	१५	५५	५३	४	१५	०६	१५	७	२१	११	०३	४	२१	३२	२९	८	१९	५७	१३	२	२०	२७	३८	८	२०	२७	३८	३
४	४	१७	०५	०६	६	२०	३१	११	४	१६	३४	०८	४	१७	०२	१२	७	२१	१५	१०	४	२२	४६	५४	८	१९	५५	४७	२	२०	२४	२८	८	२०	२४	२८	४
५	४	१८	०३	१४	७	०४	१६	०१	४	१७	१२	२३	४	१८	५७	११	७	२१	१९	२८	४	२४	०१	२०	८	१९	५४	२८	२	२०	२१	१७	८	२०	२१	१७	५
६	४	१९	०१	२३	७	१७	३३	११	४	१७	५०	३९	४	२०	५१	०९	७	२१	२३	५५	४	२५	१५	४६	८	१९	५३	१४	२	२०	१८	३६	८	२०	१८	३६	६
७	४	१९	५९	३५	८	००	२५	४६	४	१८	२८	५६	४	२२	४४	०४	७	२१	२८	३३	४	२६	३०	१३	८	१९	५२	०५	२	२०	१४	५५	८	२०	१४	५५	७
८	४	२०	५७	४८	८	१२	५७	५७	४	१९	०७	१३	४	२४	३५	५३	७	२१	३३	२०	४	२७	४४	४१	८	१९	५१	०२	२	२०	११	४५	८	२०	११	४५	८
९	४	२१	५६	०३	८	२५	१४	१२	४	१९	४५	३०	४	२६	२६	३५	७	२१	३५	१७	४	२८	५९	०९	८	१९	५०	०५	२	२०	०८	३४	८	२०	०८	३४	९
१०	४	२२	५४	१९	९	०७	१८	५२	४	२०	२३	४९	४	२८	१६	१०	७	२१	४३	२५	५	००	१३	३८	८	१९	४९	१४	२	२०	०५	२३	८	२०	०५	२३	१०
११	४	२३	५२	३७	९	१९	१५	४०	४	२१	०२	०८	५	००	०४	३६	७	२१	४८	४१	५	०१	२८	०७	८	१९	४८	२९	२	२०	०२	१२	८	२०	०२	१२	११
१२	४	२४	५०	५८	१०	०१	०८	२६	४	२१	४०	२७	५	०१	५१	५४	७	२१	५४	०८	५	०२	४२	३६	८	१९	४७	४९	२	१९	५९	०२	८	१९	५९	०२	१२
१३	४	२५	४९	२०	१०	१३	५९	२३	४	२२	१८	४८	५	०३	३८	०४	७	२१	५९	४३	५	०३	५७	०६	८	१९	४७	१५	२	१९	५५	५१	८	१९	५५	५१	१३
१४	४	२६	४७	४३	१०	२४	५०	४५	४	२२	५७	०९	५	०५	२३	०७	७	२२	०५	२९	५	०५	११	३६	८	१९	४६	४७	२	१९	५२	४०	८	१९	५२	४०	१४
१५	४	२७	४६	०९	११	०६	४४	१०	४	२३	३५	३०	५	०७	०७	०३	७	२२	११	२३	५	०६	२६	०७	८	१९	४६	२४	२	१९	४९	२९	८	१९	४९	२९	१५
१६	४	२८	४४	३७	११	१८	४०	५८	४	२४	१३	५३	५	०८	४९	५४	७	२२	१७	२७	५	०७	४०	३८	८	१९	४६	०८	२	१९	४६	१८	८	१९	४६	१८	१६
१७	४	२९	४३	०६	००	००	४२	३८	४	२४	५२	१६	५	१०	३१	४०	७	२२	२३	४०	५	०८	५५	१०	८	१९	४५	५७	२	१९	४३	०८	८	१९	४३	०८	१७
१८	५	००	४१	३७	००	१२	५०	५२	४	२५	३०	३९	५	१२	११	२२	७	२२	३०	०२	५	१०	०९	४१	८मा	१९	४५	५३	२	१९	३९	५७	८	१९	३९	५७	१८
१९	५	०१	४०	१०	००	२५	०७	५४	४	२६	०९	०४	५	१३	५२	०२	७	२२	३६	३३	५	११	२४	१३	८	१९	४५	५४	२	१९	३६	४६	८	१९	३६	४६	१९
२०	५	०२	३८	४६	१	०७	३६	२८	४	२६	४७	२९	५	१५	३०	४०	७	२२	४३	१३	५	१२	३८	४६	८	१९	४६	०१	२	१९	३३	३५	८	१९	३३	३५	२०
२१	५	०३	३७	२३	१	२०	११	५०	४	२७	२५	५५	५	१७	०८	१७	७	२२	५०	०१	५	१३	५३	१८	८	१९	४६	१४	२	१९	३०	२५	८	१९	३०	२५	२१
२२	५	०४	३६	०२	२	०३	२२	३३	४	२८	०४	२२	५	१८	४४	५४	७	२२	५६	५९	५	१५	०७	५१	८	१९	४६	३३	२	१९	२७	१४	८	१९	२७	१४	२२
२३	५	०५	३४	४३	२	१६	४५	०९	४	२८	४२	४९	५	२०	२०	३३	७	२३	०४	०५	५	१६	२२	२४	८	१९	४६	५८	२	१९	२४	०३	८	१९	२४	०३	२३
२४	५	०६	३३	२५	३	००	०३	३०	४	२९	२१	१८	५	२१	५५	१३	७	२३	११	१९	५	१७	३६	५८	८	१९	४७	२९	२	१९	२०	५२	८	१९	२०	५२	२४
२५	५	०७	३२	१०	३	१४	४७	५४	४	२९	५९	४७	५	२३	२८	५६	७	२३	१८	४२	५	१८	५१	३१	८	१९	४८	०६	२	१९	१७	४१	८	१९	१७	४१	२५
२६	५	०८	३०	५७	३	२९	२७	११	५	००	३८	१७	५	२५	०१	४३	७	२३	२६	१३	५	२०	०६	०५	८	१९	४८	४८	२	१९	१४	३१	८	१९	१४	३१	२६
२७	५	०९	२९	४६	४	१४	२६	४४	५	०१	१६	४८	५	२६	३३	३२	७	२३	३३	५३	५	२१	२०	३९	८	१९	४९	३७	२	१९	११	२०	८	१९	११	२०	२७
२८	५	१०	२८	३७	४	२९	३९	२६	५	०१	५५	१९	५	२८	०४	२६	७	२३	४१	४०	५	२२	३५	१३	८	१९	५०	३१	२	१९	०८	०९	८	१९	०८	०९	२८
२९	५	११	२७	३०	५	१४	५४	२९	५	०२	३३	५२	५	२९	३४	२३	७	२३	४९	३६	५	२३	४९	४८	८	१९	५१	३२	२	१९	०४	५८	८	१९	०४	५८	२९
३०	५	१२	२६	२५	६	००	०१	००	५	०३	१२	२५	६	०१	०३	२५	७	२३	५७	४०	५	२५	०४	२२	८	१९	५२	३८	२	१९	०१	४८	८	१९	०१	४८	३०

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖२०१९ ख्रीष्टाब्दे अक्तुबर-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य)दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु:				शुक्र:				शनि:				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	५	१३	२५	२१	६	१४	४८	५६	५	०३	५०	५९	६	०२	३१	३०	७	२४	०५	५१	५	२६	१८	५७	८	१९	५३	५०	२	१८	५८	३७	८	१८	५८	३७	१
२	५	१४	२४	२०	६	२९	१०	५९	५	०४	२९	३४	६	०३	५८	३८	७	२४	१४	११	५	२७	३३	३१	८	१९	५५	०८	२	१८	५५	२६	८	१८	५५	२६	२
३	५	१५	२३	२२	७	१३	०३	२४	५	०५	०८	१०	६	०५	२४	४९	७	२४	२२	३७	५	२८	४८	०६	८	१९	५६	३२	२	१८	५२	१५	८	१८	५२	१५	३
४	५	१६	२२	२४	७	२६	२६	०२	५	०५	४६	४७	६	०६	५०	०२	७	२४	३१	१२	६	००	०२	४१	८	१९	५८	०२	२	१८	४९	०५	८	१८	४९	०५	४
५	५	१७	२१	२९	८	०९	२१	२७	५	०६	२५	२५	६	०८	१४	१५	७	२४	३९	५४	६	०१	१७	१६	८	१९	५९	३७	२	१८	४५	५४	८	१८	४५	५४	५
६	५	१८	२०	३६	८	२१	५३	३६	५	०७	०४	०३	६	०९	३७	२६	७	२४	४८	४३	६	०२	३१	५१	८	२०	०१	१८	२	१८	४२	४३	८	१८	४२	४३	६
७	५	१९	१९	४५	९	०४	०८	३२	५	०७	४२	४३	६	१०	५९	३४	७	२४	५७	४०	६	०३	४६	२६	८	२०	०३	०५	२	१८	३९	३२	८	१८	३९	३२	७
८	५	२०	१८	५६	९	१६	१०	२४	५	०८	२१	२३	६	१२	२०	३७	७	२५	०६	४४	६	०५	०१	०१	८	२०	०४	५८	२	१८	३६	२१	८	१८	३६	२१	८
९	५	२१	१८	०९	९	२८	०४	२४	५	०९	००	०५	६	१३	४०	३१	७	२५	१५	५५	६	०६	१५	३६	८	२०	०६	५७	२	१८	३३	११	८	१८	३३	११	९
१०	५	२२	१७	२४	१०	०९	५४	४८	५	०९	३८	४७	६	१४	५९	१३	७	२५	२५	१३	६	०७	३०	११	८	२०	०९	११	२	१८	३०	००	८	१८	३०	००	१०
११	५	२३	१६	४२	१०	२२	४५	१६	५	१०	१७	३२	६	१६	१६	४०	७	२५	३४	३८	६	०८	४४	४६	८	२०	११	११	२	१८	२६	४९	८	१८	२६	४९	११
१२	५	२४	१६	०१	११	०३	३८	३७	५	१०	५६	१५	६	१७	३२	४७	७	२५	४४	०९	६	०९	५९	२१	८	२०	१३	२६	२	१८	२३	३८	८	१८	२३	३८	१२
१३	५	२५	१५	२२	११	१५	३६	५५	५	११	३५	००	६	१८	४७	२८	७	२५	५३	४८	६	११	१३	५६	८	२०	१५	४८	२	१८	२०	२८	८	१८	२०	२८	१३
१४	५	२६	१४	४५	११	२७	४१	३३	५	१२	१३	४७	६	२०	००	३९	७	२६	०३	३३	६	१२	२८	३१	८	२०	१८	१४	२	१८	१७	१७	८	१८	१७	१७	१४
१५	५	२७	१४	११	०	०९	५३	२६	५	१२	५२	३४	६	२१	१२	११	७	२६	१३	२४	६	१३	४३	०६	८	२०	२०	०६	२	१८	१४	०६	८	१८	१४	०६	१५
१६	५	२८	१३	३८	०	२२	१३	२१	५	१३	३१	२२	६	२२	२२	५७	७	२६	२३	२२	६	१४	५७	४१	८	२०	२३	२४	२	१८	१०	५५	८	१८	१०	५५	१६
१७	५	२९	१३	०८	१	०४	४२	१३	५	१४	१०	१२	६	२३	२९	४९	७	२६	३३	२६	६	१६	१२	१५	८	२०	२६	०७	२	१८	०७	४५	८	१८	०७	४५	१७
१८	६	००	१२	३९	१	१७	२२	२०	५	१४	४९	०२	६	२४	३५	३५	७	२६	४३	३७	६	१७	२६	५०	८	२०	२८	५६	२	१८	०४	३४	८	१८	०४	३४	१८
१९	६	०१	१२	१३	२	००	१२	३०	५	१५	२७	५४	६	२५	३९	०५	७	२६	५३	५४	६	१८	४१	२५	८	२०	३१	५०	२	१८	०१	२३	८	१८	०१	२३	१९
२०	६	०२	११	४८	२	१३	१७	५६	५	१६	०६	४६	६	२६	४०	०५	७	२७	०४	१७	६	१९	५५	५९	८	२०	३४	५०	२	१७	५८	१२	८	१७	५८	१२	२०
२१	६	०३	११	२६	२	२६	४०	०८	५	१६	४५	४०	६	२७	३८	२१	७	२७	१४	४५	६	२१	१०	३४	८	२०	३७	५४	२	१७	५५	०१	८	१७	५५	०१	२१
२२	६	०४	११	०५	३	१०	२१	२६	५	१७	२४	३४	६	२८	३३	३५	७	२७	२५	२०	६	२२	२५	०८	८	२०	४१	०४	२	१७	५१	५१	८	१७	५१	५१	२२
२३	६	०५	१०	४७	३	२४	२३	२२	५	१८	०३	३०	६	२९	२५	२९	७	२७	३६	००	६	२३	३९	४२	८	२०	४४	२०	२	१७	४८	४९	८	१७	४८	४०	२३
२४	६	०६	१०	३०	४	०८	४५	५१	५	१८	४२	२७	७	००	१३	४१	७	२७	४६	४६	६	२४	५४	१६	८	२०	४७	४०	२	१७	४५	२९	८	१७	४५	२९	२४
२५	६	०७	१०	१६	४	२३	२६	२३	५	१९	२१	२४	७	००	५७	४९	७	२७	५७	३८	६	२६	०८	५०	८	२०	५१	०६	२	१७	४२	१८	८	१७	४२	१८	२५
२६	६	०८	१०	०३	५	०८	१९	४८	५	२०	००	२३	७	०१	३७	२६	७	२८	०८	३५	६	२७	२३	२४	८	२०	५४	३६	२	१७	३९	०८	८	१७	३९	०८	२६
२७	६	०९	०९	५२	५	२३	१८	१०	५	२०	३९	२३	७	०२	१२	०२	७	२८	१९	३८	६	२८	३७	५७	८	२०	५८	१२	२	१७	३५	५७	८	१७	३५	५७	२७
२८	६	१०	०९	४४	६	०८	१२	२८	५	२१	१८	२४	७	०२	४१	०७	७	२८	३०	४६	६	२९	५२	३०	८	२१	०१	५३	२	१७	३२	४६	८	१७	३२	४६	२८
२९	६	११	०९	३७	६	२२	५३	२७	५	२१	५७	२६	७	०३	०४	०८	७	२८	४१	५९	७	०१	०७	०४	८	२१	०५	३९	२	१७	२९	३५	८	१७	२९	३५	२९
३०	६	१२	०९	३२	७	०७	१३	२९	५	२२	३६	३०	७	०३	२०	२७	७	२८	५३	१७	७	०२	२१	३७	८	२१	०९	३०	२	१७	२६	२४	८	१७	२६	२४	३०
३१	६	१३	०९	२९	७	२१	०७	४०	५	२३	१५	३४	७व	०३	२९	२८	७	२९	०४	४१	७	०३	३६	१०	८	२१	१३	२५	२	१७	२३	१४	८	१७	२३	१४	३१

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ २०१९ खीष्टाब्दे नवम्बर-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध: (वक्री)				गुरु:				शुक्र:				शनि:				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	६	१४	०९	२८	८	०४	३४	१२	५	२३	५४	२०	७	०३	३०	३४	७	२९	१६	०९	७	०४	५०	४२	८	२१	१७	१६	२	१७	२०	२३	८	१७	२०	२३	१
२	६	१५	०९	२९	८	१७	३४	०६	५	२४	३३	४६	७	०३	२३	१०	७	२९	२७	४२	७	०६	०५	१४	८	२१	२१	३१	२	१७	१६	५२	८	१७	१६	५२	२
३	६	१६	०९	३२	९	००	१०	३१	५	२५	१२	५४	७	०३	०७	४४	७	२९	३९	२०	७	०७	१९	४७	८	२१	२५	४१	२	१७	१३	४१	८	१७	१३	४१	३
४	६	१७	०९	३७	९	१२	२७	५५	५	२५	५२	०३	७	०२	४०	५३	७	२९	५१	०३	७	०८	३४	१९	८	२१	२९	५५	२	१७	१०	३१	८	१७	१०	३१	४
५	६	१८	०९	४३	९	२४	३१	२५	५	२६	३१	१३	७	०२	०५	२३	८	००	०२	५०	७	०९	४८	५०	८	२१	३४	१४	२	१७	०७	२०	८	१७	०७	२०	५
६	६	१९	०९	५२	१०	०६	२६	११	५	२७	१०	२५	७	०१	२०	१८	८	००	१४	४२	७	११	०३	२२	८	२१	३८	३८	२	१७	०४	०९	८	१७	०४	०९	६
७	६	२०	१०	०२	१०	१८	१७	११	५	२७	४९	३७	७	००	२५	५९	८	००	२६	३८	७	१२	१७	५३	८	२१	४३	०६	२	१७	००	५८	८	१७	००	५८	७
८	६	२१	१०	२४	११	००	०८	५४	५	२८	२८	५१	६	२९	२३	१४	८	००	३८	३९	७	१३	३२	२३	८	२१	४७	३९	२	१६	५७	४८	८	१६	५७	४८	८
९	६	२२	१०	२७	११	१२	०५	०९	५	२९	०८	०५	६	२८	१३	१६	८	००	५०	४४	७	१४	४६	५४	८	२१	५२	१६	२	१६	५४	३७	८	१६	५४	३७	९
१०	६	२३	१०	४३	११	२४	०८	५६	५	२९	४७	२१	६	२६	५७	४७	८	०१	०२	५३	७	१६	०१	२४	८	२१	५६	५८	२	१६	५१	२६	८	१६	५१	२६	१०
११	६	२४	११	००	०	०६	२२	२१	६	००	२६	३८	६	२५	३८	५३	८	०१	१५	०६	७	१७	१५	५७	८	२२	०१	४३	२	१६	४८	४५	८	१६	४८	४५	११
१२	६	२५	११	१९	०	१८	४६	३७	६	०१	०५	५७	६	२४	१८	५८	८	०१	२७	२३	७	१८	३०	२४	८	२२	०६	३३	२	१६	४५	०४	८	१६	४५	०४	१२
१३	६	२६	११	४०	१	०१	२२	१४	६	०१	४५	१६	६	२३	००	३९	८	०१	३९	४४	७	१९	४४	५३	८	२२	११	२८	२	१६	४१	५४	८	१६	४१	५४	१३
१४	६	२७	१२	०२	१	१४	०९	१७	६	०२	२४	३७	६	२१	४६	२९	८	०१	५२	०८	७	२०	५९	२२	८	२२	१६	२६	२	१६	३८	४३	८	१६	३८	४३	१४
१५	६	२८	१२	२६	१	२७	०७	३९	६	०३	०३	५९	६	२०	३८	५०	८	०२	०४	३७	७	२२	१३	५०	८	२२	२१	२८	२	१६	३५	३२	८	१६	३५	३२	१५
१६	६	२९	१२	५२	२	१०	१७	१८	६	०३	४३	२२	६	१९	३९	४२	८	०२	१७	०९	७	२३	२८	१८	८	२२	२६	३४	२	१६	३२	११	८	१६	३२	११	१६
१७	७	००	१३	१९	२	२३	३८	२५	६	०४	२२	४६	६	१८	५०	३८	८	०२	२९	४४	७	२४	४२	४६	८	२२	३१	४५	२	१६	२९	११	८	१६	२९	११	१७
१८	७	०१	१३	४८	३	०७	११	२४	६	०५	०२	१२	६	१८	१२	३९	८	०२	४२	२४	७	२५	५७	१३	८	२२	३६	५९	२	१६	२६	००	८	१६	२६	००	१८
१९	७	०२	१४	१८	३	२०	५६	४५	६	०५	४१	३८	६	१७	४६	१७	८	०२	५५	०६	७	२७	११	४०	८	२२	४२	१७	२	१६	२२	४९	८	१६	२२	४९	१९
२०	७	०३	१४	५०	४	०४	५४	४५	६	०६	२१	०६	मा.	१७	३१	३७	८	०३	०७	५२	७	२८	२६	०६	८	२२	४७	३८	२	१६	१९	३८	८	१६	१९	३८	२०
२१	७	०४	१५	२३	४	१९	०४	५९	६	०७	००	३६	६	१७	२८	२३	८	०३	२०	४१	७	२९	४०	३२	८	२२	५३	०४	२	१६	१६	२८	८	१६	१६	२८	२१
२२	७	०५	१५	५८	५	०३	२५	५३	६	०७	४०	०६	६	१७	३६	०२	८	०३	३३	३३	८	००	५४	५७	८	२२	५८	३३	२	१६	१३	१७	८	१६	१३	१७	२२
२३	७	०६	१६	३५	५	१७	५४	१६	६	०८	१९	३७	६	१७	५३	५०	८	०३	४६	२८	८	०२	०९	२१	८	२३	०४	०५	२	१६	१०	०६	८	१६	१०	०६	२३
२४	७	०७	१७	१२	६	०२	२५	२६	६	०८	५९	१०	६	१८	२०	५७	८	०३	५९	२६	८	०३	२३	४३	८	२३	०९	४२	२	१६	०६	५५	८	१६	०६	५५	२४
२५	७	०८	१७	५२	६	१६	५३	२८	६	०९	३८	४४	६	१८	५६	२८	८	०४	१२	२७	८	०४	३८	०९	८	२३	१५	२१	२	१६	०३	४४	८	१६	०३	४४	२५
२६	७	०९	१८	३२	७	०१	१२	०४	६	१०	१८	२०	६	१९	३९	२१	८	०४	२५	३१	८	०५	५२	३२	८	२३	२१	०४	२	१६	००	३४	८	१६	००	३४	२६
२७	७	१०	१९	१४	७	१५	१५	२८	६	१०	५७	२६	६	२०	२९	१५	८	०४	३८	३८	८	०७	०६	५४	८	२३	२६	५०	२	१५	५७	२३	८	१५	५७	२३	२७
२८	७	११	१९	५७	७	२८	५९	१८	६	११	३७	३४	६	२१	२४	५०	८	०४	५१	४७	८	०८	२१	१६	८	२३	३२	४०	२	१५	५४	१२	८	१५	५४	१२	२८
२९	७	१२	२०	४२	८	१२	२१	०४	६	१२	१७	१३	६	२२	२५	३२	८	०५	०४	५९	८	०९	३५	३७	८	२३	३८	२०	२	१५	५१	०१	८	१५	५१	०१	२९
३०	७	१३	२१	२८	८	२५	२०	२४	६	१२	५६	५३	६	२३	३०	४१	८	०५	१८	१३	८	१०	४९	५७	८	२३	४४	२८	२	१५	४७	५१	८	१५	४७	५१	३०

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ २०१९ खीष्टाब्दे दिसम्बर-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु:				शुक्र:				शनि:				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	७	१४	२२	१५	९	०७	५८	४४	६	१३	३६	३५	६	२४	३९	४१	८	०५	३१	२९	८	१२	०४	१६	८	२३	५०	२७	२	१५	४४	४०	८	१५	४४	४०	१
२	७	१५	२३	०३	९	२०	१९	०१	६	१४	१६	१८	६	२५	५२	०१	८	०५	४४	४८	८	१३	१८	३५	८	२३	५६	२९	२	१५	४१	२९	८	१५	४१	२९	२
३	७	१६	२३	५३	१०	०२	२५	१६	६	१४	५६	०२	६	२७	०७	१३	८	०५	५८	०९	८	१४	३२	५३	८	२४	०२	३३	२	१५	३८	१८	८	१५	३८	१८	३
४	७	१७	२४	४४	१०	१४	२२	०५	६	१५	३५	४७	६	२८	२४	५१	८	०६	११	३२	८	१५	४७	१०	८	२४	०८	४१	२	१५	३५	०७	८	१५	३५	०७	४
५	७	१८	२५	३५	१०	२६	१४	२३	६	१६	१५	३३	६	२९	४४	३६	८	०६	२४	५७	८	१७	०१	२६	८	२४	१४	५२	२	१५	३१	५७	८	१५	३१	५७	५
६	७	१९	२६	२८	११	०८	०३	०३	६	१६	५५	२१	७	०१	०६	०९	८	०६	३८	२५	८	१८	१५	४१	८	२४	२१	०५	२	१५	२८	४६	८	१५	२८	४६	६
७	७	२०	२७	२२	११	२०	०४	४१	६	१७	३५	१०	७	०२	२९	१५	८	०६	५१	५४	८	१९	२९	५५	८	२४	२७	२०	२	१५	२५	३५	८	१५	२५	३५	७
८	७	२१	२८	१७	०	०२	११	२३	६	१८	१५	००	७	०३	५३	३९	८	०७	०५	२४	८	२०	४४	०८	८	२४	३३	३९	२	१५	२२	२४	८	१५	२२	२४	८
९	७	२२	२९	१३	०	१४	३०	२८	६	१८	५२	५२	७	०५	१९	११	८	०७	१८	५७	८	२१	५८	२०	८	२४	४०	००	२	१५	१९	१४	८	१५	१९	१४	९
१०	७	२३	३०	१०	०	२७	०४	१८	६	१९	३४	४५	७	०६	४५	४१	८	०७	३२	३१	८	२३	१२	३१	८	२४	४६	२३	२	१५	१६	०३	८	१५	१६	०३	१०
११	७	२४	३१	०८	१	०९	५४	११	६	२०	१४	३९	७	०८	१३	०१	८	०७	४६	०७	८	२४	२६	४१	८	२४	५२	४९	२	१५	१२	५२	८	१५	१२	५२	११
१२	७	२५	३२	०७	१	२३	००	२२	६	२०	५४	३४	७	०९	४१	०३	८	०७	५९	४४	८	२५	४०	५०	८	२४	५९	१७	२	१५	०९	४१	८	१५	०९	४१	१२
१३	७	२६	३३	०६	२	०६	२२	०२	६	२१	३४	३१	७	११	०९	४२	८	०८	१३	२३	८	२६	५४	५७	८	२५	०५	४७	२	१५	०६	३१	८	१५	०६	३१	१३
१४	७	२७	३४	०६	२	१९	५७	३९	६	२२	१४	२८	७	१२	३८	५३	८	०८	२७	०३	८	२८	०९	०३	८	२५	१२	२०	२	१५	०३	२०	८	१५	०३	२०	१४
१५	७	२८	३५	०८	३	०३	४५	०३	६	२२	५४	२७	७	१४	०८	३२	८	०८	४०	४४	८	२९	२३	०८	८	२५	१८	५५	२	१५	००	०९	८	१५	००	०९	१५
१६	७	२९	३६	१०	३	१७	४१	४९	६	२३	३४	२८	७	१५	३८	३५	८	०८	५४	२६	९	००	३७	११	८	२५	२५	३१	२	१४	५६	५८	८	१४	५६	५८	१६
१७	८	००	३७	१२	४	०१	४५	३१	६	२४	१४	२९	७	१७	०९	०१	८	०९	०८	०९	९	०१	५१	१३	८	२५	३२	१०	२	१४	५३	४७	८	१४	५३	४७	१७
१८	८	०१	३८	१६	४	१५	५३	४७	६	२४	५४	३२	७	१८	३९	४५	८	०९	२१	५४	९	०३	०५	१४	८	२५	३८	५१	२	१४	५०	३७	८	१४	५०	३७	१८
१९	८	०२	३९	१९	५	००	०४	२९	६	२५	३४	३६	७	२०	१०	४८	८	०९	३५	३९	९	०४	१९	१२	८	२५	४५	३३	२	१४	४७	२६	८	१४	४७	२६	१९
२०	८	०३	४०	२४	५	१४	१५	३१	६	२६	१४	४२	७	२१	४२	०६	८	०९	४९	२५	९	०५	३३	१०	८	२५	५२	१७	२	१४	४४	१५	८	१४	४४	१५	२०
२१	८	०४	४१	२९	५	२८	२४	४५	६	२६	५४	४८	७	२३	१३	४१	८	१०	०३	१२	९	०६	४७	०५	८	२५	५९	०३	२	१४	४१	०४	८	१४	४१	०४	२१
२२	८	०५	४२	३५	६	१२	२९	४८	६	२७	३४	५६	७	२४	४५	३०	८	१०	१६	५९	९	०८	००	५९	८	२६	०५	५१	२	१४	३७	५४	८	१४	३७	५४	२२
२३	८	०६	४३	४१	६	२६	२८	०४	६	२८	१५	०५	७	२६	१७	३३	८	१०	३०	४७	९	०९	१४	५१	८	२६	१२	४०	२	१४	३४	४३	८	१४	३४	४३	२३
२४	८	०७	४४	४८	७	१०	१६	४७	६	२८	५५	१६	७	२७	४९	५०	८	१०	४४	३६	९	१०	२८	४१	८	२६	१९	३१	२	१४	३१	३२	८	१४	३१	३२	२४
२५	८	०८	४५	५५	७	२३	५३	१९	६	२९	३५	२८	७	२९	२२	२१	८	१०	५८	२५	९	११	४२	२९	८	२६	२६	२३	२	१४	२८	२१	८	१४	२८	२१	२५
२६	८	०९	४७	०२	८	०७	१५	२८	७	००	१५	४०	८	००	५५	०७	८	११	१२	१४	९	१२	५६	१५	८	२६	३३	१७	२	१४	२५	११	८	१४	२५	११	२६
२७	८	१०	४८	१०	८	२०	२१	४४	७	००	५५	५५	८	०२	२८	०७	८	११	२६	०३	९	१४	०९	५९	८	२६	४०	११	२	१४	२२	००	८	१४	२२	००	२७
२८	८	११	४९	१८	९	०३	११	३०	७	०१	३६	१०	८	०४	०१	२१	८	११	३९	५३	९	१५	२३	४१	८	२६	४७	०७	२	१४	१८	४९	८	१४	१८	४९	२८
२९	८	१२	५०	२६	९	१५	४५	०९	७	०२	१६	२७	८	०५	३४	५१	८	११	५३	४३	९	१६	३७	२१	८	२६	५४	०५	२	१४	१५	३८	८	१४	१५	३८	२९
३०	८	१३	५१	३५	९	२८	०४	०८	७	०२	५६	४५	८	०७	०८	३८	८	१२	०७	३२	९	१७	५०	५८	८	२७	०१	०३	२	१४	१२	३७	८	१४	१२	३७	३०
३१	८	१४	५२	४४	१०	१०	१०	५१	७	०३	३७	०४	८	०८	४२	४०	८	१२	२१	२२	९	१९	०४	३२	८	२७	०८	०२	२	१४	०९	१४	८	१४	०९	१४	३१

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ २०२० खीष्टाब्दे जनवरी-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगति: ❖

दिनांक	सूर्य:				चन्द्र:				मङ्गल:				बुध:				गुरु:				शुक्र:				शनि:				राहु:				केतु:				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	८	१५	५३	५३	१०	२२	०८	३७	७	०४	१७	२४	८	१०	१७	०१	८	१२	३५	१२	९	२०	१८	०५	८	२७	१५	०३	२	१४	०६	०६	८	१४	०६	०६	१
२	८	१६	५५	०२	११	०४	०१	२६	७	०४	५४	४६	८	११	५१	३९	८	१२	४९	०१	९	२१	३१	३५	८	२७	२२	०४	२	१४	०२	५५	८	१४	०२	५५	२
३	८	१७	५६	११	११	१५	५३	४५	७	०५	३८	०९	८	१३	२६	३७	८	१३	०२	५०	९	२२	४५	०२	८	२७	२९	०६	२	१३	५९	४४	८	१३	५९	४४	३
४	८	१८	५७	२०	११	२७	५०	२०	७	०६	१८	३३	८	१५	०१	५४	८	१३	१६	३९	९	२३	५८	२६	८	२७	३६	०८	२	१३	५६	३४	८	१३	५६	३४	४
५	८	१९	५८	३०	०	०९	५५	५२	७	०६	५८	५८	८	१६	३७	३३	८	१३	३०	२७	९	२५	११	४८	८	२७	४३	१२	२	१३	५३	२३	८	१३	५३	२३	५
६	८	२०	५९	३९	०	२२	१४	४९	७	०७	३९	२५	८	१८	१३	३३	८	१३	४४	१४	९	२६	२५	०७	८	२७	५०	१६	२	१३	५०	१२	८	१३	५०	१२	६
७	८	२२	००	४८	१	०४	५१	०३	७	०८	१९	५३	८	१९	४९	५६	८	१३	५८	०१	९	२७	३८	२२	८	२७	५७	२०	२	१३	४७	०१	८	१३	४७	०१	७
८	८	२३	०१	५७	१	१४	४७	३०	७	०९	००	२२	८	२१	२६	४३	८	१४	११	४७	९	२८	५१	३५	८	२८	०४	२५	२	१३	४३	५०	८	१३	४३	५०	८
९	८	२४	०३	०६	२	०१	०५	४८	७	०९	४०	५२	८	२३	३०	५४	८	१४	२५	३३	१०	००	०४	४४	८	२८	११	३१	२	१३	४०	४०	८	१३	४०	४०	९
१०	८	२५	०४	१४	२	१४	४५	५५	७	१०	२१	२४	८	२४	४१	३०	८	१४	३९	१७	१०	०१	१७	५०	८	२८	१८	३६	२	१३	३७	२९	८	१३	३७	२९	१०
११	८	२६	०५	२३	२	२८	४५	५६	७	११	०१	५६	८	२६	१९	३२	८	१४	५३	०१	१०	०२	३०	५३	८	२८	२५	४२	२	१३	३४	१८	८	१३	३४	१८	११
१२	८	२७	०६	३१	३	१३	०२	११	७	११	४२	३०	८	२७	५८	००	८	१५	०६	४३	१०	०३	४३	५२	८	२८	३२	४८	२	१३	३१	०७	८	१३	३१	०७	१२
१३	८	२८	०७	३९	३	२७	२९	३३	७	१२	२३	०६	८	२९	३६	५६	८	१५	२०	२५	१०	०४	५६	४७	८	२८	३९	५५	२	१३	२७	५७	८	१३	२७	५७	१३
१४	८	२९	०८	४७	४	१२	०२	०६	७	१३	०३	४२	९	०१	१६	१९	८	१५	३४	०५	१०	०६	०९	३९	८	२८	४७	०१	२	१३	२४	४६	८	१३	२४	४६	१४
१५	९	००	०९	५४	४	२६	३३	५४	७	१३	४४	२०	९	०२	५६	०९	८	१५	४७	४४	१०	०७	२२	२६	८	२८	५४	०७	२	१३	२१	३५	८	१३	२१	३५	१५
१६	९	०१	११	०१	५	१०	५९	४५	७	१४	२४	५८	९	०४	३६	२८	८	१५	०१	२१	१०	०८	३५	१०	८	२९	०१	१३	२	१३	१८	२४	८	१३	१८	२४	१६
१७	९	०२	१२	०७	५	२५	१५	४४	७	१५	०५	३८	९	०६	१७	१३	८	१६	१४	५७	१०	०९	४७	५०	८	२९	०८	१९	२	१३	१५	१४	८	१३	१५	१४	१७
१८	९	०३	१३	१३	६	०९	१९	२१	७	१५	४६	२०	९	०७	५८	२६	८	१६	२८	३२	१०	११	००	२६	८	२९	१५	२५	२	१३	१२	०३	८	१३	१२	०३	१८
१९	९	०४	१४	१८	६	२३	०९	२७	७	१६	२७	०२	९	०९	४०	०४	८	१६	४२	०४	१०	१२	१२	५७	८	२९	२२	३१	२	१३	०८	५२	८	१३	०८	५२	१९
२०	९	०५	१५	२३	७	०६	४५	४४	७	१७	०७	४६	९	११	२२	०७	८	१६	५५	३६	१०	१३	२५	३३	८	२९	२९	३६	२	१३	०५	४१	८	१३	०५	४१	२०
२१	९	०६	१६	२७	७	२०	०८	२८	७	१७	४८	३०	९	१३	०४	३३	८	१७	०९	०५	१०	१४	३७	४६	८	२९	३६	४०	२	१३	०२	३०	८	१३	०२	३०	२१
२२	९	०७	१७	३१	८	०३	१८	०९	७	१८	२९	१६	९	१४	४७	१९	८	१७	२२	३२	१०	१५	५०	०३	८	२९	४३	४५	२	१२	५९	२०	८	१२	५९	२०	२२
२३	९	०८	१८	३४	८	१६	१५	१७	७	१९	१०	०३	९	१६	३०	२२	८	१७	३५	५८	१०	१७	०२	१६	८	२९	५०	४८	२	१२	५६	०९	८	१२	५६	०९	२३
२४	९	०९	१९	३६	८	२९	००	२२	७	१९	५०	५२	९	१८	१३	३८	८	१७	४९	२१	१०	१८	१४	२३	९	२९	५७	५१	२	१२	५२	५८	८	१२	५२	५८	२४
२५	९	१०	२०	३७	९	११	३३	५१	७	२०	३१	४१	९	१९	५७	०२	८	१८	०२	४२	१०	१९	२६	२६	९	००	०४	५३	२	१२	४९	४७	८	१२	४९	४७	२५
२६	९	११	२१	३८	९	२३	५६	२१	७	२१	१२	३२	९	२१	४०	२८	८	१८	१६	०२	१०	२०	३८	२३	९	००	११	५५	२	१२	४६	३७	८	१२	४६	३७	२६
२७	९	१२	२२	३८	१०	०६	०८	३५	७	२१	५३	२३	९	२३	२३	४९	८	१८	२९	१८	१०	२१	५०	१५	९	००	१८	५५	२	१२	४३	२६	८	१२	४३	२६	२७
२८	९	१३	२३	३७	१०	१८	११	५७	७	२२	३४	१६	९	२५	०६	५५	८	१८	४२	३३	१०	२३	०२	०१	९	००	२५	२२	२	१२	४०	१५	८	१२	४०	१५	२८
२९	९	१४	२४	३५	११	००	०८	२३	७	२३	१५	१०	९	२६	४९	३६	८	१८	५५	४५	१०	२४	१३	४२	९	००	३२	५४	२	१२	३७	०४	८	१२	३७	०४	२९
३०	९	१५	२५	३२	११	१२	००	३३	७	२३	५६	०६	९	२८	३१	३८	८	१९	०८	५४	१०	२५	२५	१७	९	००	३९	५१	२	१२	३३	५३	८	१२	३३	५३	३०
३१	९	१६	२६	२९	११	२३	५१	५२	७	२४	३७	०२	१०	००	१२	४७	८	१९	२२	०१	१०	२६	३६	४६	९	००	४६	४८	२	१२	३०	४३	८	१२	३०	४३	३१

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटै: स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖२०२० ख्रीष्टाब्दे फरवरी-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगतिः ❖

दिनांक	सूर्यः				चन्द्रः				मङ्गलः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः				केतुः				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	९	१७	२७	२४	००	०५	४६	२४	७	२५	१७	५९	१०	०१	५२	४४	८	१९	३५	०५	१०	२७	४८	०८	९	००	५३	४३	२	१२	२७	३२	८	१२	२७	३२	१
२	९	१८	२८	१८	००	१७	४८	३६	७	२५	५८	५८	१०	०३	३१	१०	८	१९	४८	०६	१०	२८	५९	२४	९	०१	००	३७	२	१२	२४	२१	८	१२	२४	२१	२
३	९	१९	२९	१२	१	००	०३	१९	७	२६	३९	५७	१०	०५	०७	४१	८	२०	०१	०४	११	००	१०	३४	९	०१	०७	२९	२	१२	२१	१०	८	१२	२१	१०	३
४	९	२०	३०	०४	१	१२	३५	२०	७	२७	२०	५८	१०	०६	४१	५०	८	२०	१३	५९	११	०१	२१	३७	९	०१	१४	२१	२	१२	१८	००	८	१२	१८	००	४
५	९	२१	३०	५५	१	२५	२९	०७	७	२८	०२	००	१०	०८	१३	०७	८	२०	२६	५१	११	०२	३२	३४	९	०१	२१	११	२	१२	१४	४९	८	१२	१४	४९	५
६	९	२२	३१	४५	२	०८	४८	१२	७	२८	४३	०३	१०	०९	४०	५७	८	२०	३९	४०	११	०३	४३	२३	९	०१	२७	५९	२	१२	११	३८	८	१२	११	३८	६
७	९	२३	३२	३४	२	२२	३४	२४	७	२९	२४	०७	१०	११	०४	४५	८	२०	५२	२६	११	०४	५४	०५	९	०१	३४	४५	२	१२	०८	२७	८	१२	०८	२७	७
८	९	२४	३३	२१	३	०६	४७	०९	८	००	०५	१२	१०	१२	२३	४९	८	२१	०५	०९	११	०६	०४	४०	९	०१	४१	३०	२	१२	०५	१७	८	१२	०५	१७	८
९	९	२५	३४	०७	३	२१	२३	००	८	००	४६	१८	१०	१३	३७	२८	८	२१	१७	४८	११	०७	१५	०७	९	०१	४८	१४	२	१२	०२	०६	८	१२	०२	०६	९
१०	९	२६	३४	५३	४	०६	१५	३८	८	०१	२७	२६	१०	१४	४४	५८	८	२१	३०	२३	११	०८	२५	२६	९	०१	५४	५५	२	११	५८	५५	८	११	५८	५५	१०
११	९	२७	३५	३६	४	२१	१६	३४	८	०२	०८	३४	१०	१५	४५	३२	८	२१	४२	५५	११	०९	३५	३८	९	०२	०१	३४	२	११	५५	४४	८	११	५५	४४	११
१२	९	२८	३६	१९	५	०६	१६	२२	८	०२	४९	४३	१०	१६	३८	२६	८	२१	५५	२३	११	१०	४५	४१	९	०२	०८	१२	२	११	५२	३३	८	११	५२	३३	१२
१३	९	२९	३७	००	५	२१	०६	१४	८	०३	३०	५४	१०	१७	२२	५८	८	२२	०७	४८	११	११	५५	३६	९	०२	१४	४८	२	११	४९	२३	८	११	४९	२३	१३
१४	१०	००	३७	४०	६	०५	३९	१९	८	०४	१२	०५	१०	१७	५८	२७	८	२२	२०	०८	११	१३	०५	२२	९	०२	२१	२१	२	११	४६	१२	८	११	४६	१२	१४
१५	१०	०१	३८	१८	६	१९	५१	२६	८	०४	५३	१७	१०	१८	२४	१९	८	२२	३२	२५	११	१४	१४	५९	९	०२	२७	५२	२	११	४३	०१	८	११	४३	०१	१५
१६	१०	०२	३८	५५	७	०३	४१	१०	८	०५	३४	३१	१०	१८	४०	०९	८	२२	४४	३७	११	१५	२४	२८	९	०२	३४	२१	२	११	३९	५०	८	११	३९	५०	१६
१७	१०	०३	३९	३०	७	१७	०९	१४	८	०६	१५	४५	१०	१८	४५	३७	८	२२	५६	४६	११	१६	३३	४७	९	०२	४०	४८	२	११	३६	४०	८	११	३६	४०	१७
१८	१०	०४	४०	०४	८	००	१७	४५	८	०६	५७	०१	१०	१८	४०	३८	८	२३	०८	५०	११	१७	४२	५६	९	०२	४७	१३	२	११	३२	२९	८	११	३२	२९	१८
१९	१०	०५	४०	३७	८	१३	०९	३०	८	०७	३८	१७	१०	१८	२५	२०	८	२३	२०	५०	११	१८	५१	५६	९	०२	५३	३५	२	११	३०	१८	८	११	३०	१८	१९
२०	१०	०६	४१	०८	८	२५	४७	१८	८	०८	१९	३४	१०	१८	००	०४	८	२३	३२	४५	११	२०	००	४६	९	०२	५९	५४	२	११	२७	०७	८	११	२७	०७	२०
२१	१०	०७	४१	३७	९	०८	१३	४२	८	०९	००	५३	१०	१७	२५	२८	८	२३	४४	३६	११	२१	०९	२५	९	०३	०६	१२	२	११	२३	५७	८	११	२३	५७	२१
२२	१०	०८	४२	०५	९	२०	३०	४८	८	०९	४२	१२	१०	१६	४२	२४	८	२३	५६	२२	११	२२	१७	५४	९	०३	१२	२६	२	११	२०	४६	८	११	२०	४६	२२
२३	१०	०९	४२	३१	१०	०२	४०	१५	८	१०	२३	४२	१०	१५	५२	००	८	२४	०८	०४	११	२३	२६	१२	९	०३	१८	३८	२	११	१७	३५	८	११	१७	३५	२३
२४	१०	१०	४२	५६	१०	१४	४३	१७	८	११	०४	४३	१०	१४	५५	३६	८	२४	१९	४०	११	२४	३४	१९	९	०३	२४	४७	२	११	१४	२४	८	११	१४	२४	२४
२५	१०	११	४३	१९	१०	२६	४१	०३	८	११	४६	१५	१०	१३	५४	४४	८	२४	३१	१२	११	२५	४२	१५	९	०३	३०	५३	२	११	११	१३	८	११	११	१३	२५
२६	१०	१२	४३	४०	११	०८	३४	४७	८	१२	२७	३८	१०	१२	५०	५९	८	२४	४२	३९	११	२६	४९	५९	९	०३	३६	५६	२	११	०८	०३	८	११	०८	०३	२६
२७	१०	१३	४४	००	११	२०	२६	०९	८	१३	०९	०२	१०	११	४६	०१	८	२४	५४	०१	११	२७	५७	०१	९	०३	४२	५७	२	११	०४	५२	८	११	०४	५२	२७
२८	१०	१४	४४	१७	००	०२	१७	२४	८	१३	५०	२६	१०	१०	४१	२८	८	२५	०५	१८	११	२९	०४	५१	९	०३	४८	५४	२	११	०१	४१	८	११	०१	४१	२८
२९	१०	१५	४४	३७	००	१४	११	२८	८	१४	३१	५२	१०	०९	३८	३९	८	२५	१६	२९	००	००	११	५८	९	०३	५४	४९	२	१०	५८	३०	८	१०	५८	३०	२९

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटैः स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ २०२० खीष्टाब्दे मार्च-मासस्य (५/४७ प्रात:कालस्य) दैनिक-स्पष्टग्रहास्तत्रदिनद्वयान्तरं ग्रहगतिः ❖

दिनांक	सूर्यः				चन्द्रः				मङ्गलः				बुधः				गुरुः				शुक्रः				शनिः				राहुः				केतुः				दिनांक
	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	रा.	अं.	क.	वि.	
१	१०	१६	४४	४८	००	२६	१२	०१	८	१५	१३	१८	१०	०८	३९	०४	८	२५	२७	३६	००	०१	१८	५२	९	०४	००	४०	२	१०	५५	२०	८	१०	५५	२०	१
२	१०	१७	४५	०१	१	०८	२३	१७	८	१५	५४	४५	१०	०७	४३	५०	८	२५	३८	३६	००	०२	२५	३२	९	०४	०६	२८	२	१०	५२	०९	८	१०	५२	०९	२
३	१०	१८	४५	११	१	२०	४९	५८	८	१६	३६	१३	१०	०६	५३	४९	८	२५	४९	३१	००	०३	३१	५१	९	०४	१२	१३	२	१०	४८	५८	८	१०	४८	५८	३
४	१०	१९	४५	२०	२	०३	३७	०२	८	१७	१७	४२	१०	०६	०९	४३	८	२६	००	२१	००	०४	३८	१२	९	०४	१७	५४	२	१०	४५	४७	८	१०	४५	४७	४
५	१०	२०	४५	२८	२	१६	४९	०८	८	१७	५९	११	१०	०५	३२	०२	८	२६	११	०५	००	०५	४४	११	९	०४	२३	३२	२	१०	४२	३६	८	१०	४२	३६	५
६	१०	२१	४५	३३	३	००	२९	४९	८	१८	४०	४१	१०	०५	०१	०२	८	२६	२१	४२	००	०६	४९	५५	९	०४	२९	०७	२	१०	३९	२६	८	१०	३९	२६	६
७	१०	२२	४५	३६	३	१४	४०	३०	८	१९	२२	१२	१०	०४	३६	५२	८	२६	३२	१४	००	०७	५५	२३	९	०४	३४	३८	२	१०	३६	१५	८	१०	३६	१५	७
८	१०	२३	४५	३८	३	२९	१९	२९	८	२०	०३	४४	१०	०४	१९	३३	८	२६	४२	४०	००	०९	००	३६	९	०४	४०	०६	२	१०	३३	०४	८	१०	३३	०४	८
९	१०	२४	४५	३८	४	१४	२१	२२	८	२०	४५	१७	१०	०४	०८	५६	८	२६	५३	००	००	१०	०५	३२	९	०४	४५	३०	२	१०	२९	५३	८	१०	२९	५३	९
१०	१०	२५	४५	३६	४	२९	३७	२०	८	२१	२६	५०	१०	०४	०४	५३	८	२७	०३	१४	००	११	१०	१३	९	०४	५०	५०	२	१०	२६	४३	८	१०	२६	४३	१०
११	१०	२६	४५	३२	५	१४	५६	२१	८	२२	०८	२३	१०	०४	०७	०५	८	२७	१३	२१	००	१२	१४	३६	९	०४	५६	०७	२	१०	२३	३२	८	१०	२३	३२	११
१२	१०	२७	४५	२६	६	००	०७	०१	८	२२	४९	५८	१०	०४	१५	११	८	२७	२३	२२	००	१३	१८	४१	९	०५	०१	३०	२	१०	२०	२१	८	१०	२०	२१	१२
१३	१०	२८	४५	१८	६	१७	५९	३३	८	२३	३१	३३	१०	०४	२९	१६	८	२७	३३	१७	००	१४	२२	२९	९	०५	०६	२९	२	१०	१७	१०	८	१०	१७	१०	१३
१४	१०	२९	४५	०८	६	२९	२७	१९	८	२४	१३	०८	१०	०४	४८	३६	८	२७	४३	०४	००	१५	२५	५८	९	०५	११	३४	२	१०	१४	००	८	१०	१४	००	१४
१५	११	००	४४	५६	७	१३	२७	१५	८	२४	५४	४५	१०	०५	१३	०२	८	२७	५२	४५	००	१६	२९	०७	९	०५	१६	३५	२	१०	१०	४९	८	१०	१०	४९	१५
१६	११	०१	४४	४२	७	२६	५९	३३	८	२५	३६	२२	१०	०५	४२	१५	८	२८	०२	२०	००	१७	३१	५८	९	०५	२१	३२	२	१०	०७	३८	८	१०	०७	३८	१६
१७	११	०२	४४	२७	८	१०	०६	४२	८	२६	१७	५९	१०	०६	१५	४७	८	२८	११	४७	००	१८	३४	२७	९	०५	२६	२५	२	१०	०४	२७	८	१०	०४	२७	१७
१८	११	०३	४४	०९	८	२२	५२	३१	८	२६	५९	५१	१०	०६	५३	५१	८	२८	२१	०७	००	१९	३६	३६	९	०५	३१	१४	२	१०	०१	१६	८	१०	०१	१६	१८
१९	११	०४	४३	४९	९	०५	२१	१३	८	२७	४१	१५	१०	०७	३५	४३	८	२८	३०	२१	००	२०	३८	२४	९	०५	३८	५८	२	०९	५८	०६	८	०९	५८	०६	१९
२०	११	०५	४३	२७	९	१७	३६	५१	८	२८	२२	५४	१०	०८	२१	१६	८	२८	३९	२७	००	२१	३९	४९	९	०५	४०	३९	२	०९	५४	५५	८	०९	५४	५५	२०
२१	११	०६	४३	०४	९	२९	४३	०२	८	२९	०४	३३	१०	०९	१०	१८	८	२८	४८	२६	००	२२	४०	५२	९	०५	४५	१५	२	०९	५१	४४	८	०९	५१	४४	२१
२२	११	०७	४२	३८	१०	११	४२	४२	८	२९	४६	१३	१०	१०	०२	३६	८	२८	५७	१७	००	२३	४१	२१	९	०५	४९	४७	२	०९	४८	३३	८	०९	४८	३३	२२
२३	११	०८	४२	१०	१०	२३	३८	१२	९	००	२७	५३	१०	१०	५७	५८	८	२९	०६	०१	००	२४	४१	४५	९	०५	५४	१४	२	०९	४५	२३	८	०९	४५	२३	२३
२४	११	०९	४१	४०	११	०५	३१	१४	९	०१	०९	३३	१०	११	५६	१३	८	२९	१४	३७	००	२५	४१	३५	९	०५	५८	३७	२	०९	४२	१२	८	०९	४२	१२	२४
२५	११	१०	४१	०८	११	१७	२३	१२	९	०१	५१	१४	१०	१२	५७	१३	८	२९	२३	०६	००	२६	४०	५९	९	०६	०२	५५	२	०९	३९	०१	८	०९	३९	०१	२५
२६	११	११	४०	३४	११	२९	१५	२२	९	०२	३२	५४	१०	१४	००	४८	८	२९	३१	२६	००	२७	३९	५५	९	०६	०७	०९	२	०९	३५	५०	८	०९	३५	५०	२६
२७	११	१२	३९	५९	००	११	०९	१३	९	०३	१४	३६	१०	१५	०६	५०	८	२९	३९	३९	००	२८	३८	२५	९	०६	११	१८	२	०९	३२	४०	८	०९	३२	४०	२७
२८	११	१३	३९	२१	००	२३	०६	४४	९	०३	५६	१८	१०	१६	१५	१२	८	२९	४७	४४	००	२९	३६	२६	९	०६	१५	२२	२	०९	२९	२९	८	०९	२९	२९	२८
२९	११	१४	३८	४१	१	०५	१०	२८	९	०४	३८	००	१०	१७	२५	४८	८	२९	५५	४१	१	००	३३	५७	९	०६	१९	२२	२	०९	२६	१८	८	०९	२६	१८	२९
३०	११	१५	३७	५९	१	१७	२३	३८	९	०५	१९	४२	१०	१८	३८	३२	९	००	०३	२९	१	०१	३०	५८	९	०६	२३	१७	२	०९	२३	०७	८	०९	२३	०७	३०
३१	११	१६	३७	१५	१	२९	५०	०२	९	०६	०१	२४	१०	१९	५३	१९	९	००	११	१०	१	०२	२७	२८	९	०६	२७	०७	२	०९	१९	५६	८	०९	१९	५६	३१

❖ यात्राविवाहोत्सवजातकादौ खेटैः स्फुटैरेव फलस्फुटत्वम् ❖

❖ जनवरी-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	मकर:		कुम्भ:		मीन:		मेष:		वृष:		मिथुन:		कर्क:		सिंह:		कन्या		तुला		वृश्चिक:		धनु:		दिनांक
	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	
१	०७	१९	०९	०४	१०	३८	१२	१५	१३	५९	१५	५९	१८	१०	२०	२८	२२	३८	००	४४	०२	५७	०५	१३	१
२	०७	१५	०९	००	१०	३४	१२	११	१३	५५	१५	५५	१८	०६	२०	२४	२२	३४	००	४०	०२	५३	०५	१०	२
३	०७	११	०८	५६	१०	३०	१२	०७	१३	५१	१५	५१	१८	०२	२०	२०	२२	३०	००	३६	०२	४९	०५	०६	३
४	०७	०७	०८	५२	१०	२६	१२	०३	१३	४७	१५	४७	१७	५८	२०	१६	२२	२६	००	३२	०२	४५	०५	०२	४
५	०७	०४	०८	४८	१०	२२	११	५९	१३	४३	१५	४३	१७	५४	२०	१२	२२	२२	००	२८	०२	४१	०४	५८	५
६	०७	००	०८	४४	१०	१८	११	५५	१३	३९	१५	३९	१७	५०	२०	०८	२२	१८	००	२४	०२	३७	०४	५४	६
७	०६	५६	०८	४०	१०	१४	११	५१	१३	३५	१५	३५	१७	४६	२०	०४	२२	१४	००	२०	०२	३३	०४	५०	७
८	०६	५२	०८	३६	१०	१०	११	४७	१३	३१	१५	३२	१७	४२	२०	००	२२	१०	००	१६	०२	२९	०४	४६	८
९	०६	४८	०८	३२	१०	०६	११	४३	१३	२७	१५	२७	१७	३८	१९	५६	२२	०६	००	१२	०२	२५	०४	४२	९
१०	०६	४४	०८	२८	१०	०२	११	३९	१३	२३	१५	२३	१७	३४	१९	५२	२२	०२	००	०८	०२	२१	०४	३८	१०
११	०६	४०	०८	२४	०९	५८	११	३५	१३	१९	१५	१९	१७	३०	१९	४८	२१	५८	००	०४	०२	१७	०४	३४	११
१२	०६	३६	०८	२०	०९	५४	११	३१	१३	१५	१५	१५	१७	२६	१९	४४	२१	५४	००	००	०२	१३	०४	३०	१२
१३	०६	३२	०८	१६	०९	५०	११	२७	१३	११	१५	११	१७	२२	१९	४०	२१	५०	२३	५६	०२	०९	०४	२६	१३
१४	०६	२८	०८	१२	०९	४६	११	२३	१३	०७	१५	०७	१७	१८	१९	३६	२१	४६	२३	५२	०२	०५	०४	२२	१४
१५	०६	२४	०८	०८	०९	४२	११	१९	१३	०३	१५	०३	१७	१४	१९	३२	२१	४२	२३	४८	०२	०१	०४	१८	१५
१६	०६	२०	०८	०४	०९	३८	११	१५	१२	५९	१४	५९	१७	१०	१९	२८	२१	३८	२३	४४	०१	५७	०४	१४	१६
१७	०६	१६	०८	००	०९	३४	११	११	१२	५५	१४	५५	१७	०६	१९	२४	२१	३४	२३	४०	०१	५३	०४	१०	१७
१८	०६	१२	०७	५६	०९	३०	११	०७	१२	५१	१४	५१	१७	०२	१९	२०	२१	३०	२३	३६	०१	४९	०४	०६	१८
१९	०६	०८	०७	५२	०९	२६	११	०३	१२	४७	१४	४७	१६	५८	१९	१६	२१	२६	२३	३२	०१	४५	०४	०२	१९
२०	०६	०४	०७	४८	०९	२२	१०	५९	१२	४३	१४	४३	१६	५४	१९	१२	२१	२२	२३	२८	०१	४१	०३	५८	२०
२१	०६	००	०७	४४	०९	१८	१०	५५	१२	३९	१४	३९	१६	५०	१९	०८	२१	१८	२३	२४	०१	३७	०३	५४	२१
२२	०५	५६	०७	४०	०९	१४	१०	५१	१२	३५	१४	३५	१६	४६	१९	०४	२१	१४	२३	२०	०१	३३	०३	५०	२२
२३	०५	५२	०७	३६	०९	१०	१०	४७	१२	३१	१४	३१	१६	४२	१९	००	२१	१०	२३	१६	०१	२९	०३	४६	२३
२४	०५	४८	०७	३२	०९	०६	१०	४३	१२	२७	१४	२७	१६	३८	१८	५६	२१	०६	२३	१२	०१	२५	०३	४२	२४
२५	०५	४४	०७	२८	०९	०२	१०	३९	१२	२३	१४	२३	१६	३४	१८	५२	२१	०२	२३	०८	०१	२१	०३	३८	२५
२६	०५	४०	०७	२४	०८	५८	१०	३५	१२	१९	१४	१९	१६	३०	१८	४८	२०	५८	२३	०४	०१	१७	०३	३४	२६
२७	०५	३६	०७	२०	०८	५४	१०	३१	१२	१५	१४	१५	१६	२६	१८	४४	२०	५४	२३	००	०१	१३	०३	३०	२७
२८	०५	३२	०७	१६	०८	५१	१०	२७	१२	११	१४	११	१६	२३	१८	४०	२०	५०	२२	५६	०१	०९	०३	२६	२८
२९	०५	२८	०७	३	०८	४७	१०	२४	१२	०७	१४	०७	१६	१९	१८	३६	२०	४६	२२	५२	०१	०५	०३	२२	२९
३०	०५	२४	०७	०८	०८	४३	१०	२०	१२	०३	१४	०३	१६	१५	१८	३२	२०	४२	२२	४८	०१	०१	०३	१८	३०
३१	०५	२०	०७	०५	०८	३९	१०	१६	११	५९	१४	००	१६	११	१८	२८	२०	३८	२२	४४	००	५८	०३	१४	३१

❖ लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ फरवरी-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	कुम्भः		मीनः		मेषः		वृषः		मिथुनः		कर्कः		सिहः		कन्या		तुला		वृश्चिकः		धनुः		मकर		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०७	०१	०८	३५	१०	१२	११	५६	१३	५६	१६	०७	१८	२४	२०	३५	२२	४१	००	५४	०३	१०	०५	१६	१
२	०६	५७	०८	३१	१०	०८	११	५२	१३	५२	१६	०३	१८	२१	२०	३१	२२	३७	००	५०	०३	०७	०५	१३	२
३	०६	५३	०८	२७	१०	०४	११	४८	१३	४८	१५	५९	१८	१७	२०	२७	२२	३३	००	४६	०३	०३	०५	०९	३
४	०६	४९	०८	२३	१०	००	११	४४	१३	४४	१५	५५	१८	१३	२०	२३	२२	२९	००	४२	०२	५९	०५	०५	४
५	०६	४५	०८	१९	०९	५६	११	४०	१३	४०	१५	५१	१८	०९	२०	१९	२२	२५	००	३८	०२	५५	०५	०१	५
६	०६	४१	०८	१५	०९	५२	११	३६	१३	३६	१५	४७	१८	०५	२०	१५	२२	२१	००	३४	०२	५१	०४	५७	६
७	०६	३७	०८	११	०९	४८	११	३२	१३	३२	१५	४३	१८	०१	२०	११	२२	१७	००	३०	०२	४७	०४	५३	७
८	०६	३३	०८	०७	०९	४४	११	२८	१३	२८	१५	३९	१७	५७	२०	०७	२२	१३	००	२६	०२	४३	०४	४९	८
९	०६	३०	०८	०३	०९	४०	११	२४	१३	२४	१५	३५	१७	५३	२०	०३	२२	०९	००	२२	०२	३९	०४	४५	९
१०	०६	२८	०७	५९	०९	३६	११	२०	१३	२०	१५	३१	१७	४९	१९	५९	२२	०५	००	१८	०२	३५	०४	४२	१०
११	०६	२५	०७	५५	०९	३२	११	१६	१३	१६	१५	२७	१७	४५	१९	५५	२२	०१	००	१४	०२	३१	०४	३७	११
१२	०६	२२	०७	५१	०९	२८	११	१२	१३	१२	१५	२३	१७	४१	१९	५१	२१	५७	००	१०	०२	२७	०४	३३	१२
१३	०६	२१	०७	४७	०९	२४	११	०८	१३	०८	१५	१९	१७	३७	१९	४७	२१	५३	००	०६	०२	२३	०४	२९	१३
१४	०६	१७	०७	४३	०९	२०	११	०४	१३	०४	१५	१५	१७	३३	१९	४३	२१	४९	००	०२	०२	१९	०४	२५	१४
१५	०६	१३	०७	३९	०९	१६	११	००	१३	००	१५	११	१७	२९	१९	३९	२१	४५	२३	५८	०२	१५	०४	२१	१५
१६	०६	०९	०७	३५	०९	१२	१०	५६	१२	५६	१५	०७	१७	२५	१९	३५	२१	४१	२३	५४	०२	११	०४	१७	१६
१७	०६	०५	०७	३१	०९	०८	१०	५२	१२	५२	१५	०३	१७	२१	१९	३१	२१	३७	२३	५०	०२	०७	०४	१३	१७
१८	०६	०१	०७	२७	०९	०४	१०	४८	१२	४८	१४	५९	१७	१७	१९	२७	२१	३३	२३	४६	०२	०३	०४	०९	१८
१९	०५	५७	०७	२३	०९	००	१०	४४	१२	४४	१४	५५	१७	१३	१९	२३	२१	२९	२३	४२	०१	५९	०४	०५	१९
२०	०५	५३	०७	१९	०८	५६	१०	४०	१२	४०	१४	५१	१७	०९	१९	१९	२१	२५	२३	३८	०१	५५	०४	०१	२०
२१	०५	४९	०७	१५	०८	५२	१०	३६	१२	३६	१४	४७	१७	०५	१९	१५	२१	२१	२३	३४	०१	५१	०३	५७	२१
२२	०५	४५	०७	११	०८	४८	१०	३२	१२	३२	१४	४३	१७	०१	१९	११	२१	१७	२३	३०	०१	४७	०३	५४	२२
२३	०५	४१	०७	०७	०८	४४	१०	२८	१२	२८	१४	३९	१६	५७	१९	०७	२१	१३	२३	२६	०१	४३	०३	५०	२३
२४	०५	३७	०७	०३	०८	४०	१०	२४	१२	२४	१४	३५	१६	५३	१९	०३	२१	०९	२३	२२	०१	३९	०३	४६	२४
२५	०५	३३	०६	५९	०८	३६	१०	२०	१२	२०	१४	३१	१६	४९	१८	५९	२१	०५	२३	१८	०१	३५	०३	४२	२५
२६	०५	२९	०६	५५	०८	३२	१०	१६	१२	१६	१४	२७	१६	४५	१८	५५	२१	०१	२३	१४	०१	३१	०३	३८	२६
२७	०५	२५	०६	५२	०८	२८	१०	१२	१२	१२	१४	२३	१६	४१	१८	५१	२०	५७	२३	१०	०१	२७	०३	३४	२७
२८	०५	२१	०६	४८	०८	२४	१०	०८	१२	०८	१४	१९	१६	३७	१८	४८	२०	५३	२३	०६	०१	२३	०३	३०	२८

❖ लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ मार्च-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	मीन:		मेष:		वृष:		मिथुन:		कर्क:		सिह:		कन्या		तुला		वृश्चिक:		धनु:		मकर		कुम्भ:		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०६	४४	०८	२१	१०	०५	१२	०४	१४	१६	१६	३४	१८	४४	२०	५०	२३	०३	०१	२०	०३	२६	०५	१७	१
२	०६	४०	०८	१७	१०	०२	१२	०१	१४	१२	१६	३०	१८	४०	२०	४६	२२	५९	०१	१६	०३	२२	०५	१३	२
३	०६	३६	०८	१३	०९	५७	११	५७	१४	०८	१६	२६	१८	३६	२०	४२	२२	५५	०१	१२	०३	१८	०५	०९	३
४	०६	३२	०८	०९	०९	५३	११	५३	१४	०४	१६	२२	१८	३२	२०	३८	२२	५१	०१	०८	०३	१४	०५	०६	४
५	०६	२८	०८	०५	०९	४९	११	४९	१४	००	१६	१८	१८	२८	२०	३४	२२	४७	०१	०४	०३	१०	०५	०२	५
६	०६	२४	०८	०१	०९	४५	११	४५	१३	५६	१६	१४	१८	२४	२०	३०	२२	४३	०१	००	०३	०६	०४	५८	६
७	०६	२०	०७	५७	०९	४१	११	४१	१३	५२	१६	१०	१८	२०	२०	२६	२२	३९	००	५६	०३	०२	०४	५४	७
८	०६	१६	०७	५३	०९	३७	११	३७	१३	४८	१६	०६	१८	१६	२०	२२	२२	३५	००	५२	०२	५८	०४	५०	८
९	०६	१२	०७	४९	०९	३३	११	३३	१३	४४	१६	०२	१८	१२	२०	१८	२२	३१	००	४८	०२	५४	०४	४६	९
१०	०६	०९	०७	४५	०९	२९	११	२९	१३	४०	१५	५८	१८	०८	२०	१४	२२	२७	००	४४	०२	५०	०४	४२	१०
११	०६	०६	०७	४१	०९	२५	११	२५	१३	३६	१५	५४	१८	०४	२०	११	२२	२३	००	४०	०२	४६	०४	३८	११
१२	०६	०४	०७	३७	०९	२१	११	२१	१३	३२	१५	५०	१८	००	२०	०६	२२	१९	००	३६	०२	४२	०४	३४	१२
१३	०६	०२	०७	३३	०९	१७	११	१७	१३	२८	१५	४६	१७	५६	२०	०२	२२	१५	००	३२	०२	३९	०४	३०	१३
१४	०६	००	०७	२९	०९	१३	११	१३	१३	२४	१५	४२	१७	५२	१९	५८	२२	११	००	२८	०२	३५	०४	२६	१४
१५	०५	५६	०७	२५	०९	०९	११	०९	१३	२०	१५	३८	१७	४९	१९	५४	२२	०७	००	२४	०२	३१	०४	२२	१५
१६	०५	५२	०७	२१	०९	०५	११	०५	१३	१६	१५	३४	१७	४४	१९	५०	२२	०३	००	२०	०२	२७	०४	१८	१६
१७	०५	४८	०७	१७	०९	०१	११	०१	१३	१२	१५	३०	१७	४०	१९	४६	२१	५९	००	१६	०२	२३	०४	१४	१७
१८	०५	४४	०७	१३	०८	५७	१०	५७	१३	०८	१५	२६	१७	३६	१९	४२	२१	५५	००	१२	०२	१९	०४	१०	१८
१९	०५	४०	०७	०९	०८	५३	१०	५३	१३	०४	१५	२२	१७	३२	१९	३८	२१	५१	००	०८	०२	१५	०४	०६	१९
२०	०५	३६	०७	०५	०८	४९	१०	४९	१३	००	१५	१८	१७	२८	१९	३४	२१	४८	००	०४	०२	११	०४	०२	२०
२१	०५	३२	०७	०१	०८	४५	१०	४५	१२	५६	१५	१४	१७	२४	१९	३०	२१	४४	००	००	०२	०७	०३	५८	२१
२२	०५	२८	०६	५७	०८	४१	१०	४१	१२	५२	१५	१०	१७	२०	१९	२६	२१	४०	२३	५६	०२	०३	०३	५४	२२
२३	०५	२४	०६	५३	०८	३७	१०	३७	१२	४९	१५	०६	१७	१६	१९	२२	२१	३६	२३	५२	०१	५९	०३	५०	२३
२४	०५	२०	०६	४९	०८	३३	१०	३३	१२	४५	१५	०२	१७	१२	१९	१८	२१	३२	२३	४८	०१	५५	०३	४६	२४
२५	०५	१६	०६	४५	०८	२९	१०	२९	१२	४१	१४	५८	१७	०८	१९	१४	२१	२८	२३	४४	०१	५१	०३	४२	२५
२६	०५	१२	०६	४१	०८	२५	१०	२५	१२	३७	१४	५४	१७	०४	१९	१०	२१	२४	२३	४०	०१	४७	०३	३८	२६
२७	०५	०८	०६	३७	०८	२१	१०	२१	१२	३३	१४	५०	१७	००	१९	०६	२१	२०	२३	३६	०१	४३	०३	३४	२७
२८	०५	०४	०६	३३	०८	१७	१०	१७	१२	२९	१४	४६	१६	५६	१९	०२	२१	१६	२३	३२	०१	३९	०३	३०	२८
२९	०५	००	०६	२९	०८	१३	१०	१३	१२	२५	१४	४२	१६	५२	१८	५८	२१	१२	२३	२८	०१	३४	०३	२६	२९
३०	०४	५६	०६	२६	०८	०९	१०	०९	१२	२१	१४	३८	१६	४८	१८	५४	२१	०८	२३	२४	०१	३१	०३	२२	३०
३१	०४	५२	०६	२२	०८	०५	१०	०५	१२	१७	१४	३४	१६	४४	१८	५०	२१	०४	२३	२०	०१	२७	०३	१८	३१

❖ लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ अप्रैल-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	मेष:		वृष:		मिथुन:		कर्क:		सिंह:		कन्या		तुला		वृश्चिक:		धनु:		मकर:		कुम्भ:		मीन:		दिनांक
	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	घ.	मि.	
१	०६	१८	०८	०२	१०	०२	१२	१३	१४	३१	१६	४१	१८	४६	२१	००	२३	१७	०१	२३	०३	१४	०४	४८	१
२	०६	१४	०७	५८	०९	५८	१२	०९	१४	२७	१६	३७	१८	४३	२०	५६	२३	१३	०१	१९	०३	११	०४	४५	२
३	०६	१०	०७	५४	०९	५४	१२	०५	१४	२३	१६	३३	१८	३९	२०	५४	२३	०९	०१	१६	०३	०७	०४	४१	३
४	०६	०६	०७	५०	०९	५०	१२	०१	१४	१९	१६	२९	१८	३५	२०	४९	२३	०५	०१	१२	०३	०३	०४	३७	४
५	०६	०२	०७	४६	०९	४६	११	५७	१४	१५	१६	२५	१८	३१	२०	४४	२३	०१	०१	०८	०२	५९	०४	३३	५
६	०५	५८	०७	४२	०९	४२	११	५३	१४	११	१६	२१	१८	२७	२०	४०	२२	५७	०१	०४	०२	५५	०४	२९	६
७	०५	५४	०७	३८	०९	३८	११	४९	१४	०७	१६	१७	१८	२३	२०	३६	२२	५३	०१	००	०२	५१	०४	२५	७
८	०५	५०	०७	३४	०९	३४	११	४५	१४	०३	१६	१३	१८	१९	२०	३२	२२	४९	००	५३	०२	४७	०४	२१	८
९	०५	४६	०७	३०	०९	३०	११	४१	१३	५९	१६	०९	१८	१५	२०	२८	२२	४५	००	५२	०२	४३	०४	१७	९
१०	०५	४३	०७	२६	०९	२६	११	३७	१३	५५	१६	०५	१८	११	२०	२४	२२	४१	००	४८	०२	३९	०४	१३	१०
११	०५	४०	०७	२२	०९	२२	११	३३	१३	५१	१६	०१	१८	०७	२०	२०	२२	३७	००	४४	०२	३५	०४	०९	११
१२	०५	३८	०७	१८	०९	१८	११	२९	१३	४७	१५	५७	१८	०३	२०	१६	२२	३३	००	४०	०२	३१	०४	०५	१२
१३	०५	३६	०७	१४	०९	१४	११	२५	१३	४३	१५	५३	१७	५९	२०	१२	२२	२९	००	३६	०२	२७	०४	०१	१३
१४	०५	३४	०७	१०	०९	१०	११	२१	१३	३९	१५	४९	१७	५५	२०	०८	२२	२५	००	३२	०२	२३	०३	५७	१४
१५	०५	३०	०७	०६	०९	०६	११	१७	१३	३५	१५	४५	१७	५१	२०	०४	२२	२१	००	२८	०२	१९	०३	५३	१५
१६	०५	२६	०७	०२	०९	०२	११	१३	१३	३१	१५	४१	१७	४७	२०	००	२२	१७	००	२४	०२	१५	०३	४९	१६
१७	०५	२२	०६	५८	०८	५८	११	०९	१३	२७	१५	३७	१७	४३	१९	५६	२२	१३	००	२०	०२	११	०३	४५	१७
१८	०५	१८	०६	५४	०८	५४	११	०५	१३	२३	१५	३३	१७	३९	१९	५२	२२	०९	००	१६	०२	०७	०३	४१	१८
१९	०५	१४	०६	५०	०८	५०	११	०१	१३	१९	१५	२९	१७	३५	१९	४७	२२	०५	००	१२	०२	०३	०३	३७	१९
२०	०५	१०	०६	४६	०८	४६	१०	५७	१३	१५	१५	२५	१७	३१	१९	४४	२२	०१	००	०८	०१	५९	०३	३३	२०
२१	०५	०६	०६	४२	०८	४२	१०	५३	१३	११	१५	२१	१७	२७	१९	४०	२१	५७	००	०४	०१	५५	०३	२९	२१
२२	०५	०२	०६	३८	०८	३८	१०	४९	१३	०७	१५	१७	१७	२३	१९	३६	२१	५३	००	०३	०१	५१	०३	२५	२२
२३	०४	५८	०६	३४	०८	३४	१०	४५	१३	०३	१५	१३	१७	१९	१९	३२	२१	५०	२३	५९	०१	४७	०३	२१	२३
२४	०४	५४	०६	३०	०८	३०	१०	४१	१२	५९	१५	०९	१७	१५	१९	२८	२१	४६	२३	५५	०१	४३	०३	१७	२४
२५	०४	५०	०६	२६	०८	२६	१०	३७	१२	५५	१५	०५	१७	११	१९	२४	२१	४२	२३	५१	०१	३९	०३	१३	२५
२६	०४	४६	०६	२२	०८	२२	१०	३३	१२	५१	१५	०१	१७	०७	१९	२०	२१	३८	२३	४७	०१	३५	०३	०९	२६
२७	०४	४२	०६	१८	०८	१८	१०	२९	१२	४७	१४	५७	१७	०३	१९	१६	२१	३४	२३	४३	०१	३१	०३	०५	२७
२८	०४	३८	०६	१४	०८	१४	१०	२५	१२	४३	१४	५३	१६	५९	१९	१२	२१	३०	२३	३९	०१	२७	०३	०१	२८
२९	०४	३४	०६	१०	०८	१०	१०	२१	१२	३९	१४	४९	१६	५५	१९	०८	२१	२६	२३	३५	०१	२३	०२	५६	२९
३०	०४	३०	०६	०६	०८	०६	१०	१७	१२	३५	१४	४५	१६	५१	१९	०४	२१	२२	२३	३१	०१	१९	०२	५३	३०

❖ लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ मई-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	वृष:		मिथुन:		कर्क:		सिंह:		कन्या		तुला		वृश्चिक:		धनु:		मकर:		कुम्भ:		मीन:		मेष:		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०६	०३	०८	०२	१०	१४	१२	३२	१४	४२	१६	४८	१९	००	२१	१८	२३	२७	०१	१५	०२	४९	०४	२६	१
२	०५	५९	०७	५८	१०	१०	१२	२८	१४	३८	१६	४४	१८	५७	२१	१४	२३	२३	०१	११	०२	४५	०४	२२	२
३	०५	५५	०७	५५	१०	०६	१२	२४	१४	३४	१६	४०	१८	५३	२१	१०	२३	१९	०१	०७	०२	४२	०४	१८	३
४	०५	५१	०७	५१	१०	०२	१२	२०	१४	३०	१६	३६	१८	४९	२१	०६	२३	१५	०१	०४	०२	३८	०४	१५	४
५	०५	४७	०७	४७	०९	५८	१२	१६	१४	२६	१६	३२	१८	४५	२१	०२	२३	११	०१	००	०२	३४	०४	११	५
६	०५	४३	०७	४३	०९	५४	१२	१२	१४	२२	१६	२८	१८	४१	२०	५८	२३	०७	००	५६	०२	३०	०४	०७	६
७	०५	३९	०७	३९	०९	५०	१२	०८	१४	१८	१६	२४	१८	३७	२०	५४	२३	०३	००	५२	०२	२६	०४	०३	७
८	०५	३५	०७	३५	०९	४६	१२	०४	१४	१४	१६	२०	१८	३३	२०	५०	२२	५९	००	४८	०२	२२	०३	५९	८
९	०५	३१	०७	३१	०९	४२	१२	००	१४	१०	१६	१६	१८	२९	२०	४६	२२	५५	००	४४	०२	१८	०३	५५	९
१०	०५	२७	०७	२७	०९	३८	११	५६	१४	०६	१६	१२	१८	२५	२०	४२	२२	५१	००	४०	०२	१४	०३	५१	१०
११	०५	२४	०७	२३	०९	३४	११	५२	१४	०२	१६	०८	१८	२१	२०	३८	२२	४७	००	३६	०२	१०	०३	४७	११
१२	०५	२२	०७	१९	०९	३०	११	४८	१३	५८	१६	०४	१८	१७	२०	३४	२२	४४	००	३२	०२	०६	०३	४३	१२
१३	०५	२१	०७	१५	०९	२६	११	४४	१३	५४	१६	००	१८	१३	२०	३०	२२	४०	००	२८	०२	०२	०३	३९	१३
१४	०५	१९	०७	११	०९	२२	११	४०	१३	५०	१५	५६	१८	०९	२०	२६	२२	३६	००	२४	०१	५८	०३	३५	१४
१५	०५	१५	०७	०७	०९	१८	११	३६	१३	४६	१५	५२	१८	०५	२०	२२	२२	३२	००	२०	०१	५४	०३	३१	१५
१६	०५	११	०७	०३	०९	१४	११	३२	१३	४२	१५	४८	१८	०१	२०	१८	२२	२८	००	१६	०१	५०	०३	२७	१६
१७	०५	०७	०६	५९	०९	१०	११	२८	१३	३८	१५	४४	१७	५७	२०	१४	२२	२४	००	१२	०१	४६	०३	२३	१७
१८	०५	०३	०६	५५	०९	०६	११	२४	१३	३४	१५	४०	१७	५३	२०	१०	२२	२०	००	०८	०१	४२	०३	१९	१८
१९	०४	५९	०६	५१	०९	०२	११	२०	१३	३०	१५	३६	१७	४९	२०	०६	२२	१६	००	०४	०१	३८	०३	१५	१९
२०	०४	५५	०६	४७	०८	५८	११	१६	१३	२६	१५	३२	१७	४५	२०	०२	२२	१२	००	००	०१	३४	०३	११	२०
२१	०४	५१	०६	४३	०८	५४	११	१२	१३	२२	१५	२८	१७	४१	१९	५८	२२	०८	२३	५६	०१	३०	०३	०७	२१
२२	०४	४७	०६	३९	०८	५०	११	०८	१३	१८	१५	२४	१७	३७	१९	५४	२२	०४	२३	५२	०१	२६	०३	०३	२२
२३	०४	४३	०६	३५	०८	४६	११	०४	१३	१४	१५	२०	१७	३३	१९	५०	२२	००	२३	४८	०१	२२	०२	५९	२३
२४	०४	३९	०६	३१	०८	४२	११	००	१३	१०	१५	१६	१७	२९	१९	४६	२१	५६	२३	४४	०१	१८	०२	५५	२४
२५	०४	३५	०६	२७	०८	३८	१०	५६	१३	०६	१५	१२	१७	२५	१९	४२	२१	५२	२३	४०	०१	१४	०२	५१	२५
२६	०४	३१	०६	२३	०८	३४	१०	५२	१३	०२	१५	०८	१७	२१	१९	३८	२१	४८	२३	३६	०१	१०	०२	४७	२६
२७	०४	२७	०६	१९	०८	३०	१०	४८	१२	५८	१५	०४	१७	१७	१९	३४	२१	४४	२३	३२	०१	०६	०२	४३	२७
२८	०४	२३	०६	१५	०८	२६	१०	४४	१२	५४	१५	००	१७	१३	१९	३०	३१	४०	२३	२८	०१	०२	०२	३९	२८
२९	०४	१९	०६	११	०८	२३	१०	४०	१२	५०	१४	५६	१७	०९	१९	२६	२१	३६	२३	२४	००	५८	०२	३५	२९
३०	०४	१५	०६	०७	०८	१९	१०	३६	१२	४६	१४	५२	१७	०५	१९	२२	२१	३२	२३	२०	००	५४	०२	३१	३०
३१	०४	११	०६	०३	०८	१५	१०	३२	१२	४३	१४	४९	१७	०१	१९	१८	२१	२८	२३	१६	००	५०	०२	२७	३१

❖ लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ जून-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	मिथुनः		कर्कः		सिहः		कन्या		तुला		वृश्चिकः		धनुः		मकरः		कुम्भः		मीनः		मेषः		वृषः		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०६	००	०८	११	१०	२८	१२	३९	१४	४५	१६	५७	१९	१४	२१	२५	२३	१२	००	४७	०२	२४	०४	०७	१
२	०५	५६	०८	०७	१०	२५	१२	३५	१४	४१	१६	५३	१९	११	२१	२१	२३	०८	००	४३	०२	२०	०४	०३	२
३	०५	५२	०८	०३	१०	२१	१२	३१	१४	३७	१६	४९	१९	०७	२१	१७	२३	०५	००	३९	०२	१६	०३	५९	३
४	०५	४८	०७	५९	१०	१७	१२	२७	१४	३३	१६	४६	१९	०३	२१	१३	२३	०१	००	३५	०२	१२	०३	५६	४
५	०५	४४	०७	५५	१०	१३	१२	२३	१४	२९	१६	४२	१८	५९	२१	०९	२२	५७	००	३१	०२	०८	०३	५२	५
६	०५	४०	०७	५१	१०	०९	१२	१९	१४	२५	१६	३८	१८	५५	२१	०५	२२	५३	००	२७	०२	०४	०३	४८	६
७	०५	३६	०७	४७	१०	०५	१२	१५	१४	२१	१६	३४	१८	५१	२१	०१	२२	४९	००	२३	०२	००	०३	४४	७
८	०५	३२	०७	४३	१०	०१	१२	११	१४	१७	१६	३०	१८	४७	२०	५७	२२	४५	००	१९	०१	५६	०३	४०	८
९	०५	२८	०७	३९	०९	५७	१२	०७	१४	१३	१६	२६	१८	४३	२०	५३	२२	४१	००	१५	०१	५२	०३	३६	९
१०	०५	२४	०७	३५	०९	५३	१२	०३	१४	०९	१६	२२	१८	३९	२०	४९	२२	३७	००	११	०१	४८	०३	३२	१०
११	०५	२२	०७	३१	०९	४९	११	५९	१४	०५	१६	१८	१८	३५	२०	४५	२२	३३	००	०७	०१	४४	०३	२८	११
१२	०५	२१	०७	२७	०९	४५	११	५५	१४	०१	१६	१४	१८	३१	२०	४१	२२	२९	००	०३	०१	४०	०३	२४	१३
१३	०५	१९	०७	२३	०९	४१	११	५१	१३	५७	१६	१०	१८	२७	२०	३७	२२	२५	२३	५९	०१	३६	०३	२०	१३
१४	०५	१५	०७	१९	०९	३७	११	४७	१३	५३	१६	०६	१८	२३	२०	३३	२२	२१	२३	५५	०१	३२	०३	१६	१४
१५	०५	११	०७	१५	०९	३३	११	४३	१३	४९	१६	०२	१८	१९	२०	२९	२२	१७	२३	५१	०१	२८	०३	१२	१५
१६	०५	०७	०७	११	०९	२९	११	३९	१३	४५	१५	५८	१८	१५	२०	२५	२२	१३	२३	४७	०१	२४	०३	०८	१६
१७	०५	०३	०७	०७	०९	२५	११	३५	१३	४१	१५	५४	१८	११	२०	२१	२२	०९	२३	४३	०१	२०	०३	०४	१७
१८	०५	५९	०७	०३	०९	२१	११	३१	१३	३८	१५	५०	१८	०७	२०	१७	२२	०५	२३	३९	०१	१६	०३	००	१८
१९	०४	५५	०६	५९	०९	१७	११	२७	१३	३४	१५	४६	१८	०३	२०	१३	२२	०१	२३	३५	०१	१२	०२	५६	१९
२०	०४	५१	०६	५५	०९	१३	११	२३	१३	३०	१५	४२	१७	५९	२०	०९	२१	५७	२३	३१	०१	०८	०२	५२	२०
२१	०४	४७	०६	५१	०९	०९	११	१९	१३	२६	१५	३८	१७	५५	२०	०६	२१	५३	२३	२७	०१	०४	०२	४८	२१
२२	०४	४३	०६	४७	०९	०५	११	१५	१३	२२	१५	३४	१७	५१	२०	०२	२१	४९	२३	२३	०१	००	०२	४४	२२
२३	०४	३९	०६	४३	०९	०१	११	११	१३	१८	१५	३०	१७	४७	१९	५८	२१	४५	२३	१९	००	५६	०२	४०	२३
२४	०४	३५	०६	३९	०८	५७	११	०७	१३	१४	१५	२६	१७	४३	१९	५४	२१	४१	२३	१५	००	५२	०२	३६	२४
२५	०४	३१	०६	३५	०८	५३	११	०३	१३	१०	१५	२२	१७	३९	१९	५०	२१	३७	२३	११	००	४८	०२	३२	२५
२६	०४	२७	०६	३१	०८	४९	१०	५९	१३	०६	१५	१८	१७	३५	१९	४६	२१	३३	२३	०७	००	४४	०२	२८	२६
२७	०४	२३	०६	२७	०८	४५	१०	५५	१३	०२	१५	१४	१७	३१	१९	४२	२१	२९	२३	०३	००	४०	०२	२४	२७
२८	०४	१९	०६	२३	०८	४१	१०	५१	१२	५९	१५	१०	१७	२७	१९	३८	२१	२५	२२	५९	००	३६	०२	२०	२८
२९	०४	१५	०६	२०	०८	३७	१०	४७	१२	५४	१५	०६	१७	२३	१९	३४	२१	२१	२२	५५	००	३२	०२	१६	२९
३०	०४	११	०६	१६	०८	३३	१०	४३	१२	५०	१५	०२	१७	१९	१९	३०	२१	१७	२२	५१	००	२८	०२	१२	३०

❖ लग्नारम्भकालः भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ जुलाई-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	कर्क:		सिंह:		कन्या		तुला		वृश्चिक:		धनु:		मकर:		कुम्भ:		मीन:		मेष:		वृष:		मिथुन:		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०६	१२	०८	३०	१०	४०	१२	४६	१४	५८	१७	१५	१९	२६	२१	१३	२२	४७	००	२४	०२	०८	०४	०८	१
२	०६	०८	०८	२६	१०	३६	१२	४२	१४	५४	१७	१२	१९	२२	२१	०९	२२	४४	००	२०	०२	०४	०४	०४	२
३	०६	०४	०८	२२	१०	३२	१२	३९	१४	५१	१७	०८	१९	१८	२१	०६	२२	४०	००	१७	०२	००	०४	००	३
४	०६	००	०८	१८	१०	२८	१२	३४	१४	४७	१७	०४	१९	१४	२१	०२	२२	३६	००	१३	०१	५७	०३	५६	४
५	०५	५६	०८	१४	१०	२४	१२	३०	१४	४३	१७	००	१९	१०	२०	५८	२२	३२	००	०९	०१	५३	०३	५३	५
६	०५	५२	०८	१०	१०	२०	१२	२६	१४	३९	१६	५६	१९	०६	२०	५४	२२	२८	००	०५	०१	४९	०३	४९	६
७	०५	४८	०८	०६	१०	१६	१२	२२	१४	३५	१६	५२	१९	०२	२०	५०	२२	२४	००	०१	०१	४५	०३	४५	७
८	०५	४४	०८	०२	१०	१२	१२	१८	१४	३१	१६	४८	१८	५८	२०	४६	२२	२०	२३	५७	०१	४१	०३	४१	८
९	०५	४०	०७	५८	१०	०८	१२	१४	१४	२७	१६	४४	१८	५४	२०	४२	२२	१६	२३	५३	०१	३७	०३	३७	९
१०	०५	३६	०७	५४	१०	०४	१२	१०	१४	२३	१६	४०	१८	५१	२०	३८	२२	१२	२३	४९	०१	३३	०३	३३	१०
११	०५	३२	०७	५०	१०	००	१२	०६	१४	१९	१६	३६	१८	४७	२०	३४	२२	०८	२३	४५	०१	२९	०३	२९	११
१२	०५	३०	०७	४६	०९	५६	१२	०२	१४	१५	१६	३२	१८	४३	२०	३०	२२	०४	२३	४१	०१	२५	०३	२५	१२
१३	०५	२८	०७	४२	०९	५२	११	५८	१४	११	१६	२८	१८	३९	२०	२६	२२	००	२३	३७	०१	२१	०३	२१	१३
१४	०५	२६	०७	३८	०९	४८	११	५४	१४	०७	१६	२४	१८	३५	२०	२२	२१	५६	२३	३३	०१	१७	०३	१७	१४
१५	०५	२३	०७	३४	०९	४४	११	५०	१४	०३	१६	२०	१८	३१	२०	१८	२१	५२	२३	२९	०१	१३	०३	१३	१५
१६	०५	२०	०७	३०	०९	४०	११	४६	१३	५९	१६	१६	१८	२७	२०	१४	२१	४८	२३	२५	०१	०९	०३	०९	१६
१७	०५	१६	०७	२६	०९	३६	११	४२	१३	५५	१६	१२	१८	२३	२०	१०	२१	४४	२३	२१	०१	०५	०३	०५	१७
१८	०५	१२	०७	२२	०९	३२	११	३८	१३	५१	१६	०८	१८	१९	२०	०६	२१	४०	२३	१७	०१	०१	०३	०१	१८
१९	०५	०८	०७	१८	०९	२८	११	३४	१३	४७	१६	०४	१८	१५	२०	०२	२१	३६	२३	१३	००	५७	०२	५७	१९
२०	०५	०४	०७	१४	०९	२४	११	३०	१३	४३	१६	००	१८	११	१९	५८	२१	३२	२३	०९	००	५३	०२	५३	२०
२१	०५	००	०७	१०	०९	२०	११	२६	१३	३९	१५	५६	१८	०७	१९	५४	२१	२८	२३	०५	००	४९	०२	४९	२१
२२	०४	५६	०७	०६	०९	१६	११	२२	१३	३५	१५	५२	१८	०३	१९	५०	२१	२४	२३	०१	००	४५	०२	४५	२२
२३	०४	५२	०७	०२	०९	१२	११	१८	१३	३१	१५	४८	१७	५९	१९	४६	२१	२०	२२	५७	००	४१	०२	४१	२३
२४	०४	४८	०६	५८	०९	०८	११	१४	१३	२७	१५	४४	१७	५५	१९	४२	२१	१६	२२	५३	००	३७	०२	३७	२४
२५	०४	४४	०६	५४	०९	०४	११	१०	१३	२३	१५	४०	१७	५१	१९	३८	२१	१२	२२	४९	००	३३	०२	३३	२५
२६	०४	४०	०६	५०	०९	००	११	०६	१३	१९	१५	३६	१७	४७	१९	३४	२१	०८	२२	४५	००	२९	०२	२९	२६
२७	०४	३६	०६	४६	०८	५६	११	०२	१३	१५	१५	३२	१७	४३	१९	३०	२१	०४	२२	४१	००	२५	०२	२५	२७
२८	०४	३२	०६	४२	०८	५२	१०	५८	१३	११	१५	२८	१७	३९	१९	२६	२१	००	२२	३७	००	२१	०२	२१	२८
२९	०४	२८	०६	३८	०८	४८	१०	५४	१३	०७	१५	२४	१७	३५	१९	२२	२०	५६	२२	३३	००	१७	०२	१७	२९
३०	०४	२४	०६	३४	०८	४४	१०	५०	१३	०३	१५	२०	१७	३१	१९	१८	२०	५२	२२	२९	००	१३	०२	१३	३०
३१	०४	२०	०६	३०	०८	४०	१०	४६	१३	००	१५	१६	१७	२८	१९	१४	२०	४८	२२	२५	००	०९	०२	०९	३१

❖ लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ अगस्त-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	सिंहः घं.	सिंहः मि.	कन्या घं.	कन्या मि.	तुला घं.	तुला मि.	वृश्चिकः घं.	वृश्चिकः मि.	धनुः घं.	धनुः मि.	मकर घं.	मकर मि.	कुम्भः घं.	कुम्भः मि.	मीनः घं.	मीनः मि.	मेषः घं.	मेषः मि.	वृषः घं.	वृषः मि.	मिथुनः घं.	मिथुनः मि.	कर्कः घं.	कर्कः मि.	दिनांक
१	०६	२७	०८	३६	१०	४३	१२	५६	१५	१२	१७	२४	१९	१०	२०	४५	२२	२२	००	०५	०२	०५	०४	१६	१
२	०६	२३	०८	३३	१०	३९	१२	५२	१५	०८	१७	२०	१९	०७	२०	४१	२२	१८	००	०१	०२	०१	०४	१२	२
३	०६	१९	०८	२९	१०	३५	१२	४८	१५	०५	१७	१६	१९	०३	२०	३७	२२	१४	२३	५७	०१	५७	०४	०८	३
४	०६	१५	०८	२५	१०	३१	१२	४४	१५	०१	१७	१२	१८	५९	२०	३३	२२	१०	२३	५३	०१	५३	०४	०४	४
५	०६	११	०८	२१	१०	२७	१२	४०	१४	५७	१७	०८	१८	५५	२०	२९	२२	०६	२३	४९	०१	५०	०४	०१	५
६	०६	०७	०८	१७	१०	२३	१२	३६	१४	५३	१७	०४	१८	५१	२०	२५	२२	०२	२३	४५	०१	४६	०३	५७	६
७	०६	०३	०८	१३	१०	१९	१२	३२	१४	४९	१७	००	१८	४७	२०	२१	२१	५८	२३	४१	०१	४२	०३	५३	७
८	०५	५९	०८	०९	१०	१५	१२	२८	१४	४५	१६	५६	१८	४३	२०	१७	२१	५४	२३	३७	०१	३८	०३	४९	८
९	०५	५५	०८	०५	१०	११	१२	२४	१४	४१	१६	५२	१८	३९	२०	१३	२१	५०	२३	३३	०१	३४	०३	४५	९
१०	०५	५१	०८	०१	१०	०७	१२	२०	१४	३७	१६	४८	१८	३५	२०	०९	२१	४६	२३	२९	०१	३०	०३	४१	१०
११	०५	४७	०७	५७	१०	०३	१२	१६	१४	३३	१६	४४	१८	३१	२०	०५	२१	४२	२३	२५	०१	२६	०३	३७	११
१२	०५	४३	०७	५३	०९	५९	१२	१२	१४	२९	१६	४०	१८	२७	२०	०१	२१	३८	२३	२१	०१	२२	०३	३३	१२
१३	०५	४१	०७	४९	०९	५५	१२	०८	१४	२५	१६	३६	१८	२३	१९	५७	२१	३४	२३	१८	०१	१८	०३	२९	१३
१४	०५	३९	०७	४५	०९	५१	१२	०४	१४	२१	१६	३२	१८	१९	१९	५३	२१	३०	२३	१४	०१	१४	०३	२५	१४
१५	०५	३७	०७	४१	०९	४७	१२	००	१४	१७	१६	२८	१८	१५	१९	४९	२१	२६	२३	१०	०१	१०	०३	२१	१५
१६	०५	३४	०७	३७	०९	४३	११	५६	१४	१३	१६	२४	१८	११	१९	४५	२१	२२	२३	०६	०१	०६	०३	१७	१६
१७	०५	३१	०७	३३	०९	३९	११	५२	१४	०९	१६	२०	१८	०७	१९	४१	२१	१८	२३	०२	०१	०२	०३	१३	१७
१८	०५	२७	०७	२९	०९	३५	११	४८	१४	०५	१६	१६	१८	०३	१९	३७	२१	१४	२२	५८	००	५८	०३	०९	१८
१९	०५	२३	०७	२५	०९	३१	११	४४	१४	०१	१६	१३	१७	५९	१९	३३	२१	१०	२२	५४	००	५४	०३	०५	१९
२०	०५	१९	०७	२१	०९	२७	११	४०	१३	५७	१६	०९	१७	५५	१९	२९	२१	०६	२२	५०	००	५०	०३	०१	२०
२१	०५	१५	०७	१७	०९	२३	११	३६	१३	५३	१६	०५	१७	५१	१९	२५	२१	०२	२२	४६	००	४६	०२	५७	२१
२२	०५	११	०७	१३	०९	१९	११	३२	१३	४९	१६	०१	१७	४७	१९	२१	२०	५८	२२	४२	००	४२	०२	५३	२२
२३	०५	०७	०७	०९	०९	१५	११	२८	१३	४५	१५	५७	१७	४३	१९	१७	२०	५४	२२	३८	००	३८	०२	४९	२३
२४	०५	०३	०७	०५	०९	११	११	२४	१३	४१	१५	५३	१७	३९	१९	१३	२०	५०	२२	३४	००	३४	०२	४५	२४
२५	०४	५९	०७	०१	०९	०७	११	२०	१३	३७	१५	४९	१७	३५	१९	०९	२०	४६	२२	३०	००	३०	०२	४१	२५
२६	०४	५५	०६	५७	०९	०३	११	१६	१३	३३	१५	४५	१७	३१	१९	०५	२०	४२	२२	२६	००	२६	०२	३७	२६
२७	०४	५१	०६	५३	०८	५९	११	१२	१३	२९	१५	४१	१७	२७	१९	०१	२०	३८	२२	२२	००	२२	०२	३३	२७
२८	०४	४७	०६	४९	०८	५५	११	०८	१३	२५	१५	३७	१७	२३	१८	५७	२०	३४	२२	१८	००	१८	०२	२९	२८
२९	०४	४३	०६	४५	०८	५१	११	०४	१३	२१	१५	३३	१७	१९	१८	५३	२०	३०	२२	१४	००	१४	०२	२५	२९
३०	०४	३९	०६	४१	०८	४७	११	००	१३	१७	१५	२९	१७	१५	१८	४९	२०	२६	२२	१०	००	१०	०२	२१	३०
३१	०४	३५	०६	३८	०८	४३	१०	५६	१३	१३	१५	२५	१७	११	१८	४५	२०	२२	२२	०६	००	०६	०२	१७	३१

❖ लग्नारम्भकालः भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

सितम्बर-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी

दिनांक	कन्या		तुला		वृश्चिक:		धनु:		मकर:		कुम्भ:		मीन:		मेष:		वृष:		मिथुन:		कर्क:		सिंह:		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०६	३४	०८	४०	१०	५३	१३	१०	१५	२०	१७	०८	१८	४२	२०	१९	२२	०३	००	०३	०२	१४	०४	३१	१
२	०६	३०	०८	३६	१०	४९	१३	०६	१५	१६	१७	०४	१८	३८	२०	१५	२१	५९	२३	५९	०२	१०	०४	२७	२
३	०६	२६	०८	३२	१०	४५	१३	०२	१५	१२	१७	००	१८	३४	२०	११	२१	५५	२३	५५	०२	०६	०४	२३	३
४	०६	२२	०८	२८	१०	४१	१२	५८	१५	०८	१६	५६	१८	३०	२०	०७	२१	५१	२३	५१	०२	०२	०४	२०	४
५	०६	१८	०८	२४	१०	३७	१२	५४	१५	०४	१६	५२	१८	२६	२०	०३	२१	४७	२३	४७	०१	५८	०४	१६	५
६	०६	१४	०८	२०	१०	३३	१२	५०	१४	००	१६	४८	१८	२२	१९	५९	२१	४३	२३	४३	०१	५४	०४	१२	६
७	०६	१०	०८	१६	१०	२९	१२	४६	१४	५६	१६	४४	१८	१८	१९	५५	२१	३९	२३	३९	०१	५०	०४	०८	७
८	०६	०६	०८	१२	१०	२५	१२	४२	१४	५२	१६	४०	१८	१४	१९	५१	२१	३५	२३	३५	०१	४६	०४	०४	८
९	०६	०२	०८	०८	१०	२१	१२	३८	१४	४८	१६	३६	१८	१०	१९	४७	२१	३१	२३	३१	०१	४२	०४	००	९
१०	०५	५८	०८	०४	१०	१७	१२	३४	१४	४४	१६	३२	१८	०६	१९	४३	२१	२७	२३	२७	०१	३८	०३	५६	१०
११	०५	५४	०८	००	१०	१३	१२	३०	१४	४०	१६	२८	१८	०२	१९	३९	२१	२३	२३	२३	०१	३४	०३	५२	११
१२	०५	५०	०७	५६	१०	०९	१२	२६	१४	३६	१६	२४	१७	५८	१९	३५	२१	१९	२३	१९	०१	३०	०३	४८	१२
१३	०५	४८	०७	५२	१०	०५	१२	२२	१४	३२	१६	२०	१७	५४	१९	३१	२१	१५	२३	१५	०१	२६	०३	४४	१३
१४	०५	४६	०७	४८	१०	०१	१२	१८	१४	२८	१६	१६	१७	५०	१९	२७	२१	११	२३	११	०१	२२	०३	४०	१४
१५	०५	४४	०७	४४	०९	५७	१२	१४	१४	२४	१६	१२	१७	४६	१९	२३	२१	०७	२३	०७	०१	१८	०३	३६	१५
१६	०५	४१	०७	४०	०९	५३	१२	१०	१४	२०	१६	०८	१७	४२	१९	१९	२१	०३	२३	०३	०१	१४	०३	३२	१६
१७	०५	३८	०७	३६	०९	४९	१२	०६	१४	१६	१६	०४	१७	३८	१९	१५	२०	५९	२२	५९	०१	१०	०३	२८	१७
१८	०५	३४	०७	३२	०९	४५	१२	०२	१४	१२	१६	००	१७	३४	१९	११	२०	५५	२२	५५	०१	०६	०३	२४	१८
१९	०५	३०	०७	२८	०९	४१	११	५८	१४	०८	१५	५६	१७	३०	१९	०७	२०	५१	२२	५१	०१	०२	०३	२०	१९
२०	०५	२६	०७	२४	०९	३६	११	५४	१४	०४	१५	५२	१७	२६	१९	०३	२०	४७	२२	४७	००	५८	०३	१६	२०
२१	०५	२२	०७	२०	०९	३३	११	५०	१३	००	१५	४८	१७	२२	१८	५९	२०	४३	२२	४३	००	५४	०३	१२	२१
२२	०५	१८	०७	१६	०९	२९	११	४६	१३	५६	१५	४४	१७	१८	१८	५५	२०	३९	२२	३९	००	५०	०३	०८	२२
२३	०५	१४	०७	१२	०९	२५	११	४२	१३	५२	१५	४०	१७	१४	१८	५१	२०	३५	२२	३५	००	४६	०३	०४	२३
२४	०५	१०	०७	०८	०९	२१	१	३८	१३	४८	१५	३६	१७	१०	१८	४७	२०	३१	२२	३१	००	४२	०३	००	२४
२५	०५	०६	०७	०४	०९	१७	११	३४	१३	४४	१५	३२	१७	०६	०६	४३	२०	२७	२२	२७	००	३८	०२	५६	२५
२६	०५	०२	०७	००	०९	१३	११	३०	१३	४०	१५	२८	१७	०२	१८	३९	२०	२३	२२	२३	००	३४	०२	५२	२६
२७	०४	५८	०६	५६	०९	०९	११	२६	१३	३६	१५	२४	१६	५८	१८	३५	२०	१९	२२	१९	००	३०	०२	४८	२७
२८	०४	५४	०६	५२	०९	०५	११	२२	१३	३३	१५	२०	१६	५४	१८	३१	२०	१५	२२	१५	००	२६	०२	४४	२८
२९	०४	५०	०६	४८	०९	०१	११	१८	१३	२९	१५	१६	१६	५०	१८	२७	२०	११	२२	११	००	२२	०२	४०	२९
३०	०४	४६	०६	४४	०८	५७	११	१४	१३	२५	१५	१२	१६	४७	१८	२४	२०	०७	२२	०७	००	१८	०२	३६	३०

लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति

❖ अक्टूबर-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	तुला		वृश्चिकः		धनुः		मकरः		कुम्भः		मीनः		मेषः		वृषः		मिथुनः		कर्कः		सिंह		कन्या		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०६	४१	०८	५३	११	११	१३	२१	१५	०९	१६	४३	१८	२०	२०	०३	२२	०३	००	१४	०२	३३	०४	४२	१
२	०६	३७	०८	५०	११	०७	१३	१७	१५	०५	१६	३९	१८	१६	२०	००	२१ ५९	००	२२	०२	२१	०४	३८		२
३	०६	३३	०८	४६	११	०३	१३	१३	१५	०१	१६	३५	१८	१२	१९	५६	२१	५५	००	०७	०२	२५	०४	३५	३
४	०६	२९	०८	४२	१०	५९	१३	०९	१४	५७	१६	३१	१८	०८	१९	५२	२१	५२	००	०३	०२	२१	०४	३१	४
५	०६	२५	०८	३८	१०	५५	१३	०५	१४	५३	१६	२७	१८	०४	१९	४८	२१	४८	२३	५९	०२	१७	०४	२७	५
६	०६	२१	०८	३४	१०	५१	१३	०१	१४	४९	१६	२३	१८	००	१९	४४	२१	४४	२३	५५	०२	१३	०४	२३	६
७	०६	१७	०८	३०	१०	४७	१२	५७	१४	४५	१६	१९	१७	५६	१९	४०	२१	४०	२३	५१	०२	०९	०४	१९	७
८	०६	१३	०८	२६	१०	४३	१२	५३	१४	४१	१६	१५	१७	५२	१९	३६	१९	३६	२३	४७	०२	०५	०४	१५	८
९	०६	०९	०८	२२	१०	३९	१२	४९	१४	३७	१६	११	१७	४८	१९	३२	२१	३२	२३	४३	०२	०१	०४	११	९
१०	०६	०५	०८	१८	१०	३५	१२	४५	१४	३३	१६	०७	१७	४४	१९	२८	२१	२८	२३	३९	०१	५७	०४	०७	१०
११	०६	०१	०८	१४	१०	३१	१२	४१	१४	२९	१६	०३	१७	४०	१९	२४	२१	२४	२३	३५	०१	५३	०४	०३	११
१२	०५	५७	०८	१०	१०	२७	१२	३७	१४	२५	१५	५९	१७	३६	१९	२०	२१	२०	२३	३१	०१	४९	०३	५९	१२
१३	०५	५४	०८	०६	१०	२३	१२	३३	१४	२१	१५	५५	१७	३२	१९	१६	२१	१६	२३	२७	०१	४५	०३	५५	१३
१४	०५	५३	०८	०२	१०	१९	१२	२९	१४	१७	१५	५१	१७	२८	१९	१२	२१	१२	२३	२३	०१	४१	०३	५१	१४
१५	०५	५०	०७	५८	१०	१५	१२	२५	१४	१३	१५	४७	१७	२४	१९	०८	२१	०८	२३	१९	०१	३७	०३	४७	१५
१६	०५	४८	०७	५४	१०	११	१२	२१	१४	०९	१५	४३	१७	२०	१९	०४	२१	०४	२३	१५	०१	३३	०३	४३	१६
१७	०५	४५	०७	५०	१०	०७	१२	१८	१४	०५	१५	३९	१७	१६	१९	००	२१	००	२३	११	०१	२९	०३	३९	१७
१८	०५	४१	०७	४६	१०	०३	१२	१४	१४	०१	१५	३५	१७	१२	१८	५६	२०	५६	२३	०७	०१	२५	०३	३५	१८
१९	०५	३७	०७	४२	०९	५९	१२	१०	१३	५७	१५	३१	१७	०८	१८	५२	२०	५२	२३	०३	०१	२१	०३	३१	१९
२०	०५	३३	०७	३८	०९	५५	१२	०६	१३	५३	१५	२७	१७	०४	१८	४८	२०	४८	२२	५९	०१	१७	०३	२७	२०
२१	०५	२९	०७	३४	०९	५१	१२	०२	१३	४९	१५	२३	१७	००	१८	४४	२०	४४	२२	५५	०१	१३	०३	२३	२१
२२	०५	२५	०७	३०	०९	४७	११	५८	१३	४५	१५	१९	१६	५६	१८	४०	२०	४०	२२	५१	०१	०९	०३	१९	२२
२३	०५	२१	०७	२६	०९	४३	११	५४	१३	४१	१५	१५	१६	५२	१८	३६	२०	३६	२२	४७	०१	०५	०३	१५	२३
२४	०५	१७	०७	२२	०९	३९	११	५०	१३	३७	१५	११	१६	४८	१८	३२	२०	३२	२२	४३	०१	०१	०३	११	२४
२५	०५	१३	०७	१८	०९	३५	११	४६	१३	३३	१५	०७	१६	४४	१८	२८	२०	२८	२२	३९	००	५७	०३	०७	२५
२६	०५	०९	०७	१४	०९	३१	११	४२	१३	२९	१५	०३	१६	४०	१८	२४	२०	२४	२२	३५	००	५३	०३	०३	२६
२७	०५	०५	०७	१०	०९	२७	११	३८	१३	२५	१४	५९	१६	३६	१८	२०	२०	२०	२२	३१	००	४९	०२	५९	२७
२८	०५	०१	०७	०६	०९	२३	११	३४	१३	२१	१४	५५	१६	३२	१८	१६	२०	१६	२२	२७	००	४५	०२	५५	२८
२९	०४	५७	०७	०२	०९	१९	११	३०	१३	१७	१४	५१	१६	२८	१८	१२	२०	१२	२२	२३	००	४१	०२	५१	२९
३०	०४	५३	०६	५८	०९	१५	११	२६	१३	१३	१४	४८	१६	२४	१८	०८	२०	०८	२२	१९	००	३७	०२	४७	३०
३१	०४	४९	०६	५४	०९	११	११	२२	१३	०९	१४	४४	१६	२१	१८	०४	२०	०४	२२	१५	००	३३	०२	४३	३१

❖ लग्नारम्भकालः भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ नवम्बर-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	वृश्चिकः		धनुः		मकरः		कुम्भः		मीनः		मेषः		वृषः		मिथुनः		कर्कः		सिंहः		कन्या		तुला		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०६	५१	०९	०८	११	१८	१३	०६	१४	४०	१६	१७	१८	०१	२०	००	२२	१२	००	२९	०२	३९	०४	४६	१
२	०६	४७	०९	०४	११	१४	१३	०२	१४	३६	१६	१३	१७	५७	१९	५७	२२	०८	००	२६	०२	३६	०४	४२	२
३	०६	४३	०९	००	११	१०	१२	५८	१४	३२	१६	०९	१७	५३	१९	५३	२२	०४	००	२२	०२	३२	०४	३८	३
४	०६	३९	०८	५६	११	०६	१२	५४	१४	२८	१६	०५	१७	४९	१९	४९	२२	००	००	१८	०२	२८	०४	३४	४
५	०६	३५	०८	५२	११	०२	१२	५०	१४	२४	१६	०१	१७	४५	१९	४५	२१	५६	००	१४	०२	२४	०४	३०	५
६	०६	३१	०८	४८	१०	५९	१२	४६	१४	२०	१५	५७	१७	४१	१९	४१	२१	५२	००	१०	०२	२०	०४	२६	६
७	०६	२७	०८	४४	१०	५५	१२	४२	१४	१६	१५	५३	१७	३७	१९	३७	२१	४८	००	०६	०२	१६	०४	२२	७
८	०६	२३	०८	४०	१०	५१	१२	३८	१४	१२	१५	४९	१७	३३	१९	३३	२१	४४	००	०२	०२	१२	०४	१८	८
९	०६	१९	०८	३६	१०	४७	१२	३४	१४	०८	१५	४५	१७	२९	१९	२९	२१	४०	२३	५८	०२	०८	०४	१४	९
१०	०६	१५	०८	३२	१०	४३	१२	३०	१४	०४	१५	४१	१७	२५	१९	२५	२१	३६	२३	५४	०२	०४	०४	१०	१०
११	०६	११	०८	२८	१०	३९	१२	२६	१४	००	१५	३७	१७	२१	१९	२१	२१	३२	२३	५०	०२	००	०४	०६	११
१२	०६	०८	०८	२४	१०	३५	१२	२२	१३	५६	१५	३३	१७	१७	१९	१७	२१	२८	२३	४६	०१	५६	०४	०२	१२
१३	०६	०६	०८	२०	१०	३१	१२	१८	१३	५२	१५	२९	१७	१३	१९	१३	२१	२४	२३	४२	०१	५२	०३	५८	१३
१४	०६	०४	०८	१६	१०	२७	१२	१४	१३	४८	१५	२५	१७	०९	१९	०९	२१	२०	२३	३८	०१	४८	०३	५४	१४
१५	०६	०२	०८	१२	१०	२३	१२	१०	१३	४४	१५	२१	१७	०५	१९	०५	२१	१६	२३	३४	०१	४४	०३	५०	१५
१६	०५	५९	०८	०८	१०	१९	१२	०६	१३	४०	१५	१७	१७	०१	१९	०१	२१	१२	२३	३०	०१	४०	०३	४६	१६
१७	०५	५५	०८	०४	१०	१५	१२	०२	१३	३६	१५	१३	१६	५७	१८	५७	२१	०८	२३	२६	०१	३६	०३	४२	१७
१८	०५	५१	०८	००	१०	११	११	५८	१३	३२	१५	०९	१६	५३	१८	५३	२१	०४	२३	२२	०१	३२	०३	३८	१८
१९	०५	४७	०७	५६	१०	०७	११	५४	१३	२८	१५	०५	१६	४९	१८	४९	२१	००	२३	१८	०१	२८	०३	३४	१९
२०	०५	४३	०७	५२	१०	०३	११	५०	१३	२४	१५	०१	१६	४५	१८	४५	२०	५६	२३	१४	०१	२४	०३	३०	२०
२१	०५	३९	०७	४८	०९	५९	११	४६	१३	२०	१४	५७	१६	४१	१८	४१	२०	५२	२३	१०	०१	२०	०३	२६	२१
२२	०५	३५	०७	४४	०९	५५	११	४२	१३	१६	१४	५३	१६	३७	१८	३७	२०	४८	२३	०६	०१	१६	०३	२२	२२
२३	०५	३१	०७	४०	०९	५१	११	३८	१३	१२	१४	४९	१६	३३	१८	३३	२०	४४	२३	०२	०१	१२	०३	१८	२३
२४	०५	२७	०७	३६	०९	४७	११	३४	१३	०८	१४	४५	१६	२९	१८	२९	२०	४०	२२	५८	०१	०८	०३	१४	२४
२५	०५	२३	०७	३२	०९	४३	११	३०	१३	०४	१४	४१	१६	२५	१८	२५	२०	३६	२२	५४	०१	०४	०३	१०	२५
२६	०५	१९	०७	२८	०९	४०	११	२६	१३	००	१४	३७	१६	२१	१८	२१	२०	३२	२२	५०	०१	००	०३	०६	२६
२७	०५	१५	०७	२४	०९	३६	११	२२	१२	५६	१४	३३	१६	१७	१८	१७	२०	२८	२२	४७	००	५६	०३	०२	२७
२८	०५	११	०७	२०	०९	३२	११	१८	१२	५२	१४	२९	१६	१३	१८	१३	२०	२४	२२	४३	००	५२	०२	५८	२८
२९	०५	०७	०७	१६	०९	२८	११	१४	१२	४९	१४	२५	१६	०९	१८	०९	२०	२०	२२	३९	००	४८	०२	५४	२९
३०	०५	०३	०७	१२	०९	२४	११	११	१२	४५	१४	२१	१६	०५	१८	०५	२०	१६	२२	३५	००	४५	०२	५०	३०

❖ लग्नारम्भकाल: भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

❖ दिसम्बर-मासस्य दैनिक-लग्नसारिणी ❖

दिनांक	धनुः		मकरः		कुम्भः		मीनः		मेषः		वृषः		मिथुनः		कर्कः		सिंहः		कन्या		तुला		वृश्चिकः		दिनांक
	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	घं.	मि.	
१	०७	०८	०९	२०	११	०७	१२	४१	१४	१८	१६	०२	१८	०१	२०	१२	२२	३१	००	४१	०२	४७	०५	००	१
२	०७	०५	०९	१६	११	०३	१२	३७	१४	१४	१५	५८	१७	५८	२०	०८	२२	२७	००	३७	०२	४३	०४	५६	२
३	०७	०१	०९	१२	१०	५९	१२	३३	१४	१०	१५	५४	१७	५४	२०	०५	२२	२३	००	३३	५२	३९	०४	५२	३
४	०६	५७	०९	०८	१०	५५	१२	२९	१४	०६	१५	५०	१७	५०	२०	०१	२२	१९	००	२९	०२	३५	०४	४८	४
५	०६	५३	०९	०४	१०	५१	१२	२५	१४	०२	१५	४६	१७	४६	१९	५७	२२	१५	००	२५	०२	३१	०४	४४	५
६	०६	४९	०९	००	१०	४७	१२	२१	१३	५८	१५	४२	१७	४२	१९	५३	२२	११	००	२१	०२	२७	०४	४०	६
७	०६	४५	०८	५६	१०	४३	१२	१७	१३	५४	१५	३८	१७	३८	१९	४९	२२	०७	००	१७	०२	२३	०४	३६	७
८	०६	४१	०८	५२	१०	३९	१२	१३	१३	५०	१५	३४	१७	३४	१९	४५	२२	०३	००	१३	०२	१९	०४	३२	८
९	०६	३७	०८	४८	१०	३५	१२	०९	१३	४६	१५	३०	१७	३०	१९	४१	२१	५९	००	०९	०२	१५	०४	२८	९
१०	०६	३३	०८	४४	१०	३१	१२	०५	१३	४२	१५	२६	१७	२६	१९	३७	२१	५५	००	०५	०२	११	०४	२४	१०
११	०६	२९	०८	४०	१०	२७	१२	०१	१३	३८	१५	२२	१७	२२	१९	३३	२१	५१	००	०१	०२	०७	०४	२०	११
१२	०६	२६	०८	३६	१०	२३	११	५७	१३	३४	१५	१८	१७	१८	१९	२९	२१	४७	२३	५७	०२	०३	०४	१६	१२
१३	०६	२४	०८	३२	१०	१९	११	५३	१३	३०	१५	१४	१७	१४	१९	२५	२१	४३	२३	५३	०१	५९	०४	१२	१३
१४	०६	२२	०८	२८	१०	१५	११	४९	१३	२६	१५	१०	१७	१०	१९	२१	२१	३९	२३	४९	०१	५५	०४	०८	१४
१५	०६	२०	०८	२५	१०	११	११	४५	१३	२२	१५	०६	१७	०६	१९	१७	२१	३५	२३	४५	०१	५१	०४	०४	१५
१६	०६	१७	०८	२१	१०	०७	११	४१	१३	१८	१५	०२	१७	०२	१९	१३	२१	३१	२३	४१	०१	४७	०४	००	१६
१७	०६	१३	०८	१७	१०	०३	११	३७	१३	१४	१४	५८	१६	५८	१९	०९	२१	२७	२३	३७	०१	४३	०३	५६	१७
१८	०६	०९	०८	१३	०९	५९	११	३३	१३	१०	१४	५४	१६	५४	१९	०५	२१	२३	२३	३३	०१	३९	०३	५२	१८
१९	०६	०५	०८	०९	०९	५५	११	२९	१३	०६	१४	५०	१६	५०	१९	०१	२१	१९	२३	२९	०१	३५	०३	४८	१९
२०	०६	०१	०८	०५	०९	५१	११	२५	१३	०२	१४	४६	१६	४६	१८	५७	२१	१५	२३	२५	०१	३१	०३	४४	२०
२१	०५	५७	०८	०१	०९	४७	११	२१	१२	५८	१४	४२	१६	४२	१८	५३	२१	११	२३	२१	०१	२७	०३	४०	२१
२२	०५	५३	०७	५७	०९	४३	११	१७	१२	५४	१४	३८	१६	३८	१८	४९	२१	०७	२३	१७	०१	२३	०३	३६	२२
२३	०५	४९	०७	५३	०९	३९	११	१३	१२	५०	१४	३४	१६	३४	१८	४५	२१	०३	२३	१३	०१	१९	०३	३२	२३
२४	०५	४५	०७	४९	०९	३५	११	०९	१२	४६	१४	३०	१६	३०	१८	४१	२०	५९	२३	०९	०१	१५	०३	२८	२४
२५	०५	४१	०७	४५	०९	३१	११	०५	१२	४२	१४	२६	१६	२६	१८	३७	२०	५६	२३	०५	०१	११	०३	२४	२५
२६	०५	३७	०७	४१	०९	२७	११	०१	१२	३८	१४	२२	१६	२२	१८	३३	२०	५२	२३	०१	०१	०७	०३	२०	२६
२७	०५	३३	०७	३७	०९	२३	१०	५७	१२	३४	१४	१८	१६	१८	१८	२९	२०	४८	२२	५७	०१	०३	०३	१६	२७
२८	०५	२९	०७	३३	०९	१९	१०	५३	१२	३०	१४	१४	१६	१४	१८	२५	२०	४४	२२	५३	००	५९	०३	१२	२८
२९	०५	२५	०७	२९	०९	१५	१०	५०	१२	२६	१४	१०	१६	१०	१८	२१	२०	४०	२२	४९	००	५५	०३	०८	२९
३०	०५	२१	०७	२५	०९	११	१०	४६	१२	२३	१४	०६	१६	०६	१८	१७	२०	३६	२२	४५	००	५१	०३	०४	३०
३१	०५	१७	०७	२१	०९	०८	१०	४२	१२	१९	१४	०३	१६	०२	१८	१३	२०	३२	२२	४१	००	४८	०३	००	३१

❖ लग्नारम्भकालः भारतीयस्टैण्डर्ड (IST) समयानुसारेण प्रदत्तोऽस्ति ❖

लग्नसारिणीपरिवर्त्तनचक्रम्

स्थानानि	मेषः	वृषः	मिथुनः	कर्कः	सिंहः	कन्या	तुला	वृश्चिकः	धनुः	मकरः	कुम्भः	मीनः
अम्बाला	+२५	+१७	+२१	+१४	+२१	+३१	+४३	+५२	+५७	+५४	+४६	+३६
आरा	-०३	-०७	-१०	-०८	-०४	+०१	+०७	+१२	+१५	+१३	+०९	+०४
इन्दौर	+३५	+३३	+३१	+३३	+३४	+३७	+४०	+४३	+४४	+४३	+४१	+२९
कटक	-०३	-०३	-०४	-०३	-०३	-००	-०२	-०१	-००	-०१	-०३	-०२
कलकत्ता	-१५	-१६	-१८	-१७	-१५	-१३	-१०	-०७	-०६	-०७	-०९	-१२
काशी	+०४	+०१	-०३	-०१	+०३	+०८	+१४	+१९	+२१	+१९	+१५	+१०
कांगड़ा	+२५	+२५	+०९	+१२	+२१	+३३	+४७	+५८	+६४	+६०	+५१	+३९
गरली	+२४	+१४	+०७	+१०	+१९	+३१	+४४	+५४	+६१	+५७	+४८	+३७
जम्मू	+३०	+२०	+१३	+१६	+२६	+३९	+५३	+६४	+७१	+६७	+५७	+४८
जयपुर	+३२	+२७	+२३	+२५	+२९	+३६	+४४	+५०	+५४	+५१	+४६	+३९
तिरुपति	+२७	+३३	+३५	+३४	+३०	+३५	+२०	+१५	+१३	+१३	+१७	+२२
दरभंगा	-०८	-१२	-१६	-१५	-१०	-०४	+०३	+०८	+१२	+०९	+०५	-०१
दिल्ली	+२५	+१८	+१३	+१६	+२२	+३०	+४०	+४७	+५२	+४९	+४२	+३४
पटना	-०५	-०९	-१२	-१०	-०७	-०१	+०५	+१०	+१३	+११	+०६	+०२
बालकरकुरदी	-१०	-१२	-१५	-१३	-११	-०७	-०३	+०१	+०३	+०१	-०२	-०५
भोपाल	+२८	+२६	+२४	+२५	+२७	+३०	+३४	+३७	+३९	+३८	+३५	+३२
मुम्बई	+५०	+५१	+५१	+५२	+५१	+५०	+५०	+४९	+४९	+४८	+४९	+५०
मुजफ्फरपुर	-०६	-१०	-१४	-१२	-०८	-०२	+०५	+१०	+१४	+११	+०७	+०१
मोतिहारी	-०६	-११	-१५	-१३	-०८	-०२	+०५	+११	+१४	+१२	+०७	+०२
लखनऊ	+१२	+०६	+०२	+०५	+०९	+१६	+२४	+२९	+३३	+००	+२५	+१९
लुधियाना	+२८	+१९	+१३	+१६	+२४	+३५	+४७	+५७	+६३	+६०	+५१	+४०
सिलिगुड़ी	-१९	-२४	-२८	-२६	-२२	-१४	-०७	-०१	+०३	-००	-०५	-११
शृंगेरी	+४४	+५०	+५२	+५२	+४७	+४१	+३६	+३१	+२९	+२९	+३३	+२९
सितामढ़ी	-०७	-१२	-१६	-१३	-०९	-०२	+०५	+११	+१४	+१२	+०७	+०१

लग्नसारिणीपरिवर्त्तनप्रकारः

पञ्चाङ्गेऽस्मिन् प्रदत्ता लग्नसारिणी घण्टा-मिनटात्मकरूपा पुरी(उडिसा)नगरस्य लग्नारम्भकालं द्योतयति। परं पृष्ठेऽस्मिन् प्रदत्त-**लग्नसारिणीपरिवर्त्तनचक्रानुसारेण** तत्र प्रदत्ताभीष्टकस्यचिन्नगरस्यापि लग्नारम्भकालं ज्ञातुं शक्यते। इदानीमुदाहरणेन पञ्चाङ्गेऽस्मिन् प्रदत्त-पुरीलग्नसारिणीद्वारा मोतिहारीनगरस्य लग्नमानीयते। तद्यथा- अस्य पञ्चाङ्गस्यानुसारेण ०१ अप्रैल २००६ दिनाङ्के प्रातः ०६/१८ वादनकाले पुर्य्यां मेषलग्नारम्भो विद्यते। परं मोतिहारीनगरे मेषलग्नारम्भः कदा भविष्यति? इत्यस्य समाधानार्थमत्र वामभागे प्रदत्तलग्न-**सारिणीपरिवर्त्तनचक्रानुसारेण** प्रदत्त-मोतिहारीशब्दस्य सम्मुखे मेषलग्नस्य कोष्ठके दृश्यते तदा -०६ संख्या मिनटात्मकरूपा प्राप्यते। इयं संख्या मेषलग्नारम्भस्य ०६/१८ संख्यायां संस्क्रियते तदा ०६/१२ घण्टात्मकरूपा संख्या समागता। अतः मोतिहारी-नगरे अप्रैलमासस्य प्रथमे दिनाङ्के मेषलग्नारम्भस्य घण्टात्मक-कालः०६/१२ समागतः। द्वितीयोदाहरणानुसारेण गरलीनगरस्य तद्दिने एव यदि मेषलग्नारम्भकालः अपेक्षितः स्यात्तदा पुरीनगरस्य मेषलग्नारम्भस्य ०६/१८ संख्यायां +२४ मिनटात्मकसंख्या संस्क्रियते तदा गरलीनगरस्य तद्दिनस्य मेषलग्नारम्भकालः समायाति। इत्थमन्येषु नगरेषु अभीष्टलग्नस्य तत्तन् संस्कारं विधाय अभीष्ट-नगरस्य कस्यचिदपि लग्नस्यारम्भकालं ज्ञातुं शक्यते। संक्षेपेणेति दिक्॥

पुणेनगरस्य अक्षांशाः- १९/४८ देशान्तरम्-८५/५७

❋ लग्नसारिणी ❋

आदिलाबाद, औरङ्गाबाद, कोणार्क, चान्दा (म.प्र.) दौलताबाद, हिंगोली, इगतपुरी, दह्मपु (गुज.)
उदयमानं- २३५, २६४, ३०९, ३३७, ३३४, ३२१ ।

अंशा	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९
मेष: ० ३ ५५	०३ ०६ २७ २६	०३ १४ १७ ०६	०३ २२ ०६ ४६	०३ २९ ५३ २६	०३ ३७ ४६ ०६	०३ ४५ ३५ ४६	०४ ५३ २५ २६	०४ ०१ १५ ०६	०४ ०९ ०४ ४६	०४ १६ ५४ २६
वृष: १ ४ २४	०७ ०२ १६ ४२	०७ ११ ०५ ३८	०७ १९ ५४ ३४	०७ २८ ४३ ३०	०७ ३७ ३२ २६	०७ ४६ २१ २२	०७ ५५ १० १८	०८ ०३ ५९ १४	०८ १२ ४८ १०	०८ २१ ३७ ०६
मिथुन:२ ५ ०९	११ २८ १३ ००	११ ३८ ३० १४	११ ४८ ४७ २८	११ ५९ ०४ ४२	१२ ०९ २१ ५६	१२ १९ ३९ १०	१२ २९ ५६ २४	१२ ४० १३ ३८	१२ ५० ३० ५२	१३ ०० ४८ ०६
कर्क:३ ५ ३७	१६ ३७ ४७ ३२	१६ ४९ ०२ १८	१७ ०० १७ ०४	१७ ११ ३१ ५०	१७ २२ ४६ ३६	१७ ३४ ०१ २२	१७ ४५ १६ ०८	१७ ५६ ३० ५४	१८ ०७ ४५ ४०	१८ १९ ०० २६
सिंह:४ ५ ३४	२२ १५ ०२ ५०	२२ २६ ०९ ५४	२२ ३७ १६ ५८	२२ ४८ २४ ०२	२२ ५९ ३१ ०६	२३ १० ३८ १०	२३ २१ ४५ १४	२३ ३२ ५२ १८	२३ ४३ ५९ २२	२३ ५५ ०६ २६
कन्या ५ ५ २१	२७ ४८ १० ०६	२७ ५८ ५२ २६	२८ ०९ ३४ ४६	२८ २० १७ ०६	२८ ३० ५९ २६	२८ ४१ ४१ ४६	२८ ५२ २४ ०६	२९ ०३ ०६ २६	२९ १३ ४८ ४६	२९ २४ ३१ ०६
तुला ६ ५ २१	३३ ०९ २० ०६	३३ २० ०२ २६	३३ ३० ४४ ४६	३३ ४१ २७ ०६	३३ ५२ ०९ २६	३४ ०२ ५१ ४६	३४ १३ ३४ ०६	३४ २४ १६ २६	३४ ३४ ५८ ४६	३४ ४५ ४१ ०६
वृश्चिक:७ ५ ३४	३८ ३० ५४ ५०	३८ ४२ ०१ ५४	३८ ५३ ०८ ५८	३९ ०४ १६ ०२	३९ १५ २३ ०६	३९ २६ ३० १०	३९ ३७ ३७ १४	३९ ४८ ४४ १८	३९ ५९ ५१ २२	४० १० ५८ २६
धनु:८ ५ ३७	४४ ०४ ३४ ३२	४४ १५ ४९ १८	४४ २७ ०४ ०४	४४ ३८ १८ ५०	४४ ४९ ३३ ३६	४५ ०० ४८ २२	४५ १२ ०३ ०८	४५ २३ १७ ५४	४५ ३४ ३२ ४०	४५ ४५ ४७ २६
मकर:९ ५ ०९	४९ ४१ ०० ००	४९ ५१ १७ १४	५० ०१ ३४ २८	५० ११ ५१ ४२	५० २२ ०८ ५६	५० ३२ २६ १०	५० ४२ ४३ २४	५० ५३ ०० ३८	५१ ०३ १७ ५२	५१ १३ ३५ ०६
कुम्भ:१० ४ २४	५४ ४८ ०८ ४२	५४ ५६ ५७ ३८	५५ ०५ ४६ ३४	५५ १४ ३५ ३०	५५ २३ २४ २६	५५ ३२ १३ २२	५५ ४१ ०२ १८	५५ ४९ ५१ १४	५५ ५८ ४० १०	५६ ०७ २९ ०६
मीन:११ ३ ५५	५९ ११ ३७ २६	५९ १९ २७ ०६	५९ २७ १६ ४६	५९ ३५ ०६ २६	५९ ४२ ५६ ०६	५९ ५० ४५ ४६	५९ ५८ ३५ २६	०० ०६ २५ ०६	०० १४ १४ ४६	०० २२ ०४ २६

अंशा	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
मेष: ० ३ ५५	०४ २४ ४४ ०६	०४ ३२ ३३ ४६	०४ ४० २३ २६	०४ ४८ १३ ०६	०४ ५६ ०२ ४६	०५ ०३ ५२ २६	०५ ११ ४२ ०६	०५ १९ ३१ ४६	०५ २७ २१ २६	०५ ३५ ११ ०६
वृष: १ ४ २४	०८ ३० २६ ०२	०८ ३९ १४ ५८	०८ ४८ ०३ ५४	०८ ५६ ५२ ५०	०९ ०५ ४१ ४६	०९ १४ ३० ४२	०९ २३ १९ ३८	०९ ३२ ०८ ३४	०९ ४० ५७ ३०	०९ ४९ ४६ २६
मिथुन:२ ५ ०९	१३ ११ ०५ २०	१३ २१ २२ ३४	१३ ३१ ३९ ४८	१३ ४१ ५७ ०२	१३ ५२ १४ १६	१४ ०२ ३१ ३०	१४ १२ ४८ ४४	१४ २३ ०५ ५८	१४ ३३ २३ १२	१४ ४३ ४० २६
कर्क:३ ५ ३७	१८ ३० १५ १२	१८ ४१ २९ ५८	१८ ५२ ४४ ४४	१९ ०३ ५९ ३०	१९ १५ १४ १६	१९ २६ २९ ०२	१९ ३७ ४३ ४८	१९ ४८ ५८ ३४	२० ०० १३ २०	२० ११ २८ ०६
सिंह:४ ५ ३४	२४ ०६ १३ ३०	२४ १७ २० ३४	२४ २८ २७ ३८	२४ ३९ ३४ ४२	२४ ५० ४१ ४६	२५ ०१ ४८ ५०	२५ १२ ५५ ५४	२५ २४ ०२ ५८	२५ ३५ १० ०२	२५ ४६ १७ ०६
कन्या ५ ५ २१	२९ ३५ १३ २६	२९ ४५ ५५ ४६	२९ ५६ ३८ ०६	३० ०७ २० २६	३० १८ ०२ ४६	३० २८ ४५ ०६	३० ३९ २७ २६	३० ५० ०९ ४६	३१ ०० ५२ ०६	३१ ११ ३४ २६
तुला ६ ५ २१	३४ ५६ २३ २६	३५ ०७ ०५ ४६	३५ १७ ४८ ०६	३५ २८ ३० २६	३५ ३९ १२ ४६	३५ ४९ ५५ ०६	३६ ०० ३७ २६	३६ ११ १९ ४६	३६ २२ ०२ ०६	३६ ३२ ४४ २६
वृश्चिक:७ ५ ३४	४० २२ ०५ ३०	४० ३३ १२ ३४	४० ४४ १९ ३८	४० ५५ २६ ४२	४१ ०६ ३३ ४६	४१ १७ ४० ५०	४१ २८ ४७ ५४	४१ ३९ ५४ ५८	४१ ५१ ०२ ०२	४२ ०२ ०९ ०६
धनु:८ ५ ३७	४५ ५७ ०२ १२	४६ ०८ १६ ५८	४६ १९ ३१ ४४	४६ ३० ४६ ३०	४६ ४२ ०१ १६	४६ ५३ १६ ०२	४७ ०४ ३० ४८	४७ १५ ४५ ३४	४७ २७ ०० २०	४७ ३८ १५ ०६
मकर:९ ५ ०९	५१ २३ ५२ २०	५१ ३४ ०९ ३४	५१ ४४ २६ ४८	५१ ५४ ४४ ०२	५२ ०५ ०१ १६	५२ १५ १८ ३०	५२ २५ ३५ ४४	५२ ३५ ५२ ५८	५२ ४६ १० १२	५२ ५६ २७ २६
कुम्भ:१० ४ २४	५६ १६ १८ ०२	५६ २५ ०६ ५८	५६ ३३ ५५ ५४	५६ ४२ ४४ ५०	५६ ५१ ३३ ४६	५७ ०० २२ ४२	५७ ०९ ११ ३८	५७ १८ ०० ३४	५७ २६ ४९ ३०	५७ ३५ ३८ २६
मीन:११ ३ ५५	०० २९ ५४ ०६	०० ३७ ४३ ४६	०० ४५ ३३ २६	०० ५३ २३ ०६	०१ ०१ १२ ४६	०१ ०९ ०२ २६	०१ १६ ५२ ०६	०१ २४ ४१ ४६	०१ ३२ ३१ २६	०१ ४० २१ ०६

अंशा	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	
मेष: ० ३ ५५	०५ ४३ ०० ४६	०५ ५० ५० २६	०५ ५८ ४० ०६	०६ ०६ २९ ४६	०६ १४ १९ २६	०६ २२ ०९ ०६	०६ २९ ५८ ४६	०६ ३७ ४८ २६	०६ ४५ ३८ ०६	०६ ५३ २७ ४६	मेष: ०
वृष: १ ४ २४	०९ ५८ ३५ २२	१० ०७ २४ १८	१० १६ १३ १४	१० २५ ०२ १०	१० ३३ ५१ ०६	१० ४२ ४० ०२	१० ५१ २८ ५८	११ ०० १७ ५४	११ ०९ ०६ ५०	११ १७ ५५ ४६	वृष: १
मिथुन:२ ५ ०९	१४ ५३ ५७ ४०	१५ ०४ १४ ५४	१५ १४ ३२ ०८	१५ २४ ४९ २२	१५ ३५ ०६ ३६	१५ ४५ २३ ५०	१५ ५५ ४१ ०४	१६ ०५ ५८ १८	१६ १६ १५ ३२	१६ २६ ३२ ४६	मिथुन २
कर्क:३ ५ ३७	२० २२ ४२ ५२	२० ३३ ५७ ३८	२० ४५ १२ २४	२० ५६ २७ १०	२१ ०७ ४१ ५६	२१ १८ ५६ ४२	२१ ३० ११ २८	२१ ४१ २६ १४	२१ ५२ ४१ ००	२२ ०३ ५५ ४६	कर्क: ३
सिंह:४ ५ ३४	२५ ५७ २४ १०	२६ ०८ ३१ १४	२६ १९ ३८ १८	२६ ३० ४५ २२	२६ ४१ ५२ २६	२६ ५२ ५९ ३०	२७ ०४ ०६ ३४	२७ १५ १३ ३८	२७ २६ २० ४२	२७ ३७ २७ ४६	सिंह: ४
कन्या ५ ५ २१	३१ २२ १६ ४६	३१ ३२ ५९ ०६	३१ ४३ ४१ २६	३१ ५४ २३ ४६	३२ ०५ ०६ ०६	३२ १५ ४८ २६	३२ २६ ३० ४६	३२ ३७ १३ ०६	३२ ४७ ५५ २६	३२ ५८ ३७ ४६	कन्या ५
तुला ६ ५ २१	३६ ४३ २६ ४६	३६ ५४ ०९ ०६	३७ ०४ ५१ २६	३७ १५ ३३ ४६	३७ २६ १६ ०६	३७ ३६ ५८ २६	३७ ४७ ४० ४६	३७ ५८ २३ ०६	३८ ०९ ०५ २३	३८ १९ ४७ ४६	तुला ६
वृश्चिक:७ ५ ३४	४२ १३ १६ १०	४२ २४ २३ १४	४२ ३५ ३० १८	४२ ४६ ३७ २२	४२ ५७ ४४ २६	४३ ०८ ५१ ३०	४३ १९ ५८ ३४	४३ ३१ ०५ ३८	४३ ४२ १२ ४२	४३ ५३ १९ ४६	वृश्चिकः ७
धनु:८ ५ ३७	४७ ४९ २९ ५२	४८ ०० ४४ ३८	४८ ११ ५९ २४	४८ २३ १४ १०	४८ ३४ २८ ५६	४८ ४५ ४३ ४२	४८ ५६ ५८ २८	४९ ०८ १३ १४	४९ १९ २८ ००	४९ ३० ४२ ४६	धनुः ८
मकर:९ ५ ०९	५३ ०६ ४४ ४०	५३ १७ ०१ ५४	५३ २७ १९ ०८	५३ ३७ ३६ २२	५३ ४७ ५३ ३६	५३ ५८ १० ५०	५४ ०८ २८ ०४	५४ १८ ४५ १८	५४ २९ ०२ ३२	५४ ३९ १९ ४६	मकरः ९
कुम्भ:१० ४ २४	५७ ४४ २७ २२	५७ ५३ १६ १८	५८ ०२ ०५ १४	५८ १० ५४ १०	५८ १९ ४३ ०६	५८ २८ ३२ ०२	५८ ३७ २० ५८	५८ ४६ ०९ ५४	५८ ५४ ५८ ५०	५९ ०३ ४७ ४६	कुम्भः १०
मीन:११ ३ ५५	०१ ४८ १० ४६	०१ ५६ ०० २६	०२ ०३ ५० ०६	०२ ११ ३९ ४६	०२ १९ २९ २६	०२ २७ १९ ०६	०२ ३५ ०८ ४६	०२ ४२ ५८ २६	०२ ५० ४८ ०६	०२ ५८ ३७ ४६	मीनः ११

इष्टार्कराश्यंशतले घटीपलं स्वाभीष्टनाडीपलसंयुतञ्च । यद्राशिभागस्य तले स्थितं भवेत्तदेव लग्नञ्च कलानुपातात् ॥

मातहारीनगरस्य **अक्षांशाः-२६/४०** **देशान्तरम्-८५/५७**

❋ लग्नसारिणी ❋

पलभा-०६/०१/०४, उदयमानं-२१८,२५१,३०३,३४३,३४७,३३८,
अजमेर, अयोध्या, दरभङ्गा, गुहाटी, ग्वालियर, लखनउ, रायबरेली, रक्सौल, सितामढ़ी, सिलिगुड़ी।

अंशा	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
मेष: ० ३ ३८	२ ५४ २४	३ ०१ ४०	३ ०८ ५६	३ १६ १२	३ २३ २८	३ ३० ४४	३ ३८ ०२	३ ४५ १६	३ ५२ ३२	३ ५९ ४८	४ ०७ ०४	४ १४ २०	४ २१ ३६	४ २८ ५२	४ ३६ ०८
वृष: १ ४ ११	६ ३२ २४	६ ३९ ४०	६ ४६ ५६	६ ५४ १२	७ ०१ २८	७ ०८ ४४	७ १७ ०६	७ २५ २८	७ ३३ ५०	७ ४२ १२	७ ५० ३४	७ ५८ ५६	८ ०७ १८	८ १५ ४०	८ २४ ०२
निथुन:२ ५ ०३	१० ३७ ५४	१० ४६ १६	१० ५४ ३८	११ ०३ ००	११ ११ २२	११ १९ ४४	११ २९ ५०	११ ३९ ५६	११ ५० ०२	१२ ०० ०८	१२ १० १४	१२ २० २०	१२ ३० २६	१२ ४० ३२	१२ ५० ३८
कर्क:३ ५ ४३	१५ ३२ १४	१५ ४२ २०	१५ ५२ २६	१६ ०२ ३२	१६ १२ ३८	१६ २२ ४४	१६ ३४ १०	१६ ४५ ३६	१६ ५७ ०२	१७ ०८ २८	१७ १९ ५४	१७ ३१ २०	१७ ४२ ४६	१७ ५४ १२	१८ ०५ ३८
सिंह:४ ५ ४७	२१ ०८ ३४	२१ २० ००	२१ ३१ २६	२१ ४२ ५२	२१ ५४ १८	२२ ०५ ४४	२२ १७ १८	२२ २८ ५२	२२ ४० २६	२२ ५२ ००	२३ ०३ ३४	२३ १५ ०८	२३ २६ ४२	२३ ३८ १६	२३ ४९ ५०
कन्या ५ ५ ३८	२६ ५४ ५४	२७ ०६ २८	२७ १८ ०२	२७ २९ ३६	२७ ४१ १०	२७ ५२ ४४	२८ ०४ ००	२८ १५ १६	२८ २६ ३२	२८ ३७ ४८	२८ ४९ ०४	२९ ०० २०	२९ ११ ३६	२९ २२ ५२	२९ ३४ ०८
तुला ६ ५ ३८	३२ ३४ २४	३२ ४५ ४०	३२ ५६ ५६	३३ ०८ १२	३३ १९ २८	३३ ३० ४४	३३ ४२ ००	३३ ५३ १६	३४ ०४ ३२	३४ १५ ४८	३४ २७ ०४	३४ ३८ २०	३४ ४९ ३६	३५ ०० ५२	३५ १२ ०८
वृश्चिक:७ ५ ४७	३८ १२ २४	३८ २३ ४०	३८ ३४ ५६	३८ ४६ १२	३८ ५७ २८	३९ ०८ ४४	३९ २० १८	३९ ३१ ५२	३९ ४३ २६	३९ ५५ ००	४० ०६ ३४	४० १८ ०८	४० २९ ४२	४० ४१ १६	४० ५२ ५०
धनु:८ ५ ४३	४३ ४७ ५४	४४ ०९ २८	४४ २१ ०२	४४ ३२ ३६	४४ ४४ १०	४४ ५५ ४४	४५ ०७ १०	४५ १८ ३६	४५ ३० ०२	४५ ४१ २८	४५ ५२ ५४	४६ ०४ २०	४६ १५ ४६	४६ २७ १२	४६ ३८ ३८
मकर:९ ५ ०३	४९ ४१ ३४	४९ ५३ ००	५० ०४ २६	५० १५ ५२	५० २७ १८	५० ३८ ४४	५० ४८ ५०	५० ५८ ५६	५१ ०९ ०२	५१ १९ ०८	५१ २९ १४	५१ ३९ २०	५१ ४९ २६	५१ ५९ ३२	५२ ०९ ३८
कुम्भ: १० ४ ११	५४ ५१ १४	५५ ०१ २०	५५ ११ २६	५५ २१ ३२	५५ ३१ ३८	५५ ४१ ४४	५५ ५० ०६	५५ ५८ २८	५६ ०६ ५०	५६ १५ १२	५६ २३ ३४	५६ ३१ ५६	५६ ४० १८	५६ ४८ ४०	५६ ५७ ०२
मीन:११ ३ ३८	५९ १० ५४	५९ १९ १६	५९ २७ ३८	५९ ३६ ००	५९ ४४ २२	५९ ५२ ४४	० ०० ००	० ०७ १६	० १४ ३२	० २१ ४८	० २९ ०४	० ३६ २०	० ४३ ३६	० ५० ५२	० ५८ ०८

अंशा	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	
मेष: ० ३ ३८	४ ४३ ०४	४ ५० ४०	४ ५७ ५६	५ ०५ १२	५ १२ २८	५ १९ ४४	५ २७ ००	५ ३४ १६	५ ४१ ३२	५ ४८ ४८	५ ५६ ०४	६ ०३ २०	६ १० ३६	६ १७ ५२	६ २५ ०८	मेष: ·०
वृष: १ ४ ११	८ ३२ २४	८ ४० ४६	८ ४९ ०८	८ ५७ ३०	९ ०५ ५२	९ ५४ १४	९ २२ ३६	९ ३० ५८	९ ३९ २०	९ ४७ १२	९ ५६ ०४	१० ०४ २६	१० १२ ४८	१० २१ १०	१० २९ ३२	वृष: १
निथुन:२ ५ ०३	१३ ०० ४४	१३ १० ५०	१३ २० ५६	१३ ३१ ०२	१३ ४१ ०८	१३ ५१ १४	१४ ०१ २०	१४ ११ २६	१४ २१ ३२	१४ ३१ ३८	१४ ४१ ४४	१४ ५१ ५०	१५ ०१ ५६	१५ १२ ०२	१५ २२ ०८	मिथुन २
कर्क:३ ५ ४३	१८ १७ ०४	१८ २८ ३०.	१८ ३९ ५६	१८ ५१ २२	१९ ०२ ४८	१९ १४ १४	१९ २५ ४०	१९ ३७ ०६	१९ ४८ ३२	१९ ५९ ५८	२० ११ २४	२० २२ ५०	२० ३४ १६	२० ४५ ४२	२० ५७ ०८	कर्क: ३
सिंह:४ ५ ४७	२४ ०१ २४	२४ १२ ५८	२४ २४ ३२	२४ ३६ ०६	२४ ४७ ४०	२४ ५९ १४	२५ १० ४८	२५ २२ २२	२५ ३३ ५६	२५ ४५ ३०	२५ ५७ ०४	२६ ०८ ३८	२६ २० १२	२६ ३१ ४६	२६ ४३ २०	सिंह: ४
कन्या ५ ५ ३८	२९ ४५ २४	२९ ५६ ४०	३० ०७ ५६	३० १९ १२	३० ३० २८	३० ४१ ४४	३० ५३ ००	३१ ०४ १६	३१ १५ ३२	३१ २६ ४८	३१ ३८ ०४	३१ ४९ २०	३२ ०० ३६	३२ ११ ५२	३२ २३ ०८	कन्या ५
तुला ६ ५ ३८	३५ २३ २४	३५ ३४ ४०	३५ ४५ ५६	३५ ५७ १२	३६ ०८ १८	३६ १९ ४४	३६ ३१ ००	३६ ४२ १६	३६ ५३ ३२	३७ ०४ ४८	३७ १६ ०४	३७ २७ २०	३७ ३८ ३६	३७ ४९ ५२	३८ ०१ ०८	तुला ६
वृश्चिक:७ ५ ४७	४१ ०२ २४	४१ १५ ५८	४१ २७ ३२	४१ ३९ ०६	४१ ५० ४०	४२ ०२ १४	४२ १३ ४८	४२ २५ २२	४२ ३६ ५६	४२ ४८ ३०	४३ ०० ०४	४३ ११ ३८	४३ २३ १२	४३ ३४ ४६	४३ ४६ २०	वृश्चिक: ७
धनु:८ ५ ४३	४६ ५० ०४	४७ ०१ ३०	४७ १२ ५६	४७ २४ २२	४७ ३५, ४८	४७ ४७ १४	४७ ५८ ४०	४८ १० ०६	४८ २१ ३२	४८ ३२ ५८	४८ ४४ २४	४८ ५५ ५०	४९ ०७ १६	४९ १८ ४२	४९ ३० ०८	धनु: ८
मकर:९ ५ ०३	५२ १९ ४४	५२ २९ ५०	५२ ३९ ५६	५२ ५० ०२	५३ ०० ०८	५३ १० १४	५३ २० २०	५३ ३० २६	५३ ४० ३२	५३ ५० ३८	५४ ०० ४४	५४ १० ५०	५४ २० ५६	५४ ३१ ०२	५४ ४१ ०८	मकर: ९
कुम्भ: १० ४ ११	५७ ०५ २४	५७ १३ ४६	५७ २२ ०८	५७ ३० ३०	५७ ३८ ५२	५७ ४७ १४	५७ ५५ ३६	५८ ०३ ५८	५८ १२ २०	५८ २० ४२	५८ २९ ०४	५८ ३७ २६	५८ ४५ ४८	५८ ५४ १०	५९ ०२ ३२	कुम्भ: १०
मीन:११ ३ ३८	१ ०५ २४	१ १२ ४०	१ १९ ५६	१ २७ १२	१ ३४ २८	१ ४१ ४४	१ ४९ ००	१ ५६ १६	२ ०३ ३२	२ १० ४८	२ १८ ०४	२ २५ २०	२ ३२ ३६	२ ३९ ५२	२ ४७ ०८	मीन: ११

इष्टार्कराश्यंशतले घटीपलं स्वाभीष्टनाडीपलसंयुतञ्च । यद्राशिभागस्य तले स्थितं भवेत्तदेव लग्नञ्च कलानुपातात् ॥

गरलीनगरस्थ अक्षांशाः- ३१/४८ देशान्तरम् - ७६/१८

❋ लग्नसारिणी ❋

पलभा-७/२६/२५, उदयमान- २०४,२३९,२९८,३४८,३५९,३५२ । अमृतसर, बिलासपुर, गुरदासपुर, होशियारपुर, जलंधर, नङ्गल, रामपुर ।

अंशा	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	
मेष: ०	०२	०२	०२	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०४	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०५	०६	मेष:
३	४३	५०	५६	०३	१०	१७	२४	३०	३७	[illegible]	५१	५८	०४	११	१८	२५	३२	३८	४५	५२	५९	०६	१२	१९	२६	३३	४०	४६	५३	००	०
२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	
वृष: १	६	६	६	६	६	६	६	६	७	७	७	७	७	७	७	८	८	८	८	८	८	८	८	९	९	९	९	९	९	९	वृष:
३	०७	१४	२०	२७	३४	४१	४९	५७	०५	१३	२१	२९	३६	४४	५२	००	०८	१६	२४	३२	४०	४८	५६	०४	१३	२०	२८	३६	४४	५२	१
५९	१२	००	४८	३६	२४	१२	१०	०८	०६	०४	०२	००	५८	५६	५४	५२	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	
मिथुन:२	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१४	१४	१४	१४	मिथुन
४	००	०८	१६	२४	३२	४०	५०	००	१०	१९	२९	३९	४९	५९	०९	१९	२९	३९	४९	५९	०९	१९	२९	३९	४८	५८	०८	१८	२८	३८	२
५८	२२	२०	१८	१६	१४	१२	००	०४	००	५६	५२	४८	४४	४०	३६	३२	२८	२४	२०	१६	१२	०८	०४	००	५६	५२	४८	४४	४०	३६	
कर्क:३	१४	१४	१५	१५	१५	१५	१५	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१७	१७	१७	१७	१७	१८	१८	१८	१८	१८	१९	१९	१९	१९	१९	२०	२०	कर्क:
५	४८	५८	०८	१८	२८	३८	४९	०१	१३	२४	३६	४७	५९	११	२२	३४	४५	५७	०९	२०	३२	४३	५५	०७	१८	३०	४१	५३	०५	१६	३
४८	३२	२८	२४	२०	१६	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	
सिंह:४	२०	२०	२०	२१	२१	२१	२१	२१	२२	२२	२२	२२	२२	२३	२३	२३	२३	२३	२४	२४	२४	२४	२४	२५	२५	२५	२५	२५	२६	२६	सिंह:
५	२८	३९	५१	०३	१४	२६	३८	५०	०२	१४	२६	३८	३९	०१	१३	२५	३७	४९	०१	१३	२५	३७	४९	०१	१३	२५	३७	३९	०१	१३	४
५९	१२	४८	२४	००	३६	१२	१०	०८	०६	०४	०२	००	४८	५६	५४	५२	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	
कन्या ५	२६	२६	२६	२७	२७	२७	२७	२७	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२९	२९	२९	२९	२९	३०	३०	३०	३०	३०	३१	३१	३१	३१	३१	३२	कन्या
५	२५	३७	४९	०१	१३	२५	३६	४८	००	१२	२३	३५	४७	५९	१०	२२	३४	४६	५७	०९	२१	३२	४४	५६	०८	१९	३१	४३	५५	०६	५
५२	२२	२०	१८	१६	१४	१२	५६	४०	२४	०८	५२	३६	४२	०४	४८	३२	१६	००	४४	२८	१२	५६	४०	२४	०८	५२	३६	२०	०४	४८	
तुला ६	३२	३२	३२	३२	३३	३३	३३	३३	३३	३४	३४	३४	३४	३४	३५	३५	३५	३५	३५	३६	३६	३६	३६	३६	३७	३७	३७	३७	३७	३७	तुला
५	१८	३०	४२	५३	०५	१७	२८	४०	५२	०४	१५	२७	३९	५१	०२	१४	२६	३८	३९	०१	१३	२४	३६	४८	००	११	२३	३५	४७	५८	६
५२	३२	१६	००	४४	२८	१२	५६	४०	२४	०८	५२	३६	२०	०४	४८	३२	१६	००	४४	२८	१२	५६	४०	२४	०८	५२	३६	२०	०४	४८	
वृश्चिक:७	३८	३८	३८	३८	३८	३९	३९	३९	३९	३९	४०	४०	४०	४०	४०	४१	४१	४१	४१	४१	४२	४२	४२	४२	४२	४३	४३	४३	४३	४३	वृश्चिक:
५	१०	२२	३४	४५	५७	०९	२१	३३	४५	५७	०९	२१	३२	४४	५६	०८	२०	३२	४४	५६	०८	२०	३२	४४	५६	०८	२०	३२	४४	५६	७
५९	३२	१६	००	४४	२८	१२	१०	०८	०६	०४	०२	००	५८	५६	५४	५२	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	
धनु:८	४४	४४	४४	४४	४४	४५	४५	४५	४५	४५	४६	४६	४६	४६	४६	४७	४७	४७	४७	४७	४८	४८	४८	४८	४८	४९	४९	४९	४९	४९	धनु:
५	०८	२०	३२	४४	५६	०८	१९	३१	४३	५४	०६	१७	२९	४१	५२	०४	१५	२७	३९	५०	०२	१३	२५	३७	४८	००	११	२३	३५	४६	८
४८	२२	२०	१८	१६	१४	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	१२	४८	२४	००	३६	
मकर:९	४९	५०	५०	५०	५०	५०	५१	५१	५१	५१	५१	५१	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५३	५३	५३	५३	५३	५३	५४	५४	५४	५४	५४	५४	मकर:
४	५८	०९	२१	३३	४४	५६	०६	१६	२६	३५	४५	५५	०५	१५	२५	३५	४५	५५	०५	१५	२५	३५	४५	५५	०४	१४	२४	३४	४४	५४	९
५८	१२	४८	२४	००	३६	१२	०८	०४	००	५६	५२	४८	४४	४०	३६	३२	२८	२४	२०	१६	१२	०८	०४	००	५६	५२	४८	४४	४०	३६	
कुम्भ:१०	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५९	कुम्भ:
३	०४	१४	२४	३४	४४	५४	०२	१०	१८	२६	३४	४२	४९	५७	०५	१३	२१	२९	३७	४५	५३	०१	०९	१७	२५	३३	४१	४९	५७	०५	१०
५९	३२	२८	२४	२०	१६	१२	१०	०८	०६	०४	०२	००	५८	५६	५४	५२	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	
मीन:११	५९	५९	५९	५९	५९	५९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	२	मीन:
३	१३	२१	२९	३७	४५	५३	००	०६	१३	२०	२७	३४	४०	४७	५४	०१	०८	१४	२१	२८	३५	४२	४८	५५	०२	०९	१६	२२	२९	३६	११
२४	२२	२०	१८	१६	१४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	१२	००	४८	३६	२४	

इष्टार्कराश्यंशतले घटीपलं स्वाभीष्टनाडीपलसंयुतञ्च । यद्राशिभागस्य तले स्थितं भवेत्तदेव लग्नञ्च कलानुपातात् ॥

दशमलग्नसारिणी

अंशा:	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
मेष: ०	०३ ४० ०६	०३ ४९ २४	०३ ५८ ४२	०४ ०८ ००	०४ १७ १८	०४ २६ ३६	०४ ३५ ५४	०४ ४५ १२	०४ ५५ १०	०५ ०५ ०८	०५ १५ ०६	०५ २५ ०४	०५ ३५ ०२	०५ ४५ ००	०५ ५४ ५८
वृष: १	०८ ३४ २६	०८ ४४ २४	०८ ५४ २२	०९ ०४ २०	०९ १४ १८	०९ २४ १६	०९ ३४ १४	०९ ४४ १२	०९ ५४ ५६	१० ०५ ४०	१० १६ २४	१० २७ ०८	१० ३७ ५२	१० ४८ ३६	११ ५९ २०
मिथुन: २	१३ ४१ ०४	१४ ०१ ४८	१४ १२ ३२	१४ २३ १६	१४ ३४ ००	१४ ४४ ४४	१४ ५५ २८	१५ ०६ १२	१५ १६ ५६	१५ २७ ४०	१५ ३८ २४	१५ ४९ ०८	१५ ५९ ४२	१६ १० ३६	१६ २१ २०
कर्क: ३	१९ १३ ०४	१९ २३ ४८	१९ ३४ ३२	१९ ४५ १६	१९ ५६ ००	२० ०६ ४४	२० १७ २८	२० २८ १२	२० ३८ १०	२० ४८ ०८	२० ५८ ०६	२१ ०८ ०४	२१ १८ ०२	२१ २८ ००	२१ ३७ ५८
सिंह: ४	२४ १७ २६	२४ २७ २४	२४ ३७ २२	२४ ४७ २०	२४ ५७ १८	२५ ०७ १६	२५ १७ १४	२५ २७ १२	२५ ३६ ३०	२५ ४५ ४८	२६ ५५ ०६	२६ ०४ २४	२६ १३ ४२	२६ २२ ००	२६ ३२ १८
कन्या ५	२९ ०१ ०६	२९ १० २४	२९ ११ ४२	२९ २९ ००	२९ ३८ १८	२९ ४७ ३६	२९ ५६ ५४	३० ०६ १२	३० १५ ३०	३० २४ ४८	३० ३४ ०६	३० ४३ २४	३० ५२ ४२	३१ ०२ ००	३१ ११ १८
तुला ६	३३ ४० ०६	३३ ४९ २४	३३ ५८ ४२	३४ ०८ ००	३४ १७ १८	३४ २६ ३६	३४ ३५ ५४	३४ ४५ १२	३४ ५५ १०	३५ ०५ ०८	३५ १५ ०६	३५ २५ ०४	३५ ३५ ०२	३५ ४५ ००	३५ ५४ ५८
वृश्चिक; ७	३८ ३४ २६	३८ ४४ २४	३८ ५४ २२	३९ ०४ २०	३९ १४ १८	३९ २४ १६	३९ ३४ १४	३९ ४४ १२	३९ ५४ ५६	४० ०५ ४०	४० १६ २४	४० २७ ०८	४० ३७ ५२	४० ४८ ३६	४० ५९ २०
धनु: ८	४३ ५१ ०४	४४ ०१ ४८	४४ १२ ३२	४४ २३ १६	४४ ३४ ००	४४ ४४ ४४	४४ ५५ २८	४५ ०६ १२	४५ १६ ५६	४५ २७ ४०	४५ ३८ २४	४५ ४९ ०८	४५ ५९ ५२	४६ १० ३६	४६ २१ २०
मकर: ९	४९ १३ ०४	४९ २३ ४८	४९ ३४ ३२	४९ ४५ १६	४९ ५६ ००	५० ०६ ४४	५० १७ २८	५० २८ १२	५० ३८ १०	५० ४८ ०८	५० ५८ ०६	५१ ०८ ०४	५१ १८ ०२	५१ २८ ००	५१ ३७ ५८
कुम्भ: १०	५४ १७ २६	५४ २७ २४	५४ ३७ २२	५४ ४७ २०	५४ ५७ १८	५५ ०७ १६	५५ १७ १४	५५ २७ १२	५५ ३६ ३०	५५ ४५ ४८	५५ ५५ ०६	५६ ०४ २४	५६ १३ ४२	५६ २३ ००	५६ ३२ १८
मीन: ११	५९ ०१ ०६	५९ १० २४	५९ १९ ४२	५९ २९ ००	५९ ३८ १८	५९ ४७ ३६	५९ ५६ ५४	०० ०६ १२	०० १५ ३०	०० २४ ४८	०० ३४ ०६	०० ४३ २४	०० ५२ ४२	०१ ०२ ००	०१ ११ १८

अंशा:	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	अंशा:
मेष: ०	०६ ०४ ५६	०६ १४ ५४	०६ २४ ५२	०६ ३४ ५०	०६ ४४ ४८	०६ ५४ ४६	०७ ०४ ४४	०७ १४ ४२	०७ २४ ४०	०७ ३४ ३८	०७ ४४ ३६	०७ ५४ ३४	०८ ०४ ३२	०८ १४ ३०	०८ २४ २८	मेष: ०
वृष: १	११ १० ०४	११ २० ४८	११ ३१ ३२	११ ४२ १६	१२ ५३ ००	१२ ०३ ४४	१२ १४ २८	१२ २५ १२	१२ ३५ ५६	१२ ४६ ४०	१३ ५७ २४	१३ ०८ ०८	१३ १८ ५२	१३ २९ ३६	१३ ४० २०	वृष: १
मिथुन: २	१६ ३२ ०४	१६ ४२ ४८	१६ ५३ ३२	१७ ०४ १६	१७ १५ ००	१७ २५ ४४	१७ ३६ २८	१७ ४७ १२	१७ ५७ ५६	१८ ०८ ४०	१८ १९ २४	१८ ३० ०८	१८ ४० ५२	१८ ५१ ३६	१९ ०२ २०	मिथुन:२
कर्क: ३	२१ ४७ ५६	२१ ५७ ५४	२२ ०७ ५२	२२ १७ ५०	२२ २७ ४८	२२ ३७ ४६	२२ ४७ ४४	२२ ५७ ४२	२३ ०७ ४०	२३ १७ ३८	२३ २७ ३६	२३ ३७ ३४	२३ ४७ ३२	२३ ५७ ३०	२४ ०७ २८	कर्क:३
सिंह: ४	२६ ४१ ३६	२६ ५० ५४	२७ ०० १२	२७ ०९ ३०	२७ १८ ४८	२७ २८ ०६	२७ ३७ २४	२७ ४६ ४२	२८ ५६ ००	२८ ०५ १८	२८ १४ ३६	२८ २३ ५४	२८ ३३ १२	२८ ४२ ३०	२८ ५१ ४८	सिंह:४
कन्या ५	३१ २० ३६	३१ २९ ५४	३१ ३९ १२	३१ ४८ ३०	३२ ५७ ४८	३२ ०७ ०६	३२ १६ २४	३२ २५ ४२	३२ ३५ ००	३२ ४४ १८	३२ ५३ ३६	३३ ०२ ५४	३३ १२ १२	३३ २१ ३०	३३ ३० ४८	कन्या ५
तुला ६	३६ ०४ ५६	३६ १४ ५४	३६ २४ ५२	३६ ३४ ५०	३६ ४४ ४८	३६ ५४ ४६	३७ ०४ ४४	३७ १४ ४२	३७ २४ ४०	३७ ३४ ३८	३७ ४४ ३६	३७ ५४ ३४	३८ ०४ ३२	३८ १४ १०	३८ २४ २८	तुला६
वृश्चिक; ७	४१ १० ०४	४१ २० ४८	४१ ३१ ३२	४१ ४२ १६	४१ ५३ ००	४२ ०३ ४४	४२ १४ २८	४२ २५ १२	४२ ३५ ५६	४२ ४६ ४०	४२ ५७ २४	४३ ०८ ०८	४३ १८ ५२	४३ २९ ३६	४३ ४० २०	वृश्चिक:७
धनु: ८	४६ ३२ ०४	४६ ४२ ४८	४६ ५३ ३२	४७ ०४ १६	४७ १५ ००	४७ २५ ४४	४७ ३६ २८	४७ ४७ १२	४७ ५७ ५६	४८ ०८ ४०	४८ १९ २४	४८ ३० ०८	४८ ४० ५२	४८ ५१ ३६	४९ ०२ २०	धनु:८
मकर: ९	५१ ४७ ५६	५१ ५७ ५४	५२ ०७ ५२	५२ १७ ५०	५२ २७ ४८	५२ ३७ ४६	५२ ४७ ४४	५२ ५७ ४२	५३ ०७ ४०	५३ १७ ३८	५३ २७ ३६	५३ ३७ ३४	५३ ४७ ३२	५३ ५७ ३०	५४ ०७ २८	मकर:९
कुम्भ: १०	५६ ४१ ३६	५६ ५० ५४	५७ ०० १२	५७ ०९ ३०	५७ १८ ४८	५७ २८ ०६	५७ ३७ २४	५७ ४६ ४२	५७ ५६ ००	५८ ०५ १८	५८ १४ ३६	५८ २३ ५४	५८ ३३ १२	५८ ४२ ३०	५८ ५१ ४८	कुम्भ:१०
मीन: ११	०१ २० ३६	०१ २९ ५४	०१ ३९ १२	०१ ४८ ३०	०१ ५७ ४८	०२ ०७ ०६	०२ १६ २४	०२ २५ ४२	०२ ३५ ००	०२ ४४ १८	०२ ५३ ३६	०३ ०२ ५४	०३ १२ १२	०३ २१ ३०	०३ ३० ४८	मीन:११

इष्टार्कराश्यंशतले घटीपलं स्वाभीष्टनाडीपलसंयुतश्च । विशोध्य घटिका शरचन्द्रतुल्या भवेत् खलग्नश्च कलानुपातात् ।।

❋ वेधसिद्धनूतनवर्षप्रवेशसारिणी ❋

गताब्दः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	गताब्दा:
वार:	१	२	३	५	६	०	१	३	४	५	६	०	१	२	३	५	६	०	१	३	४	५	६	१	२	३	४	६	०	१	वार:
घटी	१५	३०	४६	०१	१६	३२	४७	०३	१८	३३	४९	०४	१९	३५	५०	०६	२१	३६	५२	०७	२३	३८	५३	०९	२४	३९	५५	१०	२६	४१	घटी
पलम्	२२	४५	०८	३१	५४	१७	४०	३०	२६	४९	१२	३५	५७	२०	४३	०६	२९	५२	१५	३८	०१	२४	४७	१०	३२	५५	१८	४१	०४	२७	पलम्
विपलम्	५५	५०	४५	४०	३५	३०	२५	२०	१५	१०	०५	००	५५	५०	४५	४०	३५	३०	२५	२०	१५	१०	०५	००	५५	५०	४५	४०	३५	३०	विपलम्

गताब्दः	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	गताब्दा:
वार:	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	३	४	वार:
घटी	५६	१२	२७	४२	५८	१३	२९	४४	५९	१५	३०	४६	०१	१६	३२	४७	०२	१८	३३	४९	०४	१९	३५	५०	०६	२१	३६	५२	०७	२२	घटी
पलम्	५०	१३	३६	५९	२२	४५	०७	३०	५३	१६	३९	०२	२५	४८	११	३४	५७	२०	४२	०५	२८	५१	१४	३७	००	२३	४६	०९	३२	५५	पलम्
विपलम्	२५	२०	१५	१०	०५	००	५५	५०	४५	४०	३५	३०	२५	२०	१५	१०	०५	००	५५	५०	४५	४०	३५	३०	२५	२०	१५	१०	०५	००	विपलम्

गताब्दः	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	गताब्दा:
वार:	५	६	१	२	३	४	६	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	७	वार:
घटी	३८	५३	०९	२४	३९	[illegible]	१०	२५	४१	५६	१२	२७	४२	५८	१३	२९	४४	५९	१५	३०	४५	०१	१६	३२	४७	०२	१८	३३	४८	०४	घटी
पलम्	१७	४०	०३	२६	४९	[illegible]	३५	५८	२१	४४	०७	३०	५२	१५	३८	०१	२४	४७	१०	३३	५६	१९	४२	०५	२७	५०	१३	३६	५९	२२	पलम्
विपलम्	५५	५०	४५	४[illegible]	३५	३०	२५	२०	१५	१०	०५	००	५५	५०	४५	४०	३५	३०	२५	२०	१५	१०	०५	००	५५	५०	४५	४०	३५	३०	विपलम्

वर्षप्रवेशसाधनप्रकार:- अत्र सारण्यां प्रदत्ता वार-घटी-पल-विपलरूपा संख्या वर्तते। अभीष्टगताब्दस्य संख्येयं जन्मवारादिष्टकालसंख्यायां संयोज्यते तदा समागतं फलमभीष्टवर्षारम्भस्य विगतं वार-घटी-पल-विपलरूपं भवति। **अत्रोदाहरणम्-** जन्मदिनाङ्कः २७ फरवरी, गताब्दः- ४१, जन्मवारादिष्टकालः- १/११/०६/४३। अस्यां जन्मवारादिष्टकाल (१/११/०६/४३) संख्यायां ४१ गताब्दस्योपकरणं १/३०/३९/३५ वारादिष्टकालसंख्या योज्यते तदा २/४१/४६/१८ संख्या समागता। अत: अस्य जातकस्य कृते ४२ वर्षारम्भ: २७/२/२००६दिनाङ्के भौमवासरे भविष्यति। अत्रेदं ध्यातव्यं यदत्रागता वारसंख्या गतवारसंख्यां द्योतयति। **मुद्दादशासाधनप्रकार:-** गतवर्षसंख्या + जन्मनक्षत्रसंख्या - २ ÷ ९ = फलमत्र एकादि शेषे समागते आ. चं. कु. रा. जी. श. बु. के शु. इति ग्रहाणां क्रमः ज्ञातव्यः। मुद्दादशादिनादि- आदित्यस्य - १८, चन्द्रस्य- ३०, कुजस्य - २१, राहोः- ५४, गुरोः- ४८, शनेः- ५७, बुधस्य- ५१, केतोः- २१, शुक्रस्य- ६० दिनानि मुद्दादशाः भवन्ति। **मुन्थादशासाधनप्रकार:-** जन्मलग्नराश्यादि + गताब्दः = मुन्थाराश्यादि। वर्षप्रवेशकुण्डल्यां ग्रहवदस्य स्थापना कर्त्तव्या। **मुन्थाफलम्-** प्रथमे शत्रुनाशः, भाग्यवृद्धिः, यानसुखम्, देशाटनं, स्थानान्तरणम्। द्वितीये- सश्रमधनलाभः, भोगार्थ धनव्ययः। तृतीये शत्रुनाशः, चतुर्थे शारीरिकं कष्टं, वायुविकार:, कार्यक्षेत्रे विघ्नानि, स्थानानान्तरणं, पञ्चमे- व्यवसाये लाभः, धन-पुत्र-वित्त-विद्या-उद्योगलाभश्च, षष्ठे- शारीरिकं मानसिकञ्च कष्टं, ऋण-रिपु-रोगवृद्धिः, मातुलपक्षे हानिः, सप्तमे- पारिवारिकं कष्टं, कार्यभ्रंशः, अष्टमे- नैराश्यम्, गुप्ताङ्गेषु रोगभयम्, स्थानपरिवर्त्तनम्, स्वास्थ्यहानिश्च, नवमे- उत्तमफलदायिनी, पदवृद्धिः, व्यवसाये लाभः, भाग्योन्नतिश्च, दशमे- अवरुद्धकार्यसिद्धिः, आर्थिकलाभः, एकादशे- धनलाभः, सुखाप्तिः,द्वादशे- स्थानहानिः, यात्रायां हानिः, व्यवसाये अपव्ययश्च।

शतपदचक्रम्

राशि:	मेष:	वृष:	मिथुन:	कर्क:
वर्ण:	क्षत्रिय:	वैश्य:	शूद्र:	विप्र:
वश्य:	मानव: १५/ चतुष्पद् १५	चतुष्पद् १५/ जलचर १५	मानव:	जलचर:,कीट:
राशीश:	मङ्गल:	शुक्र:	बुध:	चन्द्र:
घातमास:	कार्त्तिक:	मार्गशीर्ष:	आषाढ़:	पौष:
घाततिथि:	१-६-११	५-१०-१५	२-७-१२	२-७-१२
घातवार:	रविवासर:	शनिवासर:	सोमवासर:	बुधवासर:
घातनक्षत्रम्	मघा	हस्त:	स्वाती	अनुराधा
घातयोग:	विष्कुम्भ:	सुकर्मा	परिघ:	व्याघात:
घातकरणम्	वव:	शकुनि:	चतुष्पद्	नाग:
घातप्रहर:	प्रथम:	चतुर्थ:	तृतीय:	प्रथम:
स्त्रीघातचन्द्र:	१	८	७	९
पुरुषघातचन्द्र:	१	५	९	२

		अश्विनी	भरणी	कृत्तिका		रोहिणी	मृगशिरा		आर्द्रा	पुनर्वसु:		पुष्य:	आश्लेषा
योनि:		अश्व:	गज:	मेष:		सर्प:	सर्प:		श्वान:	मार्जार:		मेष:	मार्जार:
गण:		देव:	मनुष्य:	राक्षस:		मनुष्य:	देव:		मनुष्य:	देव:		देव:	राक्षस:
नाडी		आद्या	मध्या	अन्त्या		अन्त्या	मध्या		आद्या	आद्या		मध्या	अन्त्या
चरणानि		१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१	२ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २	३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३	४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४
अक्षराणि		चु. चे. चो. ला.	ली. लु. ले. लो.	अ.	इ. उ. ए.	ओ. वा. वी. वु.	वे. वो.	का. कि.	कु. घ. ङ. छ.	के. को. हा.	ही.	हू. हे. हो. डा.	डी. डू. डे. डो.
वर्ग:		सि. सि. सि. मृ.	मृ. मृ. मृ. मृ.	ख.	ख. ख. ख.	ख. मृ. मृ. मृ.	मृ. मृ.	मा. मा.	मा. मा. मा. ख.	ख. ख. मे.	मे.	मे. मे. मे. श्वा.	श्वा. श्वा. श्वा. श्वा.
नवांश:		मे. वृ. मि. क.	सि. क. तु. वृ	ध.	म. कु. मी.	मे. वृ. मि. क.	सि. क.	तु. वृ.	ध. म. कु. मी.	मे. वृ. मि.	क.	सि. क. तु. वृ.	ध. म. कु. मी.
स्प.नक्ष.	राशि:	० ० ० ०	० ० ० ०	१	१ १ १	१ १ १ १	१ १	२ २	२ २ २ २	२ २ ३	३	३ ३ ३ ३	३ ३ ३ ४
	अंश:	३ ६ १० १३	१६ २० २३ २६	०	३ ६ १०	१३ १६ २० २३	२६ ०	३ ६	१० १३ १६ २०	२३ २६ ०	३	६ १० १३ १६	२० २३ २६ ०
	कला	२० ४० ० २०	४० ० २० ४०	०	२० ४० ०	२० ४० ० २०	४० ०	२० ४०	० २० ४० ०	२० ४० ०	२०	४० ० २० ४०	० २० ४० ०
भो.वि.दशा	वर्ष:	५ ३ १ ०	१५ १० ५ ०	४	३ १ ०	७ ५ २ ०	५ ३	१ ०	१३ १ ४ ०	१२ ८ ४	०	१४ ९ ४ ०	१२ ८ ४ ०
	मास:	३ ६ ९ ०	० ० ० ०	६	० ६ ०	६ ० ६ ०	३ ६	९ ०	६ ० ६ ०	० ० ०	०	३ ६ ९ ०	९ ६ ३ ०
	दिवस:	० ० ० ०	० ० ० ०	०	० ० ०	० ० ० ०	० ०	० ०	० ० ० ०	० ० ०	०	० ० ० ०	० ० ० ०
दशाधीश:		केतु:	शुक्र:		सूर्य:	चन्द्र:	मङ्गल:		राहु:	गुरु:		शनि:	बुध:

卐 शतपदचक्रम् 卐

राशि:	सिंह:	कन्या	तुला	वृश्चिक:
वर्ण:	क्षत्रिय:	वैश्य:	शूद्र:	विप्र:
वश्य:	चतुष्पद्	मानव:	मानव:	कीट:,सरीसृप:
राशीश:	सूर्य:	बुध:	शुक्र:	मङ्गल:
घातमास:	ज्येष्ठ:	भाद्रपद	माघ:	आश्विन:
घाततिथि:	३-८-१३	५-१०-१५	४-९-१४	१-६-११
घातवार:	शनिवासर:	शनिवासर:	गुरुवासर:	शुक्रवासर:
घातनक्षत्रं	मूल:	श्रवणा	शतभिषा	रेवती
घातयोग:	धृति:	शुभ:	शुक्ल:	व्यतीपात:
घातकरण	वव:	कौलव:	तैतील	गर:
घातप्रहर:	प्रथम:	प्रथम:	चतुर्थ:	प्रथम:
स्त्रीघातचन्द्र:	४	३	६	२
पुरुषघातचन्द्र:	६	१०	३	७

नक्षत्रम्	मघा	पूर्वाफाल्गुनी	उत्तराफाल्गुनी	हस्त:	चित्रा	स्वाती	विशाखा	अनुराधा	ज्येष्ठा
योनि:	मूषक:	मूषक:	गो:	महिषी	व्याघ्र:	महिषी	व्याघ्र:	मृग:	मृग:
गण:	राक्षस:	मनुष्य:	मनुष्य:	देव:	राक्षस:	देव:	राक्षस:	देव:	राक्षस:
नाडी	अन्त्या	मध्या	आद्या	आद्या	मध्या	अन्त्या	अन्त्या	मध्या	आद्या
चरणानि	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४
अक्षराणि	मा. मि. मु. मे	मो. टा. टी. टु.	टे टो पा पी	पु ष ण ठ	पे पो रा रि	रु रे रो ता	ती तु ते तो	ना नि नु ने	नो या यि यु
वर्ग:	आ. आ. आ. आ.	आ. श्वा. श्वा. श्वा.	श्वा. श्वा. आ. आ.	आ. आ. श्वा. श्वा.	आ. आ. मृ. मृ.	मृ. मृ. मृ. म.	म. म. म. म.	म. म. म. म.	म. मृ. मृ. म.
नवांशेश:	मे. वृ. मि. क.	सि. क. तु. वृ.	ध. म. कु. मी.	मे. वृ. मि. क.	सि. क. तु. वृ.	ध. म. कु. मी.	मे. वृ. मि. क.	सि. क. तु. वृ.	ध. म. कु. मी.
स्प. नक्ष. राशि	४ ४ ४ ४	४ ४ ४ ४	५ ५ ५ ५	५ ५ ५ ५	५ ६ ६ ६	६ ६ ६ ६	६ ६ ७ ७	७ ७ ७ ७	७ ७ ७ ८
अंश	३ ६ १० १३	१६ २० २३ २६	० ३ ६ १०	१३ १६ २० २३	२६ ० ३ ६	१० १३ १६ २०	२३ २६ ० ३	६ १० १३ १६	२० २३ २६ ०
कला	२० ४० ० २०	४० ० २० ४०	० २० ४० ०	२० ४० ० २०	४० ० २० ४०	० २० ४० ०	२० ४० ० २०	४० ० २० ४०	० २० ४० ०
भो. वि. दशा वर्ष:	५ ३ १ ०	१५ १० ५ ०	४ ३ १ ०	७ ५ २ ०	५ ३ १ ०	१३ ९ ४ ०	१२ ८ ४ ०	१४ ९ ४ ०	१२ ८ ४ ०
मास:	३ ६ ९ ०	० ० ० ०	६ ० ६ ०	६ ० ६ ०	३ ६ ९ ०	६ ० ६ ०	० ० ० ०	३ ६ ९ ०	९ ६ ३ ०
दिवस	० ० ० ०	० ० ० ०	० ० ० ०	० ० ० ०	० ० ० ०	० ० ० ०	० ० ० ०	० ० ० ०	० ० ० ०
दशाधीश:	केतु:	शुक्र:	सूर्य:	चन्द्र:	मङ्गल:	राहु:	गुरु:	शनि:	बुध:

卐 शतपदचक्रम् 卐

राशिः	धनुः	मकरः	कुम्भः	मीनः
वर्णः	क्षत्रियः	वैश्यः	शूद्रः	विप्रः
वश्यः	मानवः १५/ चतुष्पद् १५	चतुष्पद् १५/जलचर १५	मानवः	जलचरः
राशीशः	गुरुः	शनिः	शनिः	गुरुः
घातमासः	श्रावण	वैशाख	चैत्रः	फाल्गुनः
घाततिथिः	३-८-१३	४-९-१४	३-८-१३	५-१०-१५
घातवारः	शुक्रवासरः	मंगलवासरः	गुरुवासरः	शुक्रवासरः
घातनक्षत्रम्	भरणी	रोहिणी	आर्द्रा	आश्लेषा
घातयोगः	वज्र	वैधृतिः	गण्डः	वज्रः
घातकरणम्	तैतिलः	शकुनिः	वणिजः	विष्टिः
घातप्रहरः	प्रथमः	चतुर्थः	तृतीयः	चतुर्थः
स्त्रीघातचन्द्रः	१०	११	५	१२
पुरुषघातचन्द्रः	४	८	११	१२

नक्षत्रम्	मूल	पूर्वाषाढा	उत्तराषाढा		श्रवणा	धनिष्ठा		शतभिषा	पूर्वाभाद्रपदा		उत्तराभाद्रपदा	रेवती
योनिः	श्वानः	वानरः	नकुलः		वानरः	सिंहः		अश्वः	सिहः		गोः	गजः
गणः	राक्षसः	मनुष्यः	मनुष्यः		देवः	राक्षसः		राक्षसः	मनुष्यः		मनुष्यः	देवः
नाडी	आद्या	मध्या	अन्त्या		अन्त्या	मध्या		आद्या	आद्या		मध्या	अन्त्या
चरणानि	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४	१	२ ३ ४	१ २ ३ ४	१ २	३ ४	१ २ ३ ४	१ २ ३	४	१ २ ३ ४	१ २ ३ ४
अक्षराणि	ये. यो. भा. भि.	भू. धा. फा. ढा.	भे.	भो. जा. जी.	खी. खु. खे. खो.	गा. गी.	गू. गे.	गो. सा. सि. सू.	से. सो. दा.	दी.	दू. थ. झ. ञ.	दे. दो. चा. ची.
वर्गः	मृ. मृ. आ. आ.	आ. सर्प. आ. स्वा.	आ.	आ. सि. सि.	मा. मा. मा. मा.	मा. मा.	मी. मा.	मी. मे. मे. मे.	मे. मे. स.	स.	स. स. सि. सी.	स. स. सि. सी.
नवांशेशः	मे. वृ. मि. क.	सि. क. तु. वृ.	ध.	म. कु. मी.	मे. वृ. मि. क.	सि. क.	तु. वृ.	ध. म. कु. मी.	मे. वृ. मि.	क.	सि. क. तु. वृ.	ध. म. कु. मी.
प्र.चन्द्र राशिः	८ ८ ८ ८	८ ८ ८ ८	९	९ ९ ९	९ ९ ९ ९	९ १०	१० १०	१० १० १० १०	१० १० ११	११	११ ११ ११ ११	११ ११ ११ ०
प्र.चन्द्र अंशः	३ ६ १० १३	१६ २० २३ २६	०	३ ६ १०	१३ १६ २० २३	२६ ०	३ ६	१० १३ १६ २०	२३ २६ ०	३	६ १० १३ १६	२० २३ २६ ०
प्र.चन्द्र कला	२० ४० ० २०	४० ० २० ४०	०	२० ४० ०	२० ४० ० २०	४० ०	२० ४०	० २० ४० ०	२० ४० ०	२०	४० ० २० ४०	० २० ४० ०
भो.वि.दशा वर्षः	५ ३ १ ०	१५ १० ५ ०	४	३ १ ०	७ ५ २ ०	५ ३	१ ०	१३ ९ ४ ०	१२ ८ ४	०	१४ ९ ४ ०	१२ ८ ४ ०
भो.वि.दशा मासः	३ ६ ९ ०	० ० ० ०	६	० ६ ०	६ ० ६ ०	३ ६	९ ०	६ ० ६ ०	० ० ०	०	३ ६ ९ ०	९ ६ ३ ०
भो.वि.दशा दिवसः	० ० ० ०	० ० ० ०	०	० ० ०	० ० ० ०	० ०	० ०	० ० ० ०	० ० ०	०	० ० ० ०	० ० ० ०
दशाधीशः	केतुः	शुक्रः		सूर्यः	चन्द्रः	मङ्गलः		राहुः	गुरुः		शनिः	बुधः

❋ विवाहे मेलापकविचारः ❋

पुरुषविवाहाकालः २४ वर्षानन्तरं विषमवर्षे, कन्या विवाहकालः १५ वर्षानन्तरं समवर्षे। विवाहपूर्वं कन्यावरणं वर-वरणञ्च विवाह-प्रकरणोक्ते शुभमुहूर्त्ते कर्त्तव्यम्। तत्र जन्मराशितो नामराशितश्च विचारणीयाः विषयाः समुपस्थान्ते। तद्यथा-

विवाहे सर्वमाङ्गल्ये यात्रायां ग्रहगोचरे ।
जन्मराशेः प्रधानत्वं नामराशिं न चिन्तयेत् ।।
कुर्यात् षोडशकर्माणि नामराशौ बलान्विते ।
सर्वाण्यन्यानि कर्माणि नामराशौ बलान्विते ।।

यत्र वर-बध्वोः जन्मराशिज्ञानं न स्यात्तदा तत्र नामराशि-प्रमाणेनैव तयोः मेलापकः कार्यः। परं जन्मराशेः मेलापकः जन्मराशिना, नामराशेः विचारः नामराशिना एव कर्त्तव्यः। तद्यथा -

जन्मभं जन्मधिष्ण्येन नामधिष्ण्येन नामभम् ।
व्यत्ययेन यदा योज्यं दाम्पत्यो र्निधनप्रदम् ।।

मेलापकविचारः-

वर्णो वश्य तथा तारा योनिश्च ग्रहमैत्रकम् ।
गणमैत्रं भकूटञ्च नाडीचैते गुणाधिकाः ।।

गुणविचारः-

गुणैःषोडशभिर्निन्द्यो मध्यमा विंशतिस्तथा ।
श्रेष्ठस्त्रिंशद्गुणाःप्रोक्ताःपरतस्तूत्तमोत्तमाः ।।

सर्वगुणैक्यम् १+२+३+४+५+६+७+८ = ३६। शतपदचक्रात् वर्णादिज्ञानं क्रियते। मेलापकचक्रात् गुण ज्ञानम्।

दुष्टभकूट-गणकूट-ग्रहकूटानां परिहारः-

प्रोक्ते दुष्टभकूटके परिणयस्त्वेकाधिपत्ये शुभो-
ऽथोराशीश्वरसौहृदेऽपि गदितो नाड्यर्क्षशुद्धिर्यदि।
अन्यर्क्षेऽशपयोर्बलित्वसहिते नाड्यर्क्षशुद्धौ तथा
ताराशुद्धिवशेन राशिवशतो भावे निरुक्तो बुधैः।।१।।

वर्णादिपरिहारः-

मैत्र्यांराशि स्वामिनोरंशनाथद्वन्द्वस्यापि स्याद् गणनां न दोषः।
खेटारित्वं नाशयेत् सद्भकूटं खेटप्रीतिश्चापिदुष्टं भकूटम्।

गणदोषविचारः-

राशीशयोरमित्रत्वे मित्रत्वेचांशनाथयोः ।
गणादिदौष्ट्येऽप्युद्वाहः पुत्रपौत्रप्रदः स्मृतः ।

नाडीदोषादिपरिहार-

राश्यैक्यचेद्भिन्नमृक्षं द्वयोः स्यान्नक्षत्रैक्ये राशियुग्मं तथैव ।
नाडीदोषो नो गणानाञ्च दोषो नक्षत्रैक्ये पादभेदे शुभं स्यात् ।।
रोहिण्यार्द्रामृगेन्द्राणां पुष्यश्रवण-पौष्णभम् ।
अहिर्बुध्न्यर्क्षमेतेषां नाडीदोषो न विद्यते ।।

वरस्य रविबलं, कन्यायाः गुरुबलं तथोभयोश्च चन्द्रबलं विचार्यते:-

बलम्-	सूर्यः	चन्द्रः	गुरुः
श्रेष्ठराशयः	३,६,१०,११	३,६,७,१०,११	२,५,७,९,११
पूज्यराशयः	१,२,५,७,९,	१,२,५,९,	१,३,६,१०
निष्टराशयः	४,८,१२,	४,८,१२,	४,८,१२,

वरकन्ययोः शरीरं, मनः, बुद्धिस्तथा आत्मतत्त्वं कियन्मितं साम्यं भजत इत्यादीनां विषयानां विचारः मेलापकेनैव ज्ञायते। यदि परस्परं विपरीतयोगाः स्युः। अर्थाद् वर-बध्वोः गुणसाम्यं न भवेत्तदा तयोः दाम्पत्यजीवनं सर्वदा कष्टप्रदमथवा कदाचिद् वैवाहिकजीवने सम्बन्धविच्छेदोऽपि भवत्यतस्तन्निराकरणाय केचन अनिष्टप्रदायकयोगाः विचार्यन्ते।

त्रिज्येष्ठ-विचारः-

ज्येष्ठद्वन्द्वं मध्यमं सम्प्रदिष्टं त्रिज्येष्ठं चेन्नैव युक्तं कदापि ।
केचित्सूर्यं वह्निगं प्रोह्यचाहुर्नैवान्योन्यं ज्येष्ठयोः स्याद् विवाहः ।।

मु.चि. वि.प्र.श्लो.सं. - १५

अनपत्यादिदोषः—यदि वरकन्ययोः चन्द्रराशिःपरस्परं ९-५ भवेत्तदा अनपत्यदोषः ६-८ भवेत्तदा मरणं २-१२ स्याच्चेद् दारिद्र्यं जायते। तद्यथा-

मृत्युः षष्ठाष्टगे ज्ञेयोऽपत्यहानिर्नवात्मजे।
द्विर्द्वादशे निर्धनत्वं द्वयोरन्यत्र सौख्यकृत् ।।

❋

❋ अथमङ्गलदोषविचारः ❋

लग्ने व्यये च पाताले यामित्रे चाष्टमे कुजे।
कन्या भर्तृविनाशाय भर्ताकन्याविनाशकः ।।

अयं विचारः लग्नाच्चन्द्राच्च क्रियते। मङ्गलस्थितिर्यदि १,४,७,८,१२ भावे भवेत्तदा मङ्गलदोषो भवति।

❋ मंगलदोषपरिहारः ❋

शनिः भौमोऽथवा कश्चित्पापो वा तादृशो भवेत् ।।
तेष्वेव भवनेष्वेव भौमदोषो विनाशकृत् ।। १ ।।
यामित्रे च यदा सौरिर्लग्ने वा हिबुकेऽथवा ।।
अष्टमे द्वादशे चैव भौमदोषो विनाशकृत् ।। २ ।।
अजे लग्ने व्यये चापे पाताले वृश्चिके कुजे ।।
द्यूनमृगेकर्कि चाष्टौ भौमदोषो न विद्यते ।।३।।
लग्नाद् विधोर्वा यदि जन्मकाले
शुभग्रहो वा मदनाधिपश्च ।।
द्यूनस्थितो हन्त्यनपत्यदोषं
वैधव्यदोषञ्च विषाख्यदोषम् ।। ४ ।।
केन्द्रे कोणे शुभाः सर्वे त्रिषडायेऽप्यसद्ग्रहाः ।।
तदा भौमस्य दोषो न मदने मदपस्तथा ।। ५ ।।
सबले गुरौ मृगौ वा लग्ने द्यूनेऽथवा भौमे ।।
वक्री वारिगृहस्थे वा सोऽपि न कुजदोषः ।। ६ ।।
न मङ्गली चन्द्रभृगू द्वितीये न मङ्गली पश्यति यस्य जीवः ।।
न मङ्गली केन्द्रगते च राहु न मङ्गली मङ्गलराहुयोगे ।।७।।
राशिमैत्रं यदा यति गणैक्यं वा यदा भवेत् ।।
अथवा गुणबाहुल्ये भौमदोषो न विद्यते ।।८।।

प्रबलतमवैधव्ययोगे सति सावित्रीव्रतं तथाच्युतमूर्तिपिप्पल-कुम्भादिभिः पूर्वं विवाहं कृत्वा चिरजीविने वराय कन्यादाने न पुनर्भूभवो दोषो भवति अपितु वैधव्यदोषस्य निराकरणमपि भवति। अतः प्रबलतमवैधव्य-दोषे ऊपर्युक्तं विधानमावश्यं विधेयम्[१]। एवमेव जातकस्य चाष्टवर्ग-संशुद्धिं विलोक्य व्रतोद्वाहौ कार्यौ। इत्थं विवाह-प्रसङ्गे लतादि ये दशदोषाः उक्तास्ते मुहूर्त्तग्रन्थाद् विचारणीयाः ।।

विवाहप्रसङ्गे प्रतिकूल (अशौचादि) दोषः-

वध्वा वरस्यापि कुलेत्रिपुरुषे नाशं व्रजेत्कश्चनिश्चयोत्तरम् ।।
मासोत्तरं तत्र विवाह इष्यते शान्त्याथवा सूतकनिर्गमे परैः ।।

अर्थात् वरस्य कन्यायाः वा वाग्दानानन्तरं तयोर्वंशे कश्चिज्जनः यदि पञ्चत्वं गच्छति तदा अशौचनिवृत्तेः मासानन्तरं शान्तिकं कर्म विधाय विवाहादिकं शुभकृत्यं कर्त्तुं शक्यते।

प्रातिकूल्य-परिभाषा-

वरवध्वोः पितामातापितृव्यश्च सहोदरः ।
एतेषां प्रातिकूल्य (मरणं) ञ्च महाविघ्नप्रदं भवेत् ।।
पितापितामहश्चैव मातावापि पितामही ।
पितृव्यः स्त्री सुतो भ्राता भगिनी वा विवाहिता ।।
एभिरेव विपन्नैश्च प्रातिकूल्यं बुधैः स्मृतम् ।।
पुरुषत्रयपर्यन्तं प्रतिकूलं सगोत्रिणाम् ।
प्रवेशनिर्गमौ तद्वत्तथा मुण्डनमण्डने ।। मुहूर्तचिन्तामणेः पीयूषधारा टीका

卐 वरकन्यागुणैक्यचक्रम् 卐

वर / कन्या	राशि:	मेष:			वृषभ:			मिथुन:			कर्क:			सिंह:			कन्या		
		अश्वि.	भरणी	कृ.१	कृ.३	रोहि.	मृ.२	मृ.२	आर्द्रा	पुन.३	पुन.१	पुष्य	आश्ले.	मघा.	पू.फा.	उ.फा.१	उ.फा.३	हस्त	चि.२
	.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
अश्वि.	मेष:	२८	३३	२९	१९	२२	२३	२६	१७	१९	२४	३२	२८	२३	२७	१८	११	०९	१३
भरणी		३४	२८	२९	१९	२३	१५	१८	२६	२७	३२	२४	२५	२०	१८	२८	२२	२०	०४
कृ.१		२८	२८	२८	१८	१०	१७	२०	२०	२१	२६	२७	२४	१९	२२	२२	१६	१६	१८
कृ.३	वृषभ:	१९	२०	१९	२८	२०	२७	१७	१८	१९	२२	२३	२०	२१	२४	२४	२१	२१	२४
रोहि.		२४	२४	११	२०	२८	३६	२७	२४	२२	२६	२७	१२	१३	२७	२९	२६	२६	२०
मृ.२		२४	१५	१९	२८	३५	२८	१९	२४	२२	२६	१९	२१	२२	१८	२७	२४	२६	१३
मृ.२	मिथुन:	२७	१८	२१	१९	२६	२०	२८	३३	३२	१९	१२	१४	२४	२०	२९	३२	३४	२१
आर्द्रा		१९	२७	२१	१९	२५	२६	३४	२८	२५	१३	२०	१३	२४	२९	२२	२५	२५	२७
पुन.३		१९	२६	२२	२०	२२	२३	३२	२४	२८	१६	२२	१७	२३	२७	२२	२५	२६	२८
पुन.१	कर्क:	२२	३०	२६	२२	२४	२५	१८	११	१५	२८	३५	२९	१६	२१	१६	१८	१९	२१
पुष्य		३१	२२	२७	२३	२५	१८	११	१८	२२	३५	२८	३०	२०	१६	२४	२६	२७	१२
आश्ले.		२६	२५	२३	१९	११	१९	१२	१२	१५	२९	२९	२८	१५	१६	१९	२१	२१	२६
मघा.	सिंह:	२२	२२	१९	२०	१२	२०	२२	२३	२१	१७	२०	१६	२८	३०	२८	१७	१७	२२
पू.फा.		२७	२०	२२	२३	२६	१८	२०	२९	२७	२३	१८	१७	३०	२८	३५	२४	२३	०८
उ.फा.१		१९	२८	२२	२०	२८	२७	२९	२१	२२	१८	२६	१९	२८	३५	२८	१८	१५	१४
उ.फा.३	कन्या	१३	२२	१७	२१	२५	२४	३२	२४	२५	२०	२८	२२	१८	२५	१८	२८	२५	२५
हस्त		१०	२०	१७	२१	२४	२६	३३	२३	२५	२०	२८	२३	१८	२३	१७	२६	२८	२८
चि.२		१३	०४	१९	२३	२०	१२	१९	२६	२६	२१	१२	२७	२३	०९	१६	२५	२७	२८
चि.२	तुला	२३	१४	२९	२४	२०	१२	१३	२१	२०	२०	१२	२६	२६	१२	१९	१८	२०	२१
स्वा		२८	३०	१८	१३	१५	२५	२७	२६	२८	२९	२८	१४	१४	२६	२७	२६	२८	२१
वि.३		२३	२२	२१	१६	११	१९	२०	२१	२१	२२	२१	१८	१८	२०	१९	१८	१९	२८
वि.१	वृश्चिक:	१७	१७	१५	२०	१५	२३	१२	१४	१४	१९	१८	१६	२३	२५	२४	१८	१८	२८
अनु.		२५	१६	२०	२५	२८	२१	१०	१६	२१	२६	१८	२१	२५	२२	३१	२५	२६	११
ज्येष्ठा		१२	१९	२५	३०	२३	२३	१२	०२	०५	११	२०	२६	३२	२५	१८	१२	१२	२४
मूला	धनु:	१२	२०	२५	१९	१३	१२	२१	१५	१२	०८	१७	२४	२५	१९	१०	१३	१३	२७
पू.षा.		२६	१७	१८	१३	१७	०९	१८	२७	२७	२३	१३	१७	१९	१७	२५	२९	२७	१३
उ.षा.१		२६	२५	१६	१३	१७	१६	२०	२७	२७	२३	२३	०९	०९	२४	२५	२९	२९	२१
उ.षा.३	मकर:	२८	३०	१६	१३	१७	२३	२१	२२	२२	२७	२७	१३	०७	२१	२२	२५	२५	१७
श्रवणा		२८	२७	१५	१२	१७	२६	२३	२१	२२	२७	२५	१४	०८	२०	२१	२४	२५	१९
धनि.२		२१	१२	२६	२४	२०	१२	१०	१८	१६	२२	१३	२८	२१	०७	१३	१६	१८	१७
धनि.२	कुम्भ:	२०	११	२६	३१	२७	१९	११	१९	१९	१४	०५	२०	२६	१२	२०	१८	१८	१७
शत		१५	२१	२८	३३	२६	२७	१९	११	१२	०८	१५	२०	२७	२१	१४	१२	०९	२४
पू.भा.३		१८	२५	२०	२५	३२	३२	२४	१७	१७	१४	२२	१४	२०	२६	१८	१६	१५	१८
पू.भा.१	मीन:	१५	२२	१७	१९	२६	२६	२६	१८	२०	१८	२५	१९	१८	२४	१५	१७	१७	२०
उ.भा.		२५	१७	१९	२१	२६	१८	१८	२६	२९	२६	१९	२०	१९	१७	२६	२८	२६	१०
रेवती		२५	२५	१२	१४	१७	२६	२६	२५	२७	२५	२७	१३	११	२२	२४	२६	२६	२०

वर / कन्या	राशि:	तुला			वृश्चिक:			धनु:			मकर:			कुम्भ:			मीन:		
		चि.२	स्वा	वि.३	वि.१	अनु.	ज्येष्ठा	मूला	पू.षा.	उ.षा.१	उ.षा.३	श्रवणा	धनि.२	धनि.२	शत	पू.भा.३	पू.भा.१	उ.भा.	रेवती
	.	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६
अश्वि.	मेष:	२३	२७	२३	१९	२६	१४	१३	२५	२३	२६	२७	२१	२१	१६	१७	१६	२६	२७
भरणी		१३	३०	२१	१८	१८	२०	२०	१८	२६	२९	२७	११	११	२१	२५	२४	१९	२८
कृ.१		२८	१६	२०	१६	२०	२६	२४	१८	१२	१५	१३	२६	२६	२८	२०	१९	२१	१३
कृ.३	वृषभ:	२३	११	१५	२१	२५	३१	२०	१३	०७	१३	११	२५	३१	३३	२५	२१	२३	१५
रोहि.		१९	१६	१०	१६	३०	२४	१४	१९	११	१७	१८	२१	२७	२६	३२	२८	२८	२०
मृ.२		१२	२५	१८	२५	२२	२५	१५	१०	१७	२३	२६	१४	२०	२८	३१	२७	१९	२८
मृ.२	मिथुन:	१४	२७	२१	१४	११	१४	२३	१८	२५	२०	२३	११	१२	२०	२३	२६	१८	२७
आर्द्रा		२०	२७	२०	१४	१७	०३	१६	२८	२८	२३	२३	१८	१९	११	१७	२१	२७	२७
पुन.३		२१	२८	२२	१६	२२	०७	१४	२७	२७	२२	२३	१८	१९	१३	१६	२०	२९	२८
पुन.१	कर्क:	२०	२७	२२	२०	२६	११	०८	२१	२२	२५	२६	२१	१४	०९	१२	१६	२५	२५
पुष्य		१२	२६	२१	१९	१८	२१	१७	११	२१	२५	२४	१२	०५	१५	१९	२३	१७	२६
आश्ले.		२५	१२	१७	१६	२०	२६	२२	१६	०८	१२	१२	२६	१९	२०	१३	१८	२०	१२
मघा.	सिंह:	२५	१२	१७	२४	२७	३४	२६	२०	०९	०५	०६	१९	२६	२८	२०	१९	२१	१४
पू.फा.		११	२६	१९	२६	२५	२७	२०	१८	२५	२०	२०	०५	१२	२२	२६	२५	१९	२७
उ.फा.१		१७	२४	१७	२४	३३	१९	१०	२६	२६	२१	२१	१३	२०	१४	१८	१७	२८	२७
उ.फा.३	कन्या	१७	२४	१७	१८	२७	१३	१६	३०	३०	२४	२४	१६	१६	१०	१४	१८	२९	२८
हस्त		२०	२७	१९	२०	२६	१२	१४	२७	२९	२३	२४	१८	१८	०८	१३	१७	२८	२८
चि.२		२०	१९	२७	२८	११	२५	२८	१४	२२	१७	१८	१५	१५	२३	१६	२०	१२	२०
चि.२	तुला	२८	२७	३५	२३	०७	२१	२८	१४	२२	२५	२६	२३	१७	२५	१८	१३	०५	१३
स्वा		२८	२८	२०	०९	२१	१६	२३	२७	१९	२२	२३	२६	२०	१९	२४	२०	२१	१३
वि.३		३५	१९	२८	१७	१६	२१	२८	२२	१४	१७	१७	३०	२४	२५	१९	१५	१५	०५
वि.१	वृश्चिक:	२३	०७	१६	२८	२७	३२	२३	१७	०९	१२	१२	२५	२५	२७	२१	१९	१९	१०
अनु.		०७	२२	१६	२८	२८	३१	१६	१४	२२	२५	२६	१४	१४	२२	२८	२६	१८	२७
ज्येष्ठा		२०	१६	२०	३२	३०	२८	१४	१७	१७	२०	२०	२७	२७	१९	१३	१२	२१	२१
मूला	धनु:	२७	२१	२७	२४	१६	१५	२८	२८	२७	१५	१५	२१	२९	२१	१५	१८	२६	२७
पू.षा.		१३	२७	२१	१८	१६	१८	२८	२८	३४	२२	२३	०७	१५	२३	२९	३२	२४	३२
उ.षा.१		२१	१९	१३	१०	२४	१८	२७	३४	२८	१६	१४	१५	२३	२३	२९	३२	३२	२३
उ.षा.३	मकर:	२४	२२	१६	१३	२७	२१	१६	२४	१८	२८	२६	२७	१९	१९	२५	३१	३१	२३
श्रवणा		२६	२२	१७	१४	२७	२२	१७	२३	१५	२५	२८	२९	२१	२०	२४	३०	३०	२३
धनि.२		२४	२५	३०	२७	१२	२६	२२	०८	१६	२७	२८	२८	१९	२५	२१	२७	१६	२३
धनि.२	कुम्भ:	१८	१९	२५	२७	१२	२६	३०	१६	२४	१९	२०	२०	२८	३३	२९	२०	०९	१६
शत		२६	१९	२५	२७	२१	१९	२२	२४	२४	१९	१९	२५	३३	२८	१९	१०	१९	१८
पू.भा.३		१९	२५	२०	२३	२८	१२	१६	३०	३०	२५	२५	२१	२९	१९	१८	१९	२४	२२
पू.भा.१	मीन:	१३	२०	१५	२०	२५	१०	१७	३१	३१	२९	२९	२५	१९	०९	१८	२८	३३	३१
उ.भा.		०३	२०	१२	१८	२९	२१	२५	२३	३१	२९	२९	१४	०८	१८	२३	३३	२८	३४
रेवती		१३	१२	०५	११	२७	२२	२७	३०	२२	२०	२१	२२	१६	१८	२०	३०	३४	२८

अष्टविधमेलापकविचारः

१ वर्णगुणाः ।। वरस्य ।।

वर्ण	विप्र	क्षत्रि	वैश्य	शूद्र
विप्र	१	०	०	०
क्षत्रि	१	१	०	०
वैश्य	१	१	१	०
शूद्र	१	१	१	१

कन्यायाः

२ वश्यगुणाः ।। वरस्य ।।

वश्यः	चतु.	मान.	जल.	वन	कीट
चतु.	२	१	१	०	१
मान.	१	२	।।	०	१
जल.	१	।।	२	१	१
वन	०	०	१	२	०
कीट	१	१	१	०	२

कन्यायाः

३ तारागुणाः ।। वरस्य ।।

ता	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
२	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
३	१।।	१।।	०	१।।	०	१।।	०	१।।	१।।
४	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
५	१।।	१।।	०	१।।	०	१।।	०	१।।	१।।
६	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
७	१।।	१।।	०	१।।	०	१।।	०	१।।	१।।
८	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३
९	३	३	१।।	३	१।।	३	१।।	३	३

कन्यायाः

तारानामानि-जन्माख्यसम्पद्विपदः क्षेमप्रत्यरिसाधकाः ।
वध मैत्रातिमैत्राः स्युस्तारा नामासदृक्फलाः।। मु.चि.४/१२

तारानयनप्रकारः- कन्यर्क्षाद्वरभं यावत्कन्याभं वरभादपि ।
गणयेन् नवहृच्छेषे त्रीष्वद्रिभमसत् स्मृतम् ।।मु.चि. ६/२४ ।।

४ योनिकूटगुणाः ।। वरस्य ।।

योनिः	अश्व.	गज	मेष	सर्प	श्वान	मार्जार	मूषक	गौ	महिष	व्याघ्र	मृग	वानर	नकुल	सिंह
अश्व.	४	२	३	२	२	३	३	३	०	१	३	२	२	१
गज	२	४	३	२	२	३	३	३	३	१	३	२	२	०
मेष	३	३	४	२	२	३	३	३	३	१	३	०	२	१
सर्प	२	२	२	४	२	१	१	२	२	२	२	१	०	२
श्वान	२	२	२	२	४	१	२	२	२	२	०	२	२	२
मार्जार	३	३	३	१	१	४	०	३	३	२	३	२	२	२
मूषक	३	३	३	१	२	०	४	३	३	२	३	२	१	१
गौ	३	३	३	२	२	३	३	४	३	०	३	२	२	१
महिष	०	३	३	२	२	३	३	३	४	१	३	२	२	१
व्याघ्र	१	१	१	२	२	२	२	०	१	४	१	२	२	२
मृग	३	३	३	२	०	३	२	३	३	१	४	२	२	३
वानर	२	२	०	१	२	२	२	२	२	२	२	४	२	२
नकुल	२	२	२	०	२	२	१	२	२	२	२	२	४	२
सिंह	१	०	१	२	२	२	२	१	१	२	१	२	२	४

कन्यायाः

५ ग्रहमैत्रीगुणाः ।। वरस्य ।।

ग्रह	सूर्य	चन्द्र	मङ्गल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
सूर्यः	५	५	५	४	५	०	०
चन्द्रः	५	५	४	१	४	।।	।।
मङ्गलः	५	४	५	।।	५	३	।।
बुधः	४	१	।।	५	।।	५	४
गुरुः	५	४	५	।।	५	।।	३
शुक्रः	०	।।	३	५	।।	५	५
शनिः	०	।।	।।	४	३	५	५

कन्यायाः

६ गणगुणाःवरस्य

गण	देवः	मानवः	राक्षसः
देवः	६	५	०
मानवः	५	६	०
राक्षसः	०	०	६

कन्यायाः

७ राशिकूटगुणाः ।। वरस्य ।।

राशयः	मे.	वृ.	मि.	क.	सि.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी
मेषः	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०
वृषः	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७
मिथुनः	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७
कर्कः	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०	०
सिंहः	०	०	७	०	७	०	७	७	०	०	७	०
कन्याः	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०	७
तुला	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०	०
वृश्चिकः	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७	०
धनुः	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७	७
मकरः	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०	७
कुम्भः	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७	०
मीनः	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०	७

कन्यायाः

८ नाड़ीगुणाः वरस्य

नाड़ी	आद्या	मध्या	अन्त्या
आद्या	०	८	८
मध्या	८	०	८
अन्त्या	८	८	०

ग्रहमैत्री विचारः

	मित्रग्रहाः	समग्रहाः	शत्रुग्रहाः
सूर्यः	चं. मं. बृ.	बु.	शु. श. रा.
चन्द्रः	सू. बु.	मं.बृ.शु.श.	---
भौमः	सू. चं. बृ.	शु. श.	बु.
बुधः	सू. शु.	मं. बृ. श.	चं.
गुरु	सू. चं. मं.	श.	बु. शु.
शुक्रः	बु. श. रा.	मं. बृ.	सू. चं. के.
शनिः	बु. शु. रा	बृ.	सू. चं. मं. के.
राहुः	बु. शु. श.	- बृ.	सू. चं. मं के.
केतुः	सू. चं. मं	बु. बृ.	शु. श. रा.

अथायुर्दायसाधनम्

दीर्घायु:	मध्यमायु:	अल्पायु:
चरभे १ लग्नेश: चरभे १ अष्टमेश:	चरभे १ लग्नेश: स्थिरभे २ अष्टमेश:	चरभे १ लग्नेश: द्विस्वभावभे ३ अष्टमेश:
स्थिरभे २ लग्नेश: द्विस्वाभावभे ३ अष्टमेश:	स्थिरभे २ लग्नेश: चरभे १ अष्टमेश:	स्थिरभे १ लग्नेश: स्थिरभे २ अष्टमेश:
द्विस्वभावभे ३ लग्नेश: स्थिरभे २ अष्टमेश:	द्विस्वभावभे ३ लग्नेश: द्विस्वभावभे ३ अष्टमेश:	द्विस्वभावभे ३ लग्नेश: चरभे १ अष्टमेश:

अथायुर्निर्णय: ।। जन्मलग्नाष्टमेशाभ्यां, लग्नसप्तमयो: स्थिते चन्द्रे लग्नचन्द्राभ्यामन्यथा शनिचन्द्राभ्यां, लग्नहोरालग्नाभ्यां चेति प्रकारत्रयेणायुर्निर्णेतव्यम् । प्रकारत्रयेऽप्येकरूपायुप्यागते तदेव ग्राह्यम्। विभेदे प्रकारद्वयागतायुर्ग्राह्यम् । त्रयाणां विसंवादे लग्नहोरालग्नायुर्ग्राह्यम् ।। जै. सू. २/१-९

लग्नसप्तमाभ्यां यौ अष्टमेशौ, तयोर्मध्ये यो बलीग्रहस्तस्य केन्द्रे स्थिते दीर्घायु:, पणफरे- मध्यमायु:, आपोक्लिमे स्थिते हीनायु: ज्ञेय: ।। एवमेवात्मकारकवशेनापि आयुर्निर्णेतव्यम् ।। जै. सू. २/१९

लग्नेशो रवेर्मित्रं स्यात्तदा दीर्घायु:, समश्चेन्मध्यायु:, शत्रुश्चेदल्पायुरिति, एवमेव अष्टमेशादपि निर्णयो विधेय: ।। बृ.पा.हो.- आयुर्दा./७१-७२ ।।

परमायुष: अधिकारिणो जना:-

पथ्याशिनां शीलवतां नराणां सद्वृत्तभाजां विजितेन्द्रियाणाम् ।
एवंविधानामिदमायुरत्र चिन्त्यं सदा वृद्धमुनिप्रणीतम् ।। सारा-३९/२५

अत्र पराशरकारिका-

आदौ लग्नाष्टमेशभ्यां योगमेकं विचिन्तयेत् ।
जन्म-होरा-विलग्नाभ्यां द्वितीयं परिचिन्येत् ।।
तृतीयं शनिचन्द्राभ्यां चिन्तयेत्तु द्विजोत्तम ! ।
योगत्रयेण योगाभ्यां सिद्धं यद्ग्राह्यमेव तत् ।।
योगत्रयविसंवादे लग्न-होरा-विलग्नत: ।
लग्ने वा सप्तमे चन्द्रे चिन्तयेन्मन्दचन्द्रत: ।।

दीर्घ-मध्याल्पायुसाधनस्य सरलप्रकार:-

चरे चरस्थिरद्वन्द्वा:, स्थिरे द्वन्द्वचरस्थिरा: ।
द्वन्द्वे स्थिरद्वन्द्वचरा:, दीर्घ-मध्याल्पका: क्रमात् ।।

दीर्घ-मध्याल्पायुष: मानम् -

दीर्घायु:- दीर्घे योगत्रयेणैव नखचन्द्र १२० समाब्दका: ।
योगद्वयेन वस्वाशा: १०८ योगैकेन रसकाङ्कका:९६ ।।
मध्यायु:- मध्ये योगत्रयेणैव खाष्ट ८०तुल्याब्दका: स्मृता: ।
द्वयगा:७२ योगद्वयेनात्र योगैकेनाब्धिषण्मिता:६४ ।।
अल्पायु:- अल्पे योगत्रयेणात्र द्वात्रिंशन्मित ३२वत्सरा: ।
योगद्वयेन षट्त्रिंशत् ३६ योगैकेन च खाब्धय: ४०।।

प्रसङ्गादत्र भाव-होरा-घटीलग्नानामानयनम्-

हतं जन्मकालेष्टघट्यादिमानं रसैरर्कसंख्यैश्च शून्याग्निभिश्च ।
फलं यत् पृथङ्मंशकाद्यं भवेत्तद्रवौ योजनीयं तत: सम्भवेयु: ।।
क्रमाद् भाव-होरा-घटीलग्नकानि बुधव्यूहप्रीत्यै मदीय: प्रकार: ।।

त्रिविधा बालमृत्यव: -

चतुर्विंशतिवर्षान्तमायुर्ज्ञातुं न शक्यते ।
जपहोमचिकित्साद्यैर्बालरक्षाञ्च कारयेत् ।।
पितृदोषैर्मातृदोषैर्म्रियन्ते केचिदन्यथा ।
स्वकीयारिष्टयोगाच्च त्रिविधा बालमृत्यव: ।। बृ.पा.हो. मारक.अ.५-६

प्राणिनामायुष: प्रमाणम्-

देवानाम् ऋषिणामायुष: प्रमाणं अमितायु:, कीर-(शुक)बलिभुग् (काक) गृध-कौशिक-(उल्लू) चक्रिणां- (सर्पाणां)(१०००) सहस्रवर्षप्रमितं, भेक-(मेढ़क) भल्ल-(भाल्लु) शशादन-(श्येन) बनौकसाम्-(बन्दराणां) (३००)शतत्रयवर्षमितं, राक्षसानां- (१५०)सार्द्धैकशतं वर्षाणि, मानवानां करिणाञ्च-(१२०)विंशाधिकवर्षशतं,उष्ट्र-(उँट)रासभानां(गर्दभ)(२५) पञ्चविंशतिवर्षमितं, तुरगानां द्वात्रिंशद्वर्षमितं, वृषभ-कासरयो:-(भैस) चतुर्विंशतिवर्षाणि, अहिभुजां-(मयूराणां) विंशतिवर्षमितं, अजादीनां षोडशवर्षमितं, मरालानां-(हंसानां) चतुर्दशवर्षमितं (१४), कोकिल-श्वा-कपोतानां (१२)द्वादशाब्दमितं, ताम्रजूडजानां (कुक्कुटानां) अष्टौ वर्षाणि, बुद्बुद्-(बुलबुल) आदिखगानां सप्तवर्षमितमायुष: प्रमाणमुक्तमस्ति । बृ.पा.हो.- आयु.(४४)/२४-२९ ।।

❋ ।। अथ विंशोत्तरीयमहादशान्तर्दशाचक्रम् ।। ❋

दशाधीशाः	सूर्यः	चन्द्रः	मङ्गलः	राहुः	गुरुः	शनिः	बुधः	केतुः	शुक्रः
नक्षत्राणि	कृ.उ.फा. उ.षा.	रो.ह.श्रव.	मृग.चि.धनि.	आर्द्रा.स्वा.शत.	पुन. वि. पू.भा.	पुष्य अनु. उ.भा.	अश्ले.ज्ये.रेव.	मघा.मू.अश्वि.	पू.फा.पू.षा.भर.
	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.	ग्र.व.मा.दि.
अन्तर्दशामानानि	सू.०.०३.१८	चं.०.१०.००	मं.०.०४.२७	रा.२.०८.१२	बृ.२.०१.१८	श.३.००.०३	बु.२.०४.२७	के.०.०४.२७	शु.३.०८.००
	चं.०.०६.००	मं.०.०७.००	रा.१.००.१८	बृ.२.०४.२४	श.२.०६.१२	बु.२.०८.०९	के.०.११.२७	शु.१.०२.००	सू.१.००.००
	मं.०.०४.०६	रा.१.०६.००	बृ.०.११.०६	श.२.१०.०६	बु.२.०३.०६	के.१.०१.०९	शु.२.१०.००	सू.०.०४.०६	चं.१.०८.००
	रा.०.१०.२४	बृ.१.०४.००	श.१.०१.०९	बु.२.०६.१८	के.०.११.०६	शु.३.०२.००	सू.०.१०.०६	चं.०.०७.००	मं.१.०२.००
	बृ.०.०९.१८	श.१.०७.००	बु.०.११.२७	के.१.००.१८	शु.२.०८.००	सू.०.११.१२	चं.१.०५.००	मं.०.०४.२७	रा.३.००.००
	श.०.११.१२	बु.१.०५.००	के.०.०४.२७	शु.३.००.००	सू.०.०९.१८	चं.१.०७.००	मं.०.११.२७	रा.१.००.१८	बृ.२.०८.००
	बु.०.१०.०६	के.०.०७.००	शु.१.०२.००	सू.०.१०.२४	चं.१.०४.००	मं.१.०१.०९	रा.२.०६.१८	बृ.०.११.०६	श.३.०२.००
	के.०.०४.०६	शु.१.०८.००	सू.०.०४.०६	चं.१.०६.००	मं.०.११.०६	रा.२.१०.०६	बृ२.०३.०६	श.१.०१.०९	बु.२.१०.००
	शु.१.००.००	सू.०.०६.००	चं.०.०७.००	मं.१.००.१८	रा.२.०४.२४	बृ.२.६.१२	श.२.०८.०९	बु.०.११.२७	के.१/०२/००

अथ योगिनीदशान्तर्दशाचक्रम्

मंगला १	पिङ्गला २	धान्या ३	भ्रामरी ४	भद्रिका ५	उल्का ६	सिद्धा ७	सङ्कटा ८
श्रव. आर्द्रा. चित्रा	धनि. पुन. स्वा.	शत. पुष्य विशा.	अ. अनु. श्ले.पू.भा.	भर.मघा ज्ये.उ.भा.	कृति.पू.फा. मूल, रे.	रोहि.उ.फा. पू.षा.	मृग.हस्त उ.षा.
मास-१२-चं.	मा.२४-सू.	मा.३६-बृ	मा.४८-मं.	मा.६०-बु.	मा.७२-श.	मा.८४शु.	मा.९६-के
मं.०/१०	पिं.१/१०	धा.३/०	भ्रा.५/१०	भ.८/१०	उ.१२/०	सि.१६/१०	सं.२१/१०
पिं.०/२०	धा.२/०	भ्रा.५/०	भ.६/२०	उ.१०/०	सि.१४/०	सं.१८/२०	मं.२/२०
धा.१/००	भ्रा.२/२०	भ.५/०	उ.८/०	सि.११/२०	सं.१६/०	मं.२/१०	पिं.५/१०
भ्रा.१/१०	भ.३/१०	उ.६/०	सि.९/१०	सं.१३/१०	मं.२/०	पिं.४/२०	धा.८/०
भ.१/२०	उ.४/०	सि.७/०	सं.१०/२०	मं.१/२०	पिं.४/०	धा.७/०	भ्रा.१०/२०
उ.२/००	सि.४/२०	सं.८/०	मं.१/१०	पिं.३/१०	धा.६/०	भ्रा.९/१०	भ.१३/१०
सि.२/१०	सं.५/१०	मं.१/०	पिं.२/२०	धा.५/०	भ्रा.८/०	भ.९/२०	उ.१६/२०
सं.२/२०	मं.०/२०	पिं.२/०	धा.४/०	भ्रा.६/२०	भ.१०/०	उ.१४/०	सि.१८/२०

-: योगिनीदशाभुक्तभोग्यानयनप्रकार :-

जन्मर्क्षं त्रियुतं भक्तमष्टभिः शेषतः क्रमात् । मङ्गलाद्या सङ्कटान्तं वर्षवृद्ध्या दशा स्मृताः ॥

ततो विंशोत्तरीदशावद्भुक्तभोग्यवर्षानयनं कार्यम् । **मङ्गलादियोगिनीनां शान्तिमन्त्राः-** **मङ्गला-** ॐ ह्रीं मंगले मंगलायै स्वाहा । **पिङ्गला-** ॐ ग्लौं पिङ्गले वैरिकारिणि प्रसीद फट् स्वाहा । **धान्या-** ॐ श्रीं धनदे धनदायै स्वाहा । **भ्रमारी-** ॐ भ्रमारी जगतामधिश्वरि क्ली स्वाहा । **भाद्रिका-** ॐ भाद्रिके भद्रं देहि अभद्रं नाशय स्वाहा । **उल्का-** ॐ उल्के मम रोगं नाशय जृंभय स्वाहा । **सिद्धा-** ॐ ह्रीं सिद्धे मे सर्वमानसं साधय स्वाहा । **सङ्कटा-** ॐ ह्रीं सङ्कटे मम रोगं नाशय स्वाहा ।

वर्गेशः	गरूडः	मार्जरः	सिंहः	श्वानः	सर्पः	इन्दुरः	गजः	मेषः
शरसंख्या	८	५	६	४	७	१	२	३
वर्गनाम	स्वरवर्णः	कवर्गः	चवर्गः	टवर्गः	तवर्गः	पवर्गः	यवर्गः	शवर्गः
वर्गदिक्	पूर्वः	अग्निः	दक्षिणः	नैर्ऋत्य	पश्चिमः	वायव्यः	उर्ध्वः	ईशानः
वर्गशत्रुः	सर्पः	इन्दुरः	गजः	मेषः	गरूडः	मार्जारः	सिहः	श्वानः
वर्गसमः	सिहः	श्वानः	सर्पः	इन्दुरः	गजः	मेषः	गरुडः	मार्जारः
वर्गमित्रम्	श्वानः	सर्पः	इन्दुरः	गजः	मेषः	गरूडः	मार्जारः	सिंहः

अथ नेत्रस्फुरणफलम्-नेत्रस्योर्ध्वे हरति सकलं मानसं दुःखजालं नेत्रोपान्ते दिशति च धनं नासिकान्ते च मृत्युः । नेत्रस्याधः स्फुरणमसकृत् संगरेऽभद्रहेतुः वामे चैतत् फलमविकलं दक्षिणे वैपरीत्यम् । एतानि फलानि पुरुषाणां ज्ञेयानि स्त्रीणान्तु प्रोक्तवैपरीत्येन बोध्यानि ।

❋ अथ ग्रहकृतानिष्टफलशमनार्थं ग्रहाणां दानादिपदार्थाः सर्वेषां सुगमार्थं हिन्दी-भाषया लिख्यते- ❋

ग्रह:	दानपदार्था:												दान-काल:	जपनीय-मन्त्र:	जप-संख्या	हवन समिधा
सूर्य:	माणिक्य	सुवर्ण	ताम्र	गोधूम	गुड	धृत	रक्तपुष्प	केशर	मूगां	लाल	र.वस्त्र	र.चन्दन	सूर्योदय	ॐ ह्रीं ह्रौं सूर्याय नम:	७०००	अर्क
चन्द्र:	मुक्ता	सुवर्ण	रजत	चावल	मिश्री	दही	श्वेतपुष्प	शंख	कर्पूर	श्वेतबैल	श्वतवस्त्र	श्वेतचन्दन	सन्ध्या	ॐ ऐं क्लीं सोमाय नम:	११०००	पलाश
मङ्गल:	मूंगा	सुवर्ण	ताम्र	मसूर	गुड	धृत	रक्तकेशर	केशर	कस्तुरी	रक्तबैल	रक्तवस्त्र	र.चन्दन	२ घ.शेष दिन	ॐ हूँ श्रीं भौमाय नम:	१००००	खदिर
बुध	पन्ना	सुवर्ण	काँसी	मूग	खाड	धृत	सर्वपुष्प	हाथीदन्त	कर्पूर	शस्त्र	हरावस्त्र	फल	५घ.शेष दिन	ॐ ऐं श्रीं श्रीं बुधाय नम:	९०००	अपामार्ग:
गुरु	पुखराज	सुवर्ण	काँसी	दाजना	खांड	धृत	पीतपुष्प	हरीद्रा	पुस्तक	घोड़ा	पीतवस्त्र	पीतफल	सन्ध्या	ॐ ह्रीं क्लीं हूँ वृहस्पतये नम:	१९०००	अश्वत्थ
शुक्र	हीरा	सुवर्ण	रजत	चावल	मिश्री	दूध	श्वेतपुष्प	सुगन्ध	दधि	श्वेतघोडा	श्वेतवस्त्र	श्वेतचन्दन	सूर्योदय	ॐ ह्रीं श्रीं शुक्राय नम:	१६०००	उदुंबर
शनि	नीलम	सुवर्ण	लोहा	उडद	कुलथी	तेल	कृष्णपुष्प	कस्तुरी	कृष्णांग	भैस	कृष्णवस्त्र	उपानह	मध्याह्न	ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शनैश्चराय नम:	२३०००	शमी
राहु	गोमेद	सुवर्ण	सीसा	तिल	सरसो	तेल	कृष्णपुष्प	खड्ग	कम्बल	घोडा	नीलवस्त्र	शस्त्र	रात्रि	ॐ ऐं ह्रीं राहवे नम:	१८०००	दूर्वा
केतु	वैर्य्यमणि	सुवर्ण	लोहा	तिल	सप्तधान्य	तेल	धूम्रपुष्प	नारीयल	कम्बल	वकरा	धूम्रवस्त्र	शस्त्र	रात्रि	ॐ ह्रीं ऐं केतवे नम:	१७०००	कुश

अथ ग्रहणां दानरत्नधारणजपादिकाल:- सूर्यादीनाञ्च यद्दानं जपहोमार्चनादिकम्। तेषां वारे प्रकुर्वीत सन्तुष्टास्ते भवन्ति हि ॥ कन्यामीनपत्योः राहुकेत्वोर्जपादिकं शनौ बुधे वा कार्यम्। **ग्रहाणां ययुर्वेदीयशान्तिमन्त्रा:- तत्रादौ सूर्यस्य-** ॐ आकृष्णेन रजसा वर्तमानो निवेशयन्नमृतं मर्त्यञ्च हिरण्ययेन सविता रथेनांदेवो याति भुवनानि पश्यन् ॥ **चन्द्रस्य-** इमं देवाऽअसपत्न ँ् सुवध्वं महते क्षत्राय महते ज्यैष्ठाय महते जानराज्यायेन्द्रस्येन्द्रियाय। इममुष्य पुत्रममुष्यै पुत्रमस्यै विशऽएष वोऽमी राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणाना ँ् राजा ॥ **कुजस्य-** ॐ अग्निर्मूर्द्धा दिवः ककुत्पतिःपृथिव्या अयम्। अपा ँ् रेता ँ् सि जिन्वति ॥ **बुधस्य-**ॐ उद्बुध्यस्वाग्ने प्रति जागृहि त्वमिष्टापूर्तेस ँ् सृजेथामयञ्च। अस्मिन्त्सधस्ते अध्युत्तरस्मिन् विश्वेदेवा यजमानश्च सीदत ॥ **गुरो:-** ॐ बृहस्पते अतियदर्यो अर्हाद्युमद्विभाति क्रतुमज्जनेषु । यद्दीदयच्छवसऽऋत प्रजात तदस्मासु द्रविणन्धेहि चित्रम् ॥ **भृगो:-**ॐ अन्नात्परिश्रुतो रसं ब्रह्णा व्यपिबत्क्षत्रं पयःसोमं प्रजापतिः। ऋतेन सत्यमिद्रियं विपान ँ् शुक्रमन्धस इन्द्रस्येन्द्रियमिदं पयोऽमृतं मधु ॥ **शने:-** ॐ शन्नो देवीरभीष्टयऽआपो भवन्तु पीतये शंय्योरभिस्रवन्तु नः॥ **राहो:-**ॐ कयानश्चित्रऽआ भुव दूती सदावृधः सखा। कया शचिष्ठया वृता ॥ **केतो:-** ॐ केतुं कृण्वन्न केतवे पेशो मर्य्याऽअपेशसे। समुषद्भिरजायथाः ॥

❋ क्रान्तिसारिणी ❋

दिनाङ्कः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	दिनाङ्कः
जनवरी +	२३ ०२	२२ ५७	२२ ५१	२२ ४५	२२ ३९	२२ ३२	२२ २४	२२ १७	२१ ०९	२२ ००	२१ ५१	२१ ४१	२१ ३१	२१ २१	२१ १०	२० ५९	२० ४८	२० ३६	२० २४	२० ११	१९ ५८	१९ ४४	१९ ३०	१९ १६	१९ ०२	१८ ४७	१८ ३२	१८ १६	१८ ००	१७ ४४	१७ २७	जनवरी +
फरवरी +	१७ ११	१६ ५३	१६ ३६	१६ १८	१६ ००	१५ ४२	१५ २३	१५ ०५	१४ ४६	१४ २६	१४ ०७	१३ ४७	१३ २७	१३ ०७	१२ ०६	१२ २६	१२ ०५	११ ४४	११ २२	११ ०१	१० ३९	१० १८	०९ ५६	०९ ३४	०९ ११	०८ ४९	०८ २७	०८ ०४	०७ ५२	*	*	फरवरी +
मार्च -	७ ४१	७ १८	६ ५५	६ ३२	६ ९	५ ४६	५ २३	५ ०	४ ३६	४ १३	३ ४९	३ २६	३ २	२ ३८	२ १५	१ ५१	१ २७	१ ४	० ४१	+० १६	-० ८	० ३१	० ५५	१ १९	१ ४२	२ ६	२ २९	२ ५३	३ १६	३ ४०	४ ३	मार्च –
अप्रैल -	४ २६	४ ४९	५ १२	५ ३५	५ ५८	६ २१	६ ४४	७ ०६	७ २८	७ ४१	८ १३	८ ३५	८ ५७	९ १९	९ ४०	१० ०२	१० २३	१० ४४	११ ०५	११ २५	११ ४६	१२ ०६	१२ २६	१२ ४६	१३ ०६	१३ २६	१३ ४५	१४ ०४	१४ २३	१४ ४१	*	अप्रैल –
मई -	१५ ००	१५ १८	१५ २६	१५ ५३	१६ ११	१६ २८	१६ ४४	१७ ०१	१७ १७	१७ ३३	१७ ४९	१८ ०४	१८ १९	१८ ३४	१८ ४८	१९ ०२	१९ १६	१९ २९	१९ ४३	१९ ५५	२० ०८	२० २०	२० ३२	२० ४३	२० ५४	२१ ०५	२१ १५	२१ २५	२१ ३५	२१ ४१	२१ ५३	मई –
जून -	२२ ०१	२२ ०९	२२ १७	२२ २४	२२ ३१	२२ ३८	२२ ४४	२२ ४९	२२ ५५	२३ ००	२३ ०४	२३ ०८	२३ १२	२३ १५	२३ १८	२३ २०	२३ २२	२३ २४	२३ २५	२३ २६	२३ २७	२३ २७	२३ २६	२३ २५	२३ २४	२३ २२	२३ २०	२३ १८	२३ १५	२३ ११	*	जून –
जुलाई -	२३ ०८	२३ ०४	२२ ५९	२२ ५४	२२ ४९	२२ ४३	२२ ३७	२२ ३१	२२ २४	२२ १६	२२ ०९	२२ ०१	२१ ५२	२१ ४३	२१ ३४	२१ २५	२१ १५	२१ ०५	२० ५४	२० ४३	२० ३२	२० २०	२० ०८	१९ ५६	१९ ४३	१९ ३०	१९ १७	१९ ०३	१८ ४९	१८ ३५	१८ २०	जुलाई –
अगस्त -	१८ ०५	१७ ५०	१७ ३५	१७ १९	१७ ०३	१६ ४७	१६ ३०	१६ १३	१५ ५६	१५ ३९	१५ २१	१५ ०३	१४ ४५	१४ २७	१४ ०८	१३ ४०	१३ ३१	१३ ११	१२ ५२	१२ ३२	१२ १३	११ ५३	११ ३२	११ १२	१० ५१	१० ३१	१० १०	९ ४९	९ २७	९ ६	८ ४५	अगस्त –
सितम्वर -	८ २३	८ १	७ ३९	७ १७	६ ५५	६ ३३	६ १०	५ ४८	५ २५	५ ०८	४ ४०	४ १७	३ ५४	३ ३१	३ ८	२ ४५	२ २२	१ ५९	१ ३५	१ १२	० ४९	-० २५	+० २	० २१	० ४५	१ ०८	१ ३१	१ ५५	२ १८	२ ४१	*	सितम्वर +
अक्टुबर +	३ ५	३ २८	३ ५१	४ १४	४ ३८	५ १	५ २४	५ ४७	६ ९	६ ३२	६ २५	७ १८	७ ४०	८ ३	८ २५	८ ४७	९ ९	९ ३१	९ ५३	१० १४	१० ३६	१० ५७	११ १८	११ ३९	१२ ००	१२ २१	१२ ४१	१३ ०२	१३ २२	१३ ४१	१४ ०१	अक्तुबर +
नवम्बर +	१४ २०	१४ ४०	१४ ५९	१५ १७	१५ ३६	१५ ५४	१६ १२	१६ २९	१६ ४७	१७ ०४	१७ २१	१७ ३७	१७ ५०	१८ ०९	१८ २५	१८ ४०	१८ ५५	१९ १०	१९ २४	१९ ३८	१९ ५१	२० ०४	२० १७	२० ३०	२० ४२	२० ५३	२१ ०५	२१ १५	२१ २६	२१ ३६	*	नवम्बर +
दिसम्बर +	२१ ४६	२१ ५५	२२ ०४	२२ १२	२२ २०	२२ २८	२२ ३५	२२ ४१	२२ ४८	२२ ५३	२२ ५९	२३ ०४	२३ ०८	२३ १२	२३ १५	२३ १८	२३ २१	२३ २३	२३ २५	२३ २६	२३ २६	२३ २७	२३ २६	२३ २६	२३ [illegible]	२३ २३	२३ २१	२३ १८	२३ १५	२३ ११	२३ ०७	दिसम्बर +
दिनाङ्कः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	दिनाङ्कः

अत्र विशेष:- रविक्रान्तिः २१ मार्चतः २२ सितम्बर यावत् उत्तरा (-) एवं २३ सितम्बरतः २० मार्च यावत् रविक्रान्तिःदक्षिणा (+) भवति। अत्र प्रदत्ता संख्या अंश-कलायामेव सन्तीति बोध्यम्।

❋ वेलान्तरसारिणी ❋

दिनाङ्कः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	दिनाङ्कः
जनवरी -	३ ३-	४ ००	४ २८	४ २५	५ २२	५ ४५	६ ०९	६ ३४	७ ००	७ २४	७ ४८	८ ११	८ ३५	८ ५७	९ १९	९ ३९	१० ००	१० १९	१० ३८	१० ५६	११ १४	११ ३०	११ ४७	१२ ०२	१२ १७	१२ ३०	१२ ४३	१२ ५५	१३ ०६	१३ १६	१३ २६	जनवरी -
फरवरी -	१३ ३०	१३ ४०	१३ ५०	१३ ५६	१४ ०१	१४ ०५	१४ ०९	१४ १२	१४ १४	१४ १५	१४ १६	१४ १५	१४ १५	१४ १३	१४ ११	१४ ०८	१४ ०४	१४ ००	१३ ५५	१३ ४९	१३ ४२	१३ ३४	१३ २७	१३ १९	१३ १०	१३ ००	१२ ५१	१२ ४०	१२ ३४	*	*	फरवरी -
मार्च -	१२ २९	१२ १७	१२ ०५	११ ५२	११ ३९	११ २५	११ ११	१० ५६	१० ४१	१० २५	१० १०	९ ५४	९ ३८	९ २१	९ ०५	८ ४८	८ ३१	८ १३	७ ५६	७ ३८	७ २१	७ ०३	६ ४५	६ २७	६ ९	५ ५१	५ ३३	५ १४	४ ५६	४ ३८	४ २०	मार्च -
अप्रैल -	४ २	३ ४२	३ २६	३ ०८	२ ५१	२ ३४	२ १७	२ ००	१ ४३	१ २६	१ १०	० ५४	० ३८	-० २४	+० ०९	० १४	० २०	० ३३	० ४७	१ ००	१ १३	१ २४	१ ३६	१ ४७	१ ५८	२ ०८	२ १८	२ २७	२ ३६	२ ४४	*	अप्रैल +
मई +	२ ५२	२ ५९	३ ६	३ १२	३ १८	३ २२	३ २७	३ ३१	३ ३५	३ ३८	३ ४०	३ ४२	३ ४३	३ ४३	३ ४३	३ २	३ ४१	३ ३९	३ ३७	३ ३३	३ ३०	३ २६	३ २२	३ १६	३ ११	३ ४	२ ५८	२ ५१	२ ४४	२ ३५	२ २७	मई +
जून +	२ १९	२ १०	२ ००	१ ५०	१ ४०	१ २९	१ १९	१ ०७	० ५६	० ४४	० ३२	० २०	० ०८	+० १३	-० १७	० ३०	० ४३	० ५६	१ ९	१ २२	१ ३६	१ ४९	२ ०२	२ १५	२ २८	२ ४०	२ ५३	३ ०६	३ २८	३ ३०	*	जून -
जुलाई -	३ ४२	३ ५३	४ ०४	४ १५	४ २६	४ ३६	४ ४६	४ ५६	५ ०५	५ १३	५ २२	५ ३०	५ ३७	५ ४४	५ ५१	६ ५७	६ ०२	६ ०७	६ १२	६ १६	६ २०	६ २३	६ २५	६ २६	६ २८	६ २८	६ २८	६ २७	६ २७	६ २५	६ २२	जुलाई -
अगस्त -	६ १८	६ १४	६ १०	६ ४	५ ५९	५ ५२	५ ४६	५ ३९	५ ३१	५ २२	५ १३	५ ०३	४ ५३	४ ४२	४ ३१	४ १९	४ ०७	३ ५४	३ ५१	३ २७	३ १३	२ ५८	२ १३	२ १७	२ १२	१ ५५	१ ३८	१ २०	१ ०६	० ४५	० २७	अगस्त -
सितम्बर +	+० ८	० १९	० ३१	० ५१	१ १०	१ ३०	१ ५१	२ ११	२ ३२	२ ५३	३ १४	३ ३५	३ ५६	४ १७	४ ३८	५ ०	५ २१	५ ४२	६ ३	६ २४	६ ४६	७ ७	७ २८	७ ४९	८ ९	८ ३०	८ ५१	९ ११	९ ३१	९ ५१	*	सितम्बर -
अक्टुबर +	१० ११	१० ३०	१० ४९	११ ०७	११ २६	११ ४४	१२ ०२	१२ १९	१२ ३६	१२ ५२	१३ ०८	१३ २३	१३ २८	१४ ४२	१४ ०६	१४ १०	१४ ३२	१५ ४३	१५ ५५	१५ ००	१५ १६	१५ २५	१५ ३४	१५ ४२	१५ ५०	१५ ५६	१६ ०३	१६ ०८	१६ १३	१६ १७	१६ २०	अक्टुबर +
नवम्बर +	१६ २२	१६ २४	१६ २५	१६ २४	१६ २४	१६ २२	१६ १९	१६ १६	१६ १२	१६ ०६	१६ ००	१५ ५३	१५ ४६	१५ २८	१५ २८	१५ १७	१५ ०६	१४ ५४	१४ ४१	१४ २७	१४ १३	१३ ५७	१३ ४२	१३ ०२	१३ ०८	१२ ४९	१२ ३०	१२ १०	११ ४०	११ २९	*	नवम्बर +
दिसम्बर +	११ ८	१० ४५	१० २२	९ ५८	९ ३४	९ ०९	८ ४४	८ १७	७ ४१	७ २४	६ ५७	६ २९	६ ०१	५ ३२	५ ०३	४ ३४	४ ०५	३ ३६	३ ००	२ ३७	२ ०७	१ ३७	१ ०७	० ३७	+० ०७	-० २९	० ५२	१ २२	१ ५१	२ [illegible]	२ ८९	दिसम्बर -
दिनाङ्कः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	दिनाङ्कः

अत्र विशेषः- २६ दिसम्बर तः १४ अप्रैलमासं यावत् तथा १५ जून तः ३१ अगस्तावधिं ऋणम् (-), तथा १५ अप्रैलतः १४ जूनं यावत् एवञ्च १ सितम्बर तः २५ दिसम्बर यावत् धनं (+) बोध्यम्। मानामिदं मिनटसेकेण्डात्मकमस्तीति विशेषः।

पर्यावरण एवं वृष्टिविज्ञान

आनन्दप्रकाशपाठक
सिद्धान्तज्योतिषाचार्य
राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, लखनऊ-परिसर

ज्योतिषशास्त्र का प्रयोजन ही मानव के जीवन में घटित होने वाली घटनाओं के शुभाशुभफल का निरूपण करना है । ज्योतिष-शास्त्र के प्रवर्तक अष्टादश आचार्यों में से महर्षि नारद ने भी कहा है **''शुभाशुभफलादेश ज्योति:शास्त्रप्रयोजनम्''** तथा साक्षात् भास्कर के अवतार कहे जाने वाले श्रीमान् भास्कराचार्य ने भी कहा है - ''ज्योति:शास्त्रफलं पुराणगणकै आदेश इत्युच्यते'' इति, अस्तु । इसके साथ ही ज्योतिषशास्त्र की लोककल्याणकारिता सर्वजन विदित ही है । क्योंकि गृहस्थाश्रम समस्त आश्रमों का मूल है तथा इस आश्रम में वर-वधू चयन के समय से लेकर जातक के अन्त्येष्टि-कर्म पर्यन्त सर्वत्र ज्योतिषशास्त्र अपना श्रेयस्कर-पक्ष उपस्थित करता ही है । वर-वधू के मेलापक की बात हो अथवा दाम्पत्य-जीवन में प्रवेश लेने वाले संस्कार विवाह-काल का निर्द्धारण, सृष्टि प्रारम्भ करने जैसे महत्त्वपूर्ण काल गर्भाधानादि संस्कारों के कालविशेष का निर्द्धारण हो, अथवा जातक के विद्यारम्भादि शुभमुहूर्त का निर्द्धारण सर्वत्र ज्योतिषशास्त्र की लोकोपयोगिता स्वत: सिद्ध है । जैसे चिकित्सा-विज्ञान सभी आयु, लिङ्ग तथा मजहब के लिए समान रूप से उपयोगी है वैसे ही ज्योतिर्विज्ञान सभी के लिए समान रूप से उपयोगी है ।

अस्तु, ''पर्यावरण एवं वृष्टिविज्ञान'' के रहस्यों को समझने के लिए ज्योतिषशास्त्र के आचार्यों ने सृष्ट्यादि से वर्तमान समय तक निरन्तर चिन्तन किया है । जिसे संहिता-ग्रन्थों में हम देख सकते हैं । पर्यावरण एवं वृष्टिविज्ञान ये दोनों अलग अलग विषय हैं । पर्यावरण उसे कहते हैं जो हमें चारो तरफ से आवृत अर्थात् ढ़क कर रखता है । इसी पर्यावरण के असन्तुलित हो जाने के कारण हमारी वृष्टि भी कुप्रभावित हो गई है । जिसके परिणामस्वरूप कहीं अतिवृष्टि कहीं अनावष्टि होकर हम सभी को कष्ट प्रदान करती है । सम्भवत: इसी प्रकार के कष्ट से बचने के लिए वेद में **''ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ँ शान्ति: पृथिवी शान्तिराप: शान्तिरोषधय:शान्ति: । वनस्पतय: शान्तिर्विश्वेदेवा: शान्तिर्ब्रह्म शान्ति: सर्व ँ शान्ति:शान्तिरेवशान्ति: सामाशान्तिरेधि ।। यतो यत: समीहसे ततो नोअभयं कुरु । शं न: कुरु प्रजाभ्योऽभयं न: पशुभ्य:''** आदि अनेक मन्त्रों का उल्लेख प्राप्त होता है । जिसका अर्थ है - हे परमात्मा ! हमसभी के लिए आकाश शान्त हो, अन्तरिक्ष शान्त हो, पृथ्वीशान्त हो, जल शान्त हो, समस्त ओषधि तथा समस्त वनस्पतियाँ शान्त हों, सभी विश्व के देवता तथा परात्परपरं ब्रह्म आप स्वयं शान्त होवें, शान्ति से शान्ति की वृद्धि हो, आदि । इसप्रकार के मन्त्रों में पर्यावरण की शान्ति तथा शुद्धि के लिए परात्परपरं ब्रह्म से प्रार्थना की गई है । लेकिन प्रार्थना करने मात्र से ही पर्यावरण की शुद्धि या शान्ति नहीं हो सकती, जब तक हम स्वयं पर्यावरण को शुद्ध रखने का प्रयास नहीं करें ।

मित्रों ! पृथ्वी-जल-तेज-वायु-आकाश को हमारे वर्तमान समाज ने प्रदूषित कर रखा है जिसके कारण हमारा पर्यावरण प्रदूषित हो गया है । परिणामत: कहीं अतिवृष्टि, कहीं अनावृष्टि के कारण हमारा जीवन कुप्रभावित हो रहा है । महानगरों में यह समस्या तो चरम सीमा पर है । जो महानगर जनसंख्या के दृष्टि से जितना बड़ा है वहाँ का पर्यावरण उतना ही अधिक प्रदूषित है । ख्रिस्ताब्द २००८ के वर्षाऋतु के समय मुम्बई का बाधित जन जीवन इसका ज्वलन्त प्रमाण है । जहाँ लगातार कई दिनों तक वर्षा होती रही । राजमार्ग तक भी जलाशय के रूप में परिवर्त्तित हो गये थे । यह पर्यावरण प्रदूषण का ज्वलन्त उदाहरण है । अस्तु, प्रकृत प्रसङ्ग में अब वृष्टिविज्ञान पर विचार करते हैं । भगवान कृष्ण ने श्रीमद्भगवद्गीता के तीसरे अध्याय के १४ श्लोक में यज्ञ से वृष्टि होती है - **''यज्ञाद्भवति पर्जन्यो यज्ञ: कर्मसमुद्भव:''** ऐसा कहा है । कादम्बिनी में पं. श्रीमधुसूदनझा नें भी कहा है [१]-

अग्नौ प्रस्ताहुति: सम्यगादित्यमुपतिष्ठते । आदित्याज्जायते वृष्टिर्वृष्टेरन्नं तत: प्रजा: ।।
आदत्ते रश्मिभिर्यत्तु क्षितिसंस्थं रसं रवि: । तमुत्सृजति भूतानां पुष्ट्यर्थं सस्यवृद्धये ।।

अर्थात् अग्नि में विधिपूर्वक दी हुई आहुति आदित्य (सूर्य) को प्राप्त होती है । उसके प्रभाव से सुवृष्टि तथा सुवृष्टि से अन्न एवं अन्न से प्रजा का पालन होता है । आदित्य अपने रश्मियों से पृथ्वी पर अवस्थित समस्त रसों को ग्रहण कर प्राणियों के पुष्टि तथा सस्य के समृद्धि के लिए जल वृष्टि करते हैं । लेकिन वर्तमान समय में यज्ञ के धुँआ के जगह पर कम्पनी कारखाने से धुँऐ उत्पन्न हो रहें हैं जो पर्यावरण के लिए अहितकर है । अत: अतिवृष्टि अथवा अनावृष्टि का होना स्वाभाविक है । अस्तु, वृष्टि के हेतु को बताकर अब वृष्टिप्रकार बतलाते हैं ।

अतिवातश्च निर्वातो ह्यतिचोष्णमनुष्णता । अल्पाभ्रञ्च निरभ्रञ्च षडेते वृष्टिलक्षणा ।।[२]

अर्थात् अतिवातयुक्तवृष्टि, निर्वातवृष्टि, अत्युष्णवृष्टि, अनुष्णवृष्टि, अल्पवृष्टि, निरभ्रवृष्टि ये छ: वृष्टि के प्रकार बतलाये गये हैं । **''सम्वत्सरफलम्''** नामक ग्रन्थ में आवर्त, संवर्त, पुष्कर, द्रोण, काल, नील, वरुण, वायु, तम इस प्रकार नव मेघों का वर्णन प्राप्त होता है । स आवर्त मेघ में मन्दवृष्टि, संवर्त मेघ में वायु से प्रपीडित वृष्टि, पुष्कर में मन्दवृष्टि,

द्रोणसंज्ञक मेघ में सुशोभना वृष्टि, कालसंज्ञक मेघ में अल्पवृष्टि:, नीलसंज्ञक मेघ में शीघ्रवृष्टि, वरुणसंज्ञक मेघ में आर्णववृष्टि अर्थात् महावृष्टि, इसी प्रकार वायुसंज्ञक तथा तमसंज्ञक मेघ में वृष्टि का अभाव समझना चाहिए । यथा -

आवर्ते मन्दतोयश्च संवर्ते वायुपीडनम् । पुष्करे मन्दतोयश्च द्रोणे वृष्टिः सुशोभना ।।
अल्पवृष्टिश्च काले स्यान्नील: क्षिप्रं प्रवर्षति । वरुणे त्वर्णवाकारो वायुवर्षाविनाशक: ।।
तमो मेघे न वृष्टिः स्यान्मेघानां फलमीदृशम् ।[३]

इन नव प्रकार के मेघों का ज्ञान कैसे हो इसके लिए ऊपर्युक्त प्रसङ्ग में बताया गया है । जैसे -

शाक: सूर्येषुचन्द्रै (१५१२श्च हीन: शेषसमा: समा: । गतास्ते नवभिस्तष्टा: शेषं हाराद् विशोधयेत् ।।
ततश्चावर्त-संवर्त-पुष्कर-द्रोण-कालका: । नीलश्च वरुणो वायुस्तमो मेघा: स्मृता नव ।।[४]

अर्थात् अभीष्ट शकाब्द में १५१२ संख्या घटाते हैं । शेष संख्या गताब्द को द्योतित करती है । इस शेष संख्या को ९ से भाग देते हैं । तदनन्तर एकादिशेष से आवर्त-संवर्तादि मेघ का ज्ञान करना चाहिए ।

मकरन्दप्रकाश में मेघाधिपतियों का आनयन इस प्रकार बतलाया गया है ।

शकाब्दं त्रिगुणं कृत्वा मुनिभिर्भागमाहरेत् । शेषादर्कादिको ज्ञेयो मेघाधीश: क्रमाद् बुधै: ।।[५]

अर्थात् अभीष्ट शकाब्द को ३ से गुणा करके ७ से भाग दें । यहाँ एकादि शेष से सूर्यादिग्रह मेघेश होते हैं । अर्थात् १ शेष से सूर्य, २ शेष से चन्द्र, ३ शेष से मङ्गल, ४ शेष से बुध, ५ शेष से गुरु, ६ शेष से शुक्र, ० शेष से शनि मेघाधिपति होते हैं ।

आचार्य मकरन्द ने ही वृष्टि के रहस्यों को जानने के लिए आवर्तादि ४ मेघों का उल्लेख किया है । जैसे -

शकाब्दो रामसंयुक्तस्तथा वेदैर्विभाजित: । शेषं मेघं विजानीयात् आवर्तादि क्रमेण च ।।
आद्य आवर्तक: प्रोक्त मेघ: संवर्तको पर: । तृतीय: पुष्करो ज्ञेयश्चतुर्थो द्रोणसंज्ञक: ।।[६]

अर्थात् अभीष्ट शकाब्द में ३ जोड़ कर ४ से भाग दें । एकादि शेष से आवर्तादि मेघ जानना चाहिए । अर्थात् १ शेष से आवर्त, २ शेष से संवर्त, ३ शेष से पुष्कर, ४ शेष से द्रोणसंज्ञक मेघ जानना चाहिए । इन आवर्तादि मेघों के फल भी ग्रन्थों में उपलब्ध हैं । जैसे मकरन्दाचार्य ने भी कहा है ।

''आवर्त'' मेघ का फल -

आवर्तके महावर्तो हाहाकारा कुला मही । अल्पतोयकरो मेघो गर्जते भयदो रव: ।।[७]

''संवर्तक'' मेघ का फल-

संवर्तके महावृष्टिः शस्यवृद्धिकरी शुभा । जलपूर्णा मही नित्यं जलदैर्वेष्टितं नभ: ।।८

''पुष्कर'' मेघ का फल -

पुष्करे चित्रितं विश्वं चित्रिता जलदा: सदा । चित्रिता तु भवेद् वृष्टिः शस्यवृद्धिस्तु चित्रिता ।।[९]

''द्रोण'' मेघ का फल -

द्रोणो द्रोहकरो लोके जलदा भूरितोयदा: । हीना वृद्धिं सुसंयान्ति शस्यं भवति दुर्लभम् ।।[१०]

अर्थात् इन चारों मेंघों में केवल संवर्त संज्ञक मेघ शुभदायक, अन्य पुष्कर, द्रोण मेघ अशुभफलदायक होते हैं । आवर्त संज्ञक मेघ अल्पशुभदायक है ।

संक्षेप में आवर्तादि चारो मेघ के फल -

आवर्तोऽल्पजल: प्रोक्त: संवर्तो बहुतोयदा । पुष्करे चित्रिता वृष्टिर्द्रोणोऽपि बहुवारिद: ।।[११]

अर्थात् जिस वर्ष आवर्तसंज्ञक मेघ हो उस वर्ष अल्पवृष्टि, संवर्तसंज्ञक मेघ में सुवृष्टि, पुष्कर में चित्रितवृष्टि, द्रोणसंज्ञक मेघ में अतिवृष्टि होती है ।

अब यहाँ यह सन्देह स्वाभाविक है कि सर्वत्र वृष्टिविषयक फलादेश लोकव्यवहार में समान रूप से सत्य परिलक्षित क्यों नहीं होते ? इस विषय पर भी विचार कर लेना आवश्यक प्रतीत होता है ।

वृष्टिविषयक फलादेश के लिए निम्नलिखित बिन्दुओं पर विचार किए विना वृष्टिविषयक फलादेश सत्य नहीं हो सकते । यद्यपि निर्द्धारण के लिए अनन्त विचार हैं । जिनमें निम्नलिखित विचार प्रमुख हैं । जैसे-

१. मेघों का गर्भधारण एवं वृष्टिविचार　२. वायु के द्वारा वृष्टिविचार
३. ग्रहयुतिवश वृष्टिविचार , ४. स्थानभेदवश वृष्टिविचार, ५. शकुन के द्वारा वृष्टिविचार

इन ऊपर्युक्त बिन्दुओं पर विचार किये विना वृष्टि के सम्बन्ध में स्थान और काल का निर्द्धारण सुगमता पूर्वक शुद्ध नहीं हो सकता । अत: संहिताग्रन्थों के अनुसार मेघों के विभिन्न विचारों को क्रमश: उपस्थित किया जा रहा है ।

१. मेघों का गर्भधारण एवं वृष्टिविचार -

संहिता ग्रन्थों में वृष्टि विषय पर विस्तृत विचार किया गया हैं । वर्षा होने से पहले मेघ का गर्भधारण होता है तदनन्तर वृष्टि होती है । मेघ के गर्भधारण के विषय मे एक सर्वमान्य महत्त्वपूर्ण सिद्धान्त है कि पौषमास में चन्द्रमा जब मूलनक्षत्र से भरणीनक्षत्र के मध्य में सञ्चरित होता है तब मेघ का गर्भधारण होता है । अर्थात् पौषमास में मूल से भरणीनक्षत्र पर्यन्त चन्द्र के

सञ्चारावस्था में आकाश मेघाच्छन्न हो, वर्षा न हो, विद्युत् की गर्जना न हो, तब सम्यक् मेघ का गर्भधारण हो गया ऐसा समझा जाना चाहिए । इसके अनन्तर सूर्यनक्षत्रसञ्चारानुसार अर्थात् जब सूर्य आर्द्रानक्षत्र से विशाखानक्षत्र पर्यन्त सञ्चरित होता है उस वर्ष उस स्थान में प्रभूत वृष्टि होती है । जैसे [१२]-

पौषे मूलभरण्यान्तं चन्द्रचारेण गर्भति । आर्द्रादितो विशाखान्तं सूर्यचारेण वर्षति ।।

अब यह यहाँ प्रश्न है कि जब सूर्य आर्द्रानक्षत्र से विशाखानक्षत्र पर्यन्त सञ्चरित होगा क्या तब सर्वत्र समान मात्रा में वृष्टि होगी ? समाधान है - नहीं । क्योंकि जिस स्थान पर पौषमास में चन्द्रचारानुसार मूल से भरणी नक्षत्रपर्यन्त मेघ का सम्यक् गर्भधारण सुगमता पूर्वक हुआ होगा वहीं पर सुवृष्टि होगी; अन्यथा अवृष्टि ही होगी ।

२. वायु के द्वारा वृष्टिविचार –

वायु के प्रवाह द्वारा वृष्टि का विचार भी ग्रन्थों में उपलब्ध है । महर्षि पराशर के अनुसार पौषमास के वायु के द्वारा आगामी वर्ष के वृष्टि का निर्द्धारण किया जा सकता है । जैसे- पौषमास के ३० दिन को १२ मास में वृष्टिविचार के लिए १२ से भाग दिया जाय । भाग देने पर ढ़ाई दिन भागफल आता है । पुन: किसी भी मास में किस दिन वर्षा होगी इसके लिए ढ़ाई दिन को ३० से भाग देते है । आर्थात् ढ़ाई दिन का १५० घटी हुआ । इसे ३० से भाग देने पर पाँच घटी उपलब्ध हुई । इस प्रकार पौषमास के प्रारम्भिक ढ़ाई दिन के ५-५ घटी उसी पौषमास के प्रत्येक दिन की वृष्टि को द्योतित करेगा । अगला ढ़ाई दिन का ५ - ५ घटी माघमास के प्रत्येक दिन को, तदनन्तर ढ़ाई दिन फाल्गुन मास के प्रत्येक दिन को, इसप्रकार अगला ढ़ाई-ढाई दिन का ५ - ५ घटी अगले-अगले मास के निर्द्धारित दिन को द्योतित करने वाला होता है । अब पहले ढ़ाई दिन अर्थात् पौषशुक्ल प्रतिपदा से अगले तृतीया तिथि के आधे तक पौषमास को द्योतित करने वाले समय में जो ३० से भाग दिया है वह उस मास के ३० दिन के वृष्टि का फलादेश करेगा । इस प्रकार आगे भी पौषमास से अगले मार्गशीर्षमास तक का न केवल मासिक वृष्टिविचार अपितु दैनिक वृष्टिविचार भी करने का शास्त्र में निर्देश है । अब वृष्टि परीक्षण स्थल पर पताका बाँधकर वायु की परीक्षा करनी चाहिए कि वायु किस दिशा से निकल रही है । यदि वायु निर्दिष्ट काल मे उत्तर या पश्चिम की हो तो उस निर्दिष्टकाल के सङ्केतित मास व दिन में वृष्टि आवश्य होगी । इस प्रकार पूर्व व दक्षिण की वायु हो तो अवृष्टि, वायु के प्रवाह में न्यूनता से अवृष्टि, तथा वायु की अनियमितता से वृष्टि की अनियमित स्थिति समझनी चाहिए । तद्यथा-[१३]

सार्द्धं दिनद्वयं मानं कृत्वा पौषादिना बुध: । गणयेन्मासिकीं वृष्टिमवृष्टिं वाऽनिलक्रमात् ।।
सौम्यवारुणयोर्वृष्टिरवृष्टि: पूर्वयाम्ययो: । निवाते वृष्टिहानि: स्यात् सङ्कुले सङ्कुलं जलम् ।।
एकैकं पञ्चदण्डेन मासस्य दिवसोमत: । पूर्वार्धे वासरीवृष्टिरुत्तरार्द्धे तु नैशिकी ।।
दत्वा दण्डे पताकां तु वातस्यानुक्रमेण च । विज्ञेया मासिकी वृष्टि: कृत्वा यत्नमहर्निशम् ।।

३. ग्रहयुतिवश वृष्टिविचार -

ग्रहयुतिवश वृष्टिविचार का उल्लेख भी ज्योतिषग्रन्थों में उपलब्ध होता है । जैसे - क्रूरग्रह से अदृष्ट तथा गुरु से दृष्ट बुध एवं शुक्र एकराशि में अवस्थित हो तो महावृष्टि का योग बनता है । इस प्रकार वर्षप्रबोध नामक ग्रन्थ में बहुत से वृष्टिविचार सम्बन्धि-ग्रहयोग देखे जा सकते हैं । जैसे -[१४]

अवृष्टौ न युतौ क्रूरैर्ज्ञशुक्रावेकराशिगौ । जीवदृष्टौ विशेषेण महावृष्टिस्तदा भवेत् ।।
ज्ञजीवावेकराशिस्थौ क्रूरदृष्टिविवर्जितौ । शुक्रदृष्टौ विशेषेण करोति वृष्टिरुत्तमाम् ।।
जीवशुक्रौ यदा युक्तौ क्रूरेणापि विलोकितौ । बुधदृष्टौ महावृष्टिं करोति जलयोगत: ।
गुरुर्बुधो दानवेन्द्रो एकराशिगतास्त्रय: । अदृष्टा: क्रूरखचरैर्महावृष्टिविधायका: ।।
यदा शुक्रश्च भौमश्च मन्दश्चैकत्रराशिग: । तदा वर्षति पर्जन्यो जीवदृष्टो न संशय: ।।
शुक्रे चन्द्रसमायुक्ते भौमे वा चन्द्रसंयुते । उद्बन्ध: ना दिश: सर्वा जलयोगस्तदा महान् ।।
अग्रतो वा स्थिता: सौम्या क्रूराणान्तु परस्परा: । ददते सलिलं भूरि न तोयं स्याद्विपर्यये ।।
एकराशिगतो जीव: सूर्येण सह वर्षति । यावन्नास्तमनं याति योगो द्वन्द्वज्ञजीवयो: ।।
उन्मार्गगमनं कृत्वा यदा शुक्रं त्यजेद् बुध: । तदा वर्षति पर्जन्यो दिनानि पञ्च सप्त वा ।।

इसका अर्थ सरल ही है । अत: इसका अर्थ नही दिया जा रहा है । इस प्रकार अनेक ग्रहयोगवश वृष्टि का विवेचन ग्रन्थान्तरों में भी देखा जा सकता है ।

४. स्थानभेदवश वृष्टिविचार

निम्नलिखित कारणों से स्थानभेदवश वृष्टि में विविधता स्वाभाविक है ।

(क) भारत भूमि को कूर्मचक्रानुसार नव भागों में विभक्त किया गया है । वह भूमि किसी न किसी ग्रह से आवश्य प्रभावित होती है । वह ग्रह अपने भूभाग को अपने सुप्रभाव अथवा कुप्रभाव से आवश्य ही सुप्रभावित या कुप्रभावित करता है । अत: स्थान भेद होने से वृष्टि में भेद होना स्वाभिक है ।

(ख) आकाशीय ग्रहमन्त्रीमण्डल में दश विभाग हैं । जैसे - वर्षेश-मन्त्री-मेघेश-सस्येश-धनेश-रसेश-धान्येश-नीरसेश-फलेश-दुर्गेश । इन दश विभागों के प्रत्येक वर्ष भिन्न-भिन्न ग्रह अधिपति

होते हैं । इनका प्रभाव विशेषरूप से अपने अपने क्षेत्रों में पड़ता है । अत: इनके स्थान भिन्न-भिन्न होने से वृष्टि में भेद होना स्वाभिक है ।

(ग) आवर्त-संवर्तादि नव मेघों का समस्त भारतभूमि पर प्रभाव पड़ता है । इनका आनयन शकाब्द के आधार पर होता है । अत: जहाँ तक संवत् या शकाब्द का प्रयोग होता है वहाँ तक उससे विचारणीय सभी शुभाशुभफलों का विचार किया जाना चाहिए । फिर भी स्थानीय वातावरण के प्रभाव के कारण वृष्टिविचार में विरूपता स्वाभाविक है । इसी कारण प्रत्येक स्थान में वायुपरीक्षणवश वृष्टि का विचार किया गया है । आजकल सेटलाइट/उपग्रह के द्वारा विभिन्न स्थानों में मौसम तथा वृष्टि का पूर्वानुमान लगाया जाता है ।

५. शकुन के द्वारा वृष्टिविचार

विविध शकुन भी वातारण के शुभाशुभफल को अभिव्यक्त करते हैं । इन्हें संहिताशास्त्र में निमित्तसंज्ञा दी गई है । जैसे-[१५]

हस्ती समुद्रमादाय जलमभ्राय यच्छति । वातप्रेरितमभ्रं तु काले स्थानेऽभिवर्षति ।।
तज्ज्ञानाय निमित्तं स्याद्बहुभेदं चतुर्विधम् । पार्थिवं चान्तरिक्षञ्च दिव्यं मिश्रमिति क्रमात् ।।

i. भौतिक शकुन, ii. अन्तरिक्ष शकुन, iii. दिव्य शकुन, iv. मिश्र शकुन

i. **भौतिक शकुन** - देश-मनुष्य-पशु-पक्षी-कीट-पतङ्गादि पदार्थ भौतिक शकुन को अभिव्यक्त कर वृष्टि की सूचना देते हैं । जैसे मछलियों का जल से भूमि की तरफ छलांग लगाना, मेढ़कों का उच्चशब्द करना, बिल्लियों का नख से भूमि को कुरेदना, चिंटियों का अपने अण्डों के साथ एक स्थान से दूसरे स्थान पर जाना ये सभी निकट भविष्य में वृष्टि की सूचना देते हैं । इन्हें भौतिकनिमित्त के रूप में संहिताशास्त्र में अभिहित किया गया है ।

ii. **अन्तरिक्ष शकुन**- वायु, मेघ, विद्युत्, गर्जन, दिग्दाह, सन्ध्या, गन्धर्वनगर, उल्का, इन्द्रधनुष, प्रतिसूर्यादि द्वारा मेघ के रहस्यों को जानने का विधान संहिताशास्त्र में उपलब्ध है । जैसे- सूर्योदय कालिक अति प्रदीप्त सूर्य जो दुर्निरीक्ष्य हो, अथवा उदयास्तकालिक सूर्य या चन्द्र कान्तिहीन हो, सूर्यास्त काल में उत्तरदिशा में पर्वताकारमेघ कृष्णवर्णात्मक आकाश में दृष्टिगोचर हो, तो ये सभी निकट भविष्य में वृष्टि की सूचना देते हैं । इन्हें अन्तरिक्षनिमित्त के रूप में संहिताशास्त्र में अभिहित किया गया है ।

iii. **दिव्य शकुन**- ग्रहण, पुच्छलतारा, ग्रहों के उदयास्त, ग्रहों की स्थिति, सङ्क्रान्ति आदि के द्वारा वृष्टि के रहस्यों का उद्घाटन संहिताशास्त्रों में किया गया है । जैसे- एकराशि में चार या पाँच ग्रह एकत्र स्थित हो जाये, गुरु शुक्र आमने सामने हो जायें, तथा वर्षा का समय हो तो इस परिस्थिति में आवश्य वृष्टि होती है । संहिताशास्त्र में इन्हें दिव्यनिमित्त तथा इन तीनों के मिश्रित स्वरूप को मिश्रनिमित्त कहते है । वृष्टिनिर्द्धारण में ऊपर्युक्त चार प्रकार के शकुन विशेष महत्त्व रखते हैं ।

उपसंहार- वृष्टि विषयक शुभाशुभ फलादेश वर्त्तमान परिवेश में एक बहुत बड़ी चुनौती है । क्योंकि अनन्तसाधन सम्पन्न भारतसरकार का मौसमविज्ञान विभाग जहाँ असफल हो रहा है; वहाँ अल्पसाधन सम्वलित ज्योतिषविभाग का क्या कहना ? फिर भी ज्योतिर्विज्ञान एक दिव्यविज्ञान है । आजतक इस विज्ञान की परम्परा को आगे बढ़ाने में दिव्य पुरुषों का योगदान रहा है । दिव्यपुरुष ही इन्द्रियातीत ज्ञान को समझने में सफल सिद्ध हो सकते हैं । दिव्यपुरुष ही दैवज्ञ कहलाने का अधिकारी है । दैवज्ञ कैसा हो इसके लिए आचार्य वराहमिहिर ने बृहत्संहिता ग्रन्थ में एक स्वतन्त्र अध्याय साम्वत्सरसूत्राध्याय में दैवज्ञों के आचरण-सम्बन्धि शिक्षा प्रदान की है । जैसे [१६]-

तन्त्रे सुपरिज्ञाते लग्ने छायाम्बुयन्त्रसंविदिते । होरार्थे च सुरुढ़े नादेष्टुर्भारती वन्ध्या ।।

अर्थात् तन्त्रस्कन्ध का पूर्ण ज्ञाता जो छायायन्त्र तथा जलयन्त्रादि का पूर्ण ज्ञाता हो साथ ही वह होरास्कन्ध का भी पूर्ण ज्ञाता हो वही दैवज्ञ सफल है । उसकी वाणी कभी भी वन्ध्या नहीं हो सकती । इसके अतिरिक्त भी दैवज्ञोचित गुणों जैसे - ''शुचिर्दक्षो प्रगल्भो वाग्मी प्रतिभानवान् देशकालवित्साक्त्विको न पर्षद् भीरु .... आदि गुणों को धारण करने वाले दैवज्ञ न केवल वृष्टि-विज्ञान सम्बन्धि प्रश्नोत्तर प्रदान में अपितु सभी प्रकार के प्रश्नोत्तर प्रदान मेंसफल हो सकते हैं । अत: वृष्टिविषयक प्रश्नोत्तरप्रदान करने के समय ऊपर्युक्त सभी विषयों पर

---

१. कादम्बिनी- वृष्टियोनि: श्लोकसंख्या ०८ - ११
२. वर्षप्रबोध:, वृष्टिविचाराध्याय: श्लो. सं. २००
३. सम्वत्सरफलम्, पाण्डुलिपिसंख्या ३४३९८, पृ.सं. ९ - १०
४. सम्वत्सरफलम्, पाण्डुलिपिसंख्या ३४३९८, पृ.सं. १०
५. मकरन्दप्रकाश:, सम्वत्सराद्यानयनाधिकार: श्लो. सं. १५
६. मकरन्दप्रकाश:, सम्वत्सराद्यानयनाधिकार: श्लो. सं. १५
७. तत्रैव, वर्षेशादिफलविवेकाध्याय श्लोक संख्या ४४
८. तत्रैव, श्लोक संख्या ४५
९. तत्रैव, श्लोक संख्या ४६
१०. तत्रैव, श्लोक संख्या ४७
११. तत्रैव, श्लोक संख्या ४८
१२. प्रकीर्ण-
१३. कृषिपराशर: पृ.सं. ८-९/श्लो.सं. ३०-३३
१४. वर्षप्रबोध श्लोक संख्या - १५३ त: १६२
१५. कादम्बिनी शकुनाध्याय: पृ.सं. २११, श्लो. सं. १-२
१६. बृहत्संहिता २/३

भारतस्यकेषाञ्चनप्रसिद्धनगराणाम्अक्षांश- देशान्तर-स्टेण्डर्डसमय-सारिणी

नगर	अक्षांश (उत्तर) अं.क.	रेखांश (पूर्व) अं.क	स्टैंडर्ड अन्तर मि.सै.
अमृतसर	३१ ३७	७४ ५५	-३० २०
अलवर	२७ ३५	७६ ३८	-२३ २८
अयोध्या	२६ ४८	८२ १४	-०१ ०४
आगरा	२७ ११	७८ २६	-१८ ००
अम्ब	३१ ४३	७६ ०७	-२५ ३५
अजमेर	२६ २७	७४ ४२	-३१ १२
अलीगढ़	२७ ५८	७८ ०७	-१७ ३७
अम्बाला	३० २१	७६ ५२	-२२ ३२
अगरतला	२३ ४९	९१ १८	३५ १२
अटारी	३१ ३६	७४ ३५	-३१ ४०
अहमदन.	१९ ०५	७४ ४८	-३० ४८
अहमदाबाद	२३ ०३	७२ ४०	-३९ २०
अखनूर	३२ ५४	७४ ४५	-३१ ००
आसनसोल	२३ ४२	८७ ०१	१८ ०४
आरा	२५ ३४	८४ ४०	०८ ४०
इलाहाबाद	२५ २५	८१ ५४	-०२ २४
ऊना	३१ ३२	७६ १७	-२४ ४७
उज्जैन	२३ ०९	७५ ४३	-२७ ०८
उत्तरकाशी	३० ४५	७८ २८	-१६ १२
उधमपुर,	३२ ५४	७५ ०७	-२९ ३३
ऋषिकेश	३० ०७	७८ १८	-१५ १२
औरंगाबाद	१९/५३	७५ २३	-२८ २८
कानपुर	२६२८	८० २२	-८० ३२
कटरा	३३ ०१	७४ ५८	-३० ०८
कटक	२०/२८	८५ ५४	१३ ३६
कलकत्ता	२२/३४	२८ २४	२३ ३६
करनाल	२९ ४२	७७ ०२	-२१ ५२
कुरुक्षेत्र	२९ ५९	७६ ४७	-२२ ४८
कांगड़ा	३२ ०५	७६ १८	-२४ ४८
कुराली	३० ५०	७६ ३५	-२३ ४०
कुल्लू	३१ ५८	७७ १०	२१ २०
खजियार	३२ ३१	७६ ०३	-२५ ४०
खन्ना	३० ४२	७६ १३	-२५ ०८
खूर्जा	२८ १५	७७ ५०	-१८ ४०
गोवा	१५ २७	७३ ५०	-३४ ४०
गजीपुर	२५ ३५	८३ ३४	४ १६
गोलकुण्ड़ा	१७ २४	७८ २३	-१६ २८
गोपालगंज	२६ २८	८४ २६	०७ ४४
गरलीप्रागपुर	३१ ४८	७६ १८	-२४ ४८
गुवाहटी	२६ ११	९१ ४७	३७ ०८
गया	२४ ४९	८५ ०१	१० ०४
ग्वालियर	२६ १४	७८ १०	-१७ २०
गोरखपुर	२६ ४५	८३ २४	०३ ३६
गंगानगर	२९ ४९	७३ ५०	-३४ ४०
गुरगाँव	२८ २८	७७ ०४	-२१ ४४
गाजियाबाद	२८ ४०	७७ २७	-२० १६
चण्डीगढ़	३० ४४	७६ ५२	-२२ ३२
चम्बा	३२/३४	७६०८	-२५२८
चिन्तपुर्णी	३१/ ४७	७६ ०४	-२५ ४४
छपरा	२५ ४७	८४ ४५	०९ ००
जामनगर	२२ २७	७० ०७	-४९ ३२
जमशेदपुर	२२ ५०	८६ १०	१४ ४०
जम्मू	३२/४४	७४ ५४	-३० २४
जयपुर	२६/५५	७५ ५२	-२६ ३२
जालन्धर	३१/१९	७५ ३४	-२७ ४४
ज्वालामुखी	३१ ५३	७६ २०	-२४ ४०
झांसी	२५/२७	७८ ३७	-१५ ३२
झरिया	२३/५०	८६ २४	१५ ३६
तिरुपति	१३/ ४०	७९ २४	-१२ २४
दरभङ्गा	२६ १०	८५ ५१	१३ २४
द्वारिका	२२ १४	६९ ०१	-५३ ५६
दिल्ली	२८३९	७७१२	-२१ १२
देहरादून	३० १९	७८ ०४	-१७ ४४
धनबाद	२३/४७	८६ ३०	१६ ००
धर्मशाला	३२ १६	७६२३	-२४ २८
थानेसर	२९ ५८	७६ ५६	-२२१६
नासिक	२० ०२	७३ ५०	-३४ ४०
नागपुर	२१ ०९	७९ ०९	-१३ २४
नैनीताल	२९ २३	७९ ३०	-१२ ००
पटना	२५ ३७	८५ १३	१० ५२
पालमपुर	३२ ०२	७६ ३३	-२३ ४८
पुरी	१९ ४८	८५ ५२	१३ २८
पुरुलिया	२३ २०	८६ २४	१५ ३६
पूना	१८३४	७३५३	-३४ २८
मेरठ	२९ ००	७७ ४२	-१९ १२
बगहाँ	२७.०६	८४ ०५	०६ २०
बीकानेर	२८ ०१	७३ २२	-३६ ३२
बेतिया	२६ ४८	८४ ३३	०८ १२
बेला	३० ५६	७६ २३	-२४ २३
बैजनाथ	३२ ०४	७६ ३७	-२३ ३२
बोम्डिला	२७ १९	९२ २५	३९ ४०
बुद्धगया	२४ ४१	८४ ५८	०९ ५२
बरेली	२८२२	७९२७	-१२ १२
बद्रीनाथ	३० ४४	७९ ३०	-१२ ००
भुवनेश्वर	२० १०	८५ ५०	१३ २०
मुम्बई	१९ ००	७२ ५४	-३८ २४
मुज्जफरपुर	२६ ०७	८५ २७	११ ४८
मोतिहारी	२६ ४०	८५ ५७	१३ ४८
रायपुर	२१ १५	८१ ४१	-०३ १६
रायबरेली	२६ १४	८१ १६	-०४ ५६
रांची	२३ २३	८५ २३	११ ३२
रक्सौल	२६ ५८	८४ ५१	०९ २४
रामेशवरम्	०९ १८	७९ १९	-१२ ४४
लुधियाना	३० ५५	७५ ५४	-२६ २४
लखीसराय	२५ १२	८६ ०६	१४ २४
लखनऊ	२६ ५२	८० ५६	-६ १६
लखीमपुर	२७५७	८० ४९	-०६४४
विशाखापट्टनम	१७ ४२	८३ २०	०३ २०
वाराणसी	२५ २०	८३ ००	०२ ००
शिलांग	२५ ३४	९१ ५६	३७ ४४
शिमला	३१०६	७७ १३	-२१ ०८
शेखंपुरा	२५ ०९	८५ ५६	१३ ३२
सूरत	२१ १०	७२ ५०	-३८ ४०
सोमनाथ	२१ ०४	७० २६	-४८ १६
सुन्दरनगर	३१३३	७६ ५४	-२२ २४
सिहोर	२३१२	७७ ००	-२२ ००
सरकाघाट	३१ ४३	७६२२	-२४ ३२
समस्तीपुर	२५ ५५	८५ ५०	१३ २०
सीतामढी	२६ ३५	८५ ३२	१२ ०८
सीतापुर	२७ ३४	८० ४१	-०७ १२
सोनपुर	२५ ४२	८५ १२	१० ४८
हाबड़ा	२२ २५	८८ २३	२३ ३२
हरिद्वार	२९ ५८	७८ १२	-१७ १२
हमीरपुर	३१४२	७६३०	-२४ ००
हिसार	२९ १०	७५ ४६	-२६ ५६
हैदराबाद	१७२४	७८३०	-१६ ००
होशियारपुर	३१३२	७५५७	-२६ १२
हरिपुर	३१ ५९	७६ ०५	-२५ ४०
हांसी	२९ ०६	७६ ००	-२६ ००
हरदोई	२७२५	८० ०७	-९ ३२
हाजीपुर	२५ ४३	८५ १४	१० ५६
हटिया	२२ ०२	८८ ०५	२२ २०
हनुमानगढ़	२९ ३५	७४ २१	-३२ ३६
हीराकुण्ड	२१ ३१	८३ ५७	५ ४८
हास्सन	१३ ०१	७६ ०३	-२५ ४८
हरदोई	२७.२५	८० ०७	-०९ २०

अथ केचन स्वप्नविचाराः

स्वप्नः	फलम्	गृहजलनम्	लाभः	द्युतक्रीडनम्	धनह्रानिः	मदिरापानम्	मृत्युः	विधवादर्शनम्	ह्रानिः
अग्निउत्थापनम्	कष्टम्	गृहनिर्माणम्	प्रसिद्धिप्राप्तिः	द्विचक्रचालनदर्शनम्	कार्यसिद्धिः	मधुमक्खीदर्शनम्	शुभफलम्	विमानदर्शनम्	सौभाग्यसूचकम्
अग्निदर्शनम्	शुभकार्यम्	गोःदुग्धपानम्	धनलाभः	धर्मशास्त्रश्रवणम्	धनप्राप्तिः	मन्दिरदर्शनम्	धनलाभः	विवाहः	मृत्युः
अग्निलग्नदर्शम्	दुःखाप्तिः	ग्रहणदर्शनम्	रोगः/चिन्ता	धावनम्	समस्या	मयूरदर्शनम्	शोकः	विषभक्षणम्	परेशानी
अजादर्शनम्	धनलाभः	चन्द्रदर्शनम्	बन्धनम्	धूपदर्शनम्	शत्रुनाशः	मल्लयुद्धदर्शनम्	मुकदमा	वृद्धस्त्रीदर्शनम्	दुःखप्राप्तिः
अर्थीदर्शनम्	सफलता	चितादर्शनम्	सफलता	ध्वजदर्शनम्	धनलाभः, सुयशः	महात्मादर्शनम्	धनप्राप्तिः	वृषदर्शनम्	धर्मकार्यम्
आकाशात्पतनम्	चिन्ता,मानह्रानिः	छिपकिलीदर्शनम्	दुर्भाग्यसंकेतः	नक्रदर्शनम्	शत्रुकष्टम्	मीनदर्शनम्	मङ्गलकार्यम्	वृषेण हननम्	ह्रानिः
आपणदर्शनम्	धनलाभः	जलपानम्	भाग्योदयः	नदीदर्शनम्	आकांक्षापूर्तिः	मिष्ठान्नखादनम्	संकटम्	वैद्यदर्शनम्	रोगः
आम्रखादनम्	लाभः	जले पतनम्	चिन्ता	नागदर्शनम्	लज्जितः	मिष्ठान्नवितरणम्	मृत्युः	शवदर्शनम्	सफलता
आशीर्वादग्रहणम्	धनलाभः	जादूगरदर्शनम्	अशुभलक्षणम्	नृत्यदर्शनम्	मृत्युः	मुद्राप्राप्तिः	रोजगारः	शस्त्रदर्शनम्	युद्धः
उत्तरदिग्गमनम्	गृहत्यागः	टिकटग्रहणम्	पदत्यागः	निराशः	सफलता	मुण्डनम्	मृत्युः	शस्त्रपतनम्	पराजयः
उपानत्धारणम्	सम्मानप्राप्तिः	डोलीदर्शनम्	समस्यायुक्तः	पक्वफलदर्शनम्	शुभः	मूषकदर्शनम्	दुर्भाग्यसूचकम्	शस्त्रोत्थापनम्	विजयः
उष्ट्रदर्शनम्	भयम्	तण्डुलखादनम्	शुभसामाचारः	पदच्युतदर्शनम्	मृत्युः	यज्ञदर्शनम्	सौभाग्यसूचकम्	शुकदर्शनम्	धनलाभः
उष्ट्रात् पतनम्	अवनतिः	तपस्वीदर्शनम्	आत्मोन्नतिः	पर्वदर्शनम्	शुभम्	यमुनादर्शनम्	रोगाप्तिः	श्रृगांरकरणम्	अपमानम्
उष्णजलपानम्	अशुभः	ताम्बूलखादनम्	मिलापः	पश्चिमदिग्गमनम्	बाधायुक्तः	युवतीदर्शनम्	नगदलाभः	श्वेतश्वानारुढदर्शनम्	सुखसमृद्धिप्राप्ति
औषधिग्रहणम्	स्वस्थः	ताम्रदर्शनम्	यात्रादुर्घटना	पहरेदारदर्शनम्	चोरी	रक्तदर्शनम्	उन्नतिः	शौचगमनम्	व्ययः
कच्चाफलदर्शनम्	अशुभः	तिलखादनम्	ऋणम्	प्रसन्नतादर्शनम्	विफलता	रजकदर्शनम्	सफलता	समुद्रदर्शनम्	धनलाभः
कन्यादर्शनम्	तीर्थयात्रा	तीर्थस्नानम्	त्यागः	प्रसादप्राप्तिः	धनलाभः	रजतदर्शनम्	विश्वासघातः	समाचारपठनम्	सफलता
कपिलवस्त्रधारणम्	ख्यातिः	तैलपानम्	मृत्युः	पाषाणदर्शनम्	विपत्तिः	रथदर्शनम्	यात्रा	सर्पदंशनम्	धनलाभः
कपोतदर्शनम्	शुभसंदेशः	त्रिशूलदर्शनम्	सफलताप्राप्तिः	पितृदर्शनम्	धनलाभः	रसोइगृहे प्रवेशः	मृत्युः	स्वर्गदर्शनम्	आयुपूर्णम्
कमलदर्शनम्	धनप्राप्तिः	दक्षिणदिग्गमनम्	रोगः	पुष्पप्राप्तिः	धनलाभः	राक्षसदर्शनम्	कष्टनिवृत्तिः	सर्पभक्षणम्	विफलता
करतलदर्शनम्	प्रसन्नताप्राप्तिः	दधिदर्शनम्	सफलता	पूर्वदिग्गमनम्	विजयः	रुद्राक्षदर्शनम	कल्याणम्	सर्पहननम्	शत्रुदमनम्
काकदर्शनम्	अशुभः	दर्पणदर्शनम्	विचलितः	फकीरदर्शनम्	शुभफलदायकम्	रोगीदर्शनम्	दुःखनिवृत्तिः	सीताफलदर्शनम्	सौभाग्यसूचकम्
कारागारगमनम्	बन्धनग्रस्तः	दाडिमखादनम्	रोगः	फलप्राप्तिदर्शनम्	धनलाभः	रोटिकाखादनम्	रोगः	सुवर्णदर्शनम्	रोगः/धनह्रानिः
कुक्कुरपालनम्	संकटम्	दाहसंस्कारदर्शनम्	दीर्घायुः	बालकक्रन्दश्रवणम्	रोगः/निराशासूचकम्	लौहदर्शनम्	स्वास्थ्यहानिः	सूर्यदर्शनम्	राजाज्ञा
कोलाहलदर्शनम्	राजभयम्	दुग्धदोहनम्	भारोत्थापनम्	बारातदर्शनम्	चिन्ता/परेशानी	वर्षादर्शनम्	हानिः /चिन्ता	सैनिकदर्शनम्	मृत्युः
खड्गधारणम्	उच्चपदप्राप्तिः	दुग्धपानम्	प्रतिष्ठा	बिच्छुदंशः	कष्टभयम्	वाटिकादर्शनम्	सुखप्राप्तिः	स्वपादप्रक्षालनम्	चिन्तामुक्तिः
खाटोपरिशयनम्	सौभाग्यसूचकम्	दुग्धस्नानम्	धनलाभः	भगिनीदर्शनम्	सौभाग्यवृद्धिः	विकृतशरीरदर्शनम्	दुःखप्राप्तिः	स्वयं जलनम्	लोकापवादः
गङ्गास्नानम्	सन्यासः	दुर्घटनादर्शनम्	रोगसम्भावना	भाषणश्रवणम्	वादविवादः	विदेशगमनम्	कार्यावरुद्धः	स्वयं ताडनम्	चिन्तानष्टम्
गजदर्शनम्	व्यवसायवृद्धिः	देवदर्शनम्	धनलाभः	भूकम्पदर्शनम्	सन्तानकष्टम्			हत्यादर्शनम्	परेशानी
गुरुदर्शनम्	कार्यसफलता	देवस्थलदर्शनम्	सुखमयजीवनम्	भोजनं पाचनम्	रोगः			हाटदर्शनम्	दरिद्रनाशः
गुलाबदर्शनम्	मनोकामनापूर्णम्							।। हरिः ॐ ।।	

卐 अथ वर्धापन-विधिः 卐

तत्रादौ वर्धापनकालनिर्णयो लिख्यते । वर्धापनं वर्षाभ्यन्तरे प्रतिमासं जन्मतिथौ कर्त्तव्यम् । वर्षानन्तरं प्रतिवर्षं जन्मतिथावेव कर्त्तव्यमिति धर्मशास्त्रीया व्यवस्था । तिथिद्वैधे यत्र जन्मर्क्षयोगः सा एव तिथिर्ग्राह्या । दिनद्वये जन्मनक्षत्रयोगसत्त्वासत्त्वयोरौदयिकी द्विमुहूर्त्ताधिका तिथिरेव ग्राह्या । द्विमुहूर्त्तन्यूनत्वे पूर्वातिथिस्तथा जन्ममासस्य अधिमासत्वे शुद्धमासे प्रत्याब्दिक-वर्धापनविधिः प्रतिपालनीय नत्वधिके मासे इति ।

अथ संक्षेपेण वर्धापनविधिर्लिख्यते । **आयुराभिवृद्ध्यर्थं वर्षप्रवेशतिथौ वर्षवृद्धिकर्म करिष्ये** इति सङ्कल्प्य तिलोद्वर्त्तन- पूर्वकं तिलोदकेन स्नात्वा तिलकादिकं विधाय गुरुं सम्पूज्य अक्षतादि-यथोपलब्धसामग्रिभिः निम्नलिखिखितक्रमेण देवताः प्रपूजयेत् ।

तत्रादौ स्वस्त्ययनादिकं विधाय कुलदेवतायै नमः इत्यनेन कुलदेवतामावाह्य ततः जन्मनक्षत्रं-पितरौ-प्रजापतिं-भानुं-विघ्नेशं-मार्कण्डेयं-व्यासं-जामदग्न्यरामं-अश्वत्थामानं-कृपं-बलिं-प्रहलादं-हनुमन्तं-बिभीषणं-षष्ठीञ्च नाम्नैव आवाह्य प्रपूजयेत् । पूजनं पञ्चोपचारेण षोडशोपचारेण वा कर्त्तव्यम् । तद्यथा-

आवाहनम्- आगच्छन्तु सुरश्रेष्ठ ! भवन्तवत्र स्थिराः समे ।
यावत्पूजां करिष्यामि तावत्तिष्ठन्तु सान्निधौ ।। आवाहनार्थं पुष्पं सम० ।

लौकिकम्-: ॐ आगच्छागच्छ देवेश त्रैलोक्यतिमिरापह । क्रियमाणां मया पूजां गृहाण सुरसत्तम ।।

दिव्याः- ॐ अम्बेऽम्बिकेऽम्बालिके न मा नयति कश्चन ।
ससस्त्यश्वकः सुभद्रिकां काम्पीलवासिनीम् ।। आवाहनार्थं पुष्पाक्षतान् सम ०

आसनम्- लौ. : अनेकरत्नसंयुक्तं नानामणिगणान्वितम् ।
इमं हेममयं दिव्यमासनं प्रतिगृह्यताम् ।। पुष्पासनं सम ०।।

(वै.): ॐ पुरुषऽएवेद ꣳ सर्वं यद् भूतं यच्च भाव्यम् । उतामृतत्वस्येशानो यदन्नेनाहतिरोहति ।।

प्रतिष्ठा-(लौ) अस्यै प्राणाः प्रतिष्ठन्तु अस्यै प्राणाः क्षरन्तु च ।
अस्यै देवत्वमर्चायै मामहेति च कश्चन ।। प्राणप्रतिष्ठापूर्वकं नमस्करोमि ।

(वै.) : ॐमनोजूतिजूर्षतामाज्यस्य बृहस्पति-र्यज्ञमिमं तनोत्वरिष्ठं
यज्ञ ꣳ समिमं दधातु । विश्वेदेवास इहमादयन्तामों ३ प्रतिष्ठ ।।

पाद्यम्- (लौ.): ॐ गङ्गोदकं निर्मलञ्च सर्वसौगन्ध्य संयुतम् ।
पादप्रक्षालनार्थाय दत्तं ते प्रतिगृह्यताम् ।।

(वै.) : ॐएतावानस्य महिमातोज्यायाँश्च पुरूषः ।
पादोऽस्य विश्वाभूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ।। पाद्यं सम ० ।।

अर्घ्यम्- (लौ.): गन्धपुष्पाक्षतैर्युक्तं मध्ये सम्पादितं मया ।
गृहाण भगवन् देव ! प्रसन्नो वरदो भव ।।

(वै.) : ॐ त्रिपादूर्ध्वऽउदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवत्पुनः ।
ततो विष्वङ्व्यक्रामत्साशनानशनेऽअभि ।। अर्घ्यं सम ०।।

आचमनम्-(लौ.): कर्पूरेण सुगन्धेन वासितं स्वादु-शीतलम् ।
तोयमाचमनीयार्थं गृहाण परमेश्वर ।।

(वै.): ॐ ततोव्विराडजायत व्विराजोऽधिपूरूषः ।
सजातोऽअत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ।। स्नानीयं जलं समर्पयामि ।

पञ्चामृतस्नानम्- (लौ.) : पयो दधि घृतं चैव मधु च शर्करान्वितम् ।
पञ्चामृतं मयाऽऽनीतं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

(वै.): ॐ तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः सम्भृतं पृषदाज्यम् । पशुँस्ताँश्चक्रे वायव्या नारायण्या ग्राम्याश्चये ।।
पञ्चामृतस्नानं समर्पयामि ।

दुग्धस्नानम्-(लौ.): कामधेनुसमुद्भूतं सर्वेषां जीवनं परम् । पावनं यज्ञहेतुश्च पयः स्नानार्थमर्पितम् ।।

(वै.) : ॐ पयः पृथिव्यां पय औषधीषु पयो दिव्यन्तरिक्षे पयोधाः ।
पयस्वती: प्रदिशः सन्तु मह्यम् ।। पयः स्नानं सम ० ।

दधिस्नानम्-(लौ.) : पयसस्तुसमुद्भूतं मधुराम्लं शशिप्रभम् ।
दध्यानीतं मया देव ! स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

(वै.) : ॐ दधिक्राब्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्य वाजिनः ।
सुरभि नो मुखाकरत्प्रणऽआयूंषि ꣳ तारिषत् । दधिस्नानं समर्पयामि।

धृतस्नानम्- (लौ.) : नवनीतं समुत्पन्नं सर्व सन्तोषकारकम् । घृतं तुभ्यं समर्पयामि स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

(वै.) : ॐ घृतं मिमिक्षे घृतमस्य योनि घृते श्रितो घृतम्मवस्य धाम ।
अनुष्वधमा वह मादयस्व स्वाहा कृतं वृषभवक्षि हव्यम् ।। घृतस्नानं समर्पयामि ।

मधुस्नानं (लौ.): पुष्परेणुसमुद्भूतं सुस्वादु मधुरं मधु । तेजः पुष्टिकरं दिव्यं स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।।

(वै) : ॐ मधु वाता ऋतायते मधु क्षरन्ति सिन्धवः । माध्वीर्न्नः सन्त्वौषधीः । मधु नक्तमुतोषसो मधुमत्पार्थिव ꣳ रजः । मधुद्यौरस्तु नः पिता । मधुमान्नो वनस्पतिर्म्मधुमाँऽस्तु सूर्यः माध्वीर्गावो भवन्तु नः ।। मधुस्नानं समर्पयामि ।

शर्करास्नानम्(लौ.)इक्षुरससमुद्भूतां शर्करां पुष्टिदां शुभाम् । मलापहारिकां दिव्यां स्नानार्थं प्रतिगृह्यताम् ।

(वै.) : ॐ अपा ꣳ रसमुद्वयस ꣳ सूर्ये सन्त ꣳ समाहितम् । अपा ꣳ रसस्य
योरसस्तंवो गृह्णाम्युतममुपयाम गृहितोसीन्द्रायत्वा जुष्टङ्गृह्णाम्येष
ते । योनिरिन्द्राय त्वा जुष्टुतमम् । शर्करास्नानं समर्पयामि ।

वस्त्रम्- (लौ.) : शीतवातोष्णसत्राणं लज्जाया रक्षणं परम् ।
देहालङ्करणं वस्त्रमतः शान्तिं प्रयच्छ मे ।।

(वै.) : ॐ तस्माद्यज्ञात् सर्व्वहुतऋचः सामानिजज्ञिरे । छन्दां ꣳ सि
जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत । वस्त्रोपवस्त्रञ्च समर्पयामि ।

यज्ञोपवीतम्- (लौ.): यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापतेर्यत्सहजं पुरस्तात् ।
आयुष्यमग्रं प्रतिमुञ्च शुभ्रं यज्ञोपवीतं बलमस्तु तेजः ।।

(वै.) : ॐ तस्मादश्वाऽअजायन्त ये के चोभयादतः । गावो ह जज्ञिरे
तस्मात्तस्माज्ञाताऽअजावयः ।। **यज्ञोपवीतं समर्पयामि ।**

चन्दनम्- (लौ.): श्रीखण्डं चन्दनं दिव्यं गन्धाढ्यं सुमनोहरम् । विलेपनं सुरश्रेष्ठ ! चन्दनं प्रतिगृह्यताम् ।।
(वै.) : ॐ त्वां गन्धर्वा अखनँस्त्वामिन्द्रस्त्वां बृहस्पतिः ।
त्वामोषधे सोमाराजा विद्वान्यक्ष्माद मुच्यत ।। **चन्दनं सम०।**

अक्षतम्- (लौ.): अक्षताश्च सुरश्रेष्ठ ! कुङ्कुमाक्ताः सुशोभिताः । मया निवेदिता भक्त्या गृहाण परमेश्वर ।।
(वै.) : ॐ अक्षन्नमीमदन्तह्यवप्रियाऽअधूषत । अस्तोषत स्वभानवो
विप्रान् विष्ठया मतीयोजान्विन्दते हरी । **अक्षतं समर्पयामि ।**

पुष्पाणि-(लौ.) : ॐमाल्यादीनि सुगन्धीनि मालत्यादीनि वै प्रभो ।
मयानीतानि पुष्पाणि गृहाण परमेश्वर! ।।
(वै.): ॐयत्पुरुषं व्यदधुः कतिधाव्यकल्पयन् ।
मुखङ्किमस्यासीत्किम्बाहूकिमूरूपादाउच्येते ।। **पुष्पाणि समर्पयामि ।**

पुष्पमाला–(लौ.): ॐमाल्यादीनि सुगन्धीनि मालत्यादीनि वै प्रभो ।
मयानीतानि पुष्पाणि गृहाण परमेश्वर ! ।।
(वै.): ॐ औषधीः प्रतिमोदध्वं पुष्पवतीः प्रसुवरीः ।
अश्वा इव सजित्वरी र्व्वीरुधः पारयिष्णवः ।। **ॐपुष्पमालां समर्पयामि ।**

दूर्वा- (लौ.): ॐदूर्वाङ्कुरान् सुहरितानमृतान् मङ्गलप्रदान् । आनीतांँस्तव पूजार्थं गृहाण परमेश्वर ! ।।
(वै.): ॐकाण्डात्काण्डात्प्ररोहन्ती परुषः परुषस्परि । एवानो दूर्वे प्रतनुसहस्रेण शतेन च ।। ॐदूर्वादलं समर्पयामि ।

धूपम् - (लौ.): ॐवनस्पतिरसोद्भूतो गन्धढ्यो गन्ध उत्तमः । अघ्रेयः सर्वदेवानां धूपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ।।
(वै.): ॐ ब्राह्मणोऽस्यमुखमासीद् बाहूराजन्यः कृतः ।
ऊरूतदस्य यद्वैश्यः पद्भ्यां ँ शूद्रोऽअजायत ।। **धूपमाघ्रापयामि ।**

दीपम्-(लौ.) : ॐ साज्यञ्च वर्त्तिसंयुक्तं वह्निना योजितं मया । दीपं गृहाण देवेश त्रैलोक्यतिमिरापहम् ।।
(वै.): ॐचन्द्रमा मनसो जातश्चक्षोः सूर्य्योऽअजायत ।
श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च मुखादग्निरजायत ।। **ॐदीपं दर्शयामि ।**

नैवेद्यम्-(लौ.): ॐशर्कराखण्डखाद्यानि दधिक्षीरघृतानि च । आहारं भक्ष्यभोज्यञ्च नैवेद्यं प्रतिगृह्यताम् ।।
(वै.): ॐ नाभ्या आसीदन्तरीक्ष ँ शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथा लोकाँऽअकल्पयन् ।। **ॐनैवेद्यं निवेदयामि ।**

ऋतुफलम्-(लौ.): ॐ इदं फलं मया देव! स्थापितं पुरतस्तव ।
तेन मे सफलावाप्तिर्भवेज्जन्मनि जन्मनि ।।
(वै.): ॐ याः फलिनीर्याअफला अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः ।
बृहस्पति प्रसुतास्तानो मुञ्चन्त्वँ ँ हसः ।। **ऋतुफलं समर्पयामि ।**

ताम्बूलम्- (लौ.) : ॐपूङ्गीफलं महद् दिव्यं नागवल्लीदलैर्युतम् ।
एलालवङ्गसंयुक्तं ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् ।।
(वै.) : ॐयत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ।
वसन्तोऽस्यासीदाज्यं ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः ।। **ताम्बूलं समर्पयामि ।**

दक्षिणा-(लौ.): ॐहिरण्यगर्भगर्भस्थं हेमबीजं विभावसोः । अनन्तपुण्यफलदमतः शान्तिं प्रयच्छ मे ।।
(वै.) : ॐहिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेकऽआसीत् ।
सदाधारपृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ।।
दक्षिणाद्रव्यं समर्पयामि ।

मन्त्रपुष्पाञ्जलि (लौ) : ॐ श्रद्धया सिक्तया भक्त्या हार्दप्रेम्णा समर्पितः ।
मन्त्रपुष्पाञ्जलिश्चायं कृपया प्रतिगृह्यताम् ।।
(वै.) ॐ यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् ।
तेहनाकं महिमानः सचन्त यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः ।।
मन्त्रपुष्पाञ्जलिं समर्पयामि ।

षष्ठ्यै दधिभक्तनैवेद्यं समर्पयेत् । **पूजान्ते प्रार्थना -**
चिरञ्जीवी यथा त्वं भो ! भविष्यामि तथा मुने । रूपवान्वित्तवांश्चैव श्रियायुक्तश्च सर्वदा ।।
मार्कण्डेयनमस्तेऽस्तु सप्तकल्पान्जीवन । आयुरारोग्यसिद्ध्यर्थं प्रसीद भगवन् मुने ।।
चिरञ्जीवी यथा त्वं तु मुनीनां प्रवरो द्विज ! । कुरुष्व मुनिशार्दूल ! तथा मां चिरजीविनम् ।।
मार्कण्डेयमहाभाग ! सप्तकल्पान्तजीवन । आयुरारोग्यसिद्ध्यर्थमस्माकं वरदो भव ।।

अथषष्ठीप्रार्थना -

जय देवि ! जगन्मातर्जगदानन्दकारिणि । प्रसीद मम कल्याणि नमस्ते षष्ठीदेवते ।।
त्रैलोक्ये यानि भूतानि स्थावराणि चराणि च । ब्रह्मविष्णुशिवैः सार्धं रक्षां कुर्वन्तु तानिमे ।।

ततस्तिलगुडमिश्रं पयः पिबेत् । तन्मत्रः-

सतिलंगुडसंमिश्रमञ्जल्यर्धमितं पयः । मार्कण्डेयाद्वरं लब्ध्वा पिबाम्यायुर्विवृद्धये ।।

क्वचित् पूजितषोडशदेवताभ्यो नाम्ना प्रत्येकमष्टाविंशतिसंख्यकतिलहोमस्यापि विधानं प्राप्यते । तदनन्तरमावाहितदेवानां विसर्जनं, यज्ञाचार्यादाशिर्वादग्रहणम् । ततो यथेष्टं विप्रभोजनं, तेभ्यो दक्षिणादानञ्च दद्यादिति संक्षेपेण वर्धापनविधिः प्रदर्शितः ।

जन्मदिवसे पालनीयाः केचन नियमाः-

खण्डनं नखकेशानां मैथुनाध्वगमौ तथा । आमिषं कलहं हिंसां वर्षवृद्धौ विवर्जयेत् ।।
मृते जन्मनि सङ्क्रान्तौ श्राद्धे जन्मदिने तथा । अस्पृश्यस्पर्शने चैव नस्नायादुष्णवारिणा ।।

□

अथ प्रात:स्मरणीय गणेशस्तोत्रम्

ॐ प्रणम्य शिरसा देवं गौरीपुत्रं विनायकम् ॥
भक्तावासं स्मरेन्नित्यमायुष्कामार्थसिद्धये ॥१॥
प्रथमं वक्रतुण्डञ्च एकदन्तं द्वितीयकम् ॥
तृतीयं कृष्णपिङ्गाक्षं गजवक्त्रं चतुर्थकम् ॥२॥
लम्बोदरं पञ्चमञ्च षष्ठं विकटमेव च ॥
सप्तमं विघ्नराजञ्च धूम्रवर्णं तथाष्टमम् ॥३॥
नवमं भालचन्द्रञ्च दशमन्तु विनायकम् ॥
एकादशं गणपतिं द्वादशन्तु गजाननम् ॥४॥
द्वादशैतानि नामानि त्रिसन्ध्यं य: पठेन्नर: ॥
नास्ति विघ्नभयं तस्य सर्वसिद्धिं लभेद् ध्रुवम् ॥५॥
विद्यार्थी लभते विद्यां धनार्थी लभते धनम् ॥
पुत्रार्थी लभते पुत्रान् मोक्षार्थी लभते गतिम् ॥६॥
जपेद् गणपतिस्तोत्रं षड्भिर्मासै: फलं लभेत् ॥
संवत्सरेण सिद्धिञ्च लभते नात्र संशय: ॥७॥
अष्टाभ्यो ब्राह्मणेभ्यश्च लिखित्वा य: समर्पयेत् ॥
तस्य विद्या भवेत् सद्यो गणेशस्य प्रसादत: ॥८॥

श्रीनारदपुराणे सङ्कष्टनाशनं नाम गणेशस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

***

अथनवग्रहस्तोत्रम्

जपाकुसुमसंकाशं काश्यपेयं महाद्युतिम् ॥
तमोऽरिं सर्वपापघ्नं प्रणतोऽस्मि दिवाकरम् ॥१॥
दधिशङ्खतुषाराभं क्षीरोदार्णवसम्भवम् ॥
नमामि शशिनं सोमं शम्भोर्मुकुटभूषणम् ॥२॥
धरणीगर्भसम्भूतं विद्युत्कान्तिसमप्रभम् ॥
कुमारं शक्तिहस्तं तं मङ्गलं प्रणमाम्यहम् ॥३॥
प्रियङ्गुकलिकाश्यामं रूपेणाप्रतिमं बुधम् ॥
सौम्यं सौम्यगुणोपेतं तं बुधं प्रणमाम्यहम् ॥४॥
देवानां च ऋषीणां च गुरुं काञ्चनसंनिभम् ॥
बुद्धिभूतं त्रिलोकेशं तं नमामि बृहस्पतिम् ॥५॥
हिमकुन्दमृणालाभं दैत्यानां परमं गुरुम् ॥
सर्वशास्त्रप्रवक्तारं भार्गवं प्रणमाम्यहम् ॥६॥
नीलाञ्जनसमाभासं रविपुत्रं यमाग्रजम् ॥
छायामर्त्तण्डसम्भूतं तं नमामि शनैश्चरम् ॥७॥
अर्धकायं महावीर्यं चन्द्रादित्यविमर्दनम् ॥
सिंहिकागर्भसम्भूतं तं राहुं प्रणमाम्यहम्॥८॥
पलाशपुष्पसङ्काशं तारकाग्रहमस्तकम् ॥
रौद्रं रौद्रात्मकं घोरं तं केतुं प्रणमाम्यहम् ॥९॥
इति व्यासमुखोद्गीतं य: पठेत् सुसमाहित: ॥
दिवा वा यदि वा रात्रौ विघ्नशान्तिर्भविष्यति ॥१०॥
नरनारीनृपाणाञ्च भवेद्दु:स्वप्ननाशनम् ॥
ऐश्वर्यमतुलं तेषामारोग्यं पुष्टिवर्धनम् ॥ ११॥
ग्रहनक्षत्रजा: पीडास्ताडकाग्निसमुद्भवा: ॥
ता: सर्वा: प्रशमं यान्ति व्यासो ब्रूते न संशय: ॥

॥ महर्षिव्यासविरचितं नवग्रहस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

❀ अथ कनकधारास्तोत्रम् ❀

अङ्गं हरे:पुलकभूषणमाश्रयन्ति भृङ्गाङ्गनेव मुकुलाभरणं तमालम्।
अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला माङ्गल्यदाऽस्तु मम मङ्गलदेवतायाः॥१॥

मुग्धा मुहुर्विदधती वदने मुरारेः प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि ।
माला दृशोर्मधुकरीव महोत्पले या सा मे श्रियं दिशतु सागरसम्भवायाः॥२॥

विश्वामरेन्द्रपदविभ्रमदानदक्षमानन्दहेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि ।
ईषन्निषीदतु मयि क्षणमीक्षणार्धमिन्दीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः॥३॥

आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्दमानन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतन्त्रम्।
आकेकरस्थितकनीनिकपक्ष्मनेत्रं भूत्यै भवेन्मम भुजङ्गशयाङ्गनायाः॥४॥

बाह्वन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या हारावलीव हरिनीलमयी विभाति ।
कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः॥५॥

कालाम्बुदालिललितोरसि कैटभारेर्धाराधरे स्फुरति या तडिदङ्गनेव।
मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्तिर्भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः॥६॥

प्राप्तं पदं प्रथमतः किल यत्प्रभावान्माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन ।
मय्यापतेत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धं मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः॥७॥

दद्याद्दयानुपवनो द्रविणाम्बुधारामस्मिन्नकिञ्चनविहङ्गशिशौ विषण्णे ।
दुष्कर्मधर्ममपनीय चिराय दूरं नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः॥८॥

इष्टा विशिष्टमतयोऽपि यया दयार्द्रदृष्ट्या त्रिविष्टपपदं सुलभं लभन्ते ।
दृष्टिः प्रहृष्टकमलोदरदृप्तिरिष्टां पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः ॥९॥

गीर्देवतेति गरुडध्वजसुन्दरीति शाकम्भरीति शशिशेखरवल्लभेति ।
सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै॥१०॥

श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै।
शक्त्यै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै पुष्ट्यै नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभायै ॥११॥

नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै नमोऽस्तु दुग्धोदधिजन्मभूत्यै ।
नमोऽस्तु सोमामृतसोदरायै नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै ॥१२॥

सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि।
त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये! ॥१३॥

यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः सेवकस्य सकलार्थसम्पदः।
सन्तनोति वचनाङ्गमानसैस्त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे॥१४॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
भगवति ! हरिवल्लभे ! मनोज्ञे ! त्रिभुवनभूतिकरि ! प्रसीद मह्यम् ॥१५॥

दिग्घस्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्टस्वर्वाहिनीविमलचारुजलप्लुताङ्गीम्।
प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेषलोकाधिनाथगृहिणीममृताब्धिपुत्रीम् ॥१६॥

कमले! कमलाक्षवल्लभे ! त्वं करुणापूरतरङ्गितैरपाङ्गैः।
अवलोकय मामकिञ्चनानां प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः॥१७॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमूभिरन्वहं त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम्।
गुणाधिका गुरुतरभाग्यभागिनो भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः ॥१८॥

॥ श्रीभगवत्पादशङ्करविरचितं कनकधारास्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ अन्नपूर्णास्तोत्रम्

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी
निर्धूताखिलघोरपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी ।
प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥१॥

नानारत्नविचित्रभूषणकरी हेमाम्बराडम्बरी
मुक्ताहारविलम्बमानविलसद्वक्षोजकुम्भान्तरी ।
काश्मीरागरुवासिताङ्गरुचिरा काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥२॥

योगानन्दकरी रिपुक्षयकरी धर्मार्थनिष्ठाकरी
चन्द्रार्कानलभासमानलहरी त्रैलोक्यरक्षाकरी ।
सर्वैश्वर्यसमस्तवाञ्छितकरी काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥ ३ ॥

कैलासाचलकन्दरालयकरी गौरी उमा शङ्करी
कौमारी निगमार्थगोचरकरी ओंकारबीजाक्षरी ।
मोक्षद्वारकपाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥४ ॥

दृश्यादृश्यविभूतिवाहनकरी ब्रह्माण्डभाण्डोदरी
लीलानाटकसूत्रभेदनकरी विज्ञानदीपाङ्कुरी।
श्रीविश्वेशमनःप्रसादनकरी काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥५॥
उर्वीसर्वजनेश्वरी भगवती मातान्नपूर्णेश्वरी
वेणीनीलसमानकुन्तलहरी नित्यान्नदानेश्वरी।
सर्वानन्दकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥६॥
आदिक्षान्तसमस्तवर्णनकरी शम्भोस्त्रिभावाकरी
काश्मीरात्रिजलेश्वरी त्रिलहरी नित्याङ्कुरा शर्वरी।
कामाकाङ्क्षकरी जनोदयकरी काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥७॥
देवी सर्वविचित्ररत्नरचिता दाक्षायणी सुन्दरी
वामं स्वादु पयोधरप्रियकरी सौभाग्यमाहेश्वरी।
भक्ताभीष्टकरी सदाशुभकरी काशीपुराधीश्वरी॥ भिक्षां देहि ॥८॥
चन्द्रार्कानलकोटिकोटिसदृशा चन्द्रांशुबिम्बाधरी
चन्द्रार्काग्निसमानकुन्तलधरी चन्द्रार्कवर्णेश्वरी।
मालापुस्तकपाशसाङ्कुशधरी काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥९॥
क्षत्रत्राणकरी महाऽभयकरी माता कृपासागरी
साक्षान्मोक्षकरी सदा शिवकरी विश्वेश्वरश्रीधरी।
दक्षाक्रन्दकरी निरामयकरी काशीपुराधीश्वरी ॥ भिक्षां देहि ॥१०॥

अन्नपूर्णे! सदापूर्णे! शङ्करप्राणवल्लभे!।
ज्ञानवैराग्यसिद्ध्यर्थं भिक्षां देहि च पार्वति! ॥ ११॥

माता च पार्वती देवी पिता देवो महेश्वरः।
बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयम्॥ १२॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छङ्करभगवतः कृतौ अन्नपूर्णास्तोत्रं सम्पूर्णम्॥

❋ अथ श्रीसूक्तम् ❋

ॐ हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम्।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आ वह ॥१॥
तां म आ वह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम्।
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् ॥२॥
अश्वपूर्वां रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम्।
श्रियं देवीमुप ह्वये श्रीर्मा देवी जुषताम् ॥३॥
कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम्।
पद्मेस्थितां पद्मवर्णां तामिहोप ह्वये श्रियम् ॥ ४॥
चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदाराम्।
तां पद्मनीमीं शरणं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे ॥५॥
आदित्यवर्णे तपसोऽधि जातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ विल्वः।
तस्य फलानि तपसा नुदन्तु या अन्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥६॥
उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह।
प्रादुर्भूतोऽस्मि राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥ ७।
क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम्।
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ।।८॥
गन्धद्वारां दुराधर्षां नित्यपुष्टां करीषिणीम्।
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥९॥
मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि।
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां यशः ॥१०॥
कर्दमेन प्रजा भूता मयि सम्भव कर्दम।
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् ॥११॥
आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे।
नि च देवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले ॥१२॥
आर्द्रां पुष्करिणीं पुष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम्।
चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आ वह ॥१३॥
आर्द्रां यः करिणीं यष्टिं सुवर्णां हेममालिनीम्।
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जात वेदो म आ वह ॥१४॥
तां म आ वह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम्।
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम् ॥१५॥
यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम्।
सूक्तं पञ्चदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥१६॥

卐

❋ श्रीजगन्नाथाष्टकम् ❋

कदाचित्कालिन्दीतटविपिनसङ्गीतकरवो मुदाऽऽभीरीनारीवदनकमलाऽऽस्वादमधुपः ।
रमा-शम्भुब्रह्मामरपतिगणेशार्च्चितपदो जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।। १ ।।

भुजे सव्ये बेणुं शिरसि शिखिपिच्छं कटितटे दुकूलं नेत्रान्ते सहचर-कटाक्षं विदधते ।
सदा श्रीमद्वृन्दावनवसतिलीलापरिचयो जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।।२।।

महाम्भोधेस्तीरे कनकरुचिरे नीलशिखरे वसन् प्रासादान्तःसहजबलभद्रेण बलिना ।
सुभद्रामध्यस्थः सकलसुरसेवाऽवसरदो जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।।३।।

कृपापारावारःसजलजलदश्रेणिरुचिरो रमावाणीरामःस्फुरदमलपद्मेक्षणमुखः ।
सुरेन्द्रैराराध्यःश्रुतिगणशिखा-गीतचरितो जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।।४।।

रथारुढो गच्छन् पथि मिलित-भूदेव-पटलैः श्रुतिप्रादुर्भावं प्रतिपदमुपाकर्ण्य सदयः ।
दयासिन्धुर्बन्धुः सकलजगतां सिन्धुसुतया जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।।५।।

परं ब्रह्मापीडःकुबलयदलोत्फुल्लनयनो निवासी नीलाद्रौ निहितचरणोऽनन्तशिरसि ।
रसानन्दो राधा-सरसवपुरालिङ्गनसुखो जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।।६।।

न वै प्रार्थ्यं राज्यं न च कनकमाणिक्यविभवं न याचेऽहं रम्यां निखिलजनकाम्यां वरवधूम् ।
सदा काले काले प्रमथपतिना गीतचरितो जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।।७।।

हर त्वं संसारं दुरतरमसारं सुरपते! हरत्वं पापानां विततिमपरां यादवपते! ।
अहो दीनेऽनाथे निहितचरणो निश्चितमिदं जगन्नाथस्वामी नयनपथगामी भवतु मे ।।८।।

इति जगन्नाथाष्टकं सम्पूर्णम्.

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात् पूर्णमुदच्यते । पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ।।
सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः । सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चिद् दुःखभाग्भवेत् ।।

।। ॐ शान्तिःशान्तिः शान्तिः ।।

महामहोपाध्याया:पण्डितकल्याणदत्तशर्माण:
पञ्चाङ्गपथप्रदर्शका: अस्मद्गुरुचरणा:
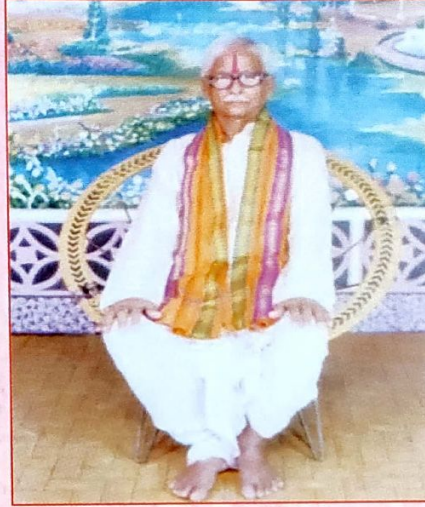
पञ्चाङ्गकर्त्तु: पूज्यपितृचरणा:
पण्डितबैद्यनाथपाठकमहोदया:

पञ्चाङ्गकर्त्तु: पूज्यामातृचरणा:
लालमतीदेवीमहोदया:

पुरीधाम्नि श्रीजगन्नाथपञ्चाङ्गस्य (दशमाङ्कस्य) लोकार्पणं कुर्वन्त: अस्मत्कुलपतय: **श्रीमदाचार्या: राधावल्लभत्रिपाठिमहोदया:**, तेषां वामभागे पुरी-विद्यापीठस्य प्राचार्या: प्रो.जी.गङ्गन्नामहोदया:, दक्षिणे आन्ध-प्रदेशस्थ-तिरुपति-संस्कृत-विद्यापीठस्य कुलपतय: श्रीमदाचार्या: हरेकृष्णशतपथीमहोदया:, तत्रत्या एव कुलपतिचरा: प्रो.डी. प्रहलादाचार्यवर्या:।

श्रीइन्दिरारमणरामानुजदासजी
अध्यक्ष
श्रीरामचन्द्रस्वामीसेवाश्रम

चतुर्दशअङ्कस्य लोकार्पणं कुर्वन्त: उत्तरप्रदेशशासनस्य विधानसभाध्यक्षा: मा. श्रीमाताप्रसादपाण्डेयमहोदया:, प्रौ.शिक्षामन्त्रिण: मा. श्रीब्रह्माशङ्करत्रिपाठिन:, सम्पूर्णानन्दसंस्कृत विश्वविद्यालयस्य कुलपतिचरा: प्रो. अशोककुमारकालियामहोदया:, लखनऊपरिसरप्रचार्या: प्रो. सुरेन्द्रझामहोदया:, संस्थानकुलसचिवा: प्रो. के. वी. सुब्बारायुडुमहोदया:,बी. एच. यू. त: वेदविज्ञानसङ्कायाध्यक्षचरा: प्रो. रामचन्द्रपाण्डेयमहोदया:। दिनाङ्क- १/१२/२०१२ शनिवासर:

।। ऊँ श्रीमते रामानुजाय नमः ।।

श्री रामचन्द्रस्वामी सेवाश्रम

लोकनाथरोड, पुरी–2

स्व॰ श्रीरामचन्द्रस्वामी
आद्य पंचांग प्रकाशक

श्रीइन्दिरारमणरामानुजदासजी
अध्यक्ष, श्रीरामचन्द्रस्वामीसेवाश्रम

पुरीशहर में स्थित भगवान लोकनाथजी के मन्दिर से कुछ ही दूर दक्षिण में स्थित स्वामी जी की यह तप: स्थली अब असंख्य निर्धन जनता जनार्दन के स्वास्थ्य-सेवा का मुख्य केन्द्र बन गया है। इस सेवाश्रम द्वारा निर्धनों के शारीरिक रोग निवारणार्थनि:शुल्क चिकित्सा एवं औषधि की व्यवस्था की जाते है। यहाँ वर्ष में विशेष रूप से एक बार मुफ्त आँख का आपरेशन देश के लब्ध-प्रतिष्ठित चक्षु:विशेषज्ञों की सहायता से कराया जाता है। जिससे इस वर्ष तक इस संस्था के द्वारा आयोजित अनेक नेत्र-चिकित्सा-शिविरोंमें शताधिक चक्षु:हीन लोगों को नयनज्योति की प्राप्ति हुई है।

शिक्षा मनुष्य जीवन की प्रथम आवश्यकता है। इस भावना से आप्लावित स्वामीजी ने आवासीय वेदविद्यालय की व्यवस्था की है। इसे कालान्तर में आध्यात्मिक वैदिकशोधसंस्थान बनाने का विचार था लेकिन इसके मध्य आश्रम के संस्थापक महन्थश्रीरामचन्द्ररामानुजदासजी का गोलोक में महाप्रयाण हो गया। जिससे सनातन वैदिकसंस्कृति की अपूरणीय क्षतिहुई। लेकिन श्रीजगन्नाथमहाप्रभुजी की कृपा से अब इस इस पुनीत कार्य को जियर स्वामी मठ के यशस्वी श्रीमहन्थ तथा इस सेवाश्रम के अध्यक्ष स्वामी श्रीइन्दिरारमणरामानुजदासजी महाराज ने दायित्व सम्भाला है। इनके निर्देश से यह संस्था अनुदिन विकासोन्मुख होते हुए यशस्विता को प्राप्त कर रही है। आश्रम संस्थापक स्वामीजी की तरह इनकी भी अभिरूचि संस्कृत तथा वैदिक संस्कृति की रक्षा में सर्वदा रहती है। इसके लिए श्रीजगन्नाथ सम्पादकमण्डल इनका हार्दिक अभिनन्दन करता है। - आइये हम सब मिलकर स्वामीजी के जनहित यज्ञ में तन-मन- धनसे सहयोग प्रदानकर पुण्य तथा यश के भागी बनें।
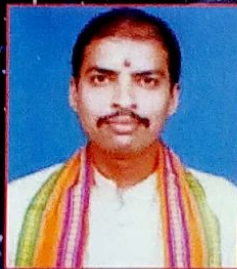
पञ्चाङ्गकर्त्ता प्रधानसम्पादकश्च -
प्रो. मदनमोहनपाठक:

ISSN-2320-3501